

Stjórnartíðindi

1961 - A-deild

Útgáfa 1.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af Stjórnartíðindum. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af prentuðum Stjórnartíðindum án endurgjalds. Hvorki dómsmálaráðuneytið né önnur stjórnvöld standa að gerð skjals þessa umfram það að hafa útvegað höfunduð skjalsins prentteintök af ritinu.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta landslög og önnur áþekk gögn gerð af opinberri hálfu, ekki verndar höfundalaga.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Gallar á bls. VII, 73, 95, 118-119, 130, 144, 217, 235, 245, 324, 339, 369, 371, og 396-397.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

STJÓRNARTÍÐINDI

1961

A-DEILD

REYKJAVÍK — 1961
RÍKISPRENTSMÍÐJAN GUTENBERG

Útgefandi dómsmálaráðuneytið.

Efnisyfirlit

Í tímaröð.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
1	5. jan.	Bráðabirgðalög um heimild stofnlánadeildar sjávarútvegsins við Landsbanka Íslands til að opna nýja lánaflokka	1—2
5	S. d.	Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamþykkt um afnám nauðungarvinnu	9—13
6	1.febr.	Auglýsing um fullgildingu samþykktar um alþjóðasiglingamálastofnun (IMCO)	13
7	6. febr.	Lög um breyting á lögum nr. 35 1. apríl 1948, um sementsverksmiðju	14
2	14. febr.	Lög um samkomudag reglulegs Alþingis 1961	2
8	S. d.	Lög um Bjargráðasjóð Íslands	14—16
15	16. febr.	Auglýsing um viðurkenningu á ferðaskilríkjum fyrir brezka borgara	34
9	25. febr.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja eyðijörðina Hellnahól í Rangárvallasýslu	16
14	S. d.	Lög um samþykkt á ríkisreikningnum fyrir árið 1959	33—34
16	S. d.	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til að selja Stokkseyrarhreppi land jarðanna Stokkseyri I—III ásamt með hjáleigum og um eignarnámsheimild á erfðafesturéttindum	34—35
3	2. marz	Lög um sameining rekstrar Áfengisverzlunar ríkisins og Tóbakseinkasölu ríkisins	3
17	10. marz	Lög um breyting á lögum nr. 40 16. maí 1955, um Fiskveiðasjóð Íslands	35
4	11. marz	Auglýsing um samkomulag um lausn fiskveiðideilunnar við Breta	4—8
18	15. marz	Lög um ríkisfangelsi og vinnuhæli	36—37
21	S. d.	Lög um héraðsfangelsi	52—53
19	18. marz	Samþykkt fyrir Verzlunarbanka Íslands hf.	37—44
20	S. d.	Reglugerð fyrir Verzlunarbanka Íslands hf.	44—52
22	22. marz	Auglýsing um loftferðasamning milli Íslands og Sambandslýðveldisins Þýskalands	54—65
24	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja eyðijörðina Þorsteinsstaði í Grýtubakkahreppi	72
23	23. marz	Auglýsing um loftferðasamning milli Íslands og Svíþjóðar	66—71

IV

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
25	23. marz	Lög um breyting á lögum nr. 20 20. júní 1923, um réttindi og skyldur hjóna	72
26	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 47 23. júní 1932, um lækningaleyfi, um réttindi og skyldur lækna og annarra, er lækningaleyfi hafa, og um skottulækningar	73
27	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 7 14. júní 1929, um tannlækningar	73
28	24. marz	Lög um breyting á lögum nr. 18 31. maí 1927, um iðju og iðnað, og lögum nr. 105/1936, um breyting á þeim lögum	74
29	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 51 27. júní 1921, um lífcyrissjóð embættismanna og ekkna þeirra	74
30	S. d.	Lög um breyting á tilskipun 31. maí 1855, sem lögleiðir á Íslandi lög 5. jan. 1851, um eftirlaun	75
31	S. d.	Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19 12. febrúar 1940	75—76
32	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 32 2. nóv. 1914, um heimild fyrir stjórnarráðið til þess að veita mönnum réttindi til þess að vera dómtúlkar og skjalabýðendur	77
33	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 48 19. júní 1933, um leiðsögu skipa	77
34	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 21 15. júní 1926, um veitingasölu, gistihúshald o. fl.	78
35	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 66 17. júlí 1946, um atvinnu við siglingar á íslenskum skipum, og lögum nr. 47 1958, um breyting á þeim lögum	78—80
10	29. marz	Lög um Seðlabanka Íslands	17—23
11	S. d.	Lög um Landsbanka Íslands	24—27
12	S. d.	Lög um Útvegsbanka Íslands	28—31
13	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 17 19. febr. 1953, um Framkvæmdabanka Íslands	32
36	S. d.	Ábúðarlög	80—94
37	S. d.	Lög um ríkisábyrgðir	94—96
38	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 52 27. júní 1925, um verzlunaratvinnu	96
39	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 36 16. nóvember 1907, um skipun sóknarnefnda og héraðsnefnda	97
40	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 47 11. júní 1938, um fasteignasölu	97
41	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 77 27. júní 1921, um hlutafélög	98
42	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 89 29. des. 1953, um lög-gilta endurskoðendur	98
43	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 24 17. marz 1954, um breyting á lögum nr. 36 1. apríl 1948, um sóknargjöld	99
44	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 38 14. apríl 1954, um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins	99

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsiðutal
45	29. marz	Lög um breyting á lögum nr. 52 14. ágúst 1959, um kosningar til Alþingis	100
46	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 74 11. júní 1938, um lög-gilta niðurjöfnunarmenn sjóttjóns	100
47	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að láta gera minnispening í tilefni af 150 ára afmæli Jóns Sigurðssonar	101
48	S. d.	Lög um heimild stofnlánadeildar sjávarútvegsins við Landsbanka Íslands til að opna nýja lánaflökka ..	101—102
49	S. d.	Lög um verkstjóranámskeið	103—104
50	S. d.	Lög um bryta og matreiðslumenn á farskipum og fiskiskipum	104—105
51	S. d.	Lög um heimild handa samgöngumálaráðherra til að veita Guðjóni Ármanni Eyjólfssyni sjóliðsforingja stýrimannsskirteini á íslenskum skipum	105
52	S. d.	Lög um lánasjóð íslenskra námsmanna	106—107
53	S. d.	Lög um Listasafn Íslands	108—110
54	S. d.	Lög um fræðslumyndasafn ríkisins	110—112
55	S. d.	Lög um jarðhitasjóð og jarðboranir ríkisins	112—113
56	S. d.	Lög um skattfrelsi vinninga í happdrætti Styrktarfélags vangefinna, Styrktarfélags lamaðra og fatlaðra og Sjálfsbjargar — landssambands fatlaðra ..	113
57	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 27 5. marz 1951, um meðferð opinberra mála	114—121
58	S. d.	Sveitarstjórnarlög	121—140
59	S. d.	Lög um þátttöku Íslands í Hinni alþjóðlegu framfarastofnun	141—170
60	S. d.	Lög um launajöfnuð kvenna og karla	171
61	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 50 12. febr. 1940, um lög-reglumenn	172
62	S. d.	Lög um afhendingu Þingeyjar í Skjálfandafljóti	172
63	S. d.	Lög um lögskráningu sjómanna	173—178
64	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 48 frá 28. maí 1957, um landnám, ræktun og byggingar í sveitum	178
65	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 53 21. apríl 1954, um viðauka við raforkulög, nr 12 2. apríl 1946	179
66	S. d.	Forsetabréf um þinglausnir	179
67	6. apríl	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Bretlands um gagnkvæma undanþágu frá greiðslu stimpilgjalds	180
71	18. apríl	Auglýsing um framlengingu viðskiptasamnings milli Íslands og Kúba	186
72	25. apríl	Auglýsing um samning um menningar-, vísinda- og tæknisamvinnu milli Íslands og Sovétríkjanna	186—187
68	26. apríl	Auglýsing um loftferðasamning milli Íslands og Finnlands	181—184
69	9. maí	Bráðabirgðalög um breyting á lögum nr. 74 29. desember 1934, um sildarútvegsnefnd, útflutning á sild, hagnýtingu markaða o. fl.	184

VI

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
73	15. maí	Auglýsing um framlengingu viðskiptasamnings Íslands og Frakklands	188
75	17. maí	Auglýsing um fullgildingu alþjóðasamþykktar um lágmark félagslegs öryggis	189—230
74	30. maí	Auglýsing um aðild Íslands að samningnum um hina alþjóðlegu framfarastofnun (IDA)	188
70	6. júní	Bráðabirgðalög um bann gegn stöðvun eða hindrun millilandaflugs íslenzkra flugvéla	185
83	4. júlí	Auglýsing um framlengingu viðskiptasamnings Íslands og Svíþjóðar	285
76	13. júlí	Bráðabirgðalög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að leyfa hf. Hval innflutning á tveimur hvalveiðiskipum	231
77	15. júlí	Bráðabirgðalög um breytingu á lausaskuldum bænda í föst lán	231—232
78	19. júlí	Auglýsing um samkomulag við Sambandslýðveldið Þýskaland um viðurkenningu Sambandslýðveldisins á 12 mílna fiskveiðilögsögu við Ísland	233—236
79	1. ágúst	Bráðabirgðalög um breyting á lögum nr. 10 29. marz 1961, um Seðlabanka Íslands	237
81	S. d.	Auglýsing um samkomulag um aðstöðu Færeyinga til handfæraveiða við Ísland	241—242
80	3. ágúst	Bráðabirgðalög um ráðstafanir vegna ákvörðunar Seðlabanka Íslands um nýtt gengi íslenzkrar krónu	238—240
84	9. ágúst	Auglýsing um samkomulag um viðskipti milli Íslands og Tékkóslóvakíu	286
82	21. ágúst	Lög um meðferð opinberra mála	243—285
88	8. sept.	Auglýsing um breyting um stundarsakir á forsetaúrskurði frá 20. nóvember 1959, um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.	289
86	11. sept.	Auglýsing um meðferð forsetavalds í fjarveru forseta Íslands	288
87	13. sept.	Auglýsing um að reglulegt Alþingi skuli koma saman til fundar þriðjudaginn 10. október 1961	288
85	30. sept.	Bráðabirgðalög um framlengingu á samningum á milli læknafélaga og sjúkrasamlaga	287
89	2. okt.	Auglýsing um að forseti Íslands sé kominn heim og tekinn við stjórnarstörfum	289
92	5. okt.	Auglýsing um aðild Íslands að samningi um Efna-hags- og framfarastofnun (O.E.C.D)	294—306
94	S. d.	Auglýsing um viðskiptasamkomulag Íslands og Póllands	307
91	12. okt.	Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamningi um óreglubundnar flugferðir	293
90	20. nóv.	Lög um lækkun aðflutningsgjalda á ýmsum vörum ..	291—293
93	30. nóv.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að innheimta skemmtanaskatt með vikauka árið 1962	307
95	8 des.	Lög um hækkun á bótum almannatrygginga	308
100	11. des.	Lög um breyting á lögum nr. 17/1948, um skráningu	

VII

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		skipa, og lögum nr. 40/1954, um aukatekjur ríkis- sjóðs	406
97	18. des	Lög um verðlagsráð sjávarútvegsins	400—403
104	S. d.	Lög um bráðabirgðabreyting og framlenging nokkurra laga	438—440
105	19. des.	Forsetabréf um frestun á fundum Alþingis	440
98	23. des.	Lög um dómsmálastörf, lögreglustjórn, gjaldheimtu o. fl. í Reykjavík	403—405
103	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til lántöku hjá Alþjóðabankanum í Washington	438
96	27. des.	Fjárlög fyrir árið 1962	309—400
99	28. des.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að leyfa hf. Hval innflutning á tveimur hvalveiðiskipum ..	405
101	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að staðfesta fyrir Íslands hönd alþjóðasamþykkt um að fyrir- byggja óhreinkun sjávar af völdum olíu og setja reglur um frekari varnir gegn slíkri óhreinkun sjáv- arins	406—417
102	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að staðfesta fyrir Íslands hönd Parísarsamþykktina um vernd eignarréttinda á sviði iðnaðar	418—437
106	30. des.	Bráðabirgðabreyting um breyting á lögum nr. 23 27. júni 1921, um váttryggingarfélag fyrir fiskiskip ..	441
107	S. d.	Auglýsing um niðurfelling breytingar, er gerð var 8. sept. 1961 á forsetaúrskurði frá 20. nóvember 1959, um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.	441

Yfirlit

eftir málaflokkum.

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Almannatryggingar.			
95	8. des.	Lög um hækkun á bótum almannatrygginganna	308
Alþingi.			
2	14. febr.	Lög um samkomudag reglulegs Alþingis 1961	2
31	24. marz	Lög um breyting á almennum hegningarlögum, nr. 19 12. febrúar 1940	75—76
45	29. marz	Lög um breytingar á lögum nr. 52 14. ágúst 1959, um kosningar til Alþingis	100
66	S. d.	Forsetabréf um þinglausnir	179
87	13. sept.	Auglýsing um að reglulegt Alþingi skuli koma saman til fundar þriðjudaginn 10. október 1961	288
105	19. des.	Forsetabréf um frestun á fundum Alþingis	440
Ábúð, sjá landbúnaður.			
Bankamál.			
19	18. marz	Samþykkt fyrir Verzlunarbanka Íslands hf.	37—44
20	S. d.	Reglugerð fyrir Verzlunarbanka Íslands hf.	44—52
10	29. marz	Lög um Seðlabanka Íslands	17—23
11	S. d.	Lög um Landsbanka Íslands	24—27
12	S. d.	Lög um Útvegsbanka Íslands	28—31
13	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 17 10. febr. 1953, um Framkvæmdabanka Íslands	32
79	1. ágúst	Bráðabirgðalög um breyting á lögum nr. 10 29. marz 1961, um Seðlabanka Íslands	237
80	3. ágúst	Bráðabirgðalög um ráðstafanir vegna ákvörðunar Seðlabanka Íslands um nýtt gengi íslenzkrar krónu	238—240
Bjargráðasjóður Íslands.			
8	14. febr.	Lög um Bjargaráðasjóð Íslands	14—16
Brytar og matreiðslumenn.			
50	29. marz	Lög um bryta og matreiðslumenn á farskipum og fiski- skipum	104—105

IX

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Dómsmál.	
98	23. des.	Lög um dómsmálastörf, lögreglustjórn, gjaldheimtu o. fl. í Reykjavík	403—405
		Dómtúlkar og skjalapýðendur.	
32	24. marz	Lög um breyting á lögum nr. 32 2. nóv. 1914, um heimild fyrir stjórnarráðið til þess að veita mönnum rétt til þess að vera dómtúlkar og skjalapýðendur	77
		Einkasölur.	
3	2. marz	Lög um sameining rekstrar Áfengisverzlunar ríkisins og Tóbakseinkasölu ríkisins	3
		Endurskoðendur.	
42	29. marz	Lög um breyting á lögum nr. 89 29. des. 1953, um lög-gilta endurskoðendur	98
		Fasteignasala.	
40	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 47 11. júní 1938, um fast-eignasölu	97
		Fangelsamál.	
18	15. marz	Lög um ríkisfangelsi og vinnuhæli	36—37
21	S. d.	Lög um héraðsfangelsi	52—53
		Fiskiskip, fiskveiðasjóður.	
17	10. marz	Lög um breyting á lögum nr. 40 16. maí 1955, um Fisk-veiðasjóð Íslands	35
76	13. júlí	Bráðabirgðalög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að leyfa hf. Hval innflutning á tveimur hvalveiði-skipum	231
106	30. des.	Bráðabirgðalög um breyting á lögum nr. 23 27. júní 1921, um váttryggingarfélag fyrir fiskiskip	441
99	28. des.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að leyfa hf. Hval innflutning á tveimur hvalveiðiskipum ..	405
		Fjárlög.	
96	27. des.	Fjárlög fyrir árið 1962	309—400
		Flugmál.	
70	6. júní	Bráðabirgðalög um bann gegn stöðvun eða hindrun millilandaflugs íslenzkra flugvéla	185
		Framkvæmdabanki Íslands, sjá Bankamál.	
		Fræðslumyndasafn ríkisins.	
54	29. marz	Lög um fræðslumyndasafn ríkisins	110—112

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Happdrætti.	
56	29. marz	Lög um skattfrelsi vinninga í happdrætti Styrktarfélags vangefinna, Styrktarfélags lamaðra og fatlaðra og Sjálfsbjargar — landssambands fatlaðra	113
		Heilbrigðis- og sjúkramál.	
26	23. marz	Lög um breyting á lögum nr. 47 23. júní 1932, um lækningaleyfi, um réttindi og skyldur lækna og annarra, er lækningaleyfi hafa, og um skottulækningar	73
27	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 7 14. júní 1929, um tannlækningar	73
85	30. sept.	Bráðabirgðalög um framlengingu á samningum á milli læknafélaga og sjúkrasamlaga	287
		Hjúskaparmál.	
25	23. marz	Lög um breyting á lögum nr. 20 20. júní 1923, um réttindi og skyldur hjóna	72
		Hlutfélög.	
41	29. marz	Lög um breyting á lögum nr. 77 27. júní 1921, um hlutfélög	98
		Hvalveiðiskip, sjá fiskiskip, fiskveiðasjóður.	
		Iðnaðarmál.	
28	24. marz	Lög um breyting á lögum nr. 18 31. maí 1927, um iðju og iðnað, og lögum nr. 105/1936, um breyting á þeim lögum	74
		Jarðhiti.	
55	29. marz	Lög um jarðhitasjóð og jarðboranir ríkisins	112—113
		Jón Sigurðsson, minnispeningur.	
47	S. d.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að láta gera minnispening í tilefni af 150 ára afmæli Jóns Sigurðssonar	101
		Kirkjumál.	
39	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 36 16. nóvember 1907, um skipun sóknarnefnda og héraðsnefnda	97
43	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 24 17. marz 1954, um breyting á lögum nr. 36 1. apríl 1948, um sóknargjöld	99
		Landbúnaður.	
36	S. d.	Ábúðarlög	80—94
64	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 48 frá 28. maí 1957, um landnám, ræktun og byggingar í sveitum	178

XI

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsiðutal
77	15. júlí	Bráðabirgðalög um breytingu á lausaskuldum bænda í föst lán Landsbanki Íslands, sjá bankamál. Launajöfnuður.	231—232
60	29. marz	Lög um launajöfnuð kvenna og karla Lausaskuldir bænda, sjá landbúnaður. Lánasjóður námsmanna.	171
52	S. d.	Lög um lánasjóð íslenzkra námsmanna Lántökur.	106—107
103	23. des.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til lántöku hjá Alþjóðabankanum í Washington Leiðsögn skipa, sjá siglingar. Listasafn Íslands.	438
53	29. marz	Lög um Listasafn Íslands Lífeyrissjóður.	108—110
29	24. marz	Lög um breyting á lögum nr. 51 27. júní 1921, um Lífeyrissjóð embættismanna og ekkna þeirra Lögleiðir.	74
30	S. d.	Lög um breyting á tilskipun 31. maí 1855, sem lögleiðir á Íslandi lög 5. jan. 1851, um eftirlaun Lögreglustjórn, sjá dómsmál. Lögreglumenn.	75
61	29. marz	Lög um breyting á lögum nr. 50 12. febr. 1940, um lögreglumenn Lögskráning sjómanna.	172
63	S. d.	Lög um lögskráningu sjómanna Matreiðslumenn, sjá brytar. Opinber mál.	173—178
57	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 27 5. marz 1951, um meðferð opinberra mála Lög um meðferð opinberra mála	114—121
82	21. ágúst	Lög um meðferð opinberra mála	243—285

XII

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Raforkumál.			
65	29. marz	Lög um breyting á lögum nr. 53 21. apríl 1954, um við- auka við raforkulög, nr. 12 2. apríl 1946	179
Ríkisábyrgðir.			
37	S. d.	Lög um ríkisábyrgðir	94—96
Ríkisjarðir.			
9	25. febr.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja eyði- jörðina Hellnahól í Rangárvallasýslu	16
16	S. d.	Lög um heimild handa ríkisstjórninni til að selja Stokkseyrarhreppi land jarðarinnar Stokkseyri I— III ásamt með hjáleigum og um eignarnámsheim- ild á erfðafesturéttindum	34—35
24	22. marz	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja eyði- jörðina Þorsteinsstaði í Grýtubakkahreppi	72
62	29. marz	Lög um afhendingu Þingeyjar í Skjálfandafljóti	172
Ríkisreikningur.			
14	25. febr.	Lög um samþykkt á ríkisreikningnum fyrir árið 1959	33—34
Ríkisstjórn.			
88	8. sept.	Auglýsing um breytingu um stundarsakir á forsetaúr- skurði frá 20. nóvember 1959, um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.	289
86	11. sept.	Auglýsing um meðferð fosetavalds í fjarveru forseta Íslands	288
89	2. okt.	Auglýsing um að forseti Íslands sé kominn heim og tekinn við stjórnarstörfum	289
107	30. des.	Auglýsing um niðurfelling breytingar, er gerð var 8. sept. 1961 á forsetaúrskurði frá 20. nóvember 1959, um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.	441
Seðlabanki Íslands, sjá bankamál.			
Sementsverksmiðja.			
7	6. febr.	Lög um breyting á lögum nr. 35 1. apríl 1948, um sementsverksmiðju	14
Siglingar.			
33	24. marz	Lög um breyting á lögum nr. 48 19. júní 1933, um leið- sögu skipa.	77
35	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 66 17. júlí 1946, um at- vinnu við siglingar á íslenskum skipum, og lögum nr. 47 1958, um breytingu á þeim lögum	78—80

XIII

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
		Síldarútvegsnefnd.	
69	9. maí	Bráðabirgðalög um breyting á lögum nr. 74 29. desember 1934, um síldarútvegsnefnd, útflutning á síld, hagnýtingu markaða o. fl.	184
		Sjótjón.	
46	29. marz	Lög um breyting á lögum nr. 74 11. júní 1938, um lög-gilta niðurjöfnunarmenn sjótjóns	100
		Sjúkrasamlög, sjá heilbrigðismál.	
		Skattar, tollar o. fl.	
90	20. nóv.	Lög um lækkun aðflutningsgjalda á ýmsum vörum ..	291—293
93	30. nóv.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að innheimta skemmtanaskatt með viðauka árið 1962	307
100	11. des.	Lög um breyting á lögum nr. 17/1948, um skráningu skipa, og lögum nr. 40/1954, um aukatekjur ríkis-sjóðs	406
104	18. des.	Lög um bráðabirgðabreyting og framlenging nokk-urra laga	438—440
		Skipstjórnarréttindi.	
51	29. marz	Lög um heimild handa samgöngumálaráðherra til að veita Guðjóni Ármanni Eyjólfssyni sjóliðsforingja stýrimannsskírteini á íslenskum skipum	105
		Skjalabýðendur, sjá dómtúlkar.	
		Sóknargjöld og sóknarnefndir, sjá kirkjumál.	
		Starfsmenn ríkisins.	
44	S. d.	Lög um breyting á lögum nr. 38 14. apríl 1954, um rétt-indi og skyldur starfsmanna ríkisins	99
		Stofnlánadeild sjávarútvegsins.	
1	5. jan	Bráðabirgðalög um heimild stofnlánadeildar sjávar-útvegsins við Landsbanka Íslands til að opna nýja lána-flokka	1—2
48	29. marz	Lög um heimild stofnlánadeildar sjávarútvegsins við Landsbanka Íslands til að opna nýja lána-flokka ..	101—102
		Stýrimannsskírteini, sjá skipstjórnarréttindi.	
		Sveitarstjórnarmál.	
58	S. d.	Sveitarstjórnarlög	121—140

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
Utanríkismál.			
5	5. jan.	Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamþykkt um afnám nauðungarvinnu	9—13
6	1. febr.	Auglýsing um fullgildingu samþykktar um alþjóðasiglingamálastofnun (IMCO)	13
15	16. febr.	Auglýsing um viðurkenningu á ferðaskilríkjum fyrir brezka borgara	34
4	11. marz	Auglýsing um samkomulag um lausn fiskveiðideilunnar við Breta	4—8
22	22. marz	Auglýsing um loftferðasamning milli Íslands og Sambandslýðveldisins Þýskalands	54—65
23	23. marz	Auglýsing um loftferðasamning milli Íslands og Svíþjóðar	66—71
59	29. marz	Lög um þátttöku Íslands í Hinni alþjóðlegu framfarastofnun	141—170
67	6. apríl	Auglýsing um samkomulag milli Íslands og Bretlands um gagnkvæma undanþágu frá greiðslu stimpilgjalds	180
71	18. apríl	Auglýsing um framlengingu viðskiptasamnings milli Íslands og Kúba	186
72	25. apríl	Auglýsing um samning um menningar-, vísinda- og tæknisamvinnu milli Íslands og Sovétríkjanna	186—187
68	26. apríl	Auglýsing um loftferðasamning milli Íslands og Finnlands	181—184
73	15. maí	Auglýsing um framlengingu viðskiptasamnings Íslands og Frakklands	188
75	17. maí	Auglýsing um fullgildingu alþjóðasamþykktar um lágmark félagslegs öryggis	189—230
74	30. maí	Auglýsing um aðild Íslands að samningnum um hina alþjóðlegu framfarastofnun (IDA)	188
83	4. júlí	Auglýsing um framlenging viðskiptasamnings Íslands og Svíþjóðar	285
78	19. júlí	Auglýsing um samkomulag við Sambandslýðveldið Þýskaland um viðurkenningu Sambandslýðveldisins á 12 mílna fiskveiðilögsögu við Ísland	233—236
81	1. ágúst	Auglýsing um samkomulag um aðstöðu Færeyinga til handfæraveiða við Ísland	241—242
84	9. ágúst	Auglýsing um samkomulag um viðskipti milli Íslands og Tékkóslóvakíu	286
92	5. okt.	Auglýsing um aðild Íslands að samningi um Efnahags- og framfarastofnunina (O.E.C.D.)	294—306
94	S. d.	Auglýsing um viðskiptasamkomulag Íslands og Póllands	307
91	12. okt.	Auglýsing um fullgildingu á alþjóðasamningi um öreklubundnar flugferðir	293
101	28. des.	Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að staðfesta fyrir Íslands hönd alþjóðasamþykkt um að fyrir-	

Nr.	Dagsetning	Fyrirsögn	Blaðsíðutal
102	28. des.	byggja óhreinun sjávar af völdum olíu og setja reglur um frekari varnir gegn slíkri óhreinun sjávarins Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að staðfesta fyrir Íslands hönd Parísarsamþykktina um vernd eignarréttinda á sviði iðnaðar	406—417 418—437
		Útvegsbanki Íslands, sjá bankamál.	
		Vátryggingarfélag fiskiskipa, sjá fiskveiðasjóður.	
34	24. marz	Veitingasala, gistihúsahald. Lög um breyting á lögum nr. 21 15. júní 1926, um veitingasölu, gistihúsahald o. fl.	78
97	18. des.	Verðlagsráð sjávarútvegsins. Lög um verðlagsráð sjávarútvegsins	400—403
49	29. marz	Verkstjóranámskeið. Lög um verkstjóranámskeið	103—104
38	S. d.	Verzlunarátvinna. Lög um breyting á lögum nr. 52 27. júní 1925, um verzlunarátvinnu	96
		Verzlunarbanki Íslands, sjá bankamál.	
		Vinnuhæli, sjá fangelsismál.	

BRÁÐABIRGÐALÖG

1

5. jan.

um heimild stofnlánadeildar sjávarútvegsins við Landsbanka Íslands
til að opna nýja lánaflokka.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Viðskiptamálaráðherra hefur tjáð mér, að sjávarútvegurinn eigi nú við að etja rekstrarfjárorðugleika, er einkum stafi af því, að fyrirtæki hafi á undanförnum árum ekki fengið nægilegt fjármagn til langs tíma vegna þeirra framkvæmda, sem þau hafa ráðizt í. Um leið og vertið hefst sé því nauðsynlegt að gera ráðstafanir til þess, að allmiklu af skuldum sjávarútvegsins til skamms tíma verði breytt í löng lán. Ríkisstjórnin telur því brýna nauðsyn bera til, að stofnlánadeild sjávarútvegsins verði nú þegar heimilað að opna nýja lánaflokka, er geri henni kleift að vinna að lausn þessara mála. Jafnframt er nauðsynlegt, að ákvæði séu sett um heimild til tímabundinnar innheimtustöðvunar, sem grípa megi til, ef á þarf að halda, til þess að koma í veg fyrir rekstrarstöðvun á meðan verið er að athuga fjárhag fyrirtækja, sem sækja um lán.

Með því að ég fellst á, að brýna nauðsyn beri til að setja viðbótarlög um stofnlánadeild sjávarútvegsins, eru hér með samkvæmt 28. gr. stjórnarskránnar gefin út bráðabirgðalög á þessa leið:

1. gr.

Stofnlánadeild sjávarútvegsins er heimilt að opna nýja lánaflokka í þeim tilgangi að bæta fjárhagsaðstöðu fyrirtækja, er stunda sjávarútveg og fiskvinnslu og hafa ekki á undanförnum árum fengið nægilegt fjármagn til langs tíma til þeirra framkvæmda, sem þau hafa ráðizt í.

2. gr.

Lán þessi skulu aðeins veitt gegn veði í fiskiskipum, vinnslustöðvum og vélum sjávarútvegsins og með einfaldri ábyrgð viðskiptabanka viðkomandi fyrirtækis.

Lánstíma skal miða við áætlaðan endingartíma hinna veðsettu eigna. Hámarks-lánstími skal vera sem hér segir: Lán út á fasteignir 20 ár, lán út á skip 15 ár og lán út á vélar 10 ár.

Vaxtakjör skulu ákveðin af stjórn stofnlánadeildarinnar að höfðu samráði við ríkisstjórn.

Áður en lán er veitt, skal fara fram nýtt mat hinna veðsettu eigna, þar sem þær skulu metnar til endurkaupsverðs að frádregnum afskriftum, er miðist við rýrnun eignarinnar frá því að hún varð til.

3. gr.

Telji stjórn stofnlánadeildarinnar, að fengnum tillögum frá viðskiptabanka umsækjanda, þörf á sérstakri athugun á fjárhag umsækjanda, áður en unnt verði að afgreiða lánbeiðni frá honum, getur hún tilkynnt það skiptaráðanda, og er þá hvers konar kyrrsetning eða aðför vegna skuldbindinga lánbeiðanda óheimil á hendur honum og ábyrgðarmönnum hans, þangað til lánsúmsókn hefur verið afgreidd, þó aldrei lengur en til 31. desember 1961. Eigi verður bú hans heldur tekið til gjaldþrotaskipta á því tímabili.

Frá því stofnlánadeild hefur sent ofangreinda tilkynningu til skiptaráðanda og þar til lánsúmsókn hefur verið afgreidd, þó ekki lengur en til 31. desember 1961, má lánbeiðandi ekki selja eignir sínar umfram venjulega afurðasölu og ekki veðsetja

A 1

1 þær nema fyrir nauðsynlegum rekstrarlánunum og yfirleitt ekki gera neinar þær ráð-
5. jan. stafanir, er veruleg áhrif geti haft á efnahag hans.

4. gr.

Lánveitingar samkvæmt lögum þessum skulu háðar ákvæðum laga nr. 41/1946, þó ekki ákvæðum 3.—11. greinar.

Í reglugerð, sem ráðherra sá, sem fer með bankamál, gefur út að fengnum til-
lögum stjórnar stofnalánadeildarinnar, skal setja nánari reglur um lánskjör og önnur
atriði, eftir því sem ástæða þykir til.

5. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 5. janúar 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi Þ. Gíslason.

Stjórnartíðindi 1961, A. 2.

2

L Ö G

14. febr.

um samkomudag reglulegs Alþingis 1961.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með sam-
þykki mínu:

1. gr.

Reglulegt Alþingi 1961 skal koma saman þriðjudaginn 10. október 1961, hafi
forseti Íslands eigi tiltekið annan samkomudag fyrr á árinu.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 14. febrúar 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ólafur Thors.

L Ö G

3

2. marz

um sameining rekstrar Áfengisverzlunar ríkisins og Tóbakseinkasölu ríkisins.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Sameina skal rekstur Áfengisverzlunar ríkisins og Tóbakseinkasölu ríkisins. Eftir sameininguna skulu fyrirtækin rekin undir heitinu „Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins.“

2. gr.

Fjármálaráðherra skipar framkvæmdastjóra Áfengis- og tóbaksverzlunar ríkisins og ákveður laun hans.

3. gr.

Reikningum hvorrar tegundar rekstrarins skal haldið aðskildum í bókhaldi.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og frá sama tíma eru lagðar niður stöður forstjóra Áfengisverzlunar ríkisins og Tóbakseinkasölu ríkisins.

Lög nr. 69 1928, um einkasölu á áfengi, ásamt síðari breytingum, og lög nr. 58 1931, um einkasölu á tóbaki, með síðari breytingum, svo og lög nr. 65 1934, um einkasölu á eldspýtum og vindlingapappír, gilda framvegis, eftir því sem þau eiga við, með þeim breytingum, sem leiðir af þessum lögum.

Fjármálaráðherra getur með reglugerð sett nánari reglur um framkvæmd laga þessara.

Gjört að Bessastöðum, 2. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

4

11. marz

AUGLÝSING

um samkomulag um lausn fiskveiðideilunnar við Breta.

Samkvæmt heimild í þingsályktun, sem samþykkt var á Alþingi hinn 9. marz 1961 um lausn fiskveiðideilunnar við Breta, fóru fram í dag, hinn 11. marz 1961, eftirfarandi nótuskipti milli utanríkisráðherra Íslands og sendiherra Bretlands í Reykjavík:

Utanríkisráðuneytið
hinn 11. marz 1961.

British Embassy, Reykjavík,
March 11, 1961.

Háttvirti sendiherra,

Your Excellency,

Ég leyfi mér að vísa til viðræðna, sem fram hafa farið í Reykjavík og London milli ríkisstjórna okkar varðandi fiskveiðideiluna milli landa okkar. Með tiliti til þessara viðræðna er ríkisstjórn mín reiðubúin að leysa deiluna á eftirfarandi grundvelli:

I have the honour to acknowledge receipt of Your Excellency's Note of today's date reading as follows:

"I have the honour to refer to the discussions which have taken place in Reykjavík and London between our Governments concerning the fisheries dispute between our two countries. In view of these discussions my Government is willing to settle the dispute on the following basis:

1. Ríkisstjórn Bretlands falli frá mót-mælum sínum gegn tólf mílna fiskveiðilögsögu umhverfis Ísland, sem mæld er frá grunnlínunum samkvæmt 2. gr. hér á eftir, og er þá eingöngu átt við fiskveiðilögsögu.
2. Grunnlínur þær, sem miðað er við í 1. gr., verði hinar sömu og ákveðnar eru í reglugerð nr. 70 30. júní 1958 með breytingum, að grunnlínur verði dregnar milli eftirfarandi punkta:

1. The United Kingdom Government will no longer object to a twelve-mile fishery zone around Iceland measured from the base lines specified in paragraph 2 below, which relate solely to the delimitation of that zone.
2. The base lines which will be used for the purpose referred to in paragraph 1 above will be those set out in the Icelandic Regulation No. 70 of 30, June 1958, as modified by the use of the base lines drawn between the following points:

A. Grunnlínupunktur 1 (Horn) til grunnlínupunktur 5 (Ásbúðarrif).

A. Point 1 (Horn) to Point 5 (Ásbúðarrif).

B. Grunnlínupunktur 12 (Langanes) til grunnlínupunktur 16 (Glettinganes).

B. Point 12 (Langanes) to Point 16 (Glettinganes).

C. Grunnlínupunktur 51 (Geirfugladrangur) til grunnlínupunktur 42 (Skálasnagi).

C. Point 51 (Geirfugladrangur) to Point 42 (Skálasnagi).

D. Grunnlínupunktur 35 (Geirfuglasker) til grunnlínupunktur 39 (Eldeyjarðrangur).
Þessar breytingar taki þegar gildi.

3. Í þrjú ár frá dagsetningu svars yðar við orðsendingu þessari mun ríkisstjórn Íslands ekki hindra, að skip, sem skrásett eru í Bretlandi, stundi veiðar á svæði því milli sex og tólf mílna innan fiskveiðilögsögu, sem um getur í 1. og 2. gr., á eftirgreindum svæðum og tímum:

- (i) Horn (grunnlínupunktur 1) — Langanes (grunnlínupunktur 12) (júní til september).
- (ii) Langanes (grunnlínupunktur 12) — Glettinganes (grunnlínupunktur 16) (maí til desember).
- (iii) Glettinganes (grunnlínupunktur 16) — Setusker (grunnlínupunktur 20) (janúar til apríl og júlí til ágúst).
- (iv) Setusker (grunnlínupunktur 20) — Meðallandssandur I (grunnlínupunktur 30) (marz til júlí).
- (v) Meðallandssandur I (grunnlínupunktur 30) — 20° v.l. (apríl til ágúst).
- (vi) 20° v.l. — Geirfugladrangur (grunnlínupunktur 51) (marz til maí).
- (vii) Geirfugladrangur (grunnlínupunktur 51) — Bjargtangar (grunnlínupunktur 43) (marz til maí).

4. Á áðurgreindu þriggja ára tímabili er þó skipum, sem skráð eru í Bretlandi, óheimilt að stunda veiðar á svæðinu milli sex og tólf mílna innan fiskveiðilögsögunnar, sem um getur í 1. og 2. gr., á eftirgreindum svæðum:

- (i) Milli 63°37' n.br. og 64°13' n.br. (Faxaflói).
- (ii) Milli 64°40' n.br. og 64°52' n.br. (Snæfellsnes).
- (iii) Milli 65° n.br. og 65°20' n.br. (Breiðafjörður).

D. Point 35 (Geirfuglasker) to Point 39 (Eldeyjarðrangur).

11. marz

These modifications will enter into force immediately.

3. For a period of three years from the date of Your Excellency's reply to this Note, the Icelandic Government will not object to vessels registered in the United Kingdom fishing within the outer six miles of the fishery zone referred to in paragraphs 1 and 2 above within the following areas during the periods specified:

- (i) Horn (Point 1) — Langanes (Point 12) (June to September).
- (ii) Langanes (Point 12) — Glettinganes (Point 16) (May to December).
- (iii) Glettinganes (Point 16) — Setusker (Point 20) (January to April and July to August).
- (iv) Setusker (Point 20) — Meðallandssandur I (Point 30) (March to July).
- (v) Meðallandssandur I (Point 30) — 20° west longitude (April to August).
- (vi) 20° west longitude — (Geirfugladrangur) (Point 51) (March to May).
- (vii) Geirfugladrangur (Point 51) — Bjargtangar (Point 43) (March to May).

4. There will, however, be no fishing by vessels registered in the United Kingdom in the outer six miles of the fishery zone referred to in paragraphs 1 and 2 during the aforesaid period of three years in the following areas:

- (i) Between 63°37' north latitude and 64°13' north latitude (Faxaflói).
- (ii) Between 64°40' north latitude and 64°52' north latitude (Snæfellsnes).
- (iii) Between 65° north latitude and 65°20' north latitude (Breiðafjörður).

- 4
11. marz
- (iv) Milli Bjargtanga (grunnlínupunktur 43) og Horns (grunnlínupunktur 1).
 - (v) Á svæði, sem takmarkast af línunum, er dregnar eru frá suður-odda Grímseyjar til grunnlínupunkta 6 og 8.
 - (vi) Milli 14°58' v.l. og 15°32' v.l. (Mýrabugt).
 - (vii) Milli 16°12' v.l. og 16°46' v.l. (Ingólfshöfði).

Ríkisstjórn Íslands mun halda áfram að vinna að framkvæmd ályktunar Alþingis frá 5. maí 1959 varðandi útfærslu fiskveiðilögsögunnar við Ísland, en mun tilkynna ríkisstjórn Bretlands slíka útfærslu með sex mánaða fyrirvara, og rísi ágreiningur um slíka útfærslu, skal honum, ef annar hvor aðili óskar, skotið til Alþjóðadómstólsins.

Ég leyfi mér að leggja til, að þessi orðsending og svar yðar við henni, er staðfesti, að efni hennar sé aðgengilegt ríkisstjórn Bretlands, verði skrásett hjá framkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna samkvæmt 102. gr. í stofnskrá í Sameinuðu þjóðanna og að samkomulag á þessum grundvelli gangi þegar í gildi.

- (iv) Between Bjargtanga (Point 43) and Horn (Point 1).
- (v) Off the mainland in the area delimited by lines drawn from the southernmost point of Grímsey to base points 6 and 8.
- (vi) Between 14°58' west longitude and 15°32' west longitude (Mýrabugt).
- (vii) Between 16°12' west longitude and 16°46' west longitude (Ingólfshöfði).

The Icelandic Government will continue to work for the implementation of the Althing Resolution of May 5, 1959, regarding the extension of fisheries jurisdiction around Iceland, but shall give to the United Kingdom Government six months' notice of such extension and, in case of a dispute in relation to such extension, the matter shall, at the request of either party, be referred to the International Court of Justice.

I have the honour to suggest that this Note and Your Excellency's reply thereto, confirming that its contents are acceptable to the United Kingdom Government, shall be registered with the Secretary General of the United Nations in accordance with Article 102 of the United Nations Charter, and further to suggest that a settlement on this basis shall become effective forthwith."

I have the honour to confirm that in view of the exceptional dependence of the Icelandic nation upon coastal fisheries for their livelihood and economic development, and without prejudice to the rights of the United Kingdom under international Law towards a third party, the contents of Your Excellency's Note are acceptable to the United Kingdom and the settlement of the dispute has been accomplished on the terms stated therein. I also confirm that the United Kingdom Government agrees that the settlement becomes effective forthwith and that the Notes exchanged today shall be registered with the Secretary-General of the United Nations in accordance with Article 102 of the United Nations Charter.

Ég leyfi mér, háttvirti sendiherra, að
votta yður sérstaka virðingu mína.

Guðm. Í. Guðmundsson.

I avail myself of this opportunity to ⁴
renew to Your Excellency the assurance 11. marz
of my highest consideration.

Andrew C. Stewart.

Herra sendiherra,
Andrew C. Stewart,
sendiráð Bretlands,
Reykjavík.

His Excellency
Mr. Guðmundur Í. Guðmundsson,
Minister for Foreign Affairs,
Reykjavík.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 11. marz 1961.

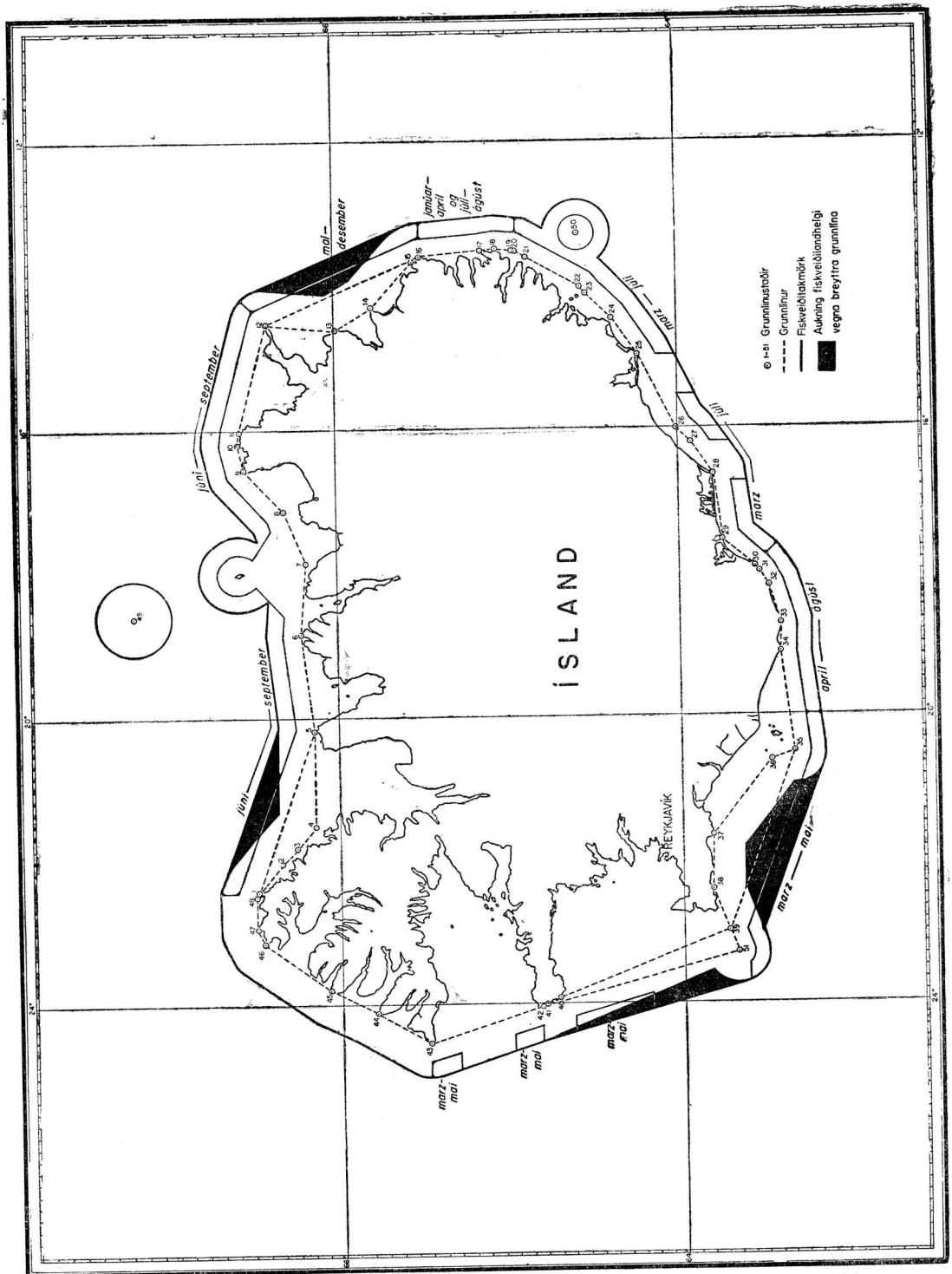
Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

1961

8

4
11. marz

AUGLÝSING

5

5. jan.

um fullgildingu á alþjóðasamþykkt um afnám nauðungarvinnu.

Hinn 1. júní 1960 samþykkti Alþingi þingsályktun um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að fullgilda fyrir Íslands hönd samþykkt nr. 105 um afnám nauðungarvinnu, sem gerð var á 40. þingi alþjóðavinnnumálastofnunarinnar í Genf 25. júní 1957.

Fullgildingarskjal Íslands var afhent alþjóðavinnnumálastofnuninni hinn 29. nóvember 1960.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 5. janúar 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Henrik Sv. Björnsson.

Fylgiskjal.

S A M Þ Y K K T

um afnám nauðungarvinnu.

Allsherjarþing Alþjóðavinnnumálastofnunarinnar, sem yfirstjórn stofnunarinnar kvaddi til setu í Genf, kom saman í 40. sinn þann 5. júní 1957, og eftir að hafa haft til meðferðar málið um nauðungarvinnu, sem var fjórða mál á dagskrá þessa þings, og eftir að hafa athugað ákvæði samþykktarinnar frá 1930, um nauðungarvinnu; og eftir að hafa athugað, að samþykktin frá 1926, um þrælshald, kveður svo á, að allar nauðsynlegar ráðstafanir skuli gerðar til þess að varna því, að þvingunarvinna eða nauðungarvinna komist á það stig, að hún samsvari þrældómi, og að viðaukasamþykktin frá 1956 um afnám þrælshalds og þrælaverzlunar og þess skipulags og þeirrar venju, er líkist þrælshaldi, kveður svo á, að algerlega skuli afnumin þvingun vegna skulda og öll ánauð; og eftir að hafa athugað, að samþykktin frá 1949, um kaupverndun, kveður svo á, að kaup skuli greitt reglulega, og leggur bann við þeim hætti á kaupgreiðslum, er á nokkurn hátt skerðir rétt verkamanns til þess að skipta um húsbændur; og eftir að hafa ákveðið að samþykkja frekari tillögur varðandi afnám tiltekinna greina nauðungarvinnu,

C O N V E N T I O N

Concerning the Abolition of Forced Labour.

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fortieth Session on 5 June 1957, and Having considered the question of forced labour, which is the fourth item on the agenda of the session, and Having noted the provisions of the Forced Labour Convention, 1930, and Having noted that the Slavery Convention, 1926, provides that all necessary measures shall be taken to prevent compulsory or forced labour from developing into conditions analogous to slavery and that the Supplementary Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade and Institutions and Practices Similar to Slavery, 1956, provides for the complete abolition of debt bondage and serfdom, and

Having noted that the Protection of Wages Convention, 1949, provides that wages shall be paid regularly and prohibits methods of payment which deprive the worker of a

A 2

- 5 sem brjóta í bág við mannréttindi þau,
 5. jan. er stofnskrá Sameinuðu þjóðanna gerir ráð fyrir og greind eru í hinni almennu mannréttindaskrá; og eftir að hafa ákveðið, að tillögur þessar skuli gerðar að alþjóðlegri samþykkt, gerir þingið í dag, þann 25. júní 1957, eftirfarandi samþykkt, er vitna má til sem samþykktarinnar frá 1957, um afnám nauðungarvinnu.

1. gr.

Sérhvertt það aðildarríki Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, sem fullgildir hjá sér samþykkt þessa, skuldbindur sig til að láta ekki viðgangast, heldur uppræta, hvers konar nauðungarvinnu:

- a) er beitt sé með pólitískri þvingun, fræðslu, eða sem refsingu gegn mönnum fyrir að hafa eða láta í ljósi stjórnmalaskoðun eða skoðanir hugsjónalega gagnstæðar hinu ríkjandi skipulagi, stjórnmalalegu, félagslegu eða efnahagslegu;
- b) er beitt sé sem aðferð til þess að nota verkalýðinn til breytinga á efnahagskerfinu;
- c) er beitt sé til þess að aga verkalýðinn;
- d) er beitt sé til refsingar fyrir þátttöku í verkföllum;
- e) er beitt sé til mismununar sökum uppruna, félagslegrar aðstöðu, þjóðernis eða trúarbragða.

2. gr.

Sérhvertt það aðildarríki Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, sem fullgildir hjá sér samþykkt þessa, skuldbindur sig til að gera fullnægjandi ráðstafanir til þess að tryggja það, að þegar í stað og til

genuine possibility of terminating his employment, and

Having decided upon the adoption of further proposals with regard to the abolition of certain forms of forced or compulsory labour constituting a violation of the rights of man referred to in the Charter of the United Nations and enunciated by the Universal Declaration of Human Rights, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this twenty-fifth day of June of the year one thousand nine hundred and fifty-seven the following Convention, which may be cited as the Abolition of Forced Labour Convention, 1957:

Article 1

Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention undertakes to suppress and not to make use of any form of forced or compulsory labour—

- a) as a means of political coercion or education or as a punishment for holding or expressing political views or views ideologically opposed to the established political, social or economic system;
- b) as a method of mobilising and using labour for purposes of economic development;
- c) as a means of labour discipline;
- d) as a punishment for having participated in strikes;
- e) as a means of racial, social, national or religious discrimination.

Article 2

Each Member of the International Labour Organisation which ratifies this Convention undertakes to take effective measures to secure the immediate and complete abolition of forced or compul-

fullnustu verði afnumin nauðungarvinna eins og hún er skilgreind í 1. gr. samþykktar þessarar.

3. gr.

Formlegar fullgildingar á samþykkt þessari skulu sendar framkvæmdastjóra Alþjóðavinnnumálaskrifstofunnar til skrásetningar.

4. gr.

1. Samþykkt þessi skal einungis bindandi fyrir aðildarríki Alþjóðavinnnumálaskrifstofunnarinnar, er fullgildingar þeirra hafa verið skráðar hjá framkvæmdastjórnunum.

2. Hún gengur í gildi tólf mánuðum eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja hafa verið skráðar hjá framkvæmdastjórnunum.

3. Síðan gengur samþykkt þessi í gildi, að því er snertir hvert einstakt aðildarríki, tólf mánuðum eftir að fullgilding þess hefur verið skráð.

5. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, getur sagt henni upp að tíu árum liðnum frá fyrstu gildistöku hennar. Tilkynningu um uppsögn skal senda framkvæmdastjóra Alþjóðavinnnumálaskrifstofunnar til skrásetningar. Þess háttar uppsögn öðlast ekki gildi fyrr en að ári liðnu frá skrásetningu hennar.

2. Hvert það aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, en notfærir sér ekki innan árs frá lokum tíu ára tímabilsins, sem um getur í fyrri tölulið, rétt þann til uppsagnar, sem kveðið er á um í þessari grein, skal bundið af henni í annað tíu ára tímabil, og síðan getur það sagt þessari samþykkt upp að liðnu hverju tíu ára tímabili í samræmi við ákvæði þessarar greinar.

6. gr.

1. Framkvæmdastjóri Alþjóðavinnnumálaskrifstofunnar skal tilkynna öllum

sory labour as specified in Article 1 of 5 this Convention.

5. jan.

Article 3

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 4

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 5

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 6

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all

5 aðildarríkjum Alþjóðavinnumálastofnunarinnar skráningu allra fullgildinga og uppsagna, sem aðildarríki stofnunarinnar senda honum.

2. Þegar framkvæmdastjórinn tilkynnir aðildarríkjum stofnunarinnar skrásetningu annarrar fullgildingarinnar, sem honum berst, skal hann vekja athygli þeirra á, hvaða dag samþykktin gangi í gildi.

7. gr.

Framkvæmdastjóri Alþjóðavinnumála-skrifstofunnar skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna til skrásetningar samkvæmt 102. gr. sáttmála Sameinuðu þjóðanna allar upplýsingar um fullgildingar og uppsagnir, sem hann hefur skrásett í samræmi við ákvæði undanfarandi greina.

8. gr.

Þegar stjórn Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar kann að álíta það nauðsynlegt, skal hún leggja fyrir allsherjarþingið skýrslu um framkvæmd þessarar samþykktar og athuga jafnframt, hvort æskilegt sé að setja á dagskrá þingsins breytingar á henni allri eða hluta hennar.

9. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt, sem breytir þessari samþykkt allri eða hluta hennar, skal:

- a) fullgilding aðildarríkis á hinni nýju samþykkt *ipso jure* hafa í för með sér tafarlausa uppsögn á þessari samþykkt, hvað sem ákvæðum 5. gr. hér að framan líður, ef hin nýja samþykkt öðlast gildi og þá frá þeim tíma, er það gerðist;

Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 7

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 8

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 9

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides—

- a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 5 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

b) aðildarríkjum ekki heimilt að fullgilda þessa samþykkt, eftir að hin nýja samþykkt gekk í gildi; enda sé ekki öðruvísi ákveðið í hinni nýju samþykkt.

2. Þessi samþykkt skal, hvað sem öðru líður, halda gildi sínu eins og hún er að formi og efni, hvað snertir þau aðildarríki, sem hafa fullgilt hana, en ekki hina nýju samþykkt.

10. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar samþykktar eru jafngildir.

b) as from the date when the new ⁵ revising Convention comes into force 5. jan. this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 10

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

AUGLÝSING

6

1. febr.

um fullgildingu samþykktar um alþjóðasiglingamálastofnun (IMCO).

Samkvæmt heimild í lögum nr. 52/1960 hefur samþykkt frá 6. marz 1958 um alþjóðasiglingamálastofnun (IMCO) verið fullgilt af Íslands hálfu.

Forstjóra Sameinuðu þjóðanna var afhent fullgildingarskjalið hinn 8. nóvember 1960 og miðast gildistaka samþykktarinnar að því er Ísland varðar við þann dag.

Fullgilding Íslands var gerð með þeim fyrirvara, að Ísland muni taka staðfestingu sína til athugunar á ný, ef síðar yrði ákveðið, að siglingamálastofnunin (IMCO) skyldi einnig fjalla um mál, sem eru algerlega fjármálalegs eða viðskiptalegs eðlis. Samtímis var því lýst yfir, að af Íslands hálfu væri áherzla lögð á raunhæft gildi 59. gr. samþykktarinnar, varðandi uppsögn á þátttöku.

Samþykkt þessi er birt sem fylgiskjal með lögum nr. 52/1960.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 1. febrúar 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

7

6. febr.

L Ö G

um breyting á lögum nr. 35 1. apríl 1948, um sementsverksmiðju.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

4. gr. laganna orðist svo:

Stjórn sementsverksmiðjunnar skal skipuð 5 mönnum, sem sameinað Alþingi kys til fjögurra ára í senn. Atvinnumálaráðherra skipar einn þeirra formann verksmiðjustjórnar. Verksmiðjustjórn hefur á hendi yfirstjórn verksmiðjunnar. Atvinnumálaráðherra setur henni erindisbréf og ákveður laun hennar.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 6. febrúar 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

8

14. febr.

L Ö G

um Bjargráðasjóð Íslands.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Bjargráðasjóður er allsherjarsjóður fyrir alla landsmenn til hjálpar í hallæri eða til að afstýra því.

Það er hallæri, ef sveitarfélög verða af náttúruvöldum svo illa stödd, að þau megna ekki af eigin rammleik að forða mönnum eða skepnum frá harðrétti eða felli.

2. gr.

Árlegar tekjur bjargráðasjóðs eru þessar:

- Framlag sveitarfélaga, er skal vera 5 krónur fyrir hvern meðlim sveitarfélagsins, samkvæmt íbúaskrá þjóðskrárinnar 1. des. næsta ár á undan.
- Framlag ríkissjóðs, er nemur 5 krónum fyrir hvern mann, samkvæmt íbúaskrá þjóðskrárinnar 1. des. næsta ár á undan.
- Vextir af fé sjóðsins.

3. gr.

Stjórn sjóðsins, er nefnist bjargráðastjórn, skipa ráðuneytisstjórninn í félagsmálaráðuneytinu, sem er formaður stjórnarinnar, formaður Búnaðarfélags Íslands, forseti Fiskifélags Íslands og formaður Sambands íslenzkra sveitarfélaga.

Ráðherra ákveður þóknun stjórnarinnar, sem greiðist úr sjóðnum.

4. gr.

8

Bjargráðastjórn hefur á hendi alla stjórn sjóðsins, reikningshald hans og annað það, er sjóðinn varðar. Rétt er stjórninni að ráða framkvæmdastjóra, sem annast þá í umboði stjórnarinnar allt reikningshald og daglega afgreiðslu á vegum sjóðsins. 14. febr.

Bjargráðastjórn skal vera ríkisstjórninni til ráðuneytis um ráðstafanir, sem miða að því að afstýra hallæri.

5. gr.

Ársreikningar sjóðsins skulu fullgerðir fyrir lok febrúarmánaðar ár hvert. Endurskoðunardeild fjármálaráðuneytisins og endurskoðendur ríkisreikninganna skulu endurskoða reikningana án sérstaks endurgjalds frá sjóðnum, og skal þeirri endurskoðun vera lokið fyrir 30. apríl ár hvert.

Reikninga sjóðsins skal birta í B-deild Stjórnartíðinda.

6. gr.

Sveitarstjórn skal lúka framlagi til bjargráðasjóðs, sbr. 2. gr. a., á manntalsþingum. Sýslumenn og bæjarfógetar (í Reykjavík tollstjóri) innheimta gjaldið og skila því til sjóðsins eigi síðar en 1. október ár hvert.

Framlag ríkissjóðs, sbr. 2. gr. b., greiðist sjóðnum fyrir 30. júní ár hvert.

7. gr.

Helmingur þess fjár, sem í sjóðinn rennur, samkvæmt 2. gr. a, skal vera séreign þess kaupstaðar, er framlagið greiddi, eða sýslu vegna þeirra framlaga, sem hreppar sýslunnar hafa greitt, og leggjast vextir af því fé við séreignina. Annað fé sjóðsins, sbr. 2. gr., skal vera sameign allra landsmanna.

Allur kostnaður af starfrækslu sjóðsins greiðist úr sameignarsjóði.

8. gr.

Ef hallæri ber að höndum, á hvert sýslu- og bæjarfélag tilkall til séreignar sinnar í sjóðnum til útbýtingar samkvæmt reglum, sem sýslunefnd eða bæjarstjórn hefur samþykkt þar um, enda samþykki ráðherra slíka ráðstöfun, að fengnu áleti bjargráðastjórnar. Skýrslu um úthlutun þessa skal viðkomandi sýslunefnd eða bæjarstjórn senda stjórn bjargráðasjóðs þegar að úthlutun lokinni.

Ef haustbirgðir reynast svo litlar í einhverju héraði, að hætta er við bjargarskorti fyrir menn eða skepnur, ef illa vetrar, þá má sýslunefnd eða bæjarstjórn með samþykki bjargráðastjórnar nota séreign sína í sjóðnum til að kaupa eða tryggja varaforða, en það fé, sem þannig er notað, skal greiða aftur að fullu, en vaxtalaust, í bjargráðasjóðinn á ársfresti, nema því verði ráðstafað samkvæmt 1. málsg. þessarar greinar.

9. gr.

Bjargráðastjórn er heimilt:

- a. að veita sveitarfélögum og sýslufélögum styrk eða lán úr sjóðnum, ef um er að ræða hallæri í sveitarfélaginu eða sýslunni vegna óvenjulegra harðinda, langvarandi aflaleysis eða vegna tjóns af náttúruvöldum á mannvirkjum eða búfé, enda hafi ekki verið vátryggt fyrir tjóninu.
- b. að veita einstaklingum, sem fyrir tjóni hafa orðið af náttúruvöldum, styrk eða lán úr sjóðnum, enda hafi ekki verið vátryggt fyrir tjóninu. Lán skal tryggt með ábyrgð sveitarfélags eða annarri öruggri tryggingu.

Ef handbært fé sjóðsins verður meira en ætla má nauðsynlegt til greiðslu styrkja eða lána, samkvæmt a- og b-lið þessarar greinar, er stjórn sjóðsins heimilt að veita sveitarfélögum eða fyrirtækjum þeirra og sýslufélögum lán gegn ábyrgð ríkissjóðs eða annarri öruggri tryggingu.

8

10. gr.

14. febr. Fé bjargráðasjóðs, sem ekki hefur verið ráðstafað samkvæmt 8. og 9. gr. laga þessara, skal ávaxtað í banka með ríkisábyrgð.

11. gr.

Sá, sem óskar láns eða styrks úr bjargráðasjóði, samkvæmt 9. gr. a—b, skal senda sjóðstjórninni svo glöggar skýrslur sem kostur er á um tjón það, sem bæta skal. Bjargráðastjórn getur krafizt upplýsinga varðandi slíkar beiðnir frá þeim aðilum, sem slíkar upplýsingar geta veitt, og er þeim skylt að veita þær, svo sem föng eru á.

12. gr.

Nú hrekkur fé sjóðsins eigi til þess að veita þá aðstoð, sem nauðsyn krefur, sbr. 9. gr. a—b, og er þá ríkisstjórninni heimilt að ábyrgjast nauðsynleg lán fyrir sjóðinn eða veita honum lán úr ríkissjóði.

Tryggja má slík lán með veði í eignum og tekjum sjóðsins.

13. gr.

Ráðherra setur, að fengnum tillögum bjargráðastjórnar, reglugerð um rekstur sjóðsins og starfrækslu.

14. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1961. Jafnframt eru úr gildi numin lög nr. 19 2. marz 1950, um Bjargráðasjóð Íslands.

Gjört að Bessastöðum, 14. febrúar 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

9

L Ö G

25. febr.

um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja eyðijörðina Hellnahól
í Rangárvallasýslu.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að selja Einari Jónssyni bónda, Moldnúpi í Vestur-Eyjafjallahreppi í Rangárvallasýslu, eyðijörðina Hellnahól í sama hreppi fyrir verð, sem ákveðið er með mati dómkvaddra manna.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 25. febrúar 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ingólfur Jónsson.

L Ö G

10

29. marz

um Seðlabanka Íslands.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

Skipulag bankans og hlutverk.

1. gr.

Seðlabanki Íslands (á ensku the Central Bank of Iceland) er sjálfstæð stofnun, sem er eign ríkisins, en lýtur sérstakri stjórn samkvæmt lögum þessum.

Seðlabanki Íslands (hér eftir nefndur Seðlabankinn) tekur við öllum eignum og skuldbindingum Landsbanka Íslands, Seðlabankans. Af stofnfé og varasjóðum Landsbanka Íslands, Seðlabankans, skulu 100 millj. kr. teljast stofnsjóður Seðlabanka Íslands.

2. gr.

Ríkissjóður ber ábyrgð á öllum skuldbindingum Seðlabankans. Heimili og varnarping Seðlabankans er í Reykjavík.

3. gr.

Hlutverk Seðlabankans er:

1. að annast seðlaútgáfu og vinna að því, að peningamagn í umferð og framboð lánsfjár sé hæfilegt miðað við það, að verðlag haldist stöðugt og framleiðslugeta atvinnuveganna sé hagnýtt á sem fyllstan og hagkvæmestan hátt;
2. að efla og varðveita gjaldeyrisvarasjóð, er nægi til þess að tryggja frjáls viðskipti við útlönd og fjárhagslegt öryggi þjóðarinnar út á við;
3. að kaupa og selja erlendan gjaldeyri, fara með gengismál og hafa umsjón og eftirlit með gjaldeyrisviðskiptum;
4. að annast bankaviðskipti ríkissjóðs og vera ríkisstjórninni til ráðuneytis um allt, er varðar gjaldeyris- og peningamál;
5. að vera banki annarra banka og peningastofnana, hafa eftirlit með bankastarfsemi og stuðla að heilbrigðum verðbréfa- og peningaviðskiptum;
6. að gera sem fullkomnastar skýrslur og áætlanir um allt, sem varðar hlutverk hans;
7. að annast önnur verkefni, sem samrýmanleg eru tilgangi hans sem seðlabanka.

4. gr.

Í öllu starfi sínu skal Seðlabankinn hafa náið samstarf við ríkisstjórnina og gera henni grein fyrir skoðunum sínum varðandi stefnu í efnahagsmálum og framkvæmd hennar. Sé um verulegan ágreining við ríkisstjórnina að ræða, er Seðlabankastjórn rétt að lýsa honum opinberlega og skýra skoðanir sínar. Hún skal engu að síður telja það eitt meginhlutverk sitt að vinna að því, að sú stefna, sem ríkisstjórnin markar að lokum, nái tilgangi sínum.

II. KAFLI

Stofnlánadeild sjávarútvegsins.

5. gr.

Stofnlánadeild sjávarútvegsins er bókhaldslega aðskilin deild í Seðlabankanum. Tilgangur stofnlánadeildarinnar er að veita fyrirtækjum, er stunda sjávarútveg, stofnlán gegn veði í eignum þeirra.

A 3

10 Stofnlánadeildin starfar samkvæmt sérstökum lögum og reglugerðum. Heimilt
 29. marz er stofnlánadeildinni að opna nýja lánaflokka, eftir því sem stjórn Seðlabankans
 telur nauðsynlegt, enda séu þeir háðir ákvæðum laga nr. 41/1946, þó ekki ákvæðum
 3.—11. greinar. Um nýja lánaflokka skal setja ákvæði í reglugerð, er ráðherra sá,
 sem fer með bankamál, gefur út að fengnum tillögum stjórnar Seðlabankans.

III. KAFLI

Seðlaútgáfa og mynt.

6. gr.

Seðlabankinn hefur einkarétt til að gefa út peningaseðla eða annan gjaldmiðil,
 er geti gengið manna á milli í stað peningaseðla eða löglegrar myntar.

Seðlar þeir, sem bankinn gefur út, skulu vera lögeyrir til allra greiðslna með
 fullu ákvæðisverði.

Ráðherra sá, sem fer með bankamál, ákveður samkvæmt tillögu Seðlabankans
 lögum, útlit og fjárhæð seðla þeirra, sem bankinn gefur út, og gefur út auglýsingu
 um það efni.

7. gr.

Seðlabankinn skal stefna að því að eiga ávallt á móti að minnsta kosti helmingi
 seðlamagnsins, sem í umferð er, gulleign, innstæður eða aðrar auðseldar og óbundnar
 eignir í erlendum gjaldeyri, sem nota má til greiðslu hvar sem er. Skal bankinn birta
 reglulegar skýrslur um það, hve miklum hluta seðlaveltunnar þessi trygging nemi.

8. gr.

Fjármálaráðuneytið getur samið við Seðlabankann um, að hann taki við útgáfu
 myntar af ríkissjóði, og skulu þá úr gildi falla lög nr. 19/1925, um innlenda skipti-
 mynt. Í stað þeirra skulu ákvæði 6. greinar þessara laga ganga í gildi um útgáfu
 myntar á sama hátt og um peningaseðla.

IV. KAFLI

Innlend viðskipti Seðlabankans og eftirlit með bankastarfsemi.

9. gr.

Seðlabankinn tekur við innlögum frá bönkum, sparisjóðum og öðrum peninga-
 stofnunum og getur veitt þeim lán með endurkaupum tryggra vixla eða á annan hátt
 gegn tryggingum, sem bankinn metur gildar.

10. gr.

Seðlabankinn hefur með höndum eftirlit með starfsemi banka, sparisjóða, inn-
 lánsdeilda samvinnufélaga, Söfnunarsjóðs Íslands og hvernar þeirrar stofnunar
 annarrar, sem tekur við innstæðum frá almenningi eða rekur sambærilega starfsemi
 að mati hans.

Bankaeftirlitið, en svo skal þessi starfsemi nefnast, skal fylgjast með því, að
 innlánsstofnanir fylgi lögum og reglum, sem hverju sinni gilda um starfsemi þeirra.
 Einnig skal því heimilt að gera athugasemdir, ef það telur hag eða rekstur inn-
 lánsstofnunar óheilbrigðan, og skulu slíkar athugasemdir tilkynntar ráðherra þegar
 í stað. Gagnvart sparisjóðum tekur bankaeftirlitið við þeim störfum, sem sparisjóðs-
 eftirlitinu eru falin með lögum um sparisjóði, nr. 69/1941.

Skylt er innlánsstofnunum að láta bankaeftirlitinu í té reikninga sína og aðrar
 upplýsingar í því formi og svo oft sem óskað er. Einnig er bankaeftirlitinu heimilt
 að rannsaka bókhald og eignir innlánsstofnana, hvenær sem ástæða þykir til.

Seðlabankinn skal taka við vörzlu og stjórn tryggingasjóðs sparisjóða, sbr. 17. 10 grein laga nr. 69/1941, enda fer um endurskoðun reikninga hans eftir ákvæðum 29. marz 30. gr. laga þessara.

11. gr.

Innlánsstofnanir þær, sem um ræðir í 10. grein, svo og aðrar opinberar lánsstofnanir og fjárfestingarsjóðir, skulu geyma laust fé sitt á reikningi í Seðlabankanum, eftir því sem við verður komið.

Seðlabankinn getur ákveðið, að innlánsstofnanir þær, sem um ræðir í 10. grein, skuli eiga á reikningi í Seðlabankanum upphæð, er nemi tilteknum hundraðshluta af innstæðufé viðkomandi stofnunar. Innstæðubinding samkvæmt þessu ákvæði má þó aldrei vera hærri en 20% af því innstæðufé hjá viðkomandi stofnun, sem ávísá má á með tékka, en 15% af öðrum innstæðum. Seðlabankinn getur innan þessara hámarka breytt þessu hlutfalli, þegar ástæða þykir til, en sama hlutfall skal ætíð gilda um hvern flokk innstæðna hjá öllum innlánsstofnunum.

Einnig getur Seðlabankinn ákveðið, að tiltekinn hluti innlánsaukningar sé bundinn á reikningi hjá honum, enda fari heildarinnstæða, sem viðkomandi stofnunum sé skylt að eiga í Seðlabankanum, ekki fram úr því hámarki, sem um ræðir í 2. málsgrein.

Valdi flutningar innstæðna vegna framkvæmdar 1. eða 2. málsgreinar í upphafi erfiðleikum fyrir ákveðnar innlánsstofnanir, skal Seðlabankinn leitast við að leysa úr því, m. a. með því að yfirtaka samtímis af viðkomandi stofnun verðbréf eða aðrar eignir, sem hann metur gildar.

12. gr.

Seðlabankanum er heimilt að ákveða, að innlánsstofnanir, sem um ræðir í 10. grein, skuli eiga ríkistryggð verðbréf eða önnur trygg verðbréf, er nemi allt að 10% af innstæðum hjá þeim, nema hærri upphæð sé ákveðin í lögum. Einnig ákveður hann, hvaða verðbréf skuli metin gild í þessu skyni. Þegar komin eru á regluleg kaupþingsviðskipti, skulu yfirleitt ekki önnur verðbréf metin gild en þau, sem þar eru skráð, og skal þá miða verðmæti þeirra við markaðsgengi.

13. gr.

Seðlabankinn hefur rétt til að ákveða hámark og lágmark vaxta, sem innlánsstofnanir, er um ræðir í 10. grein, mega reikna af innlánnum og útlánnum. Nær þetta vald einnig til að ákveða hámarksvexti samkvæmt lögum nr. 58/1960. Vaxtaákvarðanir skulu birtar í Lögbirtingablaði. Ákvörðunarvald þetta nær einnig til þóknunar, sem jafngildir vöxtum að áliti Seðlabankans.

14. gr.

Seðlabankinn er viðskiptabanki ríkissjóðs og annast fyrir hann hvers konar bankapjónustu. Skulu allar innstæður ríkissjóðs og þeirra ríkisstofnana, sem eru á fjárlögum, geymdar í Seðlabankanum, eftir því sem við verður komið. Þurfi að eiga sér stað verulegar tilfærslur á innstæðum vegna þessa ákvæðis, skal Seðlabankinn leitast við að tryggja, t. d. með verðbréfakaupum á móti, að þær valdi ekki viðkomandi innlánsstofnunum erfiðleikum.

Heimilt er Seðlabankanum að veita ríkissjóði lán til skamms tíma, enda skal að því stefnt, að slík lán greiðist upp í lok hvers fjárhagsárs.

15. gr.

Seðlabankinn má kaupa og selja ríkisskuldabréf og önnur trygg verðbréf, og skal hann vinna að því, að á komist skipuleg verðbréfavíðskipti. Er honum í

10 því skyni heimilt að stofna til og reka kaupþing, þar sem verzlauð yrði með vaxtabréf
29. marz og hlutabréf samkvæmt reglum, sem bankastjórnin setur og ráðherra staðfestir.

16. gr.

Seðlabankinn skal starfrækja greiðslujöfnunarkerfi til að auðvelda ávísanaviðskipti og vinna á annan hátt að því að greiða fyrir peningagreiðslum innanlands.

17. gr.

Heimilt er Seðlabankanum að reka önnur bankaviðskipti, sem samrýmanleg geta talizt hlutverki hans sem seðlabanka, en hann skal þó yfirleitt hvorki skipta við almenning né keppa um viðskipti við aðrar lánsstofnanir.

V. KAFLI

Gengismál og erlend viðskipti.

18. gr.

Seðlabankinn kaupir og selur erlendan gjaldeyri og ákveður gengi hans, að svo miklu leyti sem það er ekki sérstaklega ákveðið í lögum.

Seðlabankinn skal leitast við að efla gjaldeyrisvarasjóð landsins og varðveita hann, eftir því sem unnt er, í tryggum og auðseljanlegum verðbréfum eða innstæðum og í gjaldeyri, sem nota má til greiðslu hvar sem er.

19. gr.

Rétt til að verzla með erlendan gjaldeyri hafa auk Seðlabankans Landsbanki Íslands og Útvegsbanki Íslands. Heimilt er bankastjórn Seðlabankans að fengnu samþykki ráðherra að leyfa öðrum bönkum, svo og póztstjórninni, að verzla með gjald eyri innan takmarka, sem hún ákveður.

20. gr.

Seðlabankinn hefur með höndum framkvæmd greiðslusamninga við önnur ríki, svo og viðskipti við alþjóðafjármálastofnanir í umboði ríkisstjórnarinnar. Hann skal vera ríkisstjórninni til ráðuneytis um allt, er varðar gjaldeyrismál, þar á meðal erlendar lántökur, og taka að sér framkvæmd í þeim efnum, eftir því sem um verður samið.

21. gr.

Seðlabankinn hefur umsjón með gjaldeyrisverzluninni og eftirlit með því, að lögum og reglum um verzlun með og ráðstöfun á erlendum gjaldeyri sé fylgt. Gjald eyriseftirliti bankans er heimilt vegna þessa verkefnis að krefjast hvers konar upplýsinga um gjaldeyrismál frá einstaklingum, fyrirtækjum og stofnunum.

Í reglugerð, er ráðherra gefur út að fengnum tillögum Seðlabankans samkvæmt ákvæðum þessara laga og laga nr. 30/1960, um skipan innflutnings- og gjaldeyris mála o. fl., skal setja nánari reglur um meðferð gjaldeyris og framkvæmd gjaldeyris eftirlits.

22. gr.

Seðlabankinn er fyrir ríkisins hönd fjárhagslegur aðili að Alþjóðagjaldeyris sjóðnum, en um leið og það kemur til framkvæmda og kvóti Íslands hjá sjóðnum flyzt á reikning Seðlabankans, falla niður skuldir ríkissjóðs við bankann vegna framlaga Íslands til sjóðsins hingað til.

VI. KAFLI

Hagskýrslugerð.

10
29. marz

23. gr.

Seðlabankinn starfrækir hagfræðideild, er safnar skýrslum og gerir áætlanir um greiðslujöfnuð, gjaldeyris- og peningamál og annað, sem hlutverk bankans varðar, og skal hún birta opinberlega sem rækilegastar upplýsingar um þau efni.

Einnig skal hagfræðideildin vinna að annarri skýrslugerð og athugunum varðandi efnahagsmál og þar á meðal taka að sér þau verkefni á því sviði, sem ríkisstjórnin kann að fela henni. Í þessum efnum skal hagfræðideildin hafa nána samvinnu við Hagstofu Íslands og aðra aðila, sem að hliðstæðum verkefnum vinna.

Skýlt skal öllum aðilum, sem hlut eiga að máli, að láta hagfræðideild Seðlabankans í té þær upplýsingar, sem hún þarf á að halda vegna hagskýrslugerðar.

VII. KAFLI

Stjórn bankans.

24. gr.

Yfirstjórn Seðlabankans er í höndum ráðherra þess, sem fer með bankamál, og bankaráðs, svo sem fyrir er mælt í lögum þessum. Stjórn bankans að öðru leyti er í höndum þriggja manna bankastjórnar.

25. gr.

Bankastjórn Seðlabankans er skipuð þremur bankastjórum, sem ráðherra skipar að fengnum tillögum bankaráðs. Bankastjórnin kýs sér formann til ekki skemmri tíma en eins árs í senn.

Forfallist bankastjóri um stundarsakir, getur ráðherra, að fengnum tillögum bankaráðs, sett mann í hans stað á meðan.

Ekki mega bankastjórar vera í stjórn annarra peningastofnana eða fyrirtækja eða gegna öðrum störfum, sem ekki má skoða í beinum tengslum við starf þeirra við bankann, nema samþykki ráðherra komi til.

26. gr.

Bankastjórnin ber ábyrgð á rekstri Seðlabankans og fer með ákvörðunarvald í öllum málefnum hans, sem ekki eru öðrum falin með lögum þessum.

Bankastjórnin heldur fundi með sér svo oft sem þurfa þykir og hvenær sem einhver bankastjóranna óskar þess.

Undirskrift tveggja bankastjóra þarf til að skuldbinda bankann. Þó er bankaráðinu heimilt að veita tilteknum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann með undirskrift sinni í tilteknum málefnum. Skal nánar kveðið á um umboð til skuldbindingar í reglugerð.

27. gr.

Ráðherra getur að fengnu álitni bankaráðs vikið bankastjóra frá starfi. Ráðherra skal gera skriflega grein fyrir ástæðum fyrir uppsögninni, og skal bankastjóri eiga rétt á fullum launum í eitt til þrjú ár, svo og á eftirlaunum eftir 65 ára aldur, er nemi að minnsta kosti $\frac{2}{3}$ hlutum launa, hvort tveggja samkvæmt nánari ákvörðun ráðherra. Segi bankastjóri upp starfi, skal hann njóta launa í allt að eitt ár, svo og eftirlauna samkvæmt ákvörðun ráðherra.

Ráðherra er einnig heimilt að vikja bankastjóra frá fyrirvaralaust og án sérstakrar launagreiðslu, ef hann hefur brotið af sér í starfi.

10

29. marz

Bankaráð Seðlabankans skipa fimm menn, kosnir hlutbundinni kosningu af Alþingi til fjögurra ára í senn ásamt jafnmörgum til vara. Ráðherra skipar einn hinna kjörnu aðalmanna formann bankaráðs til fjögurra ára, en annan varaformann.

Bankaráðsmenn eða varamenn þeirra skulu vera búsettir í Reykjavík eða svo nálægt Reykjavík, að þeim sé auðvelt að sækja bankaráðsfundi hvenær sem er.

Varamaður tekur laun í stað aðalmanns þann tíma, er hann starfar í bankaráðinu.

28. gr.

Bankaráð hefur yfirumsjón með starfsemi Seðlabankans, og skal bankastjórnin hafa náð samráð við bankaráð um stefnu bankans almennt, svo og um ákvarðanir í mikilvægum málum, er stefnu bankans varða, svo sem um vexti og innlánsbindingu. Enn fremur skal bankastjórnin gefa bankaráði reglulegar skýrslur um störf bankans og þróun gjaldeyris- og peningamála.

Bankaráð gerir tillögur um reglugerð bankans og erindisbréf bankastjóra, er ráðherra gefur út.

Bankaráð heldur fundi eftir þörfum, en að jafnaði ekki sjaldnar en hálfsmánaðarlega. Bankastjórnin undirbýr fundi bankaráðs ásamt bankaráðsformanni. Bankastjórar sitja fundi bankaráðs og taka þátt í umræðum, nema þegar rætt er um mál, er varða þá sjálfa.

30. gr.

Bankaráð ber ábyrgð á endurskoðun reikninga bankans, og skal sérstök endurskoðunardeild starfa við bankann undir umsjón þess. Auk þess skal formaður bankaráðs, og í forföllum hans varaformaður, ásamt sérstökum bókhaldsfróðum endurskoðanda, sem til þess er ráðinn af bankaráði, fylgjast með framkvæmd endurskoðunar og gera reglulegar athuganir á bókhaldi og eignum bankans.

31. gr.

Bankaráð ræður aðalféhirði Seðlabankans og forstöðumann endurskoðunardeildar. Alla aðra starfsmenn ræður bankastjórnin og segir þeim upp starfi.

Ráðherra ákveður þóknun bankaráðsmanna. Um laun bankastjóra og annarra starfsmanna bankans, svo og eftirlaun, fer eftir ákvörðun bankaráðs.

VIII. KAFLI

Reikningsskil.

32. gr.

Starfsár Seðlabankans er almanaksárið. Ársreikningar bankans skulu samdir svo fljótt sem auðið er eftir árslok. Að lokinni endurskoðun skulu þeir staðfestir af bankaráði og úrskurðaðir af ráðherra. Skulu reikningarnir síðan birtir í ársskýrslu bankans og Stjórnartíðindum. Bankinn skal enn fremur birta mánaðarlegt efnahagsyfirlit.

33. gr.

Af tekjum ársins skal greiða allan rekstrarkostnað, svo og tap, sem bankinn hefur orðið fyrir á árinu.

Af tekjuafgangi þeim, sem þá er eftir, skal greiða 5% arð af stofnfé bankans, enda nemi arðgreiðsla aldrei hærri upphæð en helmingi tekjuafgangsins. Bankaráð getur þó eftir tillögu bankastjórnar ákveðið hærri arðgreiðslu, ef aðstæður leyfa.

Þeim hluta tekjuafgangsins, sem ekki er greiddur út sem arður, skal bankaráð ráðstafa til varasjóða bankans og deilda hans eftir tillögu bankastjórnarinnar. 10

Arður sá, sem greiddur er af stofnfé samkvæmt ákvæðum 2. málsgreinar, rennur í sérstakan sjóð, sem Seðlabankinn varðveitir, en hálfar árlegar tekjur sjóðsins skulu renna til Vísindasjóðs, sbr. lög nr. 51/1957, um Vísindasjóð. 29. marz

IX. KAFLI

Ýmis ákvæði.

34. gr.

Bankastjórar, bankaráðsmenn og allir starfsmenn bankans eru bundnir þagnarskyldu um atriði, sem þeir fá vitneskju um í starfi sínu og leynt skulu fara samkvæmt lögum, fyrirmælum yfirboðara eða eðli málsins. Þagnarskyldan helzt, þótt látið sé af starfi.

35. gr.

Bankinn er undanþeginn öllum opinberum gjöldum og sköttum, hverju nafni sem nefnast, þar á meðal til ríkissjóðs og sveitarsjóða eða annarra stofnana.

Bækur bankans, ávisanir, skuldbindingar, sem gefnar eru út af bankanum og í nafni hans, svo og skuldbindingar, sem veita bankanum handveðsrétt, arðmiðar af skuldabréfum bankans og framsöl þeirra skulu undanþegin stimpilgjaldi.

36. gr.

Setja skal í reglugerð, er ráðherra gefur út að fengnum tillögum bankaráðs, nánari ákvæði um starfsemi bankans, þar á meðal skal ákveða viðurlög í formi dagsektar eða refsivaxta, ef ákvörðunum bankans samkvæmt lögum þessum er ekki hlýtt.

37. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Um leið falla úr gildi lög nr. 63 frá 21. júní 1957.

Ákvæði til bráðabirgða.

Við gildistöku laga þessara skal á Alþingi kjósa bankaráð samkvæmt ákvæðum þeirra, og skal kjörtími þess vera til ársloka 1964, en það skal ásamt ráðherra hlutast til um, að skipuð verði ný bankastjórn fyrir Seðlabankann, enda fellur þá um leið niður umboð núverandi stjórnar Seðlabankans.

Á meðan Seðlabankinn starfar í sama húsi og Landsbanki Íslands, geta bankarnir haft samvinnu um starfsmannahald, endurskoðun o. fl., eftir því sem um semst.

Heimilt er Seðlabankanum og fjármálaráðuneytinu að semja um það sín á milli, að inn á vaxtalausn reikning ríkissjóðs við Seðlabankann vegna ákvæða 5. greinar laga um efnahagsmál, nr. 4/1960, greiðist óráðstafaðar innstæður ríkissjóðs í Seðlabankanum vegna mótvirðissjóðs, svo og 50 millj. kr. af mótvirðisfé, sem geymt er á sérstökum reikningi í Seðlabankanum, sbr. 4. grein laga nr. 17/1953, um Framkvæmdabanka Íslands, enda taki Seðlabankinn að sér að greiða eftirstöðvar reikningsins af rekstrartekjum ársins 1960 og næstu ára þar á eftir samkvæmt nánari ákvörðun bankaráðs.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi P. Gíslason.

11

29. marz

L Ö G

um Landsbanka Íslands.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

Hlutverk og skipulag bankans.

1. gr.

Landsbanki Íslands er sjálfstæð stofnun, sem er eign ríkisins, en lýtur sérstakri stjórn samkvæmt lögum þessum.

2. gr.

Ríkissjóður ber ábyrgð á öllum skuldbindingum Landsbanka Íslands. Til þess að taka lán erlendis án tryggingar í sjálfs sín eignum, þarf bankinn sérstaka lagaheimild hverju sinni.

3. gr.

Hlutverk Landsbankans er að reka hvers konar bankaviðskipti og stuðla að vexti og viðgangi atvinnuvega landsmanna.

4. gr.

Landsbanki Íslands hefur heimili sitt og varnarþing í Reykjavík, en auk þess getur hann haft útibú, þar sem bankastjórn og bankaráð ákveða.

II. KAFLI

Um starfsemi bankans.

5. gr.

Hlutverk sitt leysir Landsbankinn af hendi með því:

- a. að taka við fé til ávöxtunar og varðveislu með hlaupareiknings- eða sparisjóðskjörum;
- b. að kaupa og selja vixla, tékka og ávisanir;
- c. að kaupa og selja verðbréf;
- d. að veita hvers konar lán önnur gegn tryggingum, sem bankinn metur gildar;
- e. að kaupa og selja erlendan gjaldeyri og reka hvers kyns erlend bankaviðskipti;
- f. að taka við geymslufé (depositum) og hafa með höndum umsjón og varðveislu eigna;
- g. að annast önnur venjuleg viðskiptabankastörf.

6. gr.

Stjórn bankans skal gæta þess, að bankinn eigi ávallt hæfilegan hluta eigna sinna í auðseldum verðbréfum, vixlum og lánum, sem fást greidd með skömmum fyrirvara. Skál eign bankans í ríkistryggðum verðbréfum og öðrum tryggum og auðseldum verðbréfum nema að minnsta kosti 15% af innlánsfé með sparisjóðskjörum.

III. KAFLI

Um veðdeild.

11
29. marz

7. gr.

Veðdeild Landsbanka Íslands starfar sem fjárhagslega sjálfstæð deild undir sömu stjórn og Landsbankinn.

Veðdeildin lánar gegn veði í fasteignum samkvæmt sérstökum lögum og reglugerðum.

IV. KAFLI

Stjórn bankans og reikningsskil.

8. gr.

Yfirstjórn bankans er í höndum ráðherra þess, sem fer með bankamál, og bankaráðs, svo sem fyrir er mælt í lögum þessum. Stjórn bankans að öðru leyti er í höndum þriggja manna bankastjórnar.

9. gr.

Bankaráð skipa fimm menn, kosnir hlutbundinni kosningu af Alþingi til fjögurra ára í senn ásamt jafnmörgum til vara. Ráðherra skipar einn hinna kjörnu aðalmanna formann bankaráðs til fjögurra ára, en annan varaformann.

Bankaráðsmenn eða varamenn þeirra skulu vera búsettir í Reykjavík eða svo nálægt Reykjavík, að þeim sé auðvelt að sækja bankaráðsfundi hvenær sem er.

Varamaður tekur laun í stað aðalmanns þann tíma, er hann starfar í bankaráðinu.

10. gr.

Bankastjórn Landsbanka Íslands er skipuð þremur bankastjórum, sem bankaráð ræður. Skulu þeir ráðnir með tólf mánaða gagnkvæmum uppsagnarfresti. Þó getur bankaráð vikið bankastjóra frá fyrirvaralaust og án sérstakrar launagreiðslu, ef hann hefur brotið af sér í starfi. Bankaráð skal skýra bankastjóra skriflega frá ástæðum fyrir uppsögn eða frávikningu úr starfi. Heimilt er bankaráði að ráða aðstoðarbankastjóra.

Ekki mega bankastjórar reka sjálfir atvinnu, ekki vera í stjórn atvinnufyrirtækja eða hafa með höndum önnur launuð störf, nema samþykki bankaráðs komi til.

11. gr.

Bankaráð skal halda reglulega fundi tvisvar í mánuði. Aukafund skal halda, er formaður eða bankastjórn telur þess þörf eða meiri hluti bankaráðsmanna óskar þess.

Bankaráðsfundir eru lögmatir, ef þrír bankaráðsmenn eru á fundi. Afl atkvæða ræður úrslitum á fundum.

Bankastjórar eiga rétt á að sitja fundi bankaráðs og taka þátt í umræðum, nema rætt sé um mál, er varða bankastjórana sjálfa. Þeir skulu gefa bankaráði reglulegar skýrslur um störf bankans.

12. gr.

Bankaráð hefur yfirumsjón með starfsemi Landsbankans. Það gerir tillögur um reglugerð bankans, sem ráðherra setur, ákveður verkaskiptingu bankastjóra og setur þeim erindisbréf.

13. gr.

Bankaráð ræður aðalféhirði bankans, aðalbókara og forstöðumann endurskoðunardeildar og útibúa utan Reykjavíkur. Alla aðra starfsmenn ræður bankastjórnin og segir þeim upp starfi.

11 Ráðherra ákveður þóknun bankaráðsmanna. Um laun bankastjóra og annarra starfsmanna bankans, svo og eftirlaun, fer eftir ákvörðun bankaráðs.

14. gr.

Bankastjórn Landsbankans hefur æðstu stjórn allrar daglegrar starfsemi bankans eftir nánari fyrirmælum reglugerðar bankans og ákvörðun bankaráðs.

Bankastjórnin ráðstafar fé bankans og stendur fyrir rekstri hans. Henni ber að sjá um, að bankareksturinn sé í öllum greinum samkvæmt þessum lögum og reglugerð bankans.

Tveir bankastjórar skulu undirskrifa, svo að skuldbindi bankann, ef gefa skal út eða framselja vixla, önnur verðbréf eða skriflegar skuldbindingar. Þó er bankaráðinu heimilt að veita tilteknum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann í þessum efnum með undirskrift sinni ásamt einum bankastjóra, svo og að veita ákveðnum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann með undirskrift sinni eftir reglum, er ákveðnar skulu í reglugerð. Í reglugerð má einnig setja ákvæði um tilteknar skuldbindingar, þannig að þær undirriti tveir bankastjórar og eigi aðrir, svo að gilt sé.

15. gr.

Starfsár Landsbankans er almanaksárið. Ársreikning skal birta í Stjórnartíðindum, en auk þess skal við hver mánaðamót birta yfirlit um efnahag bankans.

Reikningar bankans skulu endurskoðaðir af tveimur endurskoðendum, sem Alþingi kýs hlutbundinni kosningu til tveggja ára í senn. Ráðherra úrskurðar reikninga bankans.

16. gr.

Af tekjum hvers árs skal greiða kostnað við rekstur bankans, svo og töp vegna afskrifaðra lána samkvæmt ákvörðun bankaráðs.

Tekjuafgangi skal bankaráð ráðstafa til varasjóðs og annarra hliðstæðra sjóða bankans að fengnum tillögum bankastjórnar.

17. gr.

Bankaráð, bankastjórar og allir starfsmenn bankans eru bundnir þagnarskyldu um allt það, er snertir hagi viðskiptamanna bankans og þeir fá vitneskju um í starfi sínu.

Eigi mega bankastjórar né starfsmenn vera skuldskeyttir bankanum nema veðdeild, hvorki skuldunautar né ábyrgðarmenn annarra.

V. KAFLI

Ýmis ákvæði.

18. gr.

Bankinn er undanþeginn öllum opinberum gjöldum og sköttum, hverju nafni sem nefnast, þar á meðal til ríkissjóðs og sveitarsjóða eða annarra stofnana.

Bækur bankans, ávisanir og hvers konar skuldbindingar, sem gefnar eru út af bankanum og í nafni hans, svo og skuldbindingar, sem veita bankanum handveðsrétt, arðmiðar af skuldabréfum bankans og framsöl þeirra skulu undanþegin stimpilgjaldi.

19. gr.

Glatist viðtökuskirteini, er bankinn hefur gefið út fyrir handveði eða geymslufé eða fyrir innláni, eða viðskiptabók fyrir sparisjóðsinnlagi eða öðrum innlögum, getur bankastjórnin stefnt til sín handhafa þessa viðtökuskirteinis eða viðskipta-

bókar með sex mánaða fyrirvara og birt stefnuna þrisvar sinnum samfleytt í Lög- **11**
birtingablaði, og ef enginn hefur sagt til sín, áður en fyrirvarinn er liðinn, getur **29. marz**
hún greitt þeim manni upphæðina, sem fengið hefur viðtökuskirteinið eða við-
skiptabókina, án þess að nokkur annar, er viðtökuskirteinið eða viðskiptabókin
kann að hafa verið framseld til, geti þar fyrir búið kröfu á hendur bankanum.

20. gr.

Fé ófullráða manna og almannastofnana má setja á vöxtu í bankanum.

21. gr.

Fé það, sem lagt hefur verið í bankann, ásamt vöxtum þess er undanþegið kyrr-
setningu eða löghaldi, meðan það stendur þar.

22. gr.

Bankinn hefur rétt til að láta starfsmenn sína selja verðbréf og annað, sem
hann hefur fengið að handveði, við uppboð á hverjum þeim stað, er þykir til þess
fallinn, en aðvara skal hann veðsala um þetta í votta viðurvist með átta daga fyrir-
vara. Nú er veðsali ókunnur eða menn vita ekki um heimili hans, og þá skal bankinn
stefna hlutaðeiganda með fjórtán daga fyrirvara til að leysa veðið með auglýsingu
í Lögbirtingablaði.

23. gr.

Nú er fasteign seld á nauðungaruppboði eða við gjaldþrotaskipti, og ber þá
uppboðshaldara að rannsaka, hvort eignin sé veðsett Landsbankanum, og geta þess
í uppboðsgerðinni. Ef svo reynist, skal bankanum eða útibúi því, er í hlut á, gert
viðvart svo tímanlega, að hægt sé að mæta eða láta mæta við uppboðið.

24. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Ákvæði til bráðabirgða.

Við gildistöku laganna skal Alþingi kjósa nýtt bankaráð samkvæmt ákvæðum
þeirra, og skal kjörtími þess vera til ársloka 1964, og fellur þá jafnskjótt niður
umboð núverandi bankaráðsmanna og varamanna þeirra.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi P. Gislason.

12

29. marz

L Ö G

um Útvegsbanka Íslands.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

Hlutverk og skipulag bankans.

1. gr.

Útvegsbanki Íslands er sjálfstæð stofnun, sem er eign ríkisins, en lýtur sérstakri stjórn samkvæmt lögum þessum.

2. gr.

Ríkissjóður ber ábyrgð á öllum skuldbindingum Útvegsbanka Íslands. Til þess að taka lán erlendis án tryggingar í sjálfs sín eignum, þarf bankinn sérstaka lagaheimild hverju sinni.

3. gr.

Hlutverk Útvegsbanka Íslands er að reka hvers konar bankaviðskipti, styðja sjávarútveg, iðnað og verzlun landsmanna og greiða fyrir fjármálaviðskiptum þeirra, er stunda þessar atvinnugreinar.

4. gr.

Útvegsbanki Íslands hefur heimili sitt og varnarþing í Reykjavík, en auk þess getur hann haft útibú, þar sem bankastjórn og bankaráð ákveða.

II. KAFLI

Um starfsemi bankans.

5. gr.

Hlutverk sitt leysir Útvegsbanki Íslands af hendi með því:

- a. að taka við fé til ávöxtunar og varðveislu með hlaupareiknings- eða sparisjóðskjörum;
- b. að kaupa og selja víxla, tékka og ávisanir;
- c. að kaupa og selja verðbréf;
- d. að veita hvers konar lán önnur gegn tryggingum, sem bankinn metur gildar;
- e. að kaupa og selja erlendan gjaldeyri og reka hvers kyns erlend bankaviðskipti;
- f. að taka við geymslufé (depositum) og hafa með höndum umsjón og varðveislu eigna;
- g. að annast önnur venjuleg viðskiptabankastörf.

6. gr.

Stjórn bankans skal gæta þess, að bankinn eigi ávallt hæfilegan hluta eigna sinna í auðseldum verðbréfum, víxlum og lánum, sem fást greidd með skömmum fyrirvara. Skal eign bankans í ríkistryggðum verðbréfum og öðrum tryggum og auðseldum verðbréfum nema að minnsta kosti 15% af innlánsfé með sparisjóðskjörum.

III. KAFLI

Um Fiskveiðasjóð Íslands.

12

29. marz

7. gr.

Fiskveiðasjóður Íslands skal vera sérstök deild í Útvegsbankanum með aðskildum fjárhag og bókhaldi og ber sjálfur kostnað af rekstri sínum.

Bankastjórn Útvegsbankans hefur á hendi framkvæmdastjórn sjóðsins og rekstur.

Um Fiskveiðasjóð fer að öðru leyti eftir þeim sérstöku lögum og reglugerðum, sem um hann gilda.

IV. KAFLI

Stjórn bankans og reikningsskil.

8. gr.

Yfirstjórn bankans er í höndum ráðherra þess, sem fer með bankamál, og bankaráðs, svo sem fyrir er mælt í lögum þessum. Stjórn bankans að öðru leyti er í höndum þriggja manna bankastjórnar.

9. gr.

Bankaráð skipa fimm menn, kosnir hluthundinni kosningu af Alþingi til fjögurra ára í senn ásamt jafnmörgum til vara. Ráðherra skipar einn hinna kjörnu aðalmanna formann bankaráðs til fjögurra ára, en annan varaformann.

Bankaráðsmenn eða varamenn þeirra skulu vera búsettir í Reykjavík eða svo nálægt Reykjavík, að þeim sé auðvelt að sækja bankaráðsfundi hvenær sem er.

Varamaður tekur laun í stað aðalmanns þann tíma, er hann starfar í bankaráðinu.

10. gr.

Bankastjórn Útvegsbanka Íslands er skipuð þremur bankastjórum, sem bankaráð ræður. Skulu þeir ráðnir með tólf mánaða gagnkvæmum uppsagnarfresti. Þó getur bankaráð vikið bankastjóra frá fyrirvaralaust og án sérstakrar launagreiðslu, ef hann hefur brotið af sér í starfi. Bankaráð skal skýra bankastjóra skriflega frá ástæðum fyrir uppsögn eða frávikningu úr starfi. Heimilt er bankaráði að ráða aðstoðarbankastjóra.

Ekki mega bankastjórar reka atvinnu sjálfir, ekki vera í stjórn atvinnufyrirtækja eða hafa með höndum önnur launuð störf nema samþykki bankaráðs komi til.

11. gr.

Bankaráð skal halda reglulega fundi tvisvar í mánuði. Aukafund skal halda, er formaður eða bankastjórn telur þess þörf eða meiri hluti bankaráðsmanna óskar þess.

Bankaráðsfundir eru lögmatir, ef þrír bankaráðsmenn eru á fundi. Afl atkvæða ræður úrslitum á fundum.

Bankastjórar eiga rétt á að sitja fundi bankaráðs og taka þátt í umræðum, nema rétt sé um mál, er varða bankastjórana sjálfa. Þeir skulu gefa bankaráði reglulegar skýrslur um störf bankans.

12. gr.

Bankaráð hefur yfirumsjón með starfsemi Útvegsbankans. Það gerir tillögur um reglugerð bankans, sem ráðherra setur, ákveður verkaskiptingu bankastjóra og setur þeim erindisbréf.

12

29. marz

Bankaráð ræður aðalféhirði og aðalbókara bankans og stjórnendur útibúa utan Reykjavíkur. Alla aðra starfsmenn ræður bankastjórnin og segir þeim upp starfi. Ráðherra ákveður þóknun bankaráðsmanna. Um laun bankastjóra og annarra starfsmanna bankans, svo og eftirlaun, fer eftir ákvörðun bankaráðs.

14. gr.

Bankastjórn Útvegsbankans hefur æðstu stjórn allrar daglegrar starfsemi bankans eftir nánari fyrirmælum reglugerðar bankans og ákvörðun bankaráðs.

Bankastjórnin ráðstafar fé bankans og stendur fyrir rekstri hans. Henni ber að sjá um, að bankareksturinn sé í öllum greinum samkvæmt þessum lögum og reglugerð bankans.

Tveir bankastjórar skulu undirskrifa, svo að skuldbindi bankann, ef gefa skal út eða framselja vixla, önnur verðbréf eða skriflegar skuldbindingar. Þó er bankaráðinu heimilt að veita tilteknum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann í þessum efnum með undirskrift sinni ásamt einum bankastjóra, svo og að veita ákveðnum starfsmönnum bankans umboð til þess að skuldbinda bankann með undirskrift sinni eftir reglum, er ákveðnar skulu í reglugerð. Í reglugerð má einnig setja ákvæði um tilteknar skuldbindingar, þannig að þær undirriti tveir bankastjórar og eigi aðrir, svo að gilt sé.

15. gr.

Starfsár Útvegsbankans er almanaksárið. Ársreikning skal birta í Stjórnartíðindum, en auk þess skal við hver mánaðamót birta yfirlit um efnahag bankans.

Reikningar bankans skulu endurskoðaðir af tveimur endurskoðendum, sem Alþingi kýs hluthundinni kosningu til tveggja ára í senn. Ráðherra úrskurðar reikninga bankans.

16. gr.

Af tekjum hvers árs skal greiða kostnað við rekstur bankans, svo og töp vegna afskrifaðra lána samkvæmt ákvörðun bankaráðs.

Tekjuafgangi skal bankaráð ráðstafa til varasjóðs og annarra hliðstæðra sjóða bankans að fengnum tillögum bankastjórnar.

17. gr.

Bankaráð, bankastjórar og allir starfsmenn bankans eru bundnir þagnarskyldu um allt það, er snertir hagi viðskiptamanna bankans og þeir fá vitneskju um í starfi sínu.

Eigi mega bankastjórar né starfsmenn vera skuldskeyttir bankanum, hvorki skuldunautar né ábyrgðarmenn annarra.

V. KAFLI

Ýmis ákvæði.

18. gr.

Bankinn er undanþeginn öllum opinberum gjöldum og sköttum hverju nafni sem nefnast, þar á meðal til ríkissjóðs og sveitarsjóða eða annarra stofnana.

Bækur bankans, ávisanir og hvers konar skuldbindingar, sem gefnar eru út af bankanum og í nafni hans, svo og skuldbindingar, sem veita bankanum handveðsrétt, arðmiðar af skuldabréfum bankans og framsöl þeirra skulu undanþeginn stimpilgjaldi.

19. gr.

Glatist viðtökuskírteini, er bankinn hefur gefið út fyrir handveði eða geymslu-fé eða fyrir innláni, eða viðskiptabók fyrir sparisjóðsinnlagi eða öðrum innlögum, getur bankastjórnin stefnt til sín handhafa þessa viðtökuskírteinis eða viðskipta-bókar með sex mánaða fyrirvara og birt stefnuna þrisvar sinnum samfleytt í Lögbirtingablaði, og ef enginn hefur sagt til sín, áður en fyrirvarinn er liðinn, getur hún greitt þeim manni upphæðina, sem fengið hefur viðtökuskírteinið eða við-skriptabókina, án þess að nokkur annar, er viðtökuskírteinið eða viðskiptabókin kann að hafa verið framseld til, geti þar fyrir búið kröfu á hendur bankanum.

20. gr.

Fé ófullráða manna og almannastofnana má setja á vöxtu í bankanum.

21. gr.

Fé það, sem lagt hefur verið í bankann, ásamt vöxtum þess er undanþegið kyrrsetningu eða löghaldi, meðan það stendur þar.

22. gr.

Bankinn hefur rétt til að láta starfsmenn sína selja verðbréf og annað, sem hann hefur fengið að handveði, við uppboð á hverjum þeim stað, er þykir til þess fallinn, en aðvara skal hann veðsala um þetta í votta viðurvist með átta daga fyrirvara. Nú er veðsali ókunnur eða menn vita ekki um heimili hans, og skal þá bankinn stefna hlutaðeiganda með fjórtán daga fyrirvara til að leysa veðið með auglýsingu í Lögbirtingablaði.

23. gr.

Nú er fasteign seld á nauðungaruppboði eða við gjaldþrotaskipti, og ber þá uppboðshaldara að rannsaka, hvort eignin sé veðsett í Útvegsbankanum, og geta þess í uppboðsgerðinni. Ef svo reynist, skal bankanum eða útibúi því, er í hlut á, gert viðvart svo tímanlega, að hægt sé að mæta eða láta mæta við uppboðið.

24. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og falla þá jafnframt úr gildi lög nr. 34 frá 29. maí 1957, um Útvegsbanka Íslands, nema VI. kafli laganna.

Ákvæði til bráðabirgða.

Við gildistöku laganna skal Alþingi kjósa nýtt bankaráð samkvæmt ákvæðum þeirra, og skal kjörtími þess vera til ársloka 1964, og fellur þá jafnskjótt niður umboð núverandi bankaráðsmanna og varamanna þeirra.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi P. Gíslason.

13

29. marz

L Ö G

um breyting á lögum nr. 17 10. febr. 1953, um Framkvæmdabanka Íslands.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

9. gr. laganna orðist svo:

Ríkissjóður ábyrgist allar skuldbindingar bankans innanlands.

Fjármálaráðherra er heimilt að ábyrgjast fyrir hönd ríkissjóðs erlend lán og erlendar skuldbindingar bankans, með þeim skilmálum, er hann samþykkir, þó má samanlögð upphæð þeirra erlendra skulda bankans, sem ríkissjóður ábyrgist samkvæmt þessari grein, ekki vera hærri en 600 milljónir króna á hverjum tíma. Í þessu sambandi skal erlend skuld bankans jafnan reiknuð á því gengi, er var í gildi, þegar lánssamningur var gerður, eða þegar stofnað var til skuldarinnar án fornlægs lánssamnings.

Ákvæði þessarar greinar taka ekki til lána þeirra, er um getur í 11. grein.

2. gr.

14. gr. laganna orðist svo:

Bankaráð skipa fimm menn, kosnir hlutbundinni kosningu af Alþingi til fjögurra ára í senn, og jafnmargir til vara. Ráðherra skipar einn hinna kjörnu aðalmanna formann bankaráðs til fjögurra ára og annan varaformann.

Þá skal og ráðuneytisstjórinn í fjármálaráðuneytinu sitja fundi bankaráðsins með málfrelsi og tillögurétti.

Ráðherra ákveður þóknun til bankaráðsmanna.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og eru jafnframt úr gildi numin 1. gr. laga nr. 39 1954, um breyt. á lögum nr. 17 10. febr. 1953, um Framkvæmdabanka Íslands, og lög nr. 35 1957, um breyt. á lögum nr. 17 frá 10. febr. 1953, um Framkvæmdabanka Íslands.

Ákvæði til bráðabirgða.

Við gildistöku laga þessara fellur niður umboð núverandi bankaráðsmanna. Starfstímabil bankaráðsmanna og varamanna þeirra, sem kosnir eru af Alþingi í fyrsta sinn eftir samþykki þessara laga, skal vera til ársloka 1964. Starfstímabil formanns og varaformanns, sem ráðherra skipar í fyrsta sinn samkvæmt lögum þessum, er til sama tíma.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

L Ö G

14

25. febr.

um samþykkt á ríkisreikningnum fyrir árið 1959.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

Ríkisreikningurinn fyrir árið 1959 samþykkist með eftirgreindum niðurstöðutölum:

Innborganir:				Áætlun:		Reikningur:
1.	Tekjur samkvæmt 2. gr.	fjárlaga	kr.	778 600 000.00	kr.	780 712 474.82
2.	— — 3. — A.	—	—	240 000 000.00	—	257 247 044.39
3.	— — 3. — B.	—	—	10 000.00	—	348 211.85
4.	— — 4. —	—	—	2 000 000.00	—	2 631 093.95
5.	— — 5. —	—	—	10 000 000.00	—	18 952 399.19
6.	Eignahreyfingar samkv. 20. gr. fjárlaga	—	—	2 450 000.00	—	159 017 903.51
Greiðslujöfnuður				3 380.00	—	—
				kr. 1 033 063 380.00	kr. 1 218 909 127.71	
Útborganir:				Áætlun:		Reikningur:
1.	Gjöld samkvæmt 7. gr.	fjárlaga	kr.	5 353 787.00	kr.	3 128 477.69
2.	— — 8. —	—	—	1 338 260.00	—	1 276 592.13
3.	— — 9. —	—	—	8 552 797.00	—	8 668 092.63
4.	— — 10. — I.	—	—	17 033 084.00	—	16 928 300.95
5.	— — 10. — II.	—	—	14 292 935.00	—	13 712 977.63
6.	— — 11. — A.	—	—	62 917 597.00	—	64 285 125.81
7.	— — 11. — B.	—	—	25 248 448.00	—	25 703 465.49
8.	— — 11. — C.	—	—	1 285 000.00	—	1 443 015.08
9.	— — 12. —	—	—	39 341 244.00	—	39 379 488.12
10.	— — 13. — A.	—	—	80 601 036.00	—	87 351 171.24
11.	— — 13. — B.	—	—	13 855 600.00	—	14 757 132.27
12.	— — 13. — C.	—	—	22 998 705.00	—	23 105 654.74
13.	— — 13. — D.	—	—	9 423 023.00	—	11 142 629.30
14.	— — 13. — E.	—	—	4 377 425.00	—	4 502 997.66
15.	— — 13. — F.	—	—	3 252 775.00	—	4 206 205.40
16.	— — 14. — A.	—	—	138 558 584.00	—	139 295 096.36
17.	— — 14. — B.	—	—	10 712 755.00	—	11 046 747.48
18.	— — 15. —	—	—	12 745 433.00	—	13 018 613.60
19.	— — 16. — A.	—	—	73 612 234.00	—	74 043 004.40
20.	— — 16. — B.	—	—	16 242 781.00	—	17 735 037.69
21.	— — 16. — C.	—	—	3 254 500.00	—	3 664 607.69
22.	— — 16. — D.	—	—	21 818 611.00	—	21 702 071.20
23.	— — 16. — E.	—	—	7 948 923.00	—	8 681 802.47
24.	— — 17. —	—	—	154 225 143.00	—	156 304 645.29
25.	— — 18. —	—	—	23 905 157.00	—	26 142 636.02
26.	— — 19. — 1.	—	—	17 200 000.00	—	—
27.	— — 19. — 2.	—	—	152 100 000.00	—	152 100 000.00
28.	— — 19. — 3.	—	—	5 000 000.00	—	11 090 723.66

A 5

14 29.	Eignahreyfingar samkv. 20. gr. fjárlaga	kr. 85 867 543.00	kr. 238 996 412.21
25. febr.	Greiðslujöfnuður	—	— 25 496 403.50
		kr. 1 033 063 380.00	kr. 1 218 909 127.71

Gjört i Reykjavík, 25. febrúar 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

15

16. febr.

AUGLÝSING

um viðurkenningu á ferðaskilríkjum fyrir brezka borgara.

Hinn 9. febrúar 1961 var með nótuskiptum milli utanríkisráðherra og brezka sendiherrans gert samkomulag milli Íslands og Bretlands um viðurkenningu á sérstökum ferðaskilríkjum fyrir brezka borgara, sem ferðast vilja til Íslands til stuttrar dvalar.

Samkomulagið gengur í gildi hinn 15. marz 1961 og gildir til 1 árs í senn verði því ekki sagt upp með 6 mánaða skriflegum fyrirvara.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 16. febrúar 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

16

25. febr.

LÖG

um heimild handa ríkisstjórninni til að selja Stokkseyrarhreppi land jarðanna Stokkseyri I—III ásamt með hjáleigum og um eignarnámsheimild á erfðafesturéttindum.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að selja Stokkseyrarhreppi í Árnessýslu allt land jarðanna Stokkseyri I—III og eignarhluta sinn í eftirtöldum hjáleigum og grasbýlum: Kaðlastöðum, Grímsfjósum, Ranakoti, Eystri-Móhúsum, Starkaðarhúsum, Símonarhúsi, Roðgúl, Gerði, Vestra-Íragerði, Eystra-Íragerði, Hellukoti, Vestri-Rauðárhóli, Eystri-Rauðárhóli, Nirði og Hóli.

Náist ekki samkomulag um söluverð landsins, skal það metið af gerðardómi, þar sem kaupandi og seljandi tilnefni hvor sinn aðila, en sýslumaður Árnessýslu

oddamann. Þó skal Stokkseyrarhreppi ekki gert að greiða þá verðhækkun landsins, sem orðið hefur vegna framkvæmda hreppsfélagsins sjálfs.

16
25. febr.

Andvirði landsins skal Stokkseyrarhreppi heimilt að greiða á 25 árum.

Þarfnist ríkið eða ríkisstofnanir byggingarlóða úr landinu undir opinberar byggingar, skal því heimilt að kaupa þær og þá við sama verði hlutfallslega og Stokkseyrarhreppi var gert að greiða fyrir landið, en óheimilt er hreppsnefndinni að selja öðrum land eða lóðir úr jörðum þessum.

2. gr.

Hreppsnefnd Stokkseyrarhrepps er heimilt að taka eignarnámi erfðafesturétti í eignarlandi hreppsins, ef nauðsyn krefur vegna skipulags. Um framkvæmd eignarnámsins skal fara eftir ákvæðum laga nr. 61 14. nóv. 1917.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 25. febrúar 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ingólfur Jónsson.

L Ö G

17
10. marz

um breyting á lögum nr. 40 16. maí 1955, um Fiskveiðasjóð Íslands.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Í stað „50 millj. kr.“ í 2. mgr. 3. gr. laganna komi: 150 millj. kr. eða jafngildi þeirra í erlendri mynt.

2. gr.

Aftan við 3. gr. bætist ný málsgrein, svo hljóðandi:

Þegar Fiskveiðasjóður endurlánar erlent lánsfé, er heimilt að áskilja, að ný lán úr sjóðnum endurgreiðist með breytilegri fjárhæð, sem nemi gengisbreytingu íslenzkrar krónu á lánstímanum.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 10. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

18

15. marz

L Ö G

um ríkisfangelsi og vinnuhæli.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkið skal eiga og reka þessi fangelsi:

1. Ríkisfangelsi í Reykjavík eða nágrenni hennar.
2. Vinnuhæli.
3. Unglingafangelsi.

2. gr.

Stofna skal í Reykjavík eða nágrenni hennar ríkisfangelsi, sem rúmi 100 fanga. Skal því skipt í þessar deildir: Einangrunarfangelsi, öryggisgæzludeild, geðveilla-deild, kvennafangelsi, varðhald og gæzluvarðhald. Dómsmálaráðherra kveður nánar á um skiptinguna.

Í einangrunarfangelsið skal setja þá refsifanga, sem sekir gerast um stórfelld eða ítrekuð brot gegn reglum annarra fangelsa eða fangelsisdeilda.

3. gr.

Í vinnuhæli ríkisins að Litla-Hrauni í Árnessýslu skal vera rúm fyrir 60 fanga, og skal þar fullnægja fangelsisrefsingum öðrum en þeim, sem 4. gr. tekur til.

4. gr.

Stofna skal í sveit unglingafangelsi fyrir 25 fanga, og skal þar fullnægja fangelsisrefsingum þeirra, sem við dómsuppsögn hafa eigi náð 22 ára aldri. Skal um fangelsi þetta fara svo sem ákveðið er í 43. gr. almennra hegningarlaga, nr. 19 12. febrúar 1940.

5. gr.

Afplánun meðlaga eða barnalífeyris samkvæmt framfærslulögum fer fram í vinnuhæli eða unglingafangelsi eftir aldri barnsfeðra.

6. gr.

Dómsmálaráðherra fer með yfirstjórn fangelsamála, ákveður nánar staðsetningu og gerð fangelsa, setur reglugerð um rekstur þeirra og skipar forstjóra þeirra.

7. gr.

Veita skal úr ríkissjóði 1 milljón króna á ári hverju hið minnsta til fangelsa-bygginga, unz komið hefur verið upp fangelsum þeim, sem lög þessi mæla fyrir um.

8. gr.

Þegar hið nýja ríkisfangelsi samkvæmt 1. gr. 1. tölulið tekur til starfa, skal hegningarhúsið á Skólavörðustíg 9 í Reykjavík lagt niður.

9. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt falla úr gildi lög nr. 26 7. marz 1928, um heimild fyrir landsstjórnina að reisa betrunarhús og vinnuhæli. Þegar hegningarhúsið á Skólavörðustíg 9 í Reykjavík verður lagt niður samkvæmt 8. gr., fellur

úr gildi tilskipun frá 4. marz 1871, um byggingu hegningarhúsa og fangelsa á 18
Íslandi m. fl.

15. marz

Gjört að Bessastöðum, 15. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

SAMÞYKKT

19

fyrir Verzlunarbanka Íslands hf.

18. marz

I. KAFLI

Heiti félagsins, heimilisfang og hlutverk.

1. gr.

Félagið heitir Verzlunarbanci Íslands h/f, og er það nefnt Verzlunarbancinn í samþykktum þessum.

Félagið er stofnað fyrir frumkvæði ábyrgðarmanna Verzlunarsparisjóðsins samkvæmt heimild í lögum nr. 46/1960 um Verzlunarbanka Íslands h/f. Tekur félagið við öllum eignum, skuldum og ábyrgðum Verzlunarsparisjóðsins og starfsemi hans og kemur að öllu leyti í hans stað, enda hafa ábyrgðarmenn sparisjóðsins á fundi sínum 14. júní 1960 samþykkt eignaryfirfærsluna.

2. gr.

Heimili Verzlunarbancans, aðalskrifstofa og varnarþing er í Reykjavík. Auk aðalskrifstofunnar (aðalbankans) getur stjórn félagsins, sem nefnt er bankaráð í samþykktum þessum, ákveðið að setja á stofn afgreiðslustofur í Reykjavík svo og útibú utan Reykjavíkur.

3. gr.

Hlutverk félagsins er að starfrækja banka, er hafi það sérstaklega að markmiði að styðja verzlun landsmanna.

II. KAFLI

Um hlutafé Verzlunarbancans.

4. gr.

Hlutafé Verzlunarbancans er 10.230 millj. kr. Hluthafafundur getur ákveðið að auka hlutaféð eftir sömu reglum og gilda um breytingar á samþykktum félagsins, sbr. 34. gr. Hluthafar í A- og B-flokkum, sbr. 5. gr., hafa forgangsrétt til hlutafjárauka að tiltölu við hlutafjáreign sína í félaginu innan tímamarka, sem greind verða í samþykkt um aukningu hlutafjár. Nú neyta hluthafar ekki forkaupsréttar síns, og eru hlutabréfin þá boðin til kaups með opinberu útboði eða á annan hátt, eftir nánari fyrirmælum hluthafafundar.

Innborgað hlutafé er kr. 3 604 750. Hlutaféð er allt jafn rétthátt.

Bankaráði er rétt að auka hlutaféð á fyrsta starfsári félagsins um 2 millj. kr. Forgangsrétt að þessum hlutafjárauka eiga, þrátt fyrir ákvæði 4. gr. 1. málsg., að jöfnu starfsfólk hjá meðlimum Kaupmannasamtaka Íslands annars vegar, og teljast þeir hluthafar til B-flokks á hluthafaskrá og starfsfólk hjá meðlimum Félags íslenskra stórkaupmanna og Verzlunarráði Íslands hins vegar, og teljast þeir hluthafar til A-flokks á hluthafaskrá. Um hluthafa þessa gilda að öðru leyti í hvívetna ákvæði samþykktu þessara.

19

18. marz

Hlutabréfin hljóða á nafn.

Hlutabréfin eru að nafnverði kr. 1 000.00, kr. 5 000.00 og kr. 10 000.00.

Hlutabréfin skiptast í flokka, og bréf í hverjum flokki eru í framhaldandi tölu-röð. Í flokki A eru hlutabréf, sem Verzlunarráð Íslands og Félag íslenskra stórkaupmanna gangast fyrir, að menn innan þeirra vébanda festi kaup á, og eru þau að nafnverði 5.115 millj. kr. Í flokki B eru hlutabréf, sem Kaupmannasamtök Íslands gangast fyrir, að menn innan þeirra samtaka festi kaup á, og eru þau að nafnverði 5.115 millj. kr. Ábyrgðarmenn Verzlunarsparisjóðsins hafa forgangsrétt til að skrifa sig fyrir hlutum í félaginu að tiltölu við hlut þeirra í heildarábyrgðarfé Verzlunarsparisjóðsins, sbr. 2. gr. laga um Verzlunarbanka Íslands h/f nr. 46/1960.

Arðmiðar skulu fylgja hverju hlutabréfi. Réttur til arðs fellur niður, ef hans er ekki vitjað innan þriggja ára frá gjalddaga, og rennur hann þá í varasjóð bankans.

6. gr.

Halda skal skrá um hlutabréf og skal þar greina:

1. Útgáfudag hlutabréfs.
2. Nafnverð þess, flokk og tölu, þ. á m. hvort hluthafi í A-flokki teljist til Verzlunarráðs Íslands eða Félags íslenskra stórkaupmanna.
3. Ef hlutabréf hefur verið ónýtt með dómi eða öðrum hætti.
4. Til handa hverjum hlutabréf var gefið út svo og síðari aðilaskipti.

7. gr.

Nú vill hluthafi selja hlutabréf sitt. Skal hann þá tilkynna það bankaráði og greina söluverð og söluskilmála og væntanlegan kaupanda, ef því er að skipta. Ef hlutabréfið er í A-flokki, hlutast bankaráðið til um, að Verzlunarráði Íslands eða Félagi íslenskra stórkaupmanna — eftir því til hvorra samtakanna hluthafinn telst samkv. hluthafaskrá, sbr. 6. gr. — verði boðinn forkaupsréttur að hlutabréfinu. Ber stjórn samtakanna að skýra bankaráði frá afstöðu sinni, innan tveggja vikna frá því, er henni barst tilkynning bankaráðsins um væntanlega sölu bréfsins. Nú berst ekki svar frá stjórn samtakanna innan tiltekins tíma eða stjórnin hafnar forkaupsrétti, og skal þá bankaráðið hlutast til um, að hinum samtökunum, sem teljast til A-flokks, verði boðinn forkaupsrétturinn, enda gilda þá sömu tímamörk og fyrr greinir. Nú óskar hvorugt samtakanna að neyta forkaupsréttar, og ber bankaráði þá að hlutast til um, að Kaupmannasamtökum Íslands sé boðinn forkaupsréttur, að sínu leyti innan þeirra tímamarka, er fyrr greinir. Ef þau neyta ekki forkaupsréttar, hefur bankaráðið vegna bankans forkaupsrétt að hlutabréfum innan áður greinds tímafrests, enda geti bankinn keypt bréfið vegna ákvæða 28. gr. 2. málsg. laga nr. 77/1921 um hlutafélög. Ef enginn framangreindra aðilja óskar að neyta forkaupsréttar, getur hluthafi boðið bréfið hverjum sem vill, enda sé verð og söluskilmálar eigi hagkvæmara kaupanda en framangreindum aðiljum var gefinn kostur á.

Nú vill hluthafi í B-flokki selja hlutabréf sitt, og fer þá um tilkynningu til bankaráðs með sama hætti og um sölu hlutabréfs í A-flokki. Bankaráð hlutast til um, að Kaupmannasamtökum Íslands sé boðinn forkaupsréttur innan fyrrgreindra tímamarka. Að þeim samtökum frágengnum, ber að bjóða Verzlunarráði Íslands og Félagi íslenskra stórkaupmanna forkaupsréttinn, og tekur sameiginlegur stjórnarfundur þessara samtaka afstöðu til þess, hvort neyta skuli réttarins innan tveggja vikna frá því, er þeim barst tilkynning bankaráðsins. Nú neyta þessi samtök ekki forkaupsréttar, og hefur bankaráð f. h. bankans þá forkaupsrétt, en bankaráðinu ber að lýsa afstöðu sinni til málsins innan tveggja vikna frá því, er þann tveggja vikna frest þraut, sem Verzlunarráð Íslands og Félag íslenskra stórkaupmanna

hafði til umráða. Nú neytir enginn framangreindra aðilja forkaupsréttar, og er 19
hluthafa þá heimilt að bjóða bréfið hverjum sem vill, enda sé verð og söluskilmálar 18. marz
eigi hagkvæmara kaupanda en framangreindum aðiljum var gefinn kostur á.

8. gr.

Eigendaskipti að hlutabréfum skulu tilkynnt bankaráðinu, og taka þau eigi gildi gagnvart félaginu, fyrr en bankaráðið hefur staðfest aðiljaskiptin með áritun sinni á hlutabréfin.

Nú verða eigendaskipti að hlutabréfi fyrir erfð, og nægir þá að tilkynna nafn hins nýja eiganda til bankaráðsins, er lætur þess getið í hlúthafaskrá.

Veðsetning hlutabréfa er óheimil, nema samþykki bankaráðs komi til.

9. gr.

Verzlunarbankinn má eigi veita lán gegn tryggingu í hlutabréfum sjálfs sín.

10. gr.

Nú glatast hlutabréf, stofn eða arðmiði, sem því fylgir, og gefur bankaráðið þá út nýtt hlutabréf, stofn eða arðmiða, er hann hefur fengið ógildingardóm á hinu glataða skjali.

Nú skemmist hlutabréf, stofn eða arðmiði, en þó orkar ekki tvímælis um flokk skjalsins, tölu þess eða efni. Getur bankaráðið þá gefið út til aðilja á hans kostnað nýtt skjal í staðinn, enda skili hann hinu skemmda skjali.

11. gr.

Enginn hluthafi ábyrgist skuldbindingar Verzlunarbankans fram yfir nafnverð hlutabréfa sinna. Þessu ákvæði verður ekki breytt né það fellt niður með neinum ályktunum hlúthafafundar.

III. KAFLI

Um starfsemi Verzlunarbankans.

12. gr.

Bankinn rekur hvers konar bankastarfsemi, svo sem:

1. Að taka við innlögum með sparisjóðskjörum og á hlaupareikning.
2. Að kaupa og selja víxla, tékka og aðrar ávísanir.
3. Að veita lán gegn ábyrgð bæjar-, sýslu- og hreppsfélaga, að áskildu samþykki æðri stjórnarvalda.
4. Að veita lán gegn veði eða sjálfskuldarábyrgð.
5. Að kaupa og selja skuldabréf ríkis-, bæjar- og sveitarfélaga eða önnur trygg og auðseljanleg verðbréf. Hlutabréf má bankinn ekki kaupa og selja nema í umboði annarra.
6. Að geyma verðmæta muni gegn endurgjaldi.

13. gr.

Verzlunarbankinn hefur sparisjóðsréttindi og nýtur í hvívetna sömu réttinda sem Landsbanka Íslands eru veitt í 46., 48. og 50.—54. gr. laga nr. 63/1957. Hann skal eiga að minnsta kosti sem svarar 15% af innlánsfé með sparisjóðskjörum í tryggum og auðseldum verðbréfum, svo sem ríkisskuldabréfum, bankavaxtabréfum Landsbanka Íslands eða öðrum jafntryggum verðbréfum. Verðbréfaeign þessi skal hækka upp í allt að 20%, ef viðskiptamálaráðherra, að fengnum tillögum bankans, telur þess þörf. Í stað verðbréfa má koma inneign í Seðlabankanum.

19

18. marz

IV. KAFLI

Stjórn Verzlunarbanks.

14. gr.

Með stjórn Verzlunarbanks fara:

- A. Hluthafafundir.
- B. Bankaráð.
- C. Bankastjóri (bankastjórar).

A. Hluthafafundir.

15. gr.

Hluthafafundir fara með málefni Verzlunarbanks samkvæmt þeim fyrirmælum, sem hér fara á eftir.

16. gr.

Aðalfund skal halda í aprílmánuði ár hvert. Skal til hans boðað með auglýsingu, er birt sé í Lögbirtingablaðinu með 4 vikna fyrirvara hið skemmsta, talið frá birtingu fundarboðs. Enn fremur skal birta fundarboðið með viku fyrirvara hið skemmsta í útvarpi og dagblöðum og sé þar greint, hvenær og hvar skuli afhenda aðgöngumiða og atkvæðaseðla til fundar, og skal afhending fara fram þrjá síðustu daga fyrir fundardag svo og á fundardegi, eftir nánari ákvörðun bankaráðs.

Aukafundi skal halda eftir ákvörðun hluthafafunda eða bankaráðs og skal boða þá með sama hætti sem aðalfund, en viku fyrirvari er þó nægur, ef bankaráð telur þörf fundarhalds svo skjótlega. Bankaráði er skylt að boða til aukafunda, ef hluthafar, sem ráða yfir fimmtungi hlutafjár, krefjast þess skriflega og greina fundar efni, enda fer þá um fundarboðun svo sem segir í næsta málslíð á undan. Bankaráð boðar til fundar og undirbýr þá ásamt bankastjóra.

Hluthafafundir skulu haldnir í Reykjavík (eða nágrenni).

17. gr.

Í fundarboði skal greina dagskrá fundar, og má þar greiða atkvæði um þau mál ein, sem þar getur, svo og breytingartillögur við þau.

Nú óska hluthafar, að tiltekin tillaga sé tekin til meðferðar á hluthafafundi, og er þá skylt að gera það, ef tilmælin koma frá hluthöfum eða umboðsmönnum þeirra, sem fara með eigi minna hlutafé en nemur 1 000.000.00 krónum, enda berist tilmælin bankaráði viku fyrir fundinn hið skemmsta. Tilkynna skal hluthöfum almennt um tillögu þessa, eftir því sem föng eru á.

18. gr.

Á dagskrá aðalfundar skal taka þessi mál til afgreiðslu:

1. Skýrslu bankaráðs um starfsemi bankans síðastliðið starfsár.
2. Endurskoðaða reikninga bankans fyrir s. l. reikningsár.
3. Tillögu um kvittun til bankastjóra og bankaráðs fyrir reikningsskil.
4. Kosning bankaráðs, sbr. 23. gr.
5. Kosning endurskoðenda, sbr. 31. gr.
6. Ákvörðun um þóknun til bankaráðs og endurskoðenda fyrir næsta kjörtímabil.
7. Ákvörðun um greiðslu arðs, sbr. 33. gr.

19. gr.

Hluthafafundur kýs fundarstjóra, en hann tilnefnir fundarritara með samþykki fundarins. Fundarstjóri stýrir fundi og sker úr öllum atriðum, sem fundarhald varðar.

Þá er fundargerð hefur verið lesin upp og samþykkt, skal fundarstjóri undirrita hana ásamt ritara. 19

18. mars

Aðalfundi er heimilt að setja sérstök fundarsköp um fundi hluthafa.

20. gr.

Á hluthafafundum fylgir 1 atkvæði hverjum 1000 krónum í hlutafé.

Á hluthafafundum ræður afl atkvæða, nema öðruvísi sé mælt í samþykktum þessum eða landslögum, en enginn hluthafi getur þó farið með meira en $\frac{1}{5}$ samantalgaðra atkvæða í félaginu. Ef tillaga fær jafnmörg atkvæði með og móti, telst hún fallin. Ef tveir menn eða fleiri fá jafnmörg atkvæði, þegar kjósa skal menn til starfa fyrir Verzlunarbancann, skal hlutkesti ráða.

Samþykki allra hluthafa þarf til þess að ráða til lykta málefnum þeim, er greinir í 31. gr. 2. málsg. a—f-liða hlutafélagalaga nr. 77/1921.

21. gr.

Stofnfundur gengur frá reglugerð, sem viðskiptamálaráðherra staðfestir, um nánari stjórn bankans og starfrækslu hans. Breytingar á reglugerðinni má ekki gera, nema á aðalfundi, enda staðfesti ráðherra þær.

22. gr.

Hver hluthafi, sem hyggst neyta atkvæðisréttar síns á hluthafafundi, skal vitja aðgöngumiða síns innan frests, sem greindur er í fundarboði og á þeim stað, sem þar er tiltekinn, og gera grein fyrir atkvæðisrétti sínum. Á aðgöngumiða skal greina, hve mörg atkvæði viðkomandi hafi á fundinum. Heimilt er hluthafa að gefa öðrum hluthöfum umboð til þess að sækja fund fyrir sína hönd og fara þar með atkvæði sín. Heimildir til þess að sækja hluthafafund fyrir hönd einhvers hluthafa ber að sanna, er aðgöngumiða að fundinum er vitjað.

B. Bankaráðið.

23. gr.

Aðalfundur hluthafa kys ár hvert með hlutfallskosningu úr sínum hópi 3 menn í bankaráð, og jafnmarga til vara. Skulu bankaráðsmenn vera búsettir í Reykjavík eða svo nálægt Reykjavík, að þeim sé auðvelt að sækja fundi bankaráðsins, hvenær sem er. Bankaráðsmenn skulu vera lögráða, fjár síns ráðandi og hafa óflekkað mannorð.

Bankaráðsmenn mega ekki samtímis eiga sæti í stjórn annarra lána- eða bankastofnana né vera starfsmenn þeirra.

24. gr.

Bankaráðið kys sér formann og varaformann úr sínum hópi. Varaformaður gegnir störfum formanns í forföllum hans.

Formaður kveður bankaráð til funda og stýrir þeim. Reglulega fundi skal halda eigi sjaldnar en tvisvar í mánuði hverjum. Aukafundi skal halda, þegar formaður eða meiri hluti bankaráðs eða bankastjóri telur þess þörf.

Fundi bankaráðs skal halda í Reykjavík. Eru þeir því aðeins lögmætir, að mættir séu 3 fulltrúar á fundi, aðalmenn eða varamenn þeirra. Afl atkvæða ræður úrslitum, nema öðruvísi sé fyrir mælt í samþykktum þessum eða öðrum lögmætum fyrirmælum. Séu atkvæði jöfn, ræður atkvæði formanns. Bankaráðið setur sér að öðru leyti fundarsköp.

25. gr.

Bankaráð hefur æðstu forstöðu Verzlunarbancans, nema þar sem öðruvísi er ákveðið í samþykktum. Því ber þess vegna:

- 19 1. Að ráða bankastjóra, ákveða laun hans og ráðningarkjör, setja honum erindisbréf og veita honum lausn.
18. marz 2. Að koma fram fyrir hönd bankans fyrir dómstólum, gagnvart stjórnarvöldum og þriðja manni.
3. Að segja fyrir um og hafa eftirlit með starfrækslu bankans, þar á meðal ásamt bankastjóra að ákveða forvöxtu, innlánsvöxtu og útlánsvöxtu bankans að svo miklu leyti, sem slíkt er ekki lögbundið eða ákveðið af stjórn Seðlabankans, svo og að ákveða aðra þóknun, er bankinn tekur fyrir þjónustu sína.
4. Að ákveða, með samþykki bankastjóra, hvar bankinn skuli hafa útibúi, hve útibúi hverju skuli fengið mikið fé til umráða, að ráða forstjóra útibúa, ákveða ráðningarkjör þeirra, setja þeim erindisbréf og veita þeim lausn.
5. Að hafa eftirlit með því, að endurskoðendur ræki starfa sinn óaðfinnanlega
6. Að ráða aðalbókara og aðalgjaldkera bankans og setja þeim starfsreglur, svo og að veita þeim lausn frá starfanum og að ákveða tryggingu þá, er gjaldkeri skuli setja, allt að fengnum tillögum og samþykki bankastjóra.
7. Að ákveða tölu starfsmanna Verzlunarbankans og setja reglur um laun þeirra.
8. Að skera úr ágreiningi, er koma kynni upp milli bankastjóra og starfsmanna bankans.
9. Að taka ákvarðanir um eftirgjöf skulda, án gjaldprotaskipta skuldunauta, að fengnum tillögum bankastjóra.
10. Að setja reglur, að fengnum tillögum bankastjóra, um það, hvort og hvernig aðrir starfsmenn bankans megi binda hann ásamt bankastjóra með undirskrift sinni, svo og að ákveða, hverjir starfsmenn bankans geti skuldbundið hann í tilteknum málum með undirskrift sinni.
11. Að ráða fram úr öðrum málum, sem ekki eru til hluthafafunda eða bankastjóra lögð, og þeim málum, sem hluthafafundur eða bankastjóri skjóta til bankaráðs.

26. gr.

Bankaráðsmenn hafa aðgang að öllum bókum bankans og skjölum.

27. gr.

Allt það, er bankaráðið lætur skriflega frá sér fara, skal undirritað af formanni og einum hinna bankaráðsmannanna. Verzlunarbankinn ábyrgist allar skuldbindingar, sem bankaráðið undirgengst stöðu sinni samkvæmt fyrir hans hönd.

C. Bankastjóri (bankastjórar).

28. gr.

Framkvæmdastjóri bankans, sem nefnist bankastjóri, hefur á hendi daglega stjórn Verzlunarbankans í samræmi við reglur þær, sem honum eru eða verða settar af bankaráðinu samkvæmt samþykktum þessum.

Bankastjóri má ekki hafa á hendi embætti eða sýslan, sem ekki er lögskylt að gegna, nema með samþykki bankaráðsins, ekki reka sjálfur atvinnu eða vera í stjórn atvinnufyrirtækis.

Hann má ekki vera skuldskeyttur Verzlunarbankanum eða útibúum hans, hvorki sem aðalskuldunautur eða ábyrgðarmaður.

Bankastjóri ræður alla þá starfsmenn Verzlunarbankans, sem bankaráðinu er eigi sérstaklega falið að ráða samkvæmt samþykktum bankans, og segir þeim upp. Starfsmenn bankans skulu að jafnaði ráðnir með þriggja mánaða uppsagnarfresti.

Nú ákveður bankaráðið, að fleiri en einn bankastjóri skuli vera við bankann, og tiltekur bankaráðið þá verkaskiptingu milli þeirra.

29. gr.

19

Bankaráðið, endurskoðendur, bankastjóri og allir aðrir starfsmenn Verzlunarbankans skulu skyldir að gæta fullkominnar þagnarskyldu um allt það, er varðar hagi bankans og viðskiptamanna hans og þeir fá vitneskju um vegna starfsemi sinnar í þarfir bankans.

18. marz

V. KAFLI

Reikningsskil, endurskoðun, skipting tekjuafgangs og varasjóður.

30. gr.

Reikningsár Verzlunarbankans er almanaksárið. Skal ársreikningi lokið fyrir febrúarmánaðarlok, en yfirlit yfir hag bankans skal gera mánaðarlega. — Yfirlit skal birta í Stjórnartíðindum eftir hverja 6 mánuði.

31. gr.

Aðalfundur hluthafa kys 2 endurskoðendur, til eins árs í senn, að viðhafðri hlutfallskosningu. Endurskoðendur skulu vera bókhaldsfróðir menn og leiknir í endurskoðun reikninga. Þeir mega ekki vera í þjónustu Verzlunarbankans að öðru leyti. Má jafnt kjósa þá úr flokki hluthafa sem utan hans. Þá tilnefnir viðskiptamálaráðherra einn endurskoðanda, að loknum aðalfundi ár hvert, til eins árs í senn. Endurskoðendur skulu rannsaka allt reikningshald og alla reikninga bankans, og er þeim jafnan heimill aðgangur að öllum bókom hans og skjölum. Fyrir marzmánaðarlok skulu þeir hafa lokið endurskoðun á ársreikningi bankans, og ber þeim þá að afhenda hann stjórn bankans, ásamt athugasemdum sínum.

Í síðasta lagi 2 vikum fyrir aðalfund skal bankastjórinn hafa samið svör sín við athugasemdum endurskoðenda, og skulu þau liggja hluthöfum til sýnis ásamt ársreikningi.

32. gr.

Ársreikningurinn skal sýna skilmerkilega og ýtarlega tekjur og gjöld bankans, eignir hans og skuldir. Með gjöldum skulu taldar hæfilegar afskriftir af fasteignum og lausafjármunum.

Aður en ársreikningur er gerður, skal bankaráðið ákveða, hvað lagt skuli til hliðar á afskriftarreikning vegna skulda, sem taldar eru tapaðar, og gera grein fyrir því á aðalfundi, sbr. 18. gr. 2. tölulið.

33. gr.

Tekjuafgangi samkvæmt rekstrarreikningi skal varið sem hér segir:

1. Vinna skal upp eignfært tap frá fyrra ári eða árum.
2. $\frac{1}{3}$ hluta tekjuafgangs skal ávallt leggja í varasjóð.
3. Til arðgreiðslu samkvæmt ákvörðun aðalfundar að fengnum tillögum bankaráðs, með þeim takmörkunum, sem hér segir:

Arð af hlutafé má því aðeins greiða, að innborgað hlutafé, ásamt varasjóði, nemi samtals 5% af samanlögðu innlánsfé í bankanum, bæði í hlaupareikningi og sparisjóði. Þegar því marki er náð, skal eigi heimilt að greiða hærri arð en sem nemur almennum innlánsvöxtum af sparifé, unz innborgað hlutafé, ásamt varasjóði, nemur 10% af innlánsfénu. Nú er tekjuafgangi óráðstafað vegna framangreindra takmarkana á arðgreiðslu, og skal hann þá renna óskiptur í varasjóð.

4. Til annars samkvæmt ákvörðun aðalfundar, að fengnum tillögum bankaráðs.

Varasjóð má eigi nota til annars en að vinna upp tap á rekstri bankans eða önnur töp, er bankinn kann að verða fyrir.

19

18. marz

VI. KAFLI

Um breytingar á samþykktum félagsins.

34. gr.

Samþykktum félagsins má breyta á löglegum aðalfundi félagsins, þar sem staddir eru hluthafar, er umráð hafa yfir að minnsta kosti $\frac{2}{3}$ atkvæða, og sé breytingin samþykkt með $\frac{2}{3}$ atkvæða hið minnsta. Hafi eigi verið á fundinum svo margir hluthafar, en lagabreytingin er samþykkt með $\frac{2}{3}$ atkvæða hið minnsta, skal halda fund aftur innan mánaðar. Skal til hans boðað á venjulegan hátt, og það tekið fram, að til fundarins sé boðað af því að eigi hafi verið nægilega margir á hinum fyrri. Séu á þeim fundi $\frac{2}{3}$ greiddra atkvæða með breytingunni, öðlast hún gildi, hvort sem margir eða fáir hafa sótt fundinn.

VII. KAFLI

Um félagsslit.

35. gr.

Nú þykir ráðlegt eða nauðsynlegt að slíta félaginu, og fer þá um tillögur þar að lútandi sem um lagabreytingar. — Fundur sá, sem samþykkir á lögsmætan hátt að slíta félaginu, kveður og á um, hvernig ráðstafa skuli eignum þess og greiðslu skulda, sbr. 39. gr. laga nr. 77/1921 um hlutafélög.

Framanrituð samþykkt, sem gerð var fyrir Verzlunarbanka Íslands hf. á stofnfundi bankans hinn 4. febr. 1961, staðfestist hér með.

Viðskiptamálaráðuneytið, 18. marz 1961.

Gylfi Þ. Gíslason.

Jónas H. Haralz.

20

18. marz

REGLUGERÐ

fyrir Verzlunarbanka Íslands hf.

I. KAFLI

Stofnun bankans og skipulag.

1. gr.

Verzlunarbanki Íslands h.f. er stofnaður fyrir frumkvæði ábyrgðarmanna Verzlunarsparisjóðsins samkvæmt heimild í lögum nr. 46/1960 um Verzlunarbanka Íslands h.f. Tekur félagið við öllum eignum, skuldum og ábyrgðum Verzlunarsparisjóðsins og starfsemi hans og kemur í hvívetna í hans stað, enda hafa ábyrgðarmenn sparisjóðsins samþykkt eignayfirlærsluna á fundi sínum hinn 14. júní 1960.

Bankinn er hlutafélag, og er hlutafé hans ákveðið 10.230 millj. króna.

Bankinn nefnist *Íslands Handelsbank A/S* á dönsku, *Iceland Bank of Commerce Ltd.* á ensku og *Die Isländische Handelsbank A/G* á þýzku.

2. gr.

Með yfirstjórn bankans fer fundur hluthafa, svo sem segir í samþykktum félagsins, svo og bankaráð, sem kosið er á aðalfundi bankans. Er það skipað þremur aðalmönnum og þremur varamönnum. Bankaráð ræður bankastjóra, einn eða fleiri.

II. KAFLI

Störf bankans.

20

18. marz

3. gr.

Verzlunarbancinn hefur sparisjóðsréttindi og nýtur í hvívetna sömu réttinda sem Landsbanka Íslands eru veitt í 46., 48. og 50.—54. gr. laga nr. 63/1957. Hann skal eiga að minnsta kosti sem svarar 15% af innlánsfé með sparisjóðskjörum í tryggum og auðseldum verðbréfum, svo sem ríkisskuldabréfum, bankavaxtabréfum Landsbanka Íslands eða öðrum jafntryggum verðbréfum. Verðbréfaeign þessi skal hækka upp í allt að 20%, ef viðskiptamálaráðherra, að fengnum tillögum bankans, telur þess þörf. Í stað verðbréfa má koma inneign í Seðlabankanum.

A. Um ávöxtun fjár.

4. gr.

Verzlunarbancinn tekur fé til ávöxtunar svo sem hér segir:

- a. í hlaupareikning;
- b. í innlánsbók;
- c. gegn viðtökuskírteini.

5. gr.

Hver sá, sem hefja vill hlaupareikningsviðskipti við bankann, skal semja um það við bankastjóra hans. Um leið og hlaupareikningsviðskipti eru stofnuð, skal viðskiptamaður afhenda bankanum sýnishorn af undirskrift sinni.

6. gr.

Viðskiptamaður fær lausa kvittun fyrir innborgun á hlaupareikning, tvírtaða, ef óskað er.

7. gr.

Viðskiptamaður, er fé vill taka út úr hlaupareikningi, skal að jafnaði gefa út tékkávisun á bankann á eyðublöð, er bankinn sjálfur hefur til sölu. Gerð eyðublaða ákveður bankaráð, að fengnum tillögum bankastjóra. Tékkinn skal undirskrifaður af viðskiptamanni sjálfum, af prókúrista hans eða öðrum, er hann hefur gefið lögfullt umboð til að ávís á reikninginn, enda skal þá umboðið jafnframt afhent bankanum, ef það er eigi opinberlega tilkynnt. Komi það fyrir, að fölsuð ávisun sé greidd af bankanum, ber sá skaðann, sem féð á, nema um sé að kenna augljósu gáleysi bankans.

Viðskiptamenn geta og fengið fé, er þeir eiga á hlaupareikningi, útborgað eftir skriflegum fyrirælum eða eftir símskeyti, enda sé þá undirskrift rétts hlutaðeiganda undir símskeytið staðfest á venjulegan hátt eða á annan hátt þannig frá gengið, að útborgun sé áhættalaus fyrir bankann.

8. gr.

Enginn má gefa út ávisun á meira fé en hann á inni á hlaupareikningi, nema sérstaklega sé um samið við bankastjóra.

9. gr.

Í tékkávisun, sem gefin er út á innstæðu á hlaupareikningi, verður upphæðin að vera tilgreind með tölustöfum og bókstöfum. Sé þess ekki gætt, þá er bankinn eigi skyldur til að útborga ávisanaupphæðina. Sé fjárhæðin tilgreind öðruvísi með tölustöfum en bókstöfum, þá gildir sú upphæð, sem með bókstöfum er skráð.

20

18. marz

Bankastjóri ákveður, hvort taka skuli við ákveðnu fé á hlaupareikning og hvort greiða skuli vexti af því fé, sem tekið er við. Sé um miklar fjárhæðir eða annars óvenjulega ráðstöfun að ræða, skal slíkt borið undir bankaráð til samþykkis eða synjunar.

10. gr.

11. gr.

Heimilt er hverjum að sjá hlaupareikning sinn í bókum bankans og einnig umboðsmanni hans, en varast verður, að hann sjái reikning annarra manna.

12. gr.

Bankinn tekur á móti fé til ávöxtunar með sparisjóðskjörum, minnst 10 kr. í senn. Þó er bankinn eigi skyldur til að taka á móti mjög stórum upphæðum til ávöxtunar, ef bankastjórinn telur það óhagkvæmt fyrir bankann.

13. gr.

Þegar innstæðan nemur minnst 10 krónum, reiknast vextir af heilum krónum frá og með næsta degi, eftir að féð er lagt inn, þó eigi í minni hlutum en heilum aurum.

Vextir reiknast til 31. desember ár hvert og leggjast þá þegar við höfuðstólinn. Af upphæðum, er nema 10000 krónum eða þar yfir, er bankinn eigi skyldur að greiða vexti, þegar upphæðir þessar standa skemur en tvo mánuði í bankanum.

14. gr.

Af fé, sem bankinn ávaxtar með sparisjóðskjörum, verður greitt það, er menn óska, án uppsagnarfrests, þegar bankastjóri telur það fært. Heimta má, að upphæðum frá 10000—30000 kr. sé sagt upp með viku fyrirvara og upphæðum þar yfir með tveggja mánaða fyrirvara.

Án tveggja mánaða uppsagnarfrests er bankinn eigi skyldur að borga meira en 50000 kr. á hverjum mánuði úr sömu viðskiptabók.

15. gr.

Þeim, er í fyrsta sinn leggur inn fé með sparisjóðskjörum, er fengin viðskiptabók, er hann greiðir kostnaðarverð fyrir. Bankastjóri ákveður, hvort sú borgun er tekin fyrir fram eða þegar bókin er útskrifuð eða ónýtt.

Í hvert skipti, sem fé er lagt inn eða tekið út úr bankanum, skal það um leið ritað í viðskiptabókina. Þó má í sérstökum tilfellum taka við fé, án þess að bókin sé sýnd, gegn kvittun bókara og gjaldkera.

Heimilt er að starfrækja sérstaka deild við bankann, þar sem taka má við innlögum og ávísa á innstæðuna, án þess að viðskiptabók sé sýnd. Skulu slík innlög og útborganir færast í viðskiptabókina, þegar hún er næst sýnd í bankanum. Viðskiptabækur við þá deild skulu greinilega bera með sér, að gefa megí út ávisanir á innstæðuna.

Fyrir innlögum og útborgunum kvittar bókari og gjaldkeri í viðskiptabókina, og er það full sönnun fyrir greiðslunni.

Heimilt er bankanum að hverfa frá notkun viðskiptabóka, þegar um ávísana-reikning er að ræða, telji hann aðra aðferð heppilegri.

Það er eigi á ábyrgð bankans, þótt handhafi viðskiptabókar hafi eigi haft löglega heimild frá eiganda hennar til að fá útborgað fé það, er viðskiptabókin hljóðar um, eða eitthvað af því. Um falsaðar ávisanir á sparisjóðsinnstæður gilda ákvæði 7. greinar.

Vexti skal færa í viðskiptabækur, þegar þær í fyrsta skipti eftir 14. janúar

ár hvert eru sýndar í bankanum. Bankastjóri löggildir viðskiptabækurnar eða 20 þeir starfsmenn bankans, sem bankaráð gefur umboð til þess.

18. marz

16. gr.

Glatist viðskiptabók, ber eiganda að snúa sér til bankastjóra eða fulltrúa hans, er annast um, að handhafa hennar verði stefnt samkvæmt 46. gr. laga um Landsbanka Íslands, nr. 63/1957, sbr. 11. gr. laga 46/1960 um Verzlunarbanka Íslands h.f. Kostnaðinn greiðir eigandinn.

17. gr.

Bankastjóra er heimilt að segja lausu fé, sem er á vöxtum í bankanum með sparisjóðskjörum, með þriggja mánaða fyrirvara. Skal annaðhvort rita uppsögnina í innlánsbókina eða gefa út auglýsingu um hana, er sé birt í Lögbirtingablaðinu, og að minnsta kosti í 2 öðrum blöðum.

Eftir gjalddaga eru engir vextir greiddir af því fé, sem sagt er upp.

18. gr.

Ef eigandi að innstæðufé hvorki leggur inn né tekur út í 15 ár samfleytt, verður hætt að greiða vexti af því, og verður þá með auglýsingu, er skal birt með misseris fyrirvara á þann hátt, sem segir í 16. gr., skorað á eiganda að vitja fjárins. Gefi hann sig ekki fram, áður en fresturinn er liðinn, er viðskiptabók hans ógild, en féð ásamt vöxtum rennur í bankann.

Þó má bankastjóri greiða féð að meira eða minna leyti, ef réttur eigandi gefur sig fram innan 5 ára og bankaráðið samþykkir.

19. gr.

Mönnum verða eigi gefnar upplýsingar um eignir annarra í bankanum, nema skýlt sé að lögum.

20. gr.

Sá, sem tekið hefur allt út úr viðskiptabók, skal skila henni í bankann. Sé bók útskrifuð, fær hann aðra bók ókeypis, ef hann vill halda viðskiptunum áfram.

B. Um útlán.

21. gr.

Útlánastarfsemi Verzlunarbankans og öðrum störfum hans skal hagað svo, að sem bezt samrýmist því hlutverki hans að styðja verzlun landsmanna.

22. gr.

Bankanum er heimilt að kaupa og selja vixla, tékka, ávísanir og verðbréf.

23. gr.

Bankinn veitir auk þess, sem um ræðir í 22. gr., lán í því formi og gegn þeim tryggingum, er nú skal greina:

- a. reikningslán og útlán úr hlaupareikningi;
- b. sjálfskuldarábyrgðarlán;
- c. lán gegn fasteignaveði;
- d. lán gegn handveði;
- e. lán gegn ábyrgð ríkis, sýslu- eða sveitafélaga.

24. gr.

Um reikningslán skal gerður sérstakur lánssamningur og undirritaður af bankastjóra og lántakanda. Skal í honum greint hámark lánsins, uppsagnarfrestur af

20 skuld og innstæðu. Reikningslán skal að jafnaði einungis veitt gegn fasteignaveði eða
 18. marz handveði í vel tryggðum verðbréfum, en heimilt er þó að taka aðrar tryggingar, ef sérstök ástæða þykir til.

Veð fyrir lánum eða önnur trygging skal vera fulltryggilegt og lánið veitt með því skilyrði, að annað hvort sé hægt að heimta viðbótarveð eða frekari tryggingu, ef veðið rýrnar, eða afborgun af láninu, þótt gjalddagi sé eigi kominn.

Um innborganir og útborganir gilda sömu reglur og um hlaupareikninga.

Útlán úr hlaupareikningi skulu að jafnaði veitt til skamms tíma í senn og tryggð með persónuábyrgð, verðbréfum eða fasteignaveði, sem fulltryggilegt getur talizt.

25. gr.

Bankinn veitir lán gegn sjálfskuldarábyrgð, er bankastjóri álitur fullnægjandi. Lán gegn sjálfskuldarábyrgð veitast eigi til lengri tíma en eins árs í senn. Heimilt er bankastjóra að framlengja slík lán, telji hann það áhættulaust fyrir bankann. Samanlagður lánstími má þó að jafnaði eigi vera lengri en 10 ár.

26. gr.

Lán gegn fasteignaveði má bankinn veita sérhverjum veðrétti í fasteign, er bankastjóri telur fullnægjandi tryggingu fyrir láninu.

Ef líkur eru til, að verðbreyting hafi orðið á fasteign, eða verðmæti fasteignar er torkannað, má láta sérstakt mat fram fara. Skal það framkvæmt annað hvort af dómkvöddum mönnum eða af mönnum, sem bankastjóri tilnefnir sjálfur. Að öðru leyti skal lánbeiðandi útvega sérhver þau skilríki, sem bankastjóri krefst og málið varða.

Lán gegn fasteignaveði skulu að jafnaði eigi veitt til lengri tíma en 10 ára.

27. gr.

Bankinn lánar fé gegn handveði, svo sem arðberandi, vel tryggðum verðbréfum og öðrum þeim munum, sem bankastjóri tekur gilda og sér bankanum fært að geyma.

Enn fremur má veita lán gegn tryggingu í váttryggðum verzlunarvörum, sem bankanum eða trúnaðarmönnum hans eru afhentar sem handveðstrygging, eða vörum samkvæmt farmskírteini eða geymsluskírteini, sem bankanum er afhent og framselt.

28. gr.

Bankinn má veita lán gegn veði í eignum og tekjum bæjar-, sýslu- og sveitarfélaga og gegn ábyrgð þeirra sem slíkra, þegar eftirfarandi skilyrði og gögn eru fyrir hendi.

- Leyfi hlutaðeigandi stjórnvalda (sýslunefndar og stjórnarráðs) til lántökunnar.
- Fjárhagsreikningur sýslunnar, sveitar- og bæjarfélagsins næsta ár á undan lánsbeiðninni.
- Vottorð hlutaðeigandi yfirvalda um það, að þeir menn, sem annast um lántökuna eða veita umboð til að taka lánið, séu réttir aðilar.
- Endurrit úr fundarbók lánbeiðanda, sem sýni, að löglega hafi verið samþykkt að taka lánið, og sé endurrit staðfest af hlutaðeigandi yfirvaldi.
- Ábyrgðaryfirlýsing hreppsnefndar, sýslunefndar eða bæjarstjórnar.

29. gr.

Bankanum er heimilt að kaupa og selja skuldabréf ríkis, bæjar- og sveitarfélaga og önnur trygg og auðseljanleg verðbréf. Hlutabréf má bankinn ekki kaupa eða selja nema í umboði annarra.

C. Ábyrgðir.

30. gr.

20

18. marz

Bankinn getur tekizt á hendur ábyrgðir gegn tryggingum, jafngóðum og um lán væri að ræða.

D. Innheimtur.

31. gr.

Bankinn má annast alls konar innheimtur á fjárhæðum fyrir innlenda kröfuhafa. Hann annast að öðru leyti hvers konar bankastörf.

III. KAFLI

Reikningur og endurskoðun.

32. gr.

Ársreikningi Verzlunarbankans, sem miðast við almanaksárið, skal lokið fyrir febrúarmánaðarlok, en yfirlit yfir hag bankans skal gera mánaðarlega. Reikningsyfirlit skal birta í Stjórnartíðindum eftir hverja 6 mánuði. Reikningurinn skal vera svo sundurliðaður, að hann sýni glögga mynd af hag bankans.

33. gr.

Aðalfundur í hlutafélaginu kýs með hlutfallskosningu tvo bókhaldsfróða endurskoðendur til eins árs í senn, en viðskiptamálaráðherra tilnefnir hinn þriðja einnig til eins árs í senn, að loknum aðalfundi. Skulu þeir rannsaka reikninga bankans og bera saman við bækurnar og við sjóð bankans og eignir. Sjálfar bækurnar og færslur á þeim skulu þeir einnig rannsaka, svo að þeir séu þess fullvissir, að bókhaldið sýni rétta mynd af því, sem fram hefur farið.

Verði endurskoðendur þess varir, að vanræksla eigi sér stað í einhverju eða að nauðsynlegar endurbætur þurfi að gera, þá eiga þeir að benda bankastjóra og bankaráði á það og gera tillögur um endurbætur.

34. gr.

Endurskoðendur skulu að minnsta kosti ársfjórðungslega fyrirvaralaust sannreyna, hvort eignir bankans séu fyrir hendi. Auk þess skulu þeir á sama hátt á óákveðnum tíma, að minnsta kosti einu sinni í mánuði, rannsaka hjá þeim starfsmönnum bankans, sem hafa fé undir höndum, hvort það fé er í sjóði hjá þeim, sem á að vera í þeirra vörzlum.

Enn fremur skal sams konar rannsókn fara fram á útibúum bankans, sem stofnuð kunna að verða, fyrirvaralaust að minnsta kosti einu sinni á ári.

35. gr.

Allar leiðréttingar eða breytingar í bókum bankans skulu þannig gerðar, að glögt sjáist, hvað þar hefur staðið upphaflega.

36. gr.

Sérstök endurskoðunardeild skal framkvæma hina daglegu endurskoðun allra deilda bankans, og skulu reglur um endurskoðunardeild settar af bankaráði.

37. gr.

Laun endurskoðenda skulu ákveðin af aðalfundi Verzlunarbankans. Rétt er, að bankaráð setji endurskoðendum erindisbréf.

IV. KAFLI Stjórn bankans.

38. gr.

Stjórn bankans annast bankaráð og bankastjóri, svo sem fyrir er mælt í lögum nr. 46/1960 um Verzlunarbanka Íslands h.f. og reglugerð þessari, og hluthafafundur ráða til lykta málefnum félagsins, eftir því sem segir í samþykktum þess.

Verzlunarbankinn á stjórnarfarslega undir viðskiptamálaráðherra.

39. gr.

Bankaráðið heldur reglulega fundi eigi sjaldnar en tvisvar í hverjum mánuði. Aukafundi skal halda, þegar formaður eða meiri hluti bankaráðs eða bankastjóri telur þess þörf. Til þess að gerð verði gild ályktun, verða eigi færri en 3 bankaráðsmenn, aðalmenn eða varamenn þeirra, að sækja fund. Afl atkvæða ræður úrslitum, nema öðruvísi sé fyrir mælt í samþykktum eða öðrum lögmatum fyrirmælum. Þegar jöfn eru atkvæði, ræður atkvæði formanns. Það, sem gerist á fundum bankaráðsins, skal bókað í sérstaka gerðabók. Hver sá, sem rétt á að sitja fundi bankaráðs, getur krafizt þess, að bókaðar séu athugasemdir hans og ágreiningsálit.

Bankastjóra er rétt og skylt að sitja fundi bankaráðsins og taka þátt í umræðum, nema rætt sé um mál, er snertir hann sjálfan.

Á hverjum reglulegum fundi skal bankastjóri leggja fyrir bankaráðið skýrslu um útlán bankans, hve mikið af fé hans sé bundið í hverri atvinnugrein, um verðbréfaeign hans, um innlánsfé í honum og um það, hve mikið af því megi taka út fyrirvaralaust, og um annað það, er bankaráðinu þykir nauðsynlegt, til þess að geta haft fullkomið eftirlit með starfsemi bankans.

Formaður bankaráðsins hefur fyrir hönd ráðsins stöðugt eftirlit með starfsemi bankans, en hinir bankaráðsmennirnir skulu skiptast á um eftirlit ásamt honum.

40. gr.

Bankaráð hefur æðstu forstöðu Verzlunarbancans, nema þar sem öðruvísi er ákveðið í lögum, reglugerð eða samþykktum. Því ber þess vegna:

- Að koma fram fyrir hönd Verzlunarbancans gagnvart dómstólum, yfirvöldum og þriðja manni, sem og að úrskurða um öll mál, er bankann varða, heyri þau ekki undir úrskurð aðalfundar.
- Að hafa umsjón og eftirlit með eignum bankans og starfsemi hans, þar á meðal því, að fé bankans, skjöl og bækur sé tryggilega geymt, að húsum sé vel við haldið og að vel sé farið með alla innanstokksmuni og vélar og eignir bankans yfirleitt.
- Að ákveða verkaskiptingu á milli bankastjóra Verzlunarbancans, ef því er að skipta, og setja þeim erindisbréf.
- Að ráða stjórnendur útibúa bankans og veita þeim lausn, að fengnum tillögum bankastjóra.
- Að ráða aðalbókara og aðalgjaldkera bankans og veita þeim lausn, svo og að ákveða, hversu hátt veð aðalgjaldkeri skuli setja, allt að fengnum tillögum og samþykki bankastjóra.
- Að ákveða tölu starfsmanna bankans og setja reglur um laun þeirra.
- Að ákveða með samþykki bankastjóra, hvar bankinn skuli hafa útibú og hve mikið fé skuli fengið hverju útibúi til umráða.
- Að ákveða ásamt bankastjóra forvexti, innlánsvexti og útlánsvexti bankans, séu vextir ekki ákveðnir af stjórn Seðlabancans, svo og að ákveða aðra þókun, sem bankinn tekur fyrir þjónustu sína.
- Að taka ákvarðanir um eftirgjöf á skuldum, ef slíkt reynist óhjákvæmilegt.

- j. Að setja reglur að fengnum tillögum bankastjóra um, hverjir starfsmenn bankans skulu ásamt honum geta skuldbundið bankann með undirskrift sinni, svo og að ákveða, að fengnum tillögum bankastjóra, hverjir starfsmenn bankans skulu geta skuldbundið bankann með undirskrift sinni í tilteknum málum. 20 18. marz
- k. Að ráða fram úr öðrum málum, sem ekki eru lögð til hluthafafunda eða bankastjóra og þeim málum, sem hluthafafundir eða bankastjóri skjóta til bankaráðs.

41. gr.

Bankastjóri Verzlunarbankans hefur með höndum hina daglegu stjórn málefna bankans. Hann ræður starfsmenn bankans aðra en þá, sem bankaráðinu er falið sérstaklega að ráða, og segir þeim upp. Hann segir þeim fyrir hverjum um sig um skyldur þær, sem á þeim hvíla, og störf þau, sem þeir eiga að annast, og hefur eftirlit með, að það sé framkvæmt, sem þeim er lagt á herðar.

42. gr.

Bankastjóri ráðstafar fé bankans í samræmi við fyrirmæli bankaráðs og stendur fyrir rekstri hans, annast vörzlu á eignum bankans og sér um bókfærslu hans og reikningshald. Honum ber að sjá um, að bankareksturinn sé í öllum greinum samkvæmt lögum, reglugerð og samþykktum bankans.

43. gr.

Allir starfsmenn bankans skulu undirskrifa drengskaparheit um það, að þeir skuli ekki gera neinum út í frá kunnugt um málefni bankans né segja frá um viðskipti einstakra manna við hann.

V. KAFLI

Ýmis ákvæði.

44. gr.

Kvittanir frá bankanum eru því aðeins fullgildar, að gjaldkeri hafi ritað undir þær og þeim fylgi áritun bókara um, að þær séu athugaðar. Í forföllum þeirra er þó jafngild kvittun þess eða þeirra, er fengið hafa umboð bankastjóra Verzlunarbankans til slíkra undirskrifa.

Aðalgjaldkeri ber ábyrgð á þeim, sem í forföllum hans eða af öðrum ástæðum annast störfin, ef eigi er séð fyrir því, að varamennirnir eða aðstoðarmennirnir setji tryggingu, meðan þeir gegna störfum hans.

45. gr.

Ekki má bankastjóri Verzlunarbankans hafa á hendi embætti eða sýslan, sem ekki er lögskyld að gegna, nema með samþykki bankaráðsins, ekki reka atvinnu og ekki vera í stjórn atvinnufyrirtækja.

46. gr.

Starfsmenn mega ekki án leyfis bankastjóra taka að sér annað launað starf eða reka atvinnu.

47. gr.

Ekki má bankastjóri vera skuldskeyttur bankanum, hvorki skuldunautur né ábyrgðarmaður annarra.

48. gr.

Starfsmönnum bankans er bannað að gerast umboðsmenn annarra gagnvart bankanum.

20

18. marz

Starfsmenn bankans eru skyldir til að vinna fram yfir venjulegan starfstíma bankans, þegar þess er þörf.

49. gr.

Bankaráðsmenn, bankastjóri og allir aðrir starfsmenn bankans eru bundnir þagnarskyldu um öll þau atriði, er þeir fá vitneskju um í starfi sínu.

50. gr.

Peir, sem vilja fá lán úr bankanum, skulu að jafnaði beiðast þess skriflega. Skriflegs svars við slíkri beiðni verður ekki krafizt, og getur enginn, sem synjað er um lán, heimtað, að honum sé gerð grein fyrir, hverjar ástæður séu til synjunarinnar.

51. gr.

Reglugerð þessi, sem sett er samkvæmt lögum nr. 46/1960, um Verzlunarbanka Íslands h.f. og stofnfundur í bankanum hefur hinn 4. febrúar 1961 samþykkt, öðlast þegar gildi.

Framanrituð reglugerð staðfestist hér með sem reglugerð fyrir Verzlunarbanka Íslands hf.

Viðskiptamálaráðuneytið, 18. marz 1961.

Gylfi Þ. Gíslason.

Jónas H. Haralz.

21

15. marz

L Ö G

um héraðsfangelsi.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Nú telur sveitarstjórn nauðsyn á, að fangelsi til geymslu handtekinna manna og gæzlufanga sé reist í héraðinu, og skal hún þá senda til dómsmálaráðherra beiðni um framlag úr ríkissjóði í þessu skyni.

Beiðninni skal fylgja skýrsla um nauðsynina. Ef ráðuneytið telur málaleitunina á rökum reista, skal það láta semja áætlun um kostnað og gera uppdrátt af húsínu.

2. gr.

Sveitarfélag leggur til á sinn kostnað lóð undir héraðsfangelsi, en annar stofnkostnaður greiðist að hálfu úr sveitarsjóði, en að hálfu úr ríkissjóði. Ef tvö eða fleiri sveitarfélög standa að sama héraðsfangelsi, skulu þau, ef ekki verður samkomulag um annað, greiða sinn hluta stofnkostnaðar í réttu hlutfalli við samanlagðan tekju- og eignarskatt íbúanna eftir meðaltali 5 síðustu ára.

3. gr.

Beiðni sveitarfélags samkvæmt 1. gr. skal dómsmálaráðherra senda Alþingi, og ákveður það við afgreiðslu fjárlaga, hvort við henni skuli orðið.

Nú samþykkir Alþingi slíka fjárveitingu, og ákveður það þá einnig, hvernig framlögum skuli háttað framvegis. En skylt er ríkissjóði þó að hafa lokið greiðslu

framlaga til hverrar framkvæmdar miðað við upphaflega kostnaðaráætlun innan 21 þriggja ára, frá því er fyrsta framlag var innt af hendi.

15. marz

4. gr.

Dómsmálaráðherra hefur þá íhlutun um byggingu héraðsfangelsa, sem nauðsynleg er til að tryggja vandaðan frágang, hæfilega stærð þeirra og hóflegan kostnað.

5. gr.

Þarfnist héraðsfangelsi verulegra endurbóta eða viðauka, skal að öllu svo með fara sem segir í 1.—4. gr.

6. gr.

Nú telur dómsmálaráðherra þörf á stofnun héraðsfangelsis eða viðbót við eða endurbót á héraðsfangelsi, sem fyrir er, en sveitarstjórn hefur eigi hafizt handa um aðgerðir, eða hann telur áform hennar í þessum efnum ófullnægjandi, og skal hann þá leggja fyrir Alþingi tillögur sínar um lausn málsins. Veiti Alþingi fé til framkvæmdanna, skal sveitarsjóði skylt að greiða sinn hluta kostnaðarins innan þriggja ára með jöfnum ársgreiðslum, ef eigi semst um annað.

7. gr.

Dómsmálaráðherra ákveður, að fenginni umsögn viðkomandi héraðslæknis, í hvaða héraðsfangelsum skuli heimil fullnusta varðhaldsrefsinga og í hve langan tíma.

8. gr.

Rekstrarkostnaður héraðsfangelsa greiðist að hálfu úr ríkissjóði, en að hálfu úr hlutaðeigandi sveitarsjóði.

9. gr.

Dómsmálaráðherra setur reglugerð um rekstur héraðsfangelsa, eftir því sem þurfa þykir.

10. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Jafnframt falla úr gildi lög nr. 29 1. febrúar 1936, um fangelsi.

Gjört að Bessastöðum, 15. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

22

22. marz

AUGLÝSING

um loftferðasamning milli Íslands og Sambandslýðveldisins Þýskalands.

Hinn 12. ágúst 1959 var undirritaður í Bonn loftferðasamningur milli Íslands og Sambandslýðveldisins Þýskalands.

Skipzt var á fullgildingarskjöllum hinn 5. desember 1960 og gekk samningurinn í gildi einum mánuði síðar, eða 5. janúar 1961.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 22. marz 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

Fylgiskjal.

LÝÐVELDIÐ ÍSLAND

og

SAMBANDSLÝÐVELDIÐ ÞÝZKALAND

sem telja æskilegt að gera með sér samning um loftferðir milli landssvæða sinna og stöðva þar fyrir handan hafa orðið ásaðtt um eftirfarandi:

1. gr.

1) Í samningi þessum hafa eftirtalin orð þá merkingu er nú skal greina nema annað sé tekið fram í samningnum.

- a) Hugtakið „flugmálayfirvöld“ merkir, að því er Ísland snertir, flugmálaráðherra, og að því er Sambandslýðveldið Þýskaland snertir, samgöngumálaráðherra Sambandslýðveldisins, eða, að því er báða aðila snertir, hvern þann aðila eða stofnun, sem hafa umboð til framkvæmda;
- b) Hugtakið „tilnefnt félag“ merkir flugfélag, sem annað samningsríkið tilkynnir hinu samningsríkinu skriflega, í samræmi við 3. gr. þessa samnings, að sé flugfélag það sem eigi að annast millilandaflug á leiðum samkvæmt 2. lið 2. gr. samnings þessa.

2) Hugtökin „landssvæði“, „flugrekstur“, „millilandaflug“ og „viðkoma án flutningsréttinda“ skulu, að því er samning þennan varðar, hafa sömu merkingu og tekið er fram í 2. og 96. gr. í alþjóðasamningum um flugmál frá 7. desember 1944.

DIE REPUBLIK ISLAND
und
DIE BUNDESREPUBLIK
DEUTSCHLAND

in dem Wunsche, den Luftverkehr zwischen ihren Hoheitsgebieten und darüber hinaus zu regeln, haben folgendes vereinbart:

Artikel 1

1) Im Sinne dieses Abkommens bedeuten, soweit sich aus dessen Wortlaut nichts anderes ergibt,

- a) „Luftfahrtbehörde“, in bezug auf die Bundesrepublik Deutschland den Bundesminister für Verkehr, in bezug auf die Republik Island den Luftfahrtminister oder in beiden Fällen jede andere Person oder Stelle, die zur Ausübung der diesen obliegenden Aufgaben ermächtigt ist;
- b) „Bezeichnetes Unternehmen“ ein Luftverkehrsunternehmen, das ein Vertragsstaat dem anderen Vertragsstaat nach Artikel 3 schriftlich als das Unternehmen benannt hat, das den internationalen Fluglinienverkehr auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Fluglinien betreiben soll.

2) Die Begriffe „Hoheitsgebiet“, „Fluglinienverkehr“, „internationaler Fluglinienverkehr“ und „Landung zu nichtgewerblichen Zwecken“ haben für die Anwendung dieses Abkommens die in Artikel 2 und 96 des Abkommens über die internationale Zivilluftfahrt vom 7. Dezember 1944 festgelegte Bedeutung.

2. gr.

1) Hvort samningsríki um sig heimilar hinu samningsríkinu að veita tilnefndum flugfélögum í millilandaflugi,

réttindi til flugs yfir landssvæði þess á flugleiðum samkvæmt 2. lið þessarar greinar án viðkomu;

réttindi til viðkomu á landssvæði þess án flutningsréttinda;

réttindi til þess í atvinnuskyni að taka og skila farþegum, pósti og/eða farni á stöðvum þeim innan landssvæðis þess, sem greindar eru í flugleiðum samkvæmt 2. lið þessarar greinar.

2) Flugleiðir, sem heimilar eru tilnefndum flugfélögum hinna tveggja samningsríkja í millilandaflugi, skulu tilgreindar í flugáætlun, sem samið verður um með erindaskiptum.

3. gr.

1) Millilandaflug á flugleiðum samkvæmt 2. lið 2. gr. þessa samnings má hefja hvenær sem er, að því tilskyldu,

a) að samningsríki það, sem öðlast hefur þann rétt sem 1. liður 2. gr. veitir, hefur tilkynnt skriflega flugfélag eða félög, og

b) að samningsríki það sem réttindi þessi veitir, hefur leyft hinu tilnefnda flugfélagi eða félögum að hefja flugrekstur.

2) Samningsríki það, sem réttindi þessi veitir skal, enda sé fullnægt ákvæðum 3. og 4. liða þessarar greinar, og í samræmi við þann skilning sem fram kemur í 9. gr. þessa samnings, veita tafarlaust leyfi til millilandaflugs.

3) Hvort samningsríki getur krafizt þess af tilnefndu flugfélagi hins samningsríkisins, að það sýni fram á að það sé fært um að fullnægja þeim kröfum, sem gerðar eru í lögum og reglugerðum

Artikel 2

22

22. marz

1) Jeder Vertragstaat gewährt dem anderen Vertragstaat zur Durchführung des internationalen Fluglinienverkehrs durch die bezeichneten Unternehmen auf den nach Absatz 2 festgelegten Linien

das Recht, sein Hoheitsgebiet ohne Landung zu überfliegen,

das Recht, in seinem Hoheitsgebiet zu nichtgewerblichen Zwecken zu landen und

das Recht, an den Punkten in seinem Hoheitsgebiet, die in den festgelegten Linien aufgeführt sind, zu landen, um Fluggäste, Post und/oder Fracht gewerblich aufzunehmen und abzusetzen.

2) Die Linien, auf welchen die bezeichneten Unternehmen der beiden Vertragstaaten den internationalen Fluglinienverkehr zu betreiben berechtigt sind, werden in einem Fluglinienplan festgelegt, der durch Notenwechsel zu vereinbaren ist.

Artikel 3

1) Mit dem Betrieb des internationalen Fluglinienverkehrs auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien kann jederzeit begonnen werden, wenn

a) der Vertragstaat, dem die in Artikel 2 Absatz 1 genannten Rechte gewährt sind, ein oder mehrere Unternehmen schriftlich bezeichnet hat, und

b) der Vertragstaat, der die Rechte gewährt, dem oder den bezeichneten Unternehmen die Genehmigung erteilt hat, den Fluglinienverkehr zu eröffnen.

2) Der Vertragstaat, der die Rechte gewährt, wird vorbehaltlich der Bestimmungen der Absätze 3 und 4 und vorbehaltlich der Verständigung nach Artikel 9 die Genehmigung zum Betrieb des internationalen Fluglinienverkehrs unverzüglich erteilen.

3) Jeder Vertragstaat kann von einem bezeichneten Unternehmen des anderen Vertragsstaates den Nachweis verlangen, dass es in der Lage ist, den Erfordernissen zu entsprechen, die durch die Gesetze und

22 fyrrnefnds ríkis um rekstur millilanda-
22. marz flugs.

4) Hvoru samningsríkinu um sig er heimilt að taka aftur þau réttindi, sem gert er ráð fyrir í 2. gr. þessa samnings, og veitt hafa verið tilnefndu flugfélagi hins ríkisins, ef félagið getur ekki fært nægar sönnur að því, eftir að þess hefur verið farið á leit, að verulegur eignarhluti í því og raunveruleg stjórn þess sé í höndum ríkisborgara eða fyrirtækja hins samningsríkisins eða innan ríkisins sjálfs.

4. gr.

1) Hvort samningsríki um sig má afturkalla eða takmarka með hvers konar skilyrðum leyfi það, sem það hefur veitt samkvæmt 2. lið 3. gr., ef tilnefnt flugfélag fullnægir ekki ákvæðum laga og reglugerða þess samningsríkisins, sem veitt hefur réttindin, eða brýtur ákvæði þessa samnings eða fullnægir ekki þeim skuldbindingum, sem af honum leiða. Hið sama gildir ef sönnun skortir samkvæmt 4. lið 3. gr. Eigi skal þó samningsríki heimilt að notfæra sér slík réttindi nema að undangengnum viðræðum samkvæmt 13. gr., nema svo standi á, að fyrirvaralaust bann við frekari starfsemi eða skilyrði sem sett eru, séu nauðsynleg til að forðast frekari brot á lögum og reglugerðum.

2) Hvoru samningsríkinu um sig er heimilt að tilnefna annað flugfélag í stað þess, sem áður var tilnefnt, enda sé það gert með skriflegri tilkynningu til hins samningsríkisins. Nýtur hið nýja félag sömu réttinda og ber sömu skyldur og hið fyrra.

5. gr.

Gjöld þau, er annað samningsríkið gerir tilnefndum loftförum hins samningsríkisins að greiða fyrir afnot flugvalla og annarar þjónustu vegna loftferða, skulu eigi vera hærri en það gerir innlendum

Vorschriften des erstgenannten Staates für die Durchführung des internationalen Luftverkehrs vorgeschrieben sind.

4) Jeder Vertragsstaat kann einem bezeichneten Unternehmen des anderen Vertragsstaates die Ausübung der in Artikel 2 gewährten Rechte verweigern, wenn das Unternehmen nicht in der Lage ist, auf Verlangen den Nachweis zu erbringen, dass ein wesentlicher Teil des Eigentums an dem Unternehmen und seine tatsächliche Kontrolle Staatsangehörigen oder Körperschaften des anderen Vertragsstaates oder diesem selbst zustehen.

Artikel 4

1) Jeder Vertragsstaat kann die nach Artikel 3 Absatz 2 erteilte Genehmigung widerrufen oder durch Auflagen einschränken, wenn ein bezeichnetes Unternehmen die Gesetze und Vorschriften des die Rechte gewährenden Vertragsstaates oder die Bestimmungen dieses Abkommens nicht befolgt oder die daraus sich ergebenden Verpflichtungen nicht erfüllt. Das gleiche gilt, wenn der Nachweis nach Artikel 3 Absatz 4 nicht erbracht wird. Von diesem Recht wird jeder Vertragsstaat nur nach einer Konsultation nach Artikel 13 Gebrauch machen, es sei denn, dass zur Vermeidung weiterer Verstöße gegen Gesetze oder Vorschriften eine sofortige Einstellung des Betriebes oder sofortige Auflagen erforderlich sind.

2) Jeder Vertragsstaat hat das Recht, durch schriftliche Mitteilung an den anderen Vertragsstaat ein bezeichnetes Unternehmen durch ein anderes zu ersetzen. Das neu bezeichnete Unternehmen genießt die gleichen Rechte und unterliegt den gleichen Verpflichtungen wie das Unternehmen, an dessen Stelle es getreten ist.

Artikel 5

Die Gebühren, die in jedem Vertragsstaat für die Benutzung der Flughäfen und anderer Luftfahrteinrichtungen durch die Luftfahrzeuge eines bezeichneten Unternehmens des anderen Vertragsstaates

loftförum, sem notuð eru í slíku milli-landaflugi, að greiða.

6. gr.

1) Hvort samningsríki um sig veitir tilnefndu félagi hins samningsríkisins íviln-un frá gjöldum af loftförum, sem ein-göngu eru notuð til áætlunarflugs milli landa sem hér segir:

1. Loftför þau, er tilnefnt flugfélag ann-ars samningsríkisins notar til aðflugs til landssvæðis hins samningsríkisins, brottflugs þaðan eða flugferða um, svo og venjulegur útbúnaður og vara-hlutir, sem eru í loftförum þessum, skulu undanþegin tollum og öðrum gjöldum, sem lögð eru á vörur vegna innflutnings, útflutnings eða umflutn-ings.

2. Varahlutir og annar útbúnaður, sem í hóflegu magni

a) tekinn er úr loftförum þeim sem um ræðir í 1. lið hér að framan eða á annan hátt lagður á land til geymslu undir tolfettirliti í landi hins samningsríkisins, eða

b) fluttur er inn í hitt samningsríkið og geymdur þar undir tolfettirliti handa slíkum loftförum,

skal undanþeginn gjöldum þeim, er í 1. lið hér að framan greinir, ef honum er annað hvort komið fyrir eða á ann-an hátt tekinn um borð í loftfarið und-ir tolfettirliti eða á annan hátt flutt-ur aftur út af landssvæði hins samn-ingsríkisins.

Sama undanþága frá gjöldum nær einnig til varahluta og annars útbún-aðar, sem fluttur er úr tilsvarendi geymslu annarra flugfélaga og komið fyrir í eða á annan hátt tekinn um borð í nefnd loftför undir tolfettir-liti.

erhoben werden, dürfen nicht höher sein als die Gebühren, die für inländische Luft-fahrzeuge in ähnlichem internationalen Fluglinienverkehr erhoben werden.

22
22. marz

Artikel 6

1) Die Vertragsstaaten gewähren hinsich-tlich der Luftfahrzeuge, die von einem bezeichneten Unternehmen des anderen Vertragsstaates ausschliesslich im inter-nationalen Fluglinienverkehr verwendet werden, die folgenden Abgabenvergün-stigungen:

1. Die von einem bezeichneten Unter-nehmen des einen Vertragsstaates ver-wendeten Luftfahrzeuge, die in das Ho-heitsgebiet des anderen Vertragsstaa-tes einfliegen und aus ihm wieder ausfliegen oder es durchfliegen, ein-schliesslich der an Bord befindlichen üblichen Ausrüstungsgegenstände und Ersatzteile bleiben frei von Zöllen und sonstigen bei der Ein-, Aus- und Durchfuhr von Waren erhobenen Abgaben.

2. Ersatzteile und Ausrüstungsgegen-stände, die in angemessenen Mengen

a) aus den in Nummer 1 genannten Luftfahrzeugen im Hoheitsgebiet des anderen Vertragsstaates unter Zollüberwachung ausgebaut oder sonst von Bord gebracht und dort gelagert werden, oder

b) für diese Luftfahrzeuge in das Gebiet des anderen Vertragsstaates unter Zollüberwachung eingeführt und dort gelagert werden,

bleiben frei von den in Nummer 1 be-zeichneten Abgaben, wenn sie unter Zollüberwachung in die genannten Luftfahrzeuge eingebaut oder sonst an Bord genommen werden oder aus dem Gebiet dieses Vertragsstaates auf andere Weise wieder ausgeführt werden.

Die gleiche Abgabenbefreiung wird für solche Ersatzteile und Ausrüs-tungsgegenstände gewährt, die unter Zollüberwachung aus entsprechenden Lagern anderer Luftfahrtunternehmen entnommen und in die genannten Luft-fahrzeuge eingebaut oder sonst an Bord genommen werden.

- 22. marz** **22 3.** Rekstursnauðsynjar flugfara sem fluttar eru til landssvæðis hins samningsríkisins um borð í loftförum þeim, sem í 1. lið greinir skulu undanþegnar tollum og öðrum gjöldum, sem lögð eru á vörur vegna innflutnings, útflutnings og umflutnings, ef þær eru notaðar í flugvélinni, og gildir þetta einnig um sérhvert flug milli staða innan landssvæðis þess samningsríkis. Rekstursnauðsynjar flugfara, sem með tolleftirlit er tekið í flugför tilnefnds flugfélags í landi hins samningsaðilans, og sem notað er í millilandaflugi flugfélagsins, njóta, hvað varðar tolla, eða önnur gjöld, sem innheimt eru við innflutning, útflutning eða umflutning þessara nauðsynja, svo og hvað varðar sérstök neytlugjöld, sömu kjara, og þeirra, sem gilda fyrir innlend flugfélög, eða flugfélag þeirra ríkja, er njóta beztu kjara. Ef samningsríki, sem fylgir þessari megin reglu, hvað varðar ofangreindar vörur, og við ofangreind skilyrði, losar ekki hinn samningsaðilann undan innflutningsgjöldum eða sérstökum neytlugjöldum, hefur einnig hitt ríkið rétt til að krefjast innflutningsgjalda eða sérstakra neytlugjalda, af þeim rekstursnauðsynjum, sem flugför tilnefnds flugfélags hins aðilans taka í landi hans.
- 3.** Luftfahrtbetriebsstoffe, die an Bord der in Nummer 1 genannten Luftfahrzeuge in das Hoheitsgebiet des anderen Vertragsstaates eingebracht werden, bleiben frei von Zöllen und sonstigen bei der Ein-, Aus- und Durchfuhr von Waren erhobenen Abgaben, wenn sie an Bord dieser Luftfahrzeuge verbraucht werden, und zwar auch auf dem Teil der Flüge, der zwischen Orten im Hoheitsgebiet dieses Vertragsstaates stattfindet. Für Luftfahrtbetriebsstoffe, die unter Zollüberwachung im Hoheitsgebiet des anderen Vertragsstaates an Bord von Luftfahrzeugen eines bezeichneten Unternehmens genommen werden und im internationalen Fluglinienverkehr Verwendung finden, wird hinsichtlich der Zölle, der sonstigen bei der Einfuhr, Ausfuhr oder Durchfuhr von diesen Waren erhobenen Abgaben sowie hinsichtlich besonderer Verbrauchsabgaben die gleiche Behandlung gewährt, die ein inländisches Luftfahrtunternehmen oder ein Luftfahrtunternehmen einer meistbegünstigten Nation genießt. Sollte ein Vertragsstaat in Anwendung dieses Grundsatzes für die genannten Waren unter den genannten Voraussetzungen keine Befreiung von den Eingangsabgaben oder von besonderen Verbrauchsabgaben gewähren, hat auch der andere Staat das Recht, für die in seinem Hoheitsgebiet an Bord von Luftfahrzeugen eines bezeichneten Unternehmens des anderen Vertragsstaates genommenen Luftfahrtbetriebsstoffe Eingangsabgaben oder besondere Verbrauchsabgaben zu erheben.
- 4.** Matarföng og neytluvörur, sem að eru flutt í loftförum þeim er greinir í 1. lið og ætluð eru farþegum og áhöfn, skulu á landssvæði hins samningsríkisins undanþegin öllum tollum og öðrum gjöldum á vörum, sem annars er krafizt vegna innflutnings, útflutnings og umflutnings, að því er tekur til tafarlausrar neyzlu um borð í farinu, enda sé það undir stöðugu toll-
eftirliti, ef millilending á sér stað.
- 4.** Die an Bord der in Nummer 1 genannten Luftfahrzeuge eingebrachten Nahrungs- und Genussmittel, die zum Verbrauch durch die Fluggäste und Besatzungsmitglieder bestimmt sind, dürfen im Hoheitsgebiet des anderen Vertragsstaates frei von Zöllen und sonstigen bei der Ein-, Aus- und Durchfuhr von Waren erhobenen Abgaben zum alsbaldigen Verbrauch an Bord ausgegeben werden, soweit die

2) Að svo miklu leyti, sem vörur þær, sem getur í 1. lið, eru undanþegnar gjöldum, eru þær einnig undanþegnar hvers konar viðskiptabönnum og hömlum á innflutningi, útflutningi og umflutningi sem annars væru gildandi.

7. gr.

1) Tilnefnd félög hvors samningsaðila um sig skulu hafa sanngjarna og jafna aðstöðu til flugreksturs sem gert er ráð fyrir í 2. lið 2. gr. samnings þessa.

2) Í rekstri áætlunarflugs þess milli landa, sem gert er ráð fyrir í 2. lið 2. gr. samnings þessa, skal tilnefnt félag samningsríkis taka tillit til hagsmuna tilnefnds félags hins samningsríkisins, þannig að eigi sé óhæfilega íþyngt þeirri þjónustu, sem slík félög bjóða á sömu leiðum eða á hluta þeirra.

3) Við rekstur áætlunarflugs milli landa, sem gert er ráð fyrir á flugleiðum samkvæmt 2. lið 2. gr. samnings þessa, skal fyrst og fremst miðað við það að nægileg flutningsgeta sé fyrir hendi til þess að annast fyrirsjáanlega flutningsþörf til og frá landssvæði samningsríkis þess, er tilnefnt hefur félagið. Rétti slíkra félaga til flutninga milli þeirra staða, á flugleið samkvæmt 2. lið 2. gr. samnings þessa og eru á landssvæði hins samningsríkisins, og þriðja ríkis, skal beitt í þeim tilgangi að efla reglubundna þróun loftflutninga landa í milli, og skal þá gert ráð fyrir því að flutningsgeta sé miðuð við:

- a) flutningsþörf til og frá landssvæði samningsríkis þess, er tilnefnt hefur flugfélagið,
- b) flutningsþörf landssvæðis þess, sem um er flogið, og skal þá tillit tekið til áætlunarflugs á þeim stað og í því héraði, og

Luftfahrzeuge bei Zwischenlandungen 22
ständig zollamtlich überwacht werden 22. marz
können.

2) Soweit für die in Absatz 1 genannten Waren Abgaben nicht erhoben werden, unterliegen sie nicht den sonst für sie geltenden wirtschaftlichen Ein-, Aus- und Durchfuhrverboten und -beschränkungen.

Artikel 7

1) Den bezeichneten Unternehmen jedes Vertragsstaates ist in billiger und gleicher Weise Gelegenheit zu geben, den Betrieb auf jeder der nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien durchzuführen.

2) Bei dem Betrieb des internationalen Fluglinienverkehrs auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien hat ein bezeichnetes Unternehmen eines Vertragsstaates auf die Interessen eines bezeichneten Unternehmens des anderen Vertragsstaates Rücksicht zu nehmen, damit der ganz oder teilweise auf den gleichen Linien von diesem Unternehmen betriebene Fluglinienverkehr nicht ungebührlich beeinträchtigt wird.

3) Der internationale Fluglinienverkehr auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien soll vor allem dazu dienen, ein Beförderungsangebot bereit zu stellen, das der voraussehbaren Verkehrsnachfrage nach und von dem Hoheitsgebiet des Vertragsstaates entspricht, der das Unternehmen bezeichnet hat. Das Recht dieses Unternehmens, Beförderungen zwischen den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten, im anderen Vertragsstaat gelegenen Punkten einer Linie und Punkten in dritten Staaten auszuführen, ist im Interesse einer geordneten Entwicklung des internationalen Luftverkehrs so auszuüben, dass das Beförderungsangebot angepasst ist.

- a) an die Nachfrage nach Verkehrsmöglichkeiten von und nach dem Hoheitsgebiet des Vertragsstaates, der das Unternehmen bezeichnet hat,
- b) an die in den durchflogenen Gebieten bestehende Verkehrsnachfrage unter Berücksichtigung der örtlichen und regionalen Linien,

22. marz 22 c) þörf fyrir hagkvæmum reksturs-
grundvelli langleiðaflugs.

c) an die Erfordernisse eines wirtschaftlichen Betriebes der Fluglinien des Durchgangsverkehrs.

8. gr.

1) Hin tilnefndu flugfélög skulu í síðasta lagi mánuði áður en flugrekstur hefst á leiðum þeim, sem gert er ráð fyrir í 2. lið 2. gr. samnings þessa, skýra flugmálastjórnnum beggja samningsríkja frá eðli rekstrar, flugvélategundum, sem ætlunin er að nota og flugáætlunum. Sama gildir um síðari breytingar.

2) Sé þess óskað, er flugmálastjórnnum samningsríkjanna skylt að láta hvor annarri í té allar venjulegar tölulegar og aðrar skýrslur um tilnefnd félög að svo miklu leyti, sem með sanngirni er hægt að krefjast þeirra við endurskoðun flutningsgetu sérhvers flugfélags tilnefndu af hinu samningsríkinu, á þeim flugleiðum sem gert er ráð fyrir í 2. lið 2. gr. samnings þessa. Þessar skýrslur skulu hafa að geyma allar þær upplýsingar sem nauðsynlegar eru til þess að ákveða magn það, sem flutt er, hvaðan slíkur flutningur kemur og hvert hann er fluttur.

9. gr.

1) Ákveða skal gjöld fyrir farþega og farm, á flugleiðum þeim, sem gert er ráð fyrir í 2. lið 2. gr. samnings þessa, með tilliti til allra aðstæðna, svo sem rekstrar-kostnaðar, hæfilegs ágóða, sérstakra aðstæðna á hinum ýmsu leiðum, svo og gjaldskráa annarra flugfélaga, sem flugþjónustu reka á sömu leiðum eða hluta þeirra. Við ákvörðun gjaldanna, skulu höfð í huga þau ákvæði þessarar greinar er á eftir fara.

2) Gjöldin á hverri flugleið skulu ákveðin með samningum milli hinna tilnefndu flugfélaga, ef því verður við komið. Skulu hin tilnefndu flugfélög í þessu efni laga sig eftir þeirri aðferð, sem alþjóðaloftflutningasambandið (IATA) notar við að ákveða gjaldskrá, eða, ef því verður við komið, semja beint um gjöldin sín

Artikel 8

1) Die bezeichneten Unternehmen teilen den Luftfahrtbehörden beider Vertragsstaaten spätestens einen Monat vor Beginn des Betriebes auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien die Art des Betriebes, die vorgesehenen Flugzeugmuster und die Flugpläne mit. Das gleiche gilt für spätere Änderungen.

2) Die Luftfahrtbehörde des einen Vertragsstaates wird der Luftfahrtbehörde des anderen Vertragsstaates auf deren Ersuchen alle regelmässigen oder sonstigen statistischen Unterlagen der bezeichneten Unternehmen übermitteln, die billigerweise angefordert werden können, um das auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien von einem bezeichneten Unternehmen des erstgenannten Vertragsstaates bereitgestellte Beförderungsangebot zu überprüfen. Diese Unterlagen haben alle Angaben zu enthalten, die zur Feststellung des Umfangs sowie der Herkunft und Bestimmung des Verkehrs erforderlich sind.

Artikel 9

1) Die Tarife, die auf den nach Artikel 2 Absatz 2 festgelegten Linien für Fluggäste und Fracht anzuwenden sind, werden unter Berücksichtigung aller Umstände, wie der Kosten des Betriebes, eines angemessenen Gewinns, der besonderen Gegebenheiten der verschiedenen Linien und der von anderen Unternehmen, welche die gleiche Linie ganz oder teilweise betreiben, angewendeten Tarife festgesetzt. Bei der Festsetzung soll nach den Bestimmungen der folgenden Absätze verfahren werden.

2) Die Tarife werden, wenn möglich, für jede Linie durch Vereinbarung der beteiligten bezeichneten Unternehmen festgesetzt. Hierbei sollen sich die bezeichneten Unternehmen nach den Beschlüssen richten, die auf Grund des Tariffestsetzungsverfahrens des Internationalen Luftverkehrsverbandes (IATA) angewendet

á milli, eftir að leitað hefur verið álits flugfélaga annarra ríkja, sem flutning stunda á sömu leiðum eða hluta þeirra.

3) Gjaldskrár þær, sem á þennan hátt hefur verið samið um, skulu lagðar fyrir flugmálastjórnir beggja samningsríkjanna til samþykktar eigi síðar en mánuði áður en áætlað er að þær komi til framkvæmda. Styttu má þennan frest, ef sérstaklega stendur á og flugmálastjórnirnar fallast á það.

4) Nú koma tilnefnd flugfélög sér eigi saman, svo sem ráð er fyrir gert í 2. lið þessarar greinar, eða ef annað samningsríkjanna vill eigi viðurkenna gjaldskrá, sem fram hefur verið lögð til samþykkis þess samkvæmt 3. lið, og skulu þá flugmálastjórnir beggja samningsríkjanna ákveða gjaldskrá með gagnkvæmu samkomulagi fyrir leiðir þær eða hluta þeirra, sem samningur hefur eigi náðst um.

5) Nú næst eigi samkomulag milli flugmálastjórna beggja samningsríkja samkvæmt ákvæðum 4. liðs þessarar greinar og skal þá fara eftir ákvæðum 14. gr. samnings þessa. Á meðan beðið er eftir úrskurði gerðardóms, getur samningsríki það, er eigi var samþykkt gjöldunum krafist þess, að hitt ríkið haldi áfram að miða við sömu gjöld og áður giltu.

10. gr.

Nú gengur í gildi alþjóðalofthlutninga-samningur, sem samþykktur hefur verið af báðum samningsríkjunum, og skulu þá ákvæði þess samnings hafa gildi umfram ákvæði þessa samnings, ef á milli ber. Ef viðræður fara fram til þess að ákvarða að hve miklu leyti ákvæði alþjóðasamnings afnemi, breyti eða bæti við þennan samning, skulu þær fara fram samkvæmt ákvæðum 13. gr.

11. gr.

Hverju því félagi, sem annaðhvort samningsríkjanna hefur tilnefnt, skal

werden können, oder die bezeichneten Unternehmen sollen sich nach einer Beratung mit den Luftverkehrsunternehmen dritter Staaten, welche die gleiche Linie ganz oder teilweise betreiben, wenn möglich unmittelbar untereinander verständigen.

3) Die auf diese Weise festgesetzten Tarife werden den Luftfahrtbehörden beider Vertragsstaaten spätestens einen Monat vor dem in Aussicht genommenen Inkrafttreten der Tarife zur Genehmigung vorgelegt. Dieser Zeitraum kann in besonderen Fällen verkürzt werden, wenn die Luftfahrtbehörden damit einverstanden sind.

4) Kommt zwischen den bezeichneten Unternehmen eine Einigung nach Absatz 2 nicht zustande oder erklärt sich ein Vertragsstaat mit den ihm nach Absatz 3 zur Genehmigung vorgelegten Tarifen nicht einverstanden, so sollen die Luftfahrtbehörden der beiden Vertragsstaaten die Tarife derjenigen Linien und Linienteile, für die eine Übereinstimmung nicht zustande gekommen ist, durch Vereinbarung festsetzen.

5) Kommt zwischen den Luftfahrtbehörden der beiden Vertragsstaaten eine Vereinbarung nach Absatz 4 nicht zustande, so findet Artikel 14 Anwendung. Solange der Schiedsspruch nicht ergangen ist, hat der Vertragsstaat, der sich mit einem Tarif nicht einverstanden erklärt, das Recht, von dem anderen Vertragsstaat die Aufrechterhaltung der vorher in Kraft befindlichen Tarife zu verlangen.

Artikel 10

Tritt ein von beiden Vertragsstaaten angenommenes allgemeines mehrseitiges Luftverkehrsabkommen in Kraft, so gehen dessen Bestimmungen vor. Erörterungen über die Feststellung, inwieweit ein mehrseitiges Abkommen dieses Abkommen aufhebt, ändert oder ergänzt, finden nach Artikel 13 dieses Abkommens statt.

Artikel 11

Jedes bezeichnete Unternehmen eines Vertragsstaates darf in den Flughäfen des

22. marz heimilt að hafa eigin starfsmenn til þess að annast viðskipti þess á flugvöllum hins samningsríkisins og í þeim borgum þess þar sem það óskar að hafa eigið umboð. Ef tilnefnt félag kemur ekki á fót eigin afgreiðslukerfi á flugvöllum hins samningsríkisins, ber því, ef því verður við komið, að láta starfsmenn flugvallarins eða tilnefnds flugfélags hins samningsríkisins, annast þau störf.

12. gr.

Flugmálayfirvöld samningsríkjanna skulu eftir þörfum skiptast á skoðunum í því skyni að tryggja nána samvinnu og skilning á framkvæmd samnings þessa og túlkun hans.

13. gr.

Hvort samningsríkja um sig getur hvernær sem er farið fram á viðræður um breytingar á samningi þessum eða flugleiðaáætlun. Hið sama skal gilda um viðræður varðandi túlkun og framkvæmd þessa samnings, ef annað samningsríkið telur að viðræður samkvæmt 12. gr. hafi ekki borið árangur. Slíkar viðræður skulu hefjast innan 60 daga frá þeim degi er tilmæli um þær bárust.

14. gr.

1) Rísi ágreiningur út af túlkun eða framkvæmd samnings þessa og ekki reynist unnt að ná samkomulagi í samræmi við 13. gr. þessa samnings, skal hann lagður fyrir gerðardóm ef annaðhvort samningsríkja æskir þess.

2) Gerðardóminn skal hverju sinni skipa þannig, að hvort samningsríki um sig tilnefni einn fulltrúa; hinir tveir fulltrúar skulu síðan koma sér saman um ríkisborgara þriðja ríkis sem formann dómsins. Hafi fulltrúar eigi verið tilnefndir innan tveggja mánaða, og formaður innan þriggja mánuða frá því að tilkynning annars hvors samningsríkisins

anderen Vertragsstaates und in den Städten des anderen Vertragsstaates, in denen es eine eigene Vertretung zu unterhalten beabsichtigt, sein eigenes Personal für seine Geschäfte unterhalten und beschäftigen. Wenn ein bezeichnetes Unternehmen von einer eigenen Organisation in den Flughäfen des anderen Vertragsstaates absieht, soll es nach Möglichkeit die in Betracht kommenden Arbeiten durch das Personal der Flughäfen oder eines bezeichneten Unternehmens des anderen Vertragsstaates ausführen lassen.

Artikel 12

Zwischen den Luftfahrtbehörden der Vertragsstaaten findet nach Bedarf ein Meinungsaustausch statt, um eine enge Zusammenarbeit und eine Verständigung in allen die Anwendung und Auslegung dieses Abkommens berührenden Angelegenheiten herbeizuführen.

Artikel 13

Zur Erörterung der Änderungen dieses Abkommens oder des Fluglinienplans kann ein Vertragsstaat jederzeit eine Konsultation beantragen. Das gleiche gilt für die Erörterung der Auslegung und Anwendung des Abkommens wenn ein Meinungsaustausch nach Artikel 12 nach Ansicht eines Vertragsstaates ohne Erfolg geblieben ist. Die Konsultation beginnt innerhalb einer Frist von 60 Tagen nach Eingang des Antrags.

Artikel 14

1) Soweit eine Meinungsverschiedenheit über die Anwendung oder Auslegung dieses Abkommens nicht nach Artikel 13 beigelegt werden kann, ist sie auf Antrag eines Vertragsstaates einem Schiedsgericht zu unterbreiten.

2) Das Schiedsgericht wird von Fall zu Fall in der Weise gebildet, dass jeder Vertragsstaat ein Mitglied bestellt und diese sich auf den Angehörigen eines dritten Staates als Obmann einigen. Werden die Mitglieder nicht innerhalb von zwei Monaten, der Obmann nicht innerhalb von drei Monaten bestellt, nachdem ein Vertragsstaat seine Absicht,

barst með beiðni um gerðardóm, getur hvort samningsríkjanna um sig, ef ekki hefur náðst samkomulag um annað, farið þess á leit að forseti ráðs alþjóðaflugmálastofnunarinnar (ICAO) annist nauðsynlega tilnefningu. Ef forseti er ríkisborgari annars hvors samningsríkjanna eða getur af öðrum ástæðum ekki annast þetta starf, skal varamaður hans sjá um nauðsynlegar tilnefningar.

3) Í gerðardóminum ræður afl atkvæða. Úrskurður hans er bindandi. Hvort samningsríkjanna um sig skal greiða kostnað fulltrúa síns. Öðrum kostnaði skulu samningsríkin skipta með sér að jöfnu. Að öðru leyti ákveður gerðardómurinn dómsköp sín.

15. gr.

Samning þennan, sérhverja breytingu á honum og erindaskipti samkvæmt 2. lið 2. gr. skal senda alþjóðaflugmálastofnuninni til skrásetningar.

16. gr.

1) Samningur þessi skal fullgiltur. Skipzt skal á fullgildingarskjölum eins fljótt og auðið er í Reykjavík.

2) Samningur þessi gengur í gildi einum mánuði eftir að skipzt hefur verið á fullgildingarskjölum.

3) Hvort samningsríkjanna um sig getur hvenær sem er sagt samningi þessum upp. Samningurinn fellur úr gildi einu ári eftir að slík uppsögn hefur borizt hinu samningsríkinu.

Gert í Bonn, 12. ágúst 1959, í tveim eintökum á íslenzku og þýzku, og eru báðir textar jafngildir.

f. h.

Lýðveldisins Íslands

Helgi P. Briem.

f. h.

Sambandslýðveldisins Þýskalands

von Merkatz.

das Schiedsgericht anzurufen, bekanntgegeben hat, kann in Ermangelung einer anderen Vereinbarung jeder Vertragstaat den Präsidenten des Rates der ICAO bitten, die erforderlichen Ernennungen vorzunehmen. Für den Fall, dass der Präsident die Staatsangehörigkeit eines der beiden Vertragstaaten besitzt oder aus anderem Grunde verhindert ist, soll sein Stellvertreter im Amt die erforderlichen Ernennungen vornehmen.

3) Das Schiedsgericht entscheidet mit Stimmenmehrheit. Die Entscheidungen sind bindend. Jeder Vertragstaat trägt die Kosten seines Mitgliedes. Die übrigen Kosten werden von beiden Vertragstaaten zu gleichen Teilen getragen. Im übrigen regelt das Schiedsgericht sein Verfahren selbst.

Artikel 15

Dieses Abkommen, alle seine Änderungen und jeder Notenaustausch nach Artikel 2 Absatz 2 werden der Internationalen Zivilluftfahrt-Organisation zur Registrierung mitgeteilt.

Artikel 16

1) Dieses Abkommen bedarf der Ratifizierung. Die Ratifikationsurkunden werden so bald wie möglich in Reykjavík ausgetauscht.

2) Das Abkommen tritt einen Monat nach Austausch der Ratifikationsurkunden in Kraft.

3) Jeder Vertragstaat kann dieses Abkommen jederzeit kündigen. Das Abkommen tritt ein Jahr nach Eingang der Kündigung bei dem anderen Vertragstaat ausser Kraft.

Geschehen zu Bonn am 12. August 1959 in zwei Urschriften, jede in deutscher und isländischer Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermassen verbindlich ist.

Für die Bundesrepublik Deutschland:

von Merkatz.

Für die Republik Island:

Helgi P. Briem.

Við undirritun samningsins voru eftirfarandi erindi afhent:

Bonn, den 12. August 1959.

Exzellenz!

Ich beehre mich, auf Artikel 2 des am 12. August 1959 in Bonn unterzeichneten Abkommens zwischen der Bundesrepublik Deutschland und der Republik Island über den Luftverkehr Bezug zu nehmen. In den Verhandlungen, die im Zusammenhang mit dem vorgenannten Abkommen geführt worden sind, ist Einverständnis darüber erzielt worden, dass der Fluglinienverkehr auf den in nachstehendem Fluglinienplan festgelegten Linien durchgeführt werden kann:

Fluglinienplan:

- I. Fluglinien, die von den seitens der Bundesrepublik Deutschland bezeichneten Unternehmen betrieben werden:
 - 1) Von Punkten in der Bundesrepublik Deutschland über Zwischenlandepunkte in Dänemark, in Schweden, in Norwegen nach Reykjavik oder Keflavik.
 - 2) Von Punkten in der Bundesrepublik Deutschland über einen Zwischenlandepunkt in Grossbritannien nach Reykjavik oder Keflavik.
- II. Fluglinien, die von den seitens der Republik Island bezeichneten Unternehmen betrieben werden:
 - 1) Von Punkten in der Republik Island über Zwischenlandepunkte in Norwegen, in Schweden, in Dänemark nach Hamburg oder Düsseldorf.
 - 2) Von Punkten in der Republik Island über Glasgow, Kopenhagen nach Hamburg oder Düsseldorf, jedoch ohne Verkehrsrechte zwischen Glasgow und Hamburg oder Düsseldorf, falls Kopenhagen angeflogen wird.

Die bezeichneten Unternehmen können einen oder mehrere Zwischenlandepunkte auslassen unter der Voraussetzung, dass der Ausgangspunkt einer Linie sich im Gebiet des Vertragspartners befindet, welcher das Unternehmen bezeichnet hat. Die Auslassungen sind vorher in den Flugplänen der bezeichneten Unternehmen zu veröffentlichen.

Ich habe die Ehre, Ihnen zur Kenntnis zu bringen, dass sich die Regierung der Bundesrepublik Deutschland mit dem vorstehenden Fluglinienplan einverstanden erklärt. Ich wäre Ihnen dankbar, wenn Sie mich wissen liessen, ob die Regierung der Republik Island diesen Fluglinienplan ebenfalls billigt. Bejahendenfalls werden diese Note und Ihre Antwort als Übereinkunft zwischen unseren Regierungen angesehen werden.

Genehmigen Sie, Exzellenz, die erneute Versicherung meiner ausgezeichnetsten Hochachtung.

von Merkatz

Seiner Exzellenz
Herrn Dr. H. P. Briem
Ausserordentlicher und bevollmächtigter
Botschafter der Republik Island
Bonn.

Bad Godesberg, 12. ágúst 1959.

22

22. marz

Háttvirti ráðherra.

Ég leyfi mér að viðurkenna móttöku á erindi yðar, dags. 12. ágúst, svohljóðandi:

„Ég leyfi mér að vísa til 2. greinar samnings um loftferðir milli Sambandslýðveldisins Þýskalands og Lýðveldisins Íslands, sem undirritaður var í Bonn 12. ágúst. Í samningsviðræðunum, sem fram fóru í sambandi við áður nefndan samning, náðist samkomulag um, að hefja megi flugrekstur á þeim flugleiðum, sem tilgreindar eru í eftirfarandi flugáætlun:

Flugáætlun:**I. Flugleiðir, sem heimilar eru tilnefndum flugfélögum Sambandslýðveldisins Þýskalands eru:**

- 1) frá stöðvum í Sambandslýðveldinu Þýskalandi með viðkomu
í Danmörku,
í Svíþjóð,
í Noregi
til Reykjavíkur eða Keflavíkur.
- 2) Frá stöðvum í Sambandslýðveldinu Þýskalandi með einni viðkomu í Stóra-Bretlandi til Reykjavíkur eða Keflavíkur.

II. Flugleiðir, sem heimilar eru tilnefndum flugfélögum Lýðveldisins Íslands eru:

- 1) Frá stöðvum í Lýðveldinu Íslandi með viðkomu
í Noregi,
í Svíþjóð,
í Danmörku
til Hamborgar eða Düsseldorf.
- 2) Frá stöðvum í Lýðveldinu Íslandi með viðkomu í Glasgow, Kaupmannahöfn, til Hamborgar eða Düsseldorf, þó án flutningsréttinda milli Glasgow og Hamborgar eða Düsseldorf, ef flogið er um Kaupmannahöfn.

Tilnefndum flugfélögum er heimilt að fella úr eina eða fleiri viðkomustöðvar að því tilskildu, að leið hefjist á landssvæði þess samningsaðila, sem tilnefnt hefur flugfélag. Niðurfellinguna skal tilkynna fyrirfram í ferðaáætlun hins tilnefnda flugfélags.

Ég leyfi mér að skýra yður frá því, að ríkisstjórn Sambandslýðveldisins Þýskalands er samþykk framangreindri flugáætlun. Væri ég yður þakklátur, ef þér létuð mig vita, hvort ríkisstjórn Lýðveldisins Íslands getur einnig fallið á þessa flugáætlun. Sé svo, verður litið á þetta erindi og svar yðar sem samkomulag milli ríkisstjórna okkar“.

Ég leyfi mér að skýra yður, háttvirti ráðherra, frá því, að ríkisstjórn Lýðveldisins Íslands er samþykk efni erindis yðar. Verður því litið á erindi yðar og þetta svarerindi sem samkomulag milli ríkisstjórna okkar.

Ég leyfi mér að votta yður, háttvirti ráðherra, sérstaka virðingu mína.

Helgi P. Briem.

Háttvirtur ráðherra
málefna sambandsráðs og hinna einstöku ríkja
herra Dr. Hans-Joachim von Merkatz,
Bonn.

23

23. marz

AUGLÝSING

um loftferðasamning milli Íslands og Svíþjóðar.

Hinn 12. maí 1960 var undirritaður í Stokkhólmi loftferðasamningur milli Íslands og Svíþjóðar. Samningurinn gekk í gildi við undirritun.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 23. marz 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

Fylgiskjal.

LOFTFERÐASAMNINGUR
milli
Íslands og Svíþjóðar.

Lýðveldið Ísland og konungsríkið Svíþjóð, sem eru aðilar að alþjóðasamningi frá 7. desember 1944 um alþjóðaflugmál og alþjóðasamþykkt um viðkomuréttindi flugfara, frá sama degi, hafa orðið ásátt um að gera samning um flugsamgöngur milli landa Íslands og Svíþjóðar og handan við þau. Í því skyni hafa verið skipaðir sérstakir fulltrúar með umboði, sem hafa komið sér saman um eftirfarandi:

1. gr.

Samningsaðilar veita hvor öðrum þau réttindi að annast þær flugferðir, sem um er rætt í viðbæti þessa samnings og er óaðskiljanlegur hluti hans. Flugferðir má hefja þegar í stað eða síðar, samkvæmt ákvörðun þess samningsaðila, sem réttindin eru veitt.

2. gr.

a) Nú hefur annar samningsaðilinn veitt hinum réttindi til að annast flugferðir, og má þá síðarnefndi aðilinn hefja reksturinn jafnskjótt og hann hefur tilnefnt flugfélag, eða flugfélög, sem taki að sér reksturinn, og sá samningsaðilinn,

LUFTFARTSAVTAL
mellan
Island og Sverige.

Republiken Island och Konungariket Sverige, vilka anslutit sig till konventionen den 7 december 1944 angående internationell civil luftfart och transitöverenskommelsen samma dag angående internationella luftfartslinjer, hava överenskommit att sluta ett avtal om luftfartsförbindelserna mellan och bortom Islands och Sveriges territorier. För detta ändamål ha utsetts särskilda befullmäktigade ombud, vilka enats om följande bestämmelser:

Artikel 1.

De avtalsslutande parterna bevilja varandra de rättigheter att bedriva lufttrafik, vilka angivas i den till detta avtal såsom integrerande del av detsamma fogade bilagan. Trafiken kan öppnas omedelbart eller vid senare tidpunkt, efter bestämmande av den avtalsslutande part, vilken erhållit rättigheterna.

Artikel 2.

a) Den trafik som den ena avtalsslutande parten beviljat den andra avtalsslutande parten rätt att bedriva, kan påbörjas så snart den sistnämnda avtalsslutande parten utsett ett eller flera lufttrafikföretag att bedriva ifråga-

sem réttindin hefur veitt, hefur gefið út nauðsynleg leyfi vegna rekstursins til handa hinu tilnefnda flugfélagi eða félögum. Að tilskildum ákvæðum 7. gr. er aðila skylt að veita slíkt leyfi þegar í stað.

b) Sá samningsaðili, sem veitir framangreind réttindi, getur krafizt þess af hinu tilnefnda flugfélagi eða félögum, að áður en réttindi eru veitt til að hefja flugferðir, sé sannað, að það eða þau uppfylli öll skilyrði í lögum þeim og ákvæðum, sem í gildi eru á yfirráðasvæði hans.

3. gr.

Flugmálayfirvöld samningsaðilanna skulu að jafnaði bera saman ráð sín og hafa með sér samvinnu, þegar um er að ræða að hafa í heiðri þær grundvallarreglur og annast framkvæmd þeirra ákvæða, sem fram eru tekin í þessum samningi.

4. gr.

a) Samningsaðilar eru ásáttir um, að gjöld fyrir afnot flughafna þeirra og annarra hjálpartækja, sem hvor samningsaðili kann að leggja á flugfélög hins, skuli ekki vera hærri en gjöld innlendra loftfara, sem fást við sams konar flutning milli landa, fyrir afnot slíkra flughafna og hjálpartækja.

b) Eldsneyti, smurningsoliur og varahlutir, sem flutt er til landssvæðis annars samningsaðila af flugfélagi, tilnefndu af hinum aðilanum, eða fyrir reikning slíks flugfélags eða flutt um borð þar, og ætlað er eingöngu loftförum þess félags, skal njóta sömu kjara um tollálögur, skoðunargjöld eða önnur innanlandsgjöld og gilda um innlend flugfélög eða flugfélög þeirra ríkja, sem beztu kjara njóta.

c) Eldsneyti, smurningsoliur og varahlutir venjulegur útbúnaður og vistir,

varande trafik och den avtalsslutande part som beviljat rättigheterna lämnat det eller de sålunda utsedda lufttrafikföretagen härför erforderligt tillstånd. Med förbehåll som angives i artikel 7 åligger det parten att lämna dylikt tillstånd utan dröjsmål.

b) Den avtalsslutande part, som beviljat nämnda rättigheter, må av det eller de sålunda utsedda lufttrafikföretagen, innan tillstånd meddelas att påbörja trafiken. kräva, att ifrågavarande företag styrker sig uppfylla alla villkor, som äro föreskrivna i de lagar och bestämmelser, som gälla på dess territorium.

Artikel 3.

De avtalsslutande parternas luftfartsmyndigheter skola ofta överlägga med varandra och samarbeta när det gäller iakttagandet av de grundsatser och tillämpandet av de bestämmelser, vilka finnas i detta avtal.

Artikel 4.

a) Vardera avtalsslutande parten medger att de avgifter för utnyttjande av dess flygplatser och andra anläggningar, som den må pålägga den andra avtalsslutande partens lufttrafikföretag, icke må vara högre än de som landets inhemska luftfartyg i liknande internationell trafik erlægga för begagnandet av sådana flygplatser och anläggningar.

b) Drivmedel, smörjoljor och reservdelar, som införas till den ena avtalsslutande partens territorium av ett av den andra avtalsslutande parten utsett lufttrafikföretag eller för ett sådant lufttrafikföretags räkning eller som där tages ombord och som äro avsedda att utslutande användas af detta företags luftfartyg, skola, i vad avser tullavgifter, undersökningskostnader eller andra inhemska avgifter och pålagor åtnjuta en behandling, som är lika gynnsam som den som medges inhemskt eller mest gynnad nations lufttrafikföretag.

c) Drivmedel, smörjoljor, reservdelar, sedvanlig utrustning och förråd, som

23. marz 23 sem eru um borð í loftförum, öðrum en hernaðarloftförum, og eru eign þeirra flugfélaga annars samningsaðilans, sem hefur leyfi til að starfrækja flugferðir samkvæmt ákvæðum samnings þessa, skal undanþegin tollaálögum, skoðunargjöldum og öðrum slíkum gjöldum við komu til eða burtför frá landssvæði hins samningsaðilans, jafnvel þótt loftförin eyði slíkum forða á flugi innan þess landssvæðis.

5. gr.

Lofthæfnisskírteini, hæfnisskírteini áhafna og leyfisbréf, sem gefin eru út, eða staðfest af öðrum samningsaðilanum, skulu viðurkennd af hinum aðilanum, að því er við kemur starfrækslu þeirra flugferða, sem í samningnum greinir. Hvor aðili um sig áskilur sér þó rétt til að synja um viðurkenningu, að því er snertir flug yfir landsvæði hans, á hæfnisskírteinum og leyfisbréfum, sem út eru gefin af öðru ríki handa hans eigin ríkisborgurum.

6. gr.

Lög og ákvæði annars samningsaðilans um komu loftfara í millilandaflugi til eða burtför frá landssvæði hans, svo og um starfrækslu og stjórn slíkra loftfara, meðan þau eru innan landssvæðis hans, skulu gilda um loftför flugfélags eða félaga hins aðilans.

Farþegar, áhöfn og sendandi varnings, sem fluttur er loftleiðis, skulu fylgja þeim lögum og ákvæðum, sem gilda á landsvæði hvors samningsaðila, um komu, dvöl og brottför farþega, áhafnar eða farms, svo og ákvæðum um komu, brottför, innflytjendur, vegabréf, toll og sóttkví.

7. gr.

Hvor samningsaðili um sig áskilur sér rétt til að synja flugfélagi, sem hinn að-

finnes ombord på civilt luftfartyg, tillhörande ett av den ena avtalsslutande partens lufttrafikföretag, som har tillstånd att bedriva trafik enligt denna överenskommelse, äro vid ankomst till eller avgång från den andra avtalsslutande partens territorium fritagna från tullavgifter, undersökningsavgifter eller liknande avgifter även om dessa förnödenheter användas eller förbrukas av luftfartyget under flygning över nämnda territorium.

Artikel 5.

Luftvärdighetsbevis, luftfartscertifikat och tillståndsbevis, som utfärdats eller tillerkänts giltighet av en utav de avtalsslutande parterna, skola tillerkännas giltighet av den andra avtalsslutande parten vad avser den trafik, som bedrivs enligt detta avtal. Vardera av de avtalsslutande parterna förbehåller sig emellertid rätt att beträffande luftfart över sitt territorium vägra godkänna giltigheten av luftfartscertifikat och tillståndsbevis utfärdande för dess egna medborgare av annan stat.

Artikel 6.

a) Avtalsslutande parts lagar och bestämmelser angående ankomst till och avgång från dess territorium av luftfartyg i internationell trafik ävensom rörande driften och navigeringen av sådana luftfartyg, medan de befinna sig inom dess territorium, skola äga tillämpning på luftfartyg tillhöriga den andra avtalsslutande partens lufttrafikföretag.

b) Passengerare, besättning och avsändare av varor, vilka befordras med luftfartyg, skola efterkomma de på vardera av de avtalsslutande parternas territorier gällande lagarna och bestämmelserna rörande ankomst, uppehåll och avgång i vad avser passengerare, besättning eller last ävensom bestämmelser rörande in- och utresa, immigration, pass, tull och karantän.

Artikel 7.

Vardera avtalsslutande parten förbehåller sig rätt att vägra ett av den andra

ilinn hefur tilnefnt, um réttindi, eða afturkalla slík réttindi, þegar ekki er talið nægilega upplýst, að það séu ríkisborgarar hins aðilans, sem að verulegu leyti eigi og stjórnir flugfélaginu, eða þegar flugfélag þetta lætur undir höfuð leggjast að fylgja lögum og ákvæðum þess lands, sem félagið rekur loftferðir um, sbr. 6. gr. hér að ofan, eða fullnægir ekki skuldbindingum þeim, sem samningur þessi leggur því á herðar.

8. gr.

Hvor samningsaðili um sig getur hvernær sem er farið þess á leit við hinn samningsaðilann, að hafnar verði viðræður um breytingar á þessum samningi. Slíkar viðræður skulu hefjast, áður en 60 dagar eru liðnir, frá því að beiðnin kom fram. Breytingar taka gildi, er þær hafa verið staðfestar með diplomatiskum erindum.

9. gr.

Sérhverjum ágreiningi milli samningsaðila varðandi skýringu, eða framkvæmd á samningi þessum, sem ekki hefur tekizt að jafna með viðræðum, skal vísað til gerðardóms, skipuðum þrem gerðardómsmönnum. Tilnefna samningsaðilar einn mann hvor í dóminn, og skulu þeir koma sér saman um oddamann, sem jafnframt skal vera formaður. Oddamaðurinn má ekki vera ríkisborgari í landi samningsaðila. Samningsaðilar skulu hafa tilnefnt gerðardómsmenn sína, í síðasta lagi innan tveggja mánaða frá þeim degi, er annarhvor aðilinn hefur afhent hinum erindi eftir diplomatiskum leiðum, þar sem krafizt er gerðardóms. Skulu þeir hafa náð samkomulagi um oddamann, í síðasta lagi innan mánaðar, eftir að þeir voru tilnefndir. Nú hefur annarhvor samningsaðila ekki tilnefnt sinn gerðardómsmann innan tveggja mánaða, eða ekki er unnt að ná samkomulagi um oddamann innan

avtalsslutande parten utsett lufttrafik-
företag trafikstillstånd eller att återkalla
sådant tillstånd, därest den icke finner det
tillfredsställande styrkt, att en väsentlig
del av äganderätten till och den verkliga
kontrollen över ifrågakvarande luft-
trafikföretag innehavas av sistnämnda
avtalsslutande parts medborgare eller
därest lufttrafikföretaget ifråga under-
låter att såsom angivits i artikel 6 här
ovan ställa sig till efterrättelse lagarna
och bestämmelserna i det land, över vars
territorium det bedriver luftfart eller un-
derlåter att fullgöra de skyldigheter som
ålagts detsamma enligt detta avtal.

23
23. marz

Artikel 8.

Vardera avtalsslutande parten må vid vilken tidpunkt som helst begära överläggningar med den andra avtalsslutande parten i syfte att vidtaga ändringar i detta avtal. Sådana överläggningar skola påbörjas inom 60 dagar, räknat från dagen för denna begäran. Ändringar träda i kraft, sedan de bekräftats genom diplomatisk skriftväxling.

Artikel 9.

Varje tvist mellan de avtalsslutande parterna rörande tolkningen eller tillämpningen av detta avtal, som icke kan biläggas genom förhandlingar, skall hänskjutas till en skiljedomstol, bestående av tre skiljemän, av vilka vardera avtalsslutande parten utser en och de sålunda valda enas om den tredje, som tillika skall vara ordförande. Den tredje skiljemannen får icke vara medborgare i någon av de avtalsslutande parternas länder. De avtalsslutande parterna skola utse sina skiljemän senast inom två månader räknat från den dag, då endera parten på diplomatisk väg överlämnat en skrivelse till den andra parten, i vilken skiljedom begäres. Överenskommelse skall av dem träffas om den tredje skiljemannen senast inom en månad efter deras tillsättande. Därest endera av de avtalsslutande parterna icke har utsett sin egen skiljeman inom två månader, eller enighet

23. marz hins tiltekna tíma, og getur þá hvor samningsaðili sem er krafizt þess, að forseti Alþjóðadómstólsins tilnefni gerðardómsmann eða gerðardómsmenn. Samningsaðilar skuldbinda sig til að hlýða hverjum þeim úrskurði, sem gerðardómurinn kveður upp. Kostnaði við gerðardóminn skal skipt til helminga milli aðilanna.

10. gr.

Nú tekur alþjóðasamningur um loftferðir gildi hjá báðum samningsaðilum, og skulu þeir þá sín á milli samræma ákvæði þessa samnings ákvæðum slíks alþjóðasamnings.

11. gr.

Hvor aðili um sig getur tilkynnt hinum, að hann vilji segja upp samningi þessum. Sé slík tilkynning send, skal samningurinn falla úr gildi 12 mánuðum eftir að hinn aðilinn tók við henni, nema samkomulag hafi orðið um að afturkalla tilkynninguna, áður en fresturinn er liðinn.

12. gr.

Samning þennan skal skrásetja hjá alþjóðaflugmálastofnuninni (ICAO).

13. gr.

Samningur þessi gengur í gildi þann dag, sem hann er undirritaður.

Þessu til staðfestu hafa þeir fulltrúar, sem til þess hafa gild umboð, undirritað þennan samning.

Gert í Stokkhólmi 12. maí 1960 í tveim eintökum, á íslenzku og sænsku, og skulu báðir textar jafngildir.

Fyrir lýðveldið Ísland:

Magnús V. Magnússon

Fyrir konungsríkið Svíþjóð:

Östen Unden

ícke kan nås om den tredje skiljemannen inom nämnda tidsfrist, kan vardera avtalsslutande parten begära att Presidenten i Internationella Domstolen utser skiljeman eller skiljemän. De avtalsslutande parterna förbinda sig att efterkomma varje beslut, som fattas av skiljedomstolen. Hälften av kostnaderna för skiljedomstolen skall bäras av vardera parten.

Artikel 10.

Därest en allmän multilateral luftfartskonvention för de två avtalsslutande parterna vidkommande träder i kraft, skola de rådgöra med varandra i syfte att bringa bestämmelserna i förevarande avtal i överensstämmelse med bestämmelserna i sagda konvention.

Artikel 11.

Vardera avtalsslutande parten kan till den andra avtalsslutande parten framföra sin önskan att detta avtal måtte upphöra. I sådant fall upphör avtalet att gälla 12 månader efter den dag då den andra avtalsslutande parten mottagit meddelande härom såvida icke före utgången av nämnda frist uppsägningen genom ömsesidig överenskommelse återkallats.

Artikel 12.

Detta avtal skall registreras hos den Internationella Civila Luftfartsorganisationen (ICAO).

Artikel 13.

Detta avtal träder i kraft å dagen för dess undertecknande.

Till bekräftelse härav hava de befullmäktigade ombuden undertecknat detta avtal.

Som skedde i Stockholm den 12 maj 1960 i två exemplar, på isländska och svenska språken, vilka båda texter skola äga lika vitsord.

För Konungariket Sverige:

Östen Unden

För Republiken Island:

Magnús V. Magnússon

VIÐBÆTIR**I.**

Ríkisstjórn Svíþjóðar heimilar ríkisstjórn Íslands að láta flugfélög, eitt eða fleiri, sem ríkisstjórn Íslands tilnefnir, starfrækja flugferðir milli Íslands og Svíþjóðar og áfram, með viðkomu á stöðum þar í milli, í báðar áttir.

II.

Ríkisstjórn Íslands heimilar ríkisstjórn Svíþjóðar að láta flugfélög eitt eða fleiri, sem ríkisstjórn Svíþjóðar tilnefnir, starfrækja flugferðir milli Svíþjóðar og Íslands og áfram, með viðkomu á stöðum þar í milli, í báðar áttir.

III.

Flugfélag, sem tilnefnt hefur verið af af öðrum aðilanum, skal á landssvæði hins aðilans eiga rétt á að taka við og skila farþegum, vörum og pósti í millilandaflutningi við komu til eða burtför frá landssvæði þess síðarnefnda, á þeim flugleiðum, sem félaginu eru heimilar samkvæmt I. eða II.

BILAGA**I.**

Svenska regeringen beviljar isländska regeringen rätt att med ett eller flera av densenare utsedda lufttrafikföretag bedriva trafik från Island till Sverige och platser därbortom, via mellanliggande platser, i båda riktningarna.

II.

Isländska regeringen beviljar svenska regeringen rätt att med ett eller flera av den senare utsedda lufttrafikföretag bedriva trafik från Sverige till Island och platser därbortom, via mellanliggande platser, i båda riktningarna.

III.

Av den ena avtalsslutande parten utsett lufttrafikföretag äger inom den andra partens territorium rätt att i internationell trafik taga ombord och avlämna passagerare, gods och post till och från sistnämnda parts territorium på de linjer, som företaget må beflyga enligt I eller II.

23

23. marz

24

22. marz

L Ö G

um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja eyðijörðina Þorsteinsstaði í Grýtubakkahreppi.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni skal heimilt að selja eyðijörðina Þorsteinsstaði í Grýtubakkahreppi í Suður-Þingeyjarsýslu bændunum Jóhanni Bergvinssyni, Áshóli í Grýtubakkahreppi, og Hólmgrími Sigurðssyni, Yztuvík í sömu sveit, hinum síðarnefnda 25 dagsláttur af ræktanlegu landi jarðarinnar við suðurmörk hennar.

Kaupverð skal vera eins og um semst eða — ef samkomulag verður ekki — þá samkvæmt mati dómkvaddra manna.

Ríkissjóður skal hafa forkaupsrétt að landinu, verði það aftur selt.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 22. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ingólfur Jónsson.

25

23. marz

L Ö G

um breyting á lögum nr. 20 20. júní 1923, um réttindi og skyldur hjóna.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

2. málslíður 90. gr. laganna orðist svo:

Frá 1. september 1961 gilda þau einnig um hjón, sem gengið hafa að eigast fyrir 1. janúar 1924.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. september 1961.

Gjört í Reykjavík, 23. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

L Ö G

26

23. marz

um breyting á lögum nr. 47 23. júní 1932, um lækningaleyfi, um réttindi og skyldur lækna og annarra, er lækningaleyfi hafa, og um skottulækningar.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

a. Í 1. málsg. 2. gr. laganna falli niður orðin „hafa ekki verið dæmdir til refsingar fyrir athæfi, er svívirðilegt er að almenningsáliti“.

b. Aftan við 1. málsg. 2. gr. laganna komi nýr málslíður, svofelldur:

Heimilt er að synja manni um lækningaleyfi, ef ákvæði 2. málsg. 68. gr. almennra hegningarlaga á við um hagi hans.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Gjört í Reykjavík, 23. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

L Ö G

27

23. marz

um breyting á lögum nr. 7 14. júní 1929, um tannlækningar.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

4. tölulíður 1. málsg. 1. gr. laganna orðist svo:

Heimilt er að synja manni leyfis, ef 2. málsg. 68. gr. almennra hegningarlaga á við um hagi hans.

2. gr.

9. gr. laganna falli niður.

3. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört í Reykjavík, 23. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

28

24. marz

L Ö G

um breyting á lögum nr. 18 31. maí 1927, um iðju og iðnað, og lögum nr. 105/1936, um breyting á þeim lögum.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Í 3. gr. laganna falli niður ákvæði 4. töluliðs.

2. gr.

Í 1. málsg. 5. gr. laganna falli niður orðin „eða í 1. málsl. 4. töluliðs.“

3. gr.

Í 5. gr. 1. nr. 105/1936 breytast orðin „1.—5. tölul.“ í : 1.—3. og 5. tölul.

4. gr.

Í 9. gr. 1. nr. 105/1936 falli niður orðin „og 1. málsl. 4. tölul.“

5. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört að Bessastöðum, 24. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

29

24. marz

L Ö G

um breyting á lögum nr. 51 27. júní 1921, um lífeyrissjóð embættismanna og ekkna þeirra.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ákvæði 4. töluliðs 10. gr. falli niður.

2. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört að Bessastöðum, 24. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

L Ö G

30

24. marz

um breyting á tilskipun 31. maí 1855, sem lögleiðir á Íslandi lög 5. jan. 1851,
um eftirlaun.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

5. og 6. gr. falli niður.

2. gr.

Ákvæði 5. töluliðs 7. gr. og 4. töluliðs 11. gr. falli niður.

3. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört að Bessastöðum, 24. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

L Ö G

31

24. marz

um breyting á almennum hegningarlögum, nr. 19 12. febr. 1940.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Við 1. gr. laganna bætist ný málsgrein, svofelld:

Viðurlögum samkvæmt VII. kafla laga þessara verður ekki beitt, nema um þau sé mælt í heimildum þeim, sem greinir í 1. málsgrein.

2. gr.

Á eftir 2. gr. laganna komi ný grein, 2. gr. a, svo hljóðandi:

Viðurlögum þeim við brotum, sem um getur í VII. kafla laga þessara, verður ekki beitt, nema um þau hafi verið mælt í heimildum þeim, er greinir í 1. gr., á þeim tíma, er brot var framið, og skal gæta meginreglna 2. gr. við ákvörðun þeirra.

3. gr.

1. málsg. 42. gr. laganna orðist svo:

Reynslutíma má ákveða allt að 2 árum, en þó ekki lengri en til loka refsitíma.

4. gr.

64. gr. laganna falli niður.

31

24. marz

1. málsliður 65. gr. laganna orðist svo:

Þyki það ljóst af málavöxtum, eftir að umsagnar læknið hefur verið leitað, að sakborningur, sem framið hefur brot undir áhrifum áfengis, geti ekki haft hemil á drykkjufýsn sinni, má ákveða í dómi, að hann skuli lagður inn á viðeigandi hæli til lækningar.

5. gr.

68. gr. laganna orðist svo:

Nú fremur opinber starfsmaður refsiverðan verknað, og má þá í opinberu máli á hendur honum svipta hann heimild til að rækja starfann, ef hann telst ekki lengur verður eða hæfur til þess.

Nú er maður dæmdur sekur um brot, og má þá í dómi í opinberu máli á hendur honum svipta hann heimild, er hann hefur öðlæzt, til að stunda starfsemi, sem opinbert leyfi, löggildingu, skipun eða próf þarf til að gegna, enda gefi brotið til kynna, að veruleg hættu sé á því, að sakborningur muni fremja brot í stöðu sinni eða starfsemi. Þegar brot er stórfellt, má einnig svipta mann ofangreindum rétti, ef hann telst ekki framar verður til að rækja starfann eða njóta réttindanna.

Svipta má mann réttindum þeim, er greinir í 2. málsgl., um tiltekinn tíma, allt að 5 árum, eða ævilangt.

Sérákvæði í lögum um sviptingu réttinda, er greinir í 1. og 2. málsgrein, skulu halda gildi sínu.

Svipting réttinda telst frá þeim tíma, sem ákveðinn er í dómi, og í síðasta lagi frá birtingu fullnaðardóms.

Nú er íslenzkur ríkisborgari eða maður, sem búsettur er hér á landi, sviptur réttindum erlendis með dómi vegna refsiverðs verknaðar, og getur ákærvald þá höfðað opinbert mál á hendur honum til réttindasviptingar. Sama er, ef manni hefur verið dæmd refsing erlendis, þótt réttindasvipting hafi ekki verið dæmd. Ákvörðun um framangreinda réttindasviptingu hlítir íslenzkum lögum.

7. gr.

Á eftir 68. gr. laganna komi ný grein, 68. gr. a, svofelld:

Nú er manni synjað um opinbert starf eða opinbert leyfi til þess að stunda starf fyrir þá sök, að hann hafi framið refsiverðan verknað, og má þá bera synjun stjórnvalda undir dómstóla samkvæmt reglum um meðferð opinberra mála. Úrlausn héraðsdóms sætir kæru til Hæstaréttar.

Nú hefur maður verið sviptur réttindum ótímabundið með dómi í opinberu máli, og er þá heimilt, þegar 5 ár eru liðin frá uppsögu dóms, að bera undir dómstóla samkvæmt reglum um meðferð opinberra mála, hvort fella skuli niður réttindasviptingu. Úrlausn héraðsdóms sætir kæru til Hæstaréttar. Sérákvæði í lögum um brottfall réttindasviptingar skulu halda gildi sínu.

8. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört að Bessastöðum, 24. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

L Ö G

32

24. marz

um breyting á lögum nr. 32 2. nóv. 1914, um heimild fyrir stjórnarráðið til þess að veita mönnum rétt til þess að vera dómtúlkar og skjalþýðendur.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Aftan við 2. gr. komi ný málsgrein, svofelld:

Heimilt er að synja manni um leyfi samkv. 1. gr., ef ákvæði 2. málsgreinar 68. gr. almennra hegningarlaga á við um hagi hans.

2. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört að Bessastöðum, 24. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

L Ö G

33

24. marz

um breyting á lögum nr. 48 19. júní 1933, um leiðsögu skipa.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

a. Í 1. tölulið 3. gr. laganna falli niður orðin „óflekkað mannorð“.

b. Aftan við 3. gr. bætist nýr töluliður, 9. töluliður, svofelldur:

Heimilt er að synja manni leyfis, ef 2. málsg. 68. gr. almennra hegningarlaga á við um hagi hans.

2. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört að Bessastöðum, 24. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

34

24. marz

L Ö G

um breyting á lögum nr. 21 15. júní 1926, um veitingasölu, gistihúshald o. fl.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Í 3. gr. laganna falli niður ákvæði 4. töluliðs.

2. gr.

Í 5. gr. laganna breytast orðin „3. gr. 1.—6. tölul.“ í: 1.—3. og 5.—6. tölul. 3. gr. Orðin „1.—6.“ síðar í greininni breytast í: 1.—3. og 5.—6.

3. gr.

Í 1. málsg. 6. gr. breytast orðin „3. gr. 1.—4. og 6. tölul.“ í: 3. gr. 1.—3. og 6. tölul.

4. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört að Bessastöðum, 24. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

35

24. marz

L Ö G

um breyting á lögum nr. 66 17. júlí 1946, um atvinnu við siglingar á íslenskum skipum, og lögum nr. 47 1958, um breyting á þeim lögum.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Í stað „60“ í f-lið 2. gr. laganna komi: 150.

2. gr.

Í 4. gr. laganna falli niður ákvæði stafliðs i.

3. gr.

Í 6. gr. laganna falli niður ákvæði stafliðs d.

4. gr.

Í 8. gr. laganna falli niður ákvæði stafliðs d.

5. gr.

35

24. marz

Í 10. gr. laganna falli niður tilvísanir til stafliða d.

6. gr.

Í 12. gr. laganna falli niður tilvísanir til stafliða d.

7. gr.

a. Ákvæði d-liðs 1. málsg. 14. gr. laganna falli niður.

b. Á eftir 1. málsg. sömu lagagr. komi ný málsgrein, svofelld:

Heimilt er að synja manni um skipstjóraréttindi samkvæmt 1. málsgrein, ef ákvæði 2. málsgreinar 68. gr. almennra hegningarlaga eiga við um hagi hans.

8. gr.

a. Ákvæði d-liðs 16. gr. laganna falli niður.

b. Aftan við sömu lagagr. komi ný málsgrein, svofelld:

Heimilt er að synja manni um stýrimannaskírteini samkvæmt 1. málsgrein, ef ákvæði 2. málsgreinar 68. gr. almennra hegningarlaga eiga við um hagi hans.

9. gr.

Í 23. gr. laganna falli niður ákvæði c-liðs.

10. gr.

Í 25. gr. laganna falli niður ákvæði e-liðs.

11. gr.

Í 27. gr. laganna falli niður ákvæði c-liðs.

12. gr.

a. Í 29. gr. laganna falli niður ákvæði c-liðs.

b. Á eftir 1. málsg. komi ný málsg., svofelld:

Heimilt er að synja manni um skírteini samkvæmt 1. málsgrein, ef ákvæði 2. málsg. 68. gr. almennra hegningarlaga eiga við um hagi hans.

13. gr.

Í 32. gr. laganna falli niður ákvæði b-liðs.

14. gr.

Í 34. gr. laganna falli niður ákvæði b-liðs.

15. gr.

Í 36. gr. laganna falli niður ákvæði c-liðs.

16. gr.

Í 38. gr. laganna falli niður ákvæði e-liðs.

17. gr.

Í 40. gr. laganna falli niður ákvæði d-liðs.

18. gr.

Í 42. gr. laganna falli niður ákvæði c-liðs.

19. gr.

Í 44. gr. laganna falli niður ákvæði b-liðs.

35

20. gr.

24. marz

15. gr. laga nr. 47 1958 breytist þannig, að í stað orðanna „einn undirvélstjóri, sem öðlazzt hefur skirteini samkv. 36. gr., og ef vél skipsins er meira en 600 hestöfl, einn aðstoðarvélstjóri, sem öðlazzt hefur skirteini samkvæmt 36. gr.“ komi: og einn undirvélstjóri, sem öðlazzt hefur skirteini samkvæmt 36. gr.

21. gr.

52. gr. laganna falli niður.

22. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Gjört að Bessastöðum, 24. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

36

ÁBÚÐARLÖG

29. marz

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

Um bygging jarða.

1. gr.

Jörð eða lögbýli nefnist í lögum þessum land utan skipulagssvæða kaupstaða eða kaupsbýli með ákveðnum þinglýstum landamerkjum eða með ákveðnum tún- og engjamerkjum, ef um hjáleigu eða býli er að ræða, er hefur sameiginlegt beiti-land með annarri jörð eða jörðum. Enn fremur verður býlið að hafa það landrými eða búrekstraraðstöðu, að það framfleyti minnst 10 kúgildum. Auk þess sé á landinu nauðsynlegur húsakostur til að nytja jörðina.

Jörð, sem farin er í eyði og öll hús á henni fallin eða rifin, telst þó eftir sem áður jörð eða lögbýli, þar til liðin eru 25 ár, frá því að hún fór síðast í eyði. Eftir þann tíma telst hún í flokki óbyggðra landa.

Jörð eða lögbýli teljast enn fremur nýbýli, garðyrkjubýli og smábýli, sem hlotið hafa samþykki nýbýlastjórnar sem lögbýli samkv. skilgreiningu laga nr. 48 1957, III. kafla, 14. gr.

Sama gildir um jarðarhluta, sem skipt er úr jörð og stofnað á honum til sjálfstæðs búrekstrar, þótt hann falli ekki undir ákvæði laga nr. 48/1957, enda hafi nýbýlastjórn ríkisins viðurkennt þennan jarðarhluta sem lögbýli.

2. gr.

Jarðir má því aðeins sameina, að þær verði ekki taldar lífvænleg býli og úttektarmenn telji sameiningu gagnlega. Sami maður má heldur ekki samtímis hafa ábúð á tveimur jörðum eða fleiri, ef þær geta framfleytt til samans meira en 60 kúgildum eða hafi sjávargagn eða önnur hlunnindi, sem því svarar, enda geti sú jarðanna, sem minnst er, framfleytt meiri bústofni en 10 kúgildum. Heimild til

slíkrar sameiningar skal því aðeins veitt, að úttektarmenn eða sveitarstjórn mæli 36 með því og nýbýlastjórn ríkisins samþykki það, sbr. þó síðustu málsgr. 3. gr. og 29. marz 11. gr., 4. málsgr. Ákvæði þetta tekur þó ekki til þeirra jarða, sem eru í ábúð sama manns, er lög þessi öðlast gildi, meðan sú ábúð helzt.

3. gr.

Hver sá, sem á jörð, er undanfarið hefur verið í sérábúð, og rekur ekki búskap á henni sjálfur, er skyldur að byggja hana hæfum umsækjanda að dómi úttektarmanna.

Nú hefur eigandi jarðar nytjað eignarjörð sína án þess að sitja á jörðinni og hvorki hann né fjölskylda hans hefur þar lögheimili, en tún jarðar fer í órækt, mannvirki niðast niður eða jörðin rýrnar, svo að sveitarfélagið bíður hnekki af því, allt að dómi úttektarmanna, og skal þá sveitarstjórn krefjast þess, að jarðareigandi bæti það, sem áfátt er, innan tveggja missira eða hann byggi jörðina frá næstu fardögum samkvæmt 1. málsgr. Nú byggir jarðareigandi ekki jörðina að þessum fresti liðnum fyrir 15. febrúar, næst eftir að frestur er útrunninn, og skal honum þá skylt að bjóða sveitarstjórninni innan 6 daga að ráðstafa jörðinni gegn hæfilegu eftirgjaldi. Ef ágreiningur verður um eftirgjald, skulu úttektarmenn meta það, en hvor aðili um sig getur krafizt yfirmats samkvæmt 53. gr.

Sveitarstjórn getur krafizt þess, að landsdrottinn láti fylgja jörðinni nauðsynleg hús og mannvirki, er henni hafa áður fylgt, í ábúðarfæru ástandi og peningshús að minnsta kosti fyrir þá áhöfn, sem jörðin ber, er ábúandi tekur við henni, eða setji tryggingu fyrir, að svo verði gert, áður en ábúandi þarf að nota peningshúsin.

Sinni sveitarstjórn ekki boði jarðareiganda um að ráðstafa ábúð á jörð hans samkvæmt grein þessari fyrir 15. apríl, er landsdrottinn skylt að auglýsa jörðina til ábúðar. Geti hann þá ekki byggt hana, má hann ráðstafa jörðinni næsta fardagaár, en skylt er honum að annast viðhald mannvirkja, svo sem girðinga, húsa, vatnsbóla og annars, er jörðinni tilheyrir, enn fremur að ganga þannig frá húsum og mannvirkjum, að hættulaust sé fyrir búfé.

Nú hefur jörðin verið í eyði í 3 ár eða lengur og rýrnað að búrekstrargildi af þeim sökum, og er þá jarðareigandi skylt að gefa hlutaðeigandi hreppi eða Landnámi ríkisins kost á að kaupa jörðina. Skal jörðin metin til slíkrar sölu af gerðardómi, sem skipaður sé þremur mönnum. Tilnefna aðilar sinn manninn hvor og hlutaðeigandi sýslumaður oddamann, og er hann formaður. Hafni þessir aðilar að kaupa samkvæmt þessu mati, er jarðareiganda heimilt að ráðstafa jörðinni sem hentast þykir. Hafi enginn not jarðarinnar að þessu gerðu, er landsdrottinn ekki skylt að greiða af jörðinni opinbera skatta, en önnur lögskil verður hann að inna af hendi, svo sem vegagjöld, fjallskilagjöld og kostnað við fyrirskipaðar smalanir heimalanda. Má krefjast sölu slíkra jarða til greiðslu á skuldum af þessum sökum, ef vanskil hafa orðið í þrjú ár eða lengur.

4. gr.

Nú sinnir jarðareigandi ekki kröfu sveitarstjórnar, er um ræðir í 2. málsgr. 3. gr., eða vanrækir að bjóða sveitarstjórn jörðina til ráðstöfunar, svo að jörðin fer í eyði eða hús á henni eru fallin, hafa verið rifin eða annað það gert, er eigendur jarðarinnar síðustu 5 árin eiga að mestu sök á, og getur þá hlutaðeigandi hreppsnefnd krafizt þess, að sýslumaður auglýsi jörðina til sölu. Sýslumaður rannsakar því næst alla málavexti og aflar sér nauðsynlegra upplýsinga, þar á meðal umsagnar hlutaðeigandi úttektarmanna, ef um jarðniðslu er að ræða. Nú telur sýslumaður kröfu hreppsnefndar réttmæta, og skal hann þá, að undangengnum úrskurði, bjóða jörðina upp og selja hæstbjóðanda, enda leggi kaupandi fram skilríki fyrir því, að

36 hann geti innleyst jörðina og rekið á henni hæfilegan búskap, og enn fremur yfir-
29. marz lýsingu um, að hann geri jörðina að ættaróðali.

Nú fullnægir kaupandi ekki þessum skilyrðum, og hefur þá hreppsnefnd eða Landnám ríkisins heimild til að ganga í kaupin.

Söluákvæði þessi taka þó ekki til hjáleigna með óskiptu beitilandi úr heima-jörð, ef sami eigandi er að báðum jörðunum, enda sé jörðin nytjuð og sameiginlegt ræktað land ekki minnkað.

5. gr.

Jörð skal ávallt byggja frá fardögum til fardaga, og skal um það bréf gera, sem er byggingarbréf fyrir jörðinni. Gera skal 3 samhljóða frumrit af byggingarbréfi, er landsdrottinn og leiguliði rita nöfn sín undir í votta viðurvist. Heldur landsdrottinn einu, leiguliði öðru, en hið þriðja skal afhenda sýslumanni, er varðveiti það með öðrum embættisskjölum.

6. gr.

Í byggingarbréfi skal greina landamerki jarðar og geta þeirra itaka, er hún á í annarra manna lönd, svo og þess, ef kvaðir eða iskyldur hvíla á henni. Þá skal og kveða á í byggingarbréfi, hverja landskuld skuli greiða eftir jörðina og í hverju hún sé goldin, svo og ef innstæðukúgildi fylgja jörð og hversu mörg þau séu. Landsdrottinn má undanskilja leiguliðaaafnotum leigur af lóðum undir hús, land til fiskreita og uppsátur í landi jarðarinnar, sbr. 25. gr.

Undanskilin leiguliðaaafnotum eru vatnsréttindi, þar með talið heitt vatn; námur, þar með talið byggingarefni, svo sem sand- og malarnámur; svo og önnur verðmæt jarðarefni, sem geta ekki talizt til venjulegra leiguliðaaafnota á jörð; einnig land til nauðsynlegra bygginga, til þess að eigandi geti hagnýtt þessi efni. Þó á leiguliði rétt á vatni til áveitu og heimilisrafstöðvar og til upphitunar á húsum jarðar, þar með talin gróðurhús til eigin atvinnurekstrar, svo og byggingarefni til búsparfa. Leiguliði á rétt á bótum fyrir jarðrask og átroðning, sem leiðir af virkjun vatns eða starfrækslu þvillikra fyrirtækja.

7. gr.

Nú hefur landsdrottinn vanrækt að gera byggingarbréf fyrir jörð, og skal þá svo telja, að hún hafi verið byggð með sömu leigu sem síðast var á henni, enda telji úttektarmenn hana hæfilega og hvorugur aðila sannar, að öðruvísi hafi verið um samið. Telji úttektarmenn þennan leigumála ekki við hæfi, ákveða þeir eftirgjald jarðarinnar.

Nú meta úttektarmenn jörð til eftirgjalds, og skal þá miða landskuld við afrakstur hennar í búrekstri, aðstöðu til ræktunar og sölu afurða, arð af sérstökum hlunnindum, húsakost, váttryggingarkostnað, girðingar og önnur mannvirki, er jörðinni fylgja, svo og kvaðir, sem á henni hvíla.

8. gr.

Ef landsdrottinn byggir fleiri en einum manni sömu jörð eða jarðarpart, þá skal sá hafa, er fyrr tók, en landsdrottinn fá hinum jafngott jarðnæði sem hitt var eða bæta skaðann, hvort tveggja eftir mati óvilhallra manna.

II. KAFLI

Um ábúðartíma og eftirgjald.

9. gr.

Allar jarðir skal byggja ævilangt, nema nauðsyn beri til að ráðstafa jörð, svo sem embættisjörðum, skólajörðum, jörð, sem sveitarfélag á innan hreppsins, og jörðum, sem líkt stendur á um, tiltekinn tíma, sbr. þó 3. málsg. r.

Ekkja leiguliða hefur ábúðarrétt hans, þar til hún giftist að nýju. Heimilt er þó landsdrottni að taka jörð eða jarðarpart úr lífstíðarábúð til ábúðar handa sjálfum sér, foreldri sínu, systkini, barni, stjúpbarni, tengdabarni eða kjörbarni, fósturbarni eða barni þeirra, nema landsdrottinn hafi fallið frá þessum rétti í byggingarbréfi. Uppsögn skal vera tilkynnt að minnsta kosti með árs fyrirvara.

Nú getur jörð framfleytt meira en 36 kúgildum að dómi hlutaðeigandi héraðsráðunauta eða trúnaðarmanna Búnaðarfélags Íslands og úttektarmanna, og er landsdrottinn þá ekki skyldur að byggja ævilangt meira af jörðinni en sem því svarar.

Nú segir landsdrottinn upp ábúð, en aðeins af yfirskinsástæðum, þannig að hann hvorki flytur sjálfur á jörðina né afhendir hana öðrum til ábúðar samkvæmt þessari grein, og er þá sú uppsögn ógild, og á leiguliði heimtingu á að fá jörðina aftur, ef hann krefst þess innan árs, frá því að hann flutti af jörðinni. Auk þess bæti landsdrottinn honum allan þann skaða, er hann kann að hafa beðið af þessum sökum.

10. gr.

Landskuld samkvæmt 6. gr. skal jafnan miða við búrekstrargildi jarðar, sbr. 2. málsg. 7. gr. Miða skal landskuld við ákveðna tölu búfjár eða ákveðið magn búsafurða eða þeirra hlunninda, sem jörðin gefur af sér, og greiðist í peningum eftir verðlagsskrárverði eða gangverði þessara afurða í viðkomandi sýslu ár hvert.

III. KAFLI

Um hús á jörð og skyldur landsdrottins og leiguliða.

11. gr.

Skyld er landsdrottni að láta fylgja leigujörð sinni nauðsynleg bæjarhús í íbúðarhæfu ástandi og peningshús í nothæfu lagi, hvort tveggja að dómi úttektarmanna.

Vitalaust er þó landsdrottni, ef íbúðarhús er fullnægjandi fyrir meðalfjölskyldu og þá vinnuhjálpi, er ætla má að þurfi, til þess að jörðin verði nýttuð með venjulegum hætti, og ef peningshús fylgja fyrir $\frac{3}{4}$ þess búfjár, sem úttektarmenn meta að jörðin geti borið, miðað við ástand hennar, þegar ábúandi tekur við ábúðinni.

Nú er ekki fyrir hendi hinn tilskildi húsakostur, er viðtaka fer fram, og skal þá í byggingarbréfi ákveðinn sá frestur, er landsdrottinn hefur, til þess að úr sé bætt, og tilgreint, með hvaða hætti það skuli gert. Húsakostur telst ekki leigufær án umbóta, ef eigi má ætla, að hann með eðlilegu viðhaldi sé nothæfur í 10 ár.

Undanþeginn þessari húsakskyldu er landsdrottinn um þær jarðir, sem vegna kostarýrðar, skorts á ræktunarskilyrðum eða annarri aðstöðu til búrekstrar verða ekki gerðar búhæfar, sbr. lög nr. 48 1957, 38. gr., svo og jarðir innan takmarka kaupstaða, sjávar- og sveitarþorpa, er rétt þykir að dómi landbúnaðarráðuneytisins, að fengnum tillögum Búnaðarfélags Íslands, að skipta niður í ræktunarlóðir, enda geri landsdrottinn fyrir sitt leyti kost á löndum til þess með þeim leigumála, sem þessir aðilar samþykkja.

12. gr.

Þegar endurreisa þarf jarðarhús eða auka við þau, hefur landsdrottinn rétt til að ákveða, að hann sjálfur kosti alla endurbyggingu á jörðinni. Hann ræður þá byggingarfyrirkomulagi. Landsdrottni er þá heimilt að endurbyggingu fullgerðri að hækka landskuld. Skulu úttektarmenn meta, hverju sú hækkun nemur. Við matið skal þess gætt, að landskuldarhækkun ber aðeins að reikna af húsakosti, sem er við hæfi jarðarinnar, og miðast, að því er tekur til peningshúsa, við þann bústofn, sem jörðin ber, og íbúðarhúsakost með hliðsjón af búspörfum. Leiguliða er þó skyldt að leggja til við endurbyggingu rif niðurlagðra húsa, gróft allan, þar með talið frá-

36 rennsli og aðfærsla vatns til húsþarfa, svo og öflun og aðflutning á öllu byggingar-
29. marz efni endurgjaldslaust, enda dragast framlög þessi frá stofnverði því, sem leiga er metin eftir.

Nú er jörð á orkuveitusvæði Rafmagnsveitna ríkisins og hefur verið tekin á áætlun um raforkuframkvæmdir, og er þá landsdrottinn skylt að borga kostnað þann, er leiðir af heimtaug og raflögn í þau jarðarhús, sem raftaugar eru lagðar í, nema annað hafi verið tekið fram í byggingarbréfi.

Nú hafa jarðnytjar á leigujörð aukizt svo við ræktun, að jarðarhús þau, sem úttektarmenn hafa áður talið nægileg samkvæmt 11. gr., 1. málsg., eru orðin ónóg peningi þeim, er jörðin framfleytir, og landsdrottinn vill ekki framkvæma aukningu þeirra samkvæmt 1. málsg. þessarar greinar, og er leiguliða þá heimilt að gera hús, sem þörf krefur að dómi úttektarmanna. Þó skal landsdrottinn, áður en bygging er hafin, gerður kostur á að kynna sér teikningar, sem byggt verður eftir. Verði þá ágreiningur við ábúanda um stærð þeirra eða fyrirkomulag, skal leitað álits viðkomandi héraðsráðunautar og byggingarfulltrúa, og með hliðsjón af umsögn þessara aðila úrskurða úttektarmenn, hvernig byggt skuli. Þegar bygging er fullgerð, skulu úttektarmenn meta húsagerðina til verðs að fráðregnu tilskildu framlagi leiguliða og leiguliðabót, sem til verksins er lögð. Kveðja skal landsdrottinn eða umboðsmann hans til að vera viðstaddan, þegar leitað er álits sérfræðinganna um matsgerðina og þegar úrskurður er felldur, og getur hann krafizt nægra sannanagagna um kostnaðinn að dómi úttektarmanna. Skal landsdrottinn gerður kostur á að greiða leiguliða húsagerðarkostnaðinn samkvæmt því mati. Nú greiðir landsdrottinn leiguliða húsagerðarkostnaðinn, og má hann þá hækka afgjald jarðarinnar sem svarar allt að almennum útlánsvöxtum þeirra sjóða Búnaðarbanka Íslands, er lán veita til byggingar sveitabýla. Skulu vextirnir reiknast á matsverð íbúðarhúss eftir vöxtum byggingarsjóðs, en á önnur penings- og útihús eftir vöxtum ræktunarsjóðs auk váttryggingargjalds af húsunum. Hafni landsdrottinn kaupum, er hann skyldur að veita leiguliða leyfi til að veðsetja jörðina til tryggingar þeim lánum, sem heimilt er að veita til bygginganna úr byggingarsjóði og ræktunarsjóði í Búnaðarbanka Íslands. Veðleyfið skal ná til lands og jarðarhúsa hinnar leigðu fasteignar. Landsdrottinn getur þó krafizt, að fyrir liggi yfirlýsing frá hlutaðeigandi hreppsnefnd um, að hún ábyrgist, að lán það, er leiguliði tekur með veði í jörðinni, verði eingöngu notað til þeirra bygginga á jörðinni, er úttektarmenn telja nauðsynlegar. Landsdrottinn skal innan tveggja mánaða svara beiðni leiguliða um nauðsynleg jarðarhús eða veðleyfi samkvæmt framansögðu. Að öðrum kosti skal landsdrottinn sæta 50—100 króna dagsektum, unz hann hefur fullnægt þeirri skyldu. Hafi landsdrottinn hafnað að innleysa húsinn samkvæmt matinu, á leiguliði endurgjaldskröfu á landsdrottinn fyrir húsinn, er hann flyzt af jörðinni. Skal þá af úttektarmönnum metinn hæfilegur endingartími húsanna, og skiptist matsfjárhæðin á þann tíma, og á leiguliði endurgreiðslurétt fyrir þau ár, sem eftir eru af fyrningartímanum, er hann flyzt af jörðinni.

Nú er annar hvor aðili, landsdrottinn eða leiguliði, óánægður með úrskurðaða stærð og skipan húsanna, sem ákveðið er að reisa á jörðinni, og samkomulag næst ekki þar um, og getur þá hvor aðili um sig krafizt, að matið sé lagt í gerð, þannig að aðilar tilnefna sinn manninn hvor, en hlutaðeigandi sýslumaður tilnefnir oddamann, sem jafnframt er formaður gerðardómsins.

13. gr.

Nú á fráfaramandi hús á jörð, og eru þau til frambúðar, haganlega fyrir komið og nauðsynleg til búrekstrar á jörðinni að dómi úttektarmanna, og skal þá landsdrottinn skylt að kaupa þau því verði, sem úttektarmenn meta, enda séu þá hús jarðarinnar eigi meiri eða dýrari en svo, að jörðina megi leigja fyrir hæfilegt af-

gjald að dómi úttektarmanna. Skyld er landsdrottinn að kaupa hús úr varanlegu 36 efni, sem ekki er unnt að flytja af jörðinni, en séu þau ekki nauðsynleg vegna 29. marz búrekstrar viðtakanda á jörðinni, skal taka tillit til þess við mat þeirra og þau metin lægra verði en hin nauðsynlegu jarðarhús. Fjárhæð þá, sem landsdrottinn er gert að greiða samkvæmt mati, skal greiða með jöfnum afborgunum á næstu fjórum árum, að viðbættum almennum útlánsvöxtum í Búnaðarbanka Íslands.

Þau hús, sem ekki teljast nauðsynleg til búrekstrar og unnt er að flytja, er jarðeigandi ekki skyldur að kaupa af fráfaranda. Verði ekki samkomulag um kaup á þeim, hefur fráfarandi rétt til að flytja þau af jörðinni eða selja þau öðrum til brottflutnings og er skyld að sjá um, að þau séu rifin, ef viðtakandi krefst, og þá svo, að viðtakanda sé minnst mein að.

14. gr.

Leiguliði greiðir fyrningargjaldið af húsum landsdrottins, nefnist það leiguliðabót, og skal hún tilgreind í byggingarbréfi og hvernig hún skuli greidd. Miðast leiguliðabótin við varanleik húsanna og er ákveðin af úttektarmönnum í eitt skipti fyrir öll sem jafnt hundraðsgjald af kostnaðarverði þeirra að frádregnu framlagi leiguliða. Skal hundraðsgjaldið vera $\frac{1}{3}$ — $\frac{2}{3}$ % af steinhúsum, en $\frac{3}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ % af húsum úr öðru efni. Sýslumenn innheimta gjald þetta árlega á manntalsþingi fyrir allar jarðir, þegar ekki er öðruvísi um samið í byggingarbréfi. Leiguliðabót, sem ekki er innheimt sem að framan greinir, er í vörzlu leiguliða með 5% ársvöxtum frá eindaga, sem skal vera í lok hvers fardagaárs, þar til hann fer frá jörðinni og úttekt fer fram, þá skulu úttektarmenn meta ástand húsanna og gera á þau álag, ef þau hafa hrörnað umfram eðlilega fyrningu. Nú hefur leiguliði gert meira en að varna eðlilegri fyrningu húsa, og ber honum þá að fá það greitt eftir mati úttektarmanna af þeirri leiguliðabót, er stendur inni hjá honum. Álag það, sem hér um ræðir, hefur lögtaksrétt. Leiguliðabót, sem innheimt er af sýslumanni á manntalsþingum, fylgir lögtaksréttur. Innheimtar fjárhæðir skal greiða í sérstakan sjóð, er nefnist Endurbyggingarsjóður húsa á leigujörðum. Sjóðinn skal ávaxta í Búnaðarbanka Íslands undir yfirstjórn bankastjórnar og landbúnaðarráðuneytisins. Hver jörð hefur sérreikning í sjóðnum og á tilkall til séreignar sinnar eða hluta af henni til að endurreisa hús og hífýli jarðarinnar.

Er leigujörð kemst í sjálfsábúð, fellur niður greiðsla leiguliðabótar, en séreign hennar skal standa óhreyfð, þar til hús jarðarinnar verða endurreist.

Landbúnaðarráðherra setur með reglugerð nánari reglur um sjóðinn að fengnum tillögum stjórnar Búnaðarfélags Íslands.

15. gr.

Skyldur er leiguliði að halda húsum við, svo að ekki hrörni umfram eðlilega fyrningu að áliti og mati úttektarmanna. Setur landbúnaðarráðherra reglur um viðhald húsa á leigujörðum að fengnum tillögum Búnaðarfélags Íslands.

Nú hefur leiguliði eigi haldið við jarðarhúsum samkvæmt ákvæðum, er þar að lúta, og skulu úttektarmenn gera honum að bæta það, er vantar, svo að í lagi sé, og setja honum frest til, að úr sé bætt. Sé það vanrækt, varða vanefndir útbyggingu.

16. gr.

Skyld er úttektarmönnum, ef landsdrottinn eða leiguliði krefst, að skoða öll hús á leigujörð og gefa skýrslu um til aðila. Skulu úttektarmenn sérstaklega athuga umgengni og viðhald húsa, hversu ákvæðum þar að lútandi sé fylgt og jörðin setin yfirleitt.

36

29. marz

Jarðarhús öll á leigujörðum skulu váttryggð gegn eldsvoða, og skal eigandi bera kostnaðinn. Um aðrar tryggingar gegn skaða af náttúruhamförum hvers konar geta aðilar komið sér saman, enda skal þess getið í byggingarbréfi. Skytt er leiguliða að annast váttryggingar fyrir hönd landsdrottins á eign hans í húsum og sjá um greiðslu iðgjalda gegn endurgreiðslu. Við sameign aðila í húsum greiðir ábúandi iðgjöld af sínum eignarhluta.

17. gr.

18. gr.

Nú sér landsdrottinn sér ekki fært að fullnægja þeim skyldum, sem á hann eru lagðar með lögum þessum, og skal hann þá bjóða við votta leiguliða jörðina til kaups fyrir það verð, er úttektarmenn meta, enda fái leiguliði gjaldfrest á $\frac{3}{4}$ þess hluta kaupverðs, er kann að vera umfram veðskuldir, eigi skemmri tíma en þrjú ár gegn almennum útlánsvöxtum í Búnaðarbanka Íslands og veði í jörðinni næst á eftir áhvilandi veðskuldum með uppfærslurétti, og á seljandi heimtingu á, að hús séu váttryggð og kaupandi taki að sér veðskuldir. Nú gegnir landsdrottinn ekki þessari skyldu sinni, og getur þá leiguliði krafist þess að fá jörðina keypta með þeim skilyrðum, sem um getur í 1. málslíð þessarar málsgreinar.

Þegar úttektarmenn meta kaupverð jarðar samkvæmt 1. málsg., skal það metið með hliðsjón af gildandi fasteignamati, en jafnframt sé eðlilegt tillit tekið til framlags jarðareiganda til umbóta á jörðinni í tíð leiguliða, einnig búrekstrargildis jarðarinnar, þegar kaupin eru gerð, og breytinga, sem orðið hafa á verðgildi peninga, eftir að fasteignamat síðast fór fram.

IV. KAFLI

Um leiguliðaskipti á jörð og skyldur leiguliða.

19. gr.

Skytt er leiguliða að eiga lögheimili á ábúðarjörð sinni, nytja jörðina og reka þar bú, nema sveitarstjórn og landsdrottinn samþykki annað.

20. gr.

Þá er leiguliðaskipti verða á jörð, má viðtakandi taka til voryrkju, þegar hann vill, en eigi má hann flytja bú sitt á jörðina fyrir fardaga, nema fráfarandi leyfi. Þó er viðtakanda heimill hagi, þegar 3 vikur eru af sumri, ef hann óskar. Fardagar eru, þegar 6 vikur eru af sumri, og eru þeir fjórir. Er fimmtudagur í sjöundu viku sumars fyrstur þeirra, en sunnudagur seinastur. Ef leiguliði er ekki kominn til jarðar að forfallalaus, þegar sjö vikur eru af sumri, eða umboðsmaður hans, og hvorugur hefur gert ráðstafanir til að hagnýta hana, hefur leiguliði fyrirgert ábúðarétti sínum og lúki landsdrottni eins árs jarðarafgjöld. En landsdrottinn má nytja sér jörð það ár, ef hann getur ekki byggt öðrum.

21. gr.

Fráfarandi skal hafa flutt allt bú sitt af jörð hinn síðasta fardag, nema viðtakandi leyfi, að hann hafi það þar lengur. Verði tún eða engjar jarðarinnar fyrir ágangi af búfénaði fráfaranda á tímabilinu frá byrjun gróanda og þar til hann yfirgefur jörðina, skal hann bæta viðtakanda það afrakstur stjón, er af þessu kann að leiða, samkvæmt mati úttektarmanna. Heimilt er fráfaranda að skilja eftir það, sem viðtakanda er ekki mein að, af búslóð sinni, ef hann má eigi flytja það burt þegar. En það skal hann hafa flutt burt svo fljótt sem hann má og eigi síðar en fyrir næstu veturnætur. Séu húsmunir þá eigi burt fluttir, skal ábúandi segja hreppstjóra til, og fer hann með þá sem fé í vanhirðu.

22. gr.

36

29. marz

Ef fráfarandi á fyrningar heys, eldsneytis eða byggingarefnis, er hann hefur aflað á þeirri jörð, skal hann bjóða viðtakanda eða landsdrottni kaup á því eftir mati úttektarmanna. Vilji hvorugur kaupa, má fráfarandi flytja það með sér eða selja öðrum. En burt skal hann hafa flutt það af jörðinni fyrir næstu heyannir, nema öðruvísi semji. Bannað er að flytja búfjáraburð af jörðinni undan þeim búpeningi, sem fóðraður er aðallega á heyi, sem aflað er á jörðinni sjálfri. Ákvæði þessarar greinar ná þó ekki til þeirra jarða, sem landsdrottinn er ekki skylt að húsa, sbr. 3. gr.

23. gr.

Fráfarandi skal hafa flutt búfjáraburð allan á tún, áður en hann fer frá jörð, svo snemma, að hægt sé að byrja ávinnslu í tæka tíð, ef ekki er um annað samið milli viðtakanda og fráfaranda. Hann skal og hreinsa hús, hlöður og hey-stæði, sem á jörðu eru. Ef fráfarandi vanrækir þetta, bætir hann viðtakanda eftir mati úttektarmanna.

Ef æðarvarp, eggver, sellátur, uppsátur og fiskreitir eru á jörð eða önnur því lík hlunnindi fylgja jörð, á viðtakandi öll afnot þeirra það vor, er hann flytur sig að jörð, nema öðruvísi sé um samið. Ef reki fylgir leigujörð, á fráfarandi það, sem rekur til miðs föstudags í fardögum. Sama gildir um veiðirétt.

24. gr.

Um innstæðukúgildi á jörð fer eftir samkomulagi landsdrottins og leiguliða. Taki leiguliði við kúgildum, skal hann greiða leigu eftir þau, 6% af verði þeirra eftir verðlagsskrá, og skila þeim fullgildum við brottför.

25. gr.

Leiguliði skal hafa öll leiguliðanot ábúðarjarðar sinnar, en það eru leiguliðanot að hafa full afnotaumráð þeirra nytja, er jörðin sjálf gefur af sér, án þess að hún eða sá hluti hennar, sem afraksturinn gefur, rýrni eða eyðileggist við notkunina. Enn fremur felst í leiguliðanotum réttur til aðgerða, er auka framleiðsluhæfni jarðarinnar, annað tveggja tímabundið eða varanlega.

Teljast því til leiguliðanota öll hús og mannvirki svo og hlunnindi, er jörðinni fylgja, svo sem lax- og silungsveiði, sellátur, eggver og annað, sem leiguliðanotum hefur fylgt að fornri landsvenju, nema sérstakur samningur sé um annað og sveitarstjórn samþykki eða lög mæli öðruvísi fyrir.

Heimilt er landsdrottinn eða leiguliða, ef samkomulag verður þar um, að leigja öðrum hlunnindi, sem vegna fjarlægðar eða aðstöðu er erfitt að nytja frá jörðinni, enda sé býlið vel lífvænlegt til búrekstrar að dómi úttektarmanna, þó að þau hlunnindi séu undan tekin, og eigi bannað í lögum að skilja hlunnindi þessi við jörðina. Þá má landsdrottinn og leigja lóðir undir hús eða land til uppsáturs og fiskverkuunarreita og spildur til ræktunar í óyrktu landi leigujarðar, ef hlutaðeigandi hér- aðsráðunautur eða trúnaðarmaður Búnaðarfélags Íslands telur það eigi valda leiguliða verulegum skaða eða takmarki ekki aðstæður hans til ræktunar á jörðinni, enda lækki jarðarafgjaldið að rétttri tiltölu eftir mati úttektarmanna.

Nú er leiguliðaréttur brotinn, og á leiguliði sókn þess máls. Ef leiguliði sækir ekki, á landsdrottinn sókn, enda skal leiguliði gera landsdrottinn aðvart, ef leiguliðaréttur hans er brotinn, og láta hann vita, hvort hann sækir.

26. gr.

Eigi má leiguliði byggja öðrum af leigujörð sinni, nema landsdrottinn leyfi. Aftur á móti má hann leyfa not hlunninda eða landsnytja gegn öðrum jafngildum hlunnindum eða landsnyttjum, sem jörð hans þarf með. Heimilt er honum að

36 láta í té landsnyttjar heimilismönnum, sem vinna á búi hans. Enn fremur er honum heimilt að láta af hendi jarðarafurðir, sem hann hefur aflað sjálfur, gegn öðrum jafngildum jarðarafurðum og sönuleiðis gegn verði, en gæta verður hann þess ætíð, að varanlegar landsnyttjar, hlunnindi og ræktun jarðarinnar rýrni ekki eða spillist fyrir slík viðskipti með jarðarnyttjar, ella greiði hann fullar skaðabætur eftir mati úttektarmanna.

27. gr.

Skyldur er leiguliði að halda við húsum jarðar, þar með talið vatns-, hita- og raflagnir, eldunar-, hreinlætis- og hitunartæki, að þau eigi gangi úr sér umfram eðlilega fyrningu. Honum ber einnig að halda við ræktun jarðar og hlunnindum. Hann skal á sinn kostnað annast viðhald heimreiðar-, ræktunar- og engjavega, sem jörð fylgja, girðinga, framræsluskurða og lokræsa, þannig að þessi mannvirki gangi ekki úr sér umfram eðlilega fyrningu.

Ef leiguliði vanrækir slíkt viðhald, situr illa ábúðarjörð sína að öðru leyti, svo að hún verður fyrir varanlegum skemmdum af þeim sökum, hefur hann fyrirgert ábúðarrétti sínum, nema málsbætur séu, að bæta má fébótum og hann hafi lofað að bæta úr á næsta ári og setji tryggingu fyrir. Greini landsdrottin og leiguliði á um viðhald jarðar eða hvað telja skuli jarðniðslu, geta þeir lagt ágreining í gerð að undangenginni skoðun samkvæmt ákvæðum 16. gr.

28. gr.

Leiguliði skal greiða alla skatta og skyldur, sem sérstaklega hvíla á leigujörð hans, og halda uppi lögskilum af henni landsdrottinni að kostnaðarlausu. Landskuld og leigur og önnur afgjöld skal hann greiða fyrir 31. desember ár hvert, nema öðruvísi sé um samið.

Nú hefur leiguliði eigi greitt afgjöldin 31. júlí, og ber honum þá að greiða af þeim almenna útlánsvexti Búnaðarbanka Íslands frá eindaga og innheimtukostnað. Nú greiðir leiguliði eigi jarðarafgjöldin að fullu fyrir 1. nóvember næstan eftir eindaga, og getur landsdrottinn þá byggt honum út af jörðinni, enda sé útbygging birt í síðasta lagi fyrir næstu jól á eftir.

29. gr.

Ef landskuld og leigur greiðast í öðru en peningum, er leiguliði skyldur til þess, þótt eigi sé tilskilið, að færa jarðarafgjöld á heimili landsdrottins, ef eigi er fjær en 30 km, ella hafi landsdrottinn umboðsmann, er eigi búi fjær og taki við jarðarafgjöldunum. Greiðist jarðarafgjöldin í peningum, er leiguliði hins vegar skylt að koma þeim til landsdrottins, þó að hann búi í meiri fjarlægð.

30. gr.

Hvarvetna þar, er landsdrottinn byggir leiguliða út vegna vanefnda á skyldum hans, skal hann hafa gert það fyrir jól, nema öðruvísi sé mælt í lögum þessum. Útbygging skal vera tvímællaus og sannanleg. Skal þar tekið skýrt fram, hverjar sakir leiguliða séu.

31. gr.

Leiguliði fyrirgerir ábúðarrétti sínum og varðar útbyggingu, ef hann:

1. Brýtur ákvæði 15. gr.
2. Er ekki kominn til jarðar 7 vikur af sumri, sbr. 20. gr.
3. Brýtur fyrirmæli 26. gr.
4. Brýtur fyrirmæli 27. gr.
5. Greiðir eigi jarðarafgjöld samkvæmt 28. gr.

6. Vanefnir skyldur þær, er hann kann að hafa á sig tekið samkvæmt 40. gr., 36
meira en eitt ár.
7. Brýtur fyrir mæli 44. gr. 29. marz

Þá hefur leiguliði fyrirgert ábúðarrétti sínum án útbyggingar, ef hann vísvitandi spillir jörð, húsum eða mannvirkjum, eftir að útbyggingarfrestur er liðinn, svo sem með því að rífa viði úr húsum til eldsneytis eða gera önnur þvilík spellvirki að dómi úttektarmanna. Þó skal leiguliði halda ábúðarrétti sínum næsta ár, ef hann greiðir fullar skaðabætur þegar í stað eða setur fullt veð fyrir, hvort tveggja að mati úttektarmanna.

32. gr.

Nú vill leiguliði flytja sig af leigujörð sinni, og skal hann þá hafa sagt jörð lausri fyrir jól. Skal hann segja landsdrottinni eða umboðsmanni hans upp leigumála þannig, að sannað verði.

33. gr.

Ef leiguliði segir eigi lausri leigujörð sinni eftir lögum, en flytur sig af henni, án þess að valdi ástæður, sem landsdrottinn á sök á, geldur hann landsdrottinni jarðarafgjald næsta ár og ber alla ábyrgð á jörðinni, eins og hann sitji hana sjálfur, nema landsdrottinn leysi hann frá þeim skyldum. Nú hefur leiguliði sagt jörð lausri í tæka tíð, en flytur sig af henni fyrir fardaga, og bætir hann þá landsdrottinni skaða þann, er af hefur hlotizt, eftir mati úttektarmanna.

34. gr.

Nú hefur landsdrottinn byggt leiguliða löglega út, sbr. 30. gr., og vill leiguliði ekki flytja af jörð eða beitir þrásetu, og er landsdrottinn þá rétt að krefjast útburðar á sína ábyrgð, og fer um það sem lög mæla fyrir.

V. KAFLI

Um breyting á jarðarafgjöldum fyrir sérstakar ástæður.

35. gr.

Ef land jarðar spillist af vatnsgangi, skriðum, sandfoki, eldsumbrotum eða öðru af völdum náttúrunnar, sem leiguliða verður ekki sök á gefin, þá gerir hann landsdrottinni eða umboðsmanni hans aðvart og krefst skoðunar á skemmdunum. Skoðun sé framkvæmd af héraðsráðunaut, sem skilar skriflegri skoðunargerð. Séu skemmdir ekki meiri en svo, að bættar verði á einu ári, enda nemi kostnaður eigi meiru en þriggja ára eftirgjaldi jarðar, skulu báðir, landsdrottinn og leiguliði, bæta skemmdirnar, þannig að leiguliði leggi þó aldrei meira til en svarar eins árs afgjöldum af jörðinni.

Verði land jarðar fyrir meiri skemmdum og til langframa, skulu úttektarmenn ásamt héraðsráðunaut meta, hve mikill hluti jarðarafgjaldsins verði að teljast leiga eftir landið sjálft og hve mikið landverð jarðarinnar mundi eiga að lækka að fasteignamati vegna skemmdanna, og síðan meta, hve mörg ár sjálf landleigan á að lækka að sama skapi.

Á sama hátt skal ábúandi tilkynna landsdrottinni, ef skóga-, mosa- eða sinubruni verður, svo að land eða mannvirki spillist, ræktun, vegir, beitilönd, einnig ef hlunnindi verða fyrir skemmdum vegna umferðar óviðkomandi manna, þannig að verulegt tjón hljóti af, og skal skoðunargerð fara fram, eins og að framan greinir.

Leiguliði á sókn þess máls, nema öðruvísi semjast milli leiguliða og landsdrottins.

36

29. marz

Nú verða verulegar breytingar á verðlagi eða aðstaða til búskapar á jörð breytist mjög, t. d. þannig, að tekjur af jarðarnytjum eða hlunnindum hverfa eða stóraukast frá því, sem áður var, án þess að einstök fyrirmæli þessara laga ná til þess, og getur þá hvor aðila krafizt, að úttektarmenn endurskoði leigumála jarðar og meti eftirgjald eftir jörð með hliðsjón af samningsbundnum leigumála og breytingum þeim, er orðið hafa, síðan hann var gerður. Nú telur annar hvor aðili leigumála jarðar óviðunandi samanborið við leigumála á likum jörðum í þeirri sveit eða héraði, og getur hann þá á sama hátt krafizt endurskoðunar á leigumálanum, einnig þótt leigumáli hafi verið settur samkvæmt eldri gildandi ábúðarlögum.

36. gr.

VI. KAFLI

Um reka á leigujörðum.

37. gr.

Þegar reki fylgir jörð, er leiguliða skylt að hirða það, sem rekur, og draga úr flæðarmáli, svo að eigi taki út aftur. Hið sama gildir, þar sem sérstakt ítak á reka er í ábýlisjörð hans. Skal hann þá marka þann við viðarmerki eiganda ítaksins. Til endurgjalds fyrir björgun og umhirðu rekans ber leiguliða $\frac{1}{3}$ hluti hans, nema byggingarbréf taki annað fram.

38. gr.

Nú rekur hval, og skal þá landeigandi hafa $\frac{2}{3}$, en leiguliði $\frac{1}{3}$ hluta hvalsins. Leiguliði skal festa hvalinn landfestum og bjarga, sem lög ákveða. Gera skal hann landsdrottinn strax aðvart eða umboðsmanni hans. Komi landsdrottinn eða umboðsmaður hans ekki þegar á vettvang, er leiguliða rétt að skera hvalinn, en ábyrgjast skal hann landsdrottinn allan þann hval, sem hann sker. Um endurgjald til leiguliða fer sem lög ákveða.

39. gr.

Um allan annan reka á leigujörð fer eftir lagaákvæðum, er gilda þar um í hvert sinn.

VII. KAFLI

Um jarðabætur á leigujörðum og greiðslu landsdrottins.

40. gr.

Þegar leiguliða er með ákvæðum byggingarbréfs gert að skyldu að inna af höndum jarðarafgjald að einhverju eða öllu leyti með jarðabótum eða öðrum framkvæmdum, á leiguliði rétt til þeirra framlaga, sem á framkvæmdirnar kunna að verða greiddar samkvæmt ákvæðum sérstakra laga.

Til afgjaldsgreiðslu og við úttekt reiknast umbæturnar kostnaðarverði að frádregnum framlögum, sem á þær hafa verið greiddar. Vanræki leiguliði að framkvæma umsamdar umbætur, á landsdrottinn heimtingu á greiðslu jarðarafgjalds í peningum, eftir því sem úttektarmenn meta. Nú næst ekki samkomulag milli landsdrottins og leiguliða, hverjar jarðabætur skuli gerðar á leigujörð, og ræður þá landsdrottinn, enda kosti hann umbæturnar að öllu leyti sjálfur. Ákveði leiguliði að gera jarðabæturnar á sinn kostnað, er honum það heimilt, enda hafi héraðsráðunautur eða trúnaðarmaður Búnaðarfélags Íslands áætlað framkvæmd þeirra, talið þær jörðinni og leiguliða nauðsynlegar og að þær stuðli að því að hækka jörðina í verði. Skal leiguliði, þá er hann fer frá jörðinni, fá jarðabætur þessar greiddar, eftir því sem úttektarmenn meta að hækka megi landskuld á jörðinni, þannig að hann

fái tólffaldaða landskuldarhækkunina, en þó eigi yfir kostnaðarverð jarðabótanna 36
að fráðreginni fyrningu og jarðræktarframlögum.

29. marz

41. gr.

Hafi leigujörð tún yfir 10 ha og leiguliði ætlar að gera meiri háttar jarðabætur, þannig að þær á einu ári kosti meira en nemur tvöföldu eftirgjaldi jarðarinnar, og skal hann þá jafnan leita samkomulags og samþykkis landsdrottins og fara fram á, að hann láti gera jarðabótina á sinn kostnað og hækki fyrir því eftirgjald jarðarinnar sem svarar vöxtum ræktunarsjóðs.

Ef landsdrottinn vill ekki gera jarðabótina á sinn kostnað, en hún er samkvæmt skriflegu, rökstuddu áliti hlutaðeigandi héraðsráðunautar eða trúnaðarmanns Búnaðarfélags Íslands nauðsynleg og álitleg til að gefa góðan arð, og er leiguliða þá heimilt að framkvæma verkið, og á hann þá, er hann fer frá jörðinni, sömu kröfu fyrir þá jarðabót eins og segir í 40. gr. og eftir mati sömu manna. Jarðar-eigandi á þó rétt til að skjóta ágreiningi um þetta til yfirdóms, sbr. 53. gr.

42. gr.

Nú vill landsdrottinn gera meiri háttar jarðabót á jörð, sem hefur tún yfir 10 ha, og jörðin er í fastri byggingu, og skal hann þá um það leita samkomulags við leiguliða. Náist ekki samkomulag, getur hann látið gera jarðabótina engu að síður, en bæti leiguliða fullum bótum það, sem verkið kann að spilla leiguliðanotum hans. Þegar jarðabótinni er lokið, getur hann látið úttektarmenn skoða hana og meta, hversu mikið jarðarafgjald megi hækka við jarðabótina. Getur hann þá afhent hana leiguliða, og ber honum þá að halda henni vel við og svara henni í góðu lagi eða með álagi. Enn fremur ber honum að gjalda árlega þá hækkun á eftirgjaldi, sem metin er fyrir jarðabótina, enda fari það gjald ekki fram úr almennum útlánsvöxtum ræktunarsjóðs af kostnaðarverði jarðabótarinnar. Úttektarmenn skulu um hverja tegund jarðabótar leiguliða áætla hæfilegan endingartíma, sem jafnan skal vera 10—20 ár fyrir ræktun, fyrir opna skurði 6—20 ár og girðingar 6—10 ár. Skiptist matsfjárhæð á hinn metna endingartíma. Kemur þá til frádráttar sú fyrning, er fellur á þann tíma, sem leiguliði hefur haft umbótarinnar not, að fráðregnum jarðabótaframlögum. Nú telur leiguliði sér ekki hagkvæmt að auka bú sitt, svo að hann geti fullnýtt umbótina, og úttektarmenn telja honum ekki fært að greiða afgjaldshækkunina samkvæmt framansögðu, og er þá landsdrottinn rétt að leita úrskurðar landnámsstjóra, hvort jörðin geti skipzt í tvö býli, gegn því að hann bæti leiguliða missinn með umbótum á þeim hluta jarðarinnar, er hann heldur, eða gegn hæfilegri lækkun eftirgjaldsins.

43. gr.

Leiguliðabót samkvæmt 14. gr. skal vera forgangskrafa í bú leiguliða og ganga jafnhliða þeim kröfum, sem nefndar eru í 6. lið 83. gr. skiptalaga, nr. 3 12. apríl 1878. Krafa sú, sem leiguliði á á hendur landsdrottinni samkvæmt 12. gr., 13. gr., 40. gr., síðustu málsg., og 41. gr., skal vera forgangskrafa í bú landsdrottins, og gengur hún næst á eftir forgangskröfum, sem nú eru í lögum.

VIII. KAFLI

Um kaupskyldu á leigujörðum.

44. gr.

Nú býður landsdrottinn leiguliða ábýlisjörð hans til kaups með þeim kjörum, er segir í 18. gr., en leiguliði neitar eða hefur ekki svarað kauptilboði innan missiris,

36 og hefur leiguliðinn þá fyrirgert ábúðarrétti sínum, og getur eigandi þá byggt hon-
 29. marz um út af jörðinni fyrir næstu jól að frestinum liðnum.

Geti ábúandi ekki keypt ábúðarjörð sína eða vilji það ekki, hefur sveitarstjórn heimild til að ganga í kaupin með þeim skilmálum, er hún var boðin ábúanda, og skal landsdrottinn þá senda sveitarstjórn samrit af tilboði sína til ábúanda.

IX. KAFLI

Um úttektir á leigujörðum.

45. gr.

Þegar leiguliðaskipti verða á jörðum, skal taka þær út með lögmætri skoðunargerð. Áður en úttektin fer fram, skal byggingarbréfið liggja frammi til athugunar fyrir úttektarmenn, hvort það sé lögum samkvæmt. Þegar úttektarmenn hafa fullvissað sig um, að svo sé, skulu þeir rita samþykki sitt á byggingarbréfið. Nú telja úttektarmenn, að byggingarbréfið sé ekki lögum samkvæmt, og skulu þeir þá leitast við að fá það leiðrétt. Takist það ekki, ber þeim að rita athugasemdir sínar þar að lútandi á byggingarbréfið. Úttekt á jörð skal fara fram fyrir 20. júní. Úttektarmenn skulu gera viðtakanda og fráfaranda aðvart með nægum fyrirvara, hvenær úttekt fer fram, svo og landsdrottinn eða umboðsmanni hans, svo að þeir geti verið viðstaddir og gætt réttar síns.

46. gr.

Úttektarmenn skulu vera tveir. Hreppstjórar eru úttektarmenn, hver í sínum hreppi, en hinn aðalúttektarmanninn skipar sýslumaður og tvo varamenn að fengnum tillögum sveitarstjórnar. Nú hefur úttektarmaður forfall eða er svo nákominn aðila, að hann mætti eigi dómkveðja til matsstarfa í dómsmáli hans, eða getur talizt vilhallur, og tekur þá varamaður sæti hans. Ef úttektarmenn greinir á, skal kalla til varamann þann, sem nær er, og er hann þá oddamaður.

47. gr.

Úttektarmenn, aðrir en hreppstjóri, skulu skipaðir til 6 ára. Enginn er skyldugur að taka við endurskipun, fyrr en 6 ár eru liðin frá því hann hætti starfanum. Allir fullveðja búendur hreppsins, yngri en 60 ára, eru skyldir að taka útnefningu.

Úttektarmenn skulu, áður en þeir byrja störf sín, undirrita í úttektarbókina drengskaparheit um að gegna starfi sínu hlutdrægnislaust og eftir beztu vitund og sannfæringu.

48. gr.

Úttektarmenn fá þóknun fyrir starf sitt, sem hér segir:

1. Fyrir úttekt á jörð skal greiðslan miðast við dagkaup, eins og það er metið til skatts í viðkomandi sýslu. Kostnaður þessi greiðist að jöfnu af fráfaranda og viðtakanda.
2. Fyrir aðrar virðingar- og skoðunargerðir ákveðst greiðslan á sama hátt, og greiði sá, er krafizt hefur virðingar- eða skoðunargerðar. Þó kosta landsdrottinn og leiguliði skoðun og virðing, sem gerð er samkvæmt 13. gr., að hálfu hvor.

49. gr.

Úttektarmenn skulu hafa gerðabók, er sveitarsjóður borgar og sýslumaður lögildir. Skal í hana rita allar úttektir jarða, skoðunargerðir á jörðum samkvæmt 16. gr. og allar matsgerðir úttektarmanna samkvæmt lögum þessum. Þegar úttekt, skoðunargerð eða mati er lokið, skulu úttektarmenn og þeir aðilar, sem eru við úttektina, rita nöfn sín undir í bókina til staðfestingar. Ef aðilar, einn eða fleiri,

neita að rita undir úttektargerð, skal þess getið í bókun. Skyldir eru úttektarmenn að gefa staðfest eftirrit úr gerðabók gegn hæfilegu gjaldi.

36

29. marz

50. gr.

Úttektarmenn skulu í starfi sínu gera sér glögga grein fyrir, hvað er eðlileg fyrning húsa og mannvirkja, sem á jörðinni eru, og hvað verði að teljast nauðsynlegt viðhald, sem leiguliða beri að inna af hendi, svo að eignin gangi ekki meira úr sér en fyrningin segir til um. Úttektarmenn skulu þá lýsa nákvæmlega stærð og ásigkomulagi jarðarhúsa og geta þeirra breytinga, er á þeim hafa orðið í ábúðartið fráfarandi leiguliða. Á sama veg skulu þeir gera grein fyrir stærð túns, þar með talið nýræktir og beitiland, ef ræktað er, ræktunarástandi og öðru ásigkomulagi landsins, hvenær nýrækt var gerð og af hverjum. Sama gildir um girðingar, skurði, lokræsi, flóðgarða, vegi, brýr og önnur mannvirki, sem fylgdu jörðinni í hendur fráfarandi leiguliða eða gerð hafa verið í ábúðartið hans og fylgja jörðinni.

Lýsing þessi skal bera það með sér, ef tún og engjar eða hús og önnur mannvirki hafa spillt vegna skorts á nauðsynlegu viðhaldi, sömuleiðis ef leiguliði hefur bætt lönd og mannvirki jarðarinnar umfram viðhaldsskyldu hans.

Að þessum athugunum loknum og að fengnum upplýsingum og skilríkjum frá landsdrottni og leiguliða, er úttektarmenn telja sér þörf á við starf sitt, ber að meta viðskipti leiguliða við jörðina til tekna og gjalda svo og framlag landsdrottins, ef um það er að ræða, til umbóta á jörðinni, allt eftir því sem lög þessi mæla fyrir.

Nú hefur fráfarandi gert þær jarðabætur á jörð, að úttektarmenn meta honum greiðslu úr hendi landsdrottins fram yfir það, sem álaginu nemur, og skal það þá staðgreitt að lokinni úttektargerð, nema aðilar semji um annað. Um húsabætur leiguliða sjá 13. gr.

Ef innstæðukúgildi fylgja jörð, skulu úttektarmenn meta, hvort þau séu fullgild. Í úttektargerð skal þess sérstaklega getið, ef úttektarmenn telja hús jarðarinnar ekki fullgild jarðarhús og hvað á skorti í því efni.

51. gr.

Þegar ábúandi fer af leigujörð, skulu úttektarmenn meta þær umbætur, sem hann hefur gert á húsum, ræktun og öðrum mannvirkjum á leigutíma sínum. Séu þessi mannvirki meira virði alls á jörðinni en þau voru, þá er ábúandi fluttist á hana, skal landsdrottinn greiða fráfaranda mismuninn og taka að sér þau lán, sem hann hefur gefið veðleyfi fyrir, ef einhver eru, til greiðslu mannvirkjanna. Séu mannvirkin minna virði, að mati úttektarmanna, en þau voru, er leiguliði tók við jörðinni, skal hann greiða landsdrottni mismuninn, og kallast það leiguliðabót. Sá mismunur, er greiðast skal og ekki eru skuldir fyrir, er lögtakskræfur. Við matsgerðir þessar ber úttektarmönnum að taka tillit til almennra verðbreytinga, sem orðið hafa á mannvirkjagerð.

52. gr.

Ef tvíbýli eða fleiri býli eru á jörð, skulu úttektarmenn, ef leiguliðar óska þess og landsdrottinn samþykkir það, skipta í milli þeirra húsum og matjurtagörðum og öðrum mannvirkjum, ef til eru og þess eðlis, að skipt verði, sömuleiðis túni, engi, skógi og hlunnindum og yfirleitt öllu, sem aðilar koma sér saman um að æskja skipta á.

53. gr.

Ef einhver, sem hlut á að máli, vill eigi hlíta úttekt, sem gerð er á jörð, eða öðrum mats- og skoðunargerðum úttektarmanna samkvæmt lögum þessum, getur hann innan tveggja vikna krafist yfirúttektar eða yfirmats. Í hverri sýslu skal vera sérstakur yfirúttektar- og virðingardómur. Skal hann þannig skipaður:

36 Sýslumaður skipar tvo menn í dóminn eftir tilnefningu sýslunefndar til 6 ára
29. marz og varamenn til sama tíma. Sýslumaður eða fulltrúi hans er sjálfkjörinn formaður dómsins. Heimilt er sýslumanni að kveðja, ef ástæða þykir til, að auki í dóm tvo meðdómendur, jarðræktarráðunaut og byggingarfulltrúa viðkomandi sýslu.

Skýlt er formanni dómsins að tilkynna gagnaðila, að krafizt hafi verið yfirmats, og veita honum nægan frest, svo að hann geti gætt réttar síns.

Yfirdómendur eiga sömu laun fyrir starfa sinn sem úttektarmenn og auk þess hæfilegan ferðakostnað, og greiðir krefjandi yfirúttektar það gjald, ef bótum er breytt, ella fer um gjaldið sem segir í 48. gr.

X. KAFLI

Niðurlagsákvæði.

54. gr.

Brot gegn ákvæðum þessara laga varða sektum allt að kr. 10000.00. Mál út af brotum á lögum þessum svo og rannsókn sú, er um ræðir í 4. gr., skulu sæta meðferð almennra lögreglumála.

55. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Um jarðir, sem byggðar hafa verið, meðan lög nr. 1 12. jan. 1884, lög nr. 87 19. júní 1933 og lög nr. 8 5. febr. 1951 voru í gildi, fer samkvæmt þeim lögum, eftir því sem við á, að því er tekur til ákvæða byggingarbréfa, sem út eru gefin undir þeim lögum, þangað til leiguliðaskipti verða á slíkum jörðum eða nýtt byggingarbréf er gefið út. Falla áðurgreind lög úr gildi, jafnóðum og leiguliðaskipti verða.

56. gr.

Með lögum þessum falla úr gildi lög nr. 8 5. febr. 1951 svo og önnur laga-fyrirmæli, sem koma í bága við lög þessi.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ingólfur Jónsson.

37

29. marz

L Ö G

um ríkisábyrgðir.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkissjóður má aldrei takast á hendur ábyrgðarskuldbindingar, nema heimild sé veitt til þess í lögum.

2. gr.

Ríkissjóður má ekki ganga í sjálfskuldarábyrgð, nema slíkt sé sérstaklega ákveðið í lögum þeim, sem ábyrgð heimila.

3. gr.

37

29. marz

Ekki má ríkissjóður takast á hendur ábyrgð fyrir aðila, sem er í vanskilum með ríkisábyrgðarlán eða skuldar ábyrgðargreiðslur, er ríkissjóður hefur innt af hendi, nema um slíkar greiðslur hafi verið samið.

Ríkissjóður má ekki ganga í ábyrgð, nema sett sé trygging, sem fjármálaráðherra metur gilda.

4. gr.

Hver sá, er ríkissjóður gengur í einfalda ábyrgð fyrir, skal greiða honum áhættugjald um leið og ábyrgð er tekin, 1% af ábyrgðarupphæð.

Taki ríkissjóður á sig sjálfskuldarábyrgð, sbr. 2. gr., skal greiða 1½% af ábyrgðarupphæð, um leið og ábyrgð er veitt.

Áhættugjald það, sem greitt verður samkvæmt 1. og 2. málsg. þessarar greinar, skal geymt á sérstökum reikningi. Má einungis nota fé þetta, eftir því sem til vinnst, til þess að greiða ábyrgðarkröfur, sem á ríkissjóð kunna að falla, svo og kostnað við framkvæmd laga þessara. Nú endurgreiðist skuld, sem greidd hefur verið af framangreindum reikningi, og skal þá hið endurgreidda fé lagt á reikninginn.

5. gr.

Nú fellur ábyrgðargreiðsla á ríkissjóð, og er þá fjármálaráðuneytinu heimilt að halda eftir greiðslum, er aðili kann að eiga að fá frá ríkissjóði, eftir því sem með þarf, til greiðslu skuldarinnar, þótt almennar reglur um skuldajöfnuð séu eigi fyrir hendi.

6. gr.

Ekki má undan fella að ganga að tryggingu fyrir ábyrgðarláni, ef greiðsla fellur á ríkissjóð, nema sérstök heimild fjárveitinganefndar Alþingis komi til.

7. gr.

Fjármálaráðherra er heimilt að fela einhverjum ríkisbankanna að vera fjármálaráðuneytinu til aðstoðar við afgreiðslu ríkisábyrgða, eftir því sem fjármálaráðherra kveður nánar á um. Skal sá banki kynna sér rækilega fjárhag þeirra, er leita eftir ábyrgð, og að því búnu gera tillögur til ráðuneytisins um, hversu snúast beri við beiðni umsækjanda. Þá skal og bankinn fylgjast með rekstri þeirra aðila, er ríkissjóður hefur gengið í ábyrgð fyrir, og eru þeir skyldir að láta bankanum í té ársreikninga og hverjar þær skýrslur og gögn, er bankinn telur nauðsynleg, til þess að hann geti rækt þetta eftirlit. Ef einhver tregðast við að láta umbeðnar upplýsingar í té, má fjármálaráðherra beita dagsektum, allt að 500 kr. fyrir hvern dag, unz gögnin eru í té látn. Dagsektir þessar skal ákveða með ábyrgðarbréfi, og má innheimta þær með aðför.

8. gr.

Fjármálaráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara. Má í þeirri reglugerð m. a. ákveða, að ábyrgð ríkissjóðs megi ekki fara fram úr tilteknum hundradshluta miðað við matsverð framkvæmdar, nema lög mæli fyrir á annan hátt.

9. gr.

Þegar lög þessi öðlast gildi, skal fjárveitinganefnd Alþingis gera tillögur til fjármálaráðherra um, hversu innheimta skuli eða semja um skuldir vegna ábyrgða, sem á ríkissjóð hafa fallið. Er ráðherra heimilt að gefa eftir einstakar skuldir að nokkru eða öllu leyti, ef fjárveitinganefnd mælir einróma með eftirgjöf.

10. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

37

Ákvæði til bráðabirgða.

29. marz

Þar til ný lagaákvæði hafa verið sett um skiptingu kostnaðar við hafnargerðir milli ríkis og sveitarfélaga, skal heimilt, þrátt fyrir ákvæði 3. gr., að veita ríkis-ábyrgð vegna lána til hafnargerða eftir reglum, sem farið hefur verið eftir hingað til.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

38

L Ö G

29. marz

um breyting á lögum nr. 52 27. júní 1925, um verzlunaratvinnu.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Í 3. gr. laganna falli niður ákvæði 4. töluliðs.

2. gr.

Í 5. gr. laganna breytast orðin „1.—4.“ á tveimur stöðum í: 1.—3.

3. gr.

Í 6. gr. laganna falli niður á tveimur stöðum orðin „2. másl. 4. tölul. og“.

4. gr.

Í 7. gr. laganna falli niður orðin „fyrsta másl. 4. tölul.“

5. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

L Ö G

39

29. marz

um breyting á lögum nr. 36 16. nóv. 1907, um skipun sóknarnefnda.
og héraðsnefnda.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

5. gr. laganna orðist svo:

Hver sóknarmaður, karl og kona, sem telst til þjóðkirkjunnar og er lögráða, hefur kosningarrétt á safnaðarfundum og er kjörgengur til sóknarnefndar.

2. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

L Ö G

40

29. marz

um breyting á lögum nr. 47 11. júní 1938, um fasteignasölu.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

a. Ákvæði 5. töluliðs 2. gr. laganna falla niður.

b. Aftan við 2. gr. laganna komi ný málsgrein, svofelld:

Heimilt er að synja manni um leyfi til fasteignasölu, ef ákvæði 2. málsg.

68. gr. almennra hegningarlaga á við um hagi hans.

2. gr.

a. Í 1. málsg. 10. gr. laganna breytast orðin „1.—5.“ í: 1.—4.

b. Ákvæði 2. málsg. 10. gr. laganna falli niður.

3. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

A 13

41

29. marz

L Ö G

um breyting á lögum nr. 77 27. júní 1921, um hlutafélög.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Í 2. málsg. 4. gr. laganna falli niður orðin „með óflekkað mannorð“.

2. gr.

Í 1. málsg. 32. gr. laganna falli niður orðin „hafi óflekkað mannorð“.

3. gr.

Í 34. gr. laganna falli niður orðin „með óflekkað mannorð“.

4. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

42

29. marz

L Ö G

um breyting á lögum nr. 89 29. des. 1953, um löggilta endurskoðendur.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

a. 6. töluliður 1. gr. laganna falli niður.

b. Aftan við 1. gr. komi ný málsgrein, svofelld:

Heimilt er að synja manni um löggildingu, ef ákvæði 2. málsg. 68. gr. almennra hegningarlaga eiga við um hagi hans.

2. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

L Ö G

43

29. marz

um breyting á lögum nr. 24 17. marz 1954, um breyting á lögum nr. 36
1. apríl 1948, um sóknargjöld.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Í stað orðanna „kr. 9.00—36.00 á ári“ í 1. gr. laganna komi: allt að kr. 100.00 á ári.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

L Ö G

44

29. marz

um breyting á lögum nr. 38 14. apríl 1954, um réttindi og skyldur
starfsmanna ríkisins.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

- a. 5. töluliður 3. gr. laganna fellur niður, og breytist röð töluliða samkvæmt því.
b. Á eftir 1. málsgre. komi ný málsgrein, svofelld:

Nú hefur umsækjandi um starf hlotið dóm fyrir refsiverðan verknað, slíkan sem um ræðir í 1. málsgrein 68. gr. almennra hegningarlaga, og telst hann þá ekki fullnægja starfsskilyrðum.

2. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

45

29. marz

L Ö G

um breyting á lögum nr. 52 14. ágúst 1959, um kosningar til Alþingis.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Aftan við 2. gr. komi ný málsgrein, svofelld:

Dómur fyrir refsivert brot hefur ekki flekkun mannorðs í för með sér, nema sakborningur hafi verið fullra 18 ára að aldri, er hann framdi brotið, og refsing sé 4 mánaða fangelsi óskilorðsbundið hið minnsta eða öryggisgæzla sé dæmd.

2. gr.

Lög þessi taka gildi þegar í stað.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

46

29. marz

L Ö G

um breyting á lögum nr. 74 11. júní 1938, um löggilta
niðurjöfnunarmenn sjótjóns.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

- a. Í 1. tölulið 2. gr. laganna falli niður orðin „og hafa óflekkað mannorð“.
- b. Á eftir 5. tölulið 2. gr. bætist nýr töluliður, svofelldur:

Heimilt er að synja manni um löggildingu, ef 2. málsg. 68. gr. almennra hegningarlaga á við um hagi hans.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

L Ö G

47

29. marz

um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að láta gera minnispening í tilefni af 150 ára afmæli Jóns Sigurðssonar.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að láta slá sérstakan minnispening úr gulli í tilefni af 150 ára afmæli Jóns Sigurðssonar 1961. Má með forsetaúrskurði ákveða, að peningur þessi skuli vera mynt, er gjaldgeng sé hér á landi og sé gildi hans 500 krónur.

2. gr.

Heimilt er að selja pening þann, sem um ræðir í 1. grein, með allt að 50% álagi á nafnverð.

Ágóða þeim, er verða kann af sölu minnispeningsins, skal verja til framkvæmda á fæðingarstað Jóns Sigurðssonar, Rafnseyri við Arnarfjörð.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

L Ö G

48

29. marz

um heimild stofnlánadeildar sjávarútvegsins við Landsbanka Íslands til að opna nýja lánaflokka.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Stofnlánadeild sjávarútvegsins er heimilt að opna nýja lánaflokka í þeim tilgangi að bæta fjárhagsaðstöðu fyrirtækja, er stunda sjávarútveg og fiskvinnslu og hafa ekki á undanfórnum árum fengið nægilegt fjármagn til langs tíma til þeirra framkvæmda, sem þau hafa ráðizt í, og getur hún stofnað til skuldar við Seðlabankann í þessu skyni.

2. gr.

Lán þessi skulu aðeins veitt gegn veði í fiskiskipum, vinnslustöðvum og vélum sjávarútvegsins og með einfaldri ábyrgð viðskiptabanka viðkomandi fyrirtækis.

48 29. marz Lánstíma skal miða við áætlaðan endingartíma hinna veðsettu eigna. Hámarks-
lánstími skal vera sem hér segir: Lán út á fasteignir 20 ár, lán út á skip 15 ár og lán
út á vélar 10 ár.

Vaxtakjör skulu ákveðin af stjórn stofnlánadeildarinnar að höfðu samráði við
ríkisstjórn.

Áður en lán er veitt, skal fara fram nýtt mat hinna veðsettu eigna, þar sem þær
skulu metnar til endurkaupsverðs að frádregnum afskriftum, er miðist við rýrnun
eignarinnar frá því að hún varð til.

3. gr.

Telji stjórn stofnlánadeildarinnar, að fengnum tillögum frá viðskiptabanka um-
sækjanda, þörf á sérstakri athugun á fjárhag umsækjanda, áður en unnt verði að af-
greiða lánbeiðni frá honum, getur hún tikynnt það skiptaráðanda, og er þá hvers konar
kyrrsetning eða aðför vegna skuldbindinga lánbeiðanda óheimil á hendur honum og
ábyrgðarmönnum hans, þangað til lánsúmsókn hefur verið afgreidd, þó aldrei lengur
en til 31. desember 1961. Eigi verður bú hans heldur tekið til gjaldþrotaskipta á
því tímabili.

Ákvæði 1. mgr. ná þó eigi til skuldbindinga samkvæmt vinnusamningum
eða hlutaskiptasamningum, sem til hefur verið stofnað á næstu 6 mánuðum á
undan þeim degi, er umrædd tilkynning stofnlánadeildar berst skiptaráðanda. Sömu-
leiðis ná ákvæðin eigi til þeirra skuldbindinga, sem til er stofnað eftir 14. janúar
1961. Kröfur eða réttindi fyrrast ekki vegna frests, sem leiða kann af ákvæðum
1. mgr.

Frá því stofnlánadeild hefur sent ofangreinda tilkynningu til skiptaráðanda og
þar til lánsúmsókn hefur verið afgreidd, þó ekki lengur en til 31. desember 1961,
má lánbeiðandi ekki selja eignir sínar umfram venjulega afurðasölu og ekki veðsetja
þær nema fyrir nauðsynlegum rekstrarlánnum og yfirleitt ekki gera neinar þær ráð-
stafanir, er veruleg áhrif geti haft á efnahag hans.

4. gr.

Lánveitingar samkvæmt lögum þessum skulu háðar ákvæðum laga nr. 41/1946,
þó ekki ákvæðum 3.—11. greinar.

Í reglugerð, sem ráðherra sá, sem fer með bankamál, gefur út að fengnum til-
lögum stjórnar stofnlánadeildarinnar, skal setja nánari reglur um lánskjör og önnur
atriði, eftir því sem ástæða þykir til.

5. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi P. Gíslason.

L Ö G

49

29. marz

um verkstjóranámskeið.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Halda skal, að fengnu samþykki ráðherra, námskeið í verkstjórn árlega, eða oftár, ef þörf krefur.

2. gr.

Stjórn námskeiðanna annast þrír menn, sem ráðherra skipar til fjögurra ára í senn, samkvæmt tilnefningu Verkstjórasambands Íslands, Vinnuveitendasambands Íslands og Iðnaðarmálastofnunar Íslands. Ráðherra skipar formann námskeiðsstjórnar úr hópi tilnefndra stjórnarmanna. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti.

Ráðherra iðnaðarmála fer með yfirstjórn þessara mála.

3. gr.

Ráðherra ákveður með reglugerð inntökuskilyrði á námskeiðin.

4. gr.

Ráðherra setur ákvæði um það með reglugerð, að fengnum tillögum Verkstjórasambands Íslands, Vinnuveitendasambands Íslands og Iðnaðarmálastofnunar Íslands, hvaða námsgreinar skuli kenna og hverjar prófkröfur skuli vera, svo og um það, hvernig kennslu, prófum, einkunnagjöf og útgáfu prófskírteina skuli hagað, um skólagjald og annað, er að kennslu og undirbúningi lýtur.

5. gr.

Próf skulu haldin að loknu námskeiði.

Ráðherra skipar prófdómendur, að fengnum tillögum stjórnar námskeiðanna.

Skýrslur um prófið, ásamt fullu nafni hvers próftaka, fæðingarstað, degi og ári, svo og einkunnum þeim, sem hann hefur hlotið, skal rita í bækur, sem ráðuneytið löggildir til þess. Prófdómendur og stjórn námskeiðanna skulu staðfesta skýrslurnar með undirskrift sinni.

6. gr.

Stjórn verkstjóranámskeiðanna skal hafa samstarf við samtök framleiðenda og aðra aðila, sem hagsmuna hafa að gæta, og gera árlega tillögur um, hvar, hvenær og með hvaða sniði verkstjóranámskeið skulu haldin næsta ár á eftir.

Kostnaðaráætlun skal fylgja slíkum tillögum hverju sinni.

Iðnaðarmálastofnun Íslands skal annast framkvæmd námskeiðanna í umboði námskeiðsstjórnar og hafa á hendi fjárreiður þeirra og varðveita gögn þau og muni, sem námskeiðunum tilheyrja.

7. gr.

Jafnframt verkstjóranámskeiðum skal stjórn námskeiðanna heimilt að starfrækja bréfaskóla í verkstjórn, ef henta þykir.

8. gr.

Kostnaður við verkstjóranámskeið og bréfaskóla samkvæmt lögum þessum greiðist úr ríkissjóði, eftir því sem fé er veitt í fjárlögum.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

L Ö G

um bryta og matreiðslumenn á farskipum og fiskiskipum.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Skýlt er að hafa matreiðslumenn og/eða bryta á öllum vélknúnum skipum, sem eru 800 rúmlestir brúttó eða stærri, annast farþega- og vöruflutninga og hafa minnst 20 manna áhöfn fyrir utan eldhús- og þjónustufólk.

Á fiskiskipum og flutningaskipum, sem eru 100 rúmlestir brúttó eða stærri, og á farþegaskipum, sem eru 100—800 rúmlestir brúttó, er skýlt að hafa matsveina.

2. gr.

Til þess að öðlast réttindi sem matreiðslumaður samkv. 1. málsg. 1. gr. skal viðkomandi hafa sveins- eða meistaráréttindi í matreiðslu.

Til þess að öðlast réttindi sem matreiðslumaður samkv. 2. málsg. 1. gr. skal viðkomandi uppfylla eitthvert eftirtalinna skilyrði:

- a. að hafa sveins- eða meistaráréttindi í matreiðslu;
- b. að hafa lokið 8 mánaða námskeiði við Matsveina- og veitingaþjónaskólann og starfað sex mánuði sem aðstoðarmatreiðslumaður á skipum;
- c. að hafa sótt viðurkennt matreiðslunámskeið og starfað sem matreiðslumaður á fiskiskipum samkv. 1. gr. í 18 mánuði.

3. gr.

Í Matsveina- og veitingaþjónaskólanum skulu haldin námskeið fyrir þá, sem ætla að verða brytar á farþega- og flutningaskipum, og skal ráðherra setja nánari ákvæði um tilhögun þeirra í reglugerð.

4. gr.

Til þess að öðlast brytaréttindi á farþegaskipum og flutningaskipum skal viðkomandi hafa öðlzt meistaráréttindi í matreiðslu- eða framreiðsluiðn og hafa staðizt brytapróf við matsveina- og veitingaþjónaskólann.

5. gr.

Ákvæði laga þessara ná ekki til þeirra, sem við gildistöku laganna starfa sem matreiðslumenn eða brytar á fiski-, flutninga- eða farþegaskipum, né þeirra, sem hafa haft það starf fyrir gildistökuna eitt ár eða lengur. Til að halda rétti sínum

til þessara starfa þurfa þeir að hafa krafizt viðurkenningar ráðuneytisins innan 50
fimm ára frá gildistöku laga þessara.

29. marz

6. gr.

Samgöngumálaráðuneytið getur veitt tímabundna undanþágu frá ákvæðum þessara laga, sé ekki unnt að fá menn til starfa, sem uppfylla þau skilyrði, sem sett eru í lögum þessum, eða það er erfiðleikum bundið.

7. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

L Ö G

51

um heimild handa samgöngumálaráðherra til að veita Guðjóni Ármanni Eyjólfsyni sjóliðsforingja stýrimannsskírteini á íslenskum skipum.

29. marz

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Siglingamálaráðherra skal heimilt að veita Guðjóni Ármanni Eyjólfsyni sjóliðsforingja undanþágu frá því að ganga undir farmanna- og varðskipapróf við stýrimannaskólann í Reykjavík, samkvæmt lögum nr. 5 14. marz 1955, um stýrimannaskólann í Reykjavík, og láta honum í té stýrimannsskírteini í innan- og utanlandssiglingum á verzlunar- og varðskipum af hvaða stærð sem er og skipstjóraskírteini á sams konar skipum, eftir að hann hefur fullnægt ákvæðum laga nr. 66 17. júlí 1946, um atvinnu við siglingar á íslenskum skipum.

Skulu próf hans við sjóliðsforingjaskólann í Kaupmannahöfn jafngilda íslenskum prófum.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

L Ö G

um lánasjóð íslenzkra námsmanna.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Stofna skal sjóð, er nefnist Lánasjóður íslenzkra námsmanna. Skiptist hann í tvær deildir: lánadeild stúdenta við Háskóla Íslands og lánadeild námsmanna erlendis. Sjóðurinn er sjálfseignarstofnun, og er hlutverk hans að veita íslenzkum námsmönnum lán til náms við Háskóla Íslands, erlenda háskóla og aðrar erlendar kennslustofnanir.

2. gr.

Menntamálaráðherra skipar stjórn sjóðsins til fjögurra ára í senn, samkvæmt tilnefningu háskólaráðs, Menntamálaráðs Íslands, stúdentaráðs Háskóla Íslands og Bandalags háskólamanna, og skal sá, er það tilnefnir, hafa stundað háskólanám erlendis og nýlega lokið þar prófi, en hinn fimmta án tilnefningar, og skal hann vera formaður stjórnarinnar. Fulltrúar stúdentaráðs og Bandalags háskólamanna skulu þó tilnefndir til eins árs í senn. Varamenn eru skipaðir með sama hætti og til jafnlangs tíma.

Nú stofna íslenzkir námsmenn erlendis með sér samtök, er meginþorri þeirra er aðili að og starfa samkvæmt samþykktum, er menntamálaráðuneytið viðurkennir, og skal þá skipa í stjórnina samkvæmt tilnefningu þeirra í stað Bandalags háskólamanna.

Hlutverk stjórnarinnar er að annast nauðsynlegar lántökur fyrir sjóðinn og fjármál hans að öðru leyti. Útborgun lána, bókhald, innheimtu og eftirlit með greiðslum er sjóðsstjórn heimilt að fela bankastofnun.

Stjórnin skiptir fé því, sem til úthlutunar er ár hvert, milli deilda sjóðsins samkvæmt reglum, er hún setur, en menntamálaráðherra staðfestir.

3. gr.

Menntamálaráð Íslands veitir fé það, sem kemur í hlut lánadeildar íslenzkra námsmanna erlendis, sem námslán til íslenzkra stúdenta og annarra námsmanna við nám erlendis, samkvæmt reglum, sem menntamálaráð setur, en menntamálaráðherra staðfestir.

4. gr.

Úthlutun úr lánadeild stúdenta við Háskóla Íslands annast fimm manna nefnd, skipuð af menntamálaráðherra til fjögurra ára í senn, þannig: tveir samkvæmt tilnefningu háskólaráðs, tveir samkvæmt tilnefningu stúdentaráðs Háskóla Íslands og einn án tilnefningar. Ráðherra skipar formann nefndarinnar. Fulltrúar stúdentaráðs skulu þó tilnefndir til eins árs í senn. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti.

Lán skulu veitt samkvæmt reglum, er nefndin setur, en menntamálaráðherra staðfestir.

5. gr.

Lántakandi úr Lánasjóði íslenzkra námsmanna skal enga vexti greiða, meðan á námstíma stendur, en endurgreiða lánin með jöfnum afborgunum og 3½% ársvöxtum á allt að 15 árum. Vaxtagreiðslur og afborganir hefjast þremur árum eftir

að námi lýkur. Miða skal við próf eða síðustu lántöku, ef námsmaður hverfur frá námi, nema sérstakar ástæður séu fyrir hendi. Metur stjórn lánasjóðsins það 29. marz hverju sinni.

Námsmaður skal að jafnaði hafa heimild til að taka lán einu sinni á ári, meðan hann er við nám, en þó ekki lengur en hæfilegur námstími er talinn í þeirri grein og þeim skóla, sem námið er stundað í. Ár miðast við háskólaár á hverjum stað.

Fyrir lánum þessum skulu lánþegar gefa út skuldabréf og setja tryggingu, samkvæmt ákvörðun stjórnar lánasjóðsins.

6. gr.

Stúdentar frá Norðurlöndum, sem heimilisfastir eru á Íslandi og stunda nám við Háskóla Íslands, njóta réttinda til námslána samkvæmt 4. gr. með sama hætti og íslenskir stúdentar.

7. gr.

Ríkissjóður leggur sjóðnum árlega til framlag í fjárlögum, eigi lægra en kr. 4650000.00.

Allar eignir lánasjóðs stúdenta við Háskóla Íslands og lánasjóðs íslenskra námsmanna erlendis skulu renna til Lánasjóðs íslenskra námsmanna við gildistöku laga þessara.

8. gr.

Sjóðsstjórninni er heimilt að taka innanlands allt að 45 millj. króna lán handa sjóðnum á árunum 1961—1980, gegn tryggingu í verðbréfaeign sjóðsins.

Eigi má sjóðsstjórnin lána meira fé úr sjóðnum árlega en svo, að öruggt sé, að sjóðurinn geti staðið straum af lánum þeim, er hann hefur tekið til starfsemi sinnar.

9. gr.

Reikningar sjóðsins skulu gerðir árlega og endurskoðaðir af ríkisendurskoðuninni. Þeir skulu birtir í Stjórnartíðindum.

10. gr.

Ráðherra setur með reglugerð frekari ákvæði um starfsemi sjóðsins.

11. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og samtímis falla úr gildi lög nr. 5/1952, um lána-sjóð stúdenta, og lög nr. 17/1960, um lánasjóð íslenskra námsmanna erlendis.

Ákvæði til bráðabirgða.

Fé það, sem veitt er í fjárlögum fyrir árið 1961 til lánasjóðs stúdenta við Háskóla Íslands, skal renna til lánadeildar stúdenta við Háskóla Íslands, og fé það, sem veitt er til lánasjóðs íslenskra námsmanna erlendis, skal renna til lánadeildar námsmanna erlendis.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi P. Gíslason.

L Ö G

um Listasafn Íslands.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Safnið er eign íslenzka ríkisins. Menntamálaráðuneytið fer með yfirstjórn þess. Menningarsjóður greiðir listasafninu a. m. k. 500 þús. krónur árlega af tekjum sínum til listaverkakaupa.

2. gr.

Aðalhlutverk listasafnsins skal vera:

- a. að afla svo fullkomins safns íslenzkrar myndlistar sem unnt er, varðveita það og sýna,
- b. að afla viðurkenndra erlendra listaverka, og skal verja í því skyni allt að tíu af hundraði af því fé, sem safninu er fengið til listaverkakaupa, geyma má fé í þessu skyni frá ári til árs,
- c. að annast fræðslustarfsemi um myndlist, innlenda og erlenda, með fyrirlestrum, kvikmyndasýningum, leiðsögn um safnið, útgáfu mynda og rita, eða með öðrum þeim hætti, er henta þykir og fé er veitt til,
- d. að láta gera kvikmyndir um verk hinna fremstu íslenzku myndlistarmanna, ævi þeirra og starfsháttu, eftir því sem fjárráð og aðrar aðstæður leyfa,
- e. að afla heimilda um íslenzka myndlist að fornu og nýju og kaupa til safnsins nauðsynlegan bókakost,
- f. að efna til farandsýninga um landið,
- g. að veita erlendum söfnum og öðrum opinberum aðilum upplýsingar um íslenzka myndlist, eftir því sem óskað er og við verður komið,
- h. að hafa umsjón með öllum listaverkum í eigu ríkisins, þótt þau séu geymd utan safnsins, nema þeim, sem geymd eru í Þjóðminjasafni eða falin þjóðminjaverði eða öðrum til umsjónar.

3. gr.

Sýningarsalir safnsins skulu opnir almenningi án gjalds á auglýstum tíma.

4. gr.

Menntamálaráðherra skipar forstöðumann safnsins, þegar lög þessi öðlast gildi, en safnvörð og annað nauðsynlegt starfslíð, þegar fé er veitt í því skyni í fjárlögum. Skulu launin vera hin sömu og hliðstæðra starfsmanna við önnur ríkissöfn.

5. gr.

Mynda skal safnráð fimm manna, þannig:

Forstöðumaður safnsins á sæti í ráðinu samkvæmt stöðu sinni og er jafnframt formaður þess. Forstöðumaður getur falið safnverði að gegna störfum í safnráði í forföllum sínum.

Menntamálaráðherra skipar einn mann í ráðið og varamann hans eftir hverjar alþingiskosningar.

Íslenzkir myndlistarmenn, þeir sem eru eða verið hafa félagar í einhverju félagi myndlistarmanna, sem starfandi er, þegar kosning fer fram, skulu kjósa úr sínum

hópi þrjá menn í safnráð til fjögurra ára í senn og jafnmarga varamenn, tvo list- **53**
málara og einn myndhöggvara. Varamenn skulu þeir vera, sem flest hljóta atkvæði 29. marz
næst hinum kjörnu safnráðsmönnum. Verði tala varamanna eigi fullskipuð með
þeim hætti, skal kjósa á ný eins marga varamenn og á skortir fulla tölu.

Forstöðumaður safnsins skal gera skrá um þá, er kosningarrétt og kjörgengi
hafa til safnráðs samkvæmt framansögðu. Skal skráin liggja frammi í lista-
safninu hæfilegan tíma, áður en kosning til safnráðs fer fram, til þess að mönn-
um gefist kostur á að kanna, hvort þeir eru á kjörskrá, og koma fram leið-
réttingum.

Undirbúning og framkvæmd kosningar til safnráðs skal menntamálaráðherra
fela kjörstjórn, er skipuð sé forstöðumanni safnsins, sem er formaður hennar,
ráðuneytisstjóranum í menntamálaráðuneytinu og einum manni, tilnefndum af
stjórn Bandalags íslenzkra listamanna.

Kosning til safnráðs skal vera leynileg og fara fram skriflega.

Þegar kjörstjórn er fullskipuð, skal hún láta gera kjörseðla. Kjörstjórn skal
síðan senda einn kjörseðil ásamt tilheyrandi umslagi til hvers kjósanda, sem at-
kvæðisrétt hefur, og tilkynna honum um leið, hvenær kjörseðillinn skuli kominn
í hendur hennar aftur. Kjörseðlar skulu sendir í ábyrgðarpósti milli kjósenda og
kjörstjórnar.

6. gr.

Meiri hluti atkvæða ræður úrslitum í safnráði, sbr. þó 9. gr. Þó þarf einróma
samþykki fjögurra ráðsmanna til ákvörðunar um kaup á listaverkum, ef forstöðu-
maður safnsins, eða safnvörður í forföllum hans, er henni andvígur.

Ef ágreiningur ris milli formanns safnráðs og annarra safnráðsmanna, skal
bóka ágreiningsefni og rökstudda greinargerð aðila í gerðabók ráðsins. Slíkum
ágreiningi geta aðilar skotið til menntamálaráðherra til úrskurðar.

Menntamálaráðuneytið ákveður þóknun safnráðs.

7. gr.

Forstöðumaður skal leita ákvörðunar safnráðs um eftirgreind atriði:

- kaup á listaverkum til safnsins,
- hvort veita skuli viðtöku gjöfum, er kunna að bjóðast,
- sérýningar, er safnið kann að gangast fyrir,
- önnur mál, er forstöðumaður æskir að safnráð fjalli um, eða mál, er minnst
tveir safnráðsmenn æskja, að þar séu rædd og safnið varða.

8. gr.

Við val listaverka til safnsins ber að fara eftir listrænu gildi þeirra og hafa í
huga, hvað safnið á eftir sama höfund.

9. gr.

Heimilt er að selja myndir úr eigu safnsins í því skyni að kaupa annað verk
eftir sama listamann, er æskilegra þykir fyrir safnið. Sala er þó því aðeins heimil,
að safnráðsmenn og höfundur séu um það sammála.

10. gr.

Þótt safnið veiti listaverki viðtöku sem gjöf, má það eigi takast á hendur skuld-
bindingar um aðra meðferð þess en annarra listaverka safnsins. Þó má safnið aldrei
selja eða á annan hátt láta af hendi listaverk, er það hefur þegið að gjöf.

Gjöf skal fylgja gjafabréf.

53

29. marz

Óheimilt er að lána listaverk safnsins, nema á listsýningar, og þá því aðeins, að forstöðumaður telji sérstaka ástæðu til. Með samþykki safnráðs má þó víkja frá þessu ákvæði.

11. gr.

12. gr.

Safnráð tekur ákvörðun um það hverju sinni, hvort heimila skuli afnot af sýningarsölum safnsins fyrir aðrar sýningar en þær, er íslenska ríkið stendur að.

13. gr.

Reisa skal sérstakt hús fyrir listasafnið, þegar nægilegt fé er veitt til þess í fjárlögum eða á annan hátt.

14. gr.

Safnið fær þann rétt, sem á hverjum tíma fylgir listaverki samkvæmt íslenskum höfundalögum við venjulegt, óskilorðsbundið afsal þess, þó með þeirri takmörkun um sölu eða aðra afhendingu, sem leiðir af ákvæðum 9. og 10. gr. Safnið hefur rétt til opinberra sýninga á listaverkunum á vegum safnsins og öðrum listsýningum, sbr. 11. gr. Enn fremur skal safnið hafa rétt til eftirmyndunar eða annarrar eftirgerðar af listaverkunum til afnota fyrir það sjálft og til sölu innan veggja þess og á sýningum, sem það heldur, en til eftirgerðar í öðru skyni þarf samþykki höfundar eða annars handhafa höfundaréttar, enda á hann þá rétt til þóknunar.

15. gr.

Menntamálaráðuneytið getur með reglugerð sett nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara.

16. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi, og falla samtímis úr gildi öll ákvæði, er brjóta í bág við þau.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi Þ. Gíslason.

54

29. marz

L Ö G

um fræðslumyndasafn ríkisins.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Yfirstjórn fræðslumyndasafns ríkisins er í höndum menntamálaráðuneytisins. Menntamálaráðherra skipar fimm menn í stjórn safnsins til fjögurra ára í senn, samkvæmt tillögum stjórnna Sambands íslenskra barnakennara, Landssambands framhaldsskólakennara, Menntamálaráðs Íslands og útvarpsráðs, en ráðherra skipar formann safnstjórnar án tilnefningar. Ef stjórnarmaður forfallast eða lætur af störfum, skal skipa mann í stjórnina á sama hátt.

Forstöðumaður fræðslumyndasafns á sæti á fundum safnstjórnar og hefur 54
þar málfrelsi og tillögurétt, en eigi atkvæðisrétt. Getur hann skotið þeim ákvörð- 29. marz
unum stjórnarinnar, er mjög varða fjárhag safnsins, undir úrskurð ráðuneytisins.

2. gr.

Hlutverk fræðslumyndasafns ríkisins er, eftir því sem við verður komið:

- a. Að festa kaup á erlendum og innlendum kvikmyndum og kyrrmyndum í þágu fræðslumála og annarra menningarmála.
- b. Að eignast tæki til fræðslumyndagerðar, svo og sýningartæki eftir þörfum, og leiðbeina fræðslustofnunum, er þess æskja, um val og útvegum sýningar-tækja.
- c. Að lána skólum og öðrum fræðslustofnunum myndir og tæki til notkunar við kennslu. Enn fremur að lána eða leigja þessum aðilum, svo og félögum, er hafa menningarmál á stefnuskrá sinni og standa öllum opin án tillits til stjórnmála-skoðana, myndir og tæki til afnota í sambandi við félags- og skemmtanalið.
- d. Að láta þýða eða gera íslenzkar skýringar við erlendar fræðslumyndir.
- e. Að verja hluta af tekjum safnsins til útvegunar á hljómplötum og tónböndum til notkunar við fræðslu og félagslífi í skólum. Skal um þetta höfð samvinna við Ríkisútvarpið.
- f. Að hafa samráð við Menntamálaráð Íslands um gerð fræðslu- og menningar-mynda. Enn fremur getur safnið ráðið í töku kynningarmynda um einstaka þætti atvinnulífs og félagslífs, og er heimilt að semja við stofnanir og samtök um fjárhagslega þátttöku slíkra aðila í myndagerðinni.
- g. Að efla íslenzka fræðslumyndagerð á annan hátt — svo sem með því að styrkja efnilega menn til þess að afla sér þekkingar í þeim efnum, er safninu megi síðar að gagni verða.

3. gr.

Alþingi veitir í fjárlögum ár hvert fé til rekstrar safninu, og skal sú fjárveiting eigi vera lægri en 300000 kr. á ári. Stjórn safnsins gerir árlega áætlun um tekjur þess og gjöld, og skal fjárhagsáætlunin háð samþykki menntamálaráðuneytisins. Enn fremur getur safnið aflað sér tekna með kvikmyndasýningum, og skulu þær sýningar undanþegnar skemmtanaskatti.

4. gr.

Menntamálaráðuneytið skipar forstöðumann safnsins, að fengnum tillögum safnstjórnar, og setur ráðuneytið honum erindisbréf og ákveður laun hans, unz þau verða ákveðin í launalögum. Skal hann annast daglega stjórn safnsins. Hann skal árlega semja skýrslu um rekstur og hag safnsins og senda hana menntamálaráðuneytinu í lok hvers starfsárs. Reikningar safnsins skulu gerðir árlega og endurskoðaðir af endurskoðunardeild fjármálaráðuneytisins.

Safnstjórnin ræður annað starfsfólk safnsins í samráði við forstöðumann, að fengnu samþykki menntamálaráðuneytisins og eftir því sem fé er veitt til í fjárlögum.

5. gr.

Menntamálaráðuneytið getur í reglugerð sett fyllri ákvæði um starfsemi og rekstur safnsins, meðal annars kveðið á um meðferð, vörzlu og útlán eða leigu mynda og tækja og um myndasýningar.

54

6. gr.

29. marz

Lög þessi öðlast þegar gildi, og eru jafnframt úr gildi numin lög nr. 1 21. janúar 1944, að svo miklu leyti sem þau fjalla um kennslukvikmyndir.

Gjört i Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi Þ. Gíslason.

55

L Ö G

29. marz

um jarðhitasjóð og jarðboranir ríkisins.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Stofna skal sjóð, er nefnist jarðhitasjóður. Hann er eign ríkisins, sem ber ábyrgð á skuldbindingum hans.

Tekjur sjóðsins eru:

- a. fé það, sem veitt er á fjárlögum hverju sinni,
 - b. vextir af fé sjóðsins,
 - c. tekjuafgangur, er kann að verða hjá jarðborunum ríkisins, þar með talinn endurgreiddur kostnaður af leit og borunum, sbr. 2. gr.
- Jarðhitasjóður má taka að láni allt að kr. 50000000.00 til starfsemi sinnar.

2. gr.

Úr jarðhitasjóði má verja fé til rannsókna á eðli og uppruna jarðhita, til leitar að jarðhita með jarðfræðilegum, jarðeðlisfræðilegum og öðrum vísindalegum aðferðum, til rannsókna og tilrauna við vinnslu jarðhita o. fl.

Úr jarðhitasjóði skal greiða kostnaðarhluta ríkisins af jarðborunum, samkv. 3. og 4. gr.

Þegar ráðizt er í framkvæmdir til hagnýtingar þess jarðhita, sem fundizt hefur við leit samkv. fyrstu málsgrein, eða unninn með borunum skv. 3. gr. og 4. gr., skal telja með stofnkostnaði mannvirkjanna þann hluta leitar- og borunarkostnaðar, sem greiddur hefur verið úr jarðhitasjóði eða ríkissjóði, og endurgreiða hann í jarðhitasjóð með áföllnum vöxtum.

3. gr.

Ríkið lætur framkvæma jarðboranir eftir heitu vatni og gufu í rannsóknarskyni og til vinnslu víðs vegar um landið til hagnýtingar jarðhitans í hitaveitum til almenningsþarfa og til ræktunar, raforkuvinnslu og iðnaðar.

Ráðherra ákveður, að fengnum tillögum frá jarðhitadeild raforkumálastjórnar, hvar borað er, en jafnan skal láta sitja í fyrirrúmi borun á þeim stað, eða þeim stöðum, þar sem vænta má, að verðmæti jarðhitans verði mest og komi fyrst að notum.

4. gr.

55

29. marz

Með jarðborum ríkisins má jafnframt framkvæma jarðboranir fyrir sveitarfélög og einstaklinga, sem óska þess, eftir því sem því verður við komið og gegn greiðslu borkostnaðar. Ráðherra getur ákveðið, að hluti borkostnaðar sé eigi greiddur fyrir en mannvirkjagerð hefst til notkunar þess jarðhita, sem borað er eftir. Um þetta skal gerður samningur hverju sinni.

5. gr.

Raforkumálastjóri annast stjórn jarðhitasjóðs og reikningshald undir yfirumsjón ráðherra. Jarðhitadeild gerir árlega fjárhagsáætlun fyrir sjóðinn, og skal hún send ráðherra svo snemma, að fylgt geti fjárlagafrumvarpi til Alþingis. Greiðslur úr sjóðnum skal inna af hendi samkvæmt fjárhags- og greiðsluáætlun, er ráðherra hefur samþykkt, eða að fenginni heimild ráðherra í hvert sinn.

Jafnan skal leita umsagnar raforkuráðs um allar greiðslur úr sjóðnum og framkvæmdir, er sjóðnum er ætlað að veita fé til.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ingólfur Jónsson.

L Ö G

56

29. marz

um skattfrelsi vinninga í happdrætti Styrktarfélags vangefinna, Styrktarfélags lamaðra og fatlaðra og Sjálfsbjargar — landssambands fatlaðra.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Árið 1961 skulu vinningar í happdrættum eftirtalinna félaga vera undanþegnir hvers konar opinberum gjöldum nema eignarskatti:

Styrktarfélags vangefinna,
Styrktarfélags lamaðra og fatlaðra,
Sjálfsbjargar — landssambands fatlaðra.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

57

29. marz

L Ö G

um breyting á lögum nr. 27 5. marz 1951, um meðferð opinberra mála.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

4. gr. orðist svo:

Sýslumenn utan kaupstaða, bæjarfógetar í kaupstöðum utan Reykjavíkur og sakadómarar í Reykjavík rannsaka og fara með opinber mál fyrir dómi og kveða upp dóm í þeim.

Í umdæmum utan kaupstaða, þar sem sérstakur lögreglustjóri er skipaður, innir hann af hendi sömu störf í opinberum málum.

Í Reykjavík sæta opinber mál rannsókn, meðferð og dómsuppsögu í sakadómi, er skipaður skal eftir ákvörðun dómsmálaráðherra þremur til fimm sakadómurum, og er einn þeirra yfirsakadómari. Starfar hver þeirra sjálfstætt og á sína ábyrgð að málum þeim, sem hann fær til meðferðar samkvæmt ákvörðun yfirsakadómara, enda skiptir hann störfum með sakadómurum að öðru leyti og hefur yfirstjórn embættisins og fyrirvar út á við.

Forseti skipar yfirsakadómara og sakadómara. Yfirsakadómari tekur laun samkvæmt III. launaflokki laga nr. 92/1955 og sakadómarar samkvæmt IV. launaflokki sömu laga.

2. gr.

5. gr. orðist svo:

Saksóknari getur kveðið svo á, að rannsókn máls og meðferð, annað hvort eða hvort tveggja, skuli fara fram í Reykjavík, eða annars staðar á landinu, þar sem honum þykir bezt við eiga, enda þótt það skyldi annars sæta rannsókn og meðferð dómara í öðru lögsagnarumdæmi, ef mál er vandasant eða umfangsmikið.

Dómsmálaráðherra getur skipað sérstakan dóm, einum eða fleiri dómurum, er halda megi dómþing, hvar sem vera skal á landinu, ef málið þykir ofvaxið hinum reglulega dómanda vegna embættisanna eða af öðrum ástæðum.

Í Reykjavík geta þrír sakadómarar annaðhvort eftir ákvörðun yfirsakadómara eða eftir boði dómsmálaráðherra farið með mál eftir rannsókn þess og dæmt það í sameiningu, enda þyki vafi vera um mikilsverð sönnunar- eða lagaatriði.

Dómur getur kvatt tvo kunnáttumenn til dómstarfa með sér í málum, þar sem sérkunnáttu þykir sérstök þörf.

3. gr.

Við 2. málsg. 8. gr. bætist nýr liður, sem verður 6. töluliður: 6. Saksóknari og fulltrúar hans.

4. gr.

Orðin „sækjanda og“ í 13. gr. falli niður. Í stað orðsins „áfrýjun“ í sömu gr. komi orðin: afgreiðslu dómsgerða.

5. gr.

Í stað orðanna „Sakadómari í Reykjavík“ í 4. málsg. 18. gr. komi orðið: Saksóknari.

6. gr.

57

29. marz

20. gr. orðist svo:

Saksóknari ríkisins fer með ákærvaldið.

Forseti skipar saksóknara. Hann skal fullnægja lagaskilyrðum til skipunar í dómaraembætti í Hæstarétti. Saksóknari nýtur sömu launa og annarra lögkjara sem hæstaréttardómarar, eftir því sem við verður komið.

Dómsmálaráðherra skipar fulltrúa með lögfræðiprófi og annað starfslið til aðstoðar saksóknara með samþykki hans.

Fulltrúar og aðrir starfsmenn saksóknara taka samkvæmt launalögum sömu laun og hliðstæðir starfsmenn í Stjórnarráði Íslands eftir nánari ákvörðun dómsmálaráðherra.

Saksóknari hefur embættisskrifstofu í Reykjavík.

7. gr.

21. gr. orðist svo:

Saksóknari skal hafa gætur á afbrotum, sem framin eru. Hann kveður á um rannsókn opinberra mála og hefur yfirstjórn hennar og eftirlit. Getur hann gefið lögreglumönnum fyrirmæli og leiðbeiningar um framkvæmd rannsókna og verið við hana staddur eða látið fulltrúa sinn vera það. Hann höfðar opinber mál, sbr. þó 112.—114. gr., tekur ákvörðun um áfrýjun þeirra og gegnir að öðru leyti þeim störfum, sem honum eru falin í lögum.

Áður en saksóknari ákveður málshöfðun á hendur opinberum starfsmanni fyrir brot í starfi, skal hann jafnan leita umsagnar ráðuneytis þess, sem í hlut á. Ráðuneytinu ber að láta saksóknara í té rökstudda umsögn og tillögur, svo fljótt sem verða má.

Haldast skulu sérákvæði í lögum, þar sem svo er mælt, að dómsmálaráðherra kveði á um rannsókn, höfðun og áfrýjun opinberra mála. Þegar svo stendur á, gefur dómsmálaráðherra saksóknara fyrirmæli um rannsókn og aðrar framkvæmdir og leggur samþykki sitt á ákæruskjal og áfrýjunarstefnu.

Dómsmálaráðherra hefur eftirlit með framkvæmd ákærvalds og getur krafðið saksóknara skýrslna um einstök mál.

8. gr.

22. gr. orðist svo:

Þegar saksóknari er svo riðinn við mál eða aðilja, að hann mætti eigi gegna dómarastörfum í því, skal hann tilkynna það dómsmálaráðherra. Nú berst ráðherra slík tilkynning eða hann fær vitneskju um þetta með öðrum hætti, og skipar hann þá annan lögðæfa mann, sbr. 2. málsg. 20. gr., til meðferðar þess máls. Sama gildir, ef saksóknari hefur lögmat forföll.

9. gr.

23. gr. orðist svo:

Nú skal mál því aðeins höfða, að sá krefjist þess, sem misgert er við, og skal handhafi ákærvalds og dómari rannsaka það af sjálfsdáðum, hvort sá, er málshöfðunar krefst, er réttur málsaðili. Ef svo þykir ekki vera, skal málshöfðunar synja og vísa máli frá dómi, ef það hefur farið til dóms.

Ef verknaður felur bæði í sér brot, er opinberri málshöfðun skal sæta, og brot, er sætir málshöfðun einstaks aðilja, getur saksóknari höfðað mál fyrir bæði brotin, ef sá aðili óskar þess, enda ber þá að dæma þau og ákveða refsingu í einu lagi. En láta skal þó mál falla niður fyrir það brot, er einstakur aðili átti sök að, ef hann krefst þess, unz dómur er upp kveðinn í héraði.

57

10. gr.

29. marz

24. gr. breytist svo:

1. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í fyrsta málslið 1. málsg. komi orðið: saksóknara.
2. Á eftir fyrsta málslið 1. málsg. komi nýr málsliður svo hljóðandi: Saksóknari getur bæði að tillögu héraðsdómara og af sjálfsdáðum lagt til, að saksókn verði felld niður.

11. gr.

1. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í fyrri málslið 3. málsg. 25. gr. komi orðið: saksóknara.
2. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í síðari málslið sömu málsg. komi orðið: saksóknari.

12. gr.

Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ á þremur stöðum í 27. gr. komi orðið: saksóknara.

13. gr.

Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 1. málsg. 28. gr. komi orðið: saksóknari.

14. gr.

1. Fyrsta málsg. 29. gr. orðist svo:

Nú er héraðsdómari í vafa um, á hvaða varnarþingi mál skuli höfða eða hvort höfða skuli mál gegn fleiri mönnum en einum saman, og getur hann þá leitað um það fyriræla saksóknara.

2. Í stað orðsins „Dómsmálaráðherra“ í fyrri málslið 2. málsg. 29. gr. komi orðið: Saksóknari.
3. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í síðari málslið sömu málsg. komi orðið: saksóknara.

15. gr.

Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 30. gr. komi orðið: saksóknari.

16. gr.

3. málsg. 32. gr. orðist svo:

Dómsmálaráðherra setur lögreglumönnum fyriræli um rannsókn brota að fengnum tillögum saksóknara, yfirsakadómara og lögreglustjóra í Reykjavík.

17. gr.

- Fyrri málsliður 2. málsg. 33. gr. orðist svo:

Dómsmálaráðherra setur reglur um kennslu lögreglumanna, prófkröfur og önnur hæfiskilyrði að fengnum tillögum saksóknara, yfirsakadómara og lögreglustjóra í Reykjavík.

18. gr.

Síðari málsliður 1. málsg. 42. gr. orðist svo: Og getur kærandi þá borið málið undir saksóknara, sem tekur ákvörðun um, hvort kæru skuli sinnt eða rannsókn haldið áfram.

19. gr.

Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 2. málsg. 73. gr. komi orðið: saksóknari.

20. gr.

74. gr. orðist svo:

Dómari getur borið undir saksóknara, hvort rannsókn skuli hefja eða fram halda, og tekur þá saksóknari ákvörðun um það atriði. Saksóknari getur og af sjálfsdáðum

farið þess á leit við dómara, að hann hefji rannsókn eða haldi áfram þegar hafinni 57
 rannsókn. Ef dómari telur, að krafa saksóknara verði eigi tekin til greina, með því 29. marz
 að skilyrði laga um refsingu í því máli skorti, svo sem vegna þess að eigi sé um
 refsiverða háttsemi að tefla, refsikrafa fyrnd, ákærvaldið bresti aðild o. s. frv.,
 þá veitir dómari saksóknara kost á að skýra málið og kveður síðan upp úrskurð um,
 hvort taka skuli kröfu saksóknara til greina. Samsvarandi gildir, þegar rannsóknar
 er krafist í málum, er greinir í 3. málsg. 21. gr.

21. gr.

79. gr. orðist svo:

Nú sætir mál sókn og vörn fyrir héraðsdómi eftir málshöfðun, sbr. 130. gr., og
 skipar þá saksóknari sækjanda einhvern hæstaréttarlögmann eða héraðsdómslög-
 mann, enda hafi sá fengið löggildingu dómismálaráðherra til sóknar opinberra mála
 í héraði. Rétt er þó saksóknara að sækja mál sjálfur eða láta fulltrúa sinn gera það.
 Ekki má sækjandi vera nokkur sá, er gerði dómara óhæfan til að fara með mál, né
 heldur sá, er vegna afstöðu sinnar til máls eða aðilja væri óhæfur dómari í því máli.

Hlutverk sækjanda er að stuðla að því, að hið sanna og rétta komi í ljós og yfir
 höfuð að létta dómara starfið með málflutningi sínum. Honum ber, þegar er hann
 hefur fengið skjöl málsins, að athuga gaumgæfilega, hvort rannsókn um einstök
 atriði kunni að vera áfátt, og benda dómara tafarlaust á það til þess að úr því verði
 bætt. Í flutningi málsins skal hann lýsa staðreyndum skilmerkilega og án allra
 óþarfa málalenginga og draga fram öll atriði, sem máli skipta, sbr. 75. gr. Lagaatriði
 ber honum að greina stutt, ljóslega og hlutlægt. Loks skal hann leiða ályktanir sínar
 af því, sem hann hefur með greindum hætti fram flutt.

Skipuðum sækjanda ber þóknun fyrir starf sitt eftir ákvörðun dómara.

22. gr.

84. gr. orðist svo:

Hæstaréttarlögsmönnum og þeim héraðsdómslögsmönnum, er fengið hafa löggild-
 ingu dómismálaráðherra til sóknar opinberra mála í héraði, er skylt samkvæmt skipun
 saksóknara að sækja opinbert mál í lögsagnarumdæmi, þar sem þeir hafa skrifstofu,
 og þar í grennd. Nú reynist skipaður sækjandi óhæfur að álit dómara eða honum
 verða forföll, og skipar þá saksóknari annan löghæfan mann í hans stað.

Það er borgaraleg skylda hverjum heilum lögráða manni að taka að sér starf
 verjanda í opinberu máli innan lögsagnarumdæmis, þar sem hann er búsettur. Nú
 telur dómari verjanda rækja starfann óviðunandi eða verjanda verða forföll, og
 skipar dómari þá annau löghæfan mann í hans stað.

23. gr.

Fyrsti málsliður 2. málsg. 87. gr. orðist svo:

Þóknun sækjanda, sem saksóknari hefur skipað, og skipaðs verjanda skal ákveða
 í dómi, ef það lýkst með þeim hætti, nema viðkomandi hafi afsalað sér þóknun.

24. gr.

1. Í stað orðsins „dómismálaráðherra“ í 2. málsg. 112. gr. komi orðið: saksóknara.
2. Í stað orðsins „dómismálaráðherra“ í 3. málsg. sömu gr. komi orðið: saksóknari.
3. Í stað orðsins „dómismálaráðherra“ í fimmta málslið 4. málsg. sömu gr. komi
 orðið: saksóknari.

25. gr.

Í stað orðsins „dómismálaráðherra“ í 4. málsg. 113. gr. komi orðið: saksóknara.

57

29. marz

26. gr.

Í stað orðanna „22. gr.“ í lok 1. málsg. 114. gr. komi: 2. málsg. 21. gr.

27. gr.

1. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í fyrsta málslið 1. málsg. 115. gr. komi orðið: saksóknara.
2. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í öðrum málslið sömu málsg. komi orðið: saksóknari.
3. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 2. málsg. sömu gr. komi orðið: saksóknari.

28. gr.

Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 1. málsg. 118. gr. komi orðið: saksóknari.

29. gr.

1. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 2. málsg. 124. gr. komi orðið: saksóknara.
2. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 3. málsg. sömu gr. komi orðið: saksóknari.

30. gr.

Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 2. tölulið 129. gr. komi orðið: saksóknari.

31. gr.

1. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 2. tölulið 1. málsg. 130. gr. komi orðið: saksóknara og í stað orðanna „22. gr.“ í sama tölulið komi: 2. málsg. 21. gr.
2. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 2. málsg. sömu gr. komi orðið: saksóknari.

32. gr.

1. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í fyrra málslið 131. gr. komi orðið: saksóknari.
2. Síðari málsliður sömu gr. orðist svo: Saksóknari skipar því næst sækjanda og dómari (formaður) verjanda og sendir þeim skjöl málsins ásamt tilkynningu um stað og stund til næsta þinghalds, sbr. 115. og 116. gr.

33. gr.

1. málsg. 143. gr. orðist svo:

Í dómi eða úrskurði, ef máli lýkur án dóms, skal almennt kveða á um skyldu ákærða til að greiða sakarkostnað án ákvörðunar fjárhæðar. Þóknun skipaðs sækjanda og verjanda skal þó ákveða tiltekinni fjárhæð, sbr. 2. málsg. 87. gr. Saksóknari sækir mál í héraði og fyrir Hæstarétti svo og fulltrúi hans í héraði án sérstaks endurgjalds, en verði ákærða í slíku máli dæmt að greiða sakarkostnað, skal honum gert að greiða tiltekna fjárhæð málssóknarlauna, er renni í rikissjóð. Þóknun verjanda, sem kemur fyrir dóm utan lögsagnarumdæmis, þar sem með aðalmál er farið, svo og annan kostnað þar ákveður dómari aukamálsins.

34. gr.

1. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 1. tölulið 154. gr. komi orðið: saksóknara.
2. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 3. tölulið sömu gr. komi orðið: saksóknara.

35. gr.

159. gr. orðist svo:

Ef skipaður sækjandi eða verjandi gerir sig sekan í vanrækslu eða skeytingarleysi í starfa sínum, getur dómari dæmt honum sekt frá 200—5000 krónur í dómi eða úrskurði.

36. gr.

Í stað orðsins „Dómsmálaráðherra“ í 171. gr. komi orðið: Saksóknari.

57

29. marz

37. gr.

Þriðji málsliður 2. málsg. 174. gr. orðist svo:

Sendir hann þegar æðra dómi fimm eintök þar af með athugasemdum sínum, ef hann vill, en saksóknara, sökunaut eða verjanda hans eitt eintak hverjum svo og þeim öðrum, er kæran varðar (sækjanda, vitni o. s. frv.).

38. gr.

1. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 1. málsg. 175. gr. komi orðið: saksóknara.
2. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í upphafi 2. málsg. sömu gr. komi: saksóknara.
3. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 4. tölulið sömu málsg. komi orðið: saksóknari.
4. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 4. málsg. sömu gr. komi orðið: saksóknara.

39. gr.

1. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 2. málsg. 177. gr. komi: saksóknara.
2. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 3. málsg. 177. gr. komi: saksóknara.

40. gr.

1. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 1. málsg. 179. gr. komi orðið: saksóknari.
2. Í stað orðsins „Dómsmálaráðherra“ í 2. málsg. sömu gr. komi orðið: Saksóknari.
3. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í fyrsta málslið 3. málsg. sömu gr. komi orðið: saksóknara.
4. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í öðrum málslið sömu málsg. komið orðið: saksóknari.
5. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í þriðja málslið sömu málsg. komi orðið: saksóknara.
6. Síðasti málsliður sömu málsg. orðist svo: Skipar þá forseti dómsins verjanda eða verjendur með áritun á dómsgerðir og sendir þær því næst saksóknara.

41. gr.

180. gr. orðist svo:

Saksóknari undirbýr ágríp dómsgerða með þeim hætti, sem tíðkamt hefur, og lætur síðan, er hann hefur veitt verjanda kost á athugun frumvarps síns, fjölrita ágríp.

Nú telja saksóknari og verjandi sakaratriði miður rannsökuð en skyldi, og gera þeir þá, um leið og þeir undirbúa ágríp dómsgerða, skrá um þau atriði og kynna þau hvor öðrum. Saksóknari ákveður því næst, hverra frekari gagna skuli leita með prófun máls í héraði. Að því loknu annast saksóknari gerð viðbótarágríps.

Saksóknari endursendir Hæstarétti síðan dómsgerðir héraðsdóms ásamt framhaldsprófum, ef því er að skipta, og ágríp dómsgerða. Ákveður forseti Hæstaréttar svo þingfestingardag máls og tilkynnir saksóknara og verjanda það með hæfilegum fyrirvara.

42. gr.

181. gr. orðist svo:

Saksóknari sækir öll opinber mál í Hæstarétti án sérstaks endurgjalds, og

57 hvíla á honum sömu skyldur, sem hingað til hafa hvílt á sækjanda fyrir þeim 29. marz dómi, og samkvæmt þeim fyrirætlum, er í lögum þessum segir.

Nú er saksóknari settur samkvæmt 22. gr., og ákveður dómsmálaráðherra honum þá þóknun fyrir starf hans.

43. gr.

Í stað orðsins „sækjanda“ í 182. gr. komi orðið: saksóknara.

44. gr.

Í stað orðsins „sækjandi“ í 184. gr. komi orðið: saksóknari.

45. gr.

Í stað „181. og 182. gr.“ í 185. gr. komi: 182. og 183. gr.

46. gr.

1. Í stað „200—2000 krónur“ í 1. málslíð 1. málsg. 186. gr. komi: 200—5000 krónur.
2. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í öðrum málslíð sömu málsg. komi orðið: saksóknara.
3. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í þriðja málslíð sömu málsg. komi orðið: saksóknari.
4. Í stað orðsins „Sækjanda“ í fyrra málslíð 2. málsg. sömu gr. komi orðið: Saksóknara.
5. Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í síðari málslíð sömu málsg. komi orðið: saksóknari.

47. gr.

187. gr. orðist svo:

Nú þykir verjandi hafa gerzt sekur um vanrækslu eða önnur glöp í undirbúningi eða flutningi opinbers máls fyrir Hæstarétti, og getur dómurinn þá gert honum 200—5000 króna sekt á hendur til ríkissjóðs.

48. gr.

188. gr. orðist svo:

Nú þykir Hæstarétti að vísu vera gallar á verki héraðsdómara, skipaðs sækjanda í héraði, verjanda eða annarra, en ekki slíkir sem sektum eigi að varða, og getur dómurinn þá vítt viðkomendur fyrir þá, eftir því sem honum þykir ástæða til.

49. gr.

Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 191. gr. komi orðið: saksóknara.

50. gr.

Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 1. málsg. 193. gr. komi orðið: saksóknara.

51. gr.

Í stað orðsins „Dómsmálaráðherra“ í 1. málsg. 194. gr. komi orðið: Saksóknari.

52. gr.

Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 195. gr. komi orðið: saksóknari.

53. gr.

Í stað orðsins „dómsmálaráðherra“ í 198. gr. komi orðið: saksóknara.

54. gr.

57

29. marz

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Ákvæði laganna um störf saksóknara ríkisins koma til framkvæmdar 1. júlí 1961.

Lögmæti aðgerða, sem fram hafa farið fyrir þann tíma, skal meta eftir eldri lögum, en aðgerðir, sem síðar fara fram, hlíta ákvæðum þessara laga.

Dómsmálaráðuneytið og utanríkisráðuneytið afhenda saksóknara ríkisins þau skjöl opinberra mála, sem þar eru og embætti hans varða.

55. gr.

Þegar lög þessi hafa öðlzt gildi, skal fella meginmál 1.—53. gr. þeirra inn í lög nr. 27/1951, um meðferð opinberra mála, og gefa þau út svo breytt.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

SVEITARSTJÓRNARLÖG

58

29. marz

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

A. Sveitarstjórnarumdæmi.

1. gr.

Ríkið skiptist í sveitarfélög, sem ráða sjálf málefnum sínum, undir yfirstjórn ríkisstjórnarinnar (félagsmálaráðuneytisins), samkvæmt því sem lög ákveða.

Eigi skal neinu máli, sem varðar sérstaklega hagsmuni sveitarfélags, til lykta ráðið án umsagnar sveitarstjórnarinnar.

2. gr.

Með sveitarfélögum er í lögum þessum átt við hreppa og kaupstaði.

Staðarmörk sveitarfélaga skulu vera hin sömu og nú eru, en ráðuneytið getur breytt þeim, samkvæmt því, sem fyrir er mælt í 4.—8. gr. laga þessara, sbr. þó 3. gr.

3. gr.

Kaupstöðum og sýslum má eigi fækka eða fjölga nema með lögum.

Sama gildir um breytingu á mörkum kaupstaða og sýslna.

4. gr.

Ráðuneytið skal sameina hreppa, þegar þess er óskað af hlutaðeigandi hreppsfélagum, ef sýslunefndin mælir með því. Með sömu skilyrðum er ráðuneytinu heimilt að breyta hreppamörkum, sbr. þó 7. gr.

58

29. marz

Nú hefur íbúatala hrepps verið lægri en 100 samfelld í fimm ár, og er þá ráðuneytinu heimilt, eftir tillögum sýslunefndar, að sameina hreppinn þeim nágranna-hreppi í sömu sýslu, sem sýslunefnd telur eftir atvikum bezt henta.

Ef skuldir slíks hrepps eru svo miklar, að þær torveldi sameiningu hreppanna, má ráðuneytið verja fé úr Jöfnunarsjóði til greiðslu hluta þeirra, svo að eigi verði talið, að þær íþyngi hinum sameinuðu hreppum óeðlilega.

5. gr.

Nú er kaптún eða þorp með 300 íbúa eða fleiri í hreppi og hinn hluti hreppsins telur 200 íbúa eða fleiri, og hefur þá hvort um sig, kaптúnið eða þorpið annars vegar, og sá hluti hreppsins, sem kaптúnið eða þorpið er ekki í, hins vegar, rétt til þess að vera sérstakt sveitarfélag.

Nú hafa tilmæli um skiptingu hrepps samkvæmt 1. mgr. verið samþykkt á sveitarfundi, sbr. 31. gr., af a. m. k. $\frac{2}{3}$ hlutum hreppsbúa, sem eiga lögheimili í þeim hluta hans, sem óskar skiptingar, og skal þá ráðuneytið skipta hreppnum samkvæmt 1. mgr. Ráðuneytið ákveður staðarmörk milli hinna nýju sveitarfélaga samkvæmt grein þessari, eftir tillögum hlutaðeigandi hreppsnefndar og sýslunefndar.

6. gr.

Ráðuneytið getur skipt hreppi, samkvæmt beiðni hreppsnefndar að fengnum meðmælum sýslunefndar, enda verði íbúatala hvors hrepps, eftir að skipt hefur verið, eigi lægri en 200.

Ráðuneytið ákveður hreppamörk, þegar skipt er samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar.

8. gr.

Ef ekki næst samkomulag um fjárreiður hreppa, þegar þeir eru sameinaðir eða þeim er skipt, samkvæmt 4., 6. eða 7. gr. þessara laga, sker ráðuneytið úr ágreiningi

B. Þegnar sveitarfélaga.

9. gr.

Þegnar sveitarfélags eru allir þeir, sem eiga lögheimili í sveitarfélaginu, samkvæmt lögum nr. 35 30. maí 1960, um lögheimili, 10. gr.

C. Hlutverk sveitarfélaga.

10. gr.

A. Skyld er sveitarfélagi að annast þau hlutverk, sem því eru falin í lögum eða á annan löglegan hátt, svo sem:

- a. fjárreiður og reikningshald sitt, þar á meðal greiðslu lögboðinna framlaga til almennatrygginga, atvinnuleysistrygginga, byggingarsjóðs verkamanna o. s. frv.,
- b. framfærslumál,
- c. barnavernd,
- d. vinnumiðlun,
- e. fræðslumál,
- f. skipulags- og byggingarmál,
- g. hreinlætis- og heilbrigðismál,
- h. eldvarnir og önnur brunamál,
- i. lögreglumál,
- j. forðagæzlu og fjallskil,
- k. refa- eða meindýraeyðingu.

- B. Hlutverk sveitarfélaga er enn fremur það að vinna að sameiginlegum velferðarmálum þegna sinna, svo sem:
- a. að sjá um vegagerð, gatnagerð, holræsagerð, hafnargerð, vatnsveituframkvæmdir, rafveituframkvæmdir, hitaveituframkvæmdir, leikvallagerð, íþróttavallagerð o. fl.,
 - b. að gera ráðstafanir til þess að koma í veg fyrir almennt atvinnuleysi eða bjargarskort, eftir því sem fært er á hverjum tíma.

58

29. marz

11. gr.

- Ráðstafanir sveitarfélags eru háðar þeim takmörkunum, sem hér skal greina:
- a. Hækkun útsvara er háð samþykki ráðuneytis eða sýslunefnda, samkvæmt ákvæðum gildandi laga.
 - b. Kröfu sveitarfélags til útsvars og skatts má ekki selja og veðsetning slíkrar kröfu er aðeins heimil vegna rekstrarlána, sem endurgreiða skal fyrir næstu árslok.
 - c. Sala eigna og tækja, sem nauðsynleg eru vegna framkvæmda, samkvæmt 10. gr. A, er óheimil, svo og aðrar þær ráðstafanir á þeim eignum og tækjum, sem brjóta í bága við framkvæmdir samkvæmt téðum ákvæðum. Veðsetning sömu eigna er óheimil, nema til tryggingar skuldum, sem til er stofnað vegna kaupa þeirra eða byggingarkostnaðar.
 - d. Mannvirki þau, sem gerð kunna að vera, samkvæmt 10. gr. B a, og nauðsynleg eru vegna þeirra mála, sem þar um getur, má ekki selja. Veðsetning slíkra eigna er óheimil, nema til tryggingar skuldum, sem til er stofnað vegna þeirra.
 - e. Samþykki ráðuneytisins þarf til þess að reka áhættusaman atvinnurekstur, svo sem útgerð, iðnað og verzlun. Ráðuneytið skal leita umsagnar hlutaðeigandi sýslunefndar, áður en það veitir hreppnum slíkt samþykki.
 - f. Samþykki sýslunefndar þarf til þess, að ályktun hreppsnefndar sé gild um eftirtalin atriði:
 1. Lántökur vegna hreppsins, sem nemi meiru en á lögð útsvör í hreppnum það ár.
 2. Sala eða veðsetning fasteigna hreppsins svo og kaup nýrra fasteigna.
 3. Ólögboðnar skuldbindingar, sem gilda eigi langan tíma.
 Nú synjar sýslunefnd um samþykki til ráðstöfunar, sem um ræðir í staflíð þessum, og er þá hreppsnefnd rétt að hera málið á sveitarfundi, sbr. 31. gr., undir atkvæði. Hljóti ályktun hreppsnefndar $\frac{3}{4}$ hluta atkvæða, skal hún vera gild án samþykkis sýslunefndar.
 - g. Öðrum takmörkunum, sem lög kunna að ákveða.

II. KAFLI

Stjórn sveitarfélaga.

A. Sveitarstjórnir.

a. Skipun sveitarstjórna.

12. gr.

Í hverju sveitarfélagi skal vera sveitarstjórn: í hreppum hreppsnefnd og í kaupstöðum bæjarstjórn, er í Reykjavík nefnist borgarstjórn.

Sveitarstjórn sér um, að hlutverk sveitarfélags, sbr. 10. gr., sé rækt, og annast öll málefni sveitarfélagsins.

13. gr.

Í hverri bæjarstjórn skulu vera níu bæjarfulltrúar, en haldast má þó óbreytt tala bæjarfulltrúa í kaupstöðum eins og nú er.

58 Ráðuneytinu er heimilt að breyta tölu bæjarfulltrúa, samkvæmt ósk hlutað-
29. marz eigandi bæjarstjórnar, þó þannig, að þeir séu eigi færri en sjö og eigi fleiri en ellefu.

Í Reykjavík skulu borgarfulltrúar eigi vera færri en 15 og eigi fleiri en 27.

14. gr.

Í hverri hreppsnefnd skulu vera fimm hreppsnefndarmenn, en haldast má þó óbreytt tala hreppsnefndarmanna eins og nú er.

Sýslunefnd er heimilt að breyta tölu hreppsnefndarmanna, samkvæmt ósk hreppsnefndar, þó þannig, að hreppsnefndarmenn séu eigi færri en þrír og eigi fleiri en sjö.

b. Kosning sveitarstjórna.

15. gr.

Sveitarstjórnarmenn skulu kosnir með leynilegum almennum kosningum.

Bæjarstjórnir svo og hreppsnefndir í hreppum, þar sem $\frac{3}{4}$ þegna, samkvæmt íbúaskrá þjóðskrárinnar, sbr. 13. gr. laga nr. 31 27. marz 1956, eru búsettir í kaптúni, skal kjósa hlutfallskosningu.

Í öðrum hreppum skulu hreppsnefndarkosningar vera óhlutbundnar. Þó skal einnig þar kjósa hlutfallskosningu, ef 25 kjósendur, sem eru á kjörskrá, eða 1/10 hluti kjósenda, sem er á kjörskrá í hlutaðeigandi hreppi, krefjast hlutfallskosningar í bréfi stíluðu til oddvita kjörstjórnar 6 vikum fyrir kjördag.

Nú kemur enginn framboðslisti fram, samkvæmt 2. og 3. mgr. þessarar greinar, áður en framboðsfresti lýkur, og skal þá kjósa óhlutbundinni kosningu.

16. gr.

Kjörtímabil sveitarstjórna er fjögur ár. Þegar kjósa verður vegna þeirra atvika, er um ræðir í 17. gr. 2. mgr., skal kjörtímabil eigi standa lengur en til næstu almennra sveitarstjórnarkosninga.

17. gr.

Almennar sveitarstjórnarkosningar í bæjum og þeim hreppum, þar sem fullir $\frac{3}{4}$ hlutar íbúanna eru búsettir í kaптúni, fara fram síðasta sunnudag í maímánuði, sem ekki ber upp á hvítasunnudag, en aðrar sveitarstjórnarkosningar síðasta sunnudag júnímánaðar.

Nú ferst fyrir kosning til sveitarstjórnar á tilskildum tíma vegna veðurs eða af öðrum ástæðum, kosning skal fram fara vegna skipta á sveitarfélagi, kjósa þarf í sveitarstjórn einn eða fleiri fulltrúa vegna varanlegra forfalla aðalmanna og varamanna, eða ef kjósa á bæjarstjórn, samkvæmt 33. gr. 2. mgr., og skal þá kosning fram fara svo fljótt sem við verður komið.

18. gr.

Kosningarrétt til sveitarstjórna hafa allir sem:

- eru 21 árs að aldri, þegar kosning fer fram,
- eru íslenskir ríkisborgarar, eða hafa jafnan rétt við þá,
- eru fjárráðir.

Að fullnægðum skilyrðum þessarar greinar, a—c, hefur hver þegn sveitarfélags kosningarrétt í sínu sveitarfélagi, sbr. 9. gr.

19. gr.

Kjörgengir í sveitarstjórn eru allir þeir, sem kosningarrétt hafa í sveitarfélaginu.

Þeim, sem er kjörgengur, heill og hraustur og yngri en 65 ára, er skylt að taka við kjöri í sveitarstjórn.

58

29. marz

Þeim, sem setið hefur í sveitarstjórn eitt kjörtímabil eða lengur, er þó ekki skylt að taka við kjöri, fyrr en liðinn er jafnlangur tími og hann átti þar samfleytt sæti síðast, enda tilkynni hann yfirkjörstjórn í síðasta lagi 3 dögum áður en framboðsfrestur er útrunninn, að hann skorist undan endurkjöri.

20. gr.

Þegar kosið er hlutfallskosningu í sveitarstjórn, eru allir þeir frambjóðendur varamenn í sveitarstjórn, sem ekki hafa náð kosningu sem aðalmenn, en átt hafa sæti á framboðslista, sem fengið hefur einn eða fleiri aðalmenn kjörna í sveitarstjórn. Þegar kosning er óbundin, skal kjósa jafnmarga varamenn og aðalmenn eru. Séu varamenn ekki kosnir sérkosningu, eftir að atkvæði hafa verið talin við kosningu aðalmanna, þá er heimilt að láta kosninguna fara þannig fram, að kjósa andi ritar á kjörseðil allt að tvöfalt fleiri nöfn en tala þeirra manna er, sem kjósa á sem aðalmenn. Réttkjörnir aðalmenn eru þeir, sem hljóta flest atkvæði. Þeir, sem hlotið hafa flest atkvæði næst á eftir aðalmönnum, eru réttkjörnir varamenn í þeirri röð, sem atkvæðatölur segja til um.

Varamenn taka sæti í sveitarstjórn í þeirri röð, sem þeir eru kosnir, þegar aðalfulltrúar þess lista, sem þeir eru kosnir á, falla frá, flytjast burtu eða forfallast á annan hátt varanlega frá því að eiga sæti í sveitarstjórn.

Nú forfallast aðalmaður, samkvæmt 2. mgr., sem átt hefur sæti á framboðslista, sem tveir eða fleiri stjórn málaflakkar stóðu að, og skulu þá þeir varamenn listans, sem eru úr sama stjórn málaflakki og aðalmaður sá, sem um er að ræða, taka sæti hans í sveitarstjórn í þeirri röð, sem þeir voru kosnir, án tillits til þess, hvar þeir annars eru í röð varamanna. Sé enginn úr hópi varamanna slíks lista í sama stjórn málaflakki og aðalfulltrúinn, sem í hlut á, var í þegar kosning fór fram, taka varamenn listans sæti samkvæmt 2. mgr. þessarar greinar.

Nú forfallast aðalfulltrúi um stundarsakir vegna veikinda eða annars, og er honum þá rétt að tilnefna þann af varamönnum sínum, sem taka skal sæti hans á meðan. Hafi hann engan tilnefnt úr hópi varamanna, skal varamaður taka sæti hans samkvæmt ákvæðum 2. og 3. mgr. þessarar greinar.

c. Formenn sveitarstjórna.

21. gr.

Eftir sveitarstjórnarkosningar kys sveitarstjórn sér formann og einn eða tvo varaformenn úr sínum hópi.

Formaður bæjarstjórnar nefnist forseti, en formaður hreppsnefndar oddviti.

Aldursforseti sveitarstjórnar gegnir formannsstörfum, unz formaður hefur verið kosinn.

Sá er rétt kjörinn formaður eða varaformaður, sem fengið hefur atkvæði meira en helmings fulltrúa sveitarstjórnar. Verði þeim atkvæðafjöldi eigi náð, skal kjósa að nýju og skal þá kjósa um þá tvo, er flest fengu atkvæðin. Ef þrír eða fleiri, sem um skyldi kjósa, hafa fengið jafnmörg atkvæði, skal varpa hlutkesti, um hverja tvo skuli kjósa. Verður þá sá rétt kjörinn, sem fleiri atkvæði fær, þó að hann fái ekki helming atkvæða. Verði atkvæði jöfn, ræður hlutkesti.

Hinn nýkjörni formaður skal þegar í stað tilkynna kjör formanns og varaformanns til sýslumanns, ef um oddvita er að ræða, en til ráðuneytisins, þegar um forseta bæjarstjórnar er að ræða.

58

29. marz

Kjörtímabil formanns og varaformanns sveitarstjórnar skal vera hið sama og sveitarstjórnar, nema sveitarstjórn ákveði skemmri kjörtíma.

Ef formaður deyr eða verður varanlega forfallaður frá sveitarstjórnarstörfum áður en kjörtími hans er á enda, skal kjósa formann í hans stað það sem eftir er kjörtímabilsins, sbr. 21. gr.

22. gr.

d. Skyldur og réttindi sveitarstjórnarmanna.

23. gr.

Hver sveitarstjórnarmaður er skyldur til að taka sæti í nefndum og framkvæma önnur þau störf, sem sveitarstjórn felur honum á hendur. Þó getur sá, sem verið hefur formaður sveitarstjórnar heilt kjörtímabil eða lengur, eða haft önnur störf á hendi fyrir sveitarstjórn jafnlangan tíma eða lengur, skorast undan kosningu til þess starfs jafnlangan tíma og hann hefur gegnt formannsstörfum eða haft starfið á höndum.

24. gr.

Skylt er sveitarstjórn að ákveða hæfilega þóknun til sveitarstjórnarmanna fyrir störf þeirra í sveitarstjórn.

e. Sveitarstjórnarfundir.

25. gr.

Bæjarstjórn skal halda reglulega fundi eigi sjaldnar en einu sinni í mánuði. Heimilt er þó að fella niður fundi í júlí og ágúst.

Hreppsnefnd skal halda a. m. k. tvo nefndarfundir á hverju ári.

Aukafundir skulu haldnir eftir þörfum, samkvæmt ákvörðun bæjarstjóra, sveitarstjóra eða formanns sveitarstjórnar eða þegar a. m. k. þriðjungur sveitarstjórnarfulltrúa krefst þess.

Reglulegir fundir bæjarstjórna og aukafundir, sem boðaðir hafa verið með dagskrá, skulu fara fram fyrir opnum dyrum. Sama gildir um hreppsnefndarfundir, hafi a. m. k. þriðjungur hreppsnefndarmanna krafist þess í tæka tíð. Einstök mál má þó ræða innan luktra dyra, þegar sveitarstjórn ákveður.

26. gr.

Formaður sveitarstjórnar, bæjarstjóri eða sveitarstjóri boðar sveitarstjórnarfundir á þann hátt, sem sveitarstjórn ákveður. Hann ákveður og fundarstað og fundartíma, hafi sveitarstjórn eigi gert það.

Kunngert skal íbúum sveitarfélags með auglýsingu, hvar og hvenær sveitarstjórn heldur fundi fyrir opnum dyrum.

Greina skal dagskrá í fundarboði.

27. gr.

Sveitarstjórn getur enga ályktun gert, nema meira en helmingur sveitarstjórnarfulltrúa sé viðstaddur á fundi.

Á sveitarstjórnarfundum ræður afl atkvæða úrslitum mála.

Ef jafnmörg atkvæði eru með málefni og móti því, fellur það, nema við kosningar, þá ræður hlutkesti.

28. gr.

Sveitarstjórnir skulu hafa tvær umræður, með a. m. k. einnar viku millibili, um eftirtalin málefni:

a. Hina árlegu fjárhagsáætlun sveitarfélagsins.

b. Ársreikninga sveitarfélagsins og fyrirtækja þess.

c. Reglugerðir, sem hljóta eiga staðfestingu ráðherra eða sýslunefndar.

58

d. Beiðni um aðstoð, sbr. 62. gr. laga þessara.

29. marz

Heimilt er þó hreppsnefndum að afgreiða ársreikninga, sbr. staflið b, við eina umræðu. Sama gildir um fjárhagsáætlun, sbr. staflið a, í hreppum með færri en 500 íbúa. Athuga skal fjárhagsáætlun lið fyrir lið og greiða atkvæði um hverja grein fyrir sig og áætlunina í heild. Þegar umræður eru tvær, skal þetta gert við hina síðari.

29. gr.

Formaður sveitarstjórnar stjórnar umræðum á fundum hennar. Hann sér um, að fundargerðir séu skipulega færðar í gerðabók sveitarstjórnar og að allar ályktanir séu rétt og nákvæmlega bókaðar.

Rétt er sveitarstjórn að ráða sér fundarritara.

Allir fulltrúar, sem mættir eru, skulu undirrita fundargerðir sveitarstjórnar. Hver fulltrúi, sem eigi er samdóma hinum, á rétt á því, að ágreiningsálit hans verði ritað með fáum orðum í gerðabókina.

30. gr.

Sveitarstjórn setur sjálf fundarsköp sín, en ráðherra staðfestir þau.

f. Almennir sveitarfundir.

31. gr.

Rétt er hreppsnefnd að boða til almenns sveitarfundar um málefni sveitarfélagsins, og skylt, ef $\frac{1}{4}$ hluti atkvæðisbærra manna í hreppnum óskar þess, og eru fundir þessir ráðgefandi, sbr. þó 11. gr. f. Slíkir fundir eru lögmætir, ef til þeirra er boðað með opinberri auglýsingu, sem birt er með sama hætti, sem tíðkaður er um opinberar tilkynningar í því sveitarfélagi, og fundurinn er boðaður með a. m. k. þriggja daga fyrirvara, enda sé þess getið í fundarboði, hver málefni komi til umræðu og atkvæða á fundinum. Atkvæðisrétt á sveitarfundum hafa aðeins þeir, sem kosningarrétt eiga til sveitarstjórnarinnar.

B. Framkvæmdarstjórn sveitarfélaga.

a. Almenn ákvæði.

32. gr.

Framkvæmdarstjórn sveitarfélaga annast borgarstjóri í Reykjavík, bæjarstjórnar í öðrum kaupstöðum og oddvitar eða sveitarstjórnar í hreppunum eftir því, sem nánar er mælt fyrir í kafla þessum.

Heimilt er borgarstjórn Reykjavíkur að ákveða, að fleiri en einn borgarstjóri skuli vera í Reykjavík. Verði slík heimild notuð, skal störfum milli borgarstjóranna skipt með ákvæðum í reglugerð.

Ákvæði laga þessara um bæjarstjóra og bæjarráð gilda og um borgarstjóra og borgarráð í Reykjavík.

b. Um bæjarstjóra.

33. gr.

Bæjarstjórn ræður bæjarstjóra. Ráðningartími hans skal að jafnaði vera hinn sami og kjörtími bæjarstjórnar. Hafi bæjarstjóri verið ráðinn til lengri tíma, skal þó hvorum aðila heimilt, að kjörtímabili loknu, að segja ráðningarsamningi upp með sex mánaða fyrirvara.

Nú næst eigi meiri hluti bæjarstjórnar fyrir ráðningu bæjarstjóra, svo að hann er í andstöðu við meiri hluta bæjarstjórnar, og getur ráðherra þá ákveðið, að bæjarstjórnarkosningar skuli fara fram á ný.

58

29. marz

Bæjarstjóri hefur á hendi framkvæmd ákvarðana þeirra, sem bæjarstjórn gerir, og annast yfirleitt framkvæmdir bæjarmálefna, nema bæjarstjórn hafi ákveðið annað um einstök mál.

Hann á sæti á fundum bæjarstjórnar og nefnda hennar, en hefur ekki atkvæðisrétt, nema hann sé einnig bæjarfulltrúi. Hann hefur óbundið málfrelsi og tillögurétt á bæjarstjórnar- og nefndarfundum. Ekki má kjósa hann í fastar nefndir, nema hann sé bæjarfulltrúi, en fela má honum formennsku slíkra nefnda.

35. gr.

Nú samþykkir bæjarstjórn ályktun, sem hefur verulegan kostnað í för með sér, sem ekki hefur verið gert ráð fyrir á gildandi fjárhagsáætlun bæjarins, og getur bæjarstjóri þá fellt slíka ályktun úr gildi um sinn, með því að rita álit sitt um hana í gerðabókina.

Um þetta skal hann, svo fljótt sem verða má, senda ráðuneytinu skýrslu, sem leggur úrskurð á málið. Eftirrit af skýrslu bæjarstjóra skal senda bæjarstjórninni, svo að hún geti gert athugasemdir við hana, áður en hún fer til ráðuneytisins.

c. Um nefndir o. fl.

36. gr.

Bæjarstjórn setur fastar nefndir til að fara með einstök bæjarmál. Bæjarstjórn getur og ákveðið, að sett skuli bæjarráð, er hafi með höndum framkvæmd tiltekinna málefna bæjarins ásamt bæjarstjóra. Heimilt er að láta bæjarráð taka að meira eða minna leyti við starfi fastra nefnda. Bæjarráði er heimil fullnaðar-ákvörðun mála, sem ekki eru veruleg fjárhagsatriði, enda sé eigi ágreiningur í bæjarráði né við bæjarstjóra um slíkar ákvarðanir.

37. gr.

Kosningar í bæjarráð og nefndir skulu jafnan vera leynilegar og hlutbundnar, ef þess er óskað. Kosning bæjarráðs og nefnda gildir kjörtímabilið, nema annað sé ákveðið. Varamenn taka sæti í bæjarráði eða nefndum, samkvæmt ákvæðum 20. gr., enda hafi ekki verið kosnir sérstakir varamenn í bæjarráð eða nefndirnar.

38. gr.

Bæjarstjórn setur samþykkt um stjórn bæjarmála, sem ráðherra staðfestir. Í samþykkt þessari skulu vera ákvæði um:

- a. Starfssvið bæjarstjóra og annarra starfsmanna.
- b. Skipun og verksvið fastra nefnda og bæjarráðs, þar sem það er.
- c. Önnur ákvæði um framkvæmd bæjarmálefna.

d. Um oddvita o. fl.

39. gr.

Oddviti hreppsnefndar hefur á hendi framkvæmd ákvarðana þeirra, sem hreppsnefnd gerir. Hann annast gjaldheimtu, reikningshald, fésýslu, bréfaskipti og annað það, sem hreppsnefnd varðar, nema hreppsnefnd hafi ákveðið annað, sbr. 41., 42. og 43. gr.

40. gr.

Laun oddvita skulu vera 25 krónur fyrir hvern þegn hreppsins á ári og sé miðað við íbúaskrá 1. desember næsta ár á undan. Þá skal og oddviti njóta sams konar launa-hækkana og starfsmenn hljóta hjá ríkinu eða ríkisstofnunum.

Auk launa þeirra, sem um ræðir í 1. mgr., skal greiða oddvita innheimtulaun, 58 4% af innheimtum útsvörum og öðrum sveitargjöldum, sem honum ber að inn- 29. marz heimta hjá gjaldendum hreppsins, nema sveitarstjórn ákveði annað.

41. gr.

Hreppsnefnd getur kosið nefndir til að fara með einstök hreppsmál, svo og falið hverjum nefndarmanna, sem hún vill, á hendur einhver ákveðin störf, t. d. að sjá um gjaldheimtu, fjallskil, að annast bréfagerð um einstök mál og annað, er að þeim lýtur, o. fl.

e. Um sveitarstjóra.

42. gr.

Í hreppi með fleiri en 500 íbúa, eða þar sem atvinnurekstur er svo mikill, að störf oddvita séu að dómi ráðuneytisins mun meiri en almennt gerist, er hreppsnefnd heimilt að ráða sveitarstjóra.

Heimilt er tveim hreppum eða fleiri, sem hafa samtals fleiri en 500 íbúa, að ráða einn sveitarstjóra sameiginlega.

Ráðningartími sveitarstjóra skal að jafnaði vera hinn sami og kjörtími hreppsnefndar. Hafi sveitarstjóri verið ráðinn til lengri tíma, skal þó hvorum aðila heimilt, að kjörtímabili loknu, að segja ráðningarsamningi upp með sex mánaða fyrirvara.

43. gr.

Sveitarstjóri fer með þau störf, sem oddvita eru falin, sbr. 39. gr.

Sveitarstjóri á sæti á fundum hreppsnefndar og hefur þar óbundið málfrelsi og tillögurétt. Eigi hefur hann atkvæðisrétt þar, nema hann sé einnig hreppsnefndarmaður.

Sveitarstjórn setur samþykkt, er ráðherra staðfestir, um starfssvið sveitarstjóra og laun, sem greiðast úr hreppsjóði.

44. gr.

Nú hefur sveitarstjóri verið ráðinn, samkvæmt 42. gr., og falla þá niður launa- greiðslur til oddvita, samkvæmt 40. gr. Heimilt er þó hreppsnefnd að ákveða oddvita þóknun fyrir störf hans.

III. KAFLI

Um fjárreiður sveitarfélaga.

a. Almenn ákvæði.

45. gr.

Reikningsár sveitarfélaga skal vera almanaksárið.

46. gr.

Fyrir lok desembermánaðar skal sveitarstjórn gera áætlun um tekjur og gjöld sveitarfélagsins næsta reikningsár. Ráðuneytið getur veitt bæjarstjórnnum og sýslunefndir hreppsnefndum undanþágu frá þessu ákvæði, þegar brýnar ástæður eru fyrir hendi, þó eigi lengur en til 31. marz næsta árs.

Ræða skal fjárhagsáætlun á tveim fundum með að minnsta kosti einnar viku millibili, sbr. þó 28. gr.

Fjárhagsáætlun, samkvæmt þessari grein, skal vera meginregla um upphæð gjalda í sveitarfélaginu og fjárstjórn þar á reikningsárinu.

58

29. marz

Sveitarstjórn skal hafa nákvæmar gætur á fjárstjórn sveitarfélagsins. Hún skal sjá um, að skattar, útsvör og aðrar tekjur séu rétt heimtar og í tækan tíma og teknar lögtaki, ef þess þarf með. Sveitarstjórn skal og gæta þess, að peningaeign sveitarfélagsins sé haldið aðgreindri frá peningaeign sjóðshaldara eða annarra, og sjá um, að fé sveitarfélagsins sé ávaxtað og varðveitt á tryggum stað, eftir því sem við verður komið.

Útgjöld, sem ekki eru lögbundin, samningsbundin eða leiðir af fyrri samþykkt sveitarstjórnar, má eigi greiða, nema til komi samþykki sveitarstjórnar, og enga greiðslu má inna af hendi nema með samþykki bæjarstjóra, sveitarstjóra eða oddvita, eftir því sem við á.

b. Um bókhald sveitarfélaga.

48. gr.

Í kaupstöðum og hreppum með 500 íbúa eða fleiri skal hafa tvöfalt bókhald um fjárreiður sveitarfélagsins. Nú rekur sveitarfélag fyrirtæki, og er þá sýslunefnd heimilt að ákveða, að sveitarfélagið skuli hafa tvöfalt bókhald, þó að íbúar þess séu færri en 500.

49. gr.

Sveitarfélög, sem hafa skulu tvöfalt bókhald, skulu halda þær bækur, sem hér greinir:

- a. Dagbók, þar sem skrá skal allar greiðslur í peningum, sem inn koma eða eru látnar af hendi, svo og öll önnur viðskipti, sem fram fara á vegum sveitarfélagsins. Heimilt er að halda sérstaka sjóðbók yfir allar peningagreiðslur.
- b. Gjaldendabók, þar sem hverjum gjaldanda er gefinn sérstakur reikningur og gjöld hans skráð svo og greiðslur þær, sem hann hefur innt af hendi.
- c. Viðskiptamannabók, þar sem skrá skal skipti sveitarfélagsins við aðra aðila, þar með talin önnur sveitarfélög.
- d. Aðalbók, þar sem skrá skal niðurstöðutölur bókhaldsins.
- e. Framfærslubók, þar sem skrá skal alla styrkþega og framfærslustyrk þeim veittan svo og endurgreiðslur slíks styrks.
- f. Efnahagsbók, þar sem skrá skal ársfjórðungslega reikningsjöfnuð sveitarfélagsins, og árlegt efnahagsyfirlit og efnahags- og rekstursreikning þess og fyrirtækja þess. Ef nauðsyn þykir, má nota fleiri en eina efnahagsbók.
- g. Skrá um ábyrgðir, sem sveitarfélagið hefur gengið í.
- h. Aðrar þær bækur, sem nauðsyn krefur.

Sveitarfélögum er heimilt að færa bækur þær, sem hér um ræðir, í spjaldskrárformi eða sem lausblaðabækur, nema bækur þær, sem um getur í staflið d. og f.

50. gr.

Sveitarfélög, sem ekki er skylt að hafa tvöfalt bókhald, samkvæmt 48. gr., skulu halda þær bækur, sem hér greinir:

- a. Sjóðbók, sem rita skal í allar peningagreiðslur, sem sveitarsjóður fær eða geldur út.
- b. Efnahagsbók, þar sem skrá skal ársreikninga hreppsins með athugasemdom endurskoðenda, svörum reikningshaldara og úrskurðum sýslunefndar. Í bók þessa skal og rita niðurjöfnunarskrá hreppsins, skrá um þá, sem notið hafa framfærslustyrks og hve mikils, o. fl., ef henta þykir.

51. gr.

58

Félagsmálaráðuneytið lætur í samráði við Hagstofu Íslands gera bækur þær, sem sveitarfélögum er skylt að halda, samkvæmt 49.—50. gr., og sér um, að þær séu jafnan fáanlegar.

Dagbækur og sjóðbækur, sem ekki eru lausblaðabækur, og efnahagsbækur skulu vera gegnumdregnar, tölusettar og löggiltar.

Ráðuneytið setur með reglugerð nánari ákvæði um bókhald sveitarfélaga.

c. Um ársreikninga sveitarfélaga og fyrirtækja þeirra.

52. gr.

Í lok hvers árs skal gera reikning um tekjur og gjöld sveitarfélaga og fyrirtækja þeirra á umliðnu reikningsári og reikning yfir eignir og skuldir miðað við 31. desember.

53. gr.

Félagsmálaráðuneytið ákveður í samráði við Hagstofu Íslands form fyrir ársreikningum sveitarfélaga og lætur gera eyðublöð til afnota fyrir sveitarfélögin í samræmi við það.

Sveitarfélögunum er skylt að gera ársreikninga sína í því formi, sem ráðuneytið ákveður, sbr. 1. mgr.

54. gr.

Ársreikningar hreppanna skulu fullgerðir fyrir febrúarlok ár hvert og ársreikningar kaupstaða fyrir lok maimánaðar.

Sama gildir um ársreikninga fyrirtækja, sem rekin eru á vegum sveitarfélaga.

d. Um endurskoðun.

55. gr.

Sveitarstjórn kýs endurskoðendur til eins árs í senn. Bæjarstjórnir skulu kjósa tvo endurskoðendur og hreppsnefndir einn eða tvo endurskoðendur. Um leið skulu kosnir jafnmargir varaendurskoðendur.

Fulltrúar í sveitarstjórn eru eigi kjörgengir sem endurskoðendur eða varaendurskoðendur sveitarsjóðsreikninga, eða reikninga fyrirtækja, sem rekin eru af sveitarstjórn.

Sveitarstjórn er heimilt að starfrækja sérstaka endurskoðunardeild eða fela endurskoðunarskrifstofu, sem félagsmálaráðuneytið hefur veitt viðurkenningu, að annast reikningslega endurskoðun reikninga sveitarfélagsins.

56. gr.

Endurskoða skal alla reikninga sveitarfélaga og fyrirtækja þeirra.

Við endurskoðunina skal athuga eftirtalin atriði:

- Að fylgt hafi verið þeim bókhaldsreglum, sem lög þessi ákveða, og þeim nánari fyrirmælum, sem sett kunna að verða um bókhald sveitarfélaga,
- að reikningarnir séu tölulega réttir og gerðir í því formi, sem lög ákveða, sbr. 53. gr.,
- að allar tekjur og öll útgjöld séu staðfest með viðeigandi fylgiskjölum,
- að tekjur sveitarfélagsins eða fyrirtækja þess séu allar taldar og að engin útgjöld séu innt af hendi án tilskilinnar heimildar, sbr. 47. gr. 2. mgr.,
- að gildandi fjárhagsáætlun hafi verið fylgt svo sem kostur var á,
- að sparnaðar og hagsýni hafi verið gætt í rekstrinum.

Sveitarstjórn er skylt að veita endurskoðendum aðgang að öllum bókum, skýrslum eða öðrum gögnum, sem máli skipta við endurskoðunarstarfið.

58 Félagsmálaráðuneytið getur sett nánari ákvæði um endurskoðunina með reglu-
29. marz gerð.

57. gr.

Endurskoðun samkvæmt 56. gr. skal vera lokið í hreppum eigi síðar en 15. marz og í kaupstöðum eigi síðar en 30. júní ár hvert.

Að lokinni endurskoðun skal endurskoðandi gera skriflega skýrslu um endurskoðunina, þar sem grein er gerð fyrir öllum athugasemdum, sem gerðar hafa verið við bókhald og fjárreiður.

Reikningshaldari skal eiga kost á einnar viku fresti til þess að svara athugasemdum, en síðan gerir endurskoðandi tillögur til sveitarstjórnar um úrskurð á athugasemdum.

Ársreikningar, ásamt endurskoðunarskýrslu, svörum reikningshaldara og úrskurðartillögum endurskoðenda, skulu lagðir fyrir sveitarstjórn til ályktunar.

Tvær umræður skulu vera í sveitarstjórn um ársreikninga, með a. m. k. einnar viku millibili, sbr. þó 28. gr.

e. Um skilafresti og viðurlög.

58. gr.

Bæjarstjórnir skulu hafa lagt fullnaðarafgreiðslu á ársreikninga kaupstaðanna og fyrirtækja þeirra eigi síðar en í júlí ár hvert. Reikningar kaupstaðanna skulu sendir félagsmálaráðuneytinu fyrir 31. júlí ár hvert.

Hreppsnefndir skulu senda sýslunefndum ársreikninga sveitarfélagsins og fyrirtækja þess, ásamt fylgiskjöllum, ályktun sinni, skýrslu endurskoðenda, svörum reikningshaldara og úrskurðartillögum, svo tímanlega, að gögn þessi hafi borizt til endurskoðanda sýslunefndar á sveitarsjóðsreikningum eigi síðar en 31. marz ár hvert. Sýslunefnd athugar og úrskurðar ársreikninga svo sem fyrir er mælt í 92. gr. laga þessara.

59. gr.

Að lokinni afgreiðslu ársreikninga samkvæmt 58. gr. skal senda Hagstofu Íslands eitt eintak af reikningunum í því formi, sem ákveðið hefur verið samkvæmt 53. gr. laga þessara.

Reikninga kaupstaðanna skal einnig senda til ráðuneytisins.

Sýslumaður annast skil þessi strax að afloknum aðalfundi sýslunefndar fyrir alla hreppa sýslunnar, en bæjarstjórar annast skil, hver fyrir sinn kaupstað.

Skil til ráðuneytisins og Hagstofu Íslands samkvæmt þessari grein skulu gerð fyrir 31. júlí ár hvert.

60. gr.

Nú hefur reikningum eigi verið skilað innan tiltekins tíma, og skal félagsmálaráðuneytið þá leggja fyrir hlutaðeigendur, sbr. 59. gr., að afhenda reikningana fyrir tiltekinn dag, sem ráðuneytið ákveður.

61. gr.

Komi í ljós, að sveitarstjórn hafi þrátt fyrir áminningar sýslumanns eða sýslunefndar, ef um hreppsfélag er að ræða, vanrækt ákvæði laga þessara um bókhald og reikningsskil eða á einhvern hátt beitt valdi sínu ranglega, skal ráðuneytið hlutast til um rannsókn og endurskoðun á bókhaldi, fjárreiðum og rekstri hlutaðeigandi sveitarfélags eins fljótt og verða má.

Ráðuneytið skal leggja fyrir sveitarstjórn að laga það, sem ábótavant kann að reynast, innan hæfilegs frests, sem ráðuneytið ákveður.

62. gr.

58

Nú sinnir sveitarstjórn eigi fyrir mælum ráðuneytisins, sbr. 61. gr. 2. mgr., og er ráðuneytinu þá heimilt að veita sveitarstjórn enn nokkurn frest til þess að bæta úr því, sem ábótavant er. 29. marz

Vanræki sveitarstjórn enn að ráða bót á því, sem áfátt er, getur ráðherra með lögsókn komið fram ábyrgð á hendur þeim hreppsnefndarmönnum eða bæjarfulltrúum, sem ábyrgð bera á misfellunum.

f. Um fjárþröng sveitarfélaga.

63. gr.

Sveitarfélag, sem er í svo mikilli fjárþröng, að það telur sér ekki fært að standa í skilum, getur sent félagsmálaráðuneytinu beiðni um aðstoð, ef ætla má, að ekki ræstist úr í náinni framtíð.

Beiðni um aðstoð skal hafa verið rædd við tvær umræður í sveitarstjórn. Ef um hreppsfélag er að ræða, skal álitsergerð sýslunefndar eða sýslumanns fylgja beiðninni.

64. gr.

Nú hefur ráðuneytinu horizt beiðni um aðstoð, samkvæmt 63. gr., og skal það þá láta rannsaka fjárreiður og allan rekstur sveitarfélagsins.

Ef nauðsyn krefur, er ráðuneytinu heimilt að gefa út innköllun til skuldheimtumannna sveitarfélagsins, að viðlögðum missi kröfu, sbr. lög nr. 19 4. júní 1924, 2. gr.

65. gr.

Að undangenginni rannsókn, samkvæmt 64. gr., skal ráðuneytið leggja fyrir sveitarstjórn að bæta um það, sem áfátt kann að reynast við rekstur eða fjárreiður sveitarfélagsins, innan hæfilegs frests, sem ráðuneytið ákveður, og gilda um þetta ákvæði 62. gr., eftir því sem við á.

66. gr.

Nú kemur í ljós, að fjárhagur sveitarfélags er slíkur, að það getur ekki með heilbrigðum rekstri staðið straum af lögboðnum útgjöldum eða öðrum skuldbindingum sínum, og er þá ráðuneytinu heimilt að veita sveitarfélaginu styrk eða lán úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga til þess að koma fjárhag sveitarfélagsins á réttan kjöl.

67. gr.

Nú eru skuldir sveitarfélags, aðrar en skuldir við ríkissjóð og skuldir tryggðar með ábyrgð ríkissjóðs, svo miklar, að sveitarfélag fær eigi undir risið, án verulegrar lækkunar á þeim, og er þá sveitarstjórn rétt að snúa sér til hlutaðeigandi skiptaráðanda með beiðni um, að leitað verði nauðasamninga um greiðslu á skuldunum.

Ráðuneytið getur einnig lagt fyrir skiptaráðanda að leita nauðasamninga um skuldir sveitarfélaga, sem eins er ástatt um og segir í 1. mgr., þó að sveitarstjórn hafi ekki óskað slíkra samninga.

68. gr.

Þegar sveitarstjórn eða ráðuneytið hafa ákveðið að leita nauðasamninga, samkvæmt 67. gr., skal semja frumvarp til nauðasamninga.

Í frumvarpinu skal flokka skuldir sveitarfélagsins í tvo flokka. Annars vegar skulu taldar þær skuldir, sem samningunum er ekki ætlað að ná til, og geta tryggðingarnar fyrir þeim. Hins vegar skulu taldar þær skuldir, sem ætlað er til, að samið sé um, og þá tilgreint, hve háan hundraðshluta þeirra skulda eigi að greiða.

58

29. marz

69. gr.

Beiðni til skiptaráðanda um að leita nauðasamninga, samkv. 67.—68. gr., skal fylgja:

- a. frumvarp til nauðasamninga, sbr. 68. gr.,
- b. efnahagsreikniagur sveitarfélagsins fyrir síðastliðið reikningsár,
- c. gildandi áætlun um tekjur og gjöld sveitarfélagsins.

Gögn þessi skulu liggja frammi til sýnis í skrifstofu skiptaráðanda, á meðan nauðasamningar standa yfir.

70. gr.

Þegar skiptaráðanda hefur borizt beiðni um að leita nauðasamninga, ásamt gögnum þeim, sem um ræðir í 69. gr., skal hann auglýsa í Lögbirtingablaðinu, að gögn þessi liggja frammi til sýnis í skrifstofu sinni, þar til nauðasamningum er lokið eða tilraunum til þeirra hætt.

Enn fremur skal hann gefa út innköllun til skuldheimtumanna að viðlögðum missi kröfu, sbr. lög nr. 19 4. júní 1924, 2. gr., hafi slík innköllun ekki farið fram, sbr. 64. gr. 2. mgr.

71. gr.

Frá þeim degi að ákvörðun um að leita nauðasamninga hefur verið birt og þar til nauðasamningar hafa verið gerðir eða samningatilaunum lokið, fer um greiðslur á skuldum sveitarfélagsins, sem til voru orðnar við upphaf nauðasamninga, og ráðstöfun á eignum þess samkv. ákvæðum laga um gjaldþrotaskipti, eftir því sem við getur átt.

72. gr.

Að loknum innköllunarfresti boðar skiptaráðandi til fundar með hæfilegum fyrirvara með öllum þeim skuldareigendum, sem semja þarf við. Boða skal til fundarins með ábyrgðarbréfi eða símskeyti til hvers skuldareiganda. Með sama hætti skal félagsmálaráðuneytinu og sveitarstjórn tilkynnt um fundinn.

73. gr.

Á fundi þeim, sem um ræðir í 72. gr., skal skiptaráðandi leggja fram gögn þau, er um ræðir í 69. gr. Frumvarpið skal síðan rætt, svo og breytingartillögur við það, sem skuldareigendum er rétt að bera fram.

Rétt er skuldareigendum að krefjast allra upplýsinga um hag sveitarfélagsins, sem máli skiptir og unnt er að láta í té.

74. gr.

Að umræðum um frumvarp til nauðasamninga loknum, samkvæmt 73. gr., skal það borið undir atkvæði ásamt framkomnum breytingartillögum. Breytingar á lánskjörum veðtryggðra skulda og eftirgjöf á þeim öðlast því aðeins gildi, að samþykki hlutaðeigandi veðhafa komi til. Samþykki skuldareiganda þarf og til þess að breyta lánskjörum eða veita eftirgjöf á lánum, sem tryggð eru með ábyrgð ríkissjóðs, sýslunefndar eða annarra.

75. gr.

Hljóti frumvarpið samþykki skuldheimtumanna, er hafa ráð yfir meira en helmingi fjárhæða þeirra skulda, sem því er ætlað að ná til, öðlast það gildi, þegar ráðuneytið hefur staðfest það.

Frumvarpið er þá bindandi fyrir alla skuldheimtumenn, en frekari kröfur á hendur sveitarfélaginu falla þá niður.

76. gr.

58

Nú á skiptaráðandi sæti í sveitarstjórn, sem leitað er nauðasamninga fyrir, og 29. mars
skal hann þá vikja sæti sem skiptaráðandi, en setuskiptaráðandi settur til þess að
leita nauðasamninga.

77. gr.

Auk þeirra ákvæða, sem eru í 67.—76. gr. laga þessara, gilda lög um nauðasam-
ninga, nr. 19/1924, um nauðasamninga sveitarfélaga, eftir því sem við getur átt.

78. gr.

Þegar skuldabyrði sveitarfélags er með þeim hætti, sem lýst var í 1. mgr. 67.
gr., og ekki verður leitað nauðasamninga eða slíkar samningatilaunir hafa ekki
borið árangur, skal ráðuneytið hlutast til um, að skuldaskil verði gerð fyrir sveitar-
félagið.

Við þessi skuldaskil skal verðmæti eigna, sem eigi verða seldar, samkvæmt 11.
gr. laga þessara, ákveðið með mati þriggja dómkvaddra manna. Draga skal frá mats-
verði þann hluta, sem ríkissjóður kann að hafa lagt til eignanna.

Ráðuneytið, sveitarstjórn eða kröfuhafar, sem eiga a. m. k. 40% af kröfum,
sem matsgerð hefur áhrif á hvort skerðast að einhverju leyti, samkvæmt ákvæðum
79. gr., geta krafist yfirmats.

Yfirmatismenn skulu dómkvaddir af Hæstarétti.

79. gr.

Þegar verðmæti eigna sveitarfélagsins hefur verið ákveðið, samkvæmt 78. gr.,
og fyrir liggja fullnægjandi upplýsingar um allar skuldir þess, skal hlutaðeigandi
skiptaráðandi gera úthlutunargerð, samkvæmt ákvæðum skiptalaga, og skulu skulda-
skil fara fram samkvæmt henni.

Þær kröfur, sem ekki fást greiddar að einhverju leyti eða öllu samkvæmt út-
hlutunargerðinni, skulu niður falla.

Ákvæði 76. gr. gilda og um skiptaráðanda, sem gerir úthlutunargerð, samkvæmt
grein þessari.

80. gr.

Ráðuneytið skal veita sveitarfélagi lán úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga til greiðslu
lausra og óveðtryggðra skulda, sem greiðast eiga samkvæmt úthlutunargerð þeirri,
sem um ræðir í 79. gr.

81. gr.

Þegar ákveðin hafa verið skuldaskil sveitarfélags, samkvæmt 78. gr. laga þessara,
fer um greiðslur á skuldum sveitarfélagsins, sem þá eru til orðnar, og ráðstöfun á
eignum þess, svo og aðför eða kyrrsetningu, samkvæmt ákvæðum laga um gjald-
protaskipti eftir því, sem við getur átt, þar til skuldaskilum er lokið.

g. Um sviptingu fjárforræðis og skipun fjárhaldsstjórnar.

82. gr.

Eigi má framkvæma aðför í þeim eignum sveitarfélaga, sem óheimilt er að selja
eða veðsetja, samkvæmt 11. gr., og eignir sveitarfélaga verða eigi teknar til gjald-
protaskipta, en ráðherra er heimilt að svipta sveitarstjórn fjárforráðum sveitarfélags
og skipa því fjárhaldsstjórn, ef

- a. sveitarstjórn hefur vanrækt fjárhagsskuldbindingar sínar við ríkissjóð eða skuld-
bindingar, sem ríkissjóður ber ábyrgð á,
- b. skuldaskil og lánveiting úr Jöfnunarsjóði, sbr. 80. gr., hefur eigi nægt til þess
að koma fjárhag sveitarfélags á heilbrigðan grundvöll,

- 58** c. sveitarstjórn vanrækir skyldur sínar, samkvæmt 10. gr. A, svo að vandræði
 29. marz hljóttast af.
 Heimilt er sveitarstjórn að höfða mál fyrir dómi til ógildingar úrskurði ráðherra.

83. gr.

Rétt er kröfuhafa á hendur sveitarfélagi, sem gert hefur fjárnám í eignum þess án árangurs, að krefjast þess, að ráðherra svipti sveitarstjórn fjárforráðum sveitarfélags og skipi því fjárhaldsstjórn.

84. gr.

Áður en sveitarstjórn verður svipt fjárforráðum sveitarfélags samkvæmt 82.—83. gr., skal ráðuneytið skora á sveitarstjórn að gera skil á hinum vangreiddu kröfum, og er ráðuneytinu heimilt að veita sveitarstjórn allt að 6 mánaða frest til þess að koma vanskilunum í lag.

85. gr.

Fjárhaldsstjórn sveitarfélags skal skipuð þrem mönnum.

Í hreppum skipar hlutaðeigandi sýslunefnd tvo menn í fjárhaldsstjórn, en ráðherra skipar þriðja manninn, sem jafnframt er formaður fjárhaldsstjórnar.

Í kaupstöðum skipar ráðherra alla fjárhaldsstjórnarmenn, og skulu að jafnaði tveir þeirra vera búsettir í kaupstaðnum. Ráðherra skipar og formann fjárhaldsstjórnar.

86. gr.

Nú hefur ráðherra ákveðið að svipta sveitarstjórn fjárforræði sveitarfélags og fjárhaldsstjórn hefur verið skipuð, samkv. 82.—85. gr., og skal þá ráðuneytið gefa út tilkynningu um það, sem auglýsa skal í Lögbirtingablaðinu, og öðlast ráðstafanir þessar þá gildi þegar í stað.

87. gr.

Á meðan sveitarfélag lýtur fjárhaldsstjórn, samkvæmt 82.—85. gr., má enga greiðslu inna af hendi úr sveitarsjóði, nema með samþykki fjárhaldsstjórnar. Ályktanir sveitarstjórnar, sem hafa kostnað í för með sér, eru ógildar, nema til komi samþykki fjárhaldsstjórnar.

Að öðru leyti fer sveitarstjórn áfram með málefni sveitarfélagsins, á meðan það er undir fjárhaldsstjórn, samkvæmt ákvæðum þessa kafla.

88. gr.

Fjárhaldsstjórn skal rannsaka fjárreiður sveitarfélagsins og allan rekstur þess og gera áætlun um tekjur og gjöld sveitarfélagsins fyrir tiltekið tímabil, sem þó skal eigi vera lengra en eitt og hálft ár. Lok áætlunarinnar skal miða við áramót.

Fjárhagsáætlun þessa skal senda félagsmálaráðuneytinu til staðfestingar, ásamt umsögn sveitarstjórnar.

Eftir að ráðuneytið hefur staðfest áætlunina, gildir hún sem fjárhagsáætlun sveitarfélagsins tiltekið tímabil, sbr. 46. gr. 3. mgr.

Niðurfjöfnunarnefnd annast niðurfjöfnun útsvara samkvæmt þessari áætlun.

89. gr.

Reynist fjárhagur sveitarfélags slíkur, sem lýst er í 1. mgr. 67. gr., skal sveitarfélagið tekið til skuldaskila, samkvæmt ákvæðum 78.—81. gr. laga þessara, nema leitað sé nauðasamninga, samkv. ákvæðum 67.—77. gr., með jákvæðum árangri.

Ákvæði 66. gr. skulu og gilda um sveitarfélag, sem sett hefur verið undir fjárhaldsstjórn, samkvæmt ákvæðum þessa kafla.

90. gr.

58

Svipting fjárforræðis og skipun fjárhaldsstjórnar fellur niður eftir ákvörðun ráðuneytisins, þegar telja má, að fjárhagur sveitarfélagsins sé kominn í viðunandi horf. Auglýsing um það skal birt í Lögbirtingablaðinu.

91. gr.

Félagsmálaráðuneytið ákveður þóknun fjárhaldsráðsmanna, sem greiðist úr ríkissjóði.

IV. KAFLI

Um sýslufélög.

92. gr.

Hlutverk sýslufélaga er að annast:

- a. eftirlit með öllum fjárreiðum allra hreppa innan sýslufélagsins, endurskoðun og úrskurðun ársreikninga þeirra svo og allra fyrirtækja, sem rekin eru á vegum hreppanna,
- b. umsjón með því, að hreppsnefndirnar starfi yfirleitt í sveitarstjórnarmálum samkvæmt gildandi lögum og reglugerðum,
- c. setningu reglugerða um notkun afrétta, fjallskil, fjárheimtur og smalanir heimalanda á haustum til fjallskila og á vorum til rúnings, svo og að prentaðar séu eigi sjaldnar en 10. hvert ár skrár yfir fjármörk, og einnig hestamörk, þar sem þess þykir þörf,
- d. umsjón og stjórn vegamála, samkvæmt vegalögum, nr. 34/1947, lögum um samþykktir um sýsluvegasjóði, nr. 102/1933, og lögum um samþykktir um akfæra sýslu- og hreppavegi, nr. 38/1919,
- e. afskipti af forðagæzlu, samkvæmt VIII. kafla laga nr. 54/1957, eftirlit samkvæmt lögum um hundahald og varnir gegn sullaveiki, nr. 7/1953, og úrskurðun og greiðslu reikninga, samkvæmt lögum nr. 52/1957, um eyðingu refa og minka,
- f. setningu byggingarsamþykktar fyrir sýsluna, samkvæmt lögum nr. 108/1945,
- g. álitserðir um mál, er varða einstaka hreppa eða sýsluna, enda skal engu slíku máli til lykta ráðið fyrr en álitserðar sýslunefndar hefur verið leitað,
- h. tilnefningu þriggja hreppstjóraefna, þegar skipa skal hreppstjóra. Eru þeir tilnefndir, sem flest atkvæði fá, enda sé hlutfallskosning heimil. Sýslumaður skipar síðan einn hinna tilnefndu manna sem hreppstjóra,
- i. stjórn allra sveitarstjórnarmála, er varða sýsluna í heild, svo og tillögur um hvað eina, sem verða má sýslunni til gagns eða til að afstýra bjargarskorti eða hallæri,
- j. önnur þau störf, er lög og reglugerðir mæla fyrir um.

93. gr.

Í hverju sýslufélagi skal vera sýslunefnd, sem sér um, að hlutverk sýslufélags, samkv. 92. gr., sé rækt, og annast ásamt oddvita sínum öll málefni sýslufélagsins.

94. gr.

Í sýslunefnd eiga sæti, auk sýslumanns, sem er oddviti nefndarinnar, einn sýslunefndarmaður, sem kosinn er í hverju sveitarfélagi, innan sýslufélagsins.

95. gr.

Sýslunefndarmenn skulu kosnir með leynilegum almennum kosningum.

Ákvæði 16.—19. gr. laga þessara gilda, eftir því sem við á, um kosningu sýslunefndarmanna.

58 Við kosningu til sýslunefndar er heimilt að viðhafa framboð. Við slíka kosningu gilda reglur um hlutfallskosningar til sveitarstjórna, eftir því sem við getur átt.

29. marz

96. gr.

Hver sýslunefndarmaður skal hafa varamann, sem kjósa skal með sama hætti og sýslunefndarmann.

Nú er sýslunefndarmaður forfallaður, svo að hann getur ekki sótt sýslufund, og skal hann þá tilkynna varamanni sínum forföll svo tímanlega, að hann geti sótt fundinn.

97. gr.

Ef sýslunefndarmaður deyr eða fer af öðrum ástæðum úr nefndinni áður en kjörtími hans er liðinn, skal svo fljótt sem við verður komið kjósa mann í nefndina í stað hans, aðeins til þess tíma, er eftir var af kjörtímabilinu. Sama gildir um varasýslunefndarmann.

Nú er hreppi skipt, og falla þá niður umboð sýslunefndarmanns hans og varasýslunefndarmanns. Skal þá þegar kjósa sýslunefndarmann og varasýslunefndarmann í hinum nýju hreppum til loka kjörtímabilsins.

98. gr.

Sýslunefnd skal halda a. m. k. einn fund á ári, samkv. nánari ákvörðun oddvita, þó eigi síðar en 25. júlí, sbr. 59. gr.

Oddviti getur boðað til aukafundar, þegar honum þykir þess þörf, og hann er skyldur til þess, ef helmingur nefndarmanna krefst þess.

Oddviti ákveður fundarstað, hafi nefndin ekki sjálf gert það.

99. gr.

Oddviti stjórnar sýslufundum, og gilda ákvæði 26. og 27. gr. laga þessara um sýslufundi, eftir því sem við á.

Sýslunefndin getur falið hverjum nefndarmanni, er hún vill, ákveðin störf, er hún á að annast, eða kosið nefnd til að leysa þau af hendi eða að starfa að einhverju málefni til undirbúnings milli funda.

Um kosningar á sýslufundum fer samkvæmt ákvæðum 37. gr., eftir því sem við á.

100. gr.

Reikningsár sýslusjóðs er almanaksárið.

101. gr.

Sýslunefnd skal á aðalfundi semja áætlun um tekjur og gjöld sýslusjóðs fyrir yfirstandandi ár. Því, sem á vantar, að tekjur sýslusjóðs hrökkvi fyrir útgjöldum hans, skal jafnað niður á hreppana, að þriðjungi eftir samanlögðu skattmati fasteigna, að þriðjungi eftir tölu verkfærra karlmanna og að þriðjungi eftir samanlagðri fjárhæð skuldlausrar eignar og nettó-tekna samkv. skattskrá, allt í hverjum hreppi fyrir sig.

Gjald það, er þannig kemur í hlut hvers hrepps að greiða, skal greitt sýslumanni úr sveitarsjóði á næsta manntalsþingi.

102. gr.

Oddviti sýslunefndar er féhirðir hennar og reikningshaldari, semur allar skýrslur hennar og reikninga og annast öll bréfavíðskipti á vegum hennar. Hann ávaxtar innstæðufé sýslunnar á öruggan hátt og geymir skuldabréf og annast um aðrar eignir sýslufélagsins.

Oddvita ber að sjá um, að öll störf, sem sýslunefnd á að annast, sbr. 92. gr., 58
sáu tilhlýðilega unnin.

29. marz

103. gr.

Ekkert gjald má greiða úr sýslusjóði, nema heimild sé fyrir því í lögum eða það sé ákveðið af sýslunefndinni.

Allur kostnaður við sýslufundarhald og stjórn sýslumála, þar með talin þóknun til sýslunefndarmanna fyrir fundarsetu, sem skal vera 300 krónur á dag til hvers, auk ferðakostnaðar, greiðist úr sýslusjóði.

104. gr.

Sýslunefnd kys árlega á aðalfundi mann úr sínum hópi til þess að endurskoða ársreikninga sýslusjóðs, sýsluvegasjóðs og annarra þeirra sjóða, sem vera kunna í vörzlum sýslunefndar eða oddvita hennar.

Um endurskoðun þessa gilda ákvæði 56. gr. laga þessara, eftir því sem við á.

105. gr.

Oddviti skal hafa samið reikning um tekjur og gjöld sýslusjóðs fyrir næstliðið ár svo og efnahagsreikning sjóðsins miðað við 31. des. svo tímanlega, að endurskoðun ársreikninganna, sbr. 104. gr., sé lokið fyrir aðalfund sýslunefndar, en á þeim fundi skal sýslunefnd úrskurða reikninginn.

Sama gildir um reikninga sýsluvegasjóðs og annarra þeirra sjóða, sem sýslunefnd hefur umsjón með.

Reikningar sýslusjóðs og sýsluvegasjóðs, ásamt fylgiskjölum og úrskurðum, skulu að loknum aðalfundi sýslunefndar sendir félagsmálaráðuneytinu til staðfestingar.

106. gr.

Sýslunefnd kys á ári hverju mann eða menn úr sínum hópi til þess að endurskoða ársreikninga hreppanna og fyrirtækja rekinna á þeirra vegum, sbr. 58. gr. 2. mgr., og gilda ákvæði 56. gr. laga þessara um þá endurskoðun.

Endurskoðandi skal, ef honum þykir ástæða til, senda hreppsnefndaroddvita athugasemdir sínar, og ber honum að senda svör sín til endurskoðandans svo tímanlega, að þau geti legið fyrir aðalfundi sýslunefndar, þegar reikningurinn verður úrskurðaður.

Oddviti sýslunefndar annast skil til Hagstofu Íslands, svo sem nánar er mælt fyrir í 59. gr.

107. gr.

Nú hefur sýslunefnd samþykkt reglugerð um einhver þau málefni, sem hún hefur heimild til að setja reglugerð um samkvæmt lögum, og skal þá senda ráðherra reglugerðina til staðfestingar.

Slíkar reglugerðir öðlast gildi, þegar ráðherra hefur staðfest þær og þær hafa verið birtar í B-deild Stjórnartíðinda.

108. gr.

Strax að loknum aðalfundi sýslunefndar skal fundargerð, ásamt ársreikningum sýslusjóðs, sýsluvegasjóðs og annarra sjóða í umsjá sýslunnar, gefin út á prenti eða í fjölritun, sem síðan skal senda oddvitum hreppanna svo fljótt sem kostur er í hæfilega mörgum eintökum fyrir íbúa hreppanna. Einnig ber að senda sýslufundargerðina til félagsmálaráðuneytisins.

58

109. gr.

29. marz

Þyki oddvita ályktun nefndarinnar fara fram yfir það, sem hún hefur vald til, eða sé að öðru leyti lögum gagnstæð, eða hún miði til að gera ráðstöfun, sem sýslufélagið geti haft tjón af, eða skorast undan að gegna skyldu, sem hvílir á því, skal honum heimilt að fella ályktunina úr gildi, og ber honum þá að senda ráðherra tafarlaust skýrslu um það. Jafnframt skal hann senda sýslunefndinni eftirrit af skýrslunni. Ráðherra sker úr ágreiningnum.

V. KAFLI

Gildistökuákvæði o. fl.

110. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1962.

Frá sama tíma eru úr gildi felld eftirtalin lagaákvæði:

- Lög nr. 81 23. júní 1936, um sveitarstjórnarkosningar, 1.—8. gr., 17. gr., 3. málsg. 27. gr., 30.—36. gr.
- Lög nr. 90 14. maí 1940, um eftirlit með sveitarfélögum.
- Lög nr. 69 27. júní 1921, um hreppskilafing.
- Sveitarstjórnarlög, nr. 12 31. maí 1927.
- Lög nr. 19 14. febrúar 1951, um sveitarstjóra.
- Tilskipun, 20. apríl 1872, um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík.
- Lög nr. 22 8. okt. 1883, um bæjarstjórn á Akureyri.
- Lög nr. 83/1907, um viðauka við lög um bæjarstjórn í Akureyrarkaupstað.
- Lög nr. 67 14. nóvember 1917, um bæjarstjórn Ísafjarðar, 2.—31. gr.
- Lög nr. 61 28. nóvember 1919, um bæjarstjórn á Seyðisfirði, 3.—29. gr.
- Lög nr. 33 14. júní 1929, um bæjarstjórn í Hafnarfirði, 2.—21. gr.
- Lög nr. 26 22. nóvember 1918, um bæjarstjórn Vestmannaeyja, 3.—33. gr.
- Lög nr. 58 28. nóvember 1919, um breytingar á lögum nr. 30 22. nóvember 1918, um bæjarstjórn á Siglufirði, 2.—34. gr.
- Lög nr. 48 7. maí 1928, um bæjarstjórn í Neskaupstað, 5.—22. gr.
- Lög nr. 45 27. júní 1941, um bæjarstjórn á Akranesi, 5.—23. gr.
- Lög nr. 60 31. október 1944, um bæjarstjórn í Ólafsfirði, 5.—22. gr.
- Lög nr. 57 24. maí 1947, um bæjarstjórn á Sauðárkróki, 4.—21. gr.
- Lög nr. 17 22. marz 1949, um bæjarstjórn í Keflavík, 5.—22. gr.
- Lög nr. 109 30. desember 1949, um bæjarstjórn í Húsavík, 4.—21. gr.
- Lög nr. 30 11. maí 1955, um bæjarstjórn í Kópavogskaupstað, 4.—22. gr.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

L Ö G

59

29. marz

um þátttöku Íslands í Hinni alþjóðlegu framfarastofnun.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að gerast aðili að Hinni alþjóðlegu framfarastofnun (International Development Association).

2. gr.

Til þess að standast straum af framlögum Íslands til stofnunarinnar heimilast ríkisstjórninni að taka lán í Seðlabankanum, sem jafngildi 100.000 Bandaríkjadollurum.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi P. Gislason.

Fylgiskjal.SAMNINGUR UM HINA ALÞJÓÐLEGU
FRAMFARASTOFNUN

Ríkisstjórnir þær, sem látið hafa undirrita samning þennan, telja, að gagnkvæmt samstarf um efnahagslegar framfarir, heilbrigð framþróun efnahagsmála í heiminum og jafnvægur vöxtur alþjóðlegra viðskipta muni leiða til samskipta landa í milli, er stuðlað geti að varðveislu friðar og farsældar í heiminum,

að með því að flýta fyrir efnahagsþróun muni hægt að bæta lífskjör og efla efnahagslegar og félagslegar framfarir í löndum, sem skammt eru á veg komin, og sé þetta æskilegt ekki einungis landanna sjálfra vegna, heldur og í þágu alls mannkyns,

ARTICLES OF AGREEMENT OF
THE INTERNATIONAL
DEVELOPMENT ASSOCIATION

The Governments on whose behalf this Agreement is signed, considering:

That mutual cooperation for constructive economic purposes, healthy development of the world economy and balanced growth of international trade foster international relationships conducive to the maintenance of peace and world prosperity;

That an acceleration of economic development which will promote higher standards of living and economic and social progress in the less-developed countries is desirable not only in the interests of those countries but also in the interests of the international community as a whole;

59 að auðveldara verði að ná slíku tak-
29. marz marki með því að auka straum fjármagns, bæði einkafjármagns og opinbers, landa í milli í því skyni að aðstoða við framkvæmdir til nýtingar auðlinda slíkra landa.

Fyrir því hafa þær orðið ásáttar um það, sem hér segir:

Upphafsgrein.

Hin alþjóðlega framfarastofnun (sem hér eftir nefnist „stofnunin“) er stofnuð og ber að starfa í samræmi við ákvæði þau, sem hér greinir.

1. grein.

Markmið.

Markmið stofnunarinnar er að stuðla að efnahagslegum framkvæmdum, auka framleiðni og bæta þar með lífskjör í löndum þeim, er skammt eru á veg komin og þátttakendur eru í stofnuninni, einkum með því að útvega fjármagn til þýðingarmikilla framkvæmda með kjörum, sem eru rýmri og íþyngja ekki greiðsluþöfnunum jafnmikið og venjuleg lán, og stuðla á þann hátt að þeim markmiðum framkvæmda, sem Alþjóðabankinn til viðreisnar og framkvæmda (sem hér eftir nefnist „bankinn“) stefnir að, svo og að auka við starfsemi hans.

Ber stofnuninni í öllum ákvörðunum að fara eftir ákvæðum þessarar greinar.

2. grein.

Þáttaka; stofnframlag.

1. málsgrein. Þáttaka.

a. Stofnendur skulu vera þeir aðilar bankans, sem greinir í viðbæti A við samning þennan og gerast aðilar fyrir dag þann eða á þeim degi, er greinir í 11. gr. 2. málsgrein c.

b. Þáttaka skal heimil öðrum aðilum bankans á þeim tímum og með þeim skilmálum, sem stofnunin ákveður.

That achievement of these objectives would be facilitated by an increase in the international flow of capital, public and private, to assist in the development of the resources of the less-developed countries,

do hereby agree as follows:

Introductory Article.

The International Development Association (hereinafter called „the Association“) is established and shall operate in accordance with the following provisions:

Article I

Purposes.

The purposes of the Association are to promote economic development, increase productivity and thus raise standards of living in the less-developed areas of the world included within the Association's membership, in particular by providing finance to meet their important developmental requirements on terms which are more flexible and bear less heavily on the balance of payments than those of conventional loans, thereby furthering the developmental objectives of the International Bank for Reconstruction and Development (hereinafter called „the Bank“) and supplementing its activities.

The Association shall be guided in all its decisions by the provisions of this Article.

Article II

Membership; Initial Subscriptions.

Section 1. Membership.

(a) The original members of the Association shall be those members of the Bank listed in Schedule A hereto which, on or before the date specified in Article XI, Section 2 (c), accept membership in the Association.

(b) Membership shall be open to other members of the Bank at such times and in accordance with such terms as the Association may determine.

2. málsgrein. Stofnframlög.

a. Hverjum aðila ber, um leið og hann gengur í stofnunina, að leggja fram þá upphæð, sem honum er ætluð. Þessar upphæðir eru hér nefndar stofnframlög.

b. Stofnframlag það, sem hverjum stofnfélaga er ætlað, skal vera upphæð sú, er stendur við nafn hans í viðbæti A og er greind í Bandarikjadollurum með þeim þunga og skírleika, er gilti 1. janúar 1960.

c. Tíu hundraðshluta stofnframlags síns ber félagsríkjum að leggja fram í gulli eða frjálsri mynt, svo sem hér greinir: Helming upphæðarinnar innan 30 daga, frá því að stofnunin tekur til starfa samkvæmt 11. gr. 4. málsgrein, eða á þeim degi, er stofnfélagi gerist meðlimur, hvort sem síðar verður, áttunda hluta ári eftir að stofnunin tekur til starfa og áttunda hluta á hverju ári þaðan í frá með árs millibili, unz fyrrgreindur tíundi hluti stofnframlagsins er að fullu greiddur.

d. Þá níu tíundu hluta framlagsins, sem eftir eru, ber þeim stofnfélögum, sem taldir eru í 1. hluta viðbætis A, að greiða í gulli eða frjálsum gjaldeyri, og þeim stofnfélögum, sem greindir eru í 2. hluta viðbætis A, í eigin gjaldeyri. Þessir níu-tíu hundraðshlutar hins ákveðna stofnframlags skulu greiðast með fjórum jöfnum árlegum innborgunum sem hér segir: Fyrsta innborgun innan 30 daga, frá því að stofnunin tekur til starfa samkvæmt 11. gr. 4. málsgrein, eða á þeim degi, sem stofnfélagi gerist meðlimur, hvort sem síðar verður, önnur innborgun ári eftir að stofnunin tók til starfa og síðari greiðslur þaðan í frá með árs millibili á hverju ári þar eftir, unz umræddur hluti stofnframlagsins er að fullu greiddur.

Section 2. Initial Subscriptions.

59

(a) Upon accepting membership, each member shall subscribe funds in the amount assigned to it. Such subscriptions are herein referred to as initial subscriptions.

(b) The initial subscription assigned to each original member shall be in the amount set forth opposite its name in Schedule A, expressed in terms of United States dollars of the weight and fineness in effect on January 1, 1960.

(c) Ten percent of the initial subscription of each original member shall be payable in gold or freely convertible currency as follows: fifty percent within thirty days after the date on which the Association shall begin operations pursuant to Article XI, Section 4, or on the date on which the original member becomes a member, whichever shall be later; twelve and one-half percent one year after the beginning of operations of the Association; and twelve and one-half percent each year thereafter at annual intervals until the ten percent portion of the initial subscription shall have been paid in full.

(d) The remaining ninety percent of the initial subscription of each original member shall be payable in gold or freely convertible currency in the case of members listed in Part I of Schedule A, and in the currency of the subscribing member in the case of members listed in Part II of Schedule A. This ninety percent portion of initial subscriptions of original members shall be payable in five equal annual instalments as follows: the first such instalment within thirty days after the date on which the Association shall begin operations pursuant to Article XI, Section 4, or on the date on which the original member becomes a member, whichever shall be later; the second instalment one year after the beginning of operations of the Association, and succeeding instalments each year thereafter at annual intervals until the ninety percent portion of the initial subscription shall have been paid in full.

29. marz

59 e. Í stað þess hluta í gjaldeyri félags-
29. marz ríkis, sem það leggur fram eða því ber að
leggja fram samkvæmt framangreindum
d-lið eða samkvæmt 2. málsgrein 4. grein-
ar, og stofnunin þarfnast ekki til starf-
semi sinnar, skal hún taka við víxlum eða
svipuðum skuldaviðurkenningum, sem
ríkisstjórn félagsríkis gefur út eða
geymslustofnun, er hún tilnefnd, og eru
slík bréf ekki seljanleg, bera ekki vexti
og skulu greiðslukræf affallalaust, þegar
þess verður krafist, inn á reikning stofn-
unarinnar hjá þeirri geymslustofnun,
sem tilgreind er.

f. Að því er samning þennan snertir
ber stofnuninni að telja eftirtalin verð-
mæti til „frjáls gjaldeyris“:

1) Gjaldreyri félagsríkis, sem stofnunin
telur að höfðu samráði við Alþjóða-
gjaldreyrissjóðinn að sé á fullnægjandi
hátt umbreytanlegur í gjaldeyri ann-
arra félagsríkja til þarfa stofnunar-
innar í starfsemi hennar, eða

2) gjaldeyri félagsríkis, sem það fellst á,
með þeim skilmálum, er stofnunin
tekur gilda, að víxla í gjaldeyri ann-
arra félagsríkja til notkunar í störfum
stofnunarinnar.

g. Að svo miklu leyti sem stofnunin
ákveður ekki annað, ber öllum aðiljum,
sem taldir eru í 1. hluta viðbætis A, að
hafa þann gjaldeyri sinn, sem þeir hafa
innborgað samkvæmt ákvæðum d-liðs
þessarar málsgreinar, jafn-víxlanlegan,
og hann var, þegar greiðsla fór fram.

h. Stofnunin ákveður upphæð og
greiðsluskilmála stofnframlaga annarra
félagsríkja en stofnríkja samkvæmt b-lið
1. málsgreinar þessarar greinar.

3. málsgrein. Takmörkun ábyrgðar.

Ekkert félagsríki skal vegna þátttöku
sinnar bera ábyrgð á skuldbindingum
stofnunarinnar.

(e) The Association shall accept from
any member, in place of any part of
the member's currency paid in or pay-
able by the member under the preceding
subsection (d) or under Section 2 of
Article IV and not needed by the As-
sociation in its operations, notes or
similar obligations issued by the govern-
ment of the member or the depository
designated by such member, which shall
be non-negotiable, non-interest-bearing
and payable at their par value on demand
to the account of the Association in the
designated depository.

(f) For the purposes of this Agreement
the Association shall regard as „freely
convertible currency“:

(i) currency of a member which the
Association determines, after con-
sultation with the International Mo-
netary Fund, is adequately convert-
ible into the currencies of other
members for the purposes of the
Association's operations; or

(ii) currency of a member which such
member agrees, on terms satisfactory
to the Association, to exchange for
the currencies of other members for
the purposes of the Association's
operations.

(g) Except as the Association may
otherwise agree, each member listed in
Part I of Schedule A shall maintain, in
respect of its currency paid in by it as
freely convertible currency pursuant to
subsection (d) of this Section, the same
convertibility as existed at the time of
payment.

(h) The conditions on which the initial
subscriptions of members other than
original members may be made, and the
amounts and the terms of payment there-
of, shall be determined by the Associ-
ation pursuant to Section 1 (b) of this
Article.

Section 3. Limitation on Liability.

No member shall be liable, by reason
of its membership, for obligations of the
Association.

3. grein.

Aukning fjármagns.

1. málsgrein. Viðbótarframlög.

a. Stofnunin skal, þegar þurfa þykir með tilliti til áætlunar um lúkningu stofnframlaga stofnriks og með um það bil 5 ára millibili þaðan í frá, endurskoða, að hve miklu leyti fjármagn hennar er fullnægjandi. Ef henni þykir með þurfa, skal hún ákveða almenna aukningu á framlögum. Engu að síður má hvenær sem er ákveða aukningu á almennum framlögum eða framlögum einstakra meðlima, enda skal eigi auka einstök framlög, nema viðkomandi félagsriki óski þess. Framlög, sem hér greinir, skulu hér eftir nefnast viðbótarframlög.

b. Að höldnum ákvæðum c-liðs hér á eftir skal stofnunin ákveða bæði upphæð og greiðsluskilmála viðbótarframlaga, þegar ákveðið verður að innheimta þau.

c. Þegar viðbótarframlög hafa verið ákveðin, skal gefa hverju félagsriki kost á að leggja fram þá upphæð og með þeim skilmálum, sem stofnunin ákveður með sanngjörnum hætti, er gerir félagsriki fært að halda hlutfallslega atkvæðisrétti sínum, en eigi verður félagsrikið skyldað til slíks framlags.

d. Allar ákvarðanir samkvæmt þessari málsgrein skulu gerðar með tveimur þriðju hlutum atkvæðamagns.

2. málsgrein. Viðbótagreiðslur lagðar fram af félagsriki í gjaldeyri annars félagsrikis.

a. Heimilt er stofnuninni að gera samninga með þeim skilmálum, sem samrýmanlegir eru ákvæðum þessa samnings og samkomulag næst um, um að taka við upphæðum frá hverju félagsriki til viðbótar stofnframlagi eða viðbótarframlögum, viðbótagreiðslum í gjaldeyri annars félagsrikis, enda skal stofnunin eigi gera slíkan samning, nema ljóst sé, að félagsriki það, í hvers gjaldeyri greiðslan á að

Article III

Additions to Resources.

59

29. marz

Section 1. Additional Subscriptions.

(a) The Association shall at such time as it deems appropriate in the light of the schedule for completion of payments on initial subscriptions of original members, and at intervals of approximately five years thereafter, review the adequacy of its resources and, if it deems desirable, shall authorize a general increase in subscriptions. Notwithstanding the foregoing, general or individual increases in subscriptions may be authorized at any time, provided that an individual increase shall be considered only at the request of the member involved. Subscriptions pursuant to this Section are herein referred to as additional subscriptions.

(b) Subject to the provisions of paragraph (c) below, when additional subscriptions are authorized, the amounts authorized for subscription and the terms and conditions relating thereto shall be as determined by the Association.

(c) When any additional subscription is authorized, each member shall be given an opportunity to subscribe, under such conditions as shall be reasonably determined by the Association, an amount which will enable it to maintain its relative voting power, but no member shall be obligated to subscribe.

(d) All decisions under this Section shall be made by a two-thirds majority of the total voting power.

Section 2. Supplementary Resources
Currency of Another Member.
Provided by a Member in the

(a) The Association may enter into arrangements, on such terms and conditions consistent with the provisions of this Agreement as may be agreed upon, to receive from any member, in addition to the amounts payable by such member on account of its initial or any additional subscription, supplementary resources in the currency of another member, provided that the Association shall not enter

59 fara fram, fallist á, að gjaldeyrir þess
29. marz verði notaður til viðbótargreiðslu, og með
þeim skilmálum, er þar um gilda. Í
samningum um móttöku slíkra greiðslna
má hafa ákvæði um, hvernig fara skal
með ágóða af slíkum greiðslum og hvernig
fara ber að, ef ríki það, sem þær leggur
fram, hættir að vera félagsríki eða ef
stofnunin hættir störfum.

b. Stofnuninni ber að afhenda því ríki,
sem slíka greiðslu innir af hendi, sérstakt
framfaraskirteini, þar sem greind er upp-
hæð og gjaldmiðill þess fjármagns, sem
fram er lagt, svo og gildandi ákvæði
og skilmálar varðandi slíkt fjármagn.
Slíku skirteini fylgir enginn atkvæðisréttur,
og er það ekki framseljanlegt öðrum
en stofnuninni.

c. Engin ákvæði þessarar málsgreinar
skulu koma í veg fyrir, að stofnunin geti
tekið við greiðslum frá félagsríki í þess
eigin gjaldmiðli, eftir því sem um semst.

4. grein. Gjaldmiðill.

1. málsgrein. Notkun gjaldmiðils.

a. Nú tekur stofnunin við gjaldmiðli
félagsríkis, sem greint er í 2. hluta við-
bætis A, hvort sem sá gjaldmiðill er frjáls
eða ekki, samkvæmt ákvæðum 2. greinar
2. málsgreinar d til greiðslu á þeim níu-
tíu hundraðshlutum framlags, sem sam-
kvæmt henni eru gjaldkræfir í gjaldmiðli
þess ríkis, og ber henni réttur til að nota
þann gjaldmiðil, bæði höfuðstól, vexti og
önnur gjöld, til greiðslu á rekstrarút-
gjöldum, sem hún kann að baka sér á
landsvæði viðkomandi félagsríkis, einnig
til greiðslu á vörum, sem framleiddar eru,
og þjónustu, sem innt er af hendi á land-
svæðum félagsríkis eða nauðsynlegar
kunna að verða vegna áætlana, sem stofn-
unin kostar á slíkum landsvæðum, allt
í samræmi við heilbrigða peningamála-

into any such arrangement unless the
Association is satisfied that the member
whose currency is involved agrees to the
use of such currency as supplementary
resources and to the terms and con-
ditions governing such use. The arrange-
ments under which any such resources
are received may include provisions re-
garding the disposition of earnings on
the resources and regarding the dis-
position of the resources in the event
that the member providing them ceases
to be a member or the Association per-
manently suspends its operations.

(b) The Association shall deliver to
the contributing member a Special De-
velopment Certificate setting forth the
amount and currency of the resources
so contributed and the terms and con-
ditions of the arrangement relating to
such resources. A Special Development
Certificate shall not carry any voting
rights and shall be transferable only to
the Association.

(c) Nothing in this Section shall pre-
clude the Association from accepting
resources from a member in its own
currency on such terms as may be agreed
upon.

Article IV Currencies.

Section 1. Use of Currencies.

(a) Currency of any member listed in
Part II of Schedule A, whether or not
freely convertible, received by the As-
sociation pursuant to Article II, Section
2(d), in payment of the ninety percent
portion payable thereunder in the cur-
rency of such member, and currency of
such member derived therefrom as prin-
cipal, interest or other charges, may be
used by the Association for adminis-
trative expenses incurred by the Associ-
ation in the territories of such member
and, insofar as consistent with sound
monetary policies, in payment for goods
and services produced in the territories
of such member and required for projects
financed by the Association and located
in such territories; and in addition when

stefnu, og auk þess, þegar og að svo miklu leyti sem efnahags- og fjármála-aðstæður viðkomandi ríkis leyfa, skal slíkur gjaldmiðill samkvæmt samningi milli félagsríkisins og stofnunarinnar vera víxlanlegur með frjálsum hætti eða á annan hátt koma að gagni við framkvæmdir, sem stofnunin kostar utan landsvæða félagsríkisins.

b. Að því er varðar nothæfi gjaldmiðils, sem stofnunin hefur tekið við til greiðslu á öðrum framlögum en stofnframlögum stofnfélaga, svo og gjaldmiðils, er af þeim stafar sem höfuðstóll, vextir eða önnur gjöld, skal fara eftir skilmálum þeim, sem settir voru, þegar slík framlög voru heimiluð.

c. Að því er varðar nothæfi gjaldmiðils, sem stofnunin hefur tekið við sem viðbótargreiðslum, öðrum en framlögum, og gjaldmiðli, sem af þeim stafar sem höfuðstóll, vextir eða önnur gjöld, skal fara eftir skilmálum þeim, sem settir voru, þegar slíkar greiðslur voru móttæknar.

d. Allan annan gjaldmiðil, sem stofnunin tekur við, er heimilt að nota og skipta á frjálsum hátt, og skal hann ekki háður neinum takmörkunum af hálfu þess félagsríkis, hvers gjaldmiðill notaður er eða víxlað er. Þó er stofnuninni heimilt að gera samninga við félagsríki, þegar hún kostar framkvæmdir á landsvæðum þess, og takmarka með þeim hætti réttindi stofnunarinnar til notkunar á gjaldmiðli þess ríkis, sem tekið hefur verið við sem höfuðstól, vöxtum eða öðrum gjöldum í sambandi við viðkomandi fjármögnun.

e. Stofnuninni ber að gera viðeigandi ráðstafanir til þess að tryggja það, að þeir hlutar framlaga, sem greiddir eru samkvæmt 2. gr. 2. málsgrein d af meðlimum, sem greindir eru í fyrsta hluta viðbætis A, verði notaðir af stofnuninni á nokkurn veginn hlutfallslegan mælikvarða. Þó er heimilt að nota þann hluta slíkra framlaga, sem greiddur er í gulli eða í gjaldmiðli annars ríkis, með skjótara hætti.

and to the extent justified by the economic and financial situation of the member concerned as determined by agreement between the member and the Association, such currency shall be freely convertible or otherwise usable for projects financed by the Association and located outside the territories of the member.

(b) The usability of currencies received by the Association in payment of subscriptions other than initial subscriptions of original members, and currencies derived therefrom as principal, interest or other charges, shall be governed by the terms and conditions on which such subscriptions are authorized.

(c) The usability of currencies received by the Association as supplementary resources other than subscriptions, and currencies derived therefrom as principal, interest or other charges, shall be governed by the terms of the arrangements pursuant to which such currencies are received.

(d) All other currencies received by the Association may be freely used and exchanged by the Association and shall not be subject to any restriction by the member whose currency is used or exchanged; provided that the foregoing shall not preclude the Association from entering into any arrangements with the member in whose territories any project financed by the Association is located restricting the use by the Association of such member's currency received as principal, interest or other charges in connection with such financing.

(e) The Association shall take appropriate steps to ensure that, over reasonable intervals of time, the portions of the subscriptions paid under Article II, Section 2(d) by members listed in Part I of Schedule A shall be used by the Association on an approximately *pro rata* basis, provided, however, that such portions of such subscriptions as are paid in gold or in a currency other than that of the subscribing member may be used more rapidly.

59 2. málsgrein. Viðhald verðgildis gjald-
29. marz eyrisinnstæðna.

a. Þegar gjaldmiðill félagsríkis lækkar í verði eða þegar stofnunin telur, að gjaldmiðill þess hafi rýrnað verulega í verðgildi innanlands, ber því að greiða stofnuninni innan hæfilegs tíma viðbót-
arupphæð í eigin gjaldeyri, og skal hún teljast næg til þess að viðhalda því verðgildi þeirrar upphæðar í eigin gjaldeyri, sem meðlimur hefur samkvæmt 2. grein 2. málsgrein d greitt stofnuninni á þeim tíma, er framlag var greitt, svo og gjaldmiðils, sem lagður er fram samkvæmt ákvæðum þessa málsliðs, hvort sem slíkur gjaldmiðill liggur fyrir í formi greiðsluskirteina, sem móttækin hafa verið samkvæmt 2. grein 2. málsgrein e, eða ekki. Þó gildir það, sem að framan greinir, einungis á meðan og að svo miklu leyti sem slíkur gjaldmiðill hefur ekki í upphafi verið greiddur eða honum víxlað fyrir gjaldmiðil annars félagsríkis.

b. Þegar gjaldmiðill félagsríkis hækkar í verði eða verðmæti gjaldmiðils þess hækkar að áliði stofnunarinnar innan landsvæða þess, ber stofnuninni að endurgreiða slíku félagsríki innan hæfilegs tíma upphæð í gjaldmiðli þess ríkis, sem er jöfn hækkun þeirri, er orðið hefur á verðgildi gjaldmiðils þess, sem ákvæði a-liðs þessarar málsgreinar ná til.

c. Heimilt er stofnuninni að ganga fram hjá ákvæðum næsta málsliðs á undan, ef alþjóðagjaldeyrissjóðurinn gerir almenna hlutfallslega breytingu á gjaldmiðilsverðmæti allra félagsríkja sinna.

d. Upphæðir, sem lagðar eru fram samkvæmt a-lið þessarar greinar til þess að viðhalda verðmæti gjaldmiðils, skulu vera víxlanlegar og skal mega nota þær á sama hátt og viðkomandi gjaldmiðil.

Section 2. Maintenance of Value of
Currency Holdings.

(a) Whenever the par value of a member's currency is reduced or the foreign exchange value of a member's currency has, in the opinion of the Association, depreciated to a significant extent within that member's territories, the member shall pay to the Association within a reasonable time an additional amount of its own currency sufficient to maintain the value, as of the time of subscription, of the amount of the currency of such member paid in to the Association by the member under Article II, Section 2(d), and currency furnished under the provisions of the present paragraph, whether or not such currency is held in the form of notes accepted pursuant to Article II, Section 2(e), provided, however, that the foregoing shall apply only so long as and to the extent that such currency shall not have been initially disbursed or exchanged for the currency of another member.

(b) Whenever the par value of a member's currency is increased, or the foreign exchange value of a member's currency has, in the opinion of the Association, appreciated to a significant extent within that member's territories, the Association shall return to such member within a reasonable time an amount of that member's currency equal to the increase in the value of the amount of such currency to which the provisions of paragraph (a) of this Section are applicable.

(c) The provisions of the preceding paragraphs may be waived by the Association when a uniform proportionate change in the par value of the currencies of all its members is made by the International Monetary Fund.

(d) Amounts furnished under the provisions of paragraph (a) of this Section to maintain the value of any currency shall be convertible and usable to the same extent as such currency.

5. grein.

Starfsemi stofnunarinnar.

1. málsgrein. Afnot fjármagns og fjármögnunarskilmálar.

a. Stofnunin leggur fram fjármagn til þess að efla þróun á þeim landsvæðum heimsins, sem skammt eru á veg komin og aðiljar eru að stofnuninni.

b. Fjármagn, sem stofnunin leggur fram, skal notað í því skyni, sem stofnunin telur að eigi forgangsrétt vegna þróunar með tilliti til þarfa viðkomandi svæðis eða svæða. Ber að leggja fé fram til ákveðinna framkvæmda, nema sérstaklega standi á.

c. Ekki ber stofnuninni að leggja fram fé, ef hún telur, að slíkt fjármagn sé fánlegt frá einstökum aðiljum með skilmálum, sem eru lántakanda hagstæðir, eða ef hægt er að afla fjármagnsins með lánum, svipuðum þeim, sem bankinn lætur af hendi.

d. Ekki ber stofnuninni að leggja fram fé, nema meðmæli liggja fyrir frá þar til bærri nefnd, sem vandlega hefur kynnt sér áætlunina. Slíkar nefndir skipar stofnunin, og tilnefnir fulltrúi eða fulltrúar félagsríkis þess eða félagsríkja, í hverra löndum viðkomandi framkvæmd er fyrirhuguð, nefndarmenn ásamt einum eða fleiri tæknistarfsmönnum stofnunarinnar. Ákvæðið um, að fulltrúi eða fulltrúar tilnefndir af fulltrúum félagsríkja skuli sitja í nefndinni, skal eigi gilda, þegar um er að ræða fjármagn til opinberrar alþjóðastofnunar eða svæðastofnunar.

e. Ekki ber stofnuninni að leggja fram fé til nokkurrar framkvæmdar, ef félagsríki, í hvers landi hún er staðsett, leggur á móti slíku fjárframlagi. Þó skal stofnunin ekki þurfa að kynna sér, hvort einstök félagsríki kunni að mótmæla, þegar um er að ræða fjármagn til opinberrar alþjóðastofnunar eða svæðastofnunar.

f. Ekki er stofnuninni heimilt að setja ákvæði þess efnis, að fjármagni, er hún leggur fram, skuli eytt í landi einhvers

Article V

Operations.

59

29. marz

Section 1. Use of Resources and Conditions of Financing.

(a) The Association shall provide financing to further development in the less-developed areas of the world included within the Association's membership.

(b) Financing provided by the Association shall be for purposes which in the opinion of the Association are of high developmental priority in the light of the needs of the area or areas concerned and, except in special circumstances, shall be for specific projects.

(c) The Association shall not provide financing if in its opinion such financing is available from private sources on terms which are reasonable for the recipient or could be provided by a loan of the type made by the Bank.

(d) The Association shall not provide financing except upon the recommendation of a competent committee, made after a careful study of the merits of the proposal. Each such committee shall be appointed by the Association and shall include a nominee of the Governor or Governors representing the member or members in whose territories the project under consideration is located and one or more members of the technical staff of the Association. The requirement that the committee include the nominee of a Governor or Governors shall not apply in the case of financing provided to a public international or regional organization.

(e) The Association shall not provide financing for any project if the member in whose territories the project is located objects to such financing, except that it shall not be necessary for the Association to assure itself that individual members do not object in the case of financing provided to a public international or regional organization.

(f) The Association shall impose no conditions that the proceeds of its financing shall be spent in the territories

59 tiltekens félagsríkis eða félagsríkja. Eigi
29. marz útilokar þetta ákvæði það, að stofnunin fullnægi ákvæðum um takmörkun á afnotum fjárframlaga, sem sett eru í samræmi við ákvæði greina þessara, og teljast þar til takmarkanir á viðbótargreiðslum samkvæmt samningi milli stofnunarinnar og þess, er fram leggur.

g. Stofnuninni ber að gera ráðstafanir til þess að tryggja það, að fjármagni því, er hún leggur fram, verði eingöngu varið í því skyni, sem til var stofnað, að höfðu tilliti til efnahags, virkni og samkeppnishæfra alþjóðaviðskipta, án tillits til pólitískra eða annarra áhrifa eða sjónarmiða, sem ekki eru efnahagslegs eðlis.

h. Fjármagn, sem útvegað er til fjármögnunar, má einungis afhenda móttakanda til ráðstöfunar til greiðslu á kostnaði við framkvæmdina, eftir því sem hann skapast.

2. málsgrein. Form og skilmálar fjármögnunar.

a. Fjármögnun af hálfu stofnunarinnar fer fram í lánsformi. Henni er þó heimilt að útvega fjármagn með öðrum hætti, annaðhvort

- 1) af fé, sem lagt er fram í samræmi við ákvæði 3. gr. 1, ásamt fé, sem af því stafar sem höfuðstóll, vextir eða önnur gjöld, svo fremi skýrt sé heimilað í ákvæðum um slík framlög, eða
- 2) í sérstökum tilvikum af viðbótargreiðslum, sem stofnunin hefur aflað sér, svo og fé, sem af þeim stafar sem höfuðstóll, vextir eða önnur gjöld, svo fremi skýrt sé heimilað í samningum um slíkar greiðslur.

b. Að höldnum ákvæðum fyrra liðs má stofnunin afla fjár í því formi og með þeim skilmálum, sem henni þykir henta með tilliti til efnahagsaðstöðu og framtíð-

of any particular member or members. The foregoing shall not preclude the Association from complying with any restrictions on the use of funds imposed in accordance with the provisions of these Articles, including restrictions attached to supplementary resources pursuant to agreement between the Association and the contributor.

(g) The Association shall make arrangements to ensure that the proceeds of any financing are used only for the purposes for which the financing was provided, with due attention to considerations of economy, efficiency and competitive international trade and without regard to political or other non-economic influences or considerations.

(h) Funds to be provided under any financing operation shall be made available to the recipient only to meet expenses in connection with the project as they are actually incurred.

Section 2. Form and Terms of Financing.

(a) Financing by the Association shall take the form of loans. The Association may, however, provide other financing, either

- (i) out of funds subscribed pursuant to Article III, Section 1, and funds derived therefrom as principal, interest or other charges, if the authorization for such subscriptions expressly provides for such financing; or
- (ii) in special circumstances, out of supplementary resources furnished to the Association, and funds derived therefrom as principal, interest or other charges, if the arrangements under which such resources are furnished expressly authorize such financing.

(b) Subject to the foregoing paragraph, the Association may provide financing in such forms and on such terms as it may deem appropriate, having

ar hins umrædda svæðis eða svæða og til eðlis og þarfa framkvæmdarinnar.

c. Stofnunin má leggja fram fjármagn til félagsríkis, ríkisstjórnar í landsvæði, sem er í félagatölu hennar, pólitískra eininga innan slíkra landa, opinberra eða einkafyrirtækja í löndum eins eða fleiri félagsríkja eða til opinberrar alþjóða-eða svæðastofnunar.

d. Þegar um er að ræða lán til pólitískra eininga, annarra en félagsríkja, má stofnunin eftir eigin mati krefjast hæfilegrar ríkistryggingar eða annarrar tryggingar eða trygginga.

e. Heimilt er stofnuninni í einstökum tilvikum að verja erlendum gjaldmiðli til innanlandsútgjalda.

3. málsgrein. Breytingar á fjármögnunarskilmálum.

Heimilt er stofnuninni, þegar og að svo miklu leyti sem þurfa þykir vegna allra aðstæðna, þar með fjárhags- og efnahagslegrar aðstöðu viðkomandi félagsríkis, að fallast á að létta eða breyta á annan hátt ákvæðum, sem sett eru um fjármögnun með þeim skilmálum, er hún ákveður.

4. málsgrein. Samstarf við önnur alþjóðasamtök og félagsríki, er leggja fram aðstoð til framfara.

Stofnuninni ber að hafa samstarf við opinberar alþjóðastofnanir og félagsríki, sem leggja fram fjárhags- eða tækniaðstoð við landsvæði, er skammt eru á veg komin.

5. málsgrein. Ýmis störf.

Auk starfa þeirra, er annars staðar greinir í samningi þessum, má stofnunin

1) taka fé að láni með samþykki þess félagsríkis, í hvers gjaldmiðli lánið er veitt;

regard to the economic position and prospects of the area or areas concerned and to the nature and requirements of the project.

(c) The Association may provide financing to a member, the government of a territory included within the Association's membership, a political subdivision of any of the foregoing, a public or private entity in the territories of a member or members, or to a public international or regional organization.

(d) In the case of a loan to an entity other than a member, the Association may, in its discretion, require a suitable governmental or other guarantee or guarantees.

(e) The Association, in special cases, may make foreign exchange available for local expenditures.

Section 3. Modifications of Terms of Financing.

The Association may, when and to the extent it deems appropriate in the light of all relevant circumstances, including the financial and economic situation and prospects of the member concerned, and on such conditions as it may determine, agree to a relaxation or other modification of the terms on which any of its financing shall have been provided.

Section 4. Cooperation with Other International Organizations and Members Providing Development Assistance.

The Association shall cooperate with those public international organizations and members which provide financial and technical assistance to the less-developed areas of the world.

Section 5. Miscellaneous Operations.

In addition to the operations specified elsewhere in this Agreement, the Association may:

(i) borrow funds with the approval of the member in whose currency the loan is denominated;

- 59 2) ábyrgjast verðbréf, sem hún hefur fest
29. marz fé í, til þess að greiða fyrir sölu þeirra;
- 3) kaupa og selja verðbréf, sem hún hefur gefið út, tryggt eða fest fé í;
- 4) veita í sérstökum tilvikum ábyrgð á lánum frá öðrum til þess, er ekki er ósamrýmanlegt ákvæðum greina þessara;
- 5) veita tækniðstoð og gefa ráðleggingar að beiðni félagsríkis, og
- 6) fara með þau umboð í sambandi við störf sín, sem nauðsynleg teljast eða æskileg til þess að ná markmiðum sínum.

- (ii) guarantee securities in which it has invested in order to facilitate their sale;
- (iii) buy and sell securities it has issued or guaranteed or in which it has invested;
- (iv) in special cases, guarantee loans from other sources for purposes not inconsistent with the provisions of these Articles;
- (v) provide technical assistance and advisory services at the request of a member; and
- (vi) exercise such other powers incidental to its operations as shall be necessary or desirable in furtherance of its purposes.

6. málsgrein. Stjórn málaafskipti bönnuð.

Eigi skal stofnunin né starfsmenn hennar hafa nokkur afskipti af stjórnmálum nokkurs félagsríkis, og eigi skulu þeir heldur láta stjórnmálaeðli félagsríkis eða ríkja hafa áhrif á ákvarðanir sínar, enda ber þeim í þessu efni einungis að hafa hliðsjón af efnahagsmálum og meta þau af óhlutdrægni til þess að ná markmiðum samnings þessa.

Section 6. Political Activity Prohibited.

The Association and its officers shall not interfere in the political affairs of any member; nor shall they be influenced in their decisions by the political character of the member or members concerned. Only economic considerations shall be relevant to their decisions, and these considerations shall be weighed impartially in order to achieve the purposes stated in this Agreement.

6. grein.

Stjórn stofnunarinnar.

1. málsgrein. Stjórnarfar.

Stofnuninni stjórnar stjórnarnefnd, framkvæmdastjórnar, forseti og það starfslið annað, sem þarf til þess að gegna þeim störfum, er stofnunin ákveður.

2. málsgrein. Stjórnarnefnd.

a. Öll völd innan stofnunarinnar eru í höndum stjórnarnefndar.

b. Allir stjórnarnefndarmenn og vara-stjórnendur bankans, skipaðir af félagsríkjum hans, sem einnig eru félagsríki stofnunarinnar, skulu *ex officio* vera stjórnarnefndarmenn eða varastjórnend-

Article VI

Organization and Management

Section 1. Structure of the Association.

The Association shall have a Board of Governors, Executive Directors, a President and such other officers and staff to perform such duties as the Association may determine.

Section 2. Board of Governors.

(a) All the powers of the Association shall be vested in the Board of Governors.

(b) Each Governor and Alternate Governor of the Bank appointed by a member of the Bank which is also a member of the Association shall *ex officio* be a Governor and Alternate Gover-

ur stofnunarinnar. Enginn varastjórnandi fer með atkvæði, nema stjórnarnefndarmaður sé fjarverandi. Formaður stjórnarnefndar bankans skal *ex officio* vera formaður stjórnarnefndar stofnunarinnar, nema hann sé fulltrúi ríkis, sem ekki er félagi í stofnuninni, og kýs stjórnarnefnd sér þá formann. Stjórnarnefndarmaður og varamaður víkja úr sæti, ef félagsríki það, er skipaði hann, hættir þátttöku í stofnuninni.

c. Stjórnarnefnd getur falið framkvæmdastjórum störf sín og völd, nema

- 1) rétt til að veita nýjum félagsríkjum aðgang og kveða á um skilmála,
- 2) leyfa viðbótarframlög og ákveða skilmála,
- 3) víkja félagsríki frá,
- 4) kveða á um málskot varðandi túlkun framkvæmdastjóra á samningi þessum,
- 5) gera ráðstafanir í samræmi við 7. málsgrein samnings þessa um samstarf við aðrar alþjóðastofnanir (nema óformlegt samkomulag til bráðabirgða um framkvæmdaratriði),
- 6) ákveða að leggja stofnunina niður og ráðstafa eignum hennar.
- 7) ákveða, hversu verja skuli nettótekjum hennar samkvæmt 12. málsgrein þessarar greinar, og
- 8) fallast á breytingar á samningi þessum.

d. Stjórnarnefnd heldur aðalfund og aðra fundi eftir því, sem hún sjálf ákveður eða framkvæmdastjórn boðar til.

e. Stjórnarnefnd kemur saman einu sinni á ári í sambandi við aðalfund bankans.

nor, respectively, of the Association. No 59
Alternate Governor may vote except in 29. marz
the absence of his principal. The Chairman of the Board of Governors of the Bank shall *ex officio* be Chairman of the Board of Governors of the Association except that if the Chairman of the Board of Governors of the Bank shall represent a state which is not a member of the Association, then the Board of Governors shall select one of the Governors as Chairman of the Board of Governors. Any Governor or Alternate Governor shall cease to hold office if the member by which he was appointed shall cease to be a member of the Association.

(c) The Board of Governors may delegate to the Executive Directors authority to exercise any of its powers, except the power to:

- (i) admit new members and determine the conditions of their admission;
- (ii) authorize additional subscriptions and determine the terms and conditions relating thereto;
- (iii) suspend a member;
- (iv) decide appeals from interpretations of this Agreement given by the Executive Directors;
- (v) make arrangements pursuant to Section 7 of this Article to cooperate with other international organizations (other than informal arrangements of a temporary and administrative character);
- (vi) decide to suspend permanently the operations of the Association and to distribute its assets;
- (vii) determine the distribution of the Association's net income pursuant to Section 12 of this Article; and
- (viii) approve proposed amendments to this Agreement.

(d) The Board of Governors shall hold an annual meeting and such other meetings as may be provided for by the Board of Governors or called by the Executive Directors.

(e) The annual meeting of the Board of Governors shall be held in conjunction with the annual meeting of the Board of Governors of the Bank.

59 f. Ályktunarfær telst fundur stjórnar-
29. marz nefndar, þegar mættir eru fulltrúar a. m.
k. $\frac{2}{3}$ hluta atkvæðamagns.

g. Setja má reglur um, að framkvæmdastjórar geti aflað atkvæðagreiðslu um sérstök mál, án þess að kalla saman fund í stjórnarnefnd.

h. Stjórnarnefnd og framkvæmdastjórum er, að svo miklu leyti sem leyflegt er, heimilt að setja þær reglur og ákvæði, sem nauðsynleg eru eða æskileg í rekstri stofnunarinnar.

i. Stjórnarnefndarmenn og varastjórnendur taka ekki laun hjá stofnuninni.

3. málsgrein. Atkvæðagreiðsla.

a. Hver stofnfélagi skal fyrir stofnframlag sitt hljóta 500 atkvæði og auk þess eitt atkvæði fyrir hverja \$5000 af stofnframlaginu. Framlögum, öðrum en stofnframlögum stofnríkja, skal fylgja atkvæðisréttur, eftir því sem stjórnarnefndin ákveður í samræmi við ákvæði 2. gr. 1(b) eða 3. gr. 1(b) og 1(c), eftir því sem við á. Viðbótargreiðslum, öðrum en framlögum skv. 2. gr. 1(b) og viðbótarframlögum skv. 3. gr. 1, fylgir ekki atkvæðisréttur.

b. Nema annað sé sérstaklega fram tekið, ræður afl atkvæða öllum ákvörðunum stofnunarinnar.

4. málsgrein. Framkvæmdastjórar.

a. Framkvæmdastjórar skulu ábyrgir um almennar framkvæmdir stofnunarinnar og hafa í því skyni það umboð, sem þeim er falið í samningi þessum eða stjórnarnefnd veitir þeim.

b. Framkvæmdastjórar stofnunarinnar skulu *ex officio* vera þeir framkvæmdastjórar bankans, sem (1) skipaðir eru af

(f) A quorum for any meeting of the Board of Governors shall be a majority of the Governors, exercising not less than two-thirds of the total voting power.

(g) The Association may by regulation establish a procedure whereby the Executive Directors may obtain a vote of the Governors on a specific question without calling a meeting of the Board of Governors.

(h) The Board of Governors, and the executive Directors to the extent authorized, may adopt such rules and regulations as may be necessary or appropriate to conduct the business of the Association.

(i) Governors and Alternate Governors shall serve as such without compensation from the Association.

Section 3. Voting.

(a) Each original member shall, in respect of its initial subscription, have 500 votes plus one additional vote for each \$5,000 of its initial subscription. Subscriptions other than initial subscriptions of original members shall carry such voting rights as the Board of Governors shall determine pursuant to the provisions of Article II, Section 1(b) or Article III, Section 1(b) and (c), as the case may be. Additions to resources other than subscriptions under Article II, Section 1(b) and additional subscriptions under Article III, Section 1, shall not carry voting rights.

(b) Except as otherwise specifically provided, all matters before the Association shall be decided by a majority of the votes cast.

Section 4. Executive Directors.

(a) The Executive Directors shall be responsible for the conduct of the general operations of the Association, and for this purpose shall exercise all the powers given to them by this Agreement or delegated to them by the Board of Governors.

(b) The Executive Directors of the Association shall be composed *ex officio* of each Executive Director of the Bank

félagsríki hans, sem einnig er félagsríki stofnunarinnar, eða (2) kjörnir eru í kosningu, þar sem a. m. k. atkvæði eins félagsríkis bankans, sem einnig er félagsríki stofnunarinnar, hefur fallið á hann. Varamaður hvers slíks framkvæmdastjóra skal *ex officio* vera framkvæmdastjóri stofnunarinnar. Framkvæmdastjóra ber að víkja frá, ef það félagsríki, er skipaði hann, eða öll þau ríki, er kusu hann, hætta þátttöku.

c. Þeir framkvæmdastjórar, sem skipaðir eru framkvæmdastjórar bankans, skulu fara með þá tölu atkvæða, er félagsríki því ber, sem þá skipar. Greiðir hver atkvæði í einu lagi.

d. Varaframkvæmdastjórar mega sitja fundi ásamt þeim framkvæmdastjórum, er þá kveðja til, en eigi fara þeir með atkvæði nema í fjarveru aðalmanns.

e. Fundur framkvæmdastjórnar er ályktunarfær, þegar framkvæmdastjórar, er fara með a. m. k. helming atkvæða, eru mættir.

f. Framkvæmdastjórn kemur saman, þegar þörf krefur.

g. Hún setur reglur um það, að félagsríki, sem ekki hefur rétt til að skipa stjórnarmeðlimi í bankanum, geti sent fulltrúa á framkvæmdastjórnarfundum stofnunarinnar, þegar um er að ræða umsókn eða efni, sem sérstaklega snertir það félagríki.

5. málsgrein. Forseti og starfslið.

a. Forseti bankans er *ex officio* forseti stofnunarinnar. Er hann forseti framkvæmdastjórnar, en fer ekki með atkvæði, nema jöfn séu, og ræður hans atkvæði þá.

who shall have been (i) appointed by a member of the Bank which is also a member of the Association, or (ii) elected in an election in which the votes of at least one member of the Bank which is also a member of the Association shall have counted toward his election. The Alternate to each such Executive Director of the Bank shall *ex officio* be an Alternate Director of the Association. Any Director shall cease to hold office if the member by which he was appointed, or if all the members whose votes counted toward his election, shall cease to be members of the Association.

(c) Each Director who is an appointed Executive Director of the Bank shall be entitled to cast the number of votes which the member by which he was appointed is entitled to cast in the Association. All the votes which a Director is entitled to cast shall be cast as a unit.

(d) An Alternate Director shall have full power to act in the absence of the Director who shall have appointed him. When a Director is present, his Alternate may participate in meetings but shall not vote.

(e) A quorum for any meeting of the Executive Directors shall be a majority of the Directors exercising not less than one-half of the total voting power.

(f) The Executive Directors shall meet as often as the business of the Association may require.

(g) The Board of Governors shall adopt regulations under which a member of the Association not entitled to appoint an Executive Director of the Bank may send a representative to attend any meeting of the Executive Directors of the Association when a request made by, or a matter particular affecting, that member is under consideration.

Section 5. President and Staff.

(a) The President of the Bank shall be *ex officio* President of the Association. The President shall be Chairman of the Executive Directors of the Association but

59 Hann má sitja fundi stjórnarnefndar, en 29. marz fer ekki með atkvæði.

b. Forsetinn er yfirmaður starfsliðs stofnunarinnar. Stjórnar hann daglegum störfum hennar eftir fyriræmum framkvæmdastjórnar og ber ábyrgð gagnvart henni á fyrirkomulagi hennar og á skipun og uppsögn fulltrúa og starfsmanna. Að svo miklu leyti sem hægt er, skulu fulltrúar og starfsmenn bankans jafnframt vera í þjónustu stofnunarinnar.

c. Forseti, fulltrúar og starfslið stofnunarinnar bera í störfum sínum eingöngu ábyrgð gagnvart henni og engum öðrum. Ber hverju félagsriki að virða alþjóðlegt eðli slíkra starfa og eigi að reyna að hafa áhrif á nokkurn starfsmann í meðferð skyldustarfa.

d. Í skipun fulltrúa og starfsliðs ber forseta, að því fyrst og fremst gættu að afla fremstu dugnaðar- og kunnáttumanna, að hafa það í huga að velja fólk úr sem flestum hlutum heims.

6. málsgrein. Samband við bankann.

a. Stofnunin er sjálfstæð og bankanum óháð, enda skulu fjármál hennar aðgreind frá fjármálum bankans. Eigi skal hún taka að láni hjá bankanum né veita honum lán umfram það að festa fé, sem hún þarf ekki til rekstrar síns, í skuldabréfum bankans.

b. Heimilt er henni að semja við bankann um tæki, starfslið og fyrirkomulag við endurgreiðslu starfsútgjalda, sem önnur hvor stofnunin hefur lagt út fyrir hina.

c. Ekkert ákvæði samnings þessa má skilja á þann veg, að stofnunin beri

shall have no vote except a deciding vote in case of an equal division. He may participate in meetings of the Board of Governors but shall not vote at such meetings.

(b) The President shall be chief of the operating staff of the Association. Under the direction of the Executive Directors he shall conduct the ordinary business of the Association and under their general control shall be responsible for the organization, appointment and dismissal of the officers and staff. To the extent practicable, officers and staff of the Bank shall be appointed to serve concurrently as officers and staff of the Association.

(c) The President, officers and staff of the Association, in the discharge of their offices, owe their duty entirely to the Association and to no other authority. Each member of the Association shall respect the international character of this duty and shall refrain from all attempts to influence any of them in the discharge of their duties.

(d) In appointing officers and staff the President shall, subject to the paramount importance of securing the highest standards of efficiency and of technical competence, pay due regard to the importance of recruiting personnel on as wide a geographical basis as possible.

Section 6. Relationship to the Bank.

(a) The Association shall be an entity separate and distinct from the Bank and the funds of the Association shall be kept separate and apart from those of the Bank. The Association shall not borrow from or lend to the Bank, except that this shall not preclude the Association from investing funds not needed in its financing operations in obligations of the Bank.

(b) The Association may make arrangements with the Bank regarding facilities, personnel and services and arrangement for reimbursement of administrative expenses paid in the first instance by either organization on behalf of the other.

(c) Nothing in this Agreement shall make the Association liable for the acts

ábyrgð á framkvæmdum eða skuldbindingum bankans né hann á hennar.

or obligations of the Bank, or the Bank 59
liable for the acts or obligations of the 29. marz
Association.

7. málsgrein. Samband við aðrar alþjóðastofnanir.

Stofnunin skal gera formlega samninga við Sameinuðu þjóðirnar, svo og við aðrar alþjóðastofnanir, sem hafa sérstökum störfum að sinna á svipuðum vettvangi.

Section 7. Relations with Other International Organizations.

The Association shall enter into formal arrangements with the United Nations and may enter into such arrangements with other public international organizations having specialized responsibilities in related fields.

8. málsgrein. Skrifstofustaður.

Aðalskrifstofa stofnunarinnar skal vera aðalskrifstofa bankans. Hún má stofna skrifstofur í löndum hvaða félagsríkis sem er.

Section 8. Location of Offices.

The principal office of the Association shall be the principal office of the Bank. The Association may establish other offices in the territories of any member.

9. málsgrein. Geymslustaðir.

Hverju félagsríki ber að fela þjóðbanka sínum að vera geymslustaður, þar sem stofnunin getur geymt innstæður í mynt þess félagsríkis eða aðrar eignir sínar. Hafi ríkið ekki þjóðbanka, skal það fela slíkt á hendur annarri stofnun, sem stofnunin tekur gilda. Ef ekki er annar geymslustaður tilgreindur, notar stofnunin sömu geymslustofnun og bankinn.

Section 9. Depositories.

Each member shall designate its central bank as a depository in which the Association may keep holdings of such member's currency or other assets of the Association, or, if it has no central bank it shall designate for such purpose such other institution as may be acceptable to the Association. In the absence of any different designation, the depository designated for the Bank shall be the depository for the Association.

10. málsgrein. Tengiliðir.

Hvert félagsríki tilgreinir þar til bært yfirvald, sem stofnunin getur haft samband við um öll málefni, er samning þennan varða. Ef annar tengiliður er ekki tilgreindur, notar stofnunin sama tengilið og bankinn.

Section 10. Channel of Communication.

Each member shall designate an appropriate authority with which the Association may communicate in connection with any matter arising under this Agreement. In the absence of any different designation, the channel of communication designated for the Bank shall be the channel for the Association.

11. málsgrein. Birting skýrsla og útvegur upplýsinga.

a. Stofnunin birtir á ári hverju skýrslu ásamt endurskoðuðum reikningum og sendir félagsríkjum með hæfilegu millibili stutt yfirlit um fjárhag sinn og árangur af starfi.

Section 11. Publication of Reports and Provision of Information.

(a) The Association shall publish an annual report containing an audited statement of its accounts and shall circulate to members at appropriate intervals a summary statement of its financial position and of the results of its operations.

59 b. Hún birtir og aðrar skýrslur, sem
29. marz hún telur þurfa vegna markmiða sinna.

c. Eintök af öllum skýrslum, greinar-
gerðum og ritum, sem birt eru samkvæmt
þessari grein, ber að senda félagsríkjum-
um.

12. málsgrein. Meðferð nettótekna.

Stjórnarnefnd ákveður, eftir því sem
tímar líða, hversu verja skuli nettótekj-
um, að höfðu tilliti til varasjóða og
áhættu.

7. grein.

Úrsögn; frávikning; rekstri hætt.

1. málsgrein. Úrsögn félagsríkja.

Félagsríkjum er hvenær sem er heimilt
að segja sig úr stofnuninni með skrif-
legri tilkynningu til aðalskrifstofunnar.
Gengur hún í gildi við móttöku.

2. málsgrein. Frávikning.

a. Nú fullnægir félagsríki ekki skuld-
bindingum sínum við stofnunina, og má
víkja því frá með ákvörðun meiri hluta
stjórnarnefndar, sem fer með meiri hluta
atkvæðamagns. Félagsríkið hættir þá
sjálfkrafa þátttöku ári síðar, nema sams
konar meiri hluti samþykki að veita því
inntöku aftur.

b. Meðan félagsríki er vikið frá, missir
það allan rétt samkvæmt samningi þess-
um, annan en úrsagnarrétt, en ber að
standa við skuldbindingar sínar.

3. málsgrein. Frávikning eða úrsögn úr bankanum.

Félagsríki, sem vikið er frá bankanum
eða segir sig úr honum, skal sjálfkrafa
skoðast vikið frá stofnuninni eða gengið
úr henni.

(b) The Association may publish such
other reports as it deems desirable to
carry out its purposes.

(c) Copies of all reports, statements and
publications made under this Section shall
be distributed to members.

Section 12. Disposition of Net Income.

The Board of Governors shall determine
from time to time the disposition of the
Associaton's net income, having due re-
gard to provision for reserves and contin-
gencies.

Article VII

Withdrawal; Suspension of Membership;
Suspension of Operations.

Section 1. Withdrawal by Members.

Any member may withdraw from
membership in the Association at any
time by transmitting a notice in writing
to the Association at its principal office.
Withdrawal shall become effective upon
the date such notice is received.

Section 2. Suspension of Membership.

(a) If a member fails to fulfill any of
its obligations to the Association, the
Association may suspend its membership
by decision of a majority of the Gover-
nors, exercising a majority of the total
voting power. The member so suspended
shall automatically cease to be a member
one year from the date of its suspension
unless a decision is taken by the same
majority to restore the member to good
standing.

(b) While under suspension, a member
shall not be entitled to exercise any rights
under this Agreement except the right
of withdrawal, but shall remain subject
to all obligations.

Section 3. Suspension or Cessation of Membership in the Bank.

Any member which is suspended from
membership in, or ceases to be a member
of, the Bank shall automatically be
suspended from membership in, or cease
to be a member of, the Association, as
the case may be.

4. málsgrein. Réttindi og skyldur úrsagðra.

a. Nú hættir ríki þáttöku, og hefur það þá engan rétt samkvæmt samningi þessum, nema það sem greinir í 10. gr. (c). Á hinn bóginn ber það ábyrgð á öllum skuldbindingum sínum gagnvart stofnuninni, hvort sem um skuld er að ræða, ábyrgð eða annað, nema annað mæli í þessari málsgrein.

b. Nú hættir ríki þáttöku, og ber stofnuninni og ríkisstjórn þess að gera upp reikninga sína. Í slíku uppgjöri geta stofnunin og ríkisstjórnin samið um greiðslur til ríkisstjórnarinnar vegna framlags hennar og um gjalddaga og greiðslumynt. Orðið „framlag“ merkir í sambandi við félagsríki í þessari grein bæði stofnframlag og viðbótarframlög ríkisstjórnarinnar.

c. Nú næst ekki slíkt samkomulag innan sex mánaða, frá því að ríkið hætti þáttöku, eða þess tíma, er um hefur samizt af hálfu stofnunarinnar, og gilda þá þessi ákvæði:

1) Ríkisstjórnin er laus af allri frekari ábyrgð gagnvart stofnuninni vegna framlags síns, nema hvað henni ber þegar að greiða stofnuninni greiðslukræfar upphæðir, sem ógreiddar voru þann dag, er ríkið hætti þáttöku, enda telji stofnunin sér þær nauðsynlegar til þess að standa straum af fjármögnunarframkvæmdum sínum, eins og þær eru þann dag.

2) Stofnunin skal endurgreiða ríkisstjórninni þær upphæðir, er hún hefur greitt upp í framlag sitt eða af þeim kunna að stafa sem höfuðstólsendurgreiðslur, er stofnunin hefur með höndum þann dag, er ríkið hætti

Section 4. Rights and Duties of Governments Ceasing to be Members. 59

29. marz

(a) When a government ceases to be a member, it shall have no rights under this Agreement except as provided in this Section and in Article X (c), but it shall, except as in this Section otherwise provided, remain liable for all financial obligations undertaken by it to the Association, whether as a member, borrower, guarantor or otherwise.

(b) When a government ceases to be a member, the Association and the government shall proceed to a settlement of accounts. As part of such settlement of accounts, the Association and the government may agree on the amounts to be paid to the government on account of its subscription and on the time and currencies of payment. The term „subscription“ when used in relation to any member government shall for the purposes of this Article be deemed to include both the initial subscription and any additional subscription of such member government.

(c) If no such agreement is reached within six months from the date when the government ceased to be a member, or such other time as may be agreed upon by the Association and the government, the following provisions shall apply:

(i) The government shall be relieved of any further liability to the Association on account of its subscription, except that the government shall pay to the Association forthwith amounts due and unpaid on the date when the government ceased to be a member and which in the opinion of the Association are needed by it to meet its commitments as of that date under its financing operations.

(ii) The Association shall return to the government funds paid in by the government on account of its subscription or derived therefrom as principal repayments and held by the Association on the date when

59

29. marz

þátttöku, nema að svo miklu leyti sem stofnunin telur sér nauðsynlegt að hafa þær handbærar til þess að standa straum af fjármögnunarframkvæmdum sínum, eins og þær eru þann dag.

- 3) Stofnunin skal greiða ríkisstjórninni hlutfallslegan hluta allra höfuðstólsendurgreiðslna, sem hún tekur við, eftir að ríkið hættir þátttöku, upp í lán, sem áður voru umsamin, nema lán, sem veitt eru af viðbótargreiðslum, er stofnunin hefur útvegað samkvæmt samningum, þar sem samið hefur verið um tiltekin afborgunarréttindi. Slíkur hluti skal vera í sama hlutfalli við heildarupphæð slíkra lána sem heildarupphæð sú, er ríkisstjórnin hefur greitt og eigi fengið endurgreidda samkvæmt 2. lið þessarar málsgreinar, er við heildarupphæð þá, sem greidd er af öllum félagsríkjum upp í framlög þeirra, sem notuð hafa verið eða að áliti stofnunarinnar eru nauðsynleg til þess að standa straum af fjármögnunarframkvæmdum hennar þann dag, er ríkið hættir þátttöku. Slíkar greiðslur annast stofnunin í afborgunum, eftir því sem slíkar höfuðstólsendurgreiðslur berast henni, en ekki oftár en árlega. Ber að greiða slíkar afborganir í þeim gjaldmiðli, er þær berast stofnuninni, en þó má stofnunin að vild sinni greiða í gjaldmiðli ríkis þess, er hlut á að máli.

- 4) Halda má eftir hverri þeirri upphæð, er ríkisstjórnin á inni vegna framlags síns, á meðan sú ríkisstjórn eða stjórn landsvæðis, er ríkinu tilheyrir, eða pólitískur hluti þess eða stofnun einhvers þeirra stendur í skuld við stofnunina sem lánþegi eða ábyrgðarmaður, og má stofnunin að vild sinni nota slíka upphæð til greiðslu á slíkri

the government ceased to be a member, except to the extent that in the opinion of the Association such funds will be needed by it to meet its commitments as of that date under its financing operations.

- (iii) The Association shall pay over to the government a *pro rata* share of all principal repayments received by the Association after the date on which the government ceases to be a member on loans contracted prior thereto, except those made out of supplementary resources provided to the Association under arrangements specifying special liquidation rights. Such share shall be such proportion of the total principal amount of such loans as the total amount paid by the government on account of its subscription and not returned any of to it pursuant to clause (ii) above shall bear to the total amount paid by all members on account of their subscriptions which shall have been used or in the opinion of the Association will be needed by it to meet its commitments under its financing operations as of the date on which the government ceases to be a member. Such payment by the Association shall be made in instalments when and as such principal repayments are received by the Association, but not more frequently than annually. Such instalments shall be paid in the currencies received by the Association except that the Association may in its discretion make payment in the currency of the government concerned.

- (iv) Any amount due to the government on account of its subscription may be withheld so long as that government, or the government of any territory included within its membership, or any political subdivision or any agency of the foregoing remains liable, as borrower or guarantor, to the Association, and

skuldbindingu, eftir því sem hún fellur til greiðslu.

5) Eigi má ríkisstjórn samkvæmt þessum c-lið taka við upphæðum, er samanstafaðar fara fram úr því, sem lægra er af eftirtöldum upphæðum: a) því, sem ríkisstjórnin hefur greitt upp í framlag sitt, eða b) þeim hluta nettóeigna stofnunarinnar, sem bækur hennar sýndu þann dag, er ríkisstjórnin hætti þátttöku, er svarar til hluta félagsríkis í samanlögðum framlögum allra félagsríkja.

6) Allir útreikningar, sem til þessa þarf, skulu gerðir á grundvelli, er stofnunin ákveður með samngirni.

d. Undir engum kringumstæðum skal greiða upphæð, er ríkisstjórn á inni samkvæmt þessari grein, fyrr en sex mánuðum eftir að hún hætti þátttöku. Nú hættir stofnunin að starfa, samkvæmt 5. málsgrein greinar þessarar, áður en sex mánuðir eru liðnir, frá því að þátttöku var hætt, og skal þá fara um öll réttindi ríkisstjórnarinnar eftir ákvæðum 5. málsgreinar, enda telst ríkisstjórnin meðlimur stofnunarinnar samkvæmt þeirri málsgrein, að því undanskildu, að hún hefur ekki atkvæðisrétt.

5. málsgrein. Lok starfa og uppgjör skuldbindinga.

a. Stofnunin má algerlega hætta störfum með samþykki meiri hluta stjórnarnefndar, er fer með meiri hluta atkvæðamagns. Að því samþykktu hættir hún þegar störfum, að því undanskildu, er lýtur að uppgjöri, varðveizlu og viðhaldi eigna og lúkningu skulda. Unz lokið er lúkningu skulda og skiptingu eigna, starfar stofnunin, og haldast gagnkvæm réttindi og skyldur stofnunarinnar og félagsríkja samkvæmt samningi þessum óbreytt, að því undanskildu, að eigi má

such amount may, at the option of the Association, be applied against any such liability as it matures.

59

29. marz

(v) In no event shall the government receive under this paragraph (c) an amount exceeding, in the aggregate, the lesser of the two following: (a) the amount paid by the government on account of its subscription, or (b) such proportion of the net assets of the Association, as shown on the books of the Association as of the date on which the government ceased to be a member, as the amount of its subscription shall bear to the aggregate amount of the subscriptions of all members.

(vi) All calculations required hereunder shall be made on such basis as shall be reasonably determined by the Association.

(d) In no event shall any amount due to a government under this Section be paid until six months after the date upon which the government ceases to be a member. If within six months of the date upon which any government ceases to be a member the Association suspends operations under Section 5 of this Article, all rights of such government shall be determined by the provisions of such Section 5 and such government shall be considered a member of the Association for purposes of such Section 5, except that it shall have no voting rights.

Section 5. Suspension of Operations and Settlement of Obligations.

(a) The Association may permanently suspend its operations by vote of a majority of the Governors exercising a majority of the total voting power. After such suspension of operations the Association shall forthwith cease all activities, except those incident to the orderly realization, conservation and preservation of its assets and settlement of its obligations. Until final settlement of such obligations and distribution of such assets, the Association shall remain in

59 víkja félagsríki frá né það hætta þátt-
29. marz töku, og engin úthlutun fer fram til fé-
lagsríkja, nema svo sem fyrir mælir í
málgrein þessari.

b. Eigi má úthluta til félagsríkja vegna
framlaga þeirra, fyrr en lokið er lúkn-
ingu til kröfuhafa eða um hana samið,
né fyrr en stjórnarnefnd hefur með meiri
hluta stjórnarmanna, sem fara með meiri
hluta atkvæðamagns, ákveðið að fram-
kvæma slíka úthlutun.

c. Að höldnum fyrirfarandi ákvæðum
og öllum sérsamningum um meðferð við-
bótargreiðslna, sem gerðir hafa verið,
þegar stofnuninni voru útvegaðar slíkar
greiðslur, skal hún úthluta eignum sín-
um til félagsríkja í hlutfalli við innborg-
anir þeirra upp í framlög. Allar úthlut-
anir samkvæmt þessum c-lið skulu, að
því er félagsríki varðar, bundnar því, að
það hafi áður fullnægt öllum kröfum af
hálfu stofnunarinnar. Fer úthlutun fram
á þeim tímum og í þeim gjaldmiðli, stað-
greiðslu eða öðru verðmæti, er stofnun-
in telur sanngjarnt og réttlátt. Eigi þarf
úthlutun til félagsríkja að vera eins, að
því er varðar tegund verðmæta, sem út-
hlutað er, eða gjaldmiðil, sem þau reikn-
ast í.

d. Félagsríki, sem tekur við verðmæt-
um úr hendi stofnunarinnar samkvæmt
þessari málgrein eða 4. málgrein, skal
njóta sama réttar að því er slík verðmæti
varðar og stofnunin naut, áður en úthlut-
un fór fram.

8. grein.

Réttarstaða, vernd og forréttindi.

1. málgrein. Tilgangur þessarar
greinar.

Til þess að stofnunin fái fullnægt
skyldum þeim, er henni eru á hendur

existence and all mutual rights and
obligations of the Association and its
members under this Agreement shall con-
tinue unimpaired, except that no member
shall be suspended or shall withdraw
and that no distribution shall be made
to members except as in this Section pro-
vided.

(b) No distribution shall be made to
members on account of their subscriptions
until all liabilities to creditors shall
have been discharged or provided for
and until the Board of Governors, by
vote of a majority of the Governors exer-
cising a majority of the total voting
power, shall have decided to make such
distribution.

(c) Subject to the foregoing, and to any
special arrangements for the disposition
of supplementary resources agreed upon
in connection with the provision of such
resources to the Association, the As-
sociation shall distribute its assets to
members *pro rata* in proportion to
amounts paid in by them on account of
their subscriptions. Any distribution
pursuant to the foregoing provision of this
paragraph (c) shall be subject, in the
case of any member, to prior settlement
of all outstanding claims by the As-
sociation against such member. Such
distribution shall be made at such times,
in such currencies, and in cash or other
assets as the Association shall deem fair
and equitable. Distribution to the several
members need not be uniform in respect
of the type of assets distributed or of the
currencies in which they are expressed.

(d) Any member receiving assets
distributed by the Association pursuant
to this Section or Section 4 shall enjoy
the same rights with respect to such
assets as the Association enjoyed prior
to their distribution.

Article VIII

Status, Immunities and Privileges.

Section 1. Purposes of Article.

To enable the Association to fulfill the
functions with which it is entrusted, the

faldar, skal veita henni þá réttarstöðu, vernd og forréttindi, sem hér greinir, í öllum löndum félagsríkja.

2. málsgrein. Réttarstaða stofnunarinnar.

Stofnunin skal að öllu leyti vera persóna að lögum, einkum að því er varðar

1. að gera samninga,
2. að kaupa og selja fasteignir og lausafé,
3. að höfða mál.

3. málsgrein. Aðstaða að því er snertir málarekstur.

Eigi má höfða mál gegn stofnuninni nema fyrir löglegum dómstól innan landa félagsríkis, þar sem hún hefur skrifstofu, hefur útnefnt fulltrúa til að taka við stefnu eða aðvörun um málshöfðun eða hefur gefið út eða ábyrgzt verðbréf. Eigi má þó höfða mál af hálfu félagsríkis eða manna, sem fram koma í þess umboði eða fara með kröfur, er frá því stafa. Eignir og verðmæti stofnunarinnar skulu, hvar sem þau fyrirfinnast og í hvers vörzlu sem þau eru, njóta verndar gegn hvers konar upptöku, fjárnámi eða aðför, unz fallinn er dómur gegn stofnuninni.

4. málsgrein. Vernd vegna upptöku eigna.

Eigi má rannsaka eignir stofnunarinnar, hvar sem þær eru og hver sem annast vörzlu þeirra, né heldur framkvæma upptöku, fjárnám, lögtak, eignarnám né nokkurs konar töku aðra af hálfu stjórnarvalds né löggjafarvalds.

5. málsgrein. Friðhelgi skjala.

Skjöl stofnunarinnar skulu friðhelg.

6. málsgrein. Friðhelgi eigna gagnvart hömlum.

Að svo miklu leyti sem þörf krefur til þeirra starfa, er í samningi þessum greinir, og að höldnum ákvæðum samnings þessa, skulu allar eignir og verðmæti stofnunarinnar vera friðhelg gagn-

status, immunities and privileges provided 59
in this Article shall be accorded to the As- 29. marz
sociation in the territories of each member.

Section 2. Status of the Association.

The Association shall possess full juridical personality and, in particular, the capacity:

- (i) to contract;
- (ii) to acquire and dispose of immovable and movable property;
- (iii) to institute legal proceedings.

Section 3. Position of the Association with Regard to Judicial Process.

Actions may be brought against the Association only in a court of competent jurisdiction in the territories of a member in which the Association has an office, has appointed an agent for the purpose of accepting service or notice of process, or has issued or guaranteed securities. No actions shall, however, be brought by members or persons acting for or deriving claims from members. The property and assets of the Association shall, wheresoever located and by whomsoever held, be immune from all forms of seizure, attachment or execution before the delivery of final judgment against the Association.

Section 4. Immunity of Assets from Seizure.

Property and assets of the Association, wherever located and by whomsoever held, shall be immune from search, requisition, confiscation, expropriation or any other form of seizure by executive or legislative action.

Section 5. Immunity of Archives.

The archives of the Association shall be inviolable.

Section 6. Freedom of Assets from Restrictions.

To the extent necessary to carry out the operations provided for in this Agreement and subject to the provisions of this Agreement, all property and assets of the Association shall be free from restrictions,

59 vart hömlum og ráðstöfunum til reglu-
29. marz gæzlu, eftirlits og lögtafa (moratoria),
hverju nafni sem nefnast.

7. málsgrein. *Forgangsréttur sendinga.*

Opinberar sendingar frá stofnuninni skulu njóta sama forgangsréttar hjá hverju félagsríki sem opinberar sendingar annarra félagsríkja.

8. málsgrein. *Friðhelgi og forréttindi starfslíðs.*

Stjórnarmenn, framkvæmdastjórar, varamenn, fulltrúar og starfsmenn stofnunarinnar skulu

1. vera friðhelgir gagnvart lögsókn fyrir verk, sem þeir hafa unnið í starfi sínu, nema stofnunin aflétti þeirri friðhelgi;
2. njóta sömu forréttinda, ef þeir eru ekki eigin þegnar, gagnvart hömlum á innflutningi manna, útlendingaefirliti og herskyldu og sömu lempni um gjaldeyriseftirlit, sem félagsríkið veitir fulltrúum annarra ríkja, starfsmönnum og starfslíði sömu tegundar;
3. hafa sömu aðstöðu til að nota samgöngutæki, sem veitt er fulltrúum annarra ríkja, starfsmönnum og starfslíði sömu tegundar.

9. málsgrein. *Skattfrelsi.*

a. Stofnunin, eignir hennar, verðmæti, tekjur, starfsemi og viðskipti, sem heimiluð eru í samningi þessum, njóta skatt- og tollfrelsis. Stofnunin er og laus af ábyrgð á að krefja eða greiða skatta og gjöld.

b. Eigi má leggja skatt á laun eða þóknun, sem stofnunin greiðir stjórnarmönnum sínum, varamönnum þeirra, fulltrúum eða starfsmönnum, sem ekki eru eigin þegnar eða jafngildi þess.

regulations, controls and moratoria of any nature.

Section 7. *Privilege for Communications.*

The official communications of the Association shall be accorded by each member the same treatment that it accords to the official communications of other members.

Section 8. *Immunities and Privileges of Officers and Employees.*

All Governors, Executive Directors, Alternates, officers and employees of the Association

- (i) shall be immune from legal process with respect to acts performed by them in their official capacity except when the Association waives this immunity;
- (ii) not being local nationals, shall be accorded the same immunities from immigration restrictions, alien registration requirements and national service obligations and the same facilities as regards exchange restrictions as are accorded by members to the representatives, officials, and employees of comparable rank of other members;
- (iii) shall be granted the same treatment in respect of travelling facilities as is accorded by members to representatives, officials and employees of comparable rank of other members.

Section 9. *Immunities from Taxation.*

(a) The Association, its assets, property, income and its operations and transactions authorized by this Agreement, shall be immune from all taxation and from all customs duties. The Association shall also be immune from liability for the collection or payment of any tax or duty.

(b) No tax shall be levied on or in respect of salaries and emoluments paid by the Association to Executive Directors, Alternates, officials or employees of the Association who are not local citizens, local subjects, or other local nationals.

c. Eigi má leggja nokkurn skatt á skuldabréf eða verðbréf útgefin af stofnuninni (né heldur arð eða vöxtu þar af), hver sem handhafinn er, ef

1. mismunað er gegn slíku bréfi, eingöngu vegna þess að það er útgefið af stofnuninni, eða
2. ef slík sköttun er eingöngu byggð á stað þeim eða gjaldmiðli, er í verðbréfinu greinir að greiða skuli eða greitt er, eða staðsetningu skrifstofu eða starfsstaðar, er stofnunin heldur uppi.

d. Eigi má leggja nokkurn skatt á skuldabréf eða verðbréf, sem stofnunin ábyrgist (né heldur arð eða vöxtu þar af), hver sem handhafinn er, ef

1. mismunað er gegn slíku bréfi, eingöngu vegna þess að stofnunin ábyrgist það, eða
2. ef slík sköttun er eingöngu byggð á staðsetningu skrifstofu eða starfsstaðar, er stofnunin heldur uppi.

10. málsgrein. Framkvæmd greinar þessarar.

Félagsríkjum ber innan landa sinna að gera þær ráðstafanir, er nauðsynlegar eru, með eigin löggjöf til þess að framkvæma grundvallarákvæði þessarar greinar og skýra stofnuninni frá, hvaða einstakar ráðstafanir þau hafi gert í þessu efni.

9. grein. Breytingar.

a. Allar tillögur til breytinga á samningi þessum, hvort sem þær koma frá félagsríki, stjórnarmanni eða framkvæmdastjórum, ber að tilkynna formanni stjórnarnefndar, sem leggur þær fyrir stjórnina. Nú samþykkir hún breytinguna, og ber að senda hana öllum félagsríkjum með umburðarbréfi eða skeyti og spyrja, hvort þau fallist á hana. Þegar þrír fimmtu hlutar félagsríkja, er fara með fjóra fimmtu hluta atkvæðamagns, hafa

(c) No taxation of any kind shall be levied on any obligation or security issued by the Association (including any dividend or interest thereon) by whomsoever held

- (i) which discriminates against such obligation or security solely because it is issued by the Association; or
- (ii) if the sole jurisdictional basis for such taxation is the place or currency in which it is issued, made payable or paid, or the location of any office or place of business maintained by the Association.

(d) No taxation of any kind shall be levied on any obligation or security guaranteed by the Association (including any dividend or interest thereon) by whomsoever held

- (i) which discriminates against such obligation or security solely because it is guaranteed by the Association; or
- (ii) if the sole jurisdictional basis for such taxation is the location of any office or place of business maintained by the Association.

Section 10. Application of Article.

Each member shall take such action as is necessary in its own territories for the purpose of making effective in terms of its own law the principles set forth in this Article and shall inform the Association of the detailed action which it has taken.

Article IX Amendments.

(a) Any proposal to introduce modifications in this Agreement, whether emanating from a member, a Governor or the Executive Directors, shall be communicated to the Chairman of the Board of Governors who shall bring the proposal before the Board. If the proposed amendment is approved by the Board, the Association shall, by circular letter or telegram, ask all members whether they accept the proposed amendment. When

59 samþykkt breytinguna, ber stofnuninni
29. marz að staðfesta það með formlegri tilkynningu til allra félagsríkja.

b. Þó skal, þrátt fyrir ákvæði a-liðs hér að framan, afla samþykkis allra félagsríkja á breytingum á

1. rétti til úrsagnar úr stofnuninni, sbr. ákvæði 7. gr. 1.,

2. réttindum, sem tryggð eru í 3. gr. 1(c),

3. takmörkun ábyrgðar samkvæmt 2. gr. 3.

c. Breytingar ganga í gildi gagnvart öllum félagsríkjum þrem mánuðum eftir dagsetningu formlegrar tilkynningar, nema skemmri tími sé tilgreindur í umburðarbréfinu eða skeytinu.

10. grein.

Túlkun og gerðardómur.

a. Öll ágreiningsatriði um túlkun á ákvæðum samnings þessa, er upp kunna að koma milli félagsríkja og stofnunarinnar eða milli félagsríkja innbyrðis, ber að leggja undir úrskurð framkvæmdastjórnar. Nú snertir málið sérstaklega félagsríki, er ekki hefur mátt tilnefna framkvæmdastjóra fyrir bankann, og ber því réttur til fulltrúa samkvæmt 6. gr. 4(g).

b. Nú fellir framkvæmdastjórn úrskurð samkvæmt a-lið, og er félagsríki heimilt að skjóta honum til stjórnarnefndar, er fellir endanlegan úrskurð. Á meðan hans er beðið, er stofnuninni heimilt, að svo miklu leyti sem hún telur nauðsynlegt vera, að fara eftir úrskurði framkvæmdastjórnar.

c. Nú rís ágreiningur milli stofnunarinnar og félagsríkis, er hætt hefur þátttöku eða vikið hefur verið frá, og ber að leggja hann undir úrskurð þriggja manna gerðardóms. Skipar stofnunin einn og landið annan, en þriðja manninn, odda-

three-fifths of the members, having four-fifths of the total voting power, have accepted the proposed amendments, the Association shall certify the fact by formal communication addressed to all members.

(b) Notwithstanding (a) above, acceptance by all members is required in the case of any amendment modifying

(i) the right to withdraw from the Association provided in Article VII, Section 1;

(ii) the right secured by Article III, Section 1 (c);

(iii) the limitation on liability provided in Article II, Section 3.

(c) Amendments shall enter into force for all members three months after the date of the formal communication unless a shorter period is specified in the circular letter or telegram.

Article X

Interpretation and Arbitration.

(a) Any question of interpretation of the provisions of this Agreement arising between any member and the Association or between any members of the Association shall be submitted to the Executive Directors for their decision. If the question particularly affects any member of the Association not entitled to appoint an Executive Director of the Bank, it shall be entitled to representation in accordance with Article 6, Section 4 (g).

(b) In any case where the Executive Directors have given a decision under (a) above, any member may require that the question be referred to the Board of Governors, whose decision shall be final. Pending the result of the reference to the Board of Governors, the Association may, so far as it deems necessary, act on the basis of the decision of the Executive Directors.

(c) Whenever a disagreement arises between the Association and a country which has ceased to be a member, or between the Association and any member during the permanent suspension of the Association, such disagreement shall be

mann, skal forseti Alþjóðadómsins eða annað yfirvald, sem skipað er samkvæmt reglum stofnunarinnar, skipa, nema aðiljar komi sér saman um annað. Hefur oddamaður vald til að úrskurða um öll atriði varðandi málsmeðferð (procedure), þegar aðiljar eru ósammála þar um.

submitted to arbitration by a tribunal of 59 three arbitrators, one appointed by the 29. marz Association, another by the country involved and an umpire who, unless the parties otherwise agree, shall be appointed by the President of the International Court of Justice or such other authority as may have been prescribed by regulation adopted by the Association. The umpire shall have full power to settle all questions of procedure in any case where the parties are in disagreement with respect thereto.

11. grein. Lokaákvæði.

1. málsgrein. Gildistaka.

Samningur þessi gengur í gildi, þegar hann hefur verið undirritaður af hálfu ríkisstjórna, er leggja fram a. m. k. sextíu og fimm hundraðshluta allra framлага, sem greinir í viðbæti A, og þegar skirteini samkvæmt 2. mgr. (a) þessarar greinar hafa verið fram lögð af þeirra hálfu, en þó eigi fyrr en 15. september 1960.

2. málsgrein. Undirskrift.

a. Ríkisstjórn, sem látið hefur undirrita samning þennan, ber að leggja fyrir bankann skirteini þess efnis, að hún hafi fallist á samning þennan samkvæmt landslögum og gert allar ráðstafanir til þess að geta staðið við skuldbindingar sínar samkvæmt honum.

b. Ríkin gerast þátttakendur frá þeim degi, er þau leggja fram skirteini það, er greinir í a-lið hér að framan, en ekki gerist ríki félagsríki, fyrr en samningur þessi gengur í gildi samkvæmt 1. málsgrein greinar þessarar.

c. Samningur þessi liggur frammi til undirskriftar ríkja þeirra, er greinir í viðbæti A, til loka skrifstofutíma 31. desember 1960 í aðalskrifstofu bankans. Hafi samningurinn ekki þá gengið í gildi, er framkvæmdastjórn bankans heimilt að

Article XI Final Provisions.

Section 1. Entry into Force.

This Agreement shall enter into force when it has been signed on behalf of governments whose subscriptions comprise not less than sixty-five percent of the total subscriptions set forth in Schedule A and when the instruments referred to in Section 2 (a) of this Article have been deposited on their behalf, but in no event shall this Agreement enter into force before September 15, 1960.

Section 2. Signature.

(a) Each government on whose behalf this Agreement is signed shall deposit with the Bank an instrument setting forth that it has accepted this Agreement in accordance with its law and has taken all steps necessary to enable it to carry out all of its obligations under this Agreement.

(b) Each government shall become a member of the Association as from the date of the deposit on its behalf of the instrument referred to in paragraph (a) above except that no government shall become a member before this Agreement enters into force under Section 1 of this Article.

(c) This Agreement shall remain open for signature until the close of business on December 31, 1960, at the principal office of the Bank, on behalf of the governments of the states whose names are set forth in Schedule A, provided that,

59 framlengja undirskriftartímann í allt að 29. marz sex mánuði.

d. Eftir að samningurinn hefur gengið í gildi, skal öllum ríkjum heimilt að undirrita hann, ef aðild þeirra verður samþykkt samkvæmt 2. gr. 1(b).

3. málsgrein. Gildi gagnvart lendum.

Með undirskrift sinni gengur hvert ríki að samningnum fyrir sína hönd og vegna allra landna, sem viðkomandi ríki hefur með höndum alþjóðleg samskipti fyrir, nema ríkisstjórnin undanskilji einhver slík svæði skriflega.

4. málsgrein. Byrjun starfa.

a. Jafnskjótt og samningur þessi gengur í gildi samkvæmt 1. málsgrein, skal forseti kalla saman framkvæmdastjórnarfund.

b. Stofnunin tekur til starfa þann dag, er sá fundur er haldinn.

c. Á meðan fyrsti fundur stjórnarnefndar er ekki haldinn, fara framkvæmdastjórnar með öll völd stjórnarnefndar nema þau, sem henni eru sérstaklega falin í samningi þessum.

5. málsgrein. Skrásetning.

Bankanum er falið að láta skrásetja samning þennan í aðalskrifstofu Sameinuðu þjóðanna samkvæmt 102. grein stofnskrár Sameinuðu þjóðanna og reglugerðum samkvæmt henni, er Allsherjarþingið hefur sett.

Gert í Washington í einu eintaki, sem geyma ber í skjalasafni Alþjóðabankans, sem með undirskrift sinni hefur tekizt á hendur að annazt vörzlu samningsins, skrásetja hann hjá Sameinuðu þjóðunum og tilkynna öllum ríkjum, er greinir í við-

if this Agreement shall not have entered into force by that date, the Executive Directors of the Bank may extend the period during which this Agreement shall remain open for signature by not more than six months.

(d) After this Agreement shall have entered into force, it shall be open for signature on behalf of the government of any state whose membership shall have been approved pursuant to Article II, Section 1 (b).

Section 3. Territorial Application.

By its signature of this Agreement, each government accepts it both on its own behalf and in respect of all territories for whose international relations such government is responsible except those which are excluded by such government by written notice to the Association.

Section 4. Inauguration of the Association.

(a) As soon as this Agreement enters into force under Section 1 of this Article the President shall call a meeting of the Executive Directors.

(b) The Association shall begin operation on the date when such meeting is held.

(c) Pending the first meeting of the Board of Governors, the Executive Directors may exercise all the powers of the Board of Governors except those reserved to the Board of Governors under this Agreement.

Section 5. Registration.

The Bank is authorized to register this Agreement with the Secretariat of the United Nations in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations and the Regulations thereunder adopted by the General Assembly.

Done at Washington, in a single copy which shall remain deposited in the archives of the International Bank for Reconstruction and Development, which has indicated by its signature below its agreement to act as depository of this

bæti A, um dag þann, er samningurinn gengur í gildi samkvæmt 11. gr. 1. mgr. hans.

Agreement, to register this Agreement with the Secretariat of the United Nations and to notify all governments whose names are set forth in Schedule A of the date when this Agreement shall have entered into force under Article XI, Section 1 hereof.

29. marz

VIÐBÆTIR A STOFNFRAMLÖG

(í milljónum Bandaríkjadollara)

I. HLUTI

Ástralía	20.18
Austurriki	5.04
Bandaríkin	320.29
Belgía	22.70
Danmörk	8.74
Finnland	3.83
Frakkland	52.96
Holland	27.74
Ítalía	18.16
Japan	33.59
Kanada	37.83
Lúxemborg	1.01
Noregur	6.72
Stóra-Bretland	131.14
Suður-Afríka	10.09
Svíþjóð	10.09
Þýskaland	52.96

763.07

II. HLUTI

Afganistan	1.01
Argentína	18.83
Bólívía	1.06
Brasília	18.83
Burma	2.02
Ceylon	3.03
Chile	3.53
Colombía	3.53
Costa Rica	0.20
Dóminíkanska lýðveldið	0.40
Ecuador	0.65
El Salvador	0.30
Epíópía	0.50
Filippseyjar	5.04
Ghana	2.36

SCHEDULE A INITIAL SUBSCRIPTIONS

(US \$ Millions)*

PART I

Australia	20.18
Austria	5.04
Belgium	22.70
Canada	37.83
Denmark	8.74
Finland	3.83
France	52.96
Germany	52.96
Italy	18.16
Japan	33.59
Luxembourg	1.01
Netherlands	27.74
Norway	6.72
Sweden	10.09
Union of South Africa	10.09
United Kingdom	131.14
United States	320.29

763.07

PART II

Afghanistan	1.01
Argentina	18.83
Bolivia	1.06
Brazil	18.83
Burma	2.02
Ceylon	3.03
Chile	3.53
China	30.26
Colombia	3.53
Costa Rica	0.20
Cuba	4.71
Dominican Republic	0.40
Ecuador	0.65
El Salvador	0.30
Ethiopia	0.50

* In terms of United States dollars of the weight and fineness in effect on January 1, 1960.

59	Grikkland	2.52
29. marz	Guatemala	0.40
	Haití	0.76
	Hondúras	0.30
	Indland	40.35
	Indónesía	11.10
	Írak	0.76
	Íran	4.54
	Írland	3.03
	Ísland	0.10
	Ísrael	1.68
	Jórdan	0.30
	Júgóslavía	4.04
	Kína	30.26
	Kórea	1.26
	Kúba	4.71
	Líbanon	0.45
	Líbýa	1.01
	Malajaríkin	2.52
	Marokkó	3.53
	Mexíkó	8.74
	Nicaragua	0.30
	Pakistan	10.09
	Panama	0.02
	Paraguay	0.30
	Perú	1.77
	Samband Arabaríkja	6.03
	Saudi-Arabía	3.70
	Spánn	10.09
	Súdan	1.01
	Thailand	3.03
	Túnis	1.51
	Tyrkland	5.80
	Uruguay	1.06
	Venezuela	7.06
	Viet-Nam	1.51
		236.93
	Alls 1000.00	

Ghana	2.36
Greece	2.52
Guatemala	0.40
Haiti	0.76
Honduras	0.30
Iceland	0.10
India	40.35
Indonesia	11.10
Iran	4.54
Iraq	0.76
Ireland	3.03
Israel	1.68
Jordan	0.30
Korea	1.26
Lebanon	0.45
Libya	1.01
Malaya	2.52
Mexico	8.74
Marocco	3.53
Nicaragua	0.30
Pakistan	10.09
Panama	0.02
Paraguay	0.30
Peru	1.77
Philippines	5.04
Saudi Arabia	3.70
Spain	10.09
Sudan	1.01
Thailand	3.03
Tunisia	1.51
Turkey	5.80
United Arab Republic ..	6.03
Uruguay	1.06
Venezuela	7.06
Viet-Nam	1.51
Yugoslavia	4.04
	236.93
Total ...	1 000.00

L Ö G

60

29. marz

um launajöfnuð kvenna og karla.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Á árunum 1962—1967 skulu laun kvenna hækka til jafns við laun karla fyrir sömu störf í eftirfarandi starfsgreinum: almennri verkakvennavinnu, verksmiðjuvinnu og verzlunar- og skrifstofuvinnu.

2. gr.

Hinn 1. jan. 1962 skulu laun kvenna í starfsgreinum skv. 1. gr. hækka um $\frac{1}{6}$ hluta launamismunarins og síðan árlega hinn 1. jan. ár hvert fram til 1967 hækka sem nemur launamismuninum, eins og hann er í upphafi hvers árs, deildum með fjölda þeirra hækkana, sem eftir er að veita hverju sinni. Fullum launajöfnuði skal náð 1. jan. 1967.

3. gr.

Hin árlega launahækkun skal ákveðin af þriggja manna nefnd — launajafnaðarnefnd — einum skipuðum af félagsdómi og er hann formaður nefndarinnar, öðrum skipuðum af Alþýðusambandi Íslands og hinum þriðja skipuðum af Vinnuveitendasambandi Íslands. Sömu aðilar skipa hver um sig einn mann til vara. Skipunartími nefndarinnar er þrjú ár í senn. Ákvarðanir nefndarinnar eru fullnaðarákvarðanir og verða ekki bornar undir dómstóla. Meiri hluti atkvæða ræður úrslitum í nefndinni. Kostnaður af störfum nefndarinnar greiðist úr ríkissjóði.

4. gr.

Stéttarfélög þau, er semja um kaup og kjör fyrir konur í starfsgreinum skv. 1. gr., skulu í nóvembermánuði ár hvert, í fyrsta sinn 1961, sækja um launahækkanir til nefndarinnar og láta fylgja með eintök af viðkomandi kjarasamningum. Tekur nefndin síðan ákvörðun um launahækkun í samræmi við ákvæði 1. og 2. gr. og birtir hana.

Stéttarfélögum er heimilt í stað þess að láta launajafnaðarnefnd ákvarða launahækkun að semja um hækkunina við vinnuveitendur, enda staðfesti nefndin slíka samninga.

5. gr.

Lög þessi skerða ekki á nokkurn hátt rétt stéttarfélaganna til að semja um það við vinnuveitendur, að launajöfnuði skuli náð á skemmri tíma en lögin mæla fyrir um.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

A 22

61

29. marz

L Ö G

um breyting á lögum nr. 50 12. febr. 1940, um lögreglumenn.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Við 1. gr. bætist ný málsgrein, svo hljóðandi:

Lögregluþjóna í kaupstöðum skipar bæjarstjórn eftir tillögum lögreglustjóra, en hann getur veitt þeim lausn án samþykkis bæjarstjórnar.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1962.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

62

29. marz

L Ö G

um afhendingu Þingeyjar í Skjálfandafljóti.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að afhenda Suður-Þingeyjarsýslu ókeypis til eignar og umráða eignarhluta ríkisins í Þingey í Skjálfandafljóti, sem er $\frac{3}{4}$ hlutar eyjarinnar. Afhendingin fari fram með því skilyrði, að landið verði friðað fyrir ágangi búfjár og sýslan taki að sér verndun þeirra minja, sem eru á eyinni, um hið forna þinghald þar. Skal sú verndun framkvæmd í samráði við þjóðminjavörð ríkisins.

2. gr.

Óheimilt skal Suður-Þingeyjarsýslu að selja þessa eign eða láta hana af hendi nema til ríkisins. Hætti sýslan að annast eignina á þann hátt, sem 1. gr. mælir fyrir um, fellur þessi hluti eyjarinnar aftur undir ríkið endurgjaldslaust.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ingólfur Jónsson.

L Ö G

63

29. marz

um lögskráningu sjómanna.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

Um lögskráningarskyldu og lögskráningarstjóra.

1. gr.

Lögskráning sjómanna er tvenns konar: lögskráning í skiprúm og lögskráning úr skiprúmi.

2. gr.

Skylt er að lögskrá alla þá menn, sem ráðnir eru til starfa á íslenskum skipum, sem eru 12 rúmlestir brúttó eða stærri.

Þó þarf eigi að lögskrá:

- a. leiðsögumenn,
- b. eftirlitsmenn með farmi,
- c. verkamenn, er vinna eiga að feringu eða affermingu í höfnum innanlands, þó að þeir fari með skipinu, enda séu þeim ekki ætluð önnur störf á skipinu.

3. gr.

Lögreglustjórar eru lögskráningarstjórar hver í sínu umdæmi. Utan heimilisþinghár sinnar er þeim heimilt að fela hreppstjórum að annast lögskráningar.

Samgöngumálaráðuneytið getur skipað sérstaka lögskráningarstjóra á þeim stöðum, þar sem ástæða þykir til að létta því starfi af lögreglustjóra. Einnig er lögreglustjóra heimilt að skipa fulltrúa innan heimilisþinghár sinnar til að framkvæma lögskráningar á hans ábyrgð, ef þess gerist þörf.

Þar sem eigi er öðruvísi ákveðið í lögum þessum, fer lögskráning fram í því umdæmi, sem skipið þá er statt í.

4. gr.

Lögskrá skal í skiprúm:

1. Hvert sinn, er nýr maður eða áhöfn er ráðin á skip.
2. Í fyrsta sinn á hverju almanaksári, er skip er afgreitt eða byrjar ferð frá héraðslendi höfn, enda þótt engin breyting verði á skipshöfn eða ráðningarkjörum hennar.
3. Hvert sinn, er nýr maður er ráðinn erlendis á íslenskt skip. Skal þá íslenskt sendiráð eða ræðismaður lögskrá á skipið, ef til næst. Sendiráð eða ræðismaður skal síðan þegar tilkynna hina nýju lögskráningu með símskeyti til lögskráningarstjóra þess, sem lögskráði á skipið um næstu áramót á undan.
Sé ekki unnt að ná til sendiráðs eða ræðismanns, en ráða verði mann á íslenskt skip erlendis, skal skipstjóri þegar tilkynna það til lögskráningarstjóra þess, sem lögskráði á skipið um næstu áramót á undan.
4. Hvert sinn, er sjómenn eru ráðnir hér á landi í skiprúm á íslensku skipi, sem statt er erlendis, skulu þeir lögskráðir, áður en þeir fara af landi burt, og fer lögskráning þá fram þar, sem ráðningarsamningur er gerður við þá.
5. Hvert sinn, er íslenskur sjómaður er ráðinn á erlent skip hér á landi.

63

29. marz

Lögskrá skal úr skiprúmi í hvert sinn, er vist manns lýkur á skipi, hvort sem hann er leystur úr skiprúmi, strýkur af skipi, andast í vistinni eða fer með öðrum hætti af skipi. Fari hann af skipi í hérlendri höfn, fer lögskráning fram þar, en ella með sama hætti og um getur í 3. lið 4. gr., um lögskráningu í skiprúm.

5. gr.

II. KAFLI

Um lögskráningu á skip, önnur en fiskiskip.

6. gr.

Eigi má skipstjóri leggja skipi úr höfn, nema allir skipsmenn, sem skylt er að lögskrá skv. 2. gr., hafi verið lögskráðir í skiprúm.

Er skipstjóra skylt að sjá um, að skipverjar séu lögskráðir í skiprúm og úr skiprúmi. Nú er svo ástátt sem segir í 4. lið 4. gr. og er skipstjóri eigi staddur þar, sem lögskráning á að fara fram, og skal þá útgerðarmaður sjá um, að lögskráð sé.

7. gr.

Við lögskráningu í skiprúm skal skipstjóri afhenda skráningarstjóra:

1. Skipstjóraskirteini sitt.
2. Mælingarbréf skipsins og haffærissskirteini.
3. Atvinnuskirteini þeirra manna, er lögskráðir eru og skirteini þurfa að lögum til þess að mega gegna stöðu þeirri á skipinu, sem þeir eru ráðnir til.
4. Skipshafnarskrá og aukaskrá, ef hún hefur verið gerð.
5. Viðskiptabækur og sjóferðabækur þeirra manna, er lögskráðir skulu.

Við lögskráningu úr skiprúmi skal skipstjóri leggja fram skipshafnarskrá og sjóferðabækur.

8. gr.

Þegar skipsmenn allir eru skráðir í senn, skv. 2. lið 4. gr. eða endranær, skal skipstjóri láta gera skipshafnarskrá í tveimur samhljóða eintökum. Samgöngumálaráðuneytið ákveður gerð skipshafnarskrár.

Nú eru nýir menn lögskráðir í skiprúm, eftir að skipshafnarskrá er gerð, og skal þeim þá bætt við á skrána, meðan hún endist, en á aukaskrá, sé hún fullrituð, og skal þess þá getið í aðalskránni, að aukaskrá hafi verið gerð.

9. gr.

Um viðskiptabækur og sjóferðabækur skipsmanna fer eftir ákvæðum sjómanna-laga og laga um atvinnu við siglingar á íslenskum skipum svo og reglugerða þeirra, er settar eru samkvæmt þeim lögum.

10. gr.

Þegar lögskráð er í skiprúm samkv. þessum kafla, skulu menn þeir, er lögskráðir skulu, mæta sjálfir hjá lögskráningarstjóra ásamt skipstjóra, eða útgerðarmanni eða umboðsmanni hans, er svo stendur á sem segir í niðurlagi 6. gr.

Nú er sá maður, er lögskráður skal, ráðinn á skip af öðrum en skipstjóra eða útgerðarmanni, og skal þá sá maður, er réð hann, mæta við lögskráningu hans og undirrita ráðningarsamninginn í skipshafnarskrá og viðskiptabók.

11. gr.

Þegar lögskráð er í skiprúm, skal lögskráningarstjóri lesa upp ráðningarsamninginn í viðskiptabókinni eða skipshafnarskránni fyrir þeim, sem lögskráður skal. Ef lögskráningarstjóri telur samninginn ekki að öllu leyti í samræmi við gildandi

kjarasamninga viðkomandi stéttarsamtaka, skal lögskráningarstjóri benda aðila 63 á það og spyrja hann að því, hvort hann sé samþykkur samningnum. Sama gildir, ef lögskráningarstjóra virðast einhver ákvæði í samningnum óvenjuleg eða frábrugðin því, sem almennt tíðkast, og skal hann þá benda aðilum á þau. Vilji báðir aðilar þrátt fyrir það hlíta samningnum, eins og hann er, skal lögskráning fara fram, ef samningurinn brýtur eigi í bága við lög, en lögskráningarstjóri skal þá rita athugasemd í viðskiptabókina og á skipshafnarskrána um það, hvað honum þótti athugavert við samninginn. 29. marz

12. gr.

Þegar skipstjóri og menn þeir, sem lögskrá skal, hafa undirritað ráðningarsamninginn í viðskiptabók og skipshafnarskrá, skal skráningarstjóri afhenda skipstjóra annað eintak skipshafnarskrár með áritun sinni ásamt þeim skjölum, sem framlögð voru, áður en skráning hófst, sbr. 7. gr., en varðveita sjálfur hitt eintak skipshafnarskrárinnar.

13. gr.

Nú fer lögskráning á hluta skipshafnar eða allri skipshöfn síðar fram í öðru umdæmi en þar, sem samrit skipshafnarskrár, er lögskráningarstjóri hélt eftir, er skráð var skv. 2. lið 4. gr., er geymt, og skal þá lögskráningarstjóri sá, er síðar lögskráir, halda eftir samriti af því, sem ritað er á samrit skipstjóra, eða auka-skrá, hafi hún verið gerð, við hina síðari lögskráningu. Skal lögskráningarstjóri sá, er síðar lögskráir, þegar senda þeim, er lögskráði á skipið í ársbyrjun sama ár, afrit af hinni nýju lögskráningu og hann færa það á frumrit það, sem er í hans vörzlu, ásamt viðeigandi athugasemd.

Nú skýrir skipstjóri frá því við lögskráningu, að skipshafnarskrá sín sé glötuð, og lögskráningarstjóri hefur eigi samrit hennar, og skal þá lögskráningarstjóri leggja fyrir skipstjóra að láta gera nýja skipshafnarskrá. Skal lögskráningarstjóri þá rannsaka, hvort hin nýja skrá sé rétt, með samanburði á henni við viðskiptabækur skipsmanna og önnur skilríki þeirra og með því að láta þá sjálfa skýra frá ráðningarkjörum sínum. Eigi að lögskrá alla skipsmenn úr skiprúmi, þarf að gera nýja skrá, en lögskráningarstjóri skal þá rannsaka þau atriði, er lögskráningin gefur tilefni til, með þeim hætti, er áður var sagt.

14. gr.

Þegar lögskráð er úr skiprúmi, skulu þeir menn, sem skrá á úr skiprúmi, mæta með sama hætti og lýst er í 10. gr., ef þeir óska þess og eigi tálma veikindi eða önnur forföll.

Óheimilt er að lögskrá úr skiprúmi nema frá þeim degi að telja, er slíkrar skráningar er óskað, nema fyrir liggi yfirlýsing frá þeim skipverjum, sem þannig á að lögskrá úr skiprúmi, um, að þeir séu því samþykkir.

Geti sjómaður eigi tekið á móti sjóferðabók sinni eða viðskiptabók, er hann er lögskráður úr skiprúmi, skal afhenda þær lögskráningarstjóra til varðveislu og ráðstöfunar.

Um kaup skipverja, sem haldið er eftir samkvæmt 63. gr. sjómannalaga, fer eftir 70. gr. sömu laga.

III. KAFLI

Um lögskráningu á fiskiskip.

15. gr.

Um lögskráningu sjómanna á skip, sem stunda hvers konar fiskveiðar, gilda sömu ákvæði, er gilda um lögskráningu sjómanna á skip, sem ekki stunda veiðar, með þeim undantekningum, sem greinir í þessum kafla.

16. gr.

Við lögskráningu á skip þau, er um ræðir í þessum kafla, skulu allir þeir menn, sem lögskrá á til þeirra starfa á skipinu, sem sérstök réttindi þarf til að gegna lögum samkvæmt, mæta hjá lögskráningarstjóra og undirrita skipshafnarskrá á sama hátt og lýst er í II. kafla.

Við lögskráningu þá, er um getur í 2. lið 4. gr., skulu allir skipverjar mæta hjá lögskráningarstjóra og undirrita skipshafnarskrá. Sama gildir, ef ákvæði í ráðningar-samningum eru ekki í samræmi við almenna samninga, sem í gildi eru um veiðar þær, sem skipið á að stunda, eða slíkir samningar ekki í gildi.

Að öðru leyti en um getur í næstu málsgrein hér á undan er skipverjum, sem ekki eru ráðnir til réttindastarfa á skipi, eigi skylt að mæta við lögskráningu og undirrita skipshafnarskrá þar. Þó getur sérhver þeirra krafizt þess að vera við-staddur, er hann skal lögskráður, og er skipstjóri þá skylt að heimila það.

17. gr.

Nú fer lögskráning fram með þeim hætti, sem um getur í 16. gr., enda sé ekki um að ræða lögskráningu samkvæmt 2. lið 4. gr., og skal þá skipstjóri færa á skipshafnar-skrá við lögskráningu nöfn þeirra manna, er hann hefur ráðið á skipið og eigi er skylt að mæti sjálfir við lögskráningu, auk nafna þeirra, sem skylt er að vera við-staddir eða eru það að eigin ósk. Jafnframt skal skipstjóri rita í skipshafnarskrá aðrar þær upplýsingar um ráðna skipverja, sem lögskrá á, en eigi eru viðstaddir, sem tilskilið er, þ. á m. um ráðningarkjör.

Síðan skal skipstjóri, svo fljótt sem auðið er, sjá um, að þeir skipverja, sem hafa ekki undirritað skipshafnarskrána, riti nafn sitt á réttum stað á eintak það, er skipstjóri fær af skipshafnarskrá.

18. gr.

Nú ber svo til, að leggja þarf fiskiskipi úr höfn til veiða á þeim tíma, er skrifstofa lögskráningarstjóra er lokuð, og ekki unnt að ljúka lögskráningu á venju-legan hátt, en lögskrá þarf einn mann eða fleiri í skiprúm, og er þá heimilt, að þeir fari með skipinu án venjulegrar lögskráningar, enda hafi viðkomandi réttindi til þeirra starfa, sem hann er lögskráður til, og skipstjóri eða útgerðarmaður til-kynni lögskráningarstjóra nöfn mannanna og annað, sem honum ber að skýra frá við almenna lögskráningu. Tilkynningin skal vera skrifleg og hafa borizt lög-skráningarstjóra eigi síðar en 24 klst. eftir brottför skipsins á þar til gerðu eyðu-blaði eða í símskeyti.

Sama gildir, ef einn eða fleiri menn eru ráðnir á skip, eftir að almenn lögskrán-ing samkv. 16. gr. hefur farið fram.

19. gr.

Þegar skip lætur úr höfn með einn eða fleiri skipverja, sem ekki hafa verið lögskráðir á venjulegan hátt, sbr. 18. gr., skal skipstjóri, jafnframt því sem hann sér um, að nöfn og upplýsingar séu sendar lögskráningarstjóra, færa nöfn mann-anna og annað, sem skrásetja ber við lögskráningu, á eintak það af skipshafnar-skránni, sem er í skipinu. Skulu þeir, sem þannig eru lögskráðir, samþykkja lög-skráninguna með áritun sinni á skipshafnarskrána.

Við næstu lögskráningu skal skipstjóri leggja eintak það af skipshafnarskránni, sem í skipinu er, fyrir lögskráningarstjóra, og skal þá bera hana saman við frum-eintak lögskráningarstjóra og þær tilkynningar, sem honum hafa borizt. Enn fremur skal lögskráningarstjóri athuga, hvort allir þeir, sem mættu ekki við lögskráningu hjá lögskráningarstjóra eða lögskráðir hafa verið síðar samkvæmt 18. gr., hafa áritað eintak skipstjóra af skipshafnarskrá. Að athugun lokinni ritar lögskráningar-stjóri niðurstöður sínar í eintak það af skipshafnarskránni, sem er í hans vörzlum.

IV. KAFLI

Almenn ákvæði.

63

29. marz

20. gr.

Lögskráningarstjóri skal gæta þess, að skilríki þau öll, sem nefnd eru í 7. gr., séu fyrir hendi, er lögskráð er. Hann skal og gæta þess, að ritað sé í skipshafnarskrá og í viðskiptabók allt það, er þar skal ritað lögum samkvæmt, og að eigi sé ósamræmi milli þeirra. Komist hann að raun um, að misbrestur sé á þessu, skal eigi lögskráð fyrr en úr því er bætt, en ella ritar hann vottorð sitt um lögskráninguna á skjöl þessi.

Þegar lögskráð er í skipprúm, skal lögskráningarstjóri einnig rannsaka, hvort nokkuð í framlögðum skjölum sé því til fyrirstöðu, að menn þeir, sem skráðir skulu, megi vera á skipinu eða í þeirri stöðu, sem þeir eru ráðnir til. Reynist einhverju áfátt í þessu efni, skal hann neita að lögskrá þá menn, sem svo er ástatt um.

21. gr.

Lögskráningarstjóri skal jafnan, er lögskráning fer fram, rannsaka, hvort farið hefur verið eftir fyrirmælum laga um lögskráningu. Ef ætla má, að lögbrot hafi verið framið, skal hann gera þær ráðstafanir, sem með þarf, til þess að ábyrgð verði komið fram fyrir brotið. Nú er lögskráningarstjóri eigi jafnframt lögreglustjóri, og skal hann þá tafarlaust tilkynna hlutaðeigandi lögreglustjóra þessa mála-vexti.

22. gr.

Nú verða skipstjóraskipti á íslenzku skipi, og skal lögskráningarstjóri þá kveðja báða skipstjórana til sín, ef þess er kostur. Skal þá afhenda hinum nýja skipstjóra öll skjöl, þau er skipinu eiga að fylgja og fyrirrennari hans hafði undir höndum, jafnframt því að hann er lögskráður á skipið.

23. gr.

Lögskráningarstjóra er skylt að hafa jafnan nægar birgðir af viðskiptabókum sjómanna, sjóferðabókum og skipshafnarskrám. Ef skipstjóri óskar þess, er lögskráningarstjóra skylt að fylla skjöl þessi út fyrir hann.

Fyrir störf þau, er lögskráningarstjóri innir af höndum samkvæmt lögum þessum, svo og fyrir viðskiptabækur, sjóferðabækur og skipshafnarskrár skal greiða gjald samkvæmt gjaldskrá, er samgöngumálaráðuneytið setur. Lögskráningarstjóri innheimtir gjöld þessi, og renna þau í ríkissjóð. Gjald fyrir sjóferðabók greiðir hlutaðeigandi sjómaður sjálfur, en önnur gjöld greiðir skipstjóri fyrir hönd útgerðarmanna.

24. gr.

Lögskráningarstjóra ber að sýna alla lipurð um lögskráningu utan venjulegs skrifstofutíma, þegar nauðsyn krefur. Í Reykjavík skal lögskráningarstjóri sinna lögskráningu alla virka daga frá kl. 9 árdegis til kl. 5 síðdegis, og á helgum dögum, öðrum en föstudeginum langa og fyrra helgidegi stórhátíða, frá kl. 4 til kl. 6 síðdegis.

25. gr.

Brot gegn lögum þessum varða sektum, allt að kr. 10 000.00, enda liggi ekki þyngri refsing við brotinu samkvæmt öðrum lögum. Sektirnar renna í ríkissjóð.

26. gr.

Mál út af brotum gegn lögum þessum skal farið með að hætti opinberra mála.

63

27. gr.

29. marz

Lög þessi öðlast þegar gildi, og jafnframt eru úr gildi numin lög nr. 53 19. maí 1930, um lögskráningu sjómanna.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

64

L Ö G

29. marz

um breyting á lögum nr. 48 frá 28. maí 1957, um landnám, ræktun og byggingar í sveitum.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Í síðari málsgrein 5. gr. laganna í stað orðanna „minnst 5 milljónir króna á ári“ komi: minnst 6.5 milljónir króna á ári.

2. gr.

26. gr. laganna orðist svo:

Til bygginga íbúðarhúsa á nýbýlum einstaklinga utan byggðahverfa og í byggðahverfum er heimilt að veita framlag allt að 40 þúsund krónur á hverju býli. Framlagið greiðist að hálfu, þegar hús er fókheld, og að fullu, þegar byggingu er lokið, enda hafi byggingarfulltrúi staðfest með vottorði, að fullnægt hafi verið sett um skilyrðum um frágang byggingarinnar.

Til þessara ráðstafana leggur ríkissjóður fram minnst 2.0 milljónir króna árlega, í fyrsta sinn árið 1962.

3. gr.

41. gr. laganna orðist svo:

Til þeirra framkvæmda, er um getur í 38. gr., og til framkvæmda, er framlagsrétt fá samkvæmt lögum nr. 49 frá 11. júní 1960, greiðir ríkissjóður 6.0 milljónir króna á ári næstu 4 ár frá og með árinu 1962.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ingólfur Jónsson.

L Ö G

65

29. marz

um breyting á lögum nr. 53 21. apríl 1954, um viðauka við raforkulög,
nr. 12 2. apríl 1946.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

e-liður 3. gr. laganna orðist svo:

- e. með lántökum handa raforkusjóði eða rafmagnsveitum ríkisins, og er fjármálaráðherra heimilt að ábyrgjast fyrir hönd ríkissjóðs greiðslu lánanna, allt að kr. 350 000 000.00.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt eru úr gildi numin lög nr. 5/1956.

Gjört að Bessastöðum, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ingólfur Jónsson.

FORSETA BRÉF

66

29. marz

um þinglausnir.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt:

Ég hef ákveðið, að Alþingi, 81. löggjafarþingi, skuli slitið í dag. Mun ég því slíta Alþingi í dag, miðvikudaginn 29. marz 1961.

Gjört í Reykjavík, 29. marz 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ólafur Thors.

67

6. apríl

AUGLÝSING

um samkomulag milli Íslands og Bretlands um gagnkvæma undanþágu frá greiðslu stimpilgjalds.

Með erindaskiptum milli sendiherra Íslands í London og brezka utanríkisráðuneytisins, dags. 22. og 27. marz 1961, var gengið frá samkomulagi um gagnkvæma undanþágu frá greiðslu stimpilgjalds í sambandi við kaup eða leigusamning á húsnæði fyrir sendiráð og sendiráðsstarfsmenn beggja landanna.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 6. apríl 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

AUGLÝSING

um loftferðsamning milli Íslands og Finnlands.

68

26. apríl

Hinn 10. marz 1960 var undirritaður í Helsingfors loftferðasamningur milli Íslands og Finnlands.

Samningurinn gekk í gildi við undirritun og gildir um óákveðinn tíma með 12 mánaða uppsagnarfresti.

Samningurinn var gerður á sænsku og birtist hér með sem fylgiskjal með auglýsingu þessari íslensk þýðing á samningnum.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 26. apríl 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

Fylgiskjal.

LOFTFERÐASAMNINGUR

milli Íslands og Finnlands.

Ríkisstjórn lýðveldisins Íslands og ríkisstjórn lýðveldisins Finnlands, sem hafa hug á að gera með sér samning um flugsamgöngur milli Íslands og Finnlands, hafa í því skyni skipað fulltrúa með fullu umboði, sem hafa komið sér saman um eftirfarandi:

1. gr.

Samningsaðilar veita hvor öðrum þau réttindi að annast þær flugferðir, sem um er rætt í viðbæti þessa samnings. Flugferðir má hefja þegar í stað eða síðar, samkvæmt ákvörðun þess samningsaðila, sem réttindin hefur hlotið.

2. gr.

- a) Nú hefur annar samningsaðilinn veitt hinum réttindi til að annast flugferðir, og má þá síðarnefndi aðilinn hefja reksturinn jafnskjótt og hann hefur tilnefnt flugfélag, eða flugfélög, sem taki að sér reksturinn, og sá samningsaðilinn, sem réttindin hefur veitt, hefur gefið út nauðsynleg leyfi vegna rekstursins til handa hinu tilnefnda flugfélagi eða -félögum. Að tilskildum ákvæðum 7. gr. hér á eftir er aðila skylt að veita slíkt leyfi þegar í stað.
- b) Sá samningsaðili, sem veitir framangreind réttindi, getur krafizt þess af hinu tilnefnda flugfélagi eða flugfélögum, að áður en réttindi eru veitt til að hefja flugferðir, sé sannað, að það eða þau uppfylli öll skilyrði í lögum þeim og ákvæðum, sem í gildi eru á yfirráðasvæði hans.

3. gr.

Flugmálayfirvöld samningsaðilanna skulu að jafnaði bera saman ráð sín og hafa með sér samvinnu, þegar um er að ræða að hafa í heiðri þær grundvallarreglur og annast framkvæmd þeirra ákvæða, sem fram eru tekin í þessum samningi og viðbæti hans.

68

26. apríl

4. gr.

- a) Samningsaðilar eru ásáttir um, að gjöld fyrir afnot flughafna þeirra og annarra hjálpartækja, sem hvor samningsaðili kann að leggja á flugfélög hins, skuli ekki vera hærri en gjöld innlendra loftfara, sem fást við sams konar flutning milli landa, fyrir afnot slíkra flughafna og hjálpartækja.
- b) Eldsneyti, smurningsoliur og varahlutir, sem flutt er til landssvæðis annars samningsaðila af flugfélagi, tilnefndu af hinum aðilanum, eða fyrir reikning slíks flugfélags eða flutt um borð þar, og ætlað er eingöngu loftförum þess félags, skal njóta sömu kjara um tollaálögur, skoðunargjöld eða önnur innanlands-gjöld og gilda um innlend flugfélög eða flugfélög þeirra ríkja, sem beztu kjara njóta.
- c) Eldsneyti, smurningsoliur og varahlutir, venjulegur útbúnaður og vistir, sem eru um borð í loftförum, öðrum en hernaðarloftförum, og eru eign þeirra flugfélaga annars samningsaðilans, sem hafa leyfi til að starfrækja flugferðir samkvæmt ákvæðum samnings þessa, skulu undanþegin tollaálögum, skoðunargjöldum og öðrum slíkum gjöldum við komu til eða burtför frá landsvæði hins samningsaðilans, jafnvel þótt loftförin noti slíkar birgðir á flugi innan þess landsvæðis.

5. gr.

Lofthæfnisskírteini, hæfnisskírteini áhafna og leyfisbréf, sem gefin eru út eða staðfest af öðrum samningsaðilanum, skulu viðurkennd af hinum aðilanum, og að því er við kemur starfrækslu þeirra flugferða, sem í samningnum greinir. Hvor aðili áskilur sér þó rétt til að synja um viðurkenningu, að því er snertir flug yfir landsvæði hans, á hæfnisskírteinum og leyfisbréfum, sem út eru gefin af öðru ríki handa hans eigin ríkisborgurum.

6. gr.

- a) Lög um ákvæði annars samningsaðilans um komu loftfara í millilandaflugi til eða brottför frá landsvæði hans, svo og um starfrækslu og stjórn slíkra loftfara, meðan þau eru innan landsvæðis hans, skulu gilda um loftför flugfélags eða félaga hins aðilans.
- b) Farþegar, áhöfn og sendandi varnings, sem fluttur er loftleiðis, skulu, annað hvort sjálfir, eða með aðstoð þriðja aðila, sem kemur fram á þeirra vegum og fyrir þeirra reikning, fylgja þeim lögum og ákvæðum, sem gilda á landsvæði hvors samningsaðila, um komu, dvöl og brottför farþega, áhafnar eða farms, svo og ákvæðum um komu, brottför, innflytjendur, vegabréf, toll og sóttkví.

7. gr.

Hvor samningsaðili um sig áskilur sér rétt til að synja flugfélagi, sem hinn aðilinn hefur tilnefnt, um réttindi, eða afturkalla slík réttindi, þegar ekki er talið nægilega upplýst, að það séu ríkisborgarar hins aðilans, sem að verulegu leyti eigi og stjórnri flugfélaginu, eða þegar flugfélag þetta lætur undir höfuð leggjast að fylgja lögum og ákvæðum þess lands, sem félagið rekur loftferðir um, sbr. 6. gr. hér að ofan, eða fullnægir ekki skuldbindingum þeim, sem samningur þessi og viðbætur hans leggja því á herðar.

8. gr.

Hvor samningsaðili um sig getur hvenær sem er farið þess á leit við hinn samningsaðilann, að hafnar verði viðræður um breytingar á þessum samningi eða viðbæti hans. Slíkar viðræður skulu hefjast áður en 60 dagar eru liðnir frá því að beiðnin kom fram. Breytingar taka gildi, er þær hafa verið staðfestar með diplómatisfum erindum.

9. gr.

68

26. apríl

Sérhverjum ágreiningi milli samningsaðila varðandi skýringu eða framkvæmd á samningi þessum og viðbæti hans, sem ekki hefur tekizt að jafna með viðræðum, skal vísað til gerðardóms, skipuðum þremur gerðardómsmönnum. Tilnefna samningsaðilar einn mann hvor í dóminn, og skulu þeir koma sér saman um oddamann, sem jafnframt skal vera formaður. Oddamaðurinn má ekki vera ríkisborgari í landi samningsaðila. Samningsaðilar skulu hafa tilnefnt gerðardómsmenn sína í síðasta lagi innan tveggja mánaða frá þeim degi, er annarhvor aðilinn hefur afhent hinum erindi eftir diplómátskum leiðum, þar sem krafizt er gerðardóms, og skulu þeir hafa náð samkomulagi um oddamann í síðasta lagi innan mánaðar, eftir að þeir voru tilnefndir.

Nú hefur annarhvor samningsaðila ekki tilnefnt sinn gerðardómsmann innan tveggja mánaða, eða ekki er unnt að ná samkomulagi um oddamann innan hins tiltekna tíma, og getur þá hvor samningsaðili sem er krafizt þess, að forseti Alþjóðadómstólsins tilnefni gerðardómsmann eða gerðardómsmenn. Samningsaðilar skuldbinda sig til að hlýða hverjum þeim úrskurði, sem gerðardómurinn kveður upp. Kostnaði við gerðardóminn skal skipt til helminga milli aðilanna.

10. gr.

Nú tekur alþjóðasamningur um loftferðir gildi hjá báðum samningsaðilum, og skulu þeir þá sín á milli samræma ákvæði þessa samnings og viðbætis hans ákvæðum slíks alþjóðasamnings.

11. gr.

Hvor aðili um sig getur tilkynnt hinum, að hann vilji segja upp samningi þessum. Sé slík tilkynning send, skal samningurinn falla úr gildi 12 mánuðum eftir að hinn aðilinn tók við henni, nema samkomulag hafi orðið um að afturkalla tilkynninguna, áður en fresturinn er liðinn.

12. gr.

Samning þennan og hvert það samkomulag, sem honum er tengt, skal skrásetja hjá alþjóðaflugmálastofnuninni (ICAO).

13. gr.

Samningur þessi gengur í gildi þann dag, sem hann er undirritaður.

Þessu til staðfestu hafa þeir fulltrúar, sem til þess hafa gild umboð, undirritað og innsiglað þennan samning.

Gjört í Helsingfors hinn 10. marz 1960 í tveimur eintökum á sænsku.

Fyrir ríkisstjórn Íslands

Fyrir ríkisstjórn Finnlands

Magnús V. Magnússon.

Reino Palas.

VIÐBÆTIR

I.

Ríkisstjórn Finnlands heimilar ríkisstjórn Íslands að láta flugfélög, eitt eða fleiri, sem ríkisstjórn Íslands tilnefnir, starfrækja flugferðir milli Íslands og Finnlands og áfram, beina eða með viðkomu á stöðum þar í milli, í báðar áttir.

68

26. apríl

Ríkisstjórn Íslands heimilar ríkisstjórn Finnlands að láta flugfélög, eitt eða fleiri, sem ríkisstjórn Finnlands tilnefnir, starfrækja flugferðir milli Finnlands og Íslands og áfram, beint eða með viðkomu á stöðum þar í milli, í báðar áttir.

II.

III.

Flugfélög, sem hvor samningsaðili um sig hefur tilnefnt, skulu á landssvæði hins aðilans eiga rétt á að taka við og skila farþegum, vörum og pósti í millilandaflugi við komu til eða burtför frá landssvæði þess síðarnefnda og til og frá þriðja landi.

69

9. maí

BRÁÐABIRGÐALÖG

um breyting á lögum nr. 74 29. desember 1934, um sildarútvegsnefnd, útflutning á síld, hagnýtingu markaða o. fl.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Sjávarútvegsmálaráðherra hefur tjáð mér, að sildarútvegsnefnd hafi, eins og undanfarin ár, verið veittur einkaréttur til að selja og flytja til útlanda alla saltsíld og eðlilegt þyki, að félögum síldarsaltenda, sem verka síldina til útfutnings, gefist kostur á að tilnefna menn í nefndina. Beri því brýna nauðsyn til að breyta lögum nr. 74 29. desember 1934 í þessa átt.

Fyrir því eru hér með sett bráðabirgðalög samkvæmt 28. gr. stjórnarskrárinnar, á þessa leið:

1. gr.

Aftan við 1. grein laganna bætist svo hljóðandi bráðabirgðaákvæði:

Þann tíma, sem eftir er af kjörtímabili Sildarútvegsnefndar, er nú situr, skulu skipaðir í nefndina tveir fulltrúar til viðbótar þeim 5, sem fyrir eru og tveir til vara. Skal Félag síldarsaltenda á Norður- og Austurlandi tilnefna annan fulltrúann ásamt varamanni og Félag síldarsaltenda á Suðvesturlandi hinn og varamann hans.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi þegar í stað.

Gjört í Reykjavík, 9. maí 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

BRÁÐABIRGÐALÖG

70

6. júní

um bann gegn stöðvun eða hindrun millilandaflugs íslenzkra flugvéla.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Ríkisstjórnin hefur tjáð mér, að komið hafi til stöðvunar á starfsemi þeirra tveggja íslenzku flugfélaga, sem halda uppi reglubundnu áætlunarflugi á erlendum flugleiðum, vegna stöðvunar á benzínafgreiðslu og annarri vinnu hjá félögum þessum, sakir verkfalla þeirra, sem nú eru hafin.

Verði framhald á þessu og flugfélögin þannig neydd til að fella niður alla starfsemi sína, jafnvel um langan tíma, mundi það valda þeim stórkostlegu tjóni og væri rekstrargrundvelli þeirra stefnt í beinan voða og framtíðarstarfsemi þeirra teflt í mikla tvísýnu.

Stöðvun á millilandaflugi hinna íslenzku flugfélaga, sem halda uppi umfangsmiklum flutningum farþega á erlendum flugleiðum, mundi nú er þúsundum erlendra ferðamanna hefur verið heitið fari með flugvélum félaga þessara, verða félögunum óbætanlegur álitshnekkir og íslenzku þjóðinni allri til vansæmdar og mundi taka langan tíma að endurheimta traust það á alþjóðavettvangi, sem íslenzk flugfélög hafa aflað sér, með löngu og happadrljúgu starfi.

Því telur ríkisstjórnin, að brýna nauðsyn beri til að koma í veg fyrir stöðvun áætlunarflugs í millilandaflugi á vegum íslenzku flugfélaganna, með því að tryggja flugvélum, sem í slíkum ferðum eru, hindrunarlausa umferð og afgreiðslu á flugvöllum hér á landi.

Fyrir því eru hér með sett bráðabirgðalög, samkvæmt 28. gr. stjórnarskrárinnar, á þessa leið:

1. gr.

Óheimilt skal að stöðva eða hindra á nokkurn hátt afgreiðslu eldsneytis til þeirra flugvéla íslenzku flugfélaganna, sem eru í áætlunar- eða leiguflugi milli landa, svo skal og óheimilt að stöðva eða torvela aðra starfsemi viðkomandi millilandaflugi, á íslenskum flugvöllum eða á annan hátt.

2. gr.

Fara skal með mál út af brotum gegn lögum þessum að hætti opinberra mála og varða brot sektum, enda liggi ekki þyngri refsing við, samkvæmt öðrum lögum.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört á Akureyri, 6. júní 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ingólfur Jónsson.

71

18. apríl

AUGLÝSING

um framlengingu viðskiptasamningsins milli Íslands og Kúba.

Hinn 7. apríl 1961 var undirritaður í New York samningur um að framlengja viðskiptasamning Íslands og Kúbu frá 3. október 1955 óbreyttan til 3. október 1964.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 18. apríl 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

72

25. apríl

AUGLÝSING

um samning um menningar-, vísinda- og tæknisamvinnu milli Íslands og Sovétríkjanna.

Hinn 25. apríl 1961 var undirritaður í Reykjavík samningur um menningar-, vísinda- og tæknisamvinnu milli Íslands og Sovétríkjanna.

Samningurinn, sem prentaður er sem fylgiskjal með auglýsingu þessari, gekk í gildi við undirritun og gildir þar til 6 mánuðir eru liðnir frá því að annar hvor samningsaðili segir honum upp.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 25. apríl 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

Fylgiskjal.

SAMNINGUR

um menningar-, vísinda- og tæknisamvinnu milli Íslands og Sovétríkjanna.

Ríkisstjórn Íslands og ríkisstjórn Sovétríkjanna, er óska að efla menningar-, vísinda- og tæknitengsl milli þessara landa með það fyrir augum að styrkja enn vinsamlega sambúð milli íslenzku þjóðarinnar og Sovétþjóðanna, og hafa í huga óskir beggja landanna um friðsamlega sambúð, hafa ákveðið að gera samning þennan:

1. gr.

Samningsaðilar munu á allan hátt stuðla að eflingu menningar-, vísinda- og tæknisamvinnu milli landanna á grundvelli meginreglanna um virðingu fyrir fullveldi, afskiptaleysi af innanríkismálum, jafnrétti og vinsamleg samskipti.

2. gr.

72

25. apríl

Samningsaðilar munu stuðla að eflingu samvinnu og samskipta á sviði vísinda, tækni, æðri menntunar, fræðslumála, leiklistar, kvikmynda, bókmennta, myndlista og hljómlistar, með því að greiða fyrir ferðum sendinefnda og einstakra fulltrúa menningarmála, vísindamanna, kennslufrömuða, stúdenta og sérfræðinga, með því að greiða fyrir ferðum listamanna til hljómleikahalds og fyrir sýningum, svo og með því að greiða fyrir þýðingum og útgáfum í báðum löndum á skáldverkum og vísinda- og tækniritum hins landsins.

3. gr.

Samningsaðilar munu, eftir því sem um semur, greiða fyrir skiptum á sendinefndum úr hópi félagssamtaka, er starfa að vináttu- og menningarsamskiptum, samtaka verkamanna, verkalýðsfélaga, æskulýðssamtaka og annarra samtaka, sem óbundin eru ríkisstjórnnum, á Íslandi og í Sovétríkjunum, í því skyni að öðlast reynslu af og kynnast menningar- og félagslífi hins landsins, enda taki umrædd samtök ákvörðun og framkvæmd slíkra skipta.

4. gr.

Samningsaðilar, er telja mjög þýðingarmikið, að aukning verði á ferðamannaskiptum milli landanna, þar eð slíkt tengir þjóðirnar nánari böndum, munu stuðla að ferðalögum eins margra ferðamanna til hins landsins og mögulegt er, og veita þeim hvers konar fyrirgreiðslu, er þeir ferðast með það fyrir augum að kynnast lífi, starfi og menningu þjóðanna.

5. gr.

Þær menningar-, vísinda-, íþrótt- og aðrar stofnanir, sem með slík mál fara í hvoru landi um sig, skulu undirbúa og framkvæma virkar ráðstafanir samkvæmt samningi þessum.

6. gr.

Samningur þessi gengur í gildi við undirskrift og heldur gildi sínu unz 6 mánuðir eru liðnir frá þeim degi, er annarhvor samningsaðili tilkynnir hinum ósk sína um að hann falli úr gildi.

Hann er gerður í Reykjavík 25. apríl 1961, í tveimur eintökum, báðum á íslenzku og rússnesku, og eru textarnir jafngildir.

Fyrir hönd ríkisstjórnar Sovétríkjanna

Fyrir hönd ríkisstjórnar Íslands

A. M. Alexandrov.

Guðm. Í. Guðmundsson.

73

15. maí

AUGLÝSING

um framlengingu viðskiptasamnings Íslands og Frakklands.

Með erindaskiptum í París, hinn 5. maí 1961, var viðskiptasamningur Íslands og Frakklands frá 6. desember 1951 framlengdur til 31. desember 1961.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 15. maí 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

74

30. maí

AUGLÝSING

um aðild Íslands að samningnum um hina alþjóðlegu framfarastofnun (IDA).

Samkvæmt heimild í lögum nr. 59 frá 29. marz 1961 hefur Ísland gerzt aðili að hinni alþjóðlegu framfarastofnun (International Development Association).

Samningurinn var undirritaður fyrir Íslands hönd í Washington hinn 19. maí 1961 og aðildarskjal Íslands að samningnum afhent sama dag.

Miðast gildistaka samningsins að því er Ísland varðar við 19. maí 1961.

Orðalag samningsins um hina alþjóðlegu framfarastofnun er birt með lögum nr. 59 frá 29. marz 1961.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 30. maí 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

AUGLÝSING

75

17. maí

um fullgildingu alþjóðasamþykktar um lágmark félagslegs öryggis.

Samkvæmt heimild í ályktun Alþingis frá 30. maí 1958 hefur fullgildingarskjal Íslands að samþykkt alþjóðavinnumálastofnunarinnar (ILO) um lágmark félagslegs öryggis, sem gerð var á 35. þingi alþjóðavinnumálastofnunarinnar í Genf 28. júní 1952 verið skrásett hjá stofnuninni.

Samningurinn gengur í gildi að því er Ísland varðar 12 mánuðum eftir að fullgildingin fór fram eða hinn 20. febrúar 1962.

Fullgilding Íslands var að svo stöddu takmörkuð við V. kafla um ellilífeyri, VII. kafla um fjölskyldubætur og IX. kafla um örorkubætur.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 17. maí 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

Fylgiskjal.

SAMÞYKKT

CONVENTION

NR. 102 UM LÁGMARK FÉLAGSLEGS ÖRYGGIS (1952)

CONCERNING MINIMUM STANDARDS OF SOCIAL SECURITY

Allsherjarþing Alþjóðavinnumálastofnunarinnar kom saman í þrítugasta og fimmta sinn 4. júní 1952 í Genf, eftir kvaðningu stjórnar Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, og eftir að hafa ákveðið að fallast á tilteknar tillögur um lágmark félagslegs öryggis, sem fólgnar eru í fimmta dagskrárliði þingsins, og eftir að hafa ákveðið, að þessar tillögur skyldu gerðar í formi alþjóðlegrar samþykktar, gerir þingið í dag, hinn 28. júní 1952, eftirfarandi samþykkt, sem vitna má til sem Samþykktarinnar frá 1952 um félagslegt öryggi (lágmarksákveði):

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Thirty-fifth Session on 4 June 1952, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to minimum standards of social security, which are included in the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this twenty-eighth day of June of the year one thousand nine hundred and fifty-two the following Convention, which may be cited as the Social Security (Minimum Standards) Convention, 1952:

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

1. Í samþykkt þessari
 - (a) merkir orðið „tiltekið“ það, sem tiltekið er með eða samkvæmt landslögum eða reglugerðum;
 - (b) merkir orðið „heimili“ venjulegan dvalarstað í landi aðildarríkisins, og orðin „maður, sem á heimili“ þann mann, sem að staðaldri dvelur í landi aðildarríkisins;
 - (c) merkir orðið „eiginkona“ þá konu, sem framfærð er af manni sínum;
 - (d) merkir orðið „ekkja“ konu, sem var á framfæri manns síns, er hann lézt;
 - (e) merkir orðið „barn“ barn á skólaaldri, eða undir 15 ára aldri, eftir því, sem tiltekið kann að vera;
 - (f) merkir orðið „réttindavinnslutími“ iðgjaldagreiðslutíma, starfstíma, aðseturstíma eða þetta allt sameiginlega, eftir því sem tiltekið kann að vera.

2. Í greinunum 10, 34 og 49 merkir orðið „bætur“ ýmist beinar bætur í formi umönnunar, eða óbeinar bætur í því innifaldar, að endurgreiddur sé kostnaður, er hlutaðeigandi maður hefur sjálfur borið.

2. gr.

Hvert það aðildarríki, sem bundið er af samþykkt þessari, skal

- (a) breyta eftir:
 - (i) fyrsta kafla;
 - (ii) að minnsta kosti þremur af köflunum II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX og X og þar af a. m. k. einum af köflunum IV, V, VI, IX og X;
 - (iii) þeim ákvæðum XI, XII. og XIII. kafla, sem við eiga; og
 - (iv) XIV. kafla; og
- (b) um leið og það fullgildir samþykktina, tilgreina hverra af köflunum II.—X. það undirgengst að láta ákvæði samþykktarinnar taka til.

PART I

General Provisions

Article 1

1. In this Convention—
 - (a) the term “prescribed” means determined by or in virtue of national laws or regulations;
 - (b) the term “residence” means ordinary residence in the territory of the Member and the term “resident” means a person ordinarily resident in the territory of the Member;
 - (c) the term “wife” means a wife who is maintained by her husband;
 - (d) the term “widow” means a woman who was maintained by her husband at the time of his death;
 - (e) the term “child” means a child under school-leaving age or under 15 years of age, as may be prescribed;
 - (f) the term “qualifying period” means a period of contribution, or a period of employment, or a period of residence, or any combination thereof, as may be prescribed.

2. In Articles 10, 34 and 49 the term “benefit” means either direct benefit in the form of care or indirect benefit consisting of a reimbursement of the expenses borne by the person concerned.

Article 2

Each Member for which this Convention is in force—

- (a) shall comply with—
 - (i) Part I;
 - (ii) at least three of Parts II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX and X, including at least one of Parts IV, V, VI, IX, and X;
 - (iii) the relevant provisions of Parts XI, XII and XIII;
 - (iv) Part XIV; and
- (b) shall specify in its ratification in respect of which of Parts II to X it accepts the obligations of the Convention.

3. gr.

1. Sé svo ástatt um aðildarríki, að efnahagsmál þess og heilbrigðismál séu á lítt þroskuðu stigi, skal því heimilt, ef eða á meðan rétt stjórnvöld telja það nauðsynlegt, að færa sér í nyt með yfirlýsingu, er fylgi fullgildingarskjalinu, þær undantekningar um stundarsakir, sem gert er ráð fyrir í eftirtöldum greinum: 9 (d); 12 2; 15 (d); 18 2; 21 (c); 27 (d); 33 (b); 34 3; 41 (d); 48 (c); 55 (d); og 61 (d).

2. Hvert það aðildarríki, sem gert hefur yfirlýsingu samkvæmt 1. tölulið þessarar greinar, skal taka upp í árskýrslu sína um framkvæmd þessarar samþykktar, þá er gefin er samkvæmt 22. gr. stjórnarskrár Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, yfirlýsingu varðandi hverja þá undantekningu, er það færir sér í nyt, um

- (a) að ástæðan til þess, að svo er gert, sé enn fyrir hendi; eða
- (b) að það afsali sér réttinum til þess að færa sér í nyt umrædda undantekningu frá tilteknum degi.

4. gr.

1. Hverju því aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, skal síðar heimilt að tilkynna framkvæmdastjóra Alþjóðavinnumálastofnunarinnar, að það taki á sig skuldbindingar samþykktarinnar, að því er varðar einn eða fleiri af öðrum til tíunda kafla, þeirra sem ekki eru þegar tilteknir í fullgildingarskjali þess.

2. Þær skuldbindingar, sem um ræðir í 1. mgr. þessarar greinar, skulu teljast heildarhluti fullgildingarskjalsins, og hafa sama gildi og það, frá tilkynningardegnum að telja.

5. gr.

Þar sem þess er krafist af aðildarríki, til þess að fullnægt sé II.—X. kafla samþykktar þessarar að svo miklu leyti sem fullgildingin nær til þeirra, að það verndi tiltekna flokka manna, svo að ekki nemi minna en ákveðinni hundraðstölu starfs-

Article 3

75

17. maí

1. A Member whose economy and medical facilities are insufficiently developed may, if and for so long as the competent authority considers necessary, avail itself, by a declaration appended to its ratification, of the temporary exceptions provided for in the following Articles: 9 (d); 12 (2); 15 (d); 18 (2); 21 (c); 27 (d); 33 (b); 34 (3); 41 (d); 48 (c); 55 (d); and 61 (d).

2. Each Member which has made a declaration under paragraph 1 of this Article shall include in the annual report upon the application of this Convention submitted under Article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation a statement, in respect of each exception of which it avails itself—

- (a) that its reason for doing so subsists; or
- (b) that it renounces its right to avail itself of the exception in question as from a stated date.

Article 4

1. Each Member which has ratified this Convention may subsequently notify the Director-General of the International Labour Office that it accepts the obligations of the Convention in respect of one or more of Parts II to X not already specified in its ratification.

2. The undertakings referred to in paragraph 1 of this Article shall be deemed to be an integral part of the ratification and to have the force of ratification as from the date of notification.

Article 5

Where, for the purpose of compliance with any of the Parts II to X of this Convention which are to be covered by its ratification, a Member is required to protect prescribed classes of persons constituting not less than a specified

- 75 fólks eða íbúa, skal aðildarríkið, áður en
17. maí það skuldbindur sig til að fullnægja
nokkrum þeirra kafla, ganga úr skugga
um það, að náð hafi verið umræddri
hundraðstölu.

6. gr.

Til þess að fullnægja II., III., IV., V.,
VIII. (að svo miklu leyti, sem hann fjallar
um læknishjálp), IX. eða X. kafla sam-
þykktar þessarar, skal aðildarríki heim-
ilt að taka tillit til þeirrar verndar, sem
með tryggingu er fengin, enda þótt þeir
aðilar, sem tryggja ber, séu ekki með
landslögum eða reglugerðum skyldaðir
til slíkrar tryggingar, enda sé hún:

- (a) undir eftirliti opinberra stjórnvalda,
eða framkvæmd svo að fullnægi til-
teknum kröfum, með samvinnu
milli atvinnurekenda og verkafólks;
- (b) svo viðtæk, að hún taki til verulegs
hluta þess fólks, sem ekki hefur
meiri tekjur af vinnu sinni en fag-
lærðir karlmenn í annarra þjón-
ustu; og
- (c) ásamt annarri vernd, þar sem um
slíkt er að ræða, svo að fullnægi
viðeigandi ákvæðum samþykktar-
innar.

II. KAFLI

Læknishjálp.

7. gr.

Hvert það aðildarríki, sem bundið er
af þessum kafla samþykktar þessarar,
skal tryggja hinum tryggðu, að bætur
sáu veittar í hverju því tilfelli, þar sem
læknishjálpar er þörf, hvort heldur til
lækningar eða varnar, samkvæmt eftir-
farandi greinum þessa kafla.

8. gr.

Þau tilfelli, sem undir þetta koma,
skulu taka til allra veikinda, af hverju
sem þau stafa, svo og meðgöngu kvenna,
barnsburðar og afleiðinga þess.

9. gr.

Tryggingin skal ná til þeirra, sem hér
greinir:

percentage of employees or residents,
the Member shall satisfy itself, before
undertaking to comply with any such
Part, that the relevant percentage is at-
tained.

Article 6

For the purpose of compliance with
Parts II, III, IV, V, VIII (in so far as it
relates to medical care), IX or X of this
Convention, a Member may take account
of protection effected by means of in-
surance which, although not made com-
pulsory by national laws or regulations
for the persons to be protected—

- (a) is supervised by the public authori-
ties or administered, in accordance
with prescribed standards, by joint
operation of employers and workers;
- (b) covers a substantial part of the per-
sons whose earnings do not exceed
those of the skilled manual male
employee; and
- (c) complies, in conjunction with other
forms of protection, where appropri-
ate, with the relevant provisions of
the Convention.

PART II

Medical Care

Article 7

Each Member for which this Part of
this Convention is in force shall secure
to the persons protected the provision
of benefit in respect of a condition re-
quiring medical care of a preventive or
curative nature in accordance with the
following Articles of this Part.

Article 8

The contingencies covered shall in-
clude any morbid condition, whatever
its cause, and pregnancy and confine-
ment and their consequences.

Article 9

The persons protected shall com-
prise—

- (a) tiltekinna flokka kaupþega, svo að ekki séu færri en 50% allra kaupþega, og sömuleiðis til eiginkvenna þeirra og barna; eða
- (b) tiltekinna stétta arðbærlega starfandi manna, svo að ekki séu færri en 20% allra íbúanna og sömuleiðis eiginkvenna þeirra og barna; eða
- (c) tiltekinna stétta íbúanna, svo að eigi séu færri en 50% þeirra allra; eða
- (d) þar sem í gildi er yfirlýsing gefin samkvæmt 3. gr., tiltekinna stétta kaupþega, svo að ekki séu færri en 50% allra kaupþega á þeim vinnustöðum, þar sem vinna tuttugu manns eða fleiri, og sömuleiðis eiginkvenna þeirra og barna.
- (a) prescribed classes of employees, constituting not less than 50 per cent. of all employees, and also their wives and children; or
- (b) prescribed classes of the economically active population, constituting not less than 20 per cent. of all residents, and also their wives and children; or
- (c) prescribed classes of residents, constituting not less than 50 per cent. of all residents; or
- (d) where a declaration made in virtue of Article 3 is in force, prescribed classes of employees constituting not less than 50 per cent. of all employees in industrial workplaces employing 20 persons or more, and also their wives and children.

10. gr.

1. Aðstoðin skal að minnsta kosti fela það í sér, sem nú greinir:

- (a) Þegar um veikindi er að ræða:
- (i) aðstoð venjulegs læknis, þar með taldar heimavítjanir;
 - (ii) aðstoð sérfróðs læknis í sjúkrahúsum fyrir legusjúklinga og heimangöngusjúklinga, og þá sérfræðingsaðstoð, sem kostur kann að vera á utan sjúkrahúsa;
 - (iii) nauðsynleg lyf og umbúðir, eftir því sem læknir fyrirskipar; og
 - (iv) sjúkrahúsvist, þegar hennar er þörf; og
- (b) þegar um er að ræða meðgöngu kvenna og barnsburð og afleiðingar þess:
- (i) aðstoð annaðhvort læknis eða lærðrar ljósmóður, fyrir, við og eftir barnsburð; og
 - (ii) sjúkrahúsvist, þegar hennar er þörf.

2. Krefjast má þess, að bótaþegi eða fyrirvinna hans taki þátt í kostnaði vegna lækninga, sem hann nýtur vegna

Article 10

1. The benefit shall include at least—

- (a) in case of a morbid condition—
- (i) general practitioner care, including domiciliary visiting;
 - (ii) specialist care at hospitals for in-patients and out-patients, and such specialist care as may be available outside hospitals;
 - (iii) the essential pharmaceutical supplies as prescribed by medical or other qualified practitioners; and
 - (iv) hospitalisation where necessary; and

(b) in case of pregnancy and confinement and their consequences—

- (i) pre-natal, confinement and post-natal care either by medical practitioners or by qualified midwives; and
- (ii) hospitalisation where necessary.

2. The beneficiary or his breadwinner may be required to share in the cost of the medical care the beneficiary receives

75 veikinda. Reglurnar um slíka þátttöku
17. maí í kostnaðinum skulu miða að því, að af-
stýrt sé harðrétti.

3. Aðstoð veitt samkvæmt þessari grein skal veitt í þeim tilgangi að rétta við, viðhalda eða bæta heilsu hins tryggða og hæfileika hans til að starfa og sjá sér farborða.

4. Stofnanir þær eða stjórnardeildir, sem aðstoðinni stjórna, skulu með þeim ráðum, sem kunna að teljast henta, hvetja hina tryggðu til þess að færa sér í nyt hina almennu heilsuþjónustu, sem stjórnvöldin eða aðrar stofnanir viðurkenndar af stjórnvöldunum veita þeim aðgang að.

11. gr.

Sú aðstoð, sem 10. gr. tiltekur, skal í þeim tilfellum, sem undir trygginguna falla, tryggð að minnsta kosti þeim aðila, sem hún tekur til, ef hann, eða fyrirvinna hans, hefur lokið þeim réttindavinnslutíma, er kann að teljast nauðsynlegur, til þess að girða fyrir misnotkun.

12. gr.

1. Aðstoð þá, er 10. gr. tiltekur, skal veita svo lengi sem það ástand varir, sem tryggingin tekur til, nema hvað í veikindatilfellum má takmarka timalengdina við 26 vikur í hverju tilfelli, en eigi skal aðstoðinni hætt meðan greiðslum sjúkrabóta er haldið uppi, og gera skal ráðstafanir til þess að lengja megi tímann vegna tiltekinna sjúkdóma, sem viðurkennt er að krefjist langvarandi hjúkrunar.

2. Þegar yfirlýsing gerð samkvæmt 3. gr. er í gildi, má takmarka aðstoðartímann við 13 vikur í hverju tilfelli.

III. KAFLI Sjúkrabætur.

13. gr.

Hvert það aðildarríki, sem bundið er af þessum kafla samþykktar þessarar,

in respect of a morbid condition; the rules concerning such cost-sharing shall be so designed as to avoid hardship.

3. The benefit provided in accordance with this Article shall be afforded with a view to maintaining, restoring or improving the health of the person protected and his ability to work and to attend to his personal needs.

4. The institutions or Government departments administering the benefit shall, by such means as may be deemed appropriate, encourage the persons protected to avail themselves of the general health services placed at their disposal by the public authorities or by other bodies recognised by the public authorities.

Article 11

The benefit specified in Article 10 shall, in a contingency covered, be secured at least to a person protected who has completed, or whose breadwinner has completed, such qualifying period as may be considered necessary to preclude abuse.

Article 12

1. The benefit specified in Article 10 shall be granted throughout the contingency covered, except that, in case of a morbid condition, its duration may be limited to 26 weeks in each case, but benefit shall not be suspended while a sickness benefit continues to be paid, and provision shall be made to enable the limit to be extended for prescribed diseases recognised as entailing prolonged care.

2. Where a declaration made in virtue of Article 3 is in force, the duration of the benefit may be limited to 13 weeks in each case.

PART III Sickness Benefit

Article 13

Each Member for which this Part of this Convention is in force shall secure

skal tryggja hinum tryggðu sjúkrabætur í samræmi við eftirfarandi greinar þessa kafla.

14. gr.

Tryggingin skal ná til þess, er maður verður vanhæfur til vinnu vegna veikinda, ef það veldur því, að hlutaðeigandi hætti í bili að geta unnið fyrir kaup, eftir því sem landslög eða reglugerðir skýra það.

15. gr.

Tryggingin skal ná til:

- (a) Tiltekinna flokka kaupþega, svo að ekki séu færri en 50% allra kaupþega; eða
- (b) tiltekinna stétta arðbærlega starfandi fólks, svo að ekki séu færri en 20% allra íbúanna; eða
- (c) allra íbúa, sem meðan ástandið, sem tryggingin nær til, varir, hafa fjáráð undir því marki, er ákveðið sé í samræmi við ákvæði 67. gr.; eða
- (d) þar sem yfirlýsing gefin samkvæmt 3. gr. er í gildi, tiltekinna stétta kaupþega, svo að ekki séu færri en 50% allra kaupþega á þeim vinnustöðum, þar sem vinna tuttugu manns eða fleiri.

16. gr.

1. Þegar kaupþegastéttir eða arðbærlega vinnandi stéttir þjóðfélagsins eru tryggðar, skulu bæturnar vera greiðslur, inntar af hendi á ákveðnum fresti, og með þeim hætti útreiknaðar, að þær séu í samræmi við ákvæði annaðhvort 65. gr. eða 66. gr.

2. Nú eru allir íbúar, sem hafa fjáráð undir ákveðnu marki meðan ástandið varir, tryggðir, og skulu bæturnar þá vera greiðslur, er inntar séu af hendi með vissu millibili og reiknaðar í samræmi við 67. gr.

17. gr.

Bætur þær, sem um ræðir í 16. gr., skulu, í þeim tilfellum, sem þær ná til,

to the persons protected the provision 75 of sickness benefit in accordance with 17. maí the following Articles of this Part.

Article 14

The contingency covered shall include incapacity for work resulting from a morbid condition and involving suspension of earnings, as defined by national laws or regulations.

Article 15

The persons protected shall comprise—

- (a) prescribed classes of employees, constituting not less than 50 per cent. of all employees; or
- (b) prescribed classes of the economically active population, constituting not less than 20 per cent. of all residents; or
- (c) all residents whose means during the contingency do not exceed limits prescribed in such a manner as to comply with the requirements of Article 67; or
- (d) where a declaration made in virtue of Article 3 is in force, prescribed classes of employees, constituting not less than 50 per cent. of all employees in industrial workplaces employing 20 persons or more.

Article 16

1. Where classes of employees or classes of the economically active population are protected, the benefit shall be a periodical payment calculated in such a manner as to comply either with the requirements of Article 65 or with the requirements of Article 66.

2. Where all residents whose means during the contingency do not exceed prescribed limits are protected, the benefit shall be a periodical payment calculated in such a manner as to comply with the requirements of Article 67.

Article 17

The benefit specified in Article 16 shall, in a contingency covered, be se-

- 75 tryggðar að minnsta kosti þeim tryggð-
17. maí um manni, er lokið hefur þeim réttinda-
vinnslutíma, sem teljast kann nauðsyn-
legur, til þess að girt sé fyrir misnotkun.

18. gr.

1. Sá styrkur, sem um ræðir í 16. gr., skal greiddur meðan ástandið varir, nema hvað takmarka má bótatímann við 26 vikur í hverju veikindatilfelli, og þarf þá ekki að greiða hann þrjá fyrstu dagana eftir að tekjur féllu niður.

2. Þar sem yfirlýsing gefin samkvæmt 3. grein er í gildi, má takmarka bóta-
greiðslutímann við:

- (a) Það tímabil, að heildartala sjúkra-
bótadaga á einu og sama ári sé ekki
lægri en tífalt meðaltal tryggðra
manna á því ári; eða
(b) 13 vikur í hverju veikindatilfelli,
og þarf þá ekki að greiða fyrir
fyrstu þrjá dagana eftir að tekjur
féllu niður.

IV. KAFLI

Atvinnuleysisbætur.

19. gr.

Hvert það aðildarríki, sem þessi kafli samþykktar þessarar tekur til, skal tryggja hinum tryggðu atvinnuleysis-
bætur í samræmi við eftirfarandi greinar þessa kafla.

20. gr.

Tryggingin skal ná til þess, er hlutað-
eigandi missir um sinn af tekjum sín-
um, eins og það er skilgreint í landslög-
um eða reglugerðum, sökum þess að
hann á ekki kost þeirrar atvinnu, er
honum hentar, enda sé hinn tryggði
vinnufær og reiðubúinn til vinnu.

21. gr.

Þeir, sem tryggingin nær til, skulu
vera:

cured at least to a person protected who
has completed such qualifying period
as may be considered necessary to pre-
clude abuse.

Article 18

1. The benefit specified in Article 16 shall be granted throughout the con-
tingency, except that the benefit may be
limited to 26 weeks in each case of sick-
ness, in which event it need not be paid
for the first three days of suspension of
earnings.

2. Where a declaration made in vir-
tue of Article 3 is in force, the duration
of the benefit may be limited—

- (a) to such period that the total number
of days for which the sickness bene-
fit is granted in any year is not less
than ten times the average number
of persons protected in that year;
or;
(b) to 13 weeks in each case of sickness,
in which event it need not be paid
for the first three days of suspen-
sion of earnings.

PART IV

Unemployment Benefit

Article 19

Each Member for which this Part of
this Convention is in force shall secure
to the persons protected the provision
of unemployment benefit in accordance
with the following Articles of this Part.

Article 20

The contingency covered shall include
suspension of earnings, as defined by
national laws or regulations, due to in-
ability to obtain suitable employment in
the case of a person protected who is
capable of, and available for, work.

Article 21

The persons protected shall com-
prise—

- (a) tilteknir flokkar kaupþega, svo að ekki séu færri en 50% allra kaupþega; eða
- (b) allir þeir íbúar, sem meðan ástandið varir, hafa ekki fjárráð umfram það mark, sem tiltekið er í samræmi við ákvæði 67. gr.; eða
- (c) þar sem yfirlýsing gefin samkvæmt 3. gr. er í gildi, tilteknar stéttir kaupþega, svo að eigi séu færri en 50% allra kaupþega á þeim vinnustöðum, þar sem vinna tuttugu manns eða fleiri.

22. gr.

1. Þar sem stéttir kaupþega eru tryggðar, skulu bæturnar vera greiðslur, inntar af hendi með vissu millibili og reiknaðar út í samræmi við ákvæði annaðhvort 65. eða 66. greinar.

2. Nú eru allir íbúar, sem hafa fjárráð undir ákveðnu marki meðan ástandið varir, tryggðir, og skal þá styrkurinn vera í samræmi við ákvæði 67. greinar.

23. gr.

Bætur þær, er um ræðir í 22. gr., skulu, í þeim tilfellum, sem þær ná til, tryggðar að minnsta kosti þeim tryggðum manni, er lokið hefur þeim réttindavinnslutíma, sem nauðsynlegur kann að teljast, til þess að girt sé fyrir misnotkun.

24. gr.

1. Styrkur sá, er um ræðir í 22. gr., skal veittur meðan ástandið varir, nema hvað takmarka má tímalengd hans:

- (a) við 13 vikur á 12 mánaða tímabili, þar sem flokkar kaupþega eru tryggðir; eða
- (b) við 26 vikur á 12 mánaða tímabili, þar sem allir þeir íbúar eru tryggðir, sem ekki hafa fjárráð umfram tiltekið mark.

- (a) prescribed classes of employees, constituting not less than 50 per cent. of all employees; or
- (b) all residents whose means during the contingency do not exceed limits prescribed in such a manner as to comply with the requirements of Article 67; or
- (c) where a declaration made in virtue of Article 3 is in force, prescribed classes of employees, constituting not less than 50 per cent. of all employees in industrial workplaces employing 20 persons or more.

Article 22

1. Where classes of employees are protected, the benefit shall be a periodical payment calculated in such a manner as to comply either with the requirements of Article 65 or with the requirements of Article 66.

2. Where all residents whose means during the contingency do not exceed prescribed limits are protected, the benefit shall be a periodical payment calculated in such a manner as to comply with the requirements of Article 67.

Article 23

The benefit specified in Article 22 shall, in a contingency covered, be secured at least to a person protected who has completed such qualifying period as may be considered necessary to preclude abuse.

Article 24

1. The benefit specified in Article 22 shall be granted throughout the contingency, except that its duration may be limited—

- (a) where classes of employees are protected, to 13 weeks within a period of 12 months, or
- (b) where all residents whose means during the contingency do not exceed prescribed limits are protected, to 26 weeks within a period of 12 months.

75 2. Þar sem landslög eða reglugerðir
17. maí mæla svo fyrir, að lengd styrktímans
skuli fara eftir lengd iðgjaldatímabils-
ins og/eða áður móttæknum bótum á
tilteknu tímabili, skal ákvæðum staf-
liðs a í 1. tölulið talið fullnægt, ef
meðallengd styrktímans er a. m. k. 13
vikur á 12 mánaða tímabili.

3. Bæturnar þarf ekki að greiða fyrir
biðtíma, er sé fyrstu sjö dagarnir í
hverju því tilfelli er tekjur hafa stöðv-
ast, og skal þá telja atvinnuleysisdaga
fyrir og eftir stundaratvinnu, er ekki
varir lengur en tiltekinn tíma, sem hluta
sama atvinnuleysistímabils.

4. Þegar um er að ræða árstiðavinnu,
má haga lengd styrktíma og biðtíma
eftir starfskjörum.

V. KAFLI Ellilífeyrir.

25. gr.

Hvert það aðildarríki, sem þessi kafli
samþykkar þessarar tekur til, skal
tryggja hinum tryggðu ellilífeyri í sam-
ræmi við eftirfarandi greinar þessa
kafla.

26. gr.

1. Tryggingin skal taka til þeirra, sem
lifa fram yfir tiltekinn aldur.

2. Hið tiltekna aldursmark skal ekki
vera hærra en 65 ár, eða það hærra ald-
ursmark, sem ákveðið kann að vera af
þar til bæru stjórnvaldi, með fullu til-
liti til starfsgetu aldraðs fólks í hlutað-
eigandi landi.

3. Með landslögum eða reglugerðum
má ákveða, að lífeyrisgreiðslu manns,
sem annars ætti rétt á henni, megi fresta,
ef sá maður hefur eitthvert tiltekið arð-
bært starf, eða ef styrkur er háður ið-
gjaldagreiðslu, megi lækka hann, þegar
tekjur styrkþega fara fram úr tiltekinni
upphæð, og ef hann er ekki háður ið-

2. Where national laws or regula-
tions provide that the duration of the
benefit shall vary with the length of the
contribution period and/or the benefit
previously received within a prescribed
period, the provisions of subparagraph
(a) of paragraph 1 shall be deemed to
be fulfilled if the average duration of
benefit is at least 13 weeks within a
period of 12 months.

3. The benefit need not be paid for a
waiting period of the first seven days in
each case of suspension of earnings,
counting days of unemployment before
and after temporary employment last-
ing not more than a prescribed period
as part of the same case of suspension
of earnings.

4. In the case of seasonal workers
the duration of the benefit and the wait-
ing period may be adapted to their con-
ditions of employment.

PART V Old-Age Benefit

Article 25

Each Member for which this Part of
this Convention is in force shall secure
to the persons protected the provision
of old-age benefit in accordance with
the following Articles of this Part.

Article 26

1. The contingency covered shall be
survival beyond a prescribed age.

2. The prescribed age shall be not
more than 65 years or such higher age
as may be fixed by the competent author-
ity with due regard to the working
ability of elderly persons in the country
concerned.

3. National laws or regulations may
provide that the benefit of a person
otherwise entitled to it may be suspended
if such person is engaged in any pre-
scribed gainful activity or that the bene-
fit, if contributory, may be reduced
where the earnings of the beneficiary
exceed a prescribed amount and, if non-

gjaldagreiðslu, megi lækka hann, ef vinnutekjur lífeyrisþega eða aðrar tekjur hans eða þetta hvort tveggja samantlagt fer fram úr tiltekinni upphæð.

27. gr.

Þeir, sem tryggingin nær til, skulu vera:

- (a) tilteknar stéttir kaupþega, svo að eigi séu færri en 50% allra kaupþega; eða
- (b) tilteknar stéttir arðbærlega starfandi fólks, svo að ekki séu færri en 20% allra íbúa; eða
- (c) allir íbúar landsins, sem hafa á þeim tíma, sem um er að ræða, fjárráð, sem ekki fara yfir ákvæðið mark, er sé í samræmi við ákvæði 67. gr.; eða
- (d) þar sem yfirlýsing gefin samkvæmt 3. gr. er í gildi, tilteknar stéttir kaupþega, svo að eigi séu færri en 50% af öllum kaupþegum á þeim vinnustöðum, þar sem vinna tuttugu manns eða fleiri.

28. gr.

Lífeyririnn skal vera greiðslur, er inntar séu af hendi með ákveðnu millibili og reiknaður eins og hér segir:

- (a) Þar sem flokkar kaupþega eða flokkar fólks í arðberandi starfi eru tryggðir, skal það gert þannig, að í samræmi sé við ákvæði 65. gr. eða ákvæði 66. gr.;
- (b) þar sem allir íbúar landsins, sem ekki hafa fjárráð umfram ákvæðið hámark á tímabilinu, sem lífeyrir er greiddur fyrir, skal hann reiknaður þannig, að í samræmi sé við ákvæði 67. gr.

29. gr.

- 1. Lífeyrir sá, er um ræðir í 28. gr., skal, í þeim tilfellum, sem koma undir hann, vera tryggður að minnsta kosti:
 - (a) hverjum þeim tryggðum manni, sem áður en til þessa kom, hefur í samræmi við tilteknar reglur lokið rétt-

contributory, may be reduced where the earnings of the beneficiary or his other means or the two taken together exceed a prescribed amount.

Article 27

The persons protected shall comprise—

- (a) prescribed classes of employees, constituting not less than 50 per cent. of all employees; or
- (b) prescribed classes of the economically active population, constituting not less than 20 per cent. of all residents; or
- (c) all residents whose means during the contingency do not exceed limits prescribed in such a manner as to comply with the requirements of Article 67; or
- (d) where a declaration made in virtue of Article 3 is in force, prescribed classes of employees, constituting not less than 50 per cent. of all employees in industrial workplaces employing 20 persons or more.

Article 28

The benefit shall be a periodical payment calculated as follows:

- (a) where classes of employees or classes of the economically active population are protected, in such a manner as to comply either with the requirements of Article 65 or with the requirements of Article 66;
- (b) where all residents whose means during the contingency do not exceed prescribed limits are protected, in such a manner as to comply with the requirements of Article 67.

Article 29

- 1. The benefit specified in Article 28 shall, in a contingency covered, be secured at least—

- (a) to a person protected who has completed, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a

75
17. maí

indavinnslutíma, sem getur verið annaðhvort þrjátíu ára iðgjalda-greiðsla eða starf eða 20 ára bú-seta; eða

- (b) þar sem það er reglan, að allt arð-bærlega starfandi fólk sé tryggt, þá þeim tryggðum aðila, sem hefur lokið tilteknum réttindavinnslutíma með iðgjaldagreiðslu, enda hafi til-skilið árlegt meðaltal iðgjalda verið greitt hans vegna, eftir að hann náði starfsaldri.

2. Þar sem lífeyrir sá, er um ræðir í 1. tölulið, er bundinn við lágmarkstíma-bil iðgjaldagreiðslu eða starfs, skal lægri lífeyrir tryggður að minnsta kosti:

- (a) hverjum þeim tryggðum manni, sem áður en til þessa kom, hefur í sam-ræmi við tilteknar reglur lokið 15 ára réttindavinnslutíma með ið-gjöldum eða starfi; eða
- (b) þar sem það er reglan að allt arð-bærlega starfandi fólk sé tryggt, þá þeim tryggðum aðila, sem hefur lok-ið tilteknum réttindavinnslutíma með iðgjaldagreiðslu, enda hafi helmingur árlegra iðgjalda, þeirra sem tiltekin eru samkvæmt staflið b í 1. tölulið í þessari grein, verið greiddur fyrir hann meðan hann var á starfsaldri.

3. Svo skal litið á, að skilyrðum 1. töluliðs þessarar greinar hafi verið full-nægt, þar sem lífeyrir reiknaður sam-kvæmt ákvæðum XI. kafla, en tíu hundr-aðshlutum lægri en ákveðið er í fylgi-skjali með þeim kafla til handa hlutað-eigandi venjulegum lífeyrisþega, hefur verið tryggður a. m. k. þeim tryggðum aðila, sem hefur lokið samkvæmt til-teknum reglum tíu ára iðgjaldagreiðslu eða starfi eða fimm ára búsetu.

4. Hlutfallslega lækkun má gera á hundraðshluta í fylgiskjali með XI. kafla, þar sem réttindavinnslutíminn, sem svarar til lækkaðs hundraðshluta, fer fram úr 10 árum iðgjaldagreiðslu eða starfs, en er undir 30 árum iðgjalda-greiðslu eða starfs; ef slíkur réttinda-

qualifying period which may be 30 years of contribution or employ-ment, or 20 years of residence; or

- (b) where, in principle, all economically active persons are protected, to a person protected who has completed a prescribed qualifying period of contribution and in respect of whom, while he was of working age, the prescribed yearly average num-ber of contributions has been paid.

2. Where the benefit referred to in paragraph 1 is conditional upon a mini-mum period of contribution or employ-ment, a reduced benefit shall be secured at least—

- (a) to a person protected who has com-pleted, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of 15 years of contribution or employment; or
- (b) where, in principle, all economically active persons are protected, to a person protected who has completed a prescribed qualifying period of contribution and in respect of whom, while he was of working age, half the yearly average number of contributions prescribed in accord-ance with subparagraph (b) of para-graph 1 of this Article has been paid.

3. The requirements of paragraph 1 of this Article shall be deemed to be satisfied where a benefit calculated in conformity with the requirements of Part XI but at a percentage of ten points lower than shown in the Schedule ap-pended to that Part for the standard beneficiary concerned is secured at least to a person protected who has com-pleted, in accordance with prescribed rules, ten years of contribution or em-ployment, or five years of residence.

4. A proportional reduction of the percentage indicated in the Schedule ap-pended to Part XI may be effected where the qualifying period for the benefit cor-responding to the reduced percentage exceed ten years of contribution or employment but is less than 30 years

vinnslutimi fer fram úr 15 árum, skal greiða lækkaðan lífeyri í samræmi við 2. tölulið þessarar greinar.

5. Þar sem lífeyrir sá, sem um ræðir í 1., 3. eða 4. tölulið þessarar greinar, er bundinn við lágmarkstíma iðgjalda-greiðslu eða starfs, skal tryggðum aðila greiddur lækkaður lífeyrir við tiltekin skilyrði, enda sé þá svo að einungis sök-um síns háa aldurs á þeim tíma, er við-eigandi ákvæði þessa kafla gengu í gildi, hafi hann ekki fullnægt skilyrðum þeim, sem tiltekin eru samkvæmt 2. tölulið þessarar greinar, nema lífeyrir samkvæmt ákvæðum 1., 3. eða 4. töluliðs þessarar greinar hafi verið tryggður þeim aðila við hærri aldur en venju-legan.

30. gr.

Lífeyrir sá, er um ræðir í 28. og 29. gr., skal greiddur meðan skilyrði lífeyr-igreiðslunnar eru fyrir hendi.

VI. KAFLI

Atvinnuslysabætur.

31. gr.

Hvert það aðildarríki, sem þessi kafli samþykktar þessarar tekur til, skal tryggja hinum tryggðu atvinnuslysabæt-ur í samræmi við eftirfarandi greinar þessa kafla.

32. gr.

Tryggingin skal taka yfir það, er að neðan greinir, þegar það stafar af slys-um eða tilteknum sjúkdómi, er leiðir af atvinnunni:

- (a) veikindi;
- (b) vanhæfi til vinnu, sem er afleiðing af slíkum veikindum og veldur því, að hlutaðeigandi maður missir af kaupi, eins og það er skilgreint í landslögum eða reglugerðum;
- (c) missir starfsgetunnar allrar eða fram yfir ákveðið stig, sem er lík-legur til að verða varanlegur, eða tilsvarandi örorkustig; og

of contribution or employment; if such 75
qualifying period exceeds 15 years, a 17. maí
reduced benefit shall be payable in con-
formity with paragraph 2 of this Article.

5. Where the benefit referred to in paragraphs 1, 3 or 4 of this Article is conditional upon a minimum period of contribution or employment, a reduced benefit shall be payable under prescribed conditions to a person protected who, by reason only of his advanced age when the provisions concerned in the applica-tion of this Part come into force, has not satisfied the conditions prescribed in accordance with paragraph 2 of this Article, unless a benefit in conformity with the provisions of paragraphs 1, 3 or 4 of this Article is secured to such person at an age higher than the normal age.

Article 30

The benefits specified in Articles 28 and 29 shall be granted throughout the contingency.

PART VI

Employment Injury Benefit

Article 31

Each Member for which this Part of this Convention is in force shall secure to the persons protected the provision of employment injury benefit in ac-cordance with the following Articles of this Part.

Article 32

The contingencies covered shall in-clude the following where due to acci-dent or a prescribed disease resulting from employment:

- (a) a morbid condition;
- (b) incapacity for work resulting from such a condition and involving suspension of earnings, as defined by national laws or regulations;
- (c) total loss of earning capacity or partial loss thereof in excess of a prescribed degree, likely to be per-manent, or corresponding loss of faculty; and

- 75 (d) sá framfærslumissir, sem eiginkona
17. maí eða barn verður fyrir við dauða
fyrirvinnunnar; þegar um ekkju er
að ræða, má binda réttinn til bóta
því skilyrði, að ályktað sé sam-
kvæmt landslögum eða reglugerð-
um, að hún geti ekki sjálf unnið
fyrir sér.

33. gr.

Þeir, sem tryggingin nær til, skulu
vera:

- (a) tilteknar stéttir kaupþega, svo að
ekki séu færri en 50% allra kaup-
þega, og að því er tekur til dauða
fyrirvinnu, einnig kona hans og
börn; eða
- (b) þar sem yfirlýsing gefin samkvæmt
3. gr. er í gildi, tilteknar stéttir
kaupþega, svo að ekki séu færri en
50% allra kaupþega á vinnustöðum,
þar sem starfa 20 manns eða fleiri,
og að því er tekur til dauða fyrir-
vinnu, einnig kona hans og börn.

34. gr.

1. Þegar um veikindi er að ræða,
skulu bæturnar fólgnar í læknishjálpi,
eftir því sem segir í 2. og 3. tölulið þess-
rar greinar.

2. Læknishjálpi skal taka til þess, er
hér segir:

- (a) hjálpi almennra lækna og sérfræð-
inga innan sjúkrahúsa og utan, þar
með taldar vitjanir í heimahúsum;
- (b) tannlækningar;
- (c) hjúkrun heima eða í sjúkrahúsi,
eða öðrum lækningastofnunum;
- (d) framfærsla í sjúkrahúsi, hressing-
arhæli, heilsuhæli eða öðrum læk-
ningastofnunum;
- (e) lyf, umbúðir og aðrar læknislegar
nauðsynjar, þar á meðal til tanna,
svo og gervilimir og viðhald þeirra,
glæraugu; og
- (f) umönnun af hálfu þeirra manna af
öðrum lærðum stéttum, sem á hverj-
um tíma kunna að vera löglega við-

- (d) the loss of support suffered by the
widow or child as the result of the
death of the breadwinner; in the
case of a widow, the right to bene-
fit may be made conditional on her
being presumed, in accordance with
national laws or regulations, to be
incapable of self-support.

Article 33

The persons protected shall com-
prise—

- (a) prescribed classes of employees,
constituting not less than 50 per
cent. of all employees, and, for
benefit in respect of death of the
breadwinner, also their wives and
children; or
- (b) where a declaration made in virtue
of Article 3 is in force, prescribed
classes of employees, constituting
not less than 50 per cent. of all
employees in industrial workplaces
employing 20 persons or more, and,
for benefit in respect of death of
the breadwinner, also their wives
and children.

Article 34

1. In respect of a morbid condition,
the benefit shall be medical care as
specified in paragraphs 2 and 3 of this
Article.

2. The medical care shall comprise—

- (a) general practitioner and specialist
in-patient care and out-patient care,
including domiciliary visiting;
- (b) dental care;
- (c) nursing care at home or in hospital
or other medical institutions;
- (d) maintenance in hospitals, conva-
lescent homes, sanatoria or other medi-
cal institutions;
- (e) dental, pharmaceutical and other
medical or surgical supplies, includ-
ing prosthetic appliances, kept in
repair, and eyeglasses; and
- (f) the care furnished by members of
such other professions as may at
any time be legally recognised as

urkenndar og tengdar eru lækna-stéttinni, undir eftirliti læknis eða tannlæknis.

3. Þar sem yfirlýsing gefin samkvæmt 3. gr. er í gildi, skal læknishjálpi að minnsta kosti fólgin í:

- (a) umönnun almenns læknis, þar með taldar vitjanir í heimahúsum;
- (b) umönnun sérfræðinga í sjúkrahúsi fyrir þá, sem þar liggja eða þangað ganga, og umönnun sérfræðinga, sem kostur kann að vera á utan sjúkrahúss;
- (c) nauðsynleg lyf og hjúkrunargögn, eftir fyrirsögn læknis eða annars þar til bærs aðila; og
- (d) sjúkrahúsvist, þegar hennar er þörf.

4. Sú læknishjálpi, sem látin er í té samkvæmt framanrituðum málsgreinum, skal veitt í þeim tilgangi að viðhalda, endurheimta eða bæta heilsu hins tryggða og möguleika hans til að vinna og sjá sér farborða.

35. gr.

1. Stofnanir þær eða stjórnardeildir, er sjá um læknishjálpinu, skulu alls staðar, þar sem það hentar, hafa samvinnu við þá aðila, sem almennt vinna að því að gera menn færa til þess að sinna starfi sínu á ný, með það fyrir augum, að fatlaðir menn komist aftur í hentuga atvinnu.

2. Landslög eða reglugerðir mega heimila slíkum stofnunum eða stjórnardeildum að tryggja það, að ráðstafanir séu gerðar til þess að fatlaðir menn verði aftur færir til starfa.

36. gr.

1. Þegar um er að ræða vanhæfi til starfs, missi alls möguleika til þess að vinna fyrir sér, og líkindi eru til að svo verði til frambúðar eða tilsvareandi örorkustig, eða dauða fyrirvinnunnar, skulu bæturnar vera greiðslur inntar af hendi á vissum fresti, reiknaðar á þann hátt að sé í samræmi við ákvæði 65. gr. eða ákvæði 66. gr.

2. Þegar um er að ræða missi nokkurs hluta getunnar til þess að vinna fyrir

allied to the medical profession, 75 under the supervision of a medical or dental practitioner. 17. maí

3. Where a declaration made in virtue of Article 3 is in force, the medical care shall include at least—

- (a) general practitioner care, including domiciliary visiting;
- (b) specialist care at hospitals for in-patients and out-patients, and such specialist care as may be available outside hospitals;
- (c) the essential pharmaceutical supplies as prescribed by a medical or other qualified practitioner; and
- (d) hospitalisation where necessary.

4. The medical care provided in accordance with the preceding paragraphs shall be afforded with a view to maintaining, restoring or improving the health of the person protected and his ability to work and to attend to his personal needs.

Article 35

1. The institutions or Government departments administering the medical care shall co-operate, wherever appropriate, with the general vocational rehabilitation services, with a view to the re-establishment of handicapped persons in suitable work.

2. National laws or regulations may authorise such institutions or departments to ensure provision for the vocational rehabilitation of handicapped persons.

Article 36

1. In respect of incapacity for work, total loss of earning capacity likely to be permanent or corresponding loss of faculty, or the death of the breadwinner, the benefit shall be a periodical payment calculated in such a manner as to comply either with the requirements of Article 65 or with the requirements of Article 66.

2. In case of partial loss of earning capacity likely to be permanent, or cor-

75 sér, og líklegt er að svo verði til fram-
 17. maí búðar, eða tilsvarandi örorkustig, skulu
 bæturnar, þar sem þær eiga að greið-
 ast, inntar af hendi með greiðslum á
 vissu millibili og séu þær í hæfilegu hlut-
 falli við þann styrk, sem ákveðinn er
 fyrir algeran missi getunnar til þess að
 vinna fyrir sér eða tilsvarandi örorku-
 stig.

3. Í stað greiðslna með tilteknu milli-
 bili má greiða heildarupphæð:

- (a) þar sem vanhæfið er á lágu stigi;
eða
- (b) þar sem hlutaðeigandi stjórnvöld
telja öruggt að heildarupphæðin
verði skynsamlega notuð.

37. gr.

Bætur þær, sem tilteknar eru í 34. og
 36. gr., skulu í þeim tilfellum, sem trygg-
 ing tekur til, tryggðar a. m. k. tryggð-
 um manni, sem var í vinnu í landi að-
 ildarrikis, er slysið varð, ef skaðinn er
 afleiðing slyss, eða þegar hann tekur
 veikina, ef skaðinn er afleiðing veikinda,
 og enn fremur að bæturnar séu tryggð-
 ar ekkju og eftirlifandi börnum, ef um
 er að ræða greiðslur með vissu milli-
 bili vegna dauða fyrirvinnu þeirra.

38. gr.

Þær bætur, sem tilteknar eru í 34. og
 36. gr., skulu veittar meðan hið bóta-
 skylda ástand varir, með þeirri undan-
 tekningu, að vegna vanhæfis til vinnu
 þarf í hverju tilfelli ekki að greiða vegna
 þriggja fyrstu daganna frá því að kaup-
 greiðsla féll niður.

VII. KAFLI Fjölskyldubætur.

39. gr.

Hvert það aðildarriki, sem þessi kafli
 samþykktar þessarar tekur til, skal
 tryggja hinum tryggðu fjölskyldubætur
 í samræmi við eftirfarandi greinar þessa
 kafla.

responding loss of faculty, the benefit,
 where payable, shall be a periodical pay-
 ment representing a suitable proportion
 of that specified for total loss of earning
 capacity or corresponding loss of faculty.

3. The periodical payment may be
 commuted for a lump sum—

- (a) where the degree of incapacity is
slight; or
- (b) where the competent authority is
satisfied that the lump sum will be
properly utilised.

Article 37

The benefit specified in Articles 34
 and 36 shall, in a contingency covered,
 be secured at least to a person protected
 who was employed in the territory of
 the Member at the time of the accident
 if the injury is due to accident or at the
 time of contracting the disease if the in-
 jury is due to a disease and, for perio-
 dical payments in respect of death of
 the breadwinner, to the widow and
 children of such person.

Article 38

The benefit specified in Articles 34
 and 36 shall be granted throughout the
 contingency, except that, in respect of
 incapacity for work, the benefit need
 not be paid for the first three days in
 each case of suspension of earnings.

PART VII Family Benefit

Article 39

Each Member for which this Part of
 this Convention is in force shall secure
 to the persons protected the provision
 of family benefit in accordance with the
 following Articles of this Part.

40. gr.

Svið tryggingarinnar skal vera það, að hún taki til framfærslu barna eftir því, sem tiltekið er.

41. gr.

Tryggingin skal ná til þeirra, sem hér greinir:

- (a) tiltekinna flokka kaupþega, svo að nemi ekki færri en 50% allra kaupþega; eða
- (b) tiltekinna flokka arðbærlega starfandi manna, svo að ekki nemi færri en 20% allra íbúanna; eða
- (c) allra íbúa, sem meðan skilyrði bótanna eru fyrir hendi hafa fjárráð, er ekki fari yfir ákveðið mark; eða
- (d) þar sem yfirlýsing gefin samkvæmt 3. gr. er í gildi, tiltekinna stétta kaupþega, svo að nemi ekki færri en 50% allra starfsmanna á vinnustöðvum, þar sem vinna tuttugu manns eða fleiri.

42. gr.

Bæturnar skulu vera fólgnar í:

- (a) greiðslum, er inntar séu af hendi með vissu millibili til hvers þess aðila, sem tryggður er og hefur lokið tilteknum réttindavinnslutíma; eða
- (b) veitingu matvæla, fatnaðar, húsnæðis, frídaga eða heimilisaðstoðar til barna eða vegna þeirra; eða
- (c) því, sem greinir í (a) og (b) sam-eiginlega.

43. gr.

Bætur þær, er um ræðir í 42. gr., skulu tryggðar a. m. k. þeim tryggðum aðila, sem innan tiltekins tíma hefur lokið réttindavinnslutíma, sem getur verið 3 mánuðir iðgjaldagreiðslu eða starfs eða eitt ár heimilisfestu eftir því, sem tiltekið kann að vera.

44. gr.

Heildarupphæð bóta, sem veittar eru tryggðum aðilum samkvæmt 42. gr., skulu vera:

Article 40

75

The contingency covered shall be responsibility for the maintenance of children as prescribed. 17. maí

Article 41

The persons protected shall comprise—

- (a) prescribed classes of employees, constituting not less than 50 per cent. of all employees; or
- (b) prescribed classes of the economically active population, constituting not less than 20 per cent. of all residents; or
- (c) all residents whose means during the contingency do not exceed prescribed limits; or
- (d) where a declaration made in virtue of Article 3 is in force, prescribed classes of employees, constituting not less than 50 per cent. of all employees in industrial workplaces employing 20 persons or more.

Article 42

The benefit shall be—

- (a) a periodical payment granted to any person protected having completed the prescribed qualifying period; or
- (b) the provision to or in respect of children, of food, clothing, housing, holidays or domestic help; or
- (c) a combination of (a) and (b).

Article 43

The benefit specified in Article 42 shall be secured at least to a person protected who, within a prescribed period, has completed a qualifying period which may be three months of contribution or employment, or one year of residence, as may be prescribed.

Article 44

The total value of the benefit granted in accordance with Article 42 to the persons protected shall be such as to represent—

- 75 (a) 3% af kaupi venjulegs fullorðins
17. maí verkamanns eins og það er ákveðið samkvæmt reglum þeim, sem gefnar eru í 66. gr., margfaldað með heildartölu barna hinna tryggðu aðila; eða
- (b) 1,5% af nefndu kaupi margfölduðu með heildartölu barna allra íbúa.

45. gr.

Þar sem styrkurinn er fólgin í greiðslum, sem inntar eru af hendi með vissu millibili, skal hann greiddur, meðan hið tryggða ástand varir.

VIII. KAFLI Mæðrastyrkur.

46. gr.

Hvert það aðildarríki, sem þessi kaflí samþykktar þessarar tekur til, skal tryggja hinum tryggðu mæðrastyrk í samræmi við eftirfarandi greinar þessa kafla.

47. gr.

Tryggingin skal taka til meðgöngu kvenna ásamt barnsburði og afleiðinga þess, svo og stöðvunar tekna, er af þessu stafar, eins og það er skilgreint í landslögum eða reglugerðum.

48. gr.

Tryggingin skal ná til:

- (a) allra kvenna í tilteknum stéttum kaupþega, enda séu í þeim stéttum ekki færri en 50% allra kaupþega og, að því er tekur til læknishjálp vegna meðgöngu og barnsfæðingar, einnig til eiginkvenna þeirra manna, sem í þessum stéttum eru; eða
- (b) allra kvenna í tilteknum flokkum arðbærlega starfandi fólks, enda séu í þeim flokkum ekki færri en 20% allra landsmanna, og að því er varðar læknishjálpi til kvenna vegna meðgöngu og barnsburðar, einnig eiginkvenna þeirra manna, sem í þessum flokkum eru; eða

- (a) 3 per cent. of the wage of an ordinary adult male labourer, as determined in accordance with the rules laid down in Article 66, multiplied by the total number of children of persons protected; or
- (b) 1.5 per cent. of the said wage, multiplied by the total number of children of all residents.

Article 45

Where the benefit consists of a periodical payment, it shall be granted throughout the contingency.

PART VIII Maternity Benefit

Article 46

Each Member for which this Part of this Convention is in force shall secure to the persons protected the provision of maternity benefit in accordance with the following Articles of this Part.

Article 47

The contingencies covered shall include pregnancy and confinement and their consequences, and suspension of earnings, as defined by national laws or regulations, resulting therefrom.

Article 48

The persons protected shall comprise—

- (a) all women in prescribed classes of employees, which classes constitute not less than 50 per cent. of all employees, and, for maternity medical benefit, also the wives of men in these classes; or
- (b) all women in prescribed classes of the economically active population, which classes constitute not less than 20 per cent. of all residents, and, for maternity medical benefit, also the wives of men in these classes; or

(c) þar sem yfirlýsing gefin í samræmi við 3. gr. er í gildi, allra kvenna af tilteknum stéttum kaupþega, enda séu í þeim stéttum eigi færri en 50% allra kaupþega á vinnustöðum, þar sem vinna 20 manns eða fleiri, og að því er til læknishjálpar kemur vegna meðgöngu og barnsfæðingar, einnig eiginkvenna manna í þessum stéttum.

49. gr.

1. Að því er varðar meðgöngu kvenna, barnsburð og afleiðingar þess, skal aðstoðin vera læknishjálpar eins og hún er skilgreind í 2. og 3. tölulið þessarar greinar.

2. Læknishjálpin skal innifela að minnsta kosti:

(a) umönnun læknis eða lærðrar ljósmóður fyrir barnsburð, meðan á honum stendur og eftir hann; og

(b) sjúkrahúsvist, þegar hennar gerist þörf.

3. Læknishjálpar sú, er um ræðir í 2. tölulið þessarar greinar, skal í té látin í þeim tilgangi að viðhalda, endurheimta og bæta heilsu tryggðrar konu og hæfileika hennar til að starfa og sjá sér farborða.

4. Stofnanir þær eða stjórnardeildir, sem sjá um veitingu læknishjálpar vegna meðgöngu og barnsburðar, skulu, með þeim aðferðum, er þær telja hagkvæmar, hvetja hlutaðeigandi konur til þess að færa sér í nyt hina almennu heilsum verndarþjónustu, sem stjórnvöld eða aðrar stofnanir, viðurkenndar af þeim, gefa þeim kost á.

50. gr.

Að því er varðar stöðvun tekna sökum meðgöngu, barnsburðar og afleiðinga þess, skal styrkurinn vera greiðsla innt af hendi á ákveðnum fresti og útreiknuð í samræmi við ákvæði 65. eða 66. gr. Upphæð þeirra greiðslna, sem inntar eru af hendi með tilteknu millibili, má vera breytileg meðan ástandið varir, að því

(c) where a declaration made in virtue of Article 3 is in force, all women in prescribed classes of employees, which classes constitute not less than 50 per cent. of all employees in industrial workplaces employing 20 persons or more, and, for maternity medical benefit, also the wives of men in these classes. 75 17. maí

Article 49

1. In respect of pregnancy and confinement and their consequences, the maternity medical benefit shall be medical care as specified in paragraph 2 and 3 of this Article.

2. The medical care shall include at least—

(a) pre-natal, confinement and post-natal care either by medical practitioners or by qualified midwives; and

(b) hospitalisation where necessary.

3. The medical care specified in paragraph 2 of this Article shall be afforded with a view to maintaining, restoring or improving the health of the woman protected and her ability to work and to attend to her personal needs.

4. The institutions or Government departments administering the maternity medical benefit shall, by such means as may be deemed appropriate, encourage the women protected to avail themselves of the general health services placed at their disposal by the public authorities or by other bodies recognised by the public authorities.

Article 50

In respect of suspension of earnings resulting from pregnancy and from confinement and their consequences, the benefit shall be a periodical payment calculated in such a manner as to comply either with the requirements of Article 65 or with the requirements of Article 66. The amount of the periodical

75 tilskildu, að meðaltal þeirra sé í sam-
17. maí ræmi við þessi skilyrði.

51. gr.

Í þeim tilfellum, sem tryggð eru, skal styrkur sá, er um ræðir í 49. og 50. gr., tryggður að minnsta kosti hverri konu í þeim stéttum, sem tryggðar eru, svo framarlega sem hún hefur lokið réttindavinnslutíma, sem teljast kann nauðsynlegur til þess að girða fyrir misnotkun, og styrkur sá, er um ræðir í 49. gr., skal enn fremur tryggður konu manns innan hinna tryggðu stétta, svo framarlega sem hann hefur lokið slíkum réttindavinnslutíma.

52. gr.

Styrkur sá, er um ræðir í 49. og 50. gr., skal veittur á meðan ástandið varir, nema hvað greiðslur, sem inntar eru af hendi á ákveðnum fresti, má takmarka við tólf vikur, nema lengra fjarvistartíma frá starfi sé krafist eða hann leyfður í landslögum eða reglugerðum, og má þá ekki takmarka hann við tímabil, sem sé styttra en það lengra tímabil.

IX. KAFLI
Örorkubætur.

53. gr.

Hvert það aðildarríki, sem þessi kafli þessarar samþykktar tekur til, skal tryggja hinum tryggðu örorkubætur í samræmi við eftirfarandi greinar þessa kafla.

54. gr.

Tryggingin tekur til þess, er maður er ófær til þess að stunda arðbæra atvinnu í svo ríkum mæli sem nánar er tiltekið, enda sé líklegt, að svo verði til frambúðar og að þetta haldist, eftir að hætt er að greiða sjúkrabætur.

55. gr.

Tryggingin skal ná til:

payment may vary in the course of the contingency, subject to the average rate thereof complying with these requirements.

Article 51

The benefit specified in Articles 49 and 50 shall, in a contingency covered, be secured at least to a woman in the classes protected who has completed such qualifying period as may be considered necessary to preclude abuse, and the benefit specified in Article 49 shall also be secured to the wife of a man in the classes protected where the latter has completed such qualifying period.

Article 52

The benefit specified in Articles 49 and 50 shall be granted throughout the contingency, except that the periodical payment may be limited to 12 weeks, unless a longer period of abstention from work is required or authorised by national laws or regulations, in which event it may not be limited to a period less than such longer period.

PART IX
Invalidity Benefit

Article 53

Each Member for which this Part of this Convention is in force shall secure to the persons protected the provision of invalidity benefit in accordance with the following Articles of this Part.

Article 54

The contingency covered shall include inability to engage in any gainful activity, to an extent prescribed, which inability is likely to be permanent or persists after the exhaustion of sickness benefit.

Article 55

The persons protected shall comprise—

- (a) tiltekinna flokka kaupþega, er séu eigi færri en 50% allra kaupþega; eða
- (b) tiltekinna stétta arðbærlega vinnandi fólks, er eigi sé færri en 20% allra landsmanna; eða
- (c) allra landsmanna, sem á meðan ástandið varir hafi ekki þau fjárráð, er fari yfir mark, sem sé þannig ákveðið, að sé í samræmi við 67. gr.; eða
- (d) þar sem yfirlýsing, gefin samkvæmt 3. gr., er í gildi, tiltekinna stétta kaupþega, þeirra er eigi séu færri en 50% allra kaupþega á vinnustöðum, þar sem vinna tuttugu manns eða fleiri.

56. gr.

Bæturnar skulu vera greiðslur inntar af höndum með vissu millibili, sem hér segir:

- (a) Þar sem flokkar kaupþega eða flokkar arðbærlega starfandi fólks eru tryggðir, þá á þann hátt að í samræmi sé við ákvæði 65. eða 66. gr.
- (b) Þar sem allir landsmenn, sem meðan ástandið varir hafa ekki fjárráð fram yfir tiltekið mark, eru tryggðir, þá með þeim hætti að sé í samræmi við ákvæði 67. gr.

57. gr.

1. Bætur þær, er um ræðir í 56. gr., skulu, þar sem svo er ástatt, vera tryggðar a. m. k.:

- (a) þeim tryggðum aðila, sem hefur áður en tilfellið gerðist samkvæmt tilteknum reglum lokið réttindavinnslutíma, sem getur verið 15 ár iðgjaldagreiðslu eða starfs eða 10 ár búsetu; eða
- (b) þar sem það er reglan, að allt arðbærlega starfandi fólk sé tryggt, þá þeim tryggðum aðila, sem hefur lokið réttindavinnslutíma, er sé þrjú ár iðgjaldagreiðslu, enda hafi verið greitt hið árlega tiltekna meðaltal

- (a) prescribed classes of employees, 75 constituting not less than 50 per cent. of all employees; or
- (b) prescribed classes of the economically active population, constituting not less than 20 per cent. of all residents; or
- (c) all residents whose means during the contingency do not exceed limits prescribed in such a manner as to comply with the requirements of Article 67; or
- (d) where a declaration made in virtue of Article 3 is in force, prescribed classes of employees, constituting not less than 50 per cent. of all employees in industrial workplaces employing 20 persons or more.

Article 56

The benefit shall be a periodical payment calculated as follows:

- (a) where classes of employees or classes of the economically active population are protected, in such a manner as to comply either with the requirements of Article 65 or with the requirements of Article 66;
- (b) where all residents whose means during the contingency do not exceed prescribed limits are protected, in such a manner as to comply with the requirements of Article 67.

Article 57

1. The benefit specified in Article 56 shall, in a contingency covered, be secured at least—

- (a) to a person protected who has completed, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a qualifying period which may be 15 years of contribution or employment, or 10 years of residence; or
- (b) where, in principle, all economically active persons are protected, to a person protected who has completed a qualifying period of three years of contribution and in respect of whom, while he was of working age,

75 iðgjalda hans vegna, meðan hann
17. maí var á starfsaldri.

2. Þar sem bætur þær, er um ræðir í 1. tölulið, eru bundnar við lágmarks-tímabil iðgjaldagreiðslu eða starfs, skulu lægri bætur tryggðar a. m. k.:

- (a) tryggðum aðila, sem áður en tilfellið gerðist hefur í samræmi við tiltekna reglur lokið réttindavinnslutíma, er sé fimm ár iðgjaldagreiðslu eða starfs; eða
- (b) þar sem það er reglan, að allt arðbærlega starfandi fólk sé tryggt, þeim tryggðum aðila, sem hefur lokið réttindavinnslutíma, er sé þrjú ár iðgjaldagreiðslu, enda hafi hans vegna, meðan hann var á starfsaldri, verið greiddur helmingur hinna tilskildu árlegu greiðslna samkvæmt staflið (b) í tölulið 1 í þessari grein.

3. Ákvæðum 1. tölul. þessarar greinar skal talið fullnægt, ef bætur reiknaðar samkvæmt ákvæðum XI. kafla, en 10% lægri en tiltekið er í fylgiskjali með þeim kafla fyrir hlutaðeigandi almannan bótaþega, eru tryggðar a. m. k. tryggðum aðila, sem hefur lokið, eftir tilteknum reglum, fimm árum iðgjaldagreiðslu, starfs eða búsetu.

4. Tilsvarendi lækkun hundraðshluta þess, sem tiltekinn er í fylgiskjali með XI. kafla, má gera þegar réttindavinnslutíminn svarandi til hins lækkaða hundraðshluta fer fram úr fimm árum iðgjaldagreiðslu eða starfs, en er undir 15 árum iðgjaldagreiðslu eða starfs. Hinar lægri bætur skal greiða samkv. 2. tölulið þessarar greinar.

58. gr.

Bætur þær, er um ræðir í 56. og 57. gr., skulu greiddar svo lengi sem ástandið varir eða þar til greiða ber ellilífeyri.

the prescribed yearly average number of contributions has been paid.

2. Where the benefit referred to in paragraph 1 is conditional upon a minimum period of contribution or employment, a reduced benefit shall be secured at least—

- (a) to a person protected who has completed, prior to the contingency, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of five years of contribution or employment; or
- (b) where, in principle, all economically active persons are protected, to a person protected who has completed a qualifying period of three years of contribution and in respect of whom, while he was of working age, half the yearly average number of contributions prescribed in accordance with subparagraph (b) of paragraph 1 of this Article has been paid.

3. The requirements of paragraph 1 of this Article shall be deemed to be satisfied where a benefit calculated in conformity with the requirements of Part XI but at a percentage of ten points lower than shown in the Schedule appended to that Part for the standard beneficiary concerned is secured at least to a person protected who has completed, in accordance with prescribed rules, five years of contribution, employment or residence.

4. A proportional reduction of the percentage indicated in the Schedule appended to Part XI may be effected where the qualifying period for the pension corresponding to the reduced percentage exceed five years of contribution or employment but is less than 15 years of contribution or employment; a reduced pension shall be payable in conformity with paragraph 2 of this Article.

Article 58

The benefit specified in Articles 56 and 57 shall be granted throughout the contingency or until an old-age benefit becomes payable.

X. KAFLI

Eftirlifendabætur.

59. gr.

Hvert það aðildarríki, sem þessi kaflí samþykktar þessarar tekur til, skal tryggja hinum tryggðu eftirlifendabætur í samræmi við eftirfarandi greinar þessa kafla.

60. gr.

1. Tryggingin skal taka til þess, er ekkja eða barn missir af framfærslu vegna fráfalls fyrirvinnunnar. Þegar um ekkju er að ræða, mega bæturnar vera bundnar því skilyrði, að hún sé samkvæmt lögum og reglugerðum landsins talin ófær um að sjá sér farborða á eigin spýtur.

2. Landslög og reglugerðir mega kveða svo á, að bótagreiðslur, sem aðili annars á rétt á, megi um sinn falla niður, ef sá hinn sami vinnur að einhverju arðbæru starfi, eða bæturnar, séu þær háðar iðgjaldagreiðslu, megi lækka, ef atvinnutekjur bótaþega fara fram úr tiltekinni upphæð, og ef þær eru ekki háðar iðgjaldagreiðslu, megi lækka þær, þegar atvinnutekjur bótaþegans eða önnur fjárráð hans, eða þetta tvennt samanlagt, fer fram úr tiltekinni upphæð.

61. gr.

Tryggingin skal ná til:

- (a) Eiginkonu og barna fyrirvinnu í tilteknum flokkum kaupþega, enda séu í þeim flokkum ekki færri en 50% af öllum kaupþegum; eða
- (b) eiginkonu og barna fyrirvinnu í tilteknum flokkum arðbærlega vinnandi fólks, enda séu í þeim flokkum ekki færri en 20% allra landsmanna; eða
- (c) allra ekkna og barna búsettra í landinu, er misst hafa fyrirvinnu sína og meðan ástandið varir hafa ekki þau fjárráð, er fari yfir tiltekið

PART X

Survivors' Benefit

75

17. maí

Article 59

Each Member for which this Part of this Convention is in force shall secure to the persons protected the provision of survivors' benefit in accordance with the following Articles of this Part.

Article 60

1. The contingency covered shall include the loss of support suffered by the widow or child as the result of the death of the breadwinner; in the case of a widow, the right to benefit may be made conditional on her being presumed, in accordance with national laws or regulations, to be incapable of self-support.

2. National laws or regulations may provide that the benefit of a person otherwise entitled to it may be suspended if such person is engaged in any prescribed gainful activity or that the benefit, if contributory, may be reduced where the earnings of the beneficiary exceed a prescribed amount, and, if non-contributory, may be reduced where the earnings of the beneficiary or his other means or the two taken together exceed a prescribed amount.

Article 61

The persons protected shall comprise—

- (a) the wives and the children of breadwinners in prescribed classes of employees, which classes constitute not less than 50 per cent. of all employees; or
- (b) the wives and the children of breadwinners in prescribed classes of the economically active population which classes constitute not less than 20 per cent. of all residents; or
- (c) all resident widows and resident children who have lost their breadwinner and whose means during the contingency do not exceed limits

75 mark, sem ákveðið sé í samræmi
17. maí við ákvæði 67. gr.; eða

(d) þar sem yfirlýsing, gefin samkvæmt 3. gr., er í gildi, eiginkonu og barna fyrirvinnu í tilteknum stéttum kaupþega, enda séu í þeim stéttum ekki færri en 50% allra kaupþega á þeim vinnustöðum, þar sem vinna tuttugu manns eða fleiri.

62. gr.

Bæturnar skulu vera greiðslur, inntar af hendi með vissu millibili, og reiknaðar sem hér segir:

(a) Þar sem flokkar kaupþega eða flokkar arðbærlega vinnandi fólks eru tryggðir, þá með þeim hætti að í samræmi sé við ákvæði 65. gr. eða 66. gr.

(b) þar sem allir landsmenn, sem meðan ástandið varir hafa ekki þau fjárráð, er fari yfir tiltekið mark, eru tryggðir, þá með þeim hætti að sé í samræmi við 67. gr.

63. gr.

1. Bætur þær, er um ræðir í 62. gr., skulu, þegar þær eru greiddar, vera tryggðar a. m. k.:

(a) Þeim tryggðum aðila, er fyrirvinna hans hefur samkvæmt tilteknum reglum lokið réttindavinnslutíma, sem getur verið fimmtán ár iðgjaldagreiðslu eða starfs, eða tíu ár búsetu; eða

(b) þar sem það er reglan, að eiginkonur og börn allra arðbærlega vinnandi manna séu tryggð, þá þeim tryggðum aðila, er fyrirvinna hans hefur lokið réttindavinnslutíma, er sé þrjú ár iðgjaldagreiðslu, enda hafi vegna fyrirvinnu hans, meðan hún var á starfsaldri, verið innt af hendi hið tiltekna árlega meðaltal iðgjalda.

2. Þegar bætur þær, er um ræðir í 1. tölulið, eru bundnar við lágmarkstímabil

prescribed in such a manner as to comply with the requirements of Article 67; or

(d) where a declaration made in virtue of Article 3 is in force, the wives and the children of breadwinners in prescribed classes of employees, which classes constitute not less than 50 per cent. of all employees in industrial workplaces employing 20 persons or more.

Article 62

The benefit shall be a periodical payment calculated as follows:

(a) where classes of employees or classes of the economically active population are protected, in such a manner as to comply either with the requirements of Article 65 or with the requirements of Article 66;

(b) where all residents whose means during the contingency do not exceed prescribed limits are protected, in such a manner as to comply with the requirements of Article 67.

Article 63

1. The benefit specified in Article 62 shall, in a contingency covered, be secured at least—

(a) to a person protected whose breadwinner has completed, in accordance with prescribed rules, a qualifying period which may be 15 years of contribution or employment, or 10 years of residence; or

(b) where, in principle, the wives and children of all economically active persons are protected, to a person protected whose breadwinner has completed a qualifying period of three years of contribution and in respect of whose breadwinner, while he was of working age, the prescribed yearly average number of contributions has been paid.

2. Where the benefit referred to in paragraph 1 is conditional upon a mini-

iðgjaldagreiðslu eða starfs, skulu lægri bætur tryggðar a. m. k.:

- (a) þeim tryggðum aðila, er fyrirvinna hans hefur samkvæmt tilteknum reglum lokið réttindavinnslutíma, er sé fimm ár iðgjaldagreiðslu eða starfs; eða
- (b) þar sem það er reglan, að eiginkonur og börn allra arðbærlega vinnandi manna séu tryggð, þá þeim tryggðum aðila, er fyrirvinna hans hefur lokið réttindavinnslutíma, er sé þrjú ár iðgjaldagreiðslu, enda hafi vegna þeirrar fyrirvinnu, meðan hún var á starfsaldri, verið innt af hendi hálf árlegt meðaltal iðgjaldagreiðslu, er tiltekið sé í samræmi við staflið (b) fyrsta töluliðs þessarar greinar.

3. Ákvæðum 1. töluliðs þessarar greinar skal talið fullnægt, ef bætur reiknaðar samkvæmt ákvæðum XI. kafla, en 10% lægri en tiltekið er í fylgiskjali með þeim kafla fyrir hlutaðeigandi almennan bótaþega, eru tryggðar a. m. k. tryggðum aðila, enda hafi fyrirvinna hans lokið eftir tilteknum reglum fimm árum iðgjaldagreiðslu, starfs eða búsetu.

4. Tilsvarandi lækkun hundraðshluta þess, sem tiltekinn er í fylgiskjali með XI. kafla, má gera, þegar réttindavinnslutíminn svarandi til hins lækkaða hundraðshluta fer fram úr fimm árum iðgjaldagreiðslu eða starfs, en er undir 15 árum iðgjaldagreiðslu eða starfs. Hinar lægri bætur skal greiða samkvæmt 2. tölulið þessarar greinar.

5. Til þess að barnlaus ekkja, sem ekki er talin geta framfært sig, skuli hafa rétt til eftirlifendabóta, má setja það skilyrði, að hún hafi verið í hjónabandi tiltekinn tíma.

64. gr.

Bætur þær, sem um ræðir í 62. og 63. grein, skulu greiddar meðan hið bótaskylda ástand helst.

75
ment, a reduced benefit shall be secured at least—

- (a) to a person protected whose breadwinner has completed, in accordance with prescribed rules, a qualifying period of five years of contribution or employment; or
- (b) where, in principle, the wives and children of all economically active persons are protected, to a person protected whose breadwinner has completed a qualifying period of three years of contribution and in respect of whose breadwinner, while he was of working age, half the yearly average number of contributions prescribed in accordance with subparagraph (b) of paragraph 1 of this Article has been paid.

3. The requirements of paragraph 1 of this Article shall be deemed to be satisfied where a benefit calculated in conformity with the requirements of Part XI but at a percentage of ten points lower than shown in the Schedule appended to that Part for the standard beneficiary concerned is secured at least to a person protected whose breadwinner has completed, in accordance with prescribed rules, five years of contribution, employment or residence.

4. A proportional reduction of the percentage indicated in the Schedule appended to Part XI may be effected where the qualifying period for the benefit corresponding to the reduced percentage exceed five years of contribution or employment but is less than 15 years of contribution or employment; a reduced benefit shall be payable in conformity with paragraph 2 of this Article.

5. In order that a childless widow presumed to be incapable of self-support may be entitled to a survivor's benefit, a minimum duration of the marriage may be required.

Article 64

The benefit specified in Articles 62 and 63 shall be granted throughout the contingency.

75

XI. KAFLI

17. maí

Meginreglur, sem farið skal eftir
við greiðslur inntar af hendi
með vissu millibili.

65. gr.

1. Þegar um er að ræða greiðslur inntar af hendi með vissu millibili, sem þessi grein tekur til, skulu bæturnar að viðbættum þeim fjölskyldubótum, sem kunna að eiga að greiðast samtímis, vera þær, að því er viðeigandi tilfelli varðar, til handa venjulegum bótaþega eftir því, sem segir í fylgiskjali með þessum kafla, að þær séu að minnsta kosti þar greind hundraðstala, bæði af þeim fyrri heildartekjum bótaþegans eða fyrirvinnu hans og upphæð þeirra fjölskyldubóta, er greiðast kunna að eiga tryggðum aðila með sömu heimilisástandur og hinn venjulegi bótaþegi.

2. Fyrri tekjur bótaþega eða fyrirvinnu hans skulu reiknaðar eftir ákveðnum reglum. Þar sem hinir tryggðu eða fyrirvinnur þeirra eru flokkaðir eftir tekjum þeirra, má reikna fyrri tekjur þeirra eftir grunntekjum þeirra flokka, sem þeir tilheyrðu.

3. Tiltaka má hámark upphæðar bóta og tekna, sem tekið er tillit til við útreikning bóta, enda sé það hámark sett á þann hátt, að ákvæða 1. töluliðs þessarar greinar sé gætt, þegar fyrri tekjur bótaþegans eða fyrirvinnu hans eru hin- ar sömu eða lægri en kaup faglærðs vinnandi karlmanns.

4. Fyrri tekjur bótaþega eða fyrirvinnu hans, kaup faglærðs vinnandi karlmanns, bætur og fjölskyldubætur, ef um þær er að ræða, skal allt miðast við sama tíma.

5. Að því er til annarra bótaþega tekur, skulu bæturnar vera í hæfilegu hlutfalli við bætur til venjulegs bótaþega.

PART XI

Standards to be Complied with by
Periodical Payments

Article 65

1. In the case of a periodical payment to which this Article applies, the rate of the benefit, increased by the amount of any family allowances payable during the contingency, shall be such as to attain, in respect of the contingency in question, for the standard beneficiary indicated in the Schedule appended to this Part, at least the percentage indicated therein of the total of the previous earnings of the beneficiary or his breadwinner and of the amount of any family allowances payable to a person protected with the same family responsibilities as the standard beneficiary.

2. The previous earnings of the beneficiary or his breadwinner shall be calculated according to prescribed rules, and, where the persons protected or their breadwinners are arranged in classes according to their earnings, their previous earnings may be calculated from the basic earnings of the classes to which they belonged.

3. A maximum limit may be prescribed for the rate of the benefit or for the earnings taken into account for the calculation of the benefit, provided that the maximum limit is fixed in such a way that the provisions of paragraph 1 of this Article are complied with where the previous earnings of the beneficiary or his breadwinner are equal to or lower than the wage of a skilled manual male employee.

4. The previous earnings of the beneficiary or his breadwinner, the wage of the skilled manual male employee, the benefit and any family allowances shall be calculated on the same time basis.

5. For the other beneficiaries, the benefit shall bear a reasonable relation to the benefit for the standard beneficiary.

6. Í merkingu þessarar greinar skal faglærður karlmaður í annarra þjónustu vera:

- (a) Setjari (montör) eða rennismiður í vélsmiðju annarri en rafmagnsvéla; eða
- (b) maður, sem telja má sérkennandi fyrir faglærða stétt, og sé þá haft tillit til ákvæða eftirfarandi greinar; eða
- (c) maður, sem hefur þær tekjur að þær séu eins miklar eða meiri en tekjur 75% allra hinna tryggðu, skulu þá tekjurnar miðaðar við eitt ár eða skemmra tímabil eftir því, sem tiltekið kann að vera; eða

(d) sá maður, er hafi tekjur, sem jafngildi 125% af meðaltekjum allra hinna tryggðu.

7. Sá maður, sem talinn er sérkennandi fyrir faglærða stétt í skilningi (b)-liðs næsta töluliðs hér á undan, skal vera maður, er starfi í hinum meiri háttar atvinnugreinum, er samanlagt veiti atvinnu mestum fjölda arðbærlega starfandi karlmanna, er tryggðir séu í því tilfelli, sem um er að ræða, eða fyrirvinnur hinna tryggðu, eftir því sem á stendur, í þeim flokki, sem fjölmennastur sé af slíkum mönnum eða fyrirvinnum. Í þessu augnamiði skal nota hinar viðurkenndu alþjóðareglur um flokkun allra atvinnugreina, sem Fjárhags- og félagsmálaráð Sameinuðu þjóðanna samþykkti á sjöunda þingi sínu 27. ágúst 1948 og prentuð er sem viðauki við samþykkt þessa, eða þá sömu flokkun eins og hún kann að vera breytt á hverjum tíma.

8. Þar sem bæturnar eru mismunandi eftir landshlutum, má í samræmi við töluliði 6 og 7 í þessari grein ákvarða, hver sé faglærður karlmaður í annarra þjónustu í hverjum landshluta sérstaklega.

9. Kaup faglærðs karlmanns skal ákvarðað með tilliti til launastigans fyrir venjulegan vinnutíma, eins og hann hefur verið ákveðinn með heildarsamningum með eða samkvæmt lögum landsins

6. For the purpose of this Article, a 75 skilled manual male employee shall be— 17. mai

(a) a fitter or turner in the manufacture of machinery other than electrical machinery; or

(b) a person deemed typical of skilled labour selected in accordance with the provisions of the following paragraph; or

(c) a person whose earnings are such as to be equal to or greater than the earnings of 75 per cent. of all the persons protected, such earnings to be determined on the basis of annual or shorter periods as may be prescribed; or

(d) a person whose earnings are equal to 125 per cent. of the average earnings of all the persons protected.

7. The person deemed typical of skilled labour for the purposes of subparagraph (b) of the preceding paragraph shall be a person employed in the major group of economic activities with the largest number of economically active male persons protected in the contingency in question, or of the breadwinners of the persons protected, as the case may be, in the division comprising the largest number of such persons or breadwinners; for this purpose, the international standard industrial classification of all economic activities, adopted by the Economic and Social Council of the United Nations at its Seventh Session on 27 August 1948, and reproduced in the Annex to this Convention, or such classification as at any time amended, shall be used.

8. Where the rate of benefit varies by region, the skilled manual male employee may be determined for each region in accordance with paragraphs 6 and 7 of this Article.

9. The wage of the skilled manual male employee shall be determined on the basis of the rates of wages for normal hours of work fixed by collective agreements, by or in pursuance of national

75 eða reglugerðum, þar sem það á við, eða
17. maí með venju og sé talin þar með dýrtíðar-
uppbót, ef nokkur er. Þar sem slíkir
taxtar eru mismunandi eftir landshlut-
um, en ekki er farið eftir 8. tölulið þess-
rar greinar, skal miða við meðaltaxt-
ann.

10. Upphæðir greiðslna, sem inntar
eru af hendi með vissu millibili vegna
elli, meiðsla við vinnu (að undanteknu
vanhæfi til vinnu), örorku og dauða
fyrirvinnu, skulu endurskoðaðar þegar
verulegar almennar kaupgjaldsbreyting-
ar hafa orðið, ef þær stafa af verulegum
breytingum á framfærslukostnaðinum.

66. gr.

1. Greiðsla, innt af hendi með vissu
millibili, sem þessi grein tekur til, að
viðbættum fjölskyldubótum, sem kann
að vera um að ræða í hverju tilfelli, skal
vera það há, að hinn venjulegi bótaþegi,
sem tiltekinn er í fylgiskjali með þess-
um kafla, fái í því bótatilfelli, sem um
er að ræða, a. m. k. þann hundraðshluta
af samanlögðu kaup venjulegs fullorð-
ins verkamanns, sem þar er tilgreint, og
fjölskyldubóta, sem greiða ber tryggðum
manni, sem hefur sömu framfærslu-
skyldu og hinn venjulegi bótaþegi.

2. Kaup venjulegs fullorðins verka-
manns, bæturnar og fjölskyldubætur,
ef um þær er að ræða, skal miða við
sama tíma.

3. Þar sem um er að ræða aðra bóta-
þega, skulu bæturnar vera í hæfilegu
hlutfalli við bætur venjulegs bótaþega.

4. Í skilningi þessarar greinar skal
venjulegur fullorðinn verkamaður vera:

- (a) maður, sem talinn er sérkennandi
fyrir ófaglærða verkamenn í vél-
smíði, annarri en smíði rafmagns-
véla; eða
- (b) maður, sem talinn er sérkennandi
fyrir ófaglærða verkamenn, og sé
þá miðað við ákvæði næsta töluliðs
hér á eftir.

laws or regulations, where applicable,
or by custom, including cost-of-living
allowances if any; where such rates
differ by region but paragraph 8 of this
Article is not applied, the median rate
shall be taken.

10. The rates of current periodical
payments in respect of old age, employ-
ment injury (except in case of incapacity
for work), invalidity and death of bread-
winner, shall be reviewed following sub-
stantial changes in the general level of
earnings where these result from sub-
stantial changes in the cost of living.

Article 66

1. In the case of a periodical pay-
ment to which this Article applies, the
rate of the benefit, increased by the
amount of any family allowances pay-
able during the contingency, shall be
such as to attain, in respect of the con-
tingency in question, for the standard
beneficiary indicated in the Schedule
appended to this Part, at least the per-
centage indicated therein of the total of
the wage of an ordinary adult male la-
bourer and of the amount of any family
allowances payable to a person protected
with the same family responsibilities as
the standard beneficiary.

2. The wage of the ordinary adult
male labourer, the benefit and any family
allowances shall be calculated on the
same time basis.

3. For the other beneficiaries, the
benefit shall bear a reasonable relation
to the benefit for the standard bene-
ficiary.

4. For the purpose of this Article, the
ordinary adult male labourer shall be—

- (a) a person deemed typical of un-
skilled labour in the manufacture of
machinery other than electrical ma-
chinery; or
- (b) a person deemed typical of un-
skilled labour selected in accordance
with the provisions of the following
paragraph.

5. Sá maður, sem talinn er sérkennandi fyrir ófaglærða stétt, í skilningi (b)-liðs næsta töluliðs hér á undan, skal vera maður, er starfi í hinum meiri háttar atvinnugreinum, er samanlagt veiti atvinnu mestum fjölda arðbærlega starfandi karlmanna, er tryggðir séu í því tilfelli, sem um er að ræða, eða fyrirvinnur hinna tryggðu, eftir því, sem á stendur í þeim flokki, sem fjölmennastur sé af slíkum mönnum eða fyrirvinnum. Í þessu augnamiði skal nota hinar viðurkenndu alþjóðareglur um flokkun allra atvinnugreina, sem Fjárhags- og félagsmálaráð Sameinuðu þjóðanna samþykkti á sjöunda þingi sínu 27. ágúst 1948 og prentuð er sem viðauki við samþykkt þessa, eða þá sömu flokkun eins og hún kann að vera breytt á hverjum tíma.

6. Þar sem bæturnar eru mismunandi eftir landshlutum, má í samræmi við töluliði 4 og 5 í þessari grein ákvarða, hver teljist venjulegur fullorðinn verkamaður í hverjum landshluta fyrir sig.

7. Kaup venjulegs fullorðins verkmanns skal ákvarðað með tilliti til launastigans fyrir venjulegan vinn tíma, eins og hann hefur verið ákveðinn með heildarsamningum, með eða samkvæmt lögum landsins eða reglugerðum, þar sem það á við, eða með venju, og sé talin þar með dýrtíðaruppbót, ef nokkur er. Þar sem slíkir taxtar eru mismunandi eftir landshlutum, en ekki er farið eftir 6. tölulið þessarar greinar, skal miða við meðaltaxtann.

8. Upphæðir greiðslna, sem inntar eru af hendi með vissu millibili vegna elli, meiðsla við vinnu (að undanteknu vanhæfi til vinnu), örorku og dauða fyrirvinnu, skulu endurskoðaðar, þegar verulegar almennar kaupgjaldsbreytingar hafa orðið, ef þær stafa af verulegum breytingum á framfærslukostnaðinum.

67. gr.

Þegar um er að ræða greiðslur, sem inntar eru af hendi með vissu millibili og þessi grein tekur til:

5. The person deemed typical of un-⁷⁵skilled labour for the purpose of sub-^{17. maí}paragraph (b) of the preceding paragraph shall be a person employed in the major group of economic activities with the largest number of economically active male persons protected in the contingency in question, or of the breadwinners of the persons protected, as the case may be, in the division comprising the largest number of such persons or breadwinners; for this purpose the international standard industrial classification of all economic activities, adopted by the Economic and Social Council of the United Nations at its Seventh Session on 27 August 1948, and reproduced in the Annex to this Convention, or such classification as at any time amended, shall be used.

6. Where the rate of benefit varies by region, the ordinary adult male labourer may be determined for each region in accordance with paragraphs 4 and 5 of this Article.

7. The wage of the ordinary adult male labourer shall be determined on the basis of the rates of wages for normal hours of work fixed by collective agreements, by or in pursuance of national laws or regulations, where applicable, or by custom, including cost-of-living allowances if any; where such rates differ by region but paragraph 6 of this Article is not applied, the median rate shall be taken.

8. The rates of current periodical payments in respect of old age, employment injury (except in case of incapacity for work), invalidity and death of breadwinner, shall be reviewed following substantial changes in the general level of earnings where these result from substantial changes in the cost of living.

Article 67

In the case of a periodical payment to which this Article applies—

75 (a) skal upphæð bótanna ákveðin samkvæmt tilteknum stiga eða stiga, sem ákveðinn er af hlutaðeigandi stjórnvaldi í samræmi við tilteknar reglur;

17. maí

(b) má einungis lækka þessa upphæð eftir því, sem önnur fjárráð fjölskyldubótaþegans fara fram úr tilteknum verulegum upphæðum eða verulegum upphæðum ákveðnum af hlutaðeigandi stjórnvaldi í samræmi við gefnar reglur;

(c) skal heildarupphæð bótanna að viðbættum öðrum tekjum, eftir að frá hafa verið dregnar þær verulegu upphæðir, sem um ræðir í staflið (b), vera fullnægjandi til þess að framfleyta fjölskyldu bótaþegans heilsusamlega og sómasamlega og skal ekki vera lægri en tilsvareandi bætur reiknaðar í samræmi við ákvæði 66. gr.;

(d) ákvæðum stafliðs (c) skal talið fullnægt, ef heildarupphæð bóta þeirra, sem greiddar eru samkvæmt viðeigandi kafla, fara a. m. k. 30% fram úr heildarupphæð bóta, sem fást mundu, ef farið væri eftir ákvæðum 66. gr. og ákvæðum:

- (i) 15. greinar (b) að því er tekur til III. kafla;
- (ii) 27. greinar (b) að því er tekur til V. kafla;
- (iii) 55. greinar (b) að því er tekur til IX. kafla;
- (iv) 61. greinar (b) að því er tekur til X. kafla.

(a) the rate of the benefit shall be determined according to a prescribed scale or a scale fixed by the competent public authority in conformity with prescribed rules;

(b) such rate may be reduced only to the extent by which the other means of the family of the beneficiary exceed prescribed substantial amounts or substantial amounts fixed by the competent public authority in conformity with prescribed rules;

(c) the total of the benefit and any other means, after deduction of the substantial amounts referred to in subparagraph (b), shall be sufficient to maintain the family of the beneficiary in health and decency, and shall be not less than the corresponding benefit calculated in accordance with the requirements of Article 66;

(d) the provisions of subparagraph (c) shall be deemed to be satisfied if the total amount of benefits paid under the Part concerned exceeds by at least 30 per cent. the total amount of benefits which would be obtained by applying the provisions of Article 66 and the provisions of:

- (i) Article 15 (b) for Part III;
- (ii) Article 27 (b) for Part V;
- (iii) Article 55 (b) for Part IX;
- (iv) Article 61 (b) for Part X.

Fylgiskjal með XI. kafla.

Greiðslur inntar af hendi með vissu millibili til venjulegra styrkþega.

Kafli:	Tilfelli:	Venjulegir styrkþegar:	Hundraðshluti:
III. Veikindi		Maður með konu og tvö börn	45
IV. Atvinnuleysi		Maður með konu og tvö börn	45
V. Elli		Maður með konu á ellilífeyrisaldri	40
VI. Atvinnuslys:			
	Vanhæfi til vinnu	Maður með konu og tvö börn	50
	Örorka	Maður með konu og tvö börn	50
	Eftirlífendur	Ekkja með tvö börn	40
VIII. Mæðrastyrkur		Kona	45
IX. Örorka		Maður með konu og tvö börn	40
X. Eftirlífendur		Ekkja með tvö börn	40

Schedule to Part XI
Periodical payments to standard beneficiaries

75

17. maí

Part	Contingency	Standard beneficiary	Percentage
III	Sickness	Man with wife and two children	45
IV	Unemployment	Man with wife and two children	45
V	Old age	Man with wife of pensionable age	40
VI	Employment injury:		
	Incapacity for work	Man with wife and two children	50
	Invalidity	Man with wife and two children	50
	Survivors	Widow with two children	40
VIII	Maternity	Woman	45
IX	Invalidity	Man with wife and two children	40
X	Survivors	Widow with two children	40

XII. KAFLI

Jafnrétti þeirra erlendra þegna, sem búsettir eru í landinu.

68. gr.

1. Erlendir menn, búsettir í landinu, skulu hafa sama rétt og þegnar ríkisins, þar búsettir, að því tilskildu, að sérstakar reglur má setja um erlenda þegna og þegna ríkisins, sem fæddir eru utan yfirráðasvæðis aðildarríkisins, að því er tekur til bóta eða hluta af bótum greiddum að öllu eða mestu úr almennum sjóðum, og að því er varðar breytingarráðstafanir.

2. Þar sem um er að ræða félagslegar tryggingar með iðgjaldskyldu, sem taka til starfsfólks, skulu hinir tryggðu, sem eru þegnar annars aðildarríkis, er tekið hefur á sig skyldur, er greinir í viðeigandi kafla samþykktarinnar, njóta samkvæmt þeim kafla sömu réttinda og þegnar hlutaðeigandi ríkis, að því tilskildu að framkvæmd þessa töluliðs megi binda því skilyrði, að fyrir hendi sé gagnkvæmissamningur milli tveggja eða fleiri aðila.

XIII. KAFLI

Almenn ákvæði.

69. gr.

Bætur þær, sem tryggður maður hefur annars átt kröfu til, samkvæmt einhverjum af II. til X. kafla þessarar sam-

PART XII

Equality of Treatment of Non-National Residents

Article 68

1. Non-national residents shall have the same rights as national residents: Provided that special rules concerning non-nationals and nationals born outside the territory of the Member may be prescribed in respect of benefits or portions of benefits which are payable wholly or mainly out of public funds and in respect of transitional schemes.

2. Under contributory social security schemes which protect employees, the persons protected who are nationals of another Member which has accepted the obligations of the relevant Part of the Convention shall have, under that Part, the same rights as nationals of the Member concerned: Provided that the application of this paragraph may be made subject to the existence of a bilateral or multilateral agreement providing for reciprocity.

PART XIII

Common Provisions

Article 69.

A benefit to which a person protected would otherwise be entitled in compliance with any of Parts II to X of this

75 þykktar, má láta falla niður um sinn að
17. maí svo miklu leyti, sem ákveðið kann að
verða:

- (a) meðan hlutaðeigandi maður dvelur fjarvistum frá umráðasvæði aðildarríkisins;
- (b) meðan hlutaðeigandi maður er á opinberu framfæri eða á framfæri tryggingar eða tryggingastofnunar ríkisins, en þó skal þá sá hluti styrksupphæðarinnar, sem fram yfir er verðmæti slíkrar framfærslu, veittur þeim, sem styrkþega ber að framfæra;
- (c) meðan hlutaðeigandi maður fær aðrar bætur frá félagslegum tryggingum í reiðufé, að undanskildum fjölskyldubótum, og meðan svo er ástatt, að hann fær bætur fyrir tilfelli sitt frá þriðja aðila, enda fari hinn niðurfelli hluti styrksins ekki fram úr hinum styrknum eða bótunum frá þriðja aðila;
- (d) ef hlutaðeigandi maður hefur krafizt styrksins undir fölsku yfirskini;
- (e) ef tilfellið hefur orsakast af glæpsamlegu atferli hlutaðeigandi manns;
- (f) ef tilfellið stafar af vísvitandi óleyfilegu atferli hlutaðeigandi manns;
- (g) í viðeigandi tilfellum, þar sem hlutaðeigandi maður vanrækir að notfæra sér þá læknis- eða heilsuhjálp-
arþjónustu, sem honum er gerður kostur á, eða lætur undir höfuð leggjast að fylgja fyrirskipuðum reglum um sönnun þess, að tilfellið hafi gerzt eða haldizt, eða um það, hvernig styrkþegar skuli hegða sér;
- (h) ef um atvinnuleysisstyrk er að ræða, þegar hlutaðeigandi maður hefur vanrækt að notfæra sér þá ráðningarþjónustu, sem honum er gerður kostur á;
- (i) ef um atvinnuleysisstyrk er að ræða, þegar hlutaðeigandi maður hefur misst atvinnu sína beinlínis fyrir það, að vinna féll niður sökum

Convention may be suspended to such extent as may be prescribed—

- (a) as long as the person concerned is absent from the territory of the Member;
- (b) as long as the person concerned is maintained at public expense, or at the expense of a social security institution or service, subject to any portion of the benefit in excess of the value of such maintenance being granted to the dependants of the beneficiary;
- (c) as long as the person concerned is in receipt of another social security cash benefit, other than a family benefit, and during any period in respect of which he is indemnified for the contingency by a third party, subject to the part of the benefit which is suspended not exceeding the other benefit or the indemnity by a third party;
- (d) where the person concerned has made a fraudulent claim;
- (e) where the contingency has been caused by a criminal offence committed by the person concerned;
- (f) where the contingency has been caused by the wilful misconduct of the person concerned;
- (g) in appropriate cases, where the person concerned neglects to make use of the medical or rehabilitation services placed at his disposal or fails to comply with rules prescribed for verifying the occurrence or continuance of the contingency or for the conduct of beneficiaries;
- (h) in the case of unemployment benefit, where the person concerned has failed to make use of the employment services placed at his disposal;
- (i) in the case of unemployment benefit, where the person concerned has lost his employment as a direct result of a stoppage of work due

vinnudeilu, eða hann hefur farið úr vinnu sjálfkrafa án réttmæts tilfenis; og

- (j) ef um eftirlifendabætur er að ræða, meðan ekkjan býr með manni eins og hún væri eiginkona hans.

70. gr.

1. Hver kröfuhafi skal hafa áfrýjunarrétt, ef honum er synjað um bætur eða hann telur þær of lágar eða of lélegar.

2. Þar sem framkvæmd samþykktar þessarar er með þeim hætti, að stjórnardeild ábyrgri gagnvart löggjafarþinginu er falið að stjórna læknishjálpinni, má í stað áfrýjunarréttar samkvæmt 1. tölulið þessarar greinar koma réttur til þess að fá kæruför vegna synjunar um læknishjálp, eða þá umönnun, sem í té er látin, rannsakaða af viðeigandi stjórnvaldi.

3. Þar sem kröfur eru úrskurðaðar af sérstökum dómstóli, til þess settum að fjalla um félagsleg tryggingarmál, skal ekki þurfa neinn áfrýjunarrétt, enda eigi hinir tryggðu fulltrúa í dóminum.

71. gr.

1. Kostnaður sá, er leiðir af styrkjum þeim, sem veittir eru samkvæmt samþykkt þessari, og sömuleiðis stjórnarkostnaðurinn, skal greiðast í heild með iðgjöldum eða sköttum eða hvoru tveggja, á þann hátt, að ekki baki efnalítlu fólki harðræði og að tekið sé tillit til efnahags aðildarríkisins og þeirra stétta, sem tryggðar eru.

2. Heildarupphæð þeirra tryggingaiðgjalda, sem launþegar greiða, skal ekki fara fram úr 50% þess heildarfjár, sem varið er til tryggingar launþegum ásamt konum þeirra og börnum. Til þess að ganga úr skugga um það, hvort þessa skilyrðis er gætt, má taka saman alla styrki, sem aðildarríkið hefur veitt samkvæmt samþykkt þessari, að undanskildum fjölskyldubótum og atvinnu-

to a trade dispute, or has left it voluntarily without just cause; and 17. mai

- (j) in the case of survivors' benefit, as long as the widow is living with a man as his wife.

Article 70

1. Every claimant shall have a right of appeal in case of refusal of the benefit or complaint as to its quality or quantity.

2. Where in the application of this Convention a Government department responsible to a legislature is entrusted with the administration of medical care, the right of appeal provided for in paragraph 1 of this Article may be replaced by a right to have a complaint concerning the refusal of medical care or the quality of the care received investigated by the appropriate authority.

3. Where a claim is settled by a special tribunal established to deal with social security questions and on which the persons protected are represented, no right of appeal shall be required.

Article 71

1. The cost of the benefits provided in compliance with this Convention and the cost of the administration of such benefits shall be borne collectively by way of insurance contributions or taxation or both in a manner which avoids hardship to persons of small means and takes into account the economic situation of the Member and of the classes of persons protected.

2. The total of the insurance contributions borne by the employees protected shall not exceed 50 per cent. of the total of the financial resources allocated to the protection of employees and their wives and children. For the purpose of ascertaining whether this condition is fulfilled, all the benefits provided by the Member in compliance with this Convention, except family benefit and,

75 slysabótum, ef þær eru veittar í sérstök-
17. maí um flokki.

3. Aðildarríki skal taka á sig allsherjarábyrgð á því, að fyrir hendi séu styrkir þeir, sem veittir eru samkvæmt samþykkt þessari, og skal það gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til þess að svo sé. Þar sem það hentar, skal aðildarríkið sjá um að gerðar séu við og við nauðsynlegar tryggingarfræðilegar athuganir og útreikningar á fjármálalegu jafnvægi, og að minnsta kosti áður en nokkur breyting er gerð á styrkjum, iðgjaldastiganum, eða á sköttum, sem ganga eiga til að standa straum af þeim greiðslum, sem um er að ræða.

72 gr.

1. Þar sem stjórn trygginganna er ekki fengin í hendur stofnun undir umsjá stjórnvalda, eða stjórnardeild sem ábyrg sé gagnvart löggjafarþinginu, skulu fulltrúar hinna tryggðu taka þátt í stjórninni, eða vera í ráðgefandi sambandi við hana með settum skilyrðum. Líka má með lögum landsins og reglugerð ákveða þátttöku fulltrúa af hálfu vinnuveitenda og opinberra stjórnvalda.

2. Aðildarríkið skal taka á sig allsherjarábyrgð á góðri stjórn þeirra stofnana og þjónustugreina, er taka þátt í framkvæmd samþykktarinnar.

XIV. KAFLI

Ýmis ákvæði.

73. gr.

Undir samþykkt þessa skulu ekki falla:

- (a) Tilfelli, sem gerðust áður en tilsvaramandi kafla samþykktarinnar gekk í gildi hjá hlutaðeigandi aðildarríki;
- (b) styrkir í tilfellum, sem gerðust eftir að tilsvaramandi kafla samþykktarinnar gekk í gildi hjá hlutaðeigandi aðildarríki, að svo miklu leyti, sem

if provided by a special branch, employment injury benefit, may be taken together.

3. The Member shall accept general responsibility for the due provision of the benefit provided in compliance with this Convention, and shall take all measures required for this purpose; it shall ensure, where appropriate, that the necessary actuarial studies and calculations concerning financial equilibrium are made periodically and, in any event, prior to any change in benefits, the rate of insurance contributions, or the taxes allocated to covering the contingencies in question.

Article 72

1. Where the administration is not entrusted to an institution regulated by the public authorities or to a Government department responsible to a legislature, representatives of the persons protected shall participate in the management, or be associated in a consultative capacity, under prescribed conditions; national laws or regulations may likewise decide as to the participation of representatives of employers and of the public authorities.

2. The Member shall accept general responsibility for the proper administration of the institutions and services concerned in the application of the Convention.

PART XIV

Miscellaneous Provisions

Article 73

This Convention shall not apply to—

- (a) contingencies which occurred before the coming into force of the relevant Part of the Convention for the Member concerned;
- (b) benefits in contingencies occurring after the coming into force of the relevant Part of the Convention for the Member concerned in so far as

rétturinn til slíkra styrkja á upptök sín á þeim tíma, sem á undan fór.

74. gr.

Á þessa samþykkt ber ekki að líta sem endurskoðun neinnar eldri samþykktar.

75. gr.

Ef nokkur sú samþykkt, er þingið síðar kann að gera varðandi nokkurt það efni, sem þessi samþykkt fjallar um, kveður svo á, skulu þau ákvæði þessarar samþykktar, er tiltekin kunna að verða í nefndri samþykkt, falla úr gildi hjá hverju því aðildarríki, er fullgilt hefur nefnda samþykkt, á þeim degi, er hún gengur í gildi hjá því aðildarríki.

76. gr.

1. Hvert það aðildarríki, sem fullgildir samþykkt þessa, skal taka upp í ársskýrslu sína um framkvæmd hennar, sem það gefur, samkvæmt 22. gr. stjórnarskrár Alþjóðavinnuálastofnunarinnar:

- (a) fullkomnar upplýsingar um lög þau og reglugerðir, sem gefa ákvæðum samþykktarinnar gildi; og
- (b) upplýsingar, er séu svo nákvæmlega sem unnt er í samræmi við tillögur stjórnar Alþjóðavinnuálastofnunar um sem mesta samkvæmni í frásögn, fyrir því að fylgt hafi verið þeim skilyrðum um hlutfallstölu, sem greind eru í:

- (i) greinunum 9 (a), (b), (c) eða (d); 15 (a), (b) eða (d); 21 (a) eða (c); 27 (a), (b) eða (d); 33 (a) eða (b); 41 (a), (b) eða (d); 48 (a), (b) eða (c); 55 (a), (b) eða (d); 61 (a), (b) eða (d); að því er varðar tölu hinna tryggðu;
- (ii) greinunum 44, 65, 66 eða 67, að því er varðar bótastigann;

the rights to such benefits are derived from periods preceding that date. 17. maí

Article 74

This Convention shall not be regarded as revising any existing Convention.

Article 75

If any Convention which may be adopted subsequently by the Conference concerning any subject or subjects dealt with in this Convention so provides, such provisions of this Convention as may be specified in the said Convention shall cease to apply to any Member having ratified the said Convention as from the date at which the said Convention comes into force for that Member.

Article 76

1. Each Member which ratifies this Convention shall include in the annual report upon the application of this Convention submitted under Article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation—

- (a) full information concerning the laws and regulations by which effect is given to the provisions of the Convention; and
- (b) evidence, conforming in its presentation as closely as is practicable with any suggestions for greater uniformity of presentation made by the Governing Body of the International Labour Office, of compliance with the statistical conditions specified in—

- (i) Articles 9 (a), (b), (c) or (d); 15 (a), (b) or (d); 21 (a) or (c); 27 (a), (b) or (d); 33 (a) or (b); 41 (a), (b) or (d); 48 (a), (b) or (c); 55 (a), (b) or (d); 61 (a), (b) or (d), as regards the number of persons protected;
- (ii) Articles 44, 65, 66 or 67, as regards the rates of benefit;

75
17. maí

- (iii) staflað (a) í töluð 2 í 18. gr., að því er varðar lengd sjúkra-bótatímans;
- (iv) töluð 2 í 24. gr., að því er varðar lengd styrktíma vegna atvinnuleysis; og
- (v) töluð 2 í 71. gr., að því er varðar hlutföll fjárframlaga með iðgjöldum af hálfu tryggðra kaupþega til trygg-ingasjóðsins.

2. Hvert það aðildarríki, sem full-gildir samþykkt þessa, skal með hæfi-legu millibili, eftir því sem stjórnin æskir, senda aðalforstjóra Alþjóða-vinnumálaskrifstofunnar skýrslu um lög sín og framkvæmdir, að því er varðar hvern sem vera kann af II. til X. kafla samþykktarinnar og ekki er tiltekinn í fullgildingu þess eða í tilkynningu, er það kann síðar að hafa sent samkvæmt 4. gr.

77. gr.

1. Samþykkt þessi skal ekki taka til sjómanna eða fiskimanna á sjó. Ákvæði um tryggingu sjómanna og fiskimanna á sjó hefur Alþjóðavinnumálakingið sett í samþykktinni um félagslegt öryggi sjó-manna frá 1946 og samþykktinni um eftirlaun sjómanna frá 1946.

2. Aðildarríki má undanskilja sjó-menn og fiskimenn á sjó frá tölu kaupþega, tölu arðbærlega starfandi fólks, eða tölu landsmanna, þegar reiknaður er út hundraðshluti kaupþega eða lands-manna tryggðra samkvæmt einhverjum kaflanna II. til X., þeirra er fullgildingin tekur til.

XV. KAFLI

Lokaákvæði.

78. gr.

Formlegar fullgildingar á samþykkt þessari skal senda framkvæmdastjóra Alþjóðavinnumálaskrifstofunnar til skrá-setningar.

- (iii) subparagraph (a) of para-graph 2 of Article 18, as re-gards duration of sickness benefit;
- (iv) paragraph 2 of Article 24, as regards duration of unemploy-ment benefit; and
- (v) paragraph 2 of Article 71, as regards the proportion of the financial resources constituted by the insurance contributions of employees protected.

2. Each Member which ratifies this Convention shall report to the Director-General of the International Labour Office at appropriate intervals, as requested by the Governing Body, on the position of its law and practice in regard to any of Parts II to X of the Convention not specified in its ratification or in a notification made subsequently in virtue of Article 4.

Article 77

1. This Convention does not apply to seamen or seafishermen; provision for the protection of seamen and seafishermen has been made by the International Labour Conference in the Social Security (Seafarers) Convention, 1946, and the Seafarers' Pensions Convention, 1946.

2. A Member may exclude seamen and seafishermen from the number of employees, of the economically active population or of residents, when calculating the percentage of employees or residents protected in compliance with any of Parts II to X covered by its rati-fication.

PART XV

Final Provisions

Article 78

The formal ratifications of this Con-vention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

79. gr.

1. Þessi samþykkt skal einungis bindandi fyrir þau aðildarríki Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, sem hafa látið framkvæmdastjórnann skrá fullgildingar sínar.

2. Hún gengur í gildi tólf mánuðum eftir að fullgildingar tveggja aðildarríkja hafa verið skráðar hjá framkvæmdastjórnunum.

3. Síðan gengur þessi samþykkt í gildi, að því er snertir einstakt aðildarríki, tólf mánuðum eftir að fullgilding þess hefur verið skráð.

80. gr.

1. Yfirlýsingar þær, sem sendar eru framkvæmdastjóra Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar í samræmi við 2. málsgrein 35. greinar stjórnarskrár Alþjóðavinnu-málastofnunarinnar, skulu greina:

(a) landsvæði, þar sem hlutaðeigandi aðildarríki undirgengst, að ákvæðum samþykktarinnar eða einhvers hluta hennar skuli beitt án takmarkana;

(b) landsvæði, þar sem það undirgengst að heita ákvæðum samþykktarinnar með takmörkunum ásamt upplýsingum um þær takmarkanir;

(c) landsvæði, sem samþykktin tekur ekki til og ástæður til þess;

(d) landsvæði, sem það áskilur sér rétt til að taka ákvörðun um síðar að lokinni nánari athugun á aðstæðum.

2. Yfirlýsingar þær, sem nefndar eru í staflíðum (a) og (b) í 1. tölulið þessarar greinar, ber að skoða sem óskiptan hluta fullgildingarinnar og skulu hafa sama gildi og hún.

3. Sérhvert aðildarríki getur hvenær sem er ógilt að nokkru eða öllu leyti með síðari yfirlýsingu fyrirvara þá, sem það hefur gert í upprunalegri yfirlýsingu

Article 79

75

17. maí

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 80

1. Declarations communicated to the Director-General of the International Labour Office in accordance with paragraph 2 of Article 35 of the Constitution of the International Labour Organisation shall indicate—

(a) the territories in respect of which the Member concerned undertakes that the provisions of the Convention or of any Part thereof shall be applied without modification;

(b) the territories in respect of which it undertakes that the provisions of the Convention or of any Parts thereof shall be applied subject to modifications, together with details of the said modifications;

(c) the territories in respect of which the Convention is inapplicable and in such cases the grounds on which it is inapplicable;

(d) the territories in respect of which it reserves its decision pending further consideration of the position.

2. The undertakings referred to in subparagraphs (a) and (b) of paragraph 1 of this Article shall be deemed to be an integral part of the ratification and shall have the force of ratification.

3. Any Member may at any time by a subsequent declaration cancel in whole or in part any reservation made in its original declaration in virtue of sub-

75 sinni í samræmi við stafliðina (b), (c) 17. maí eða (d) í 1. tölulið þessarar greinar.

4. Í hvert skipti, sem segja má samþykkt þessari upp í samræmi við ákvæði 82. greinar, getur sérhvernt aðildarríki sent framkvæmdastjóranum yfirlýsingu um hvers konar aðrar breytingar, er dragi úr ákvæðum fyrri yfirlýsinga þess, enda lýsi það því ástandi, sem þá ríkir á landsvæðum þeim, sem það kann að tiltaka.

81. gr.

1. Í yfirlýsingum þeim, sem sendar eru framkvæmdastjóra Alþjóðavinnu-málaskrifstofunnar samkvæmt 4. eða 5. málsgrein 35. greinar stjórnarskrár Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, skal fram tekið, hvort ákvæðum samþykktarinnar eða hluta hennar verði beitt til fullnustu eða með takmörkunum á landsvæði því, sem um er að ræða. Þegar yfirlýsing ber með sér, að samþykktinni eða tilteknum hluta hennar skuli beitt með takmörkunum, skulu þær greindar í einstökum atriðum.

2. Aðildarríki eða fjölþjóðleg stjórnvöld, sem hlut eiga að máli, geta hvenær sem er með síðari yfirlýsingu afsalað sér að nokkru eða öllu leyti áskildum réttindum til takmarkana, sem tiltekin voru í fyrri yfirlýsingu.

3. Jafnan þegar hægt er að segja samþykkt þessari upp í samræmi við ákvæði 82. greinar geta aðildarríki eða fjölþjóðleg stjórnvöld, sem hlut eiga að máli, sent framkvæmdastjóranum yfirlýsingu, sem dragi að einhverju öðru leyti úr ákvæðum fyrri yfirlýsingar, enda lýsi þau jafnframt, hvernig þá er ástatt um framkvæmd samþykktarinnar.

82. gr.

1. Aðildarríki, sem fullgilt hefur samþykkt þessa, getur sagt henni eða hverjum sem er af II. til X. kafla hennar upp að tíu árum liðnum frá fyrstu gildistöku hennar. Tilkynningu um uppsögn skal

paragraphs (b), (c) or (d) of paragraph 1 of this Article.

4. Any Member may, at any time at which the Convention is subject to denunciation in accordance with the provisions of Article 82, communicate to the Director-General a declaration modifying in any other respect the terms of any former declaration and stating the present position in respect of such territories as it may specify.

Article 81

1. Declarations communicated to the Director-General of the International Labour Office in accordance with paragraphs 4 or 5 of Article 35 of the Constitution of the International Labour Organisation shall indicate whether the provisions of the Convention or of the Parts thereof accepted by the Declaration will be applied in the territory concerned without modification or subject to modifications; when the Declaration indicates that the provisions of the Convention or of certain Parts thereof will be applied subject to modifications, it shall give details of the said modifications.

2. The Member, Members or international authority concerned may at any time by a subsequent declaration renounce in whole or in part the right to have recourse to any modification indicated in any former declaration.

3. The Member, Members or international authority concerned may, at any time at which this Convention is subject to denunciation in accordance with the provisions of Article 82, communicate to the director-General a declaration modifying in any other respect the terms of any former declaration and stating the present position in respect of the application of the Convention.

Article 82

1. A Member which has ratified this Convention may, after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, denounce the Convention or any one or

senda framkvæmdastjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar til skrásetningar.
Slík uppsögn öðlast ekki gildi, fyrr en
ár er liðið frá skráningardegi hennar.

2. Hvert það aðildarríki, sem fullgilt
hefur samþykkt þessa, en notfærir sér
ekki innan árs frá lokum tíu ára tímabilsins,
sem um getur í fyrri tölulið, rétt þann til uppsagnar,
sem kveðið er á um í þessari grein, skal bundið af
henni í annað tíu ára tímabil og síðan
getur það sagt þessari samþykkt eða
hverjum sem er af II. til X. kafla hennar
upp að liðnu hverju tíu ára tímabili
í samræmi við ákvæði þessarar greinar.

83. gr.

1. Framkvæmdastjóri Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar skal tilkynna öllum
aðildarríkjum Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar skráningu allra fullgildinga,
yfirlýsinga og uppsagna, sem aðildar-
ríki stofnunarinnar hafa sent honum.

2. Þegar framkvæmdastjórinn til-
kynnir aðildarríkjum stofnunarinnar
skrásetningu annarrar fullgildingarinnar,
sem honum berst, skal hann vekja
athygli þeirra á, hvaða dag samþykktin
gangi í gildi.

84. gr.

Framkvæmdastjóri Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar skal senda aðalritara
Sameinuðu þjóðanna til skrásetningar
samkvæmt 102. grein Sáttmála Sameinuðu
þjóðanna allar upplýsingar um
fullgildingar, yfirlýsingar og uppsagnir,
sem hann hefur skrásett í samræmi við
ákvæði undanfarandi greina.

85. gr.

Þegar stjórn Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar kann að álíta það nauðsyn-
legt, skal hún leggja fyrir allsherjar-

more of Parts II to X thereof by an act 75
communicated to the Director-General 17. maí
of the International Labour Office for
registration. Such denunciation shall not
take effect until one year after the date
on which it is registered.

2. Each Member which has ratified
this Convention and which does not,
within the year following the expiration
of the period of ten years mentioned in
the preceding paragraph, exercise the
right of denunciation provided for in
this Article, will be bound for another
period of ten years and, thereafter, may
denounce the Convention or any one of
Parts II to X thereof at the expiration
of each period of ten years under the
terms provided for in this Article.

Article 83

1. The Director-General of the Inter-
national Labour Office shall notify all
Members of the International Labour
Organisation of the registration of all
ratifications, declarations and denuncia-
tions communicated to him by the
Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of
the Organisation of the registration of
the second ratification communicated to
him, the Director-General shall draw the
attention of the Members of the Organisa-
tion to the date upon which the Conven-
tion will come into force.

Article 84

The Director-General of the Interna-
tional Labour Office shall communicate
to the Secretary-General of the United
Nations for registration in accordance
with Article 102 of the Charter of the
United Nations full particulars of all
ratifications, declarations and acts of
denunciation registered by him in ac-
cordance with the provisions of the pre-
ceding Articles.

Article 85

At such times as it may consider
necessary the Governing Body of the
International Labour Office shall pre-

- 75 þingið skýrslu um framkvæmd þessarar
17. maí samþykktar og athuga jafnframt, hvort
æskilegt sé að setja á dagskrá þingsins
breytingar á henni allri eða hluta hennar.

86. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt, sem breytir þessari samþykkt allri eða hluta hennar, skal:

- (a) fullgilding aðildarríkis á hinni nýju samþykkt *ipso jure* hafa í för með sér tafarlausa uppsögn á þessari samþykkt, hvað sem ákvæðum 82. gr. hér að framan líður, ef hin nýja samþykkt öðlast gildi og þá frá þeim degi er það gerðist;
- (b) aðildarríkjunum ekki heimilt að fullgilda þessa samþykkt, eftir að hin nýja samþykkt gekk í gildi; enda sé ekki öðruvísi ákveðið í hinni nýju samþykkt.

2. Þessi samþykkt skal, hvað sem öðru líður, halda gildi sínu eins og hún er að formi og efni, hvað snertir þau aðildarríki, sem hafa fullgilt hana, en ekki hina nýju samþykkt.

87. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar samþykktar eru jafngildir.

sent to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 86

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides—

- (a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 82 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;
- (b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 87

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

Viðauki.

Skorðuð alþjóðleg flokkun allra
atvinnugreina.

Skrá yfir flokka og helztu undirflokka.

Flokkur 0. Landbúnaður, Skógrækt,
Dýraveiðar, Fiskveiðar.

01. Jarðyrkja og kvikfjárrækt.
02. Skógrækt og skógarhögg.
03. Dýraveiðar, gildrulagnir og veiði-
dýrarækt.
04. Fiskveiðar.

Annex

International standard industrial classification of all economic activities

List of Divisions and Major Groups

Division 0. Agriculture, Forestry, Hunting and Fishing:

01. Agriculture and livestock production.
02. Forestry and logging.
03. Hunting, trapping and game propagation.
04. Fishing.

Flokkur 1. Námuvinna, ofan jarðar og neðan.

11. Kolanám.
12. Málmnám.
13. Óhreinsuð steinolía og jarðgas.
14. Grjótnám, leirnam og sandnám.
19. Önnur námuvinnsla en málmnám, sú er ekki er annars staðar flokkuð.

Flokkar 2—3. Verksmiðjuvinna.

20. Verksmiðjuvinna við matvæli, að drykkjarföngum undanskildum.
21. Framleiðsla drykkjarfanga.
22. Tóbaksgerð.
23. Vefnaður.
24. Skófatnaðargerð, tilbúningur fatnaðar og annars úr vefnaði.
25. Verksmiðjuvinna við tré og kork, að undanskilinni húsgagnagerð.
26. Smíði húsgagna og innanstokksmuna.
27. Pappírsgerð og vinna við muni úr pappír.
28. Prentiðn, útgáfustörf og skyldar greinar.
29. Leðurgerð og leðuriðnaður, að skófatnaði undanskildum.
30. Gúmiðnaður.
31. Framleiðsla kemiskra efna og vinna við þau.
32. Vinna við það, sem unnið er úr steinolíu og kolum.
33. Framleiðsla hluta úr steinefnum öðrum en málmum, að undanskildum steinolíu og kolum.
34. Vinna við frum-málma.
35. Vinna við hluti úr málmum, aðra en vélar og farartæki.
36. Vinna við vélaframleiðslu, að undanskildum rafmagnsvélum.
37. Vinna við framleiðslu rafmagnsvéla og rafmagnstækja hvers konar.
38. Vinna við framleiðslu farartækja.
39. Ýmiss konar verksmiðjuíðnaður.

Division 1. Mining and Quarrying:

11. Coal mining.
12. Metal mining.
13. Crude petroleum and natural gas.
14. Stone quarrying, clay and sand pits.
19. Non-metallic mining and quarrying not elsewhere classified.

75

17. maí

Divisions 2—3. Manufacturing:

20. Food manufacturing industries, except beverage industries.
21. Beverage industries.
22. Tobacco manufactures.
23. Manufacture of textiles.
24. Manufacture of footwear, other wearing apparel and made-up textile goods.
25. Manufacture of wood and cork, except manufacture of furniture.
26. Manufacture of furniture and fixtures.
27. Manufacture of paper and paper products.
28. Printing, publishing and allied industries.
29. Manufacture of leather and leather products, except footwear.
30. Manufacture of rubber products.
31. Manufacture of chemicals and chemical products.
32. Manufacture of products of petroleum and coal.
33. Manufacture of non-metallic mineral products, except products of petroleum and coal.
34. Basic metal industries.
35. Manufacture of metal products, except machinery and transport equipment.
36. Manufacture of machinery, except electrical machinery.
37. Manufacture of electrical machinery, apparatus, appliances and supplies.
38. Manufacture of transport equipment.
39. Miscellaneous manufacturing industries.

75 Flokkur 4. Byggingar.

17. maí 40. Byggingar.

Flokkur 5. Rafmagn, Gas, Vatn, Hreinlætisþjónusta.

51. Rafmagn, gas og gufu-afl.

52. Vatn og hreinlætisþjónusta.

Flokkur 6. Verzlun.

61. Heildsala og smásala.

62. Bankar og aðrar peningastofnanir.

63. Vátryggingar.

64. Fasteignasala.

Flokkur 7. Flutningar, Geymsla, Samgöngur.

71. Flutningar.

72. Geymsla hvers konar.

73. Samgöngur.

Flokkur 8. Þjónusta.

81. Ríkisstjórnarþjónusta.

82. Sveitarstjórnar- og verzlunarþjónusta.

83. Hressingarþjónusta.

84. Einkaðjónusta.

Flokkur 9. Starfsemdir ekki nægilega skilgreindar.

90. Starfsemdir ekki nægilega skilgreindar.

Division 4. Construction:

40. Construction.

Division 5. Electricity, Gas, Water and Sanitary Services:

51. Electricity, gas and steam.

52. Water and sanitary services.

Division 6. Commerce:

61. Wholesale and retail trade.

62. Banks and other financial institutions.

63. Insurance.

64. Real estate.

Division 7. Transport, Storage and Communication:

71. Transport.

72. Storage and warehousing.

73. Communication.

Division 8. Services:

81. Government services.

82. Community and business services.

83. Recreation services.

84. Personal services.

Division 9. Activities not Adequately Described:

90. Activities not adequately described.

BRÁÐABIRGÐALÖG

76

13. júlí

um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að leyfa hf. Hval innflutning
á tveimur hvalveiðiskipum.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Siglingamálaráðherra hefur tjáð mér, að hf. Hvalur eigi nú kost á að kaupa tvö skip erlendis, sem henti mjög vel til hvalveiða hér við land, en þau fjögur skip, sem félagið hafi notað til hvalveiða, séu mjög gömul og úr sér gengin og eitt þeirra algerlega ónothæft, og enn fremur, að þar sem hin umræddu tvö skip séu eldri en 12 ára, en vandkvæðum bundið að kaupa yngri skip til hvalveiða, beri brýna nauðsyn til að heimild sé veitt til innflutnings skipanna, sbr. 35. gr. laga nr. 50/1959.

Vegna þessa gef ég út bráðabirgðalög samkvæmt 28. gr. stjórnarskrárinnar, á þessa leið:

1. gr.

Ráðherra skal heimilt að leyfa hf. Hval innflutning á tveimur hvalveiðiskipum, þótt eldri séu en 12 ára, sbr. 35. gr. laga nr. 50/1959.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 13. júlí 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi Þ. Gíslason.

BRÁÐABIRGÐALÖG

77

15. júlí

um breytingu á lausaskuldum bænda í föst lán.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Landbúnaðarráðherra hefur tjáð mér, að ríkisstjórnin hafi gefið fyrirheit um breytingu á hluta af lausaskuldum bænda í föst lán til langs tíma, með svipuðum hætti og gert hefur verið með sérstökum lögum gagnvart fyrirtækjum, sem stunda útgerð fiskiskipa og fiskvinnslu. Þar eð undirbúningi að þessari breytingu sé lokið og nauðsynlegt að létta nefndum lausaskuldum af bændum hið allra fyrsta, beri brýna nauðsyn til að veita veðdeild Búnaðarbanka Íslands nauðsynlegar heimildir til að breytingin geti farið fram og náð tilgangi sínum.

Vegna þessa gef ég út bráðabirgðalög samkvæmt 28. gr. stjórnarskrárinnar, á þessa leið:

77

15. júlí

1. gr.

Veðdeild Búnaðarbanka Íslands er heimilt að gefa út nýjan flokk bankavaxta-bréfa.

Bankavaxtabréf þessi skulu eingöngu notuð til þess að breyta í föst lán lausa-skuldum bænda, sem hafa ekki fengið nægileg lán til hæfilegs tíma til framkvæmda, sem þeir hafa ráðizt í á jörðum sínum á árunum 1956—1960, að báðum árunum meðtöldum.

2. gr.

Lán samkvæmt lögum þessum skulu aðeins veitt gegn veði í fasteignum bænda, ásamt mannvirkjum, sem á jörðinni eru.

Lánstími skal vera allt að 20 ár.

Vaxtakjör skulu ákveðin af stjórn veðdeildarinnar, að höfðu samráði við ráð-herra.

3. gr.

Lán samkvæmt lögum þessum, að viðbættum veðskuldum þeim, sem hvíla á fyrri veðréttum, skal ekki nema hærri fjárhæð en 70% af matsverði veðsins.

4. gr.

Ákvæði 16. gr. 3. mgr. laga nr. 115 7. nóvember 1941, tekur ekki til banka-vaxtabréfa, sem út eru gefin samkvæmt lögum þessum.

5. gr.

Að því leyti, sem ekki brýtur í bága við ákvæði laga þessara, gilda ákvæði III. kafla laga nr. 115 7. nóvember 1941, um lánveitingar samkvæmt lögum þessum.

6. gr.

Ráðherra setur í reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laganna, svo og um frekari skilyrði fyrir lánveitingum, ef þurfa þykir.

7. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 15. júlí 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Ingólfur Jónsson.

AUGLÝSING

78

19. júlí

um samkomulag við Sambandslýðveldið Þýzkaland um viðurkenningu Sambandslýðveldisins á 12 mílna fiskveiðilögsögu við Ísland.

Hinn 19. júlí 1961 fóru fram eftirfarandi erindaskipti milli utanríkisráðherra Íslands og sendiherra Sambandslýðveldisins Þýzkaland í Reykjavík um viðurkenningu Sambandslýðveldisins á 12 mílna fiskveiðilögsögu við Ísland, grunnlínubreytingar og um aðstöðu þýzkra skipa til veiða við Ísland.

UTANRÍKISRÁÐUNEYTIÐ

hinn 19. júlí 1961.

Háttvirti sendiherra!

Ég leyfi mér að vísa til viðræðna, sem nýlega hafa farið fram í Bonn. Með tilliti til þessara viðræðna er ríkisstjórn Íslands reiðubúin að gera eftirfarandi samkomulag við ríkisstjórn Sambandslýðveldisins Þýzkaland:

1. Ríkisstjórn Sambandslýðveldisins Þýzkaland falli frá mótmælum sínum gegn tólf mílna fiskveiðilögsögu umhverfis Ísland, sem mæld er frá grunnlínunum samkvæmt 2. gr. hér á eftir, og er þá eingöngu átt við fiskveiðilögsögu.
2. Grunnlínur þær, sem miðað er við í 1. gr., verða hinar sömu og ákveðnar eru í reglugerð nr. 70 30. júní 1958 með þeim breytingum, að grunnlínur verða dregnar milli eftirfarandi punkta:
 - A. Grunnlínupunktur 1 (Horn) til grunnlínupunktur 5 (Ásbúðarrif).
 - B. Grunnlínupunktur 12 (Langanes) til grunnlínupunktur 16 (Glettinganes).
 - C. Grunnlínupunktur 51 (Geirfugladrangur) til grunnlínupunktur 42 (Skálasnagi).

DER BOTSCHAFTER DER
BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND,

Reykjavík, den 19. Juli 1961.

Exzellenz!

Ich beehre mich, den Empfang Ihrer Note vom 19. Juli 1961 zu bestätigen, die in deutscher Sprache wie folgt lautet:

„Ich beehre mich, auf die Besprechungen Bezug zu nehmen, die kürzlich in Bonn stattgefunden haben. Im Hinblick auf diese Besprechungen ist die Regierung der Republik Island bereit, folgende Regelung mit der Regierung der Bundesrepublik Deutschland zu treffen:

1. Die Regierung der Bundesrepublik Deutschland erhebt künftig keine Einwendungen gegen eine Zwölf-Meilen-Fischereizone um Island, gemessen von den im Nummer 2 angegebenen Basislinien, die ausschliesslich die Abgrenzung der genannten Zone betreffen.
2. Die Basislinien, die zu dem in Nummer 1 erwähnten Zweck verwendet werden, sind diejenigen, die in der isländischen Verordnung Nr. 70 vom 30. Juni 1958 festgelegt sind, jedoch abgeändert durch Verwendung der zwischen folgenden Punkten gezogenen Basislinien:
 - A. Punkt 1 (Horn) bis Punkt 5 (Ásbúðarrif).
 - B. Punkt 12 (Langanes) bis Punkt 16 (Glettinganes).
 - C. Punkt 51 (Geirfugladrangur) bis Punkt 42 (Skálasnagi).

78
19. júlí

D. Grunnlinupunktur 35 (Geirfuglasker) til grunnlinupunktur 39 (Eldeyjardrangur).

Þessar breytingar taki þegar gildi.

3. Til 10. marz 1964 mun ríkisstjórn Íslands ekki hindra, að skip, sem skrásett eru í Sambandslýðveldinu Þýzka-land, stundi veiðar á svæði því milli sex og tólf mílna innan fiskveiðilögsögu, sem um getur í 1. og 2. gr., á eftirgreindum svæðum og tímum:

- a) Horn (Grunnlinupunktur 1) — Langanes (grunnlinupunktur 12) (júni til september).
- b) Langanes (grunnlinupunktur 12) — Glettinganes (Grunnlinupunktur 16) (maí til desember).
- c) Glettinganes (grunnlinupunktur 16) — Setusker (grunnlinupunktur 20) (janúar til apríl og júlí til ágúst).
- d) Setusker (grunnlinupunktur 20) — Meðallandssandur I (grunnlinupunktur 30) (marz til júlí).
- e) Meðallandssandur I (grunnlinupunktur 30) — 20° v.l. (apríl til ágúst).
- f) 20° v.l. — Geirfugladrangur (grunnlinupunktur 51) (marz til maí).
- g) Geirfugladrangur (grunnlinupunktur 51) — Bjargtangar (grunnlinupunktur 43) (marz til maí).

4. Til þess tíma, sem nefndur er í 3. gr. er þó skipum, sem skráð eru í Sambandslýðveldinu Þýzka-land, óheimilt að stunda veiðar á svæðinu milli sex og tólf mílna innan fiskveiðilögsögunnar, sem um getur í 1. og 2. gr., á eftirgreindum svæðum:

- a) Milli 63°37' n.br. og 64°13' n.br. (Faxaflói).
- b) Milli 64°40' n.br. og 64°52' n.br. (Snæfellsnes).

D. Punkt 35 (Geirfuglasker) bis Punkt 39 (Eldeyjardrangur).

Diese Änderungen treten sofort in Kraft.

3. Bis zum 10. März 1964 erhebt die Republik Island keine Einwendungen gegen das Fischen von in der Bundesrepublik Deutschland registrierten Schiffen innerhalb der äusseren sechs Meilen der in den Nummern 1 und 2 erwähnten Fischereizone, und zwar innerhalb folgender Bereiche während der angegebenen Zeiträume:

- a) Horn (Punkt 1) — Langanes (Punkt 12) (Juni bis September).
- b) Langanes (Punkt 12) — Glettinganes (Punkt 16) (Mai bis Dezember).
- c) Glettinganes (Punkt 16) — Setusker (Punkt 20) (Januar bis April und Juli bis August).
- d) Setusker (Punkt 20) — Meðallandssandur I (Punkt 30) (März bis Juli).
- e) Meðallandssandur I (Punkt 30) — 20° westlicher Länge (April bis August).
- f) 20° westlicher Länge — Geirfugladrangur (Punkt 51) (März bis Mai).
- g) Geirfugladrangur (Punkt 51) — Bjargtangar (Punkt 43) (März bis Mai).

4. Bis zu dem in Nummer 3 genannten Zeitpunkt dürfen jedoch in der Bundesrepublik Deutschland registrierte Schiffe innerhalb der äusseren sechs Meilen der in den Nummern 1 und 2 erwähnten Fischereizone in den folgenden Bereichen nicht fischen:

- a) Zwischen 63°37' nördlicher Breite und 64°13' nördlicher Breite (Faxaflói).
- b) Zwischen 64°40' nördlicher Breite und 64°52' nördlicher Breite (Snæfellsnes).

- c) Milli 65° n.br. og 65°20' n.br. (Breiðafjörður).
- d) Milli Bjargtanga (grunnlínupunktur 43) og Horns (grunnlínupunktur 1).
- e) Á svæði, sem takmarkast af línun, sem dregnar eru frá suðurodda Grímseyjar til grunnlínupunkta 6 og 8.
- f) Milli 14°58' v.l. og 15°32' v.l. (Mýrabugt).
- g) Milli 16°12' v.l. og 16°46' v.l. (Ingólfshöfði).
- c) Zwischen 65° nördlicher Breite und 65°20' nördlicher Breite (Breiðafjörður).
- d) Zwischen Bjargtangar (Punkt 43) und Horn (Punkt 1).
- e) Vor der Hauptlandmasse in dem Gebiet, das begrenzt wird durch Linien vom südlichsten Punkt von Grímsey nach den Basispunkten 6 und 8.
- f) Zwischen 14°58' westlicher Länge und 15°32' westlicher Länge (Mýrabugt).
- g) Zwischen 16°12' westlicher Länge und 16°46' westlicher Länge (Ingólfshöfði).
5. Ríkisstjórn Íslands mun halda áfram að vinna að framkvæmd ályktunar Alþingis frá 5. maí 1959 varðandi útfærslu fiskveiðilögsögunnar við Ísland, en mun tilkynna ríkisstjórn Sambandslýðveldisins Þýskaland slíka útfærslu með sex mánaða fyrirvara, og risi ágreiningur um slíka útfærslu, skal honum, ef annarhvor aðili óskar, skotið til Alþjóðadómstólsins.
5. Die Regierung der Republik Island wird auch künftig auf die Durchführung der Entschliessung des Althings vom 5. Mai 1959 betreffend Erweiterung der Fischereihoheit Islands hinarbeiten. Sie wird aber der Regierung der Bundesrepublik Deutschland eine derartige Erweiterung sechs Monate im voraus mitteilen; im Falle eines Streites im Zusammenhang mit einer derartigen Erweiterung wird die Angelegenheit auf Antrag einer der beiden Parteien dem Internationalen Gerichtshof vorgelegt werden.
6. Samkomulag þetta tekur einnig til Berlínar, enda gefi ríkisstjórn Sambandslýðveldisins Þýskaland ríkisstjórn lýðveldisins Ísland ekki yfirlýsingu um hið gagnstæða innan þriggja mánaða eftir að samkomulag þetta tekur gildi.
6. Diese Vereinbarung gilt auch für das Land Berlin, sofern nicht die Regierung der Bundesrepublik Deutschland gegenüber der Regierung der Republik Island innerhalb von drei Monaten nach Inkrafttreten dieser Vereinbarung eine gegenteilige Erklärung abgibt.
7. Ríkisstjórn Íslands mun skrásetja samkomulag þetta hjá framkvæmdastjóra Sameinuðu þjóðanna samkvæmt 102. gr. í stofnskrá Sameinuðu þjóðanna.
7. Die Regierung der Republik Island wird diese Regelung gemäss Artikel 102 der Satzung der Vereinten Nationen bei dem Generalsekretär der Vereinten Nationen registrieren.

Ef ríkisstjórn Sambandslýðveldisins Þýskaland lýsir sig samþykka framan-

Falls sich die Regierung der Bundesrepublik Deutschland mit den vorste-

78 greindum tillögum, leyfi ég mér að
19. júl leggja til, að orðsending þessi og svar
yðar við henni skoðist sem samkomulag
milli ríkisstjórna okkar, er gangi þegar í
gildi.

henden Vorschlägen einverstanden er-
klärt, beehre ich mich vorzuschlagen, dass
diese Note und die entsprechende Ant-
wortnote Eurer Exzellenz eine Verein-
barung zwischen unseren beiden Re-
gierungen bilden sollen, die sogleich in
Kraft tritt.“

Ich beehre mich, Ihnen zu erklären, dass
in dem Bestreben, der besonderen Be-
deutung, die der Küstenfischerei für
die isländische Wirtschaft zukommt,
Rechnung zu tragen, die Regierung der
Bundesrepublik Deutschland mit der in
Ihrer Note vorgesehenen Regelung ein-
verstanden ist, und dass Ihre Note und
diese Antwort darauf eine Vereinbarung
zwischen unseren beiden Regierungen
bilden, die sogleich in Kraft tritt, wobei
die Regierung der Bundesrepublik
Deutschland feststellt, dass diese Verein-
barung nicht Rechte, die ihr nach
Völkerrecht gegenüber dritten Staaten
zustehen, präjudiziert.

Ég leyfi mér að votta yður, háttvirti
sendiherra, sérstaka virðingu mína.

Genehmigen Sie, Exzellenz, den Aus-
druck meiner ausgezeichnetsten Hoch-
achtung.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Hans-R. Hirschfeld.

Herra sendiherra H.-R. Hirschfeld,
sendiráði Sambandslýðveldisins
Þýskalands,
Reykjavík.

Seiner Exzellenz
Herrn Guðmundur Í. Guðmundsson,
Aussenminister der Republik Island
Reykjavík.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 19. júlí 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Niels P. Sigurðsson.

BRÁÐABIRGÐALÖG

79

1. ágúst

um breyting á lögum nr. 10 29. marz 1961,
um Seðlabanka Íslands.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Viðskiptamálaráðherra hefur tjáð mér, að vegna hinna miklu kauphækkana, sem átt hafa sér stað að undanfögnu, séu fyrirsjáanlegir miklir erfiðleikar í efnahagsmálum, ef ekkert sé að gert. Áhrif kauphækkanna muni á skömmum tíma breiðast um allt hagkerfið og valda almennri hækkun framleiðslukostnaðar og aukinni eftirspurn eftir gjaldeyri, en þetta muni svo á hinn bóginn hafa í för með sér versnandi afkomu útflutningsatvinnuveganna og alvarlegan greiðsluhalla þjóðarbúsins út á við. Til þess að koma í veg fyrir þessa þróun og atvinnuleysi og gjaldeyrisskort, sem henni mundi fylgja, beri nauðsyn til að endurskoða gengisskráninguna í samræmi við breytt viðhorf, og þyki eðlilegast, að Seðlabanki Íslands, sem komið hafi verið á fót nú á þessu ári, skrái gengi íslenzkrar krónu, að fengnu samþykki ríkisstjórnarinnar, enda sé sú skipan algengust í nálægum löndum.

Fyrir því eru hér með sett bráðabirgðalög, samkvæmt 28. gr. stjórnarskrárinnar, á þessa leið:

1. gr.

1. málsg. 18. gr. laganna orðist svo:

Seðlabankinn ákveður, að fengnu samþykki ríkisstjórnarinnar, stofngengi (pari) íslenzku krónunnar gagnvart erlendum gjaldeyri og gulli. Kaup- og sölugengi má ekki vera meira en 1% undir eða 1% yfir stofngengi. Innan þessara marka skráir Seðlabankinn daglega kaup- og sölugengi þeirra gjaldeyristegunda, sem þörf er á vegna almennra viðskipta.

2. gr.

Ákvæði 1. gr. laga nr. 4/1960, um efnahagsmál, falla úr gildi, þá er nýtt gengi hefur verið ákveðið samkvæmt 1. gr. þessara laga.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 1. ágúst 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi P. Gíslason.

80

3. ágúst

BRÁÐABIRGÐALÖG

um ráðstafanir vegna ákvörðunar Seðlabanka Íslands
um nýtt gengi íslenzkrar krónu.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Forsætisráðherra hefur tjáð mér, að þar sem Seðlabanki Íslands hafi, með samþykki ríkisstjórnarinnar, ákveðið nýtt gengi íslenzkrar krónu, beri nauðsyn til að lögfesta ákvæði um ráðstöfun gengismunar, breytingar gjalda á útflutningi og nokkur atriði varðandi framkvæmd gengisbreytingarinnar.

Fyrir því eru hér með sett bráðabirgðalög, samkvæmt 28. gr. stjórnarskrárinnar, á þessa leið:

1. gr.

Hækkun sú, er verður á skuld ríkissjóðs við Greiðslubandalag Evrópu og Evrópu-sjóðinn vegna nýákveðinnar breytingar á stofngengi íslenzkrar krónu, skal færð á sérstakan vaxtalausán reikning á nafni ríkissjóðs í Seðlabankanum. Á reikning þennan skal einnig færa þann gengismun, er af sömu ástæðu kemur fram hjá einstökum bönkum, sem verzla með erlendan gjaldeyri. Við útreikning á þessum gengismun skal taka tillit til allra eigna og skulda viðkomandi banka í erlendum gjaldeyri, þá er hið nýja gengi tekur gildi. Innstæður og skuldir í krónum á nafni erlendra aðila, sem gengistryggðar eru með sérstökum samningi, teljast erlendur gjaldeyri í þessu sambandi, og sama gildir um gulleign Seðlabankans.

Á reikning þann, er um ræðir í fyrri málsg. þessarar gr., skal færa gengismun, sem myndast vegna ákvæðis 2. gr., þá er banki hefur innt af hendi greiðslu vegna bankaábyrgðar áður en hið nýja gengi tók gildi. Sama gildir um gengismun, er myndast kann við kaup á gjaldeyri frá varnarliðinu vegna ákvæða 3. gr.

2. gr.

Nú er bankaábyrgð til handa erlendum aðila ekki greidd í íslenzkum banka fyrr en eftir 1. ágúst 1961 eða gjalddagi hennar er eftir þann tíma, og skal hún þá gerð upp á hinu nýja gengi.

3. gr.

Allar greiðslur fyrir verk, sem innlendir aðilar hafa unnið samkvæmt samningi við varnarliðið eða aðila á þess vegum fram að gildistöku hins nýja gengis, skulu fara fram á því gengi, sem gildi fyrir þann dag. Sama gildir um hvers konar kröfur innlendra aðila vegna sölu á vörum eða þjónustu til varnarliðsins eða aðila á þess vegum áður en hið nýja gengi tók gildi.

4. gr.

Nú er gjald af fob-verði bifreiðar eða bifhjóls samkvæmt 16. gr. laga nr. 4/1960 greitt eftir 3. ágúst 1961, og skal þá innheimt á því gengi, sem er á greiðsludegi gjaldsins, án tillits til þess, hvenær ákvörðun um veitingu leyfis er tekin.

5. gr.

Frá gildistöku þessara laga skal við ákvörðun verðtolls, söluskatts (sbr. lög nr. 10 22. marz 1960 með síðari breytingum) og innflutningsgjalds (sbr. 9. gr. laga nr. 4 20. febr. 1960) á innfluttum vörum reikna fob-verðmæti þeirra á hinu nýja gengi. Sama gildir um annan kostnað í cif-verði, þar á meðal flutningskostnað, sé hann

ákveðinn í erlendum gjaldeyri, þannig að krónuvirði hans breytist sjálfkrafa til samræmis við hið nýja gengi, ef greiðsla fer fram eftir gildistöku þessara laga. Á innflutningsfarmskrá, sem farmflytjendur afhenda tollýfirvöldum, skal flutningsgjald tilgreint í islenzkum krónum. — Í fob-verðmæti skal reikna allan erlendan kostnað, sem á er fallinn, þá er vara er komin í farartæki það, sem flytur hana til Íslands.

Ákvæði 1. málsg. þessarar gr. gilda á hliðstæðan hátt um öll önnur gjöld af innfluttum vörum, sem innheimt eru af tollýfirvöldum og ákvæðin eru sem hundraðshluti af vöruverðmæti.

Nú hefur innflytjandi fyrir 4. ágúst 1961 afhent til tollmeðferðar skjöl, sem eru að öllu leyti fullnægjandi til þess að hægt sé að tollafgreiða viðkomandi vöru þegar í stað, og skal þá miða gjöld af henni við eldra gengi, en þó því aðeins, að tollafgreiðsla eigi sér stað innan 6 virkra daga frá gildistöku þessara laga.

Ákvæði 1. málsg. þessarar gr. gilda við tollafgreiðslu vara, sem hafa verið afhentar innflytjendum með leyfi tollýfirvalda gegn tryggingu fyrir greiðslu aðflutningsgjalda (sbr. 15. gr. tollskrárlaga), nema fullnaðartollafgreiðsla eigi sér stað innan tveggja mánaða frá gildistöku laganna.

6. gr.

Þá er skilað er til banka gjaldeyri fyrir útfluttar afurðir framleiddar á tímabilinu 16. febrúar 1960 til 31. júlí 1961, skal hann greiddur útflytjanda á því gengi, er gildi fyrir 4. ágúst 1961. Ríkisstjórnin kveður nánar á um, hvaða afurðir falli undir ákvæði þessarar málsg., og eru ákvarðanir hennar þar að lútandi fullnaðarúrskurðir.

Mismunur andvirðis skilaðs gjaldeyris á eldra gengi og andvirðis hans á hinu nýja gengi samkvæmt 1. málsg. skal færður á sérstakan reikning á nafni ríkissjóðs í Seðlabankanum. Skal nota fé á þessum reikningi til greiðslu gengistaps vegna skuldar ríkissjóðs við Greiðslubandalag Evrópu og Evrópusjóðinn, ef það fé, er verður til ráðstöfunar samkvæmt ákvæðum 1. gr., nægir ekki til þess. Af fé á þessum reikningi skal enn fremur greiða $\frac{1}{2}$ hluta útflutningsgjalds af sjávarafurðum framleiddum á tímabilinu 16. febrúar 1960 til 31. júlí 1961, sbr. 2. málslíð 1. málsg. 7. gr. laganna. Að öðru leyti skal fé þetta notað til að létta byrðar ríkissjóðs vegna áfallinna ríkisábyrgða í þágu atvinnuveganna.

7. gr.

Útflutningsgjald af sjávarafurðum (þar á meðal hvalafurðum) samkvæmt 1. gr. laga nr. 66/1957 skal frá gildistöku þessara laga nema 6% af fob-verði afurða reiknuðu á nýju gengi. Að því er snertir sjávarafurðir framleiddar fyrir 1. ágúst 1961 skal gjaldið þó að $\frac{1}{2}$ hlutum greitt af mismun þeim, er fram kemur við gjaldreyrisskil vegna viðkomandi vörusendingar, sbr. ákvæði 6. gr. Allir, sem flytja út sjávarafurðir frá gildistöku þessara laga, skulu greiða þriðjung útflutningsgjalds af þeim um leið og útflutningsskjöl eru afgreidd, og jafnframt skulu þeir afhenda tollýfirvaldi ávísun á væntanlegt gjaldeyrisandvirði fyrir $\frac{1}{2}$ hlutum gjaldsins. Tollýfirvöld senda gjaldeyriseftirlitinu ávísanir þessar, og tekur það fé til greiðslu á þeim af söluandvirði gjaldskyldra afurða, en ávísanir vegna útflutningsgjalds af sjávarafurðum framleiddum fyrir 1. ágúst 1961 falla úr gildi, sbr. ákvæði 2. málslíðs þessarar málsg.

Útflutningsgjald af niðursoðnum sjávarvörum og af afurðum frá selveiðum fluttum út eftir gildistöku laga þessara skal vera 2% af fob-verði reiknuðu á nýju gengi, og innheimtist gjaldið um leið og útflutningsskjöl eru afgreidd.

80 Ríkisstjórnin kveður nánar á um, hvaða afurðir falla undir ákvæði 1. og 2. 3. ágúst málsgr., og eru ákvarðanir hennar þar að lútandi fullnaðarúrskurðir.

Tekjum af útflutningsgjaldi af sjávarafurðum skal frá ágústþyrjun 1961 ráðstafað þannig: Til nýs tryggingakerfis fiskiskipa samkvæmt ákvörðun Alþingis 32%, til Fiskveiðasjóðs Íslands 30%, til Stofnlánadeildar sjávarútvegsins 30%, til Fiskimálasjóðs 5%, til byggingar haf- og fiskirannsóknarskips 1.3%, til Rannsóknarstofnunar sjávarútvegsins 1.0%, til Landssambands íslenzkra útvegsmanna 0.7%.

8. gr.

Hlutatryggingasjóðsgjald það, er útflytjendur sjávarafurða greiða samkvæmt 9. gr. laga nr. 48/1949, skal frá gildistöku laga þessara nema 1¼% af fob-verði afurða reiknuðu á nýju gengi. Frá sama tíma skal gjald þetta innheimt af afurðum, sem koma frá togurum. Tekjuauki sá, er leiðir af hækkun á hundraðshluta gjaldsins og af breiðari gjaldstofni þess, skal ganga til nýrrar deildar Hlutatryggingasjóðs, er hafi það hlutverk að aðstoða einstakar greinar útvegsins, er þær verða fyrir sérstökum, tímabundnum áföllum vegna aflabrests eða annarra utan að komandi orsaka.

Framlag ríkissjóðs í Hlutatryggingasjóð árið 1961 skal ekki vera hærra en ákveðið er í fjárlögum ársins.

9. gr.

Gjald vegna ferskfiskseftirlits (sbr. 7. gr. laga nr. 42/1960) og gjald af útfluttri saltsild til Sildarútvegshéttulags samkvæmt 7. gr. reglugerðar nr. 132/1952 skal frá gildistöku þessara laga miðað við fob-verð reiknað á nýju gengi.

10. gr.

Skattur sá á útfluttum vörum framleiddum 1960, er um ræðir í 8. gr. laga nr. 4/1960 (sbr. lög nr. 84/1960), skal frá gildistöku laga þessara nema 0.44% af niðursoðnum sjávarvörum og 2.2% af öðrum vörum, og skal miða skattinn við fob-verð reiknað á nýju gengi.

11. gr.

Eigi er heimilt að stofna til skuldar í íslenskum krónum með ákvæði þess efnis, að hún eða vextir af henni breytist í samræmi við gengi erlends gjaldeyris, nema um sé að ræða endurlánað erlent lánsfé. Sé hið erlenda lánsfé, sem þannig hefur verið endurlánað innanlands, endurgreitt fyrir eða á styttri tíma en innlenda lánið, er óheimilt að innheimta hið síðara eða vexti af því miðað við herra gengi en gildi, þegar erlenda lánið var greitt.

Ákvæði í lánssamningum, gerðum fyrir gildistöku laganna, um, að endurgreiðsla eða vextir skuli háð gengi erlends gjaldeyris, skulu ekki gild, nema þau séu í samræmi við ákvæði 1. málsgr. þessarar gr.

12. gr.

Bannað er að hækka verð á birgðum innfluttra vara, sem greiddar hafa verið á gengi í gildi fyrir 4. ágúst 1961, og sama gildir um verð á birgðum iðnaðarvara, sem framleiddar eru úr efni, sem greitt hefur verið á eldra gengi. — Til birgða teljast í þessu sambandi vörur greiddar á eldra gengi, sem ekki eru komnar í hendur innflytjenda.

13. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að setja með reglugerðum eða á annan hátt nánari fyrirmæli um framkvæmd þessara laga.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

14. gr.

80

3. ágúst

Gjört að Bessastöðum, 3. ágúst 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.
(L. S.)

Ólafur Thors.

Stjórnartíðindi 1961, A. 15.

AUGLÝSING

81

1. ágúst

um samkomulag um aðstöðu Færeyinga til handfæraveiða við Ísland.

Í dag hinn 1. ágúst 1961 fóru fram eftirfarandi erindaskipti milli utanríkisráðherra Íslands og sendiherra Danmerkur í Reykjavík um aðstöðu Færeyinga til handfæraveiða við Ísland:

UTANRÍKISRÁÐUNEYTIÐ,
Reykjavík, 1. ágúst 1961.

KGL. DANSK AMBASSADE,
Reykjavík, den 1. august 1961.

Háttvirti sendiherra!

Höjtærede Hr. Udenrigsminister!

Með tilvisun til viðræðna, sem fram hafa farið í Reykjavík nýlega, leyfi ég mér að skýra yður frá því, að ríkisstjórn Íslands er reiðubúin að gera samkomulag við ríkisstjórn yðar um aðstöðu Færeyinga til handfæraveiða við Ísland á eftirfarandi **grundvelli**:

1. Skipum, sem skrásett eru í Færeyjum, er heimilt að stunda handfæraveiðar innan fiskveiðilögsögu Íslands á svæðum þeim og árstíma, sem íslenskum skipum er heimilt að veiða með botnvörpu eða flotvörpu samkvæmt 1. gr. reglugerðar nr. 87 frá 29. ágúst 1958 og 1. gr. reglugerðar nr. 4 frá 11. marz 1961.
2. Skipum, sem skrásett eru í Færeyjum, er auk þess heimilt að stunda handfæraveiðar á svæðinu milli 4 og 8 mílna, innan fiskveiðilögsögu Íslands við Kolbeinsey.

Jeg har den ære at anerkende modtagelsen af Deres note af i dag, der på dansk lyder som følger:

„Under henvisning til de drøftelser, som har fundet sted i Reykjavík fornylig, tillader jeg mig at meddele Dem, at Islands regering er rede til at indgå en overenskomst med Deres regering om adgang for færingerne til fiskeri med håndline ved Island på følgende grundlag:

1. Skibe, som er indregistreret på Færøerne, har ret til at drive håndlinefiskeri inden for Islands fiskerigrænse på de områder og på de tider af året, hvor det er tilladt islandske skibe at fiske med bundtrawl eller flydetrawl i overensstemmelse med art. 1 i forordning nr. 87 af 29. august 1958 og art. 1 i forordning nr. 4 af 11. marts 1961.
2. Skibe, der er indregistreret på Færøerne, har desuden ret til at fiske med håndline i området mellem 4 og 8 sømil inden for Islands fiskerigrænse ved Kolbeinsö.

- 81 3. Samkomulagi þessu getur hvor aðili
1. ágúst um sig sagt upp með sex mánaða fyrir-
vara.

Ef ríkisstjórn yðar lýsir sig samþykka framangreindu, leyfi ég mér að leggja til, að orðsending þessi og svar yðar við henni skoðist sem samkomulag milli ríkisstjórna okkar, er gangi þegar í gildi.

Ég leyfi mér að votta yður, háttvirtu sendiherra, sérstaka virðingu mína.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Herra sendiherra Bjarne W. Paulson,
Sendiráði Danmerkur,
Reykjavík.

3. Denne overenskomst kan hver part
for sit vedkommende opsiges med seks
måneders varsel.

Såfremt Deres regering erklærer sig enig i foranstående, tillader jeg mig at foreslå, at denne note og Deres svar herpå anses som en overenskomst mellem vore regeringer, og at den straks træder i kraft“.

I besvarelse heraf har jeg den ære at bekræfte, at de i Deres note indeholdte forslag kan godkendes af den danske regering, og at denne tiltræder, at Deres note og dette svar udgør en overenskomst mellem de to regeringer om adgang for færøske fiskere til fiskeri med håndline ved Island med gyldighed fra dags dato.

Jeg tillader mig at bevidne Dem, højt-ærede Hr. Udenrigsminister, min mest udmærkede højagtelse.

Bjarne W. Paulson.

Hr. Udenrigsminister
Guðmundur Í. Guðmundsson,
Reykjavík.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, Reykjavík, 1. ágúst 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Niels P. Sigurðsson.

L Ö G

82

21. ágúst

um meðferð opinberra mála.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Að ég samkvæmt 55. gr. laga nr. 57 29. marz 1961, um breyting á lögum nr. 27 5. marz 1951, um meðferð opinberra mála, hef látið fella meginmál hinna fyrst nefndu laga inn í lög nr. 27 5. marz 1951 og gef þau út svo breytt:

I. KAFLI

Um það, til hvaða mála lögin taka.

1. gr.

Þau mál öll, sem handhafar ríkisvaldsins höfða til refsingar lögum samkvæmt, skulu fara eftir ákvæðum laga þessara, nema þau sæti meðferð sérdómstóla, er lög þessi taka ekki til.

2. gr.

Einnig skulu eftirfarandi mál sæta rannsókn og meðferð samkvæmt lögum þessum:

1. Mál, sem höfðað er af hálfu ríkisvaldsins til félagsslita samkvæmt ákvæðum stjórnskipulaga um félög.
2. Rannsókn út af brotum barna og unglinga, sbr. lög um vernd barna og ungmenna.
3. Mál til þess að sanna dauða horfins manns.
4. Mál til sviptingar lögræðis og til brotnáms lögræðissviptingar.
5. Mál til sviptingar erfðarétti sakir brota erfingja gagnvart arfleifanda eða samerfingja.
6. Mál til upptöku eigna vegna brota á landslögum.
7. Mál til staðfestingar lögbanni við útbreiðslu rita, mynda eða annars slíks, er ríkisvaldið hefur látið banna.
8. Mál vegna heitinga.
9. Mál til ógildingar hjúskap.
10. Mál til ákvörðunar atriða samkvæmt VII. kafla almennra hegningarlaga.
11. Mál til brotnáms ólögmeats ástands eða til að koma fram viðurlögum fyrir það, öðrum en refsingu, enda eigi fyrirsvarsmaður almenningshagsmuna aðild.
12. Rannsókn slysa og annarra ófara eða atriða lögum eða venju samkvæmt eða eftir sérstöku boði dómsmálaráðherra.

3. gr.

Kröfur borgararéttar eðlis, er af refsiverðri háttsemi rísa, má hafa uppi, rannsaka og dæma í opinberu máli samkvæmt ákvæðum laga þessara.

II. KAFLI

Um dómendur í héraði.

4. gr.

Sýslumenn utan kaupstaða, bæjarfógetar í kaupstöðum utan Reykjavíkur og sakadómarar í Reykjavík rannsaka og fara með opinber mál fyrir dómi og kveða upp dóm í þeim.

82 Í umdæmum utan kaupstaða, þar sem sérstakur lögreglustjóri er skipaður, 21. ágúst innir hann af hendi sömu störf í opinberum málum.

Í Reykjavík sæta opinber mál rannsókn, meðferð og dómsuppsögu í sakadómi, er skipaður skal eftir ákvörðun dómsmálaráðherra þremur til fimm sakadómurum, og er einn þeirra yfirsakadómari. Starfar hver þeirra sjálfstætt og á sína ábyrgð að málum þeim, sem hann fær til meðferðar samkvæmt ákvörðun yfirsakadómara, enda skiptir hann störfum með sakadómurum að öðru leyti og hefur yfirstjórn embættisins og fyrirsvar út á við.

Forseti skipar yfirsakadómara og sakadómara. Yfirsakadómari tekur laun samkvæmt III. launaflokki laga nr. 92/1955 og sakadómarar samkvæmt IV. launaflokki sömu laga.

5. gr.

Saksóknari getur kveðið svo á, að rannsókn máls og meðferð, annað hvort eða hvort tveggja, skuli fara fram í Reykjavík, eða annars staðar á landinu, þar sem honum þykir bezt við eiga, enda þótt það skyldi annars sæta rannsókn og meðferð dómara í öðru lögsagnarumdæmi, ef mál er vandasamt eða umfangsmikið.

Dómsmálaráðherra getur skipað sérstakan dóm, einum eða fleiri dómurum, er halda megi dómþing, hvar sem vera skal á landinu, ef málið þykir ofvaxið hinum reglulega dómanda vegna embættisanna eða af öðrum ástæðum.

Í Reykjavík geta þrír sakadómarar annað hvort eftir ákvörðun yfirsakadómara eða eftir boði dómsmálaráðherra farið með mál eftir rannsókn þess og dæmt það í sameiningu, enda þyki vafi vera um mikilsverð sönnunar- eða lagaatriði.

Dómur getur kvatt tvo kunnáttumenn til dómstarfa með sér í málum, þar sem sérkunnáttu þykir sérstök þörf.

6. gr.

Sjó- og verzlunardómur starfar að þeim málum, er í 1. og 2. tölul. 200. gr. laga um meðferð einkamála í héraði greinir. Siglingadómur fer með þau mál, sem í lögum nr. 68/1947 segir. Um meðferð þessara refsímála fer eftir lögum þessum og ákvæðum 205. og 206. gr. laga um meðferð einkamála í héraði.

Nú verður það uppvíst í sjó- eða verzlunardómsmáli eða ástæða þykir til að ætla, að sökunautur hafi einnig framið aðrar refsiverðar athafnir, og skal þá einnig rannsaka og dæma þær í þeim dómi ásamt sjó- eða verzlunarbrotunum.

Nú kemur það upp í almennu refsímáli eða ástæða þykir til að ætla, að sökunautur hafi einnig framið refsivert sjó- eða verzlunarbrot, og skal þá rannsókn og meðferð þess brots eða þeirra brota sameina rannsókn og meðferð almenna brotsins eða almennu brotanna, enda skal þá nefna meðdómendur samkvæmt 1. málsgrein.

7. gr.

Kirkjudómur fer með refsímál vegna afbrota biskups og presta þjóðkirkjunnar út af hneykslanlegu framferði þeirra í embættisathöfnum eða einkalífi, enda sé ekki um almenn refsiverð brot að tefla. Forsæti í kirkjudómi skipar viðkomandi héraðsdómari (í Reykjavík sakadómari), en til meðdómenda kveður hann tvo þjónandi þjóðkirkjupresta.

Ákvæði 2. og 3. málsg. 6. gr. eiga með samsvarandi hætti við mál samkvæmt 1. málsgrein.

8. gr.

Skýlt er hverjum manni, karli sem konu, er fullnægir lögmæltum skilyrðum, að taka við kvaðningu héraðsdómara til meðdómendastarfa.

Undan kvaðningu eru skyldir:

1. Dómarar og ritari hæstaréttar, aðrir embættisdómarar og fulltrúar þeirra.
2. Ráðherrar og skrifstofustjórar í stjórnarráði.

3. Biskup og prestar þjóðkirkjunnar, nema í kirkjudómi.
4. Löggiltir málflutningsmenn og fulltrúar þeirra.
5. Embættislæknar og ljósmæður.
6. Saksóknari og fulltrúar hans.

9. gr.

Almenn skilyrði til meðdómendastarfa eru þessi:

1. Nægilegur andlegur þroski og andleg og líkamleg heilbrigði.
2. Óflekkað mannorð.
3. Lögræði og fjárforræði.
4. Aldur frá 25—70 ára.
5. Sérþekking á sakarefnum.

10. gr.

Um skilyrði meðdómenda til þátttöku í meðferð einstaks máls fer samkvæmt ákvæðum laga um meðferð einkamála í héraði.

11. gr.

Um skyldu og skilyrði meðdómenda samkvæmt 8.—10. gr. dæmir héraðsdómari, en skjóta má úrlausn hans til hæstaréttar eftir reglum um kæru til æðra dóms. Sama er um forföll meðdómenda.

12. gr.

Áður en meðdómandi tekur til starfa fyrsta sinni, skal hann undirrita í þingbók heit að viðlögðum heiðri sínum og drengskap um það, að hann skuli leysa starfann af hendi, svo sem hann hyggur sannast og réttast og helst að lögum.

Um greiðslu til meðdómenda fer samkvæmt 2. málsg. 203. gr. laga um meðferð einkamála í héraði.

13. gr.

Í málum samkvæmt 5. gr., 3. málsg., kveður héraðsdómari meðdómendur til að frumprófi loknu eða síðar, ef þá reynist ástæða til. Taka meðdómendur þátt í rannsókn, málsmeðferð og dómsuppsögn. Héraðsdómari stýrir dómi og kveður einn upp úrskurði, þá er efni verða til, skipar verjanda, ákveður málshöfðun, gefur út stefnur, nefnir skoðunar- og matsmenn, spyr sökunaut, heitfestir vitni og spyr þau, sér um samningu dóms og afgreiðslu dómsgerða og kemur yfir höfuð fram út á við fyrir hönd dómsins. Í fjölskipuðum dómi löglærðra manna framkvæma þeir allir þessar athafnir.

14. gr.

Nú missir meðdómandi við, og kveður héraðsdómari þá annan til, er taki við máli, þar sem hinn þraut, nema héraðsdómara þyki sérstök ástæða til að endurtaka það, sem áður hefur farið fram í málinu. Annars fer sem í 192. gr. laga um meðferð einkamála í héraði segir.

15. gr.

Dómari getur látið löggiltan fulltrúa sinn framkvæma rannsókn fyrir dómi og kveða upp dóma og úrskurði, enda fullnægi hann skilyrðum 1. málsg. 33. gr. laga um meðferð einkamála í héraði.

Að öðru leyti gilda ákvæði II. kafla laga um meðferð einkamála í héraði, eftir því sem við á.

16. gr.

Málsmeðferð fyrir dómi er opinber, nema dómara þyki ástæður þær, er í 2. mgr. segir, standa því í vegi.

82 Rannsókn fer fram fyrir luktum dyrum:

21. ágúst a. ef dómari telur þess þörf til að leiða sannleikann í ljós, t. d. á frumstigi rannsóknar;
- b. til hlífðar sökunaut, þegar sérstaklega stendur á, eða nánustu vandamönnum hans, vitnum eða öðrum;
- c. ef sökunautur er undir 18 ára aldri;
- d. af velsæmisástæðum eða
- e. annars vegna hagsmuna ríkis eða almennings.

Dómari getur bannað að skýra opinberlega frá atriðum í opinberri rannsókn eða að gera uppdrætti eða myndir af mönnum í þinghaldi eða öðru, sem þar fer fram eða er til sýnis.

17. gr.

Rannsókn opinberra mála og dómsmeðferð að öðru leyti fer fram fyrir sakadómi og á þeim stað og tíma, sem dómari eða dómsformaður ákveður hverju sinni. Dómsmálaráðherra getur þó, að fengnum tillögum viðkomandi dómara, ákveðið, að sakadóm í kaupstöðum eða kaupsíðum, sbr. 2. málsg. 4. gr., til meðferðar opinberra mála skuli halda ákveðna vikudaga og á ákveðinni klukkustund, ef mál eru fyrir hendi.

18. gr.

Hverju héraðsdómaraembætti utan Reykjavíkur og embætti sakadómara í Reykjavík skal fylgja sakadómsbók, ein eða fleiri, þar sem skrá skal að efni til það, sem fram fer í opinberum málum, nema ræður málflytjenda, og sérstök dómabók, þar sem skrá skal dóma í opinberum málum.

Nú er rannsókn framkvæmd á hendur sökunaut vegna margra sakaratriða eða á hendur fleiri sökunautum, og skal þá, ef kostur er, skráð þannig í þingbók, að síðar megi, þegar eftirrit er tekið úr bókinni, hafa samfellt eftir föngum það, sem varðar eitt og sama sakaratriði. Dómsmálaráðherra getur sett nánari fyrirmæli um þetta.

Rétt er að hraðrita eða taka á talvél skýrslur í opinberu máli.

Saksóknari skal halda sakaskrá fyrir land allt. Dómsmálaráðherra setur fyrirmæli um sakaskrá og sakavottorð.

19. gr.

Ritlaun greiðast ekki fyrir eftirrit úr bókum þeim, er í 18. gr. getur, eða fyrir eftirrit af skjölum, er til opinbers máls heyra, ef eftirritið er nauðsynlegt til sóknar þess eða varnar eða í sambandi við rannsókn þess eða málskot, eða það er veitt til þess að koma fram skaðabótakröfu í opinberu máli eða í þágu handhafa ríkisvaldsins. Eftirrit þessi skal í té láta, svo fljótt sem framast er unnt.

Að öðru leyti gilda ákvæði III. kafla laga um meðferð einkamála í héraði um opinber mál, eftir því sem við getur átt.

III. KAFLI**Um ákærvaldið.****20. gr.**

Saksóknari ríkisins fer með ákærvaldið.

Forseti skipar saksóknara. Hann skal fullnægja lagaskilyrðum til skipunar í dómaraembætti í hæstarétti. Saksóknari nýtur sömu launa og annarra lögkjara sem hæstaréttardómarar, eftir því sem við verður komið.

Dómsmálaráðherra skipar fulltrúa með lögfræðiprófi og annað starfslið til aðstoðar saksóknara með samþykki hans.

Fulltrúar og aðrir starfsmenn saksóknara taka samkvæmt launalögum sömu **82**
laun og hliðstæðir starfsmenn í Stjórnarráði Íslands eftir nánari ákvörðun dóms- 21. ágúst
málaráðherra.

Saksóknari hefur embættisskrifstofu í Reykjavík.

21. gr.

Saksóknari skal hafa gætur á afbrotum, sem framin eru. Hann kveður á um rannsókn opinberra mála og hefur yfirstjórn hennar og eftirlit. Getur hann gefið lögreglumönnum fyrirmæli og leiðbeiningar um framkvæmd rannsókna og verið við hana staddur eða látið fulltrúa sinn vera það. Hann höfðar opinber mál, sbr. þó 112.—114. gr., tekur ákvörðun um áfrýjun þeirra og gegnir að öðru leyti þeim störfum, sem honum eru falin í lögum.

Áður en saksóknari ákveður málshöfðun á hendur opinberum starfsmanni fyrir brot í starfi, skal hann jafnan leita umsagnar ráðuneytis þess, sem í hlut á. Ráðuneytinu ber að láta saksóknara í té rökstudda umsögn og tillögur, svo fljótt sem verða má.

Haldast skulu sérákvæði í lögum, þar sem svo er mælt, að dómsmálaráðherra kveði á um rannsókn, höfðun og áfrýjun opinberra mála. Þegar svo stendur á, gefur dómsmálaráðherra saksóknara fyrirmæli um rannsókn og aðrar framkvæmdir og leggur samþykki sitt á ákæruskjal og áfrýjunarstefnu.

Dómsmálaráðherra hefur eftirlit með framkvæmd ákærvalds og getur krafðið saksóknara skýrslu um einstök mál.

22. gr.

Þegar saksóknari er svo riðinn við mál eða aðilja, að hann mætti eigi gegna dómarastörfum í því, skal hann tilkynna það dómsmálaráðherra. Nú berst ráðherra slík tilkynning eða hann fær vitneskju um þetta með öðrum hætti, og skipar hann þá annan löghæfan mann, sbr. 2. málsg. 20. gr., til meðferðar þess máls. Sama gildir, ef saksóknari hefur lögmat forföll.

23. gr.

Nú skal mál því aðeins höfða, að sá krefjist þess, sem misgert er við, og skal handhafi ákærvalds og dómari rannsaka það af sjálfsdáðum, hvort sá, er máls-höfðunar krefst, er réttur málsaðili. Ef svo þykir ekki vera, skal málshöfðunar synja og vísa máli frá dómi, ef það hefur farið til dóms.

Ef verknaður felur bæði í sér brot, er opinberri málshöfðun skal sæta, og brot, er sætir málshöfðun einstaks aðilja, getur saksóknari höfðað mál fyrir bæði brotin, ef sá aðili óskar þess, enda ber þá að dæma þau og ákveða refsingu í einu lagi. En láta skal þó mál falla niður fyrir það brot, er einstakur aðili átti sök að, ef hann krefst þess, unz dómur er upp kveðinn í héraði.

24. gr.

Nú þykir verknaður að vísu refsiverður að landslögum, en þó þykir mega telja, að hvorki almenningshagsmunir né almenningsálit krefjist málshöfðunar né refs-dóms, svo sem ef langt er liðið síðan brot var framið, án þess þó að refsikrafa sé fyrnd, og sökunautur hefur síðan hegðað sér óaðfinnanlega, ef telja má álit manna á verki hafa breytt sökunaut í hag, síðan refsíákvæði var sett, ef telja má brot mjög lítilsvert eða miklar eru málsbætur, brot hefur valdið sökunaut sjálfum sérstaklega óvenjulegum þjáningum o. s. frv., og getur þá héraðsdómari sent saksóknara tillögur um niðurfellingu saksókna. Saksóknari getur bæði að tillögu héraðsdómara og af sjálfsdáðum lagt til, að saksókn verði felld niður. Dómsmálaráðherra ákveður síðan eða gerir tillögu um, hvort neyta skuli heimildar stjórnarskrár aða annarra laga, er þar um kynnu að vera sett, um niðurfellingu saksókna.

- 82 Binda má niðurfelling saksóknar skilyrðum, svo sem að sökunautur sæti eftir-
 21. ágúst liti einstakra manna, félags eða stofnunar, að honum verði komið í vist á góðu heimili tiltekinn tíma, að hann fremji ekki refsiverðan verknað tiltekinn tíma, allt að fimm árum, neyti ekki áfengra drykkja eða deyfilyfja tiltekinn tíma, greiði tiltekna sekt eða bætur, ef því er að skipta o. s. frv.

IV. KAFLI

Um varnarþing.

25. gr.

Aðalrannsókn opinbers máls fyrir dómi skal þar fara fram, sem varnarþing þess er samkvæmt ákvæðum þessa kafla, að svo miklu leyti sem því verður við komið. En auk þess skal rannsaka mál þessi fyrir dómi eða utan dóms eftir þörfum, þar sem hentugt og nauðsynlegt þykir.

Dómara opinbers máls er rétt að sækja eða láta sækja sökunaut í annað lögsagnarumdæmi og láta birta þar stefnur og aðrar tilkynningar án atbeina héraðsdómara þar.

Nú leikur vafi á því, hvaða héraðsdómari eigi að rannsaka opinbert mál eða hvar hagfelldast sé, að rannsókn þess fari fram, og má þá bera þessi atriði undir saksóknara, sem sker úr því til fullnaðar. Með sama hætti getur saksóknari af sjálfsdáðum kveðið á um það, fyrir hvaða dómi rannsókn skuli fara fram.

26. gr.

Nú er einn maður fyrir sök hafður, og má mál þá höfða í lögsagnarumdæmi, þar sem brot var framið (brotavarnarþing). Nú er vafasamt, í hvaða lögsagnarumdæmi telja skal brot framið eða eitt eða fleiri brot eru framin í fleirum en einu lögsagnarumdæmi, og má þá höfða mál í hvoru eða hverju þeirra, sem hagfelldast þykir.

Nú verður því ekki komið við eða óhagfelldast þykir að höfða mál á brotavarvarþingi, og má þá mál höfða í lögsagnarumdæmi, þar sem sökunautur kann að hafa verið handtekinn, eða þar sem brotið kemst upp eða á heimilis- eða dvalarvarvarþingi hans hér á landi, eftir því sem við verður komið eða hagfelldast þykir.

27. gr.

Nú er brot framið hér á landi utan allra lögsagnarumdæma og ákvæðum næstu greinar hér að ofan verður ekki við komið, og ákveður þá héraðsdómari, hvar mál skuli höfðað, en bera má hann það mál undir saksóknara, enda þoli málið þá bið, er þar af verður.

Ef brot er framið á íslenzku skipi eða flugfari utan íslenzkrar hafnar, má höfða mál út af því í lögsagnarumdæmi, þar sem skipið eða flugfarið tekur fyrst höfn þar eftir hér á landi, nema saksóknara þyki hagfelldara að reka það annars staðar. Ef ekki hefur þá verið ger reki að málinu, skal fara eftir fyrirmælum 1. málsgreinar.

Nú er brot framið erlendis og sótt verður hér á landi sök út af því, og má þá sækja hana þar, sem sökunautur stígur hér fyrst þar eftir á land, nema saksóknara þyki hentara að reka það annars staðar. Nú hefur þá ekki verið ger reki að málinu, og fer þá eftir 1. mgr.

28. gr.

Nú eru fleiri menn en einn á refsiverðan hátt riðnir við brot, eitt eða fleiri, og skal þá að jafnaði sök sækja í einu lagi á hendur þeim báðum eða öllum, enda þótt þeir eigi ekki sama varnarþing samkvæmt ákvæðum undanfarandi greina, þar sem

sækja má einn þeirra eða fleiri samkvæmt ákvæðum hér að framan. Ef mál hefur verið höfðað gegn einum eða fleirum sér í lagi eða sitt í hvoru eða hverju lögsagnarumdæmi, getur saksóknari ákveðið, að það eða þau skuli niður falla og sökunautar sóttir í einu máli á sama varnarþingi. Með sama hætti getur hann kveðið svo á, að aðgreina skuli mál, er höfðuð hafa verið saman á hendur fleiri en einum manni, ef hann telur málin ekki saman eiga eða óhentugra að sækja þau í einu lagi.

82
21. ágúst

Nú hafa fleiri menn en einn framið brot saman, en sumir þeirra eða allir hafa einnig framið önnur brot, og skal þá að jafnaði höfða mál út af öllum brotunum í einu lagi.

29. gr.

Nú er héraðsdómari í vafa um, á hvaða varnarþingi mál skuli höfða eða hvort höfða skuli mál gegn fleiri mönnum en einum saman, og getur hann þá leitað um það fyrirmæla saksóknara.

Saksóknari getur, eftir því sem honum virðist henta, valið á milli brotavarnarþings, handtökuvarnarþings og heimilis- og dvalarvarnarþings eða annars varnarþings, ef það þykir hentugra til þess að afla sakargagna, til að hraða máli eða vegna ráðstafana, sem gera þarf gagnvart sökunaut. Ákvörðunum saksóknara um þessi efni verður ekki haggð í dómi, enda verður málsmeðferð í héraði ekki ómerkt af því einu, að mál hafi verið sótt á röngu varnarþingi.

30. gr.

Mál samkvæmt 2. gr. laga þessara skal höfða á varnarþingi, sem saksóknari ákveður.

31. gr.

Ákvæði þessa kafla taka og til þeirra mála, er því aðeins skal höfða, að sá krefjist þess, er misgert er við, eftir því sem við getur átt.

V. KAFLI

Um lögreglumenn og upphaf rannsóknar.

32. gr.

Sýslumenn eru lögreglustjórar utan kaupstaða og bæjarfógetar í kaupstöðum utan Reykjavíkur. Í kaптúnum, þar sem sérstakur lögreglustjóri er skipaður, fer hann með lögregluvald. Þar sem sérstakir lögreglumenn eru skipaðir, eru þeir lögreglustjóra til aðstoðar. Annars staðar aðstoða hreppstjórar lögreglustjóra.

Sakadómari í Reykjavík skal stýra rannsóknum opinberra mála þar og fara með stjórn þeirra lögreglumanna, sem ætlað er að rannsaka brot, að því er þau störf varðar.

Dómsmálaráðherra setur lögreglumönnum fyrirmæli um rannsókn brota að fengnum tillögum saksóknara, yfirsakadómara og lögreglustjóra í Reykjavík.

33. gr.

Hver, sem skipaður er lögreglumaður, skal hafa lokið prófi, er sýni, að hann sé þeim kostum búinn og hafi þá kunnáttu, sem nauðsynleg er til starfans. Skulu þeir einir valdir til starfans, sem telja má valinkunna og vandaða. Allir lögreglumenn, bæði þeir, sem nú eru, og þeir, er síðar verða skipaðir, skulu vinna svofellt heit: Því heiti ég og legg við drengskap minn og heiður, að lögreglumannsstarfa minn skal ég rækja með kostgæfni og samvirkusemi í hvívetna og vinna að því eftir fremsta megni að halda uppi stjórnarskrá lýðveldisins og öðrum lögum þess.

- 82** Dómsmálaráðherra setur reglur um kennslu lögreglumanna, prófkröfur og önnur
 21. ágúst hæfiskilyrði að fengnum tillögum saksóknara, yfirsakadómara og lögreglustjóra í Reykjavík. Sakadómari hefur umsjón með kennslu og prófun lögreglumanna í öllu, er lýtur að rannsókn brota.

Dómsmálaráðherra setur lögreglumönnum erindisbréf.

34. gr.

Lögreglumönnum ber að sýna árvegni í starfa sínum og kunna glögg skil á ábyrgð þeirri, sem starfa þeirra fylgir. Hlutverk þeirra er að halda uppi lögum og reglu, greiða götu manna, þar sem það á við, stemma stigu við ólögmætri hegðun og vinna að uppljóstran brota, sem framin eru, og vera rannsóknardómara til aðstoðar í hvívetna. Þeir skulu kynna sér þau lög og reglur, sem þeir eru settir til að viðhalda, svo sem refsilöggjöf, umferðalöggjöf, áfengislöggjöf, lögreglusamþykktir o. s. frv. Þeir skulu vera kunnugir staðháttum á starfssvæði sínu, svo sem föng eru á, og vita skil á brotamönnum og háttum þeirra. Þeim ber að afla sérstakrar þekkingar og æfingar í rannsókn vettvagns, þannig að sakargögn fari ekki forgörðum. Kunna skulu þeir að taka skýrslur af mönnum, færa þær skilmerkilega í letur og rita greinargóðar frásagnir um atburði í starfa sínum.

35. gr.

Nú fá lögreglumenn vitneskju eða rökstuddan grun um, að refsiverð háttsemi, er beri undir opinbera ákærvaldið, hafi drýgð verið í umdæmi þeirra, hvort sem það er fyrir kæru eða skýrslu annarra manna eða með öðrum hætti, og ber þeim þá að hefja af sjálfsdáðum rannsókn málsins og gera þær ráðstafanir, sem löglegar, nauðsynlegar og heppilegar eru til að afla sakargagna og gæta þess, að þau spillist ekki, svo og framkvæma hvað eina, er horfir til glöggvunar á málavöxtum og lög leyfa, svo sem:

1. Leita þeirra, sem brot hafa framið eða grunaðir eru um brot, prófa þá m. a. um háttsemi og dvalarstaði á þeim tíma, sem brot var framið.
2. Finna sjónarvotta og heyrnar og aðra, sem skýrslu kunna að geta gefið til skýringar sakaratriðum, og prófa þá, svo fljótt sem kostur er, þ. á m. afla sem nákvæmastrar frásagnar um orð, útlit og háttsemi grunaðs manns, og þess, sem kveðst hafa orðið fyrir broti, þegar eftir að það tjaist hafa verið framið, athuga fjármeðferð og efnahag grunaðs manns, bæði fyrir brot og eftir, er því er að skipta.

Þegar sannreyna skal, hvort maður endurbekki annan mann, skal hann látiinn benda á þann mann í hópi fleiri manna, ef þess er kostur.

3. Rannsaka vettvang, gera af honum glöggvan uppdrátt, framkvæma þar mælingar, afgirða hann eða teppa umferð um hann í bili og varna þar við röskun á ummerkjum, unz vettvangsrannsókn hefur farið fram.
4. Hafa uppi á munum, sem brot hefur verið framið með eða ætla má til þess ákveðna, svo og munum, sem brot hefur komið niður á eða gerðir hafa verið með refsiverðum verknaði, og athuga, hvort grunaður maður hefur nokkra þá muni í vörzlum sínum, er benda til vistar hans á vettvangi.
5. Athuga, hvort verknaður hefur látið eftir sig merki á mönnum eða munum, svo sem á líkama manna, klæðum, hjólför á vegi, merki eftir verkfæri, fingraför og fóta, og rannsaka eða láta rannsaka þau.
6. Hlutast til um sérfræðilega rannsókn á mönnum, munum og vettvangi, eftir því sem ástæða er til, svo sem blóðrannsókn og aðra læknisrannsókn, efna- og eðlisfræðilega rannsókn, leturrannsókn o. s. frv.
7. Annast töku ljósmynda af vettvangi, mönnum og munum eftir þörfum.

Gefa skulu lögreglumenn sakadómara í Reykjavík og annars staðar héraðs- **82**
dómara skýrslu um aðgerðir, svo fljótt sem verða má.

21. ágúst

Nú er svo mælt í lögum, að einstakur maður eigi ákærvald eða skuli taka þátt í því, og skulu lögreglumenn þá tilkynna yfirboðara sínum málavöxtu og gera nauðsynlegar ráðstafanir til að vernda það ástand, sem er, eða til þess, að síðari rannsókn megi fara sem heppilegast fram, ef reki verður gerður að málinu samkvæmt kröfu aðila.

36. gr.

Nú fer maður með starfa og brýtur öryggisreglur, sem um hann eru settar, og skal lögreglumaður þá til bráðabirgða varna honum að rækja starfann, m. a. með því að taka af honum atvinnuskírteini, stöðva farartæki hans, loka starfhýsi hans eða með öðrum viðeigandi hætti, ef það er nauðsynlegt til að afstýra hættu eða brot er stórfellt.

37. gr.

Við yfirheyrslu, leit, kyrrsetningu muna og aðra rannsókn skal lögreglumaður hafa einn greinargóðan og trúverðugan vott hið fæsta, sé þess kostur.

38. gr.

Lögreglumenn skulu gæta þess í störfum sínum, að mönnum verði ekki gert tjón, óhagræði eða miski frammar en óhjákvæmilegt er, eftir því sem á stendur. Ekki mega þeir beita sakaðan mann neins konar harðræði fram yfir það, sem nauðsynlegt er til þess að vinna bug á mótlæða hans gegn lögmætum aðgerðum, né á annan hátt beita hann ólögmati þvingun í orði eða verki, svo sem með hótunum o. s. frv.

Nú telur maður sig sæta ólögmatum harðræðum af hendi lögreglumanns, og á hann þá rétt á því að koma fyrir yfirmann lögreglumannsins, svo fljótt sem kostur er, og bera fram kvörtun fyrir honum.

39. gr.

Lögreglumenn skulu stöðugt miða alla rannsókn sína við það, að leiða hið sanna og rétta í ljós í hverju máli, sem þeir hafa til meðferðar, og rannsaka jöfnum höndum þau atriði, sem benda til sektar sakaðs manns og sýknu. Þeir taka skýrslur af grunuðum mönnum og vitnum, áður en til dómara næst, og síðan, eftir því sem þörf þykir og dómari ákveður. Lögreglumaður lætur þann, sem hann prófar, fyrst gera grein fyrir heiti sínu, aldri, stöðu og heimilisfangi eða dvalarstað. Síðan brýnir hann alvarlega fyrir honum að gefa sönn og rétt svör við spurningum og draga ekkert undan, er máli kann að skipta, og ganga skal úr skugga um það, ef ástæða er til, hvort skýrsla prófaðs manns er reist á sjálfs hans skynjan eða sögu-sögn annarra. Þess skal jafnan gætt vandlega, að svör manna við spurningum séu skilmerkileg og rétt færð í letur og sem orðrættast, einkum ef um svör grunaðra manna er að tefla.

40. gr.

Sökuðum manni, sem lögreglumaður yfirheyrir, skal á það bent, að honum sé óskýlt að svara spurningum, er beinlínis varða brot það, sem hann er grunaður um, og jafnframt á það, að þögn hans kunni að verða skýrð honum í óhag.

Spurningar lögreglumanna skulu vera skýrar, stuttar og ótvíræðar. Ekki mega þeir reyna með nokkrum hætti að rugla mann með ósannindum eða á annan hátt, þannig að verða kynni til þess, að hann vissi miður en ella, hverju hann svaraði, eða til þess, að hann svaraði röngu. Þá mega þeir ekki gefa sökuðum manni fyrirheit um ívilnanir eða fríðindi, ef hann meðgangi, enda séu slík fyrirheit ólögleg eða það sé ekki á valdi þeirra að veita þau.

82 Ekki má prófa mann lengur en 6 klukkustundir í einu, enda fá hann að öðru leyti nægilegan svefn og hvíld. Skal hverju sinni bókað, hvenær prófun hefst og hvenær henni lýkur.

Lögreglumenn skulu spyrja hvern mann sér án viðurvistar annarra sakaðra eða vitna, unz ástæða kann að verða til samprófunar á síðara stigi rannsóknar.

Nú skal spyrja barn yngra en 16 ára, og skal þá tilkynna það barnaverndarnefnd, ef þess er kostur, og getur nefndin þá sent fulltrúa sinn til að vera við yfirheyrslurnar.

Nú kann prófaður maður ekki íslenzku eða skjali þarf að snúa af íslenzku á erlent mál eða af erlendu máli á íslenzku, og skal þá, ef kostur er og þurfa þykir, kveðja löggiltan dómtúlk og skjalþýðanda til aðstoðar. Annars kostar skal fá þann, er færanastan má telja.

Lögreglumenn gera skriflegar og nákvæmar skýrslur um rannsókn sína og staðfesta þær fyrir dómi samkvæmt ákvörðun dómara.

41. gr.

Skylt er mönnum að viðlögðum sektum, ef þeir eru til þess kvaddir og ef þeir mega án hættu fyrir líf eða heilsu sína eða vandamanna eða annarra, sem þeir eiga að annast, eða án tilfinnanlegs atvinnutjóns, að veita rannsóknardómara og lögreglumönnum lið í þarfir opinberrar rannsóknar. Svo er manni og undir sama skilorði skylt að láta lögreglumönnum í té muni, er hann ræður yfir, í þarfir opinberrar rannsóknar, svo sem hús og flutningatæki, en hafa skal hann endurgjald fyrir verk og annað, er hann lætur lögreglumönnum í té samkvæmt þessari grein, og fer um það sem um annan sakarkostnað.

Undanþegnir skyldunni eru nánustu vandamenn sökunauts.

42. gr.

Nú telur sakadómari eða lögreglustjóri ekki ástæðu til þess að sinna framkominni kæru eða til að halda áfram rannsókn út af henni, og er honum þá skylt að láta kæranda í té skriflega ályktun sína þar um ásamt skjölum eða eftirriti af skjölum þeim, er málið varða. Og getur kærandi þá borið málið undir saksóknara, sem tekur ákvörðun um, hvort kæru skuli sinnt eða rannsókn haldið áfram.

Nú hafa lögreglumenn framkvæmt rannsókn á hendur tilteknum sökuðum manni, en ekki hafa sakaratriði eða sakargögn þótt nægileg til ákæru, og á þá eigi að halda rannsókn áfram eða taka hana upp af nýju gegn þeim manni, nema ný sakargögn séu fram komin eða þau séu líkleg til að koma fram, enda sé refsikrafa þá eigi fyrnd að lögum eða saksókn niður felld samkvæmt ákvæðum stjórnarskrárinnar. Þó gildir áðurgreint ákvæði ekki, ef rannsókn má telja líklega til styrktar skaðabótakröfu vegna brots, ef það þykir standa aðila á nægilega miklu að koma fram skaðabótakröfu sinni.

Nú hefur rannsókn gegn sökuðum manni verið felld niður, og á hann þá rétt á vottorði sakadómara eða lögreglustjóra um það.

VI. KAFLI

Um hald á munum.

43. gr.

Leggja skal hald á muni, sem ætla má, að hafi sönnunargildi í opinberu máli, þeirra hefur verið aflað á refsiverðan hátt eða ætla má, að þeir verði gerðir upptækir.

Til muna í þessu sambandi teljast einnig skjöl.

44. gr.

82

21. ágúst

Hald má leggja á bréf, símskeyti og aðrar sendingar og muni, sem eru í vörzlum pósts og síma, enda sé það gert til rannsóknar á ætluðu broti, er varðað getur 20000 króna sekt, og heimilt væri að kyrrsetja og athuga slík skjöl og muni, ef komin væri í hendur viðtakanda. Tilkynna skal sendanda og viðtakanda tökuna, ef þeir hafa ekki verið viðstaddir. Dómari kveður á með úrskurði um rannsókn á efni slíkra skjala og sendinga.

45. gr.

Hverjum, sem löglega handtekur sakaðan mann, framkvæmir rannsókn á vettvangi, gerir leit í húsum eða annars staðar eða leit á mönnum, er rétt að leggja hald á muni, sem þá finnast og telja má til sakargagna. En tilkynna skal þetta dómara, svo fljótt sem verða má.

46. gr.

Í þarfir rannsóknar brots má loka herbergjum eða húsum, afgirða ákveðin svæði eða varna mönnum för um þau, gefa út bann við að taka muni úr ákveðnu takmarki o. s. frv.

47. gr.

Dómari getur, þegar öryggi ríkisins krefst þess eða um mikilsverð sakamál er að ræða, úrskurðað hlustanir í síma, sem sökunautur hefur eða ætla má hann nota.

VII. KAFLI

Um leit.

48. gr.

Nú er rannsókn háð vegna brots, er varðað getur annað hvort 20000 króna sekt eða sekt og upptöku eignar, og er þá rétt að gera leit í húsum sakaðra manna, geymslustöðum, hirzlum, skipum og öðrum farartækjum að munum, sem hald skal á leggja, eða annars til öflunar sakargagna.

Leit má gera hjá öðrum mönnum en sökuðum, þegar slíkt brot hefur verið framið þar eða sakaður maður handtekinn eða gildar ástæður eru til að ætla, að þar finnist munir, sem hald ber að leggja á, eða önnur sakargögn, þar á meðal bækur, bréf og önnur skjöl.

49. gr.

Leit að manni, sem handtaka skal eða leiða á fyrir rannsóknara eða dómara, má gera í húsi hans og húsum annarra manna, ef gild ástæða er til að ætla, að sá, sem leitað er, haldi sig þar.

50. gr.

Í húsakynnum, sem opin eru almenningi, og í húsum, þar sem lausungarlýður og brotamenn venja komur sínar, má leit gera, er þörf þykir, þótt eigi sé fullnægt skilyrðum 48. og 49. greinar.

51. gr.

Leit samkvæmt 48. og 49. gr. skal ákveðin í úrskurði dómara. Þó er lögreglu-mönnum jafnan rétt að framkvæma leit af sjálfsdáðum, ef bið eftir úrskurði dómara veldur hættu á sakarspjöllum.

52. gr.

Húsráðanda eða staðar, þar sem leit er gerð, skal veittur kostur á að vera viðstaddur leitina, ef unnt er. En ef hann er fjarverandi, skulu heimilisfastir venzlamenn hans, þjónar eða aðrir til þess kvaddir.

82

21. ágúst

Leit má framkvæma á hvaða degi, sem vera skal, og á öllum tímum sólarhrings, ef hún þolir ekki bið.

53. gr.

54. gr.

Leit á manni og líkamsskoðun má gera, ef hann er sakaður um brot, er varðað getur 20000 króna sekt eða sektum og upptöku eigna. Má m. a. taka honum blóð og framkvæma á honum aðra þá rannsókn, er gerð verður á honum heilsu hans að meinalausu.

55. gr.

Á öðrum en sökuðum manni má leit gera, ef ástæða er til að ætla, að hann hafi á sér muni, er hald skal á leggja, eða vitneskja fáist við leitina um sakaratriði, enda geti brot það, sem rannsakað er, varðað 20000 króna sekt eða sekt og upptöku eigna.

56. gr.

Um leit og líkamsrannsókn samkvæmt 54. og 55. gr. skal kveðið á með úrskurði dómara. Þó er lögreglumanni rétt að ákveða slíka rannsókn, ef henni má eigi fresta, unz úrskurður dómara er fenginn.

Leit og líkamsrannsókn á konum skal framkvæmd af konum eða lækni, ef því er að skipta.

57. gr.

Af mönnum má taka myndir og figraför í þarfir opinberrar rannsóknar.

58. gr.

Haldast skulu sérákvæði í lögum um leit í húsum og á mönnum, svo og um líkamsrannsóknir.

VIII. KAFLI

Um handtöku.

59. gr.

Rétt er dómara jafnan að gefa skipun um handtöku grunaðs manns, er það má telja nauðsynlegt vegna rannsóknar máls. Slíka skipun getur dómari þó ávallt gefið, ef maður sinnir ekki að nauðsynjalausku kvaðningu um að koma fyrir lögreglumann eða dómara.

Rétt er dómara að gefa út handtökuskipan, birta hana opinberlega og skora á hvern sem er að framkvæma hana:

1. Ef handtekinn maður víkur úr gæzlu eða refsivist eða maður brýtur bann dómara við för úr ákveðnu marki eða firrir sig eftirliti, sem dómari hefur sett honum.
2. Ef ókunnugt er um dvalarstað manns, sem sakaður er um brot, sem varðað getur 20000 króna sekt eða 6 mánaða refsivist.

60. gr.

Heimilt er einstökum manni að handtaka mann:

1. Ef dómari hefur skipað handtöku samkvæmt 59. gr., 2. mgr.
 2. Ef hann stendur mann að háttsemi, sem varðað getur refsivist og sætir opinberri ákæru.
 3. Ef maður ærist á almannafæri eða veldur þar hneyksli.
- Handtekinn mann skal tafarlaust leiða fyrir lögreglumann eða dómara.

61. gr.

Skylt er lögreglumönnum að handtaka mann eftir skipun dómara. Þeim er og rétt að taka mann fastan án dómsúrskurðar:

1. Ef þeir standa hann að refsiverðri hegðun, enda sæti brotið opinberri ákæru. **82**
2. Ef maður er grunaður um brot og gefur ekki lögreglumanni skýrslu um nafn sitt og heimilisfang eða reikar um heimilislaus. **21. ágúst**
3. Ef það þykir nauðsynlegt grunuðum manni eða öðrum til varnar.
4. Ef það þykir nauðsynlegt til þess að aftra grunuðum manni frá því að spilla sakargögnum eða fara úr lögsagnarumdæmi eða torvelda rannsókn máls að öðru leyti, enda megi telja varhugavert að biða skipunar dómara.
5. Ef maður hefur leyfislaut farið úr gæzlu eða firrt sig eftirliti, sem honum hefur löglega verið sett.
6. Ef maður hefur ekki forfallalaust gegnt kvaðningu lögreglumanns til að gefa skýrslu í opinberu máli.
7. Ef maður ærist á almannafæri eða veldur þar hneyksli, eða hefur hér ekki landvistarleyfi.

Lögreglumaður skal hverju sinni meta, hvort nauðsyn sé handtöku þegar í stað, t. d. vegna hættu á undanskoti sakargagna, flótta sakaðs manns, framhaldi refsiverðrar háttsemi o. s. frv.

Alþingismenn má ekki taka fasta, meðan Alþingi stendur, nema þeir séu staðnir að glæp.

62. gr.

Rétt er lögreglumönnum án dómsúrskurðar að leita manns, sem handtaka skal, á heimili hans, í sjálfs hans húsi eða skipi, eða í húsi, sem stendur opið almenningi, svo og í öðrum húsum eða skipum, ef honum er veitt þangað eftirför, eða hætta er á því, að hann spilli sakargögnum eða komi sér undan, ef beðið er dómsúrskurðar.

63. gr.

Mann, sem tekinn hefur verið fastur, skal leiða fyrir dómara án undandráttar, enda sé hann ekki þegar látinn laus eða fluttur aftur í gæzlu, sem hann hefur sætt samkvæmt dómsúrskurði. Nú verður handtekinn maður, sem sakaður er um refsivert athæfi, ekki þegar í stað leiddur fyrir dómara, og er þá heimilt að hafa hann í haldi, unz til dómara næst, enda sé kyrrsetning hans og einangrun nauðsynleg vegna rannsóknar málsins, svo sem vegna hættu á því, að hann beri sig saman við samseka menn eða vitni, spilli sakargögnum, skjóti þeim undan eða komi sjálfum sér undan.

Nú hafa lögreglumenn handtekið mann, án þess að hann sé sakaður um refsiverða hegðun, sbr. 7. tl. 61. gr., og skal þá tilkynna dómara handtökuna tafarlaust, enda geri hann þá viðeigandi ráðstafanir, svo fljótt sem verða má.

64. gr.

Þess ber lögreglumönnum að gæta eftir föngum, þar á meðal með leit á manni án dómsúrskurðar, að maður, sem tekinn hefur verið fastur, geti ekki unnið tjón á sjálfum sér, og að hann hafi þá aðbúð, að ekki verði heilsu hans eða lífi hætta búin, meðan hann er í gæzlu. Sjúka menn, þungaðar konur eða konu, sem hefur barn á brjósti, skal ekki láta í venjulega fangaklefa, heldur veita þeim þá aðbúð, sem þeim hæfir. Sömu meðferð skal að jafnaði hafa á börnum undir 16 ára aldri.

Ákvæði 2. mgr. 38. gr. eiga hér við.

65. gr.

Lögreglumönnum er rétt að taka grunaða menn undir gæzlu án handtöku, þar á meðal banna þeim för úr ákveðnu takmarki um stund eða fela öðrum eftirlit með þeim.

IX. KAFLI

Um gæzluvarðhald og aðra gæzlu á sökunaut.

66. gr.

Þá er handtekinn maður hefur verið leiddur fyrir dómara, skal hann, nema sökunautur hafi þegar verið látinn laus, innan sólarhrings leggja rökstuddan úrskurð á það, hvort sökunautur skuli settur í varðhald eða ekki. Nú hefur sökunautur ekki verið tekinn fastur, og getur þá dómari þegar í frumprófi ákveðið, að hann skuli setja í varðhald. Svo getur dómari, á hvaða stigi rannsóknar sem er, ákveðið, að varðhaldi skuli beita, og sömuleiðis látið sökunaut lausan úr varðhaldi, jafnskjótt sem honum þykir ástæðulaust að beita því lengur. Gæzluvarðhaldi skal jafnan markaður ákveðinn tími, sem dómari getur þó stýtt eða lengt með úrskurði annan ákveðinn tíma, ef ekki þykir fært að láta sökunaut lausan.

67. gr.

Mann má því aðeins setja í gæzluvarðhald, að ástæða þyki til þess að ætla, að hann hafi gerzt sekur um refsiverða hegðun. Gæzluvarðhaldi skal að jafnaði beita:

1. Ef ætla má, að sökunautur muni torvela rannsókn málsins, ef hann hefur óskert frelsi sitt, svo sem með því að afmá merki eftir brotið eða merki, er í sambandi við það standa, skjóta undan munum eða öðrum gögnum, er brotið varða, hafa áhrif á vitni eða samseka.
2. Ef sökunautur hefur strokið, falið sig eða farið út úr ákveðnu marki eða gert tilraun í þá átt, eða líklegt þykir, að hann muni gera það, eða hann hefur ekki sinnt kvaðningu dómara.
3. Ef sökunautur reikar um án þess að hafa fast heimili eða dvalarstað, svo að vitað sé, ef telja má, að hann hafi ekki möguleika til þess að hafa löglega ofan af fyrir sér, eða ef hann er útlendingur og sennilegar skýrslur vantar um hann sjálfan eða heimilisfang hans.
4. Ef ætla má, að brot hans varði að minnsta kosti tveggja ára fangelsi.
5. Ef ætla má, að hann haldi áfram brotum, ef hann er látinn vera laus, meðan máli hans er ekki lokið.
6. Ef varðhald má telja nauðsynlegt til þess að verja aðra fyrir árásum sökunauts eða hann fyrir árásum eða áhrifum annarra manna.

Enn fremur má setja þann í varðhald, er heitazt hefur við annan mann, ef það telst nauðsynlegt til að verja aðra fyrir árásum þess, er fyrir þeim sökum er hafður.

68. gr.

Ef sökunautur er fyrir dómi, þegar úrskurður um gæzluvarðhald er kveðinn upp, þá skal honum þegar birtur þar úrskurðurinn. Annars kostar skal láta lögreglumann þegar birta honum úrskurðinn, og ef því er að skipta, taka hann fastan og setja hann í varðhald. Eftirrit af úrskurði skal, þegar þess er krafizt, láta í té, svo fljótt sem unnt er, og ekki síðar en sólarhring þar frá.

69. gr.

Gæzluvarðhaldi má ekki beita:

1. Ef brot það, sem um er að tefla, getur ekki að lögum varðað þyngri refsingu en sektum eða varðhaldi.
2. Ef sökunautur er alþingismaður, meðan Alþingi er háð eða meðan fundafrestun stendur, enda hafi hún ekki verið ákveðin í senn lengur en 14 daga. Þetta gildir þó ekki, ef pingdeild hans leyfir gæzluvarðhald eða alþingismaður hefur verið staðinn að glæp.

3. Ef sökunautur er innan 16 ára aldurs. Í stað varðhalds skal hann með úrskurði **82** falinn forsjá barnaverndarnefndar (skólanefndar), er komi honum fyrir á góðu heimili, eða fái honum aðra viðunandi gæzlu eftir þörfum. 21. ágúst
4. Sjúklinga og vanfærar konur eða konur með barn á brjósti skal úrskurða til geymslu eftir læknisráði á spítala eða öðrum viðeigandi stað með þeim hætti, að heilsu þeirra sé borgið.

70. gr.

Gæzlufangar sæta þeirri meðferð, sem nauðsynleg er til þess að gæzlan komi að gagni og góð regla haldist í varðhaldinu, en varast skal, svo sem kostur er, að beita þá hörku eða harðýðgi.

Um gæzluna gilda annars þessar reglur:

1. Gæzlufangar skulu ekki hafa lakara viðurværi en refsifangar. Þeim er heimilt að útvega sér sjálfir og taka við fæði og öðrum persónulegum nauðsynjum, þ. á m. fatnaði, að svo miklu leyti, sem það fer ekki í bága við öryggi og góða reglu í varðhaldinu.
2. Gæzlufangar skulu að öllum jafnaði látnir vera í einrúmi, og ekki skulu þeir gegn vilja sínum hafðir með refsiföngum. Eigi skulu gæzlufangar yngri en 18 ára hafðir með eldri föngum.
3. Dómari ákveður, hvort og að hve miklu leyti gæzlufangi megi hafa samband við aðra menn en fangaverði og hvernig eftirliti skuli haga, ef slíkt samband er leyft, enda sé þess jafnan gætt, að leyfa gæzlufanga ekki samband við menn, ef ætla má það varhugavert vegna rannsóknarinnar. Rétt er að verða við óskum gæzlufanga um að hafa samband við lækni og prest, ef þess er kostur.
4. Bréf, skeyti eða önnur skjöl frá gæzlufanga eða til hans lætur dómari athuga og kyrrsetja, ef nauðsyn þykir vegna rannsóknar eða ef efni þeirra er ósæmilegt, en gera skal sendanda viðvart um kyrrsetningu, ef því er að skipta.
5. Gæzlufanga má skylda til að ræsta og hirða klefa sinn eftir fyrirmælum dómara.
6. Gæzluföngum er heimilt að útvega sér vinnu, sem samrýmist öryggi og góðri reglu. Bóka mega þeir og afla sér með samþykki fangavarðar.

Dómari getur svipt gæzlufanga friðindum, er honum hafa leyfð verið samkvæmt ákvæðum greinar þessarar, ef hann misnotar þau eða verður sekur um agabrot.

Gæzlufangi getur borið fram kvörtun fyrir dómara undan meðferð fangavarðar á sér.

71. gr.

Nú hefur dómari ákveðið að setja sökunaut í gæzluvarðhald, og getur sökunautur þá, ef dómari telur það nægilega tryggt, fengið að halda frelsi sínu að einhverju leyti eða öllu gegn tryggingu, er hann eða aðrir setja, eða gegn ábyrgð annarra manna, venjulega búsettra á landi hér, er dómari tekur gilda. Yfirlýsingu um tryggingu eða ábyrgð bókar dómari í þingbók og lætur viðkomendur undirrita þá bókun eða hann lætur þá gefa út sérstakar skriflegar yfirlýsingar. Ef trygging er sett, þá ber dómara að gera nauðsynlegar ráðstafanir lögum samkvæmt til verndar hennar gagnvart sökunaut og öðrum mönnum. Ef munir eru settir að handveði, ber dómara að geyma þá á tryggum stað.

Trygging eða ábyrgð skal miða við ákveðna fjárhæð, og skal vera tilskilið, að þeirri fjárhæð skuli vera fyrirgert til ríkissjóðs, ef sökunautur fer úr marki því, er dómari setur honum, án leyfis dómara.

Nú brýtur sökunautur boð dómara um dvöl í ákveðnu takmarki, og skal þá af tryggingarfé eða ábyrgðarfé greiddur skaði sá, er sökunautur hefur verið dæmdur til að greiða, ef með þarf. Ef sökunautur kemur af sjálfs sín vilja fyrir dómara

- 82** innan mánaðar frá því, er hann braut boð dómara, getur dómari ákveðið, að tryggingu eða ábyrgð sé þó ekki fyrirgert, nema að því leyti sem það brot hans hefur valdið sérstökum kostnaði.

Sökunautur skal fá tryggingu leysta, ef hann kys heldur að fara í gæzluvarðhald. Trygging eða ábyrgð, er annar maður setur, skal leyst, ef hann krefst þess og sökunautur hefur ekki brotið boð dómara um vistarmark hans. Svo fellur trygging eða ábyrgð niður, ef dómari ákveður allt að einu að setja sökunaut í varðhald eða sökunautur andast, rannsókn lýkur án málshöfðunar og þegar úrslitadómur er um málið genginn.

Ágreining vegna tryggingar eða ábyrgðar úrskurðar dómari, og má skjóta þeim úrskurði með kæru til æðra dóms eða með áfrýjun opinberra málsins sjálfs.

72. gr.

Hvort sem trygging eða ábyrgð er sett eða ekki, getur dómari lagt fyrir sökunaut að halda sér í ákveðnu takmarki (hreppi, kaupstað, lögsagnarumdæmi o. s. frv.) eða komið honum til dvalar og gæzlu á ákveðnu heimili með meiri eða minni takmörkunum á frelsi hans. Þar sem fangahúss er ekki kostur, er hverjum, sem er þess megnugur að álitu dómara, skylt að takast á hendur vist og gæzlu fanga, nema hann megj teljast hættulegur lífi manna eða heilbrigði. Ef því er að skipta, ber dómara að gera aðrar viðeigandi ráðstafanir til geymslu fangans, svo sem varðveizlu á honum í aðgreindum, nægilega traustum klefa, ef ekki er fangahús til ráðstöfunar o. s. frv.

Ákvörðun sinni um gæzlu sökunauts samkvæmt þessari grein getur dómari breytt, hvenær sem honum þykir ástæða til.

X. KAFLI

Almennar reglur um rannsókn opinberra mála fyrir dómi.

73. gr.

Héraðsdómari getur, hvenær sem honum þykir nauðsynlegt eða heppilegt, hafið réttarrannsókn í opinberu máli, hvort sem mál hefur verið kært til hans eða ekki. Ef grunaður maður hefur verið tekinn fastur, ber héraðsdómara að setja dóm, svo fljótt sem unnt er, eftir að hann hefur fengið vitneskju um handtökuna. Í hinu fyrsta þinghaldi (frumprófi) skal dómari reyna eftir föngum að ganga úr skugga um sekt eða sýknu sökunauts. Lýkur dómari þegar rannsókn, ef hann telur það koma fram, að sökunautur muni sýkn vera, hvort sem það er af því, að refsikrafan er fyrnd, sýnt er, að ekki er um refsivert brot að tefla, o. s. frv. Sama er, ef hann telur víst, að máli hljóti að verða vísað frá dómi vegna aðildarskorts opinberra ákærvaldsins. Annars kostar heldur hann rannsókn áfram, þar til honum þykir það, sem máli skiptir, rannsakað til fullrar hlítar eða örvænt þykir, að rannsókn muni bera árangur. Dómara ber að rannsaka af sjálfsdáðum og sjálfstætt öll sakaratriði, enda þótt lögreglumenn hafi áður rannsakað og gert skýrslu um þau atriði. Nú hefur sökunautur játað á sig brot, og skal dómari þá allt að einu prófa það, hvort sú játning er sannleikanum samkvæm.

Nú æskir saksóknari, sækjandi, sökunautur eða verjandi rannsóknar á tilteknum sakaratriðum, og skal dómari þá taka slíka málaleitun til greina, enda megj ætla, að sú rannsókn geti skipt máli.

Dómari skal framkvæma ráðstafanir þær, sem í 36. gr. getur, ef skilyrði eru til, svo og kveða á um framhald þeirra, ef lögreglumenn hafa gert þær. Haldast skulu þessar ráðstafanir, unz dómur gengur, ef því er að skipta, en felldar skulu þær niður, jafnskjótt sem úr er bætt, þar sem það á við, eða rannsókn eða málshöfðun er látin falla niður.

74. gr.

Dómari getur borið undir saksóknara, hvort rannsókn skuli hefja eða fram halda, og tekur þá saksóknari ákvörðun um það atriði. Saksóknari getur af sjálfsdáðum farið þess á leit við dómara, að hann hefji rannsókn eða haldi áfram þegar hafinni rannsókn. Ef dómari telur, að krafa saksóknara verði eigi tekin til greina, með því að skilyrði laga um refsingu í því máli skorti, svo sem vegna þess að eigi sé um refsiverða háttsemi að tefla, refsikrafa fyrnd, ákærvaldið bresti aðild o. s. frv., þá veitir dómari saksóknara kost á að skýra málið og kveður síðan upp úrskurð um, hvort taka skuli kröfu saksóknara til greina. Samsvarandi gildir, þegar rannsóknar er krafizt í málum, er greinir í 3. málsg. 21. gr.

75. gr.

Dómara ber að rannsaka öll atriði, er varða sekt sökunauts eða sýknu eða honum kynni að verða til málsbóta eða refsiauka, svo sem:

1. Verknaðinn sjálfan, er framinn hefur verið eða ætla má, að framinn hafi verið, stað og stund, og öll nánari atvik, er ætla má, að máli skipti, svo sem það, á hverjum eða hverju brot hefur niður komið, með hvaða hætti það hefur verið framið, hvort um fullframið brot eða tilraun sé að tefla, hversu langt tilraun hafi verið komin o. s. frv., sbr. 35. gr.
2. Það allt, er sökunaut sjálfan varðar, svo sem:
 - a. Hugarfar hans (ásetning, gáleysi), er hann framdi brotið, hvatir hans og tilgang, ef þau atriði skipta máli, o. s. frv.
 - b. Aldur hans. Og skal hann venjulega sanna með fæðingarvottorði sökunauts, ef þess er kostur málinu án verulegrar tafar. Annars kostar má láta skýrslu sökunauts nægja, enda lýsi þá dómendur og þingvottar álitinu sínu á því, hvort sú skýrsla samrýmist útliti hans og öðrum kunnnum staðreyndum, ef dómara þykir þess þörf.
 - c. Hegðun undanfarið. Og skal það atriði sanna með sakavottorði og öðrum gögnum, sem fyrir hendi kunna að vera.
 - d. Þroski, andlegur og líkamlegur, heilbrigðisástand hans, andlegt og líkamlegt, fyrr og síðar, menntun, uppeldi, efnahagur og aðrar ástæður o. s. frv., eftir því sem þörf virðist krefja. Ef ástæða þykir til, skal leggja sökunaut undir viðeigandi læknisrannsókn í þessu skyni.
 - e. Hegðun og hugarfar sökunauts, eftir að hann framdi brotið eða brotin, svo sem það, hvort hann hefur séð eftir því, boðið fram bætur eða á annan hátt leitast við að gera yfirbót, eða hvort hann hefur reynt að dylja brotið, neytt hagnaðar af því, reynt að torvela rannsókn þess o. s. frv.
 - f. Ef um tilraun er að tefla, hvort hann hafi horfið sjálfkrafa frá henni, eða hvort brot hefur ekki orðið fullframið af öðrum ástæðum.
 - g. Ef fleiri menn en einn eru við brot riðnir, þá ber eftir föngum að rannsaka, hvern þátt hver (hvor) um sig hafi átt í því, svo sem það, hver (hvor) hafi átt upptökin og hvaða ráðum hafi verið beitt í því efni.

76. gr.

Dómari lætur lögreglumann eða einn stefnuvott tilkynna sökunaut og öðrum þinghöld með hæfilegum fyrirvara, enda nægir, að næsta þinghald sé tilkynnt í þinghaldi þeim, sem þar eru viðstaddir. Nú er sökunautur í gæzlu, og skal honum þá gert kleift að koma fyrir dóm.

77. gr.

Dómari kynnir sér rannsókn lögreglumanna eftir föngum, áður en hann hefur prófun á sökunaut eða öðrum, enda lesi hann ekki fyrir þeim skýrslur lögreglumanna, fyrr en hann hefur spurt þá um þau sakaratriði, er hann telur á því stigi

82 rannsóknar ástæðu til að spyrja um. Ef skýrslu fyrir lögreglumönnum og skýrslu fyrir dómi ber á milli, bendir dómari aðilum á ósamræmið, þegar hann telur það henta.

Þeir menn, sem spurðir eru fyrir dómi í rannsókn opinbers máls, eiga rétt á að fá vitneskju um það af dómara, þegar mál er orðið svo skýrt, að honum er þess kostur, hvort þeir eru spurðir vegna grunar þeim á hendur um brot eða kvaddir vitnisburðar. Ef dómari kveður mann yfirheyrðan vegna grunar á honum um refsiverða hegðun, þá er honum óskýlt að svara spurningum dómars, er þá hegðun varða, enda ber dómara að benda sökunaut á þetta, þegar er efni standa til, og jafnframt á það, að þögn hans kunni að verða skýrð honum í óhag.

Nú kýs sökunautur að svara spurningum dómara, og skal þá bóka svörin nákvæmlega og orðrétt eða taka þau á talvél, ef ætla má, að orðalag sökunauts skipti máli. Bókanir skal bera undir sökunaut, skrá síðan breytingar og athugasemdir, sem sökunautur vill gera við bókun á svörum sínum, lesa þær bókanir upp fyrir honum og geta þess að lokum, hvort hann hafi viðurkennt bókanir réttar eða ekki.

Ákvæði 38. og 40. gr. gilda og um rannsókn fyrir dómi að breyttu breytanda. Þó er dómara rétt að láta sökunaut hlýða á prófun vitnis eða matsmanns og gæta þar réttar síns, enda sé ekki ástæða til að ætla, að sökunautur kunni að hafa þau áhrif á vitni eða matsmann, að það eða hann segi ekki afdráttarlaust sannleikann, eða návist hans kunni að torvela rannsókn málsins, svo sem vegna færissökunauts til undanskots sakargagna eða til þess að dylja sannleikann með öðrum hætti.

Dómari samprófar sökunauta, er honum þykir hættulaust, að rannsókn torveldist þess vegna, til þess að fá samræmi milli skýrslna þeirra, ef þess er kostur, eða staðfestingu á þeim. Ef með mál er farið samkvæmt 130. gr., er rétt að fresta samprófun, nema hætta sé á, að sakargögn fari annars forgörðum.

78. gr.

Dómari kynnir sökunaut efni þeirra skjala, er varða gögn í opinberu máli, þegar er honum þykir það mega verða án hættu á því, að vitneskja sökunauts þar um verði notuð til þess að torvela eða seinka rannsókn máls, og ávallt eigi síðar en í lok rannsóknar.

XI. KAFLI

Um sækjanda og verjanda.

79. gr.

Nú sætir mál sókn og vörn fyrir héraðsdómi eftir málshöfðun, sbr. 130. gr., og skipar þá saksóknari sækjanda einhvern hæstaréttarlögmann eða héraðsdómslögmann, enda hafi sá fengið löggildingu dómsmálaráðherra til sóknar opinberra mála í héraði. Rétt er þó saksóknara að sækja mál sjálfur eða láta fulltrúa sinn gera það. Ekki má sækjandi vera nokkur sá, er gerði dómara óhæfan til að fara með mál, né heldur sá, er vegna afstöðu sinnar til máls eða aðilja væri óhæfur dómari í því máli.

Hlutverk sækjanda er að stuðla að því, að hið sanna og rétta komi í ljós og yfir höfuð að létta dómara starfið með málflutningi sínum. Honum ber, þegar er hann hefur fengið skjöl málsins, að athuga gaumgæfilega, hvort rannsókn um einstök atriði kunni að vera áfátt, og benda dómara tafarlaust á það til þess að úr því verði bætt. Í flutningi málsins skal hann lýsa staðreyndum skilmerkilega og án allra óþarfa málalenginga og draga fram öll atriði, sem máli skipta, sbr. 75. gr. Lagaatriði ber honum að greina stutt, ljóslega og hlutlægt. Loks skal hann leiða ályktanir sínar af því, sem hann hefur með greindum hætti fram flutt.

Skipuðum sækjanda ber þóknun fyrir starf sitt eftir ákvörðun dómara.

80. gr.

Nú er farið með mál samkvæmt 79. gr., og skal þá jafnan skipa verjanda.

Eftir ósk sökunauts skal skipa honum verjanda:

1. Meðan hann sætir gæzluvarðhaldi.
2. Ef hann er sakaður um brot, er að lögum getur valdið honum missi þjóðfélagsréttinda, svo sem missi stöðu, kosningarréttar eða kjörgengis, atvinnuréttinda o. s. frv.
3. Ef brot getur varðað 10000 króna sekt eða tveggja mánaða refsivist eða hefur í för með sér upptöku eigna, er verulegum verðmætum nema, miðað við efna-
hag og ástæður sökunauts. Þó getur dómari skipað sökunaut verjanda, þótt þessum skilyrðum sé ekki fullnægt, ef sérstaklega stendur á, svo sem ef vafa-
atriði eru í máli um lög eða staðreyndir, sbr. 2. málsg.

Án óskar sökunauts skipar dómari honum réttargæzlumann:

1. Hvarvetna þess, er matsmenn eiga að staðfesta framburð eða matsgerð að söku-
naut fjarstöddum. Dómari veitir réttargæzlumanni kost á að kynna sér það allt,
er staðfesta skal, og annað, sem nauðsynlegt kann að vera til skilnings á því,
áður en staðfesting fer fram. Ber réttargæzlumanni að gæta hagsmuna söku-
nauts við staðfestingu.
2. Dómari getur skipað sökunaut réttargæzlumann í rannsókn máls, ef sökunautur
er að áliti dómara sérstaklega sljór eða skilningslítill eða haldinn annmörkum,
er torvelda skynjan hans, svo sem sjóndepru, málleysi eða heyrnarleysi, söku-
nautur er undir 18 ára aldri eða annars er honum svo farið eða framkoma hans
fyrir dómi slík, að dómari telji skipun réttargæzlumanns heppilega.

Nú játar sökunautur á sig afdráttarlaust brot, og eigi er vafi um staðreyndir,
svo sem þær, er varða hækkun eða lækkun refsingar, refsileysi eða niðurfall refs-
ingar, sakhæfi o. s. frv., eða lagaatriði, og skal þá eigi skipa verjanda.

81. gr.

Dómari skal jafnan, þegar lögskylt er eða ástæða þykir til að skipa sökunaut
verjanda eða réttargæzlumann, vekja athygli hans á því atriði og veita honum kost
á að benda á einhvern þann mann, er rétt hefur að lögum til þess að fara með það
starf fyrir dómi almennt og sérstaklega í því máli. Dómari ákveður svo, hvern skipa
skuli.

Nú eru fleiri en einn maður fyrir sökum hafðir, og skal þá vera sami maður
verjandi þeirra beggja eða allra, ef telja má, að hagsmunir þeirra rekist ekki á.

Nú vill sökunautur ekki, að honum verði verjandi skipaður, og skal það þá
ekki gert, nema dómara þyki allt að einu ástæða til þess. Sjálfum er sökunaut rétt
að halda uppi vörn fyrir sig. Svo er honum og rétt að ráða á sinn kostnað hvern
þann löghæfan mann, sem dómari samþykkir, til að halda uppi vörn fyrir sig, hvort
sem skylt er að skipa verjanda eða ekki.

82. gr.

Í Reykjavík og annars staðar, þar sem kostur er löggiltra málflutningsmanna,
skal verjandi tekinn úr hópi þeirra. Þó getur dómari eftir ósk sökunauts skipað
honum einhvern annan mann, er fara má með mál annarra manna, þar sem eigi eru
löggiltir málflutningsmenn, ef hann telur hag sökunauts borgið í höndum slíks
manns og engar sérstakar ástæður mæla því annars í gegn.

83. gr.

Dómari sá, er með aðalrannsókn máls fer, skipar verjanda í því máli. Nú skal
staðfesting vitnisburðar, mats- eða skoðunargerðar fara fram í öðru lögsagnarum-

82 dæmi, og skipar þá dómari þar verjanda til þess að vera við staðfestingu, nema verjandi í aðalmálinu sé þar við staddur.

21. ágúst

84. gr.

Hæstaréttarlögmönnum og þeim héraðsdómslögmönnum, er fengið hafa löggildingu dómsmálaráðherra til sóknar opinberra mála í héraði, er skylt samkvæmt skipun saksóknara að sækja opinbert mál í lögsagnarumdæmi, þar sem þeir hafa skrifstofu, og þar í grennd. Nú reynist skipaður sækjandi óhæfur að álitu dómara eða honum verða forföll, og skipar þá saksóknari annan löghæfan mann í hans stað.

Það er borgaraleg skylda hverjum heilum lögráða manni að taka að sér starf verjanda í opinberu máli innan lögsagnarumdæmis, þar sem hann er búsettur. Nú telur dómari verjanda rækja starfann óviðunandi eða verjanda verða forföll, og skipar dómari þá annan löghæfan mann í hans stað.

85. gr.

Ekki má skipa þann mann verjanda, sem hefur borið vitni eða verið mats- eða skoðunarmaður í því máli, eða þann, er vera mundi óhæfur dómari í því sökunaut í óhag, eða þann, er riðinn kann að vera við málið eða hefur að öðru leyti hag eða óhag af úrslitum þess, né heldur þann, er skipun hans gerði dómara óhæfan til að fara með málið.

86. gr.

Verjandi er háður sömu skyldum sem sækjandi, eftir því sem við getur átt, sbr. 79. gr. Honum ber að leiðrétta atvikalýsingu sækjanda, þar er efni þykja standa til, draga fram allt það, er verða má sökunaut til sýknu eða hagsbóta, og gæta réttar hans, er hann sætir varðhaldi eða annarri gæzlu að því leyti. Verjanda er heimilt að tala við sökunaut einslega, þegar hann er í gæzlu, nema dómari telji hættu á, að rannsókn torveldist fyrir það. Ef verjandi er skipaður, áður en rannsókn er lokið, er honum rétt að vera við prófun sökunauts, enda þyki dómara það hættulaust vegna rannsóknar málsins. Þagnarskylda hvílir á verjanda um það, er sökunautur kann að hafa trúað honum fyrir um afstöðu sína til brots eða brota þeirra, sem um er að tefla, og um þau önnur atriði, er hann hefur komizt að í starfa sínum og eigi eru almenningi þegar kunn.

Skipuðum verjanda ber þóknun fyrir starfa sinn eftir ákvörðun dómara, nema hann hafi berum orðum afsalað sér henni.

87. gr.

Dómara er skylt að láta sækjanda og verjanda í té skjöl þau, er mál varða, eða eftirrit þeirra, að svo miklu leyti sem þau eru nauðsynleg til sóknar eða varnar þess, en skylt er þeim að skila þeim aftur til dómara, þegar starfa þeirra er lokið, ef þess er krafizt.

Þóknun sækjanda, sem saksóknari hefur skipað, og skipaðs verjanda skal ákveða í dómi, ef það lýkst með þeim hætti, nema viðkomandi hafi afsalað sér þóknun. Ef máli lýkur ekki með dómi, getur dómari ákveðið þóknun og hver hana greiði með úrskurði, er bóka skal í þingbók, og er sú ákvörðun bindandi og aðfararhæf sem dómur væri. Dómari getur og með sama hætti ákveðið verjanda eða réttargæzlumanni samkvæmt 80. gr., 2. mgr., 1. tölul., og 3. mgr., þóknun.

Þóknun sækjanda og verjanda greiðist sem annar sakarkostnaður.

88. gr.

Ef sækjandi eða verjandi torveldar rannsókn eða misbeitir stöðu sinni með öðrum hætti eða rýfur þagnarskyldu sína samkvæmt 86. gr., varðar það refsingu eftir ákvæðum hegningarlaganna um brot í embætti og sýslan.

XII. KAFLI

Um vitni, mat, skoðun og skjöl.

82

21. ágúst

89. gr.

Öllum er skylt að koma fyrir dóm í opinberu máli og bera þar vitni. Skorast geta þó þeir, sem hér segir, undan vitnisburði:

1. Maki sökunauts, meðan hjúskap þeirra er ekki slitið að lögum.
2. Unnusti eða unnusta sökunauts, enda varði vitnisburður ekki atvik, sem gerðust, áður en þau heitbundust.
3. Skyldmenni sökunauts að feðgatali eða niðja.
4. Kjörforeldri sökunauts eða kjörbarn undir samsvarandi skilorði sem í 2. tölul. segir.
5. Tengdaforeldri sökunauts og tengdabarn, systkin hans og jafnmægðir honum.

90. gr.

Dómari getur leyst fósturforeldri sökunauts eða fósturbarn undan vitnaskyldu, ef honum virðist samband þeirra mjög náið.

Sama gildir um vitnisburð unnusta eða unnustu, að því er varðar atvik, er gerðust, áður en þau heitbundust.

91. gr.

Aðila er ekki skylt að svara spurningu að viðlagðri vitnaábyrgð, ef ætla má, að svar við henni feli í sér játningu eða bendingu um það, að hann eða venzlamenn hans samkvæmt 89. gr. hafi framið refsiverðan verknað eða það gæti orðið þeim til mannorðspjalla.

92. gr.

Embættis- og sýslunarmönnum er óskylt að koma fyrir dóm til að vitna um atvik, er gerzt hafa í embætti þeirra eða sýslan og leiða má í ljós með vottorði úr embættisbók eða öðru opinberu skjali.

93. gr.

Án leyfis viðkomandi ráðherra skal vitni ekki krafið skýrslu um leynilega samninga ríkisins, ráðagerðir eða ályktanir handhafa ríkisvaldsins um málefni, sem öryggi ríkisins, réttindi eða heill að öðru leyti varða eða hafa mjög mikilvæga fjárhagsþýðingu eða viðskipta fyrir íslenzku þjóðina.

Embættismenn og sýslunar verða ekki krafðir vitnisburðar um það, sem þeir hafa fengið vitneskju um í starfa sínum og leynt á að fara, nema viðkomandi ráðherra leyfi eða forseti sameinaðs Alþingis, ef taka skal skýrslu af alþingismanni eða öðrum starfsmanni Alþingis.

94. gr.

Vitnum þeim, sem hér segir, er óheimilt að svara spurningum án leyfis þess, sem með á:

1. Verjanda um það, er sökunautur hefur trúað honum fyrir um málsatvik, eftir að hann hefur tekið vörnina að sér.
2. Prestum, læknum, ljósmæðrum og lyfsölum um atriði, er varða einkahagi manna og þeim hefur verið trúað fyrir í starfa sínum, nema brot varði minnst tveggja ára refsivist.

Nú má telja vitnisburð nauðsynlegan til varnar sökunaut, og getur dómari þá ákveðið vitnaleiðslu með úrskurði.

95. gr.

Heimilt er dómara, nema leyfi aðila komi til, að undanþiggja vitni að svara spurningum, er varða leyndarmál um kaupsýslu, uppgötvanir eða önnur slík verk,

- 82 hvort sem vitnið á sjálft í hlut eða það hefur komizt að vitneskju sinni í þjónustu einstaklings, fyrirtækis eða stofnunar, enda telji dómari hagsmuni aðila til leyndar ríkari en hagsmuni ákærvaldsins um skýrslu.

96. gr.

Dómari skal leiðbeina aðilum um þau atriði, er varða vitnisburð og í 89.—95. gr. getur.

97. gr.

Dómari metur það hverju sinni, hvort barn hafi náð þeim þroska, að það beri það skynbragð á sakaratvik, að vitnisburður þess um það skipti máli.

Samsvarandi hátt hefur dómari á um vanþroska menn eða geðbilaða.

98. gr.

Skyllt er vitni að koma fyrir dóm utan varnarþings síns, hvar sem er á landinu, ef nauðsynlegt þykir til samprófunar vitnis við sökunaut eða önnur vitni, enda sé því séð fyrir farkosti og því sem minnstur bagi gerður.

Vitni, sem eigi má koma fyrir dóm á þingstað vegna sjúkleika síns eða heima-manna sinna, má prófa annars staðar, þar sem kostur er að taka af því skýrslu.

Dómari getur úrskurðað vitni skyllt að hafa með sér sakargögn til sýningar eða framlagningar í dómi eða athuga bækur sínar, skjöl og aðra muni og gera útdrátt úr tilteknum atriðum í þeim til skýringar málsatvikum.

99. gr.

Dómari getur látið lögreglumann (hreppstjóra) eða einn stefnuvott kveðja vitni til þess að koma fyrir dóm og gefa skýrslu í opinberu máli, að viðlagðri refsingu. Ef vitni sinnir eigi kvaðningu að forfallalaus, getur dómari fært eða látið færa það fyrir dóm með valdi. Beita má ákvæðum 131. gr. laga nr. 85/1936, eftir því sem við á.

100. gr.

Dómari lætur vitni fyrst gera grein fyrir heiti sínu, aldri, stöðu og heimilisfangi eða dvalarstað. Síðan brýnir hann alvarlega fyrir því skyldu þess til að gefa sönn og rétt svör við spurningum sínum og draga ekkert undan, er máli skiptir, hvort sem það varðar málsatvik, hæfi þess, sönnunargildi vitnisburðar eða annað. Loks minnir dómari vitni á þýðingu vitnisburðar um málsúrslit og skýrir fyrir vitninu með tilvísun til viðeigandi ákvæða hegningarlaga þá refsíábyrgð, er vitni kann að baka sér með vísitandi eða gáleysislega röngum framburði, og þá siðferðislegu ábyrgð, sem röngum framburði er samfara.

Að þessu loknu lætur dómari vitni festa með þeim hætti, er nú greinir, heit um sannan framburð sinn:

1. Ef vitni lýsir sig, að gefnu tilefni frá dómara, trúa á guð, og heit samkvæmt því samræmist trúarsannfæring þess, þá skal það lyfta upp hægri hendi sinni og hafa upp eftir dómara þessi orð: Ég sver það og vitna til guðs míns, að ég skal segja það, er ég veit sannast og réttast, og ekkert undan draga. Svo hjálpi mér guð, sem ég satt segi.
2. Nú má ekki svo með fara, sem í 1. tölul. segir, og festir vitni þá heit sitt með þeim hætti, að það lyftir upp hægri hendi sinni og hefur upp eftir dómara þessi orð: Ég lýsi yfir því og legg þar við drengskap minn og heiður, að ég skal segja það, er ég veit sannast og réttast, og ekkert undan draga.
3. Nú er annar háttur hafður á heitfestingu en sá, er í 1. og 2. tölulið segir, í landi, þar sem vitni hefur dvalizt, svo sem hönd lögð á helga bók, og er þá dómara rétt að hafa þann hátt á, ef hann telur vitni munu fyrir það leggja ríkari helgi og virðingu á heitfestingu.

Dómari getur frestað heitfestingu þar til á síðara stigi málsmeðferðar, og 82
 auk þess getur hann látið heitfestingu niður falla, ef sönnunatriði máls má telja 21. ágúst
 vafalaust. Nú fer heitfesting fram eftir á samkvæmt ákvæðum þessarar málsgreinar,
 og breytir dómari þá heitstaf til samræmis við það.

101. gr.

Eigi skal heitfesta:

1. Barn undir 15 ára aldri.
2. Þann, sem svo er vitsmunavant eða svo geðbillaður, að hann ber ekki skyn á eða er ófær til að meta helgi eða þýðingu heitfestingar.
3. Sakaðan mann eða mann, sem dómari veit eða má ætla, að síðar verði sakaður í því máli.

102. gr.

Að heitfestingu lokinni hefst vitnaleiðsla um sakaratriði. Gæta skal dómari þess, að spurningar hans séu ákveðnar, ekki tvíræðar eða veiðandi, ekki særandi eða móðgandi, frammar en efni standa til, og ekki sýnilega þýðingarlausar. Ganga skal úr skugga um það, hvort skýrsla manns er reist á sjálfs hans skynjan eða sögusögn annarra.

Nú hefur vitni eða aðrir gefið skýrslur fyrir lögreglumanni eða aðrir en það fyrir dómi, og kynnir dómari þá slíkar skýrslur eða önnur sakargögn eigi fyrir vitni, fyrr en honum þykir þess þörf til skýringar eða leiðréttingar skýrslu þess. Utanréttarvottorðum þess, er vitni skyldi bera, um sakaratriði, má dómari ekki veita viðtöku, nema skýrslan sé gerð að tilhlutun hans eða lögreglumanns eða dómara þygi standa sérstaklega á, svo sem ef eigi er kostur annarrar skýrslu frá þeim aðila.

Vitni hvert skal prófa sér og eigi láta önnur vitni hlýða á. Um návist sökunauts fer samkvæmt 77. gr. Samprófa skal vitni við sökunaut og aðra, ef á greinir, þegar dómara þykir hentugt.

Ef með mál er farið samkvæmt 130. gr., er rétt að fresta samprófun, nema hætta sé á, að sakargögn fari annars forgörðum.

Nú er dómþing háð fyrir opnum dyrum og spurning er svo löguð, að svar við henni varðar einkahagi vitnis sjálfs eða annarra, og getur dómari þá lagt spurningu skriflega fyrir vitni og leyft því að svara skriflega og bókað svarið, enda eigi vitnið kost á að sannfæra sig um rétta bókun, án þess að svarið sé lesið upp.

Þar sem verjandi er við rannsókn annars staðar, er honum rétt að beina því til dómara, að hann leggi spurningar um tiltekin atriði fyrir þá, sem prófaðir eru.

Bóka skal svör svo, að ótvírætt og tæmandi komi fram efnið í svörum, og orðrétt jafnan, ef ástæða er til að ætla, að orðrétt bókun geti skipt máli um mál almennt eða einstök sakaratriði.

103. gr.

Dómari rannsakar af sjálfsdáðum öll atriði, er varða skyldu vitnis eða heimild til að gefa skýrslu og hæfi til þess að staðfesta hana. Dómari getur látið vitni eða aðra staðfesta skýrslu sína um þessi efni.

Dómari vitnamáls úrskurðar þau atriði, er í grein þessari segir, og annað, er varðar vitnamálið sjálft. Yfirlýsing vitnis fyrir vitnadómara um það, að úrskurður verði borinn undir æðra dóm, frestar framkvæmd úrskurðar.

104. gr.

Vitni skal greiða eftir kröfu þess og samkvæmt úrskurði dómara útlagðan kostnað þess vegna rækslu vitnaskyldunnar og þóknun fyrir atvinnumissi, sem telja má vitni skipta nokkru máli, miðað við efnahag þess og ástæður.

82

21. ágúst

105. gr.

Ákvæði 136.—144. gr. laga nr. 85/1936 gilda og um opinber mál, eftir því sem við á, og með þeim breytingum og viðaukum, sem hér segir:

1. Dómari rannsakar sjálfur vettvang, muni og verksummerki, eftir því sem við verður komið og hann hefur þekkingu til, bæði á þingstað og annars staðar með kunnáttumönnum og án þeirra, sbr. 35. gr.
2. Dómari framkvæmir eða lætur framkvæma mat og skoðun af sjálfsdádum svo og samkvæmt tilmælum ákærvaldsins, sökunauts eða verjanda hans, eftir því sem efni standa til.
3. Dómari gerir sökunaut, sækjanda og verjanda viðvart um dómkvaðningu mats- og skoðunarmanna, ef ástæða er til, en dómkvaðning, matsgerð og staðfesting hennar fer fram, þótt þeir komi ekki.
4. Dómari veitir mats- og skoðunarmönnum leiðbeiningar og úrskurðar, að hverju leyti athugasemdir áður nefndra aðila, sbr. 2. tl., skuli til greina teknar. Mats- eða skoðunargerð skal fá dómara í hendur, og ákveður hann staðfestingu samkvæmt þeim reglum, sem hingað til hafa tíðkast.

106. gr.

Líkskoðun fer fram, hvar sem er og hvarvetna þess, er dómara þykir nauðsynlegt.

Krufning líka má einungis framkvæma samkvæmt úrskurði dómara, nema nánasti venzlamaður eða nánustu venzlamenn leyfi, þegar ástæða þykir til vegna öflunar sakargagna.

Um framkvæmd líkskoðunar og krufningar fer samkvæmt gildandi reglum, þó svo, að dómari ákveður hverju sinni í samráði við hlutaðeigandi kunnáttumann, hvað gera skuli.

107. gr.

Ákvæði 149. gr. laga nr. 85/1936 gildir og í opinberum málum, svo sem við á.

XIII. KAFLI

Um sönnunarbyrði og mat sakargagna.

108. gr.

Sönnunarbyrði um sekt sökunauts og atvik, sem telja má honum til óhags, hvílir á ákærvaldinu. Dómari metur það hverju sinni, hvort nægileg sönnun, er eigi verði véfengd með skynsamlegum rökum, sé fram komin um hvert atriði, er varðar sekt og ákvörðun refsingar og aðrar afleiðingar brots, þar á meðal, hverja þýðingu skýrslur sökunauts hafi.

109. gr.

Dómari metur það eftir atvikum, hvert sönnunargildi þær staðreyndir hafi, er eigi varða beinlínis þá staðreynd, sem sanna skal, en leiða kann að mega af ályktanir um hana, svo sem atriði, er í 2.—6. tölul. 35. gr. getur, uppeldi sökunauts, þekking hans og menntunarástand, framkomu í rannsókn málsins o. s. frv.

110. gr.

Dómari metur öll atriði varðandi sönnunargildi vitnisburðar, matsgerðar, skoðunar og skjala, með hliðsjón af ákvæðum 129., 144., 153., 154., 158. og 159. gr. laga nr. 85/1936.

XIV. KAFLI

Um mál ungmenna, sektavald lögreglumanna, dómsáttir og ákæru.

82

21. ágúst

111. gr.

Mál ungmenna á aldrinum 15—18 ára fara samkvæmt 30. gr. laga nr. 19/1940, sbr. lög um vernd barna og ungmenna.

112. gr.

Dómara er heimilt, enda sé það ekki bannað sérstaklega í lögum, að afgreiða opinbert mál án málshöfðunar:

1. Ef brot er mjög smávægilegt, getur dómari lokið máli með áminningu, er hann skráir í þingbók, enda láti sökunautur við það sitja.
2. Ef brot er skýlaust sannað og telja má, að refsing muni ekki fara fram úr sektum, ef dómur gengur um málið, getur dómari ákveðið hæfilega sekt, er greiðist innan tiltekins tíma að viðlagðri viðeigandi refsivist ásamt sakarkostnaði, enda játist sökunautur undir þessa ákvörðun dómara með undirskrift sinni í þingbók. Greina skal í bókun skýrt og stutt brot það, sem um er að tefla, refsíákvæði, sem það varðar við, og ítrekunarverkun á síðari brot, ef því er að skipta. Nú hefur skýlaust sannað brot upptöku eignar í för með sér, og getur dómari undir því skilorði, er nú var sagt, ákveðið eignaupptöku. Ákvörðun um eignaupptöku getur dómari og tekið með bókun í þingbók, ef sökunautur finnst ekki eða er ókunnugur og verðmæti fer ekki fram úr kr. 3000.00.

Senda skal saksóknara skrá um mál, sem lokið er samkvæmt 2. tölul. 1. málsg. þessarar greinar, eftir þeim reglum, er hann ákveður.

Nú telur saksóknari, að saklaus maður hafi verið látinn undirgangast greiðslu sektar eða maður hafi ranglega verið látinn sæta upptöku eignar, sbr. 2. tölul. 1. mgr. þessarar greinar, eða verið látinn gangast undir fjarstæð málalok að öðru leyti eða að mál, sem lokið er samkvæmt sama ákvæði, hefði átt að ganga til dóms, og getur hann þá kært málið til hæstaréttar til ónýtingar á ákvörðun dómara.

Nú stendur lögreglumaður vegfaranda að broti á umferðarlögum, bifreiðalögum eða lögreglusamþykkt, og telja má, að refsing muni ekki fara fram úr 300 króna sekt, og getur lögreglumaður þá gert sökunaut hæfilega sekt, er greiðist þegar í stað eða innan tiltekins tíma, enda játist sökunautur undir þessa ákvörðun lögreglumanns með undirskrift sinni í sektabók, er lögreglumaður heldur. Nú greiðist sekt eigi innan tiltekins tíma, og skal lögreglumaður þá senda kæru til dómara með venjulegum hætti. Dómari fellir þá ákvörðun lögreglumanns úr gildi og lýkur máli lögum samkvæmt. Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um bókhald lögreglumanna og meðferð þessara mála að öðru leyti. Nú þykir ákvörðun lögreglumanns fjarstæð, og ákveður þá dómari eða saksóknari, að mál skuli tekið til meðferðar af nýju, enda fellir dómari þá ákvörðun lögreglumanns úr gildi.

113. gr.

Dómari höfðar mál af sjálfsdáðum á hendur sökunaut, sem ekki hefur komið fyrir dóm, ef:

1. Honum hefur sjálfum verið löglega birt kvaðning fyrir dóm á tilteknum stað og tíma og fullnægi kvaðningin ákvæðum 1.—3. tölul. 115. gr., enda sé skýrt greint í henni, að fjarvist hans verði metin til jafns við viðurkenningu hans og að dómur gangi um málið, þótt hann komi ekki, og að hann megi ekki vænta frekari viðvörunar.
2. Ekki er kunnugt um, að nauðsynjar banni honum komu fyrir dóm.
3. Ætla má, að brot hans varði eigi yfir 3000 króna sekt eða eignaupptöku.

- 82 4. Fram er komin fyrir sekt hans skýrsla eins lögreglumanns eða annars opinbers starfsmanns eða gögn, er jafna megi til slíkrar skýrslu.

21. ágúst

Ef tveir menn eða fleiri eru sakaðir um sama brot, verður þessi meðferð venjulega því aðeins höfð, að skilyrði 1.—4. tölul. sé fullnægt um þá báða eða alla.

Eigi skal ómerkja í æðri dómi gerðir dómara samkvæmt þessari grein, nema sýnt þyki, að dómara hafi missýnt í mjög mikilsverðum atriðum.

Ákvæði 112. gr., 2. mgr., um skýrslur til saksóknara eiga við um mál samkvæmt þessari grein.

114. gr.

Í málum, þar sem sökunautur hefur skýlaust játað sig hafa haft alla þá háttsemi, sem hann er borinn og máli skiptir, ekkert veikir þá játningu og vafalaust má þykja um aðrar staðreyndir, svo sem þær, er orka kunna refsihækkun eða refsilækkun, refsileysi eða niðurfelling refsingar, sakhæfiskorti o. s. frv., eða notkun lagaákvæða, svo sem um val milli tveggja eða fleiri ákvæða sér eða saman, um aðild o. s. frv., er dómara heimilt að höfða mál af sjálfsdáðum, sbr. þó 2. málsg. 21. gr.

Fara skal um þau atriði, sem í grein þessari getur, eftir 3. og 4. málsg. 113. gr.

115. gr.

Er dómari telur rannsókn lokið, sendir hann saksóknara eftirrit af öllu því, sem í henni er fram komið, til ákvörðunar um það, hvað gera skuli. Þegar er saksóknari hefur fengið rannsókn máls í hendur, athugar hann, hvort semja skuli ákæru á hendur sökunaut eða sökunautum. Ef honum virðist það, sem fram er komið með framhaldsrannsókn eða án hennar, nægilegt eða líklegt til sakfellis, semur hann ákæru, en annars kostar lætur hann við svo búið standa.

Nú ákveður saksóknari málshöfðun, og semur hann þá ákæruskjal, er hann sendir dómara. Í því skal greina, svo og að eigi verði um villt:

1. Nafn sökunauts, heimilisfang og önnur deili á honum.
2. Hvert það brot, sem sök er gefin á, stað og stund, eftir föngum, er það er talið framið, það heiti, sem það hefur í lögum, eða aðra skilgreining svo og þær laga-greinar, sem það er talið varða við.
3. Þær kröfur, sem gerðar eru, svo sem kröfur um refsingu, réttindamissi, eignartöku, skaðabætur, greiðslu sakarkostnaðar o. s. frv.

Í ákæruskjali má ekki skírskota til fram kominna sannana eða setja þar lögfræðilegar athugasemdir framar en sagt var.

Dómari ritar ákvörðun sína um stað og stund til þingfestingar málsins á ákæruskjal og lætur síðan birta fyrir sökunaut með venjulegum hætti eða fyrir dómi. Um leið og ákæruskjal er birt sökunaut, skal hann spurður, hvort hann vilji halda uppi vörn eða fá verjanda, og hvern, ef því er að skipta.

Nú ákveður dómari málshöfðun samkvæmt 114. gr., og semur hann þá ákæru, er fullnægi ákvæðum 1.—3. tölul., enda fer um birtingu hennar og annað samkvæmt ákvæðum þessarar greinar.

116. gr.

Fresti til þinghalds í opinberum málum má stytta eftir þörfum frá því, sem mælt er í einkamálum. Till kynningar má birta á sömu stöðum sem í lögum um meðferð einkamála í héraði greinir, svo og í varðhaldi eða á gæzlustað, ef því er að skipta. Rétt er, að lögreglumaður eða einn stefnuvottur birti. Ákærða skal afhenda eftirrit af kvaðningu samkvæmt 113. gr. eða ákæruskjali.

117. gr.

Nú er óvíst um þann mann, er kröfu skal á hendur gera, eða dvalarstað hans, en mál hans sætir þó lögsögu íslenzkra dómstóla, og skal þá birta ákæru eða kröfur

í Lögbirtingablaði með ákvörðun um stund og stað til þinghalds og með hæfilegum 82
fyrirvara. 21. ágúst

118. gr.

Saksóknari getur ávallt svo og dómari samkvæmt 114. gr. gefið út framhalds-
ákæru, enda sé mál ekki þegar dæmt í héraði:

1. Ef leitt er í ljós, eftir birtingu ákæru, að ákærði hafi eða kunni að hafa drýgt önnur eða frekari brot en í ákæru segir.
2. Ef sýnt er, að ákæru er ábótavant, svo sem háttsemi ákærða ranglega lýst eða saksótt eftir öðrum refsíákvæðum en brot á undir.

Framhaldsákæru skal jafnan gefa út eigi síðar en 3 vikum eftir að þörfin á henni varð kunn, enda skal veita ákærða kost á að koma að vörn eftir þörfum.

Aldrei má dæma sökunaut fyrir aðra hegðun en þá, sem í ákæruskjali greinir, né heldur dæma aðrar kröfur á hendur honum. Rétt er þó dómara að dæma áfall á hendur sökunaut, þótt aukaatriði brots, svo sem staður og stund þess, séu ekki skýrt eða rétt greind, enda telji dómari, að vörn verði ekki áfátt þess vegna. Dómari getur gefið sökunaut, verjanda og sækjanda færi á því að tjá sig um sakaratriði að þessu leyti, ef þurfa þykir. Dómara er og rétt undir sama skilorði að dæma eftir öðrum refsíákvæðum en segir í ákæru, en gefa skal hann þá nefndum aðilum kost á því að reifa málið að því leyti og af nýju, ef því er að skipta.

119. gr.

Nú hefur rannsókn dómara á hendur tilteknum sökuðum manni eigi leitt í ljós sakaratriði eða sakargögn, sem nægileg hafa þótt til ákæru, og má þá eigi taka það mál upp af nýju, nema skilyrðum 2. málsgreinar 42. gr. sé fullnægt, enda fer um rannsókn skaðabótakröfu sem þar segir.

Ákvæði 3. mgr. 42. gr. gildir hér að breyttu breytanda.

120. gr.

Þegar kvaðning samkvæmt 113. gr. eða ákæra hefur verið birt sökunaut, nefnist hann ákærði og málið er nefnt: Ákæruvaldið gegn N. N.

XV. KAFLI

Um flutning og meðferð opinberra mála fyrir héraðsdómi.

121. gr.

Að liðnum þeim fresti, sem til var tekinn samkvæmt 115. gr., 5. málsg., eða 117. gr., setur dómari dómþing og þingfestir mál. Leggur hann þá fram eftirrit af dómprófum máls og önnur gögn, er fram hafa komið og unnt er að leggja fram á dómþingi. Kynna skal sökunaut, ef þess er kostur, efni þeirra gagna, er honum hafa ekki áður kynnt verið, og fá viðurkenningu hans um það, að þau varði hann eða málið, ef unnt er. Ef verjanda skal skipa, þá skal gera það í þessu þinghaldi, nema það hafi verið áður gert. Verjanda eða ákærða, ef hann ætlar sjálfur að verja sig, skal fá í hendur málsskjöl og setja frest til varnar, enda skal þá ákveða næsta þinghald.

Frumrit skjals, þar sem eftirrit má eigi að sama gagni koma, eða muni, sem úrslit máls varða, lætur dómari venjulega ekki aðilum í hendur, nema til athugunar í þinghaldi, enda er rétt að gera ljósmyndir af slíkum gögnum aðilum til afnota.

122. gr.

Mál skal taka til dóms í þinghaldi samkvæmt 121. gr., nema dómari telji framhaldsrannsóknar þörf, ef:

- 82 1. Sökunautur kemur fyrir dóm og óskar eigi skipaðs verjanda, þó að honum
21. ágúst væri það rétt, eða að halda uppi vörn annars.
2. Vörn kemur þá þegar fram.
Nú eru sökunautar tveir eða fleiri, og má þá mál því aðeins til dóms taka, að svo standi á um báða eða alla sem í 1. og 2. tölul. segir.

123. gr.

Dómari ákveður hverju sinni, hvort vörn skuli flutt munnlega eða skriflega.

124. gr.

Ákærða eða verjanda hans er rétt, áður en vörn er flutt, ef því er að skipta, að bera sérstaklega undir dómara hvert það atriði, er hann telur varða því, að ekki verði réttilega lagður dómur á mál að efni til, eins og þá stendur á, svo sem að máli beri að vísa frá dómi, að því beri að fresta til frekari rannsóknar eða varnar, að dómari sé óhæfur o. s. frv., og krefjast úrlausnar dómara þar um. Tekur dómari ákvörðun um það, hvort kröfu skuli taka til greina eða ekki, með rökstuddum úrskurði, ef hann telur ekki eiga að gera það, og dómi, ef frávisunarkrafa er tekin til greina.

Nú er krafizt frávisunar máls, og skal þá saksóknara veittur kostur á því að tjá sig um málið, áður en dómari tekur ákvörðun um þá kröfu.

Synjunarúrlausn dómara má kæra til æðra dóms, ef saksóknari samþykkir.

125. gr.

Nú er vörn fram komin og framhaldsrannsókn lokið, ef því er að skipta, og tekur dómari þá mál til dóms.

Nú verður dómara það ljóst eftir dómtöku, að rannsaka þurfi betur einhver atriði, og gerir hann þá ákærða og verjanda svo og sækjanda, ef því er að skipta, viðvart um það, enda fer um slíka rannsókn með sama hætti sem ella. Rétt er dómara að veita aðilum kost á því að flytja framhaldsvörn í máli, að rannsókn lokinni, eftir því sem efni standa til. Að svo búnu tekur dómari mál til dóms af nýju.

126. gr.

Nú hefur ákærði ekki sinnt kvaðningu samkvæmt 113. gr. og skilyrðum hennar er að öðru leyti fullnægt, og tekur dómari þá þegar mál til dóms og kveður upp refsidóm á hendur ákærða.

127. gr.

Nú kemur ákærði eða sjálfvalinn verjandi hans ekki fyrir dóm, þegar þing-festa skal mál, og tekur dómari þá mál þegar til dóms, nema:

1. Honum sé kunnugt um nauðsyjar annars þeirra eða beggja.
2. Hann telji rétt að hafa framhaldsrannsókn um sakaratriði.
3. Honum þykir annars standa svo á, að rétt sé að fresta máli og veita aðilum færi á því að halda uppi vörn.

Dómari gerir aðilum viðvart um þinghald til framhaldsrannsókna, og að henni lokinni, ef því er að skipta, frest til varnar og stað og stund til næsta þinghalds. Ef frestað er máli samkvæmt 1. eða 3. tölul., tilkynnir dómari aðilum það og frest þann, sem ákveðinn er, og stað og stund næsta þinghalds, enda verði mál þá tekið til dóms. Ef ekki er komið fyrir dóm af hendi ákærða að settum frestum liðnum, skal venjulega taka mál til dóms.

128. gr.

Nú skilar skipaður verjandi ekki vörn innan tiltekins tíma, og getur dómari þá sett honum nýjan frest, enda getur dómari falið öðrum löghæfum manni vörn,

ef dómari telur mál hafa dregizt eða munu dragast óhæfilega lengi fyrir aðgerða- **82**
leysi skipaðs verjanda.

21. ágúst

129. gr.

Nú hefur dómari birt ákæru eða kröfur samkvæmt 117. gr., og er þá rétt að taka mál til dóms, þótt ákærði eða stefndi komi þar ekki, ef:

1. Skilyrðum 114. gr. er fullnægt.
2. Saksóknari og dómari telja mál fullrannsakað og ákærða hefur verið skipaður verjandi samkvæmt ósk hans og kostur veittur til varnar eða hann hefur lýst því fyrir dómara, að hann æskti engrar varnar. Annars kostar skal fresta máli að svo stöddu.
3. Gerð er krafa á hendur aðila um upptöku eignar.

130. gr.

Sókn og vörn samkvæmt ákæðum 131.—136. gr. fer fram í:

1. Málum, þar sem refsing fyrir brot getur varðað yfir 8 ára fangelsi samkvæmt hegningarlögum nr. 19/1940.
2. Málum, sem sæta ákæru saksóknara samkvæmt 115. gr., sbr. 2. málsg. 21. gr., ef:
 - a. brot getur varðað yfir 5 ára fangelsi samkvæmt lögum nr. 19/1940 og lagaatriði eða sönnunar veita efni til slíkrar meðferðar, t. d. úrslit máls velta á líkum, mál er mjög umfangsmikið eða margbrotið;
 - b. sérstaklega þýðingarmikil vafaatriði eru í máli eða úrslit þess hafa annars mikla almenna þýðingu, hvort sem brot varðar við almenn hegningarlög eða önnur lög.

Saksóknari rannsakar og ákveður hverju sinni, hvort mál er þess eðlis, að það skuli sæta meðferð samkvæmt 2. tölul. þessarar greinar. Dómari skal í lok rannsóknar leita þess, hvort ákærði æski þess, að sókn og vörn verði flutt í máli hans, ef dómara þykir vera mega heimild til að kveða svo á.

131. gr.

Þegar er saksóknari hefur ákveðið meðferð máls samkvæmt 130. gr., sendir hann dómara eða formanni dóms samkvæmt 5. gr. tilkynningu um ákvörðun sína. Saksóknari skipar því næst sækjanda og dómari (formaður) verjanda og sendir þeim skjöl málsins ásamt tilkynningu um stað og stund til næsta þinghalds, sbr. 115. og 116. gr.

132. gr.

Dómari (formaður dóms) veitir sækjanda og verjanda sameiginlegan frest til að undirbúa sókn og vörn. Þeir skulu kynna sér rækilega alla málavöxtu og rannsaka, hvaða sakaratriði sé rétt að leiða betur í ljós en þegar er gert, sbr. 79. og 86. gr. Gera skulu þeir skrá um sakargögn, er athuga þarf, og þau vitni, sem þeir vilja leiða, hvort sem þau hafa verið leidd áður eða ekki. Skulu þeir kynna hvor öðrum efni skrárinnar og fá dómurum hana í hendur fyrir dómþing svo tímanlega, að þeir geti yfirfarið efni hennar.

133. gr.

Á næsta dómþingi skal þingfesta mál með þeim hætti, sem í 121. gr. segir. Þá er máli hefur verið lýst og sækjandi og verjandi hafa gefið sig fram og ákæra hefur verið lesin upp, ber þeim að tjá sig um atriði þau, er því kynnu að varða, að ekki verði réttilega lagður dómur á mál að efni til, og fer þá svo sem í 124. gr. er mælt.

134. gr.

Frekari rannsókn máls fer fram fyrir dómi, ef þess er þörf og kostur, og taka sækjandi og verjandi þátt í henni.

82 Dómur kveður ákærða og aðra fyrir sig, nefnir skoðunar- og matsmenn, tekur 21. ágúst við staðfestingu þeirra og segir fyrir um öflun annarra gagna, eftir því sem efni standa til.

Sækjandi gerir fyrst stuttlega grein fyrir sakaratriðum og ákæru svo og þeim sakargögnum, sem hann ætlar að styðja ákæru við. Þá skal ákærði spurður um sakaratriði og honum veittur kostur á því að tjá sig um þau. Ef frásögn hans fer í atriðum, sem máli skipta, í bága við fyrri skýrslu hans, skal honum bent á ósamræmið og þau atriði prófuð af nýju. Ef ákærði játar brot á sig, ákveður dómur, að hverju leyti þörf er frekari sakargagna.

Því næst flytur sækjandi fram sakargögn og spyr vitni. Verjandi tekur þá við, flytur fram sakargögn af sinni hendi og leiðir vitni. Sækjandi og verjandi gagnspyrja vitni jafnóðum og þau eru spurð. Um vitnaleiðsluna gilda ákvæði 102. gr. Dómendur spyrja ákærða, vitni og aðra eftir þörfum, stjórna prófun sækjanda og verjanda og skera úr öllum vafa- og ágreiningsefnum.

Nú verður ekki hjá því komizt, að rannsókn einstakra atriða fari fram fyrir dómi annars staðar, og er þá rétt, að sækjandi og verjandi komi þar fyrir dóm með sömu skyldum og réttindum sem mælt var, ef dómendum aðalmáls þykir nauðsynlegt.

135. gr.

Þá er gögn öll eru fengin, skal dómur kveða á um það, hvort flytja skuli mál munnlega eða skriflega. Mál skal flytja munnlega, nema bæði sækjandi og verjandi óski skriflegs málflutnings, enda telji dómur skriflegan flutning máls heppilegri, svo sem vegna þess, hve mál er umfangsmikið.

Nú er mál munnlega flutt, og skal málflutningur þá fara fram þegar í fyrsta þinghaldi, sbr. 133. gr., eða þegar gögn öll eru fram komin, sbr. 134. gr. Sækjandi talar fyrst, en verjandi síðan, enda má hvor flytja tvær ræður, en rétt er ákærða að taka einu sinni til máls að loknum ræðum sækjanda og verjanda. Um munnlegan málflutning fer annars eftir 112. gr. laga nr. 85/1936.

Nú er mál skriflega flutt, og leggur sækjandi þá fyrst fram sókn sína, en verjandi síðan vörn. Framhaldssókn og framhaldsvörn má síðan flytja einu sinni af hvors hálfu.

Að lokinni sókn og vörn skal mál taka til dóms.

136. gr.

Nú þykir dómi eftir dómtöku máls svo áfátt um rannsókn einhvers atriðis, að ekki megi við hlíta, og skal þá hafa framhaldsrannsókn þar um, enda megi ætla, að hún kunni að bera árangur. Ákveður dómari (formaður) í samráði við sækjanda og verjanda stund og stað til rannsókna eða gerir ráðstafanir til þess, að rannsókn fari fram utan síns lögsagnarumdæmis, ef því er að skipta. Um rannsókn samkvæmt þessari grein fer annars samkvæmt 134. gr. Dómur getur, að rannsókn lokinni og eftir að sækjandi og verjandi hafa kynnt sér árangur hennar, veitt þeim kost á að gera athugasemdir til viðbótar málflutningi sínum, ef honum þykir nauðsynlegt eða heppilegt.

Að loknum aðgerðum samkvæmt þessari grein skal taka mál til dóms af nýju.

137. gr.

Fresta skal meðferð máls:

1. Ef nauðsynjar banna dómara, málflytjanda eða öðrum, sem leysa ber af hendi starf í þarfir máls, að inna af hendi störf sín á tilsettum tíma.
2. Ef þeir koma ekki fyrir dóm, er gefa skulu skýrslu í opinberu máli eða staðfesta hana, enda megi ætla hana skipta nokkru máli.

3. Ef óviðráðanleg atvik tálma annars framkvæmdum, svo sem veður eða vötn, **82**
sóttkvíun o. s. frv. 21. ágúst
4. Ef framhaldsrannsókn er ákveðin, sem eigi er unnt að hafa þá þegar, eða bíða
verður annarra aðgerða til framkvæmdar máli, svo sem skipunar dómara eða
málflytjanda o. s. frv.
Dómari getur frestað máli:
1. Vegna uppkvaðningar úrskurða og annarra ráðstafana sakir máls.
2. Til sóknar eða varnar máls.

138. gr.

Hraða skal meðferð opinberra mála eftir föngum, enda verði þess jafnan gætt að afla allra fánalegra skýringa um málavöxtu. Dómari (dómur) ræður gangi máls, enda er hann óbundinn af yfirlýsingum málflytjanda eða kröfum, nema þær séu borgararéttar eðlis. Eigi skiptir það máli, hvenær yfirlýsingar koma fram í rannsókn eða flutningi máls.

XVI. KAFLI

Um sakarkostnað.

139. gr.

Til sakarkostnaðar í opinberum málum telst:

1. Ferðakostnaður dómara og sækjanda og skipaðs verjanda, ef því er að skipta, enda skal greiða þeim óhjákvæmilegan kostnað af ferðalagi vegna rannsóknar og meðferðar málsins.
2. Þóknun skipaðs sækjanda og verjanda.
3. Þóknun fyrir aðstoð vegna málsins, svo sem skjalþýðingar, dómtúlkun, afnot muna annarra manna o. s. frv.
4. Gæzlu-, varðhalds- og flutningskostnaður ákærða, þar til framkvæmd refsingar hefst samkvæmt ákvæðum dómsins.
5. Þóknun til vitna, mats- og skoðunarmanna.
6. Þingvotta- og birtingargjöld.
7. Kostnaður af kyrrsetningu samkvæmt 144. gr. og fullnustu dóms með aðför.
8. Annar óhjákvæmilegur kostnaður.

Réttargjöld, gjald fyrir eftirrit beinlínis í þágu málsins, stimplun dómsgerða eða staðfestingu skal eigi greiða.

140. gr.

Nú er ákærði sýkn dæmdur af refsikröfum, af hvaða ástæðu sem er, eða refsimál gegn honum fellur niður, án þess að svo sé ástætt sem í 112. gr. segir, og skal þá einnig sýkna hann af málskostnaðarkröfu. Þó skal dæma greiðslu sakarkostnaðar á hendur ákærða að einhverju leyti eða öllu, ef hann hefur orðið kostnaðar valdur með vísitandi eða stórkostlegu ólögmati framferði í rannsókn máls eða í sambandi við hana.

Nú eru tveir menn eða fleiri hafðir fyrir sökum, og eru sumir sýknaðir og sumir sakfelldir, og skal þá frá draga þann hluta kostnaðar, er telja má aðeins koma hinum sýknaða eða sýknuðu við, nema telja megi hinn dómfellda eða hina dómfelldu einnig beinlínis valda að honum. Ef slíkur frádráttur verður ekki gerður nákvæmlega, metur dómari það, í hvaða hlutföllum hinn sakfelldi skuli bera sakarkostnað á móti ríkissjóði.

141. gr.

Nú er ákærði sakfelldur fyrir það brot eða þau brot, sem honum er sök á gefin, og skal þá dæma greiðslu sakarkostnaðar á hendur honum.

- 82 Nú er ákærði sakfelldur fyrir sum þau brot, er honum er sök á gefin, en sýkn
21. ágúst dæmdur af öðrum, og getur dómari þá ákveðið, að hann skuli greiða nokkurn hluta
kostnaðar, en að hinn hlutinn skuli greiddur úr ríkissjóði, með þeim hætti, er í
140. gr. segir.

Kostnað, sem sækjandi eða verjandi eða lögreglumenn eru valdir að vegna
vanrækslu eða skeytingarleysis í starfi sínu, skal ekki dæma sökunaut til að greiða.
Getur dómari ákveðið í dómi refsímálsins eða úrskurði, ef máli lýkur án dóms,
skyldu þeirra til að greiða slíkan kostnað, en veita skal hann þeim áður kost á að
láta upp á álit sitt.

142. gr.

Nú eru tveir menn eða fleiri sóttir til refsingar í sama máli og sekir dæmdir,
og skal þá hvorum (hverjum) þeirra gert að greiða gæzlu- eða varðhaldskostnað
sinn og þóknun til skipaðs verjanda síns einum sér, ef hann hefur fengið sér skip-
aðan annan verjanda en hinn eða hinir. Þá hina sakfelldu, sem eru saman um verj-
anda, skal dæma in solidum til að greiða þóknun hans.

Nú hafa ákærðu allir eða báðir tekið þátt í broti með vitund og vilja hvor (hver)
annars og eru dæmdir til refsingar fyrir það í sama máli, og skal þá venjulega dæma
þá til að greiða sakarkostnað in solidum (sbr. þó 1. málsg. 87. gr.). Ef samband þeirra
einhverra eða allra um brot hefur ekki verið slíkt, skiptir dómari sakarkostnaði
milli þeirra í þeim hlutföllum, er honum þykir sanngjarnt vera.

143. gr.

Í dómi eða úrskurði, ef máli lýkur án dóms, skal almennt kveða á um skyldu
ákærða til að greiða sakarkostnað án ákvörðunar fjárhæðar. Þóknun skipaðs sækj-
anda og verjanda skal þó ákveða tiltekinni fjárhæð, sbr. 2. málsg. 87. gr. Saksóknari
sækir mál í héraði og fyrir hæstarétti svo og fulltrúi hans í héraði án sérstaks
endurgjalds, en verði ákærða í slíku máli dæmt að greiða sakarkostnað, skal honum
gert að greiða tiltekna fjárhæð málssóknarlauna, er renni í ríkissjóð. Þóknun verj-
anda, sem kemur fyrir dóm utan lögsagnarumdæmis, þar sem með aðalmál er farið,
svo og annan kostnað þar ákveður dómari aukamálsins.

Dómari gerir heildarreikning yfir sakarkostnað og sendir hann ásamt fylgi-
skjölum til dómsmálaráðuneytisins, er úrskurðar reikninginn og greiðir dómara
það, sem hann kann að hafa lagt út eða greiða á síðar. Refsidómur ásamt úrskurð-
uðum reikningi verður þá lögleg heimild til aðfarar í fé ákærða eða ákærðu.

144. gr.

Til tryggingar greiðslu sakarkostnaðar og skaðabóta eða til undirbúnings eignar-
töku, ef því er að skipta, skal dómari, ef hann hefur jafnframt fógetavald, kyrrsetja
eða láta fógeta annars kyrrsetja eignir sökunauts eða sökunauta, ef hættu má telja
á því, að þeim verði ella undan skotið eða að þær glatist eða rýrni að mun, svo að
ekki verði nægilegt til greiðslu sakarkostnaðar eða bóta á sínum tíma, og fer það
eftir álitum dómara, hversu mikið skuli kyrrsetja. Um framkvæmd og þýðingu kyrr-
setningar fer sem um kyrrsetningu fjármuna almennt, en þó með þeim afbrigðum,
er hér segir:

1. Tryggingu þarf enga að setja.
2. Ábyrgð á kyrrsetningu þessari fer eftir almennum skaðabótareglum.
3. Mál til réttlætningar kyrrsetningu þarf ekki að höfða.

Dómari kveður á um varðveislu kyrrsettra muna og sér um, að þær ráðstafanir
verði gerðar, er með þarf að lögum til verndar kyrrsetningu. Eigi skal stimpilgjald
eða þinglýsingar greiða fyrir þessar ráðstafanir.

Kyrrsetning fellur niður, jafnskjótt sem ákærði hefur verið sýknaður með
úrslitadómi eða úrskurði af greiðslu sakarkostnaðar og skaðabóta eða málsókn

hefur verið undan felld eða látin niður falla og eigi koma ákvæði 112. gr. til greina, og á hann þá heimtingu á því, að honum verði honum að kostnaðarlausu fengin umráð yfir hinum kyrrsettu verðmætum og úr gildi felldar þær ráðstafanir aðrar, sem gerðar kunna að hafa verið til verndar kyrrsetningunni. Ef ákærði hefur greitt sakarkostnað eða dæmdar skaðabætur, á hann og heimtingu til hins sama, en greiða verður hann þá kostnað þar af.

82

21. ágúst

XVII. KAFLI

Um bætur til handa þriðja manni.

145. gr.

Nú kemur það í ljós í rannsókn opinbers máls, að þriðji maður hefur beðið tjón af háttsemi þeirri, sem sökunautur er borinn, og skal dómari þá, þegar er efni standa til, benda þriðja manni á það, að hann eigi þess kost að koma bótakröfu sinni að í væntanlegu refsímáli, og að þar megi dæma hana, ef hún verði nægilega skýrð án verulegra tafa eða óhagræðis í því máli. Ef aðili eða umboðsmaður hans gerir slíka kröfu nægilega ákveðið og nægilega snemma, enda leiðbeini dómari í því efni eftir þörfum, þá skal dómari leita sannana um hana, þar á meðal með matsgerð eða skoðunar fyrir dómtöku, ef því er að skipta. Bera skal slíka kröfu undir ákærða, enda er sækjanda og verjanda skylt að gera athugasemdir um hana, ef ákærði hefur ekki samþykkt hana, eftir því sem ástæður verða til.

146. gr.

Ef máli er til lykta ráðið samkvæmt 112. gr. og sökunautur samþykkir bóta-kröfu og samkomulag verður um greiðslu hennar, skal dómari bóka það, og er þann gerning að meta sem sátt fyrir dómi.

Um lyktir bótakröfu í refsímáli fer annars sem hér segir:

Ef dómur gengur ekki um efni refsikröfu fyrir þá háttsemi, sem bótakrafa er sprottin af, þá verður ekki heldur dæmt um hana. Sama er, ef ákærði er sýknaður af þeirri háttsemi vegna þess, að eigi þykir sannað, að hann hafi framið hana. Ef hann er sýkn dæmdur af öðrum rökum, svo sem vegna sakhæfisshorts, eða refsing er látin niður falla, en skilyrðum skaðabótaskyldu er þó talið vera fullnægt, má dæma kröfuna. Ef sannanir þykir skorta um tjón aðila að öllu leyti, skal vísa kröfu frá dómi. Dómari ákveður annars bætur með venjulegum hætti.

147. gr.

Í æðra dómi skal taka skaðabótakröfu, sem dæmd hefur verið að efni til í héraði, til meðferðar með venjulegum hætti, ef annar hvor aðila æskir þess, enda gilda þar ákvæði 145. gr. um skyldu sækjanda og verjanda.

Skjóta má sérstaklega til hæstaréttar ákvæði héraðsdóms, þar sem bótakrafa hefur verið dæmd að efni til, ef dóminum er ekki áfrýjað að öðru leyti, enda fer það málskot að lögum um meðferð einkamála fyrir æðra dómi.

148. gr.

Aðrar kröfur borgararéttareðlis, sem rót sína eiga að rekja til refsiverðrar háttsemi, má og leggja fyrir dómara í refsímáli, svo sem missi erfðaréttar, ógildi hjúskapar o. s. frv., og skal þar dæma þær að efni til, að fullnægðum framangreindum skilyrðum, eftir því sem við á.

149. gr.

Nú hefur leit verið gerð hjá þriðja manni eða hald verið lagt á muni hans í rannsókn opinbers máls, og á hann þá kröfu til bóta fyrir miska, ef aðgerðir þessar

21. ágúst **82** hafa fram farið á óþarflega móðgandi eða særandi hátt, og fyrir fjártjón, er aðgerðin hefur valdið honum, enda verði honum eigi gefin sök á því, að hún fór fram eða hvernig hún fór fram. Í stað bótakröfu má láta aðila í té yfirlýsingu samkvæmt 158. gr., eftir því sem við á.

XVIII. KAFLI

Um bætur til handa sökuðum mönnum o. fl.

150. gr.

Kröfu um bætur samkvæmt þessum kafla má, nema öðruvísi sé sérstaklega mælt, því aðeins taka til greina, að:

1. Sökunautur hafi ekki með vísitandi eða stórvægilega gáleysislegu ólögmætu framferði valdið þeim aðgerðum, er hann reisir kröfu sína á, svo sem með stroki, ósannindum, tilraunum annars til að torvela rannsókn o. s. frv., og
2. Rannsókn hafi verið hætt eða ákæra ekki hafin vegna þess, að sú háttsemi, sem hann var borinn, hafi talizt ósaknæm, eða sönnun hafi ekki fengizt um hana eða hann hafi verið sýkn dæmdur með óáfrýjuðum eða óáfrýjanlegum dómi af sömu ástæðum, enda megi fremur telja hann líklegan til að vera sýknan af henni en sekan.

Bæta skal fjártjón og miska, ef því er að skipta.

151. gr.

Dæma má bætur fyrir handtöku, leit á manni, rannsókn á heilsu manns og aðrar aðgerðir, sem hafa frelsisskerðing í för með sér, aðrar en gæzluvarðhald og refsivist, sbr. 152. og 153. gr., svo og fyrir leit í húsum og hald á munum:

1. Ef lögmælt skilyrði hefur brostið til slíkra aðgerða.
2. Ef ekki hefur verið, eins og á stóð, nægilegt tilefni til nefndra aðgerða eða þær hafa verið framkvæmdar á óþarflega hættulegan, særandi eða móðgandi hátt.

152. gr.

Bætur skal að jafnaði dæma fyrir gæzluvarðhald, sem óleyfilegt er samkvæmt 1.—3. tölul. 69. gr., án tillits til ákvæða 1. eða 2. tölul. 150. gr. Sama er um bætur til þeirra, er í 4. tölul. sömu greinar segir, enda hafi mátt sjá, að svo var ástatt um þá, sem þar greinir, eða þeir hafi vakið athygli viðkomenda á því.

Um bætur fyrir gæzluvarðhald annars fer eftir 150. gr.

Taka skal sérstaklega til greina, ef sannað er eða ætla má, að sökunautur hafi liðið tjón á heilsu sinni vegna frelsisskerðingar.

153. gr.

Nú verður það ljóst, að maður hefur saklaus hlotið refsídóm, þolað refsingu eða upptöku eigna, og ber þá að dæma honum bætur fyrir miska og fjártjón, þar á meðal fyrir stöðu- og atvinnumissi, enda þótt skilyrðum 1. tölul. 150. gr. sé ekki fullnægt, en lækka má þó bætur eftir sök aðila á því, að hann var ranglega dæmdur.

154. gr.

Bótakröfu má hafa uppi sem hér segir:

1. Ef rannsókn hefur ekki leitt til ákæru, getur aðili krafizt úrskurðar rannsóknardómara um rétt sinn á hendur ríkissjóði til bóta. Kveður dómari þá upp úrskurð um kröfuna, að fengnu álitu saksóknara. Úrskurði má áfrýja til æðra dóms.
2. Ef mál gengur til dóms, getur aðili krafizt úrlausnar héraðsdóms um bótakröfu á hendur ríkissjóði, enda ber þá sækjanda og verjanda að tjá sig um hana í

flutningi máls þar. Ákvæðum dóms um bótakröfu má áfrýja til æðra dóms 82 ásamt málinu eða sérstaklega, ef máli er ekki áfrýjað.

21. ágúst

3. Nú eru þær leiðir ekki farnar, sem í 1. og 2. tölul. getur, og er aðila þá rétt að höfða mál í héraði, þar sem sú aðgerð fór fram, er krafa er á reist, með venjulegum hætti, enda sé saksóknara stefnt fyrir hönd ríkisvaldsins til að gæta réttar þess og lögreglumanni og héraðsdómara, ef krafa er gerð á hendur þeim. Fer þá mál eftir reglum um meðferð einkamála, enda skal veita aðila gjafsókn fyrir báðum dómum. En dæma má hann til greiðslu sakarkostnaðar, ef hann tapar máli, eftir almennum reglum.

155. gr.

Ríkissjóður ábyrgist jafnan greiðslu bóta, en kröfu á hann á hendur dómara eða öðrum, ef telja má þá hafa með ásetningi eða stórkostlegu gáleysi valdið aðgerðum þeim, sem krafa var reist á, eða framkvæmt þær með sama hætti.

Nú er rannsókn á hendur manni, sem hlotið hefur bætur samkvæmt 150.—152. gr., tekin upp af nýju og það kemur í ljós, að grundvöllur sá, sem bótakröfu mátti reisa á, var ekki fyrir hendi, og ber þá að dæma hann til endurgreiðslu bótanna.

156. gr.

Um aðilaskipti að bótakröfu samkvæmt þessum kafla fer samkvæmt 3. málsg. 264. gr. almennra hegningarlaga.

157. gr.

Bótakrafa fyrnist á 6 mánuðum frá vitneskju aðila um ákvörðun um niðurfall rannsóknar eða ákæru eða uppkvaðningu sýknudóms eða frá því, er aðili var laus látinn úr refsivist. Ef refsímál hefur farið til hæstaréttar, telst fyrningarfrestur frá uppkvaðningu dóms þar.

158. gr.

Sökunautur, er orðið hefur fyrir þeim aðgerðum, sem taldar eru í 151.—153. gr., getur í stað bóta krafist vottorðs þess opinbers starfsmanns, sem máli hans hefur ráðið til lykta, um það, að komið hafi í ljós, að sökunautur hafi ekki verðskuldað aðgerðina. Ef viðkomandi opinber starfsmaður telur, að sökunautur eigi rétt á slíku vottorði, ber honum að láta það í té.

XIX. KAFLI

Um sektir.

159. gr.

Ef skipaður sækjandi eða verjandi gerir sig sekán í vanrækslu eða skeytingarleysi í starfa sínum, getur dómari dæmt honum sekt fyrir 200—5000 krónur í dómi eða úrskurði.

160. gr.

Sömu sektum, er ákveða má samkvæmt 159. gr., skal sá sæta, er viðhefur ósæmileg ummæli, skrifleg eða munnleg, fyrir dómi um dómara eða aðra eða kemur að öðru leyti hneykslanlega eða ósæmilega fram fyrir dómi.

161. gr.

Sá skal sæta sektum eða varðhaldi, sem brýtur bann dómara samkvæmt 3. málsg. 16. gr. eða í ræðu eða riti gefur opinberlega visvitandi eða gálauslega ranga eða villandi skýrslu í verulegum atriðum eða óþarflega særandi um opinbert mál eða rannsókn þess, meðan því máli er ekki að fullu lokið, eða tálmar eða reynir að

82 tálma á ólögmaetan hátt rannsókn slíks máls eða hafa að öðru leyti ólöglega áhrif 21. ágúst á hana eða málsúrslit.

Ef sækjandi eða verjandi brýtur ákvæði 1. málsg. og brot þeirra þykja eigi varða nema sektum, enda liggi full vitneskja fyrir um það, má svo með fara, sem í 159. gr. segir.

Mál út af þessum brotum fara annars sem opinber mál almennt.

162. gr.

Ef brot þau, er í 159., 160. og 161. gr. segir, varða þyngri refsingu að lögum en þar segir, skal sækja þá sök í almennu opinberu máli.

163. gr.

Sektir samkvæmt 159.—161. gr. og 41. gr. renna í ríkissjóð.

Kæra má sérstaklega refsíákvæði samkvæmt 159., 160. og 161. gr., en ella fer um áfrýjun eftir 175. gr.

XX. KAFLI

Um dóma og úrskurði.

164. gr.

Úrskurði, er kveða þarf upp í sambandi við rannsókn eða flutning opinbers máls, skal kveða upp svo fljótt sem unnt er, eftir að atriði er tekið til úrskurðar. Úrskurðir skulu vera byggðir á forsendum og nægilega skýrir og glöggir.

165. gr.

Ákvæði 191. og 192. gr. laga um meðferð einkamála í héraði skulu og taka til opinberra mála.

166. gr.

Dómar í opinberum málum skulu vera glöggir og skýrir svo sem kostur er á. Ekki má skírskota til sannana eða atvika, er síðar kunna að koma fram.

Í dómi skal greina nafn, stöðu og heimili ákærða, svo að ekki verði um villzt, númer málsins, þing, stað og stund, er dómur er upp kveðinn, hvenær mál var tekið til dóms, nafn dómanda eða nöfn, ef fleiri eru en einn, málsatvik og málsástæður þær, er máli þykja skipta, hugleiðingar dómara um niðurstöðu, skilorð, ef skilorðsbundið er dæmt, réttarfarssektir, ef því er að skipta, um skaðabótakröfu, eignartöku, sakarkostnað og annað, er máli kann að skipta. Niðurstöðu dóms skal síðan saman draga í niðurlag hans, eins og tízka hefur verið, að því leyti sem honum á að fullnægja með aðför, og svo ef ákærði er alsýknaður.

Dómi eða úrskurði má fullnægja með aðför eftir efni sínu, enda þótt eigi sé sett í þá aðfararákvæði sérstaklega.

Ef sektir eru dæmdar eða úrskurðaðar, skal ákveða í dómi eða úrskurði vara-refsingu lögum samkvæmt tiltekinn tíma, er ákærði skuli þola, ef sekt greiðist ekki innan ákveðins tíma frá birtingu eða uppsögu dóms eða úrskurðar, sbr. 3. málsg.

167. gr.

Ákvæði um aðfararfrest skal annars ekki setja í dóma eða úrskurði í opinberum málum, hvorki um refsingu né annað.

167. gr.

Dómari tilkynnir ákærða eða verjanda hans, ef þess er kostur, hvar og hvenær dómur eða úrskurður, ef með þarf og það á við, verði kveðinn upp, og með þeim fyrirvara, er honum þykir hlýða.

Niðurlag dóms eða úrskurðar skal lesa upp á dómþingi í heyranda hljóði. Eftir-rit af dómi eða úrskurði skal veita sækjanda og verjanda eða ákærða svo fljótt sem unnt er, ef þess er krafist. 82
21. ágúst

Ef ákærði er viðstaddur uppsögu dóms eða úrskurðar, þarf ekki að birta honum dóm eða úrskurð. Ella skal birting dóms fram fara með venjulegum hætti, og úrskurðar, er það á við.

Ef ákærði er við dómsuppsögu eða úrskurðar staddur, telst frestur samkvæmt 4. málsg. 166, gr. frá uppsögudegi, en ella frá birtingardegi.

Dómari gerir nauðsynlegar ráðstafanir til birtingar dóma og úrskurða.

Geta skal þess í þingbók, hvort ákærði hafi verið viðstaddur uppsögu dóms eða úrskurðar. Í eftirriti af dómsathöfnum þessum skal þess og geta.

168. gr.

Dómur bindur ákærða, handhafa ríkisvalds og aðra aðila um atriði þau, sem þar eru dæmd, svo sem refsingu, skaðabætur, réttindamissi, réttarfarssektir, eignatöku, sakarkostnað o. s. frv.

Ákvæði 2. málsg. 195. gr. og 196. gr. laga nr. 85/1936 gilda og um opinber mál.

169. gr.

Refsiákvæðum, ákvæði um eignatöku, málskostnað eða skaðabætur í dómi í opinberu máli eða úrskurði má ekki fullnægja með aðför fyrr en afráðið er, að því verði ekki skotið til æðra dóms, en þá má því þegar fullnægja, nema sekt skuli greiða og greiðslufrestur hennar sé ekki liðinn.

XXI. KAFLI

Um kæru til æðra dóms.

170. gr.

Ekki verður skotið til æðra dóms:

1. Ákvörðun um, að meðdómendur skuli til kvaddir.
2. Ákvörðun um, að rannsókn eða meðferð máls skuli fara fram fyrir luktum dyrum.
3. Ákvörðun um brottvísun af dómþingi.
4. Synjun um skoðun skjala og kynningu annarra sakargagna.
5. Ákvörðun um, að verjanda skuli skipa.
6. Ákvörðun um fresti, sbr. þó 172. gr., 9. tölul.
7. Ákvörðun um skriflegan eða munnlegan málflutning.
8. Ákvörðun um að veita verjanda leyfi til viðtals við sökunaut.
9. Ákvörðun um, að rannsókn eða málsmeðferð skuli tekin upp af nýju.

171. gr.

Saksóknari einn getur kært til æðra dóms eða leyft aðila að kæra:

1. Úrskurði dómara, að hann eða meðdómandi skuli eða skuli ekki fara með mál.
2. Synjun á kvaðningu meðdómenda.
3. Frávísunardóm og úrskurð dómara samkvæmt 74. gr.
4. Ákvæði um sakarkostnað, sbr. þó 172. gr., 11. tölul.

172. gr.

Aðili getur kært til æðra dóms:

1. Úrskurð um handtöku og rannsókn á sökunaut eða öðrum, leit, hald á munum, kyrrsetningu og rannsókn skjala og bréfa.

- 82 2. Ákvörðun um skyldu manna til aðstoðar og um að láta í té muni í þarfir opin-
 21. ágúst bers máls.
3. Úrskurð um varðhald og aðra gæzlu á sökunaut og tryggingu.
 4. Synjun um skipun verjanda og ákvörðun um það, hvern skuli skipa.
 5. Ákvörðun um þóknun sækjanda og verjanda, ef hún er ekki ákveðin í dómi.
 6. Úrskurð um vitnaskyldu, vitnaheimild, þóknun vitnis, viðurlög við brotum á vitnaskyldu og önnur atriði, sem vitni varða.
 7. Úrskurð um sams konar efni um mats- og skoðunarmenn.
 8. Úrskurð um líkrannsókn.
 9. Úrskurð, þar sem synjað er um rannsókn um einstök atriði eða endurupptöku máflutnings.
 10. Ákvörðun um önnur efni, er varða rannsókn máls eða meðferð fyrir dómtöku þess og líkt er farið.
 11. Ákvæði um greiðslu sakarkostnaðar á hendur ákærða, sem að öðru leyti hefur verið sýkn dæmdur að nokkru eða öllu.

173. gr.

Kæra samkvæmt 172. gr., 1.—4. tölul., frestar ekki framkvæmdum í máli. Kæra samkvæmt 6. og 7. tölul. frestar ekki aðgerðum, ef hún varðar þóknun vitna eða mats- og skoðunarmanna.

Þegar öðruvísi stendur á, frestar kæra samkvæmt 172. gr. þeim framkvæmdum í rannsókn opinbers máls og meðferð, sem fara mundu í bága við niðurstöðu æðra dóms, ef hún yrði andstæð hinni kærðu dómsathöfn, nema slík framkvæmd verði talin brýnt nauðsynleg til þess að rannsókn málsins komi að fullu gagni, enda verður ákvörðun dómara um það efni eigi haggð. Þetta gildir þó ekki um vitnaheimild eða vitnaskyldu né um samsvarandi skyldu matsmanna eða skoðunarmanna.

174. gr.

Þar sem kæra frestar framkvæmdum, skal dómari, eftir því sem unnt er, ganga þegar úr skugga um það, hvort kært verði.

Kærandi skal lýsa kæru sinni innan sólarhrings frá því, er honum var birt ákvörðun sú, er hann vill kæra, bréflega til dómara eða með bókun í þingbók, og gera kröfur sínar ásamt þeim athugasemdum, er honum þykir hlýða, enda mega ný gögn og ný málsatvik koma fyrir æðra dóm. Jafnskjótt sem kæru hefur verið lýst, skal dómari gera eftirrit af því, er kærumálið varðar. Sendir hann þegar æðra dómi fimm eintök þar af með athugasemdum sínum, ef hann vill, en saksóknara, sökunaut eða verjanda hans eitt eintak hverjum, svo og þeim öðrum, er kærán varðar (sækjanda, vitni o. s. frv.). Innan 3 sólarhringa eftir móttöku skjalanna getur æðri dómur lagt dóm á kærumálið, enda getur hver aðila sent honum athuga- semdir sínar á þeim fresti.

Athugasemdir, er síðar koma, skal þó taka til greina, ef þær koma, áður en dómur er upp kveðinn.

Ef kæra frestar framkvæmdum rannsóknar eða málsmeðferðar, skal æðri dómur hafa lokið dómsorði á kærumál innan 10 daga frá móttöku skjalanna, nema mál sé sérstaklega margbrotið eða dómurinn telji óhjákvæmilegt, að nýrra gagna sé aflað. Að þeim fengnum fer um dómsuppsögu sem áður segir.

Aldrei má dómsuppsaga dragast lengur en 2 vikur, eftir að skjöl öll, þar á meðal ný sakargögn, hafa til æðra dóms komið, hvort sem kæra frestar framkvæmd- um eða ekki.

Sekta skal kæranda um 200—5000 krónur til rikissjóðs fyrir tilefnislausa kæru.

XXII. KAFLI

82

Um áfrýjun.

21. ágúst

175. gr.

Skýlt er saksóknara að áfrýja dómi án kröfu ákærða:

1. Ef ákærða er dæmd 5 ára refsivist eða meira.
2. Ef sérstakar ástæður eru til, svo sem ef telja má mann ranglega sýknaðan eða sakfelldan, refsingu að mun of háa eða of lága, réttindi eða eign ranglega dæmda af manni, mann ranglega mæltan undan þessum viðurlögum, eða ranglega hallað á hann í forsendum dóms, þótt hann sé sýknaður, ef það hefur almenna þýðingu að fá úrlausn æðra dóms eða töluverð vafaatriði þykja annars vera í máli, hvort sem þau varða lög eða staðreyndir.

Skýlt er saksóknara að áfrýja eftir kröfu ákærða:

1. Ef ákærða er dæmd refsing eða upptaka eignar fyrir fyrsta sinni framið brot.
2. Ef dæmd refsing nemur 5000 króna sekt eða þriggja mánaða refsivist.
3. Ef ákærði er sviptur réttindum eða réttindamissi leiðir af sakfellingu hans.
4. Ef ákærða er mælt upptaka eignar, er nemur 5000 krónum. Jafnan er þriðja manni, sem með dómi skal sæta upptöku eignar, rétt að áfrýja að hætti einkamála, ef saksóknari vill láta við dóminn sitja.

Lögráðamaður kemur í stað ákærða um ákvarðanir um áfrýjun, sbr. 177. gr., ef ákærði er yngri en 18 ára eða sviptur sjálfræði.

Að ákærða önduðum, koma maki hans, foreldri, barn, kjörbarn og systkin í stað hans um áfrýjun. Rétt er saksóknara að áfrýja ákærða til hagsbóta eftir andlát hans.

176. gr.

Nú er máli áfrýjað að kröfu ákærða, og verður þá refsing eða önnur viðurlög á hendur honum ekki þyngd, nema ákærvaldið áfrýi málinu í þessu skyni af sinni hálfu.

177. gr.

Nú hefur ákærða verið dæmt áfall og svo er ekki farið sem í 1. tölul. fyrri málsgreinar 175. gr. segir, og skal héraðsdómari þá spyrja ákærða, ef hann er við dómsuppsögu staddur, hvort hann æski áfrýjunar, en ella skulu stefnuvottar gera það eftir fyrirlagi dómara, þegar þeir birta sakfellda dóminn.

Nú er saksóknara skýlt að áfrýja eftir kröfu ákærða, og skal ákærði þá hafa að forfallalausú tilkynnt dómara kröfu sína um áfrýjun innan 2 vikna frá áður-nefndum tíma. Annars kostar má svo meta sem hann uni við dóminn.

Héraðsdómari skal jafnan afgreiða dómsgerðir til saksóknara svo fljótt sem unnt er.

178. gr.

Ákvörðun um áfrýjun samkvæmt 175., sbr. 179. gr., frestar fullnustu ákvæða um refsingu, eignartöku, sakarkostnað, svo og skaðabætur, enda hafi ákærði ekki berum orðum samþykkt skaðabótakröfu að öllu leyti. Ákvörðun um áfrýjun frestar og ákvæðum dóms um réttindamissi, nema þau verði talin sett til verndar lífi, heilsu eða eignum einstakra manna eða almennings, eða óviðurkvæmilegt megi telja, að dómfelldi haldi réttindum þrátt fyrir áfrýjun. Dómari getur þess í dómi, ef ákvörðun um áfrýjun frestar ekki ákvæðum dóms að þessu leyti.

179. gr.

Þegar saksóknari hefur fengið dómsgerðir, rannsakar hann, hvort skýlt sé eða rétt að áfrýja máli af hálfu ákærvalds eða eftir ósk ákærða. Ef fleiri en einn eru fyrir sökum hafðir, tekur hann ákvörðun um áfrýjun að því er varðar mál hvers þeirra.

82 Saksóknari skal hafa tekið ákvörðun um áfrýjun eigi síðar en 3 mánuðum
21. ágúst eftir að dómssgerðir hafa komið honum í hendur.

Nú er áfrýjun ráðin, og ritar saksóknari þá fyrirfall á dómssgerðir til ákærða eða ákærðu og annarra aðila þess efnis, að málinu sé stefnt til hæstaréttar, að það verði þar þingfest, svo fljótt sem kostur er, og aðili eða aðilar meggi ekki vanta annars fyrirfalls. Síðan sendir saksóknari dómara dómssgerðir til birtingar á fyrirfalli fyrir aðilum. Að lokinni birtingu endursendir dómari dómssgerðir til saksóknara, er svo afgreiðir þær til hæstaréttar. Skipar þá forseti dómssins verjanda eða verjendur með áritun á dómssgerðir og sendir þær því næst saksóknara.

180. gr.

Saksóknari undirbýr ágríp dómssgerða með þeim hætti, sem tíðkæzt hefur, og lætur síðan, er hann hefur veitt verjanda kost á athugun frumvarps síns, fjölrita ágríp.

Nú telja saksóknari og verjandi sakaratriði miður rannsókuð en skyldi, og gera þeir þá, um leið og þeir undirbúa ágríp dómssgerða, skrá um þau atriði og kynna þau hvor öðrum. Saksóknari ákveður því næst, hverra frekari gagna skuli leita með prófun máls í héraði. Að því loknu annast saksóknari gerð viðbótar-ágríps.

Saksóknari endursendir hæstarétti síðan dómssgerðir héraðsdóms ásamt framhaldsprófum, ef því er að skipta, og ágríp dómssgerða. Ákveður forseti hæstaréttar svo þingfestingardag máls og tilkynnir saksóknara og verjanda það með hæfilegum fyrirvara.

181. gr.

Saksóknari sækir öll opinber mál í hæstarétti án sérstaks endurgjalds, og hvíla á honum sömu skyldur, sem hingað til hafa hvílt á sækjanda fyrir þeim dómi, og samkvæmt þeim fyrirráðum, er í lögum þessum segir.

Nú er saksóknari settur samkvæmt 22. gr., og ákveður dómssmálaráðherra honum þá þóknun fyrir starf hans.

182. gr.

Nú ákveður hæstiréttur framhaldsrannsókn máls þar fyrir dómi, og kveður hann þá fyrir sig saksóknara og verjanda og þá, er prófa skal, enda fer um skyldu manns til að gefa skýrslu þar og veita fræðslu um hvert atriði, er dómur telur máli skipta, um prófun þeirra og um viðurlög með sama hætti, sem segir í lögum þessum um rannsókn og meðferð fyrir héraðsdómi.

183. gr.

Um öll þau atriði, er varða galla á málalíbúnaði í héraði eða hæstarétti eða málsmeðferð í héraði eða undirbúning málsmeðferðar eða hana sjálfa í hæstarétti, getur hæstiréttur kveðið upp úrskurð eða dóm, áður en málflutningur þar hefst, eða á hverju stigi hans sem vera skal, svo sem um frávísun sakar frá dómi, hvort ómerkja skuli héraðsdóm, um fresti, um ágríp dómssgerða, um öflun frekari gagna o. s. frv.

184. gr.

Nú verður það bert í flutningi máls eða við athugun dómenda síðar, að leita þurfi frekari gagna en þegar hefur verið gert, og ætla má, að framhaldsrannsókn kunni að bera árangur, og getur hæstiréttur þá kveðið upp úrskurð, þar sem héraðsdómari, saksóknari og verjandi eru skyldaðir til að afla fræðslu um þau atriði, sem til eru tekin í úrskurði, og um það annað, sem framhaldsprófun veitir efni til.

185. gr.

82

21. ágúst

Hæstiréttur vísar máli frá dómi vegna galla á málaltilbúnaði, svo sem ef ákæra hefur ekki verið birt aðilum eða fyrir kall til hæstaréttar. Ómerkt getur hæstiréttur héraðsdóm, ef verulegir gallar þykja á meðferð hans annars í rannsókn eða málsmeðferð, enda þyki eigi hentara að bæta úr því með þeim hætti, sem í 182. og 183. gr. segir.

186. gr.

Í dómi opinbers máls getur hæstiréttur dæmt héraðsdómara sekt á hendur, 200—5000 krónur til ríkissjóðs, fyrir drátt á opinberum málum og önnur glöp í rannsókn þeirra og meðferð, enda þótt dómara hafi ekki verið stefnt í því skyni, ef sök hans virðist ljós. Einnig er ákærða rétt að krefjast þess, að dómara verði stefnt til ábyrgðar fyrir rannsókn opinbers máls og meðferð, og ber þá saksóknara að setja í fyrir kallið kröfu hans í því efni. Svo getur saksóknari af sjálfsdáðum gert slíka kröfu í fyrir kalli.

Saksóknara ber að gæta hagsmuna ríkisvaldsins gagnvart dómara, ef hann er krafinn ábyrgðar, en verjanda hagsmuna ákærða að því leyti. Nú kemur héraðsdómari fyrir hæstarétt vegna ábyrgðarkröfu og er sýkn dæmdur, og getur dómurinn þá dæmt ákærða, ef hann hefur gert kröfuna, eða ríkissjóð, ef saksóknari hefur gert hana, til þess að greiða dómara málskostnað.

187. gr.

Nú þykir verjandi hafa gerzt sekur um vanrækslu eða önnur glöp í undirbúningi eða flutningi opinbers máls fyrir hæstarétti, og getur dómurinn þá gert honum 200—5000 króna sekt á hendur til ríkissjóðs.

188. gr.

Nú þykir hæstarétti að vísu vera gallar á verki héraðsdómara, skipaðs sækjanda í héraði, verjanda eða annarra, en ekki slíkir sem sektum eigi að varða, og getur dómurinn þá vítt viðkomendur fyrir þá, eftir því sem honum þykir ástæða til.

189. gr.

Dómar hæstaréttar skulu afgreiddir til dómsmálaráðuneytis með þeim hætti, sem nú tíðkast.

XXIII. KAFLI

Um endurupptöku dæmdra opinberra mála.

190. gr.

Nú hefur óáfrýjaður héraðsdómur eða hæstaréttardómur gengið í opinberu máli, og verður það mál þá ekki síðan tekið upp af nýju, nema til þess séu þau skilyrði, er í þessum kafla segir.

191. gr.

Eftir kröfu saksóknara skal taka mál, þar sem ákærði hefur verið sýknaður eða dæmdur fyrir miklu minna brot en það, er hann var borinn, upp að nýju:

1. Ef ákærði hefur, síðan dómur gekk, játað sig hafa framið brot það, sem hann var borinn, eða önnur gögn hafa komið fram, er ótvírætt benda til sektar hans.
2. Ef ákærði eða aðrir hafa haft í frammi refsiverða hegðun í því skyni að fá þau málalok, sem orðin eru, svo sem ef falsvitna er aflað, fölsuð skjöl eru látin fram koma, vitni, mats- eða skoðunarmenn gefa vísvitandi rangar skýrslur, enda megi ætla, að slík skjöl eða hegðun hafi orkað málalokum að öllu eða nokkru leyti.

192. gr.

Eftir kröfu dómfellds manns, sem telur sig sýknan sakfelldan eða sakfelldan fyrir að mun meira brot en það, er hann hefur framið, skal taka mál upp af nýju:

1. Ef fram eru komin ný gögn, sem ljóst eða líklegt gera, að dómfelldi hefði verið sýkn dæmdur eða dæmdur fyrir að mun minna brot, ef þau gögn hefðu komið fyrir dómendur, áður en dómur gekk.
2. Ef ætla má, að falsgögn eða athæfi, sem í 2. tölul. 191. greinar getur, hafi valdið refsídómi að einhverju leyti eða öllu.

Ef nokkur þeirra aðila, er að lögum eiga að vinna að rannsókn eða meðferð opinberra mála, fá vitneskju eða rökstuddan grun um nokkur þeirra atriða, er í 1. og 2. tölul. segir, þá ber þeim að veita dómfellda vitneskju um það.

Ákvæði 3. og 4. málsg. 175. gr. taka og til endurupptöku eftir þessari grein.

193. gr.

Hæstiréttur tekur ákvörðun um endurupptöku máls, og skal beiðni um hana stíluð til hæstaréttar og send saksóknara. Greina skal í beiðni þau atriði, er vefengd eru í dómi, og þær ástæður, sem til vefengingar eru taldar liggja, sbr. 191. og 192. gr. Skjöl, er beiðni kunna að vera til styrktar, skulu fylgja henni, eftir því sem unnt er.

Nú er beiðandi sviptur frelsi, og skal yfirmaður fangelsis þá taka við og bóka beiðni um endurupptöku eftir ósk aðila og koma henni á framfæri, enda er dómara skylt að skipa honum þegar réttargæzlumann, ef þess er óskað. Ef gallar þykja vera á beiðni, skal aðila jafnan veittur kostur á að lagfæra þá, áður en ráðið er, hvort hún skuli tekin til greina eða ekki.

194. gr.

Saksóknari sendir beiðnina til hæstaréttar ásamt skjölum málsins og tillögum sínum, svo og umsögn héraðsdómara, ef um héraðsdóm er að tefla.

Hæstiréttur lætur héraðsdómara framkvæma nauðsynlega rannsókn, áður en hann tekur ákvörðun um endurupptöku.

Nú leiðir rannsókn í ljós, að beiðni um endurupptöku hafi gengið of skammt, og skal þá veita beiðanda kost á að lagfæra beiðni sína í samræmi þar við.

195. gr.

Nú ákveður hæstiréttur endurupptöku máls, sem dæmt var lokadómi í héraði, og gerir saksóknari þá ráðstafanir til áfrýjunar málsins, og fer um meðferð þess fyrir hæstarétti samkvæmt ákvæðum laga þessara.

196. gr.

Nú ákveður hæstiréttur endurupptöku hæstaréttarmáls, og fer þá um rannsókn samkvæmt 181. eða 182. gr.

Um undirbúning málsmeðferðar og flutning fyrir hæstarétti fer samkvæmt ákvæðum laga þessara.

Nú telur hæstiréttur ekki rök hníga til breytingar á dómi, og vísar hann endurupptökumáli þá frá sér. Annars kostar dæmir hæstiréttur málið að efni til.

197. gr.

Nú er mál endurupptekið samkvæmt beiðni dómfellds manns, og má þá hlutur hans aldrei verða lakari en hann var eftir hinum upphaflega dómi.

198. gr.

Nú er mál endurupptekið samkvæmt kröfu saksóknara, og fer þá um málskostnað eftir ákvæðum 141. gr.

Kostnaður af endurupptöku máls samkvæmt beiðni dómfellda greiðist úr ríkis- **82**
sjóði, nema aðili hafi aflað úrskurðar til hennar með skýrslum, er hann vissi ósannar **21. ágúst**
vera. Skal þá dæma greiðslu sakarkostnaðar á hendur honum.

199. gr.

Ákvörðun um endurupptöku máls frestar ekki framkvæmd dóms, nema hæsti-
réttur mæli svo.

Heimil er endurupptaka máls, þótt aðili hafi að fullu þolað refsingu samkvæmt
dómi í því máli.

XXIV. KAFLI Niðurlagsákvæði.

200. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Ákvæði laganna um störf saksóknara ríkisins koma til framkvæmdar 1. júlí 1961.

Lögmæti aðgerða, sem fram hafa farið fyrir þann tíma, skal meta eftir eldri
lögum, en aðgerðir, sem síðar fara fram, hlíta ákvæðum þessara laga.

Dómsmálaráðuneytið og utanríkisráðuneytið afhenda saksóknara ríkisins þau
skjöl opinberra mála, sem þar eru og embætti hans varða.

Gjört í Reykjavík, 21. ágúst 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.
(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

AUGLÝSING

83

4. júlí

um framlengingu viðskiptasamnings Íslands og Svíþjóðar.

Hinn 30. júní 1961 var undirritað í Stokkhólmi samkomulag um viðskipti milli
Íslands og Svíþjóðar fyrir tímabilið 1. apríl 1961 til 31. marz 1962.

Viðskiptasamkomulagið er óbreytt frá fyrra ári.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 4. júlí 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Niels P. Sigurðsson.

84

9. ágúst

AUGLÝSING

um samkomulag um viðskipti milli Íslands og Tékkóslóvakíu.

Hinn 9. ágúst 1961 var undirritað í Reykjavík samkomulag um viðskipti milli Íslands og Tékkóslóvakíu á tímabilinu 1. september 1961 til 31. ágúst 1962 á grundvelli viðskiptasamnings frá 16. nóvember 1960 (Stj.tið. A. 73/1960).

Gert er ráð fyrir að flutt verði út frá Íslandi fryst flök, fryst síld, fiskimjöl, lýsi, fiskniðursuða o. fl. Frá Tékkóslóvakíu er m. a. gert ráð fyrir kaupum á vefnaðarvöru, skófatnaði, búsaðöldum, rúðugleri, járn og stálvörum, margs konar iðnaðarvélum og verkfærum, bílum, hjólbörðum, auk fleiri vara.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 9. ágúst 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

BRÁÐABIRGÐALÖG

85

30. sept.

um framlengingu á samningum á milli læknafélaga og sjúkrasamlaga.

HANDHAFAR VALDS FORSETA ÍSLANDS

samkvæmt 8. gr. stjórnarskrárinnar,

forsætisráðherra, forseti sameinaðs Alþingis og forseti hæstaréttar,

gjöra kunnugt: Félagsmálaráðherra hefur tjáð oss, að allir samningar milli læknafélaga og sjúkrasamlaga falli úr gildi frá og með 1. október n. k. Afleiðing þess verði sú, að sjúklingar verði að greiða að fullu þá þjónustu, sem lækna veita utan sjúkrahúsa. Hér við bætist og það, að jafnframt verði að gera ráð fyrir, að greiðslur til lækna hækki yfirleitt mjög mikið, eða um og yfir 100%. Af þessu muni hljóta vandræðaástand fyrir allan almenning, sem koma verði í veg fyrir án tafar. Það beri því nauðsyn til þess að afstýra þessu vandræðaástandi með því að gefa út bráðabirgðalög nú þegar, sem mæli svo fyrir, að samningar þeir um læknaþjónustu, sem nú gilda milli læknafélaga og sjúkrasamlaga, skuli gilda enn um sinn til n. k. áramóta, ef ekki takast nýir samningar milli þessara aðila innan þess tíma, þó svo, að þóknun og endurgreiðsla kostnaðar til lækna skuli frá 1. júlí 1961 hækka um 13%.

Fyrir því eru hér með sett bráðabirgðalög samkvæmt 28. gr. stjórnarskrárinnar á þessa leið:

1. gr.

Samningar þeir á milli læknafélaga annars vegar og sjúkrasamlaga eða Trygg-ingastofnunar ríkisins f. h. sjúkrasamlaga hins vegar, um þjónustu lækna við meðlimi sjúkrasamlaganna skulu gilda enn um sinn, þar til nýir samningar hafa verið gerðir á milli þessara aðila, þó eigi lengur en til 31. desember n. k., og þá með þeirri breytingu, að þóknun til lækna svo og allar greiðslur vegna kostnaðar við starf þeirra, sem sjúkrasamlögunum ber að greiða samkvæmt gildandi samningum, skuli frá 1. júlí 1961 hækka um 13%.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 30. september 1961.

Bjarni Benediktsson.

Friðjón Skarphéðinsson.

Jónatan Hallvarðsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

86

11. sept.

AUGLÝSING

um meðferð forsetavalds í fjarveru forseta Íslands.

Forseti Íslands, herra Ásgeir Ásgeirsson, fór í dag í embættiserindum til útlanda og mun verða fjarverandi um hríð.

Í fjarveru hans fara forsætisráðherra, forseti sameinaðs Alþingis og forseti hæstaréttar með vald forseta Íslands, samkvæmt 8. gr. stjórnarskrárinnar.

Í forsætisráðuneytinu, 11. september 1961.

Ólafur Thors.

Birgir Thorlacius.

87

13. sept.

AUGLÝSING

um að reglulegt Alþingi skuli koma saman til fundar
þriðjudaginn 10. október 1961.

HANDHAFAR VALDS FORSETA ÍSLANDS

samkvæmt 8. gr. stjórnarskrárinnar,

forsætisráðherra, forseti sameinaðs Alþingis og forseti hæstaréttar,

gjöra kunnugt: Vér höfum ákveðið, samkvæmt tillögu forsætisráðherra, að reglulegt Alþingi skuli koma saman til fundar þriðjudaginn 10. október 1961.

Um leið og vér birtum þetta, er öllum, sem setu eiga á Alþingi, boðið að koma nefndan dag til Reykjavíkur og verður þá Alþingi sett að lokinni guðspjónustu í dómkirkjunni, er hefst kl. 13.30.

Gjört í Reykjavík, 13. september 1961.

Ólafur Thors.

Friðjón Skarphéðinsson.

Jónatan Hallvarðsson.

(L. S.)

Ólafur Thors.

AUGLÝSING

88

8. sept.

um breytingu um stundarsakir á forsetaúrskurði frá 20. nóvember 1959,
um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.

Eftir tillögu forsætisráðherra hefur forseti Íslands í dag gert þá breytingu um stundarsakir á forsetaúrskurði frá 20. nóvember 1959, um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl., að í fjarveru forsætisráðherra Ólafs Thors frá 14. þ. m. til ársloka 1961 er ráðherra Bjarna Benediktssyni falið að gegna störfum forsætisráðherra og öðrum ráðherrastörfum Ólafs Thors, en ráðherra Jóhanni Hafstein er á meðan falið að gegna störfum þeim, er ráðherra Bjarna Benediktssyni voru falin í nefndum forsetaúrskurði frá 20. nóvember 1959.

Þetta birtist hér með þeim, er hlut eiga að máli.

Í forsætisráðuneytinu, 8. september 1961.

Ólafur Thors.

Birgir Thorlacius

AUGLÝSING

89

2. okt.

um að forseti Íslands sé kominn heim og tekinn við stjórnarstörfum.

Forseti Íslands, herra Ásgeir Ásgeirsson, kom í gær úr för sinni til útlanda og hefur á ný tekið við stjórnarstörfum.

Í forsætisráðuneytinu, 2. október 1961.

Bjarni Benediktsson.

Birgir Thorlacius

L Ö G

um lækkun aðflutningsgjalda á ýmsum vörum.

90

20. nív.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Lög nr. 90/1954, um tollskrá o. fl., með síðari breytingum, breytast svo sem hér segir frá gildistöku þessara laga:

- A. Af þeim innfluttum vörum, sem taldar eru í 2. gr. þessara laga, skal greiða verðtoll samkvæmt því, sem þar er fyrir mælt.
- B. Eftirtalin gjöld eru felld niður á vörum þeim, sem taldar eru í 2. gr.:
 - a. Vörumagnstollur samkvæmt tollskrárlögum nr. 90/1954, ásamt 340% álagi á hann samkvæmt b-lið A-liðar í I. tölulið 4. gr. laga nr. 79/1960, um bráðabirgðabreyting og framlenging nokkurra laga.
 - b. 80% álag á verðtoll samkvæmt B-lið í I. tölulið laga nr. 79/1960.
 - c. Innflutningsgjald samkvæmt 10. gr. laga nr. 4/1960, um efnahagsmál.

2. gr.

Þá er fluttar eru til landsins vorur í eftirtöldum köflum og númerum tollskrár þeirrar, sem fjármálaráðuneytið gaf út 1959, skal greiða af vorunum verðtoll sem hér segir:

	Verðtollur %
Kafli nr. 6	
Blómlaukar í nr. 8	70
Kafli nr. 20	
Ávextir, vorur úr ávöxtum og grænmeti í nr. 1—2, 4—6 og 11—12 ..	92
Kafli nr. 21	
Kryddvörur, súpuefni og aðrar matvörur í nr. 3, 4b, 5a og 5b	70
Kafli nr. 31	
Snyrtivörur í nr. 17—18 og 20—24	92
Kafli nr. 37	
Hanzkar og vettlingar úr skinni og leðri í nr. 3 og töskur, veski og aðrar vorur úr skinni og leðri í nr. 8	62
Kafli nr. 38	
Loðskinn unnin en ósaumuð í nr. 2	62
Vörur úr loðskinnum í nr. 3	70
Kafli nr. 39A	
Fatnaður úr plasti í nr. 8	70
Alls konar töskur, veski, buddur og hylki úr plasti, ót. a., er færast í nýtt tollskrárnúmer: 10a í sama kafla	62
Kafli nr. 40	
Jólatré í nr. 20 og vorur úr tré í nr. 59	92
Kafli nr. 46A	
Gólfábreiður, gólfmottur og gólfðreglar úr silki í nr. 6	70
Silkivefnaður í nr. 11b	62
Kafli nr. 46B	
Vörur úr gervipráðum í nr. 6, 8—9, 11, 12a og 12c	62
Gólfábreiður, gólfmottur og gólfðreglar úr gervipráðum í nr. 7	70

A 37

	90	Verðtollur %
20. n.óv.	Kafli nr. 47	
	Flauel og flos úr ull og ullarvefnaður í nr. 6 og 13	62
	Gólfábreiður, gólfmottur og gólfðreglar úr ull í nr. 7—9	70
	Kafli nr. 48	
	Gólfábreiður, gólfmottur og gólfðreglar úr baðmull í nr. 9—11	70
	Vörur úr baðmull í nr. 12—13	62
	Kafli nr. 49	
	Gólfábreiður, gólfmottur og gólfðreglar úr ýmsum efnum í nr. 12—15 ..	70
	Kafli nr. 50	
	Vefnaðarvara úr gervipráðum yfirdregin o. s. frv. í nr. 34a	62
	Kafli nr. 51	
	Prjónavoð úr silki og úr gervipráðum og fatnaðarvörur prjónaðar úr ull, baðmull o. s. frv. í nr. 1, 7, 15, 17, 21, 23, 29	62
	Fatnaðarvörur prjónaðar úr silki og gervipráðum í nr. 3, 5 og 9—11 ..	70
	Heilsokkar kvenna úr gervipráðum, er færast í nýtt tollskrárnúmer: 8a í sama kafla	30
	Aðrir sokkar úr gervipráðum, er færast í nýtt tollskrárnúmer: 8b í þessum kafla	70
	Kafli nr. 52	
	Fatnaður í nr. 1a, 1b, 3b, 3c, 4, 5a, 5b, 5c, 6, 7a, 7b, 7c, 9a, 9b, 9c, 10, 15c, 20—25	70
	Fatnaður í nr. 2, 11a, 11b, 11c, 14c, 16c	62
	Kafli nr. 54	
	Kvenskór í nr. 1—4 í þessum kafla, sem færast eftir efninu í þessi fjögur nýju númer: 1a, 2a, 3a og 4a í sama kafla	54
	Kafli nr. 55	
	Hattar og húfur í nr. 1—8 og 9	70
	Tilsniðin hattaefni í nr. 8a	62
	Kafli nr. 58	
	Vörur úr steini og steinkenndum efnum í nr. 30	92
	Kafli nr. 59	
	Baðker, þvottaskálar og aðrar vörur úr leir í nr. 7	54
	Vörur úr leir í nr. 10	92
	Kafli nr. 60	
	Vörur úr gleri í nr. 25	92
	Kafli nr. 63	
	Baðker, salerni og aðrar vörur úr járn og stáli í nr. 88b	54
	Kafli nr. 71	
	Vörur úr ódýrum málum í nr. 23	92
	Kafli nr. 73	
	Lampar og ljósakrónur í nr. 55—57	70
	Kafli nr. 77	
	Ljósmyndavélar og hlutar til þeirra í nr. 9	30
	Kvikmyndatökuvélar og sýningarvélar í nr. 10—11	50
	Kafli nr. 78	
	Úr og hlutar til þeirra í nr. 1—3	30
	Kafli nr. 79	
	Hljóðfæri í nr. 1, 3, 5 og 7	50
	Gammófónplötur í nr. 11b	70
	Kafli nr. 82	
	Vörur úr tilbúnum perlum, kóralli og plastiskum efnum í nr. 1—2 og 8	92

	Verðtollur %	90 20. nóv.
Kafli nr. 84		
Íþróttatæki og fiskistengur í nr. 1 og 11	50	
Leikföng í nr. 2a, 2b og 2c	62	
Jólatrésskraut í nr. 6	92	
Kafli nr. 85		
Hnappar til fata í nr. 1	62	
Sjálfblekungar, skrúfblýantar og aðrar vörur í nr. 2	50	
Kveikjarar, reykjarpípur o. fl. í nr. 3a og 3b	50	

Nú ris ágreiningur um það, hvort tiltekin vara skuli vera með þeim verðtolti, sem að framan greinir, og sker þá fjármálaráðherra úr. Er sá úrskurður fullnaðarúrskurður í málinu.

3. gr.

Nú kemur það í ljós, að aðflutningsgjöld á innfluttri vöru, sem lög þessi taka til, eru lægri en aðflutningsgjöld á efnivöru í sams konar vöru framleidda innanlands, og er þá fjármálaráðherra heimilt að lækka gjöld á efnivörunni, ef verðmæti hennar er verulegur þáttur í kostnaðarverði innlendu iðnaðarvörunnar.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og gilda til ársloka 1962.

Gjört að Bessastöðum, 20. nóvember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.
(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

Stjórnartíðindi 1961, A. 20.

AUGLÝSING

um fullgildingu á alþjóðasamningi um óreglubundnar flugferðir.

91

12. okt.

Hinn 25. september 1961 var fullgildingarskjal Íslands að alþjóðasamningi um óreglubundnar flugferðir, sem undirritað var fyrir Íslands hönd í París hinn 30. apríl 1956, afhent alþjóðaflugmálastofnuninni í Montreal.

Samningurinn gengur í gildi að því er Ísland varðar hinn 25. desember 1961, samkvæmt 6. grein samningsins.

Önnur aðildarríki að samningi þessum eru Austurríki, Belgía, Danmörk, Frakkland, Sambandslýðveldið Þýskaland, Finnland, Grikkland, Írland, Ítalía, Luxembourg, Holland, Noregur, Portúgal, Spánn, Svíþjóð, Tyrkland og Stóra Bretland.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 12. október 1961

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

92

5. okt.

AUGLÝSING

um aðild Íslands að samningi um Efnahags- og framfarastofnunina (O.E.C.D.).

Samningurinn um Efnahags- og framfarastofnunina (OECD), sem undirritaður var fyrir Íslands hönd í París hinn 14. desember 1960 og fullgiltur af forseta Íslands hinn 28. apríl 1961, gekk í gildi hinn 30. september 1961.

Samningurinn er birtur sem fylgiskjal með auglýsingu þessari.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 5. október 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

Fylgiskjal.

**SAMNINGUR UM EFNAHAGS- OG
FRAMFARASTOFNUNINA.**

Ríkisstjórnir lýðveldisins Austurríkis, konungsríkisins Belgíu, Kanada, konungsríkisins Danmerkur, franska lýðveldisins, Sambandslýðveldisins Þýskalands, konungsríkisins Grikklands, lýðveldisins Íslands, Írlands, ítalska lýðveldisins, stórhertogadæmisins Lúxemborgar, konungsríkisins Hollands, konungsríkisins Noregs, portúgalska lýðveldisins, Spánar, konungsríkisins Svíþjóðar, svissneska sambandsins, tyrkneska lýðveldisins, hins sameinaða konungdæmis Stóra-Bretlands og Norður-Írlands, og Bandaríkja Norður-Ameríku:

Eru þeirrar skoðunar, að efnahagslegur styrkur og velmegun séu skilyrði fyrir því, að ná megi markmiðum Sameinuðu þjóðanna, varðveizlu einstaklingsfrelsis og aukinni almenntri velmegun;

Telja, að þær geti með beztum árangri stuðlað að þessum takmörkum með því að styrkja þá erfdævenju samvinnu, sem þróast hefur með þeim;

Viðurkenna, að sú efnahagslega viðreisn og framfarir, sem orðið hafa í Evrópu, og aðild þeirra að Efnahagssamvinnustofnun Evrópu hefur átt verulegan þátt í, hafa opnað nýja möguleika á að

**CONVENTION ON THE ORGANISATION
FOR ECONOMIC CO-OPERATION
AND DEVELOPMENT.**

The governments of the Republic of Austria, the Kingdom of Belgium, Canada, the Kingdom of Denmark, the French Republic, the Federal Republic of Germany, the Kingdom of Greece, the Republic of Iceland, Ireland, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of the Netherlands, the Kingdom of Norway, the Portuguese Republic, Spain, the Kingdom of Sweden, the Swiss Confederation, the Turkish Republic, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, and the United States of America;

Considering that economic strength and prosperity are essential for the attainment of the purposes of the United Nations, the preservation of individual liberty and the increase of general well-being;

Believing that they can further these aims most effectively by strengthening the tradition of co-operation which has evolved among them;

Recognising that the economic recovery and progress of Europe to which their participation in the Organisation for European Economic Co-operation has made a major contribution, have opened

styrkja það starf og beina því að nýjum verkefnum og viðtækari markmiðum;

Eru sannfærðar um, að viðtækari samvinna mun vera lífsnauðsynlegt framlag til friðsamlegra og samstilltra samskipta þjóða heims;

Viðurkenna, að efnahagskerfi þeirra verða hvert öðru háðara eftir því sem tímar líða;

Eru ráðnar í að nota, með viðræðum og samvinnu, á árangursríkari hátt getu sína og möguleika í því augnamiði að koma á þeim mesta vexti hagkerfa sinna, sem hægt er að halda við, og bæta efnahagslega og félagslega velmegun þjóða sinna;

Telja, að þær þjóðir, sem lengra eru á veg komnar í efnahagsmálum, eigi að hafa samvinnu um að aðstoða eftir beztu getu þau lönd, sem skemmra eru á veg kominn;

Viðurkenna, að frekari vöxtur heimsviðskipta er eitt veigamesta atriðið, er stuðlar að efnahagsþróun landa og bættum alþjóðlegum efnahagssamskiptum; og

Eru ákveðnar í að leita þessara markmiða á þann hátt, er samrýmist skuldbindingum þeirra við önnur alþjóðleg samtök og stofnanir, sem þær eru aðilar að, eða samkvæmt samningum, sem þær eru aðilar að;

Og hafa því orðið ásatтар um eftirfarandi ákvæði um að endurskipuleggja Efnahagssamvinnustofnun Evrópu og breyta henni í Efnahags- og framfarastofnunina:

1. gr.

Markmið Efnahags- og framfarastofnunarinnar (hér eftir kölluð „stofnunin“) skal vera að stuðla að þeim markmiðum, sem tilgreind eru:

a) að ná mesta hagvexti, sem við verður haldið, og nægri atvinnu og batnandi lífskjörum í aðildarríkjunum, jafnframt því að haldið sé fjárhagslegu jafnvægi, og leggja þannig fram skerf til þróunar efnahagslífs heimsins;

b) að stuðla að heilbrigðri efnahags-

new perspectives for strengthening that tradition and applying it to new tasks and broader objectives;

Convinced that broader co-operation will make a vital contribution to peaceful and harmonious relations among the peoples of the world;

Recognising the increasing interdependence of their economies;

Determined by consultation and co-operation to use more effectively their capacities and potentialities so as to promote the highest sustainable growth of their economies and improve the economic and social well-being of their peoples;

Believing that the economically more advanced nations should co-operate in assisting to the best of their ability the countries in process of economic development;

Recognising that the further expansion of world trade is one of the most important factors favouring the economic development of countries and the improvement of international economic relations; and

Determined to pursue these purposes in a manner consistent with their obligations in other international organisations or institutions in which they participate or under agreements to which they are a party;

Have therefore agreed on the following provisions for the reconstitution of the Organisation for European Economic Co-operation as the Organisation for Economic Co-operation and Development:

Article 1

The aims of the Organisation for Economic Co-operation and Development (hereinafter called the „Organisation“) shall be to promote policies designed:

a) to achieve the highest sustainable economic growth and employment and a rising standard of living in Member countries, while maintaining financial stability, and thus to contribute to the development of the world economy;

b) to contribute to sound economic

- 92** legri útbenslu jafnt í aðildarríkjum sem
 5. okt. þeim, er ekki eru aðilar, en skemmra eru á veg komin; og
 c) að stuðla að aukningu viðskipta í heiminum á marghliða grundvelli og án mismununar í samræmi við alþjóðlegar skuldbindingar.

2. gr.

Til þess að ná þessum markmiðum samþykkja félagsríki, að þau skuli hvert um sig og sameiginlega:

- a) stuðla að hagkvæmri notkun auðsældar landanna;
 b) á sviði vísinda og tækni stuðla að þróun möguleika sinna, hvetja til rannsóknna og stuðla að iðnfræðslu;

c) fylgja stefnu, er miði að því að ná efnahagslegum vexti og innra og ytra fjárhagsjafnvægi og forðast þróun, er kynni að stofna í hættu hagkerfum þeirra eða hagkerfum annarra þjóða;

d) halda áfram aðgerðum sínum til að draga úr eða afnema takmarkanir á skiptum varnings og þjónustu og greiðslum og viðhalda og auka frjálsa hreyfingu fjármagns; og

e) stuðla að efnahagsþróun, bæði aðildarríkja og ríkja utan stofnunarinnar, sem skemmra eru á veg komin, með viðeigandi aðferðum og einkum með flutningi fjármagns til þeirra landa með tilliti til þess, hve veigamikil er fyrir efnahagslíf þeirra að fá tækniaðstoð og tryggja vaxandi útflutningsmarkaði.

3. gr.

Í þeim tilgangi að ná þeim markmiðum, sem fram eru sett í 1. grein, og uppfylla þær skuldbindingar, sem felast í 2. grein, samþykkja aðildarríkin, að þau skuli:

a) láta hvert öðru í té upplýsingar og veita stofnuninni þær upplýsingar, sem nauðsynlegar eru til að hún geti sinnt ætlunarverkum sínum;

b) hafa að staðaldri samráð, framkvæma rannsóknir og taka þátt í verkefnum, sem samkomulag er um; og

c) hafa nána samvinnu og grípa til samræmdra aðgerða, þar sem þess er þörf.

expansion in Member as well as non-member countries in the process of economic development; and

c) to contribute to the expansion of world trade on a multilateral, non-discriminatory basis in accordance with international obligations.

Article 2

In the pursuit of these aims, the Members agree that they will, both individually and jointly:

a) promote the efficient use of their economic resources;

b) in the scientific and technological field, promote the development of their resources, encourage research and promote vocational training;

c) pursue policies designed to achieve economic growth and internal and external financial stability and to avoid developments which might endanger their economies or those of other countries;

d) pursue their efforts to reduce or abolish obstacles to the exchange of goods and services and current payments and maintain and extend the liberalisation of capital movements; and

e) contribute to the economic development of both Member and non-member countries in the process of economic development by appropriate means and, in particular, by the flow of capital to those countries, having regard to the importance to their economies of receiving technical assistance and of securing expanding export markets.

Article 3

With a view to achieving the aims set out in Article 1 and to fulfilling the undertakings contained in Article 2, the Members agree that they will:

a) keep each other informed and furnish the Organisation with the information necessary for the accomplishment of its tasks;

b) consult together on a continuing basis, carry out studies and participate in agreed projects; and

c) co-operate closely and where appropriate take co-ordinated action.

4. gr.

Aðilar að samningi þessum skulu vera meðlimir stofnunarinnar.

5. gr.

Til þess að ná markmiðum sínum má stofnunin:

a) taka ákvarðanir, sem skulu vera bindandi fyrir öll félagsríkin, nema öðru vísi sé ákveðið;

b) beina tillögum til aðildarríkja; og

c) gera samninga við aðildarríki, ríki utan stofnunarinnar og alþjóðlegar stofnanir.

6. gr.

1. Ákvarðanir skulu teknar og tillögur gerðar með gagnkvæmu samþykki allra aðildarríkja, nema stofnunin ákveði annað einróma í sérstökum málum.

2. Hvert aðildarríki skal hafa eitt atkvæði. Nú situr aðildarríki hjá við atkvæðagreiðslu um ákvörðun eða tillögu og skal þá slík hjáseta eigi gera ákvörðunina eða tillöguna ógilda, enda skal hún taka til annarra aðildarríkja, en ekki þess, er hjá sat.

3. Engin ákvörðun skal vera bindandi fyrir neitt aðildarríki, fyrr en það hefur farið eftir ákvæðum stjórnskipunarlags sinna. Hin aðildarríkin mega samþykkja, að slík ákvörðun taki til bráðabirgða með skilyrðum til þeirra.

7. gr.

Allar aðgerðir stofnunarinnar skulu gerðar af ráði, sem skipað sé fulltrúum allra aðildarríkja, er að stofnuninni standa. Ráðið skal halda fundi sem ráðherranefnd eða nefnd fastafulltrúa.

8. gr.

Ráðið skal á hverju ári kjósa forseta, er skal vera í forsæti á ráðherrafundum þess, og tvo varaforseta. Heimilt er að endurkjósa forsetann til að sitja eitt ár til viðbótar.

9. gr.

Ráðið má stofna framkvæmdanefnd og þær undirnefndir, er þurfa þykir, til að koma fram markmiðum stofnunarinnar.

Article 4

The Contracting Parties to this Convention shall be Members of the Organisation.

Article 5

In order to achieve its aims, the Organisation may:

a) take decisions which, except as otherwise provided, shall be binding on all the Members;

b) make recommendations to Members; and

c) enter into agreements with Members, non-member States and international organisations.

Article 6

1. Unless the Organisation otherwise agrees unanimously for special cases, decisions shall be taken and recommendations shall be made by mutual agreement of all the Members.

2. Each Member shall have one vote. If a Member abstains from voting on a decision or recommendation, such abstention shall not invalidate the decision or recommendation, which shall be applicable to the other Members but not to the abstaining Member.

3. No decision shall be binding on any Member until it has complied with the requirements of its own constitutional procedures. The other Members may agree that such a decision shall apply provisionally to them.

Article 7

A Council composed of all the Members shall be the body from which all acts of the Organisation derive. The Council may meet in sessions of Ministers or of Permanent Representatives.

Article 8

The Council shall designate each year a Chairman, who shall preside at its ministerial sessions, and two Vice-Chairmen. The Chairman may be designated to serve one additional consecutive term.

Article 9

The Council may establish an Executive Committee and such subsidiary bodies as may be required for the achievement of the aims of the Organisation.

92

5. okt. 1. Framkvæmdastjóri, ábyrgur gagnvart ráðinu, skal skipaður af ráðinu til fimm ára í senn. Honum til aðstoðar skulu vera einn eða fleiri varaframkvæmdastjórar eða aðstoðarframkvæmdastjórar, sem skipaðir séu af ráðinu samkvæmt tillögum framkvæmdastjórans.
2. Framkvæmdastjórinn skal vera í forsæti, er fastafulltrúar halda fundi í ráðinu. Hann skal aðstoða ráðið á allan tiltækilegan hátt og má gera tillögur til ráðsins eða hvernar annarrar nefndar stofnunarinnar.

11. gr.

1. Framkvæmdastjórinn skal skipa það starfslið, sem stofnunin kann að þarfnast, í samræmi við áætlanir um skipulagningu, sem ráðið hefur staðfest. Starfsmannareglur skulu háðar samþykki ráðsins.
2. Með tilliti til alþjóðlegs eðlis stofnunarinnar, skulu framkvæmdastjóri, vara- eða aðstoðarframkvæmdastjórar og starfslið hvorki óska eftir né taka við fyrir- mælum frá nokkrum aðila að stofnuninni eða frá nokkurri ríkisstjórn eða yfirvaldi utan stofnunarinnar.

12. gr.

Samkvæmt þeim skilmálum eða skilyrðum, sem ráðið kann að ákveða, má stofnunin:

- a) eigi hafa skipti við ríki eða stofnanir, sem ekki eru aðilar;
- b) koma á fót og viðhalda samskiptum við ríki og stofnanir, sem ekki eru aðilar; og
- c) bjóða ríkisstjórnnum eða stofnunum, sem ekki eru aðilar, að taka þátt í starfsemi stofnunarinnar.

13. gr.

Aðild Evrópubandalaga þeirra, er stofnuð voru með Parísar- og Rómarsamningunum frá 18. apríl 1951 og 25. marz 1957, að stofnuninni skal skilgreind í viðbótar-samkomulagi I við samning þennan.

Article 10

1. A Secretary-General responsible to the Council shall be appointed by the Council for a term of five years. He shall be assisted by one or more Deputy Secretaries-General or Assistant Secretaries-General appointed by the Council on the recommendation of the Secretary-General.
2. The Secretary-General shall serve as Chairman of the Council meeting at sessions of Permanent Representatives. He shall assist the Council in all appropriate ways and may submit proposals to the Council or to any other body of the Organisation.

Article 11

1. The Secretary-General shall appoint such staff as the Organisation require in accordance with plans of organisation approved by the Council. Staff regulations shall be subject to approval by the Council.
2. Having regard to the international character of the Organisation, the Secretary-General, the Deputy or Assistant Secretaries-General and the staff shall neither seek nor receive instructions from any of the Members or from any Government or authority external to the Organisation.

Article 12

Upon such terms and conditions as the Council may determine, the Organisation may:

- a) address communications to non-member States or organisations;
- b) establish and maintain relations with non-member States or organisations; and
- c) invite non-member Governments or organisations to participate in activities of the Organisation.

Article 13

Representation in the Organisation of the European Communities established by the Treaties of Paris and Rome of 18th April, 1951, and 25th March, 1957, shall be as defined in Supplementary Protocol No. 1 to this Convention.

14. gr.

1. Samningur þessi skal fullgiltur eða staðfestur af ríkjum þeim, sem undir hann hafa ritað, í samræmi við ákvæði stjórnarskrár hvers þeirra um sig.

2. Fullgildingar- eða staðfestingarskjöl skulu afhent stjórn franska lýðveldisins, sem hér eftir nefnist varðveizlu-ríkisstjórnin.

3. Samningur þessi skal taka gildi:

a) fyrir 30. september 1961, ef allir, sem undirritað hafa, hafa lagt fram fullgildingar- eða staðfestingarskjöl; eða

b) hinn 30. september 1961, ef fimmtán eða fleiri þeirra ríkja, sem undirritað hafa, hafa þá lagt fram þau skjöl, er snerta þau ríki; og síðan, að því er snertir hvert annað ríki, er undirritað hefur, þá er fram eru lögð fullgildingar- eða staðfestingarskjöl þess.

c) eftir 30. september 1961, en ekki síðar en tveim árum eftir undirskrift þessa samnings, er 15 samningsaðilar hafa lagt fram skjöl sín; og þar á eftir, að því er varðar aðra aðila, þegar þeir leggja fram fullgildingar- eða staðfestingarskjöl sín.

4. Hvert það ríki, er undirritað hefur samninginn og hefur ekki lagt fram fullgildingarskjöl eða staðfestingarskjöl sín, þegar samningurinn tekur gildi, má taka þátt í starfsemi stofnunarinnar með skilyrðum, sem ákveðin skulu með samkomu-lagi milli stofnunarinnar og þess ríkis.

15. gr.

Þegar samningur þessi tekur gildi, skal endurskipulagning Efnahagssamvinnu-stofnunar Evrópu koma til framkvæmda, og skulu markmið hennar, stofnanir, völd og nafn þá verða svo sem kveðið er á um hér. Sá lagalegi einstaklingur, sem er Efnahagssamvinnustofnun Evrópu, skal halda áfram í stofnuninni, en ákvarðanir, tillögur og ályktanir Efnahagssamvinnu-stofnunar Evrópu skulu þarfnast samþykktar ráðsins til að vera í gildi eftir gildistöku samnings þessa.

Article 14

92

5. okt.

1. This Convention shall be ratified or accepted by the Signatories in accordance with their respective constitutional requirements.

2. Instruments of ratification or acceptance shall be deposited with the Government of the French Republic, hereby designated as depositary Government.

3. This Convention shall come into force:

a) before 30th September, 1961, upon the deposit of instruments of ratification or acceptance by all the Signatories; or

b) on 30th September, 1961, if by that date fifteen Signatories or more have deposited such instruments as regards those Signatories; and thereafter as regards any other Signatory upon the deposit of its instrument of ratification or acceptance.

c) after 30th September, 1961, but not later than two years from the signature of this Convention, upon the deposit of such instruments by fifteen Signatories, as regards those Signatories; and thereafter as regards any other Signatory upon the deposit of its instrument of ratification or acceptance.

4. Any Signatory which has not deposited its instrument of ratification or acceptance when the Convention comes into force may take part in the activities of the Organisation upon conditions to be determined by agreement between the Organisation and such Signatory.

Article 15

When this Convention comes into force the reconstitution of the Organisation for European Economic Co-operation shall take effect, and its aims, organs, powers and name shall thereupon be as provided herein. The legal personality possessed by the Organisation for European Economic Co-operation shall continue in the Organisation, but decisions, recommendations and resolutions of the Organisation for European Economic Co-operation shall require approval of the Council to be effective after the coming into force of this Convention.

92

16. gr.

5. okt. Ráðið má ákveða að bjóða hverri þeirri stjórn, sem er fús til að takast á herðar skyldur þær, er aðild hefur í för með sér, að gerast aðili að samningi þessum. Slíkar ákvarðanir skulu vera einróma, að því tilskildu, að í hverju einstöku tilviki má ráðið einróma ákveða að leyfa, að setið sé hjá, og ef svo er skal ákvörðunin, þrátt fyrir ákvæði 6. greinar, ná til allra félagsríkja. Innganga skal taka gildi, þegar aðildarskjöl hafa verið lögð fram hjá varðveizlu-ríkisstjórn.

17. gr.

Hver aðili getur sagt upp samningi þessum með því að senda varðveizlu-ríkisstjórn uppsögn með tólf mánaða fyrirvara.

18. gr.

Aðalskrifstofur stofnunarinnar skulu vera í París, nema ráðið ákveði annað.

19. gr.

Rétthæfi stofnunarinnar og sérréttindi, undanþágur og forréttindi stofnunarinnar, starfsmanna hennar og fulltrúa aðildarríkja hjá henni skulu vera svo sem kveðið er á um í viðbótarsamkomulagi II við samning þennan.

20. gr.

1. Í samræmi við fjármálaákvæði, sem ráðið setur, skal framkvæmdastjórnin á hverju ári leggja fram til staðfestingar í ráðinu árlega fjárhagsáætlun, reikninga og þær auka-fjárhagsáætlanir, sem ráðið kann að krefjast.

2. Almennum útgjöldum stofnunarinnar, eins og ráðið hefur samþykkt þau, skal deilt niður í samræmi við niðurfjöfnunartöflu, sem ráðið ákveður. Öðrum útgjöldum skal staðið undir með því móti, sem ráðið kann að ákvarða.

21. gr.

Við móttöku fullgildingarskjala, staðfestingarskjala eða aðildarskjala eða úrsagna skal varðveizlu-ríkisstjórn tilkynna

Article 16

The Council may decide to invite any Government prepared to assume the obligations of membership to accede to this Convention. Such decision shall be unanimous, provided that for any particular case the Council may unanimously decide to permit abstention, in which case, notwithstanding the provisions of Article 6, the decision shall be applicable to all the Members. Accession shall take effect upon the deposit of an instrument of accession with the depositary Government.

Article 17

Any Contracting Party may terminate the application of this Convention to itself by giving twelve months' notice to that effect to the depositary Government.

Article 18

The Headquarters of the Organisation shall be in Paris, unless the Council agrees otherwise.

Article 19

The legal capacity of the Organisation and the privileges, exemptions, and immunities of the Organisation, its officials and representatives to it of the Members shall be as provided in Supplementary Protocol No. 2 to this Convention.

Article 20

1. Each year, in accordance with Financial Regulations adopted by the Council, the Secretary-General shall present to the Council for approval an annual budget, accounts, and such subsidiary budgets as the Council shall request.

2. General expenses of the Organisation, as agreed by the Council shall be apportioned in accordance with a scale to be decided upon by the Council. Other expenditure shall be financed on such basis as the Council may decide.

Article 21

Upon the receipt of any instrument of ratification, acceptance or accession, or of any notice of termination, the depositary

það öllum samningsaðiljum og framkvæmdastjóra stofnunarinnar.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir fulltrúar, með þar til gildu umboði, ritað undir samning þennan.

Gjört í París hinn fjórtánda dag desembermánaðar nítján hundruð og sextíu á ensku og frönsku með jafngildum textum í einu eintaki, sem varðveitt skal af varðveizlu-ríkisstjórn, en hún mun senda staðfest afrit af því til allra ríkja, sem undirritað hafa.

VIÐBÓTARSAMKOMULAG I VIÐSAMNING UM EFNAHAGS- OG FRAMFARASTOFNUNINA.

Þau ríki, sem undirritað hafa samninginn um Efnahags- og framfarastofnunina:

Hafa gert eftirfarandi samkomulag:

1. Aðild Evrópubandalaganna, er stofnuð voru með Parísar- og Rómarsamningunum 18. apríl 1951 og 25. marz 1957, að Efnahags- og framfarastofnuninni skal ákvörðuð í samræmi við stofnskrárákvæði þeirra samninga.

2. Framkvæmdastjórnir Efnahagsbandalags Evrópu og Kjarnorkubandalags Evrópu ásamt æðsta ráði Kola- og stálsamsteypu Evrópu skulu taka þátt í störfum stofnunarinnar.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir fulltrúar, með þar til gildu umboði, ritað undir viðbótarsamkomulag þetta.

Gjört í París hinn fjórtánda dag desembermánaðar nítján hundruð og sextíu á ensku og frönsku með jafngildum textum í einu eintaki, sem varðveitt skal af

Government shall give notice thereof to **92** all the Contracting Parties and to the **5. okt.** Secretary-General of the Organisation.

In witness whereof, the undersigned Plenipotentiaries, duly empowered, have appended their signatures to this Convention.

Done in Paris, this fourteenth day of December, Nineteen Hundred and Sixty, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited with the depositary Government, by whom certified copies will be communicated to all the Signatories.

SUPPLEMENTARY PROTOCOL No. 1 TO THE CONVENTION ON THE ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT.

The signatories of the Convention on the Organisation for Economic Co-operation and Development;

Have agreed as follows:

1. Representation in the Organisation for Economic Co-operation and Development of the European Communities established by the Treaties of Paris and Rome of 18th April, 1951, and 25th March, 1957, shall be determined in accordance with the institutional provisions of those Treaties.

2. The Commissions of the European Economic Community and of the European Atomic Energy Community as well as the High Authority of the European Coal and Steel Community shall take part in the work of that Organisation.

In witness whereof, the undersigned Plenipotentiaries, duly empowered, have appended their signatures to this Protocol.

Done in Paris, this fourteenth day of December, Nineteen Hundred and Sixty, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a

- 92** ríkisstjórn franska lýðveldisins, er mun
5. okt. senda staðfest afrit af því til allra ríkja,
sem undirritað hafa.

single copy which shall be deposited with the Government of the French Republic, by whom certified copies will be communicated to all the Signatories.

VIÐBÓTARSAMKOMULAG II VIÐ SAMNING UM EFNAHAGS- OG FRAMFARASTOFNUNINA.

Þau ríki, sem undirritað hafa Samninginn um Efnahags- og framfarastofnunina (hér eftir kölluð „stofnunin“);

Hafa gert eftirfarandi samkomulag:

Stofnunin skal hafa réttthæfi og stofnunin, starfsmenn hennar og fulltrúar aðildarríkja hjá henni skulu eiga rétt á sérréttindum, undanþágum og forréttindum sem hér segir:

a) á landssvæði samningsaðila að Samningi um efnahagssamvinnu Evrópu frá 16. apríl 1948 það réttthæfi, sérréttindi, undanþágur og forréttindi, sem kveðið er á um í Viðbótarsamkomulagi I við þann samning;

b) Í Kanada það réttthæfi, sérréttindi, undanþágur og forréttindi, sem gert er ráð fyrir í hverjum þeim samningi um réttthæfi, sérréttindi, undanþágur og forréttindi, sem gerður verður milli ríkisstjórnar Kanada og stofnunarinnar;

c) Í Bandaríkjunum það réttthæfi, sérréttindi, undanþágur og forréttindi, sem gert er ráð fyrir í tilskipun forsetans Nr. 10133 frá 27. júní 1950 samkvæmt lögum um forréttindi alþjóðlegra stofnana; og

d) annars staðar það réttthæfi, sérréttindi, undanþágur og forréttindi, sem gert er ráð fyrir í hverjum þeim samningi eða fyrirkomulagi um réttthæfi, sérréttindi, undanþágur og forréttindi, sem gerður verður milli viðkomandi ríkisstjórnar og stofnunarinnar.

SUPPLEMENTARY PROTOCOL No. 2 TO THE CONVENTION ON THE ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT

The signatories of the Convention on the Organisation for Economic Co-operation and Development (hereinafter called the „Organisation“);

Have agreed as follows:

The Organisation shall have legal capacity and the Organisation, its officials, and representatives to it of the Members shall be entitled to privileges, exemptions, and immunities as follows:

a) in the territory of the Contracting Parties to the Convention for European Economic Co-operation of 16th April, 1948, the legal capacity, privileges, exemptions, and immunities provided for in Supplementary Protocol No. 1 to that Convention;

b) in Canada, the legal capacity privileges, exemptions, and immunities provided for in any agreement or arrangement on legal capacity, privileges, exemptions, and immunities entered into between the Government of Canada and the Organisation;

c) in the United States, the legal capacity, privileges, exemptions, and immunities under the International Organisations Immunities Act provided for in Executive Order No. 10133 of 27th June, 1950; and

d) elsewhere, the legal capacity, privileges, exemptions, and immunities provided for in any agreement or arrangement on legal capacity, privileges, exemptions, and immunities entered into between the Government concerned and the Organisation.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir fulltrúar, með þar til gildu umboði, ritað undir viðbótarsamkomulag þetta.

Gjört í Paris hinn fjórtánda dag desembermánaðar nítján hundruð og sextíu á ensku og frönsku með jafngildum textum og í einu eintaki, sem varðveitt skal af ríkisstjórn franska lýðveldisins, er mun senda staðfest afrit af því til allra ríkja, sem undirritað hafa.

**SAMKOMULAG UM ENDURSKOÐUN
SAMNINGS UM EFNAHAGSSAMVINNU
EVRÓPU FRÁ 16. APRÍL 1948.**

Ríkisstjórnir lýðveldisins Austurríkis, konungsríkisins Belgíu, konungsríkisins Danmerkur, franska lýðveldisins, Sambandslýðveldisins Þýskalands, konungsríkisins Grikklands, lýðveldisins Íslands, Írlands, ítalska lýðveldisins, stórhertogaðemisins Lúxemborgar, konungsríkisins Hollands, konungsríkisins Noregs, portúgalska lýðveldisins, Spánar, konungsríkisins Svíþjóðar, svissneska sambandsins, tyrkneska lýðveldisins, hins sameinada konungsríkis Stóra-Bretlands og Norður-Írlands, sem eru aðilar að Samningi um efnahagssamvinnu Evrópu frá 16. apríl 1948 (er hér á eftir kallast „samningurinn“) og aðilar að Efnahagssamvinnustofnun Evrópu;

Óska eftir, að markmið, stofnanir og völd stofnunarinnar verði skilgreind að nýju og ríkisstjórnir Kanada og Bandaríkja Norður-Ameríku verði aðilar að þeirri stofnun þannig endurskipulagðri; og

Hafa gert eftirfarandi samkomulag:

1. gr.

Samningurinn skal endurskoðaður og skal þar af leiðandi koma í hans stað Samningurinn um Efnahags- og framfarastofnunina, er undirrita skal á þessum degi.

In witness whereof, the undersigned **92** Plenipotentiaries, duly empowered, have **5. okt.** appended their signatures to this Protocol.

Done in Paris, this fourteenth day of December, Nineteen Hundred and Sixty, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited with the Government of the French Republic, by whom certified copies will be communicated to all the Signatories.

**PROTOCOL ON THE REVISION OF
THE CONVENTION FOR EUROPEAN
ECONOMIC CO-OPERATION OF
16th APRIL, 1948.**

The Governments of the Republic of Austria, the Kingdom of Belgium, the Kingdom of Denmark, the French Republic, the Federal Republic of Germany, the Kingdom of Greece, the Republic of Iceland, Ireland, the Italian Republic, the Grand Duchy of Luxembourg, the Kingdom of the Netherlands, the Kingdom of Norway, the Portuguese Republic, Spain, the Kingdom of Sweden, the Swiss Confederation, the Turkish Republic, the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland being the Contracting Parties to the Convention for European Economic Co-operation of 16th April, 1948 (hereinafter called the „Convention“) and the Members of the Organisation for European Economic Co-operation;

Desirous that the aims, organs, and powers of the Organisation be redefined and that the Governments of Canada and the United States of America be Members of that Organisation as re-constituted;

Have agreed as follows:

Article 1

The Convention shall be revised and as a consequence thereof it shall be replaced by the Convention on the Organisation for Economic Co-operation and Development to be signed on today's date.

92

2. gr.

5. okt. 1. Þetta samkomulag skal taka gildi, þegar Samningurinn um Efnahags- og framfarastofnunina tekur gildi.

2. Samningurinn skal falla úr gildi að því er varðar þau ríki, sem undirrita samkomulag þetta, þegar Samningurinn um Efnahags- og framfarastofnunina tekur gildi.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir fulltrúar, með þar til gildu umboði, ritað undir samkomulag þetta.

Gjört í París hinn fjórtánda dag desembermánaðar nítján hundruð og sextíu á ensku og frönsku með jafngildum textum í einu eintaki, sem varðveitt skal af ríkisstjórn franska lýðveldisins, er mun senda staðfest afrit af því til allra ríkja, sem undirritað hafa.

BÓKUN UM SKILNING Á BEITINGU 15. GREINAR SAMNINGSINS UM EFNAHAGS- OG FRAMFARASTOFNUNINA.

Í 15. grein Samningsins um efnahags- og framfarastofnunina (hér eftir kallaður „samningurinn“) er gert ráð fyrir, að ákvarðanir, tillögur og ályktanir (hér eftir kallaðar „aðgerðir“) Efnahagssamvinnustofnunar Evrópu skuli þarfnast samþykktar ráðs Efnahags- og framfarastofnunarinnar (hér eftir kallað „ráðið“) til þess að gilda eftir gildistöku samningsins.

Samkvæmt ályktun, er samþykkt var á ráðherrafundinum 22.—23. júlí 1960, hefur undirbúningsnefnd verið sett á lagginar og henni falið að halda áfram endurskoðun á aðgerðum Efnahagssamvinnustofnunar Evrópu með það fyrir augum að skera úr um, hvaða aðgerðir skuli mælt með, að ráðið samþykki, og

Article 2

1. This Protocol shall come into force when the Convention on the Organisation for Economic Co-operation and Development comes into force.

2. The Convention shall cease to have effect as regards any Signatory of this Protocol when the Convention on the Organisation for Economic Co-operation and Development comes into force.

In witness whereof, the undersigned Plenipotentiaries, duly empowered, have appended their signatures to this Protocol.

Done in Paris, this fourteenth day of December, Nineteen Hundred and Sixty, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited with the Government of the French Republic, by whom certified copies will be communicated to all the Signatories.

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING ON THE APPLICATION OF ARTICLE 15 OF THE CONVENTION ON THE ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT.

Article 15 of the Convention on the Organisation for Economic Co-operation and Development (hereinafter called the „Convention“) provides that decisions, recommendations and resolutions (hereinafter called „acts“) of the Organisation for European Economic Co-operation shall require approval of the Council of the Organisation for Economic Co-operation and Development (hereinafter called the „Council“) to be effective after the coming into force of the Convention.

Pursuant to a Resolution adopted at the Ministerial Meeting of 22nd-23rd July, 1960, a Preparatory Committee has been established and instructed to carry further the review of the acts of the Organisation for European Economic Co-operation, to determine which acts should be recommended to the Council

mæla með breytingum, sem gera þarf til að laga þessar aðgerðir að starfsemi Efnahags- og framfarastofnunarinnar, þar sem þess gerist þörf.

Á fyrrgreindum ráðherrafundi var samþykkt, að mesta mögulega vissu bæri að öðlast, að því er varðaði samþykkt ráðsins á aðgerðum Efnahagssamvinnustofnunar Evrópu samkvæmt tillögum undirbúningsnefndarinnar; það var einnig samþykkt, að Kanada og Bandaríkin skyldu hafa nokkuð frjálsar hendur að því er varðaði fyrrnefndar tillögur, þar eð þau hefðu ekki verið aðilar að Efnahagssamvinnustofnun Evrópu.

Því hafa aðilar að samningnum gert eftirfarandi samþykkt:

1. Fulltrúar samningsaðila í ráðinu skulu greiða atkvæði um samþykkt á aðgerðum Efnahagssamvinnustofnunar Evrópu samkvæmt tillögum undirbúningsnefndarinnar, nema öðru vísi sé kveðið á hér á eftir.

2. Hver sá samningsaðili, er ekki hefur verið aðili að Efnahagssamvinnustofnun Evrópu, skal leystur frá skyldu þeirri, er kveðið er á um í 1. málsgrein, að því er varðar hverja tillögu eða tillöguhluta undirbúningsnefndar, sem hann tilgreinir í tilkynningu til undirbúningsnefndarinnar ekki síðar en tíu dögum eftir að lögð eru fram fullgildingar- eða staðfestingarskjöl hans á samningnum.

3. Ef einhver samningsaðili sendir tilkynningu samkvæmt 2. málsgrein, skal hvaða annar samningsaðili sem er, er telur slíka tilkynningu að verulegu leyti breyta ástandinu, að því er varðar tillögu þá eða tillöguhluta, sem um er að ræða, hafa rétt til að fara þess á leit, innan fjórtán daga frá slíkri tilkynningu, að undirbúningsnefndin taki slíka tillögu eða tillöguhluta aftur til athugunar.

4. a) Ef samningsaðili sendir tilkynningu samkvæmt 2. málsgrein, en engin beiðni kemur fram samkvæmt 3. málsgrein, eða ef slík beiðni hefur verið gerð,

for approval, and to recommend, where necessary, the modifications required in order to adjust these acts to the functions of the Organisation for Economic Co-operation and Development. 92 5. okt.

At the said Ministerial Meeting it was agreed that there should be the maximum possible degree of certainty as regards approval by the Council of acts of the Organisation for European Economic Co-operation in accordance with the recommendations of the Preparatory Committee; it was also agreed that Canada and the United States, not being Members of the Organisation for European Economic Co-operation, should have a certain latitude with respect to the said recommendations.

Therefore the Signatories of the Convention have agreed as follows:

1. The representatives of the Signatories on the Council shall vote for approval of acts of the Organisation for European Economic Co-operation in accordance with the recommendations of the Preparatory Committee, except as otherwise provided hereinafter.

2. Any Signatory which has not been a Member of the Organisation for European Economic Co-operation shall be released from the commitment set out in paragraph 1 with respect to any recommendation or part thereof of the Preparatory Committee which it specifies in a notice to the Preparatory Committee no later than ten days after the deposit of its instrument of ratification or acceptance of the Convention.

3. If any Signatory gives notice pursuant to paragraph 2, any other Signatory, if in its view such notice changes the situation in regard to the recommendation or part thereof in question in an important respect, shall have the right to request, within fourteen days of such notice, that the Preparatory Committee reconsider such recommendation or part thereof.

4. a) If a Signatory gives notice pursuant to paragraph 2 and no request is made pursuant to paragraph 3, or, if such request having been made, the

92 en endurtekin athugun undirbúnings-
5. okt. nefndarinnar leiðir ekki til neinnar breyt-
ingar á tillögunni eða tillöguhlutanum,
sem um ræðir, skal ráðsfulltrúi þess aðila,
sem tilkynningu hefur sent, sitja hjá við
atkvæðagreiðslu um aðgerðina eða hluta
af henni, sem tillagan eða tillöguhlutinn
á við.

b) Ef endurskoðun undirbúnings-
nefndar, sem ráð er fyrir gert í 3. máls-
grein, leiðir til breyttrar tillögu eða til-
löguhluta, má ráðsfulltrúi þess aðila, sem
tilkynningu hefur gefið, sitja hjá við at-
kvæðagreiðslu um aðgerðina eða hluta
af henni, sem hin breytta tillaga eða til-
löguhluti á við.

c) Sitji samningsaðili, samkvæmt
málsliðnum (a) eða (b) í þessari máls-
grein, hjá við atkvæðagreiðslu um ein-
hverja aðgerð eða hluta af henni, skal
það ekki ógilda samþykkt þeirrar aðgerð-
ar eða hluta af henni, heldur skal hún
ná til hinna aðilanna, en ekki þess, er
hjá sat.

5. Ákvæði þessarar bókunar viðvikj-
andi ráðstöfunum, er gera skal, áður en
atkvæði eru greidd í ráðinu, skulu taka
gildi við undirskrift hennar; ákvæðin, er
snerta atkvæðagreiðslu í ráðinu, skulu
taka gildi gagnvart hverjum samnings-
aðila um leið og samningurinn tekur
gildi gagnvart þeim aðila.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir
ritað undir þessa orðsendingu.

Gjört í París hinn fjórtánda dag des-
embermánaðar nítján hundruð og sextíu
á ensku og frönsku með jafngildum text-
um í einu eintaki, sem varðveitt skal af
ríkisstjórn franska lýðveldisins, er mun
senda staðfest afrit af henni til allra ríkja,
sem undirritað hafa.

reconsideration by the Preparatory Com-
mittee does not result in any modifica-
tion of the recommendation or part
thereof in question, the representative on
the Council of the Signatory which has
given notice shall abstain from voting
on the act or part thereof to which the
recommendation or part thereof in ques-
tion pertains.

b) If the reconsideration by the
Preparatory Committee provided for in
paragraph 3 results in a modified recom-
mendation or part thereof, the represent-
ative on the Council of the Signatory
which has given notice may abstain from
voting on the act or part thereof to which
the modified recommendation or part
thereof pertains.

c) Abstention by a Signatory pursuant
to sub-paragraph (a) or (b) of this para-
graph with respect to any act or part
thereof shall not invalidate the approval
of that act or part which shall be appli-
cable to the other Signatories but not to
the abstaining Signatory.

5. The provisions of this Memor-
andum relating to actions to be taken
before the voting in the Council shall
come into force upon its signature; the
provisions relating to the voting in the
Council shall come into force for each
Signatory upon the coming into force of
the Convention as regards that Signatory.

In witness whereof, the undersigned
have appended their signatures to this
Memorandum.

Done in Paris, this fourteenth day of
December, Nineteen Hundred and Sixty,
in the English and French languages,
both texts being equally authentic, in a
single copy which shall be deposited with
the Government of the French Republic,
by whom certified copies will be com-
municated to all the Signatories.

L Ö G

93

30. nóv.

um heimild fyrir ríkisstjórnina til að innheimta skemmtanaskatt
með viðauka árið 1962.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Skemmtanaskatt samkvæmt lögum nr. 56 31. maí 1927 skal árið 1962 heimilt að innheimta af kvikmyndasýningum með 200% álagi og af öðrum skemmtunum með 20% álagi. Þó skulu leiksýningar, hljótleikar og söngskemmtanir innlendra manna undanþegnar álaginu, svo og sýningar á íslenskum kvikmyndum.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 30. nóvember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gylfi P. Gislason.

AUGLÝSING

94

5. okt.

um viðskiptasamkomulag Íslands og Póllands.

Á grundvelli viðskiptasamnings Íslands og Póllands frá 18. nóvember 1949 (Stj.tíð. A. 40/1950) var undirritað í Reykjavík 29. september 1961 samkomulag um viðskipti Íslands og Póllands á tímabilinu frá 1. október 1961 til 30. september 1962.

Samkvæmt íslenskri vörulistanum, sem samkomulaginu fylgir, er gert ráð fyrir eftirfarandi útflutningi til Póllands: Fryst sild 2500 smál., saltsild 2000 smál., fiskimjöl 3500 smál., saltaðar gærur 250 smál., meðalalýsi 800 smál., iðnaðarlýsi 600 smál., kindagarnir 200000 stk. og frystum fiskflökum, eins og um kann að semjast.

Á pólska vörulistanum eru stærstu vöruflokkarnir eins og áður: Kol, járn- og stálvörur, trjávrur, vélar og verkfæri, vefnaðarvörur, sykur, ávextir, kartöflur og aðrar matvörur, auk skófatnaðar, gips, leirvara, búsáhalda o. fl.

Óski hvorugur samningsaðili eftir breytingum á samkomulagi þessu fyrir 30. september 1962, framlengist það sjálfkrafa óbreytt um eitt ár.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytið, 5. október 1961.

Guðm. Í. Guðmundsson.

Agnar Kl. Jónsson.

A 39

95

8. des.

L Ö G

um hækkun á bóttum almannatrygginganna.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallið á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Bætur samkvæmt lögum nr. 24 29. marz 1956, um almannatryggingar, sbr. lög nr. 13 31. marz 1960, um breyting á þeim lögum, og lög nr. 86 28. desember 1960, um bráðabirgðabreytingu sömu laga, skulu, eftir því sem við getur átt, hækka um 13.8% frá 1. júlí 1961, og eins og bæturnar eru þá orðnar, skulu þær enn hækka um 4% frá 1. júní 1962.

2. gr.

Heimilt er Tryggingastofnun ríkisins að greiða hækkun þá á bóttum á árinu 1961, sem um ræðir í 1. gr., til hvers bótaþega í einu lagi fyrir árslok 1961 og sömu hækkun fyrir fyrstu fimm mánuði á árinu 1962 í einu lagi fyrir lok júní-mánaðar það ár.

3. gr.

Tryggingastofnun ríkisins er heimilt að taka bráðabirgðalán, eftir því sem nauðsyn krefur, vegna ákvæða 1. gr. laga þessara og ríkisstjórninni að takast á hendur f. h. ríkissjóðs ábyrgð á slíku láni.

4. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 8. desember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

FJÁRLÖG

fyrir árið 1962.

96

27. des.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

Tekjur:

1. gr.

Árið 1962 er ætlað til, að tekjur ríkissjóðs verði svo sem talið er í 2.—5. gr. og að þeirra verði aflað með tekjugreinum, sem þar eru taldar.

2. gr.

Ætlað er, að þessir skattar og tollar nemi:

	kr.
1. Tekju- og eignarskattur	95 000 000
2. Vörumagnstollur	33 000 000
3. Verðtollur	438 100 000
4. Innflutningsgjald af benzíni	58 000 000
5. Gjald af innlendum tollvörum	39 300 000
6. Lestagjald af skipum	1 000 000
7. Bifreiðaskattur	20 000 000
8. Aukatekjur	26 000 000
9. Stimpilgjald	43 000 000
10. Vitagjald	3 000 000
11. Söluskattur:	
a. Af innfluttum vörum (7%)	176 800 000
b. Af vörusölu og þjónustu innanlands	215 000 000
Bráðabirgðasöluskattur af innflutningi (8%)	202 000 000
Þar af til jöfnunarsjóðs sveitarfélaga	83 400 000
	333 600 000
12. Innflutningsgjald	105 000 000
13. Gjald af bifreiðum og bifhjólum, samkv. 16. gr. laga nr. 4/1960 ..	45 000 000
14. Hluti af umboðspóknun og gengismismun gjaldeyrisbankanna ..	15 000 000
Samtals ...	1431800000

Tekjur af rekstri ríkisstofnana eru áætlaðar:

A.

1. Rekstrarhagnaður áfengis- og tóbaksverzlunar
2. — ríkisprentsmiðju

Samtals ...

kr.

kr.

294 500 000
500 000

295 000 000

Sundurliðun.

1. Póstur og sími.

I. Tekjur:

1. Seld frímerki, frímerkjavélar o. fl.
2. Blöð og tímarit, burðargjald
3. Skeytagjöld
4. Símtalagjöld
5. Símaafnotagjöld
6. Leiga talstöðva og lína
7. Innheimta aðflutningsgjalda, greiðsla vegna orlofs-
laga og laga um skyldusparnað
8. Aðrar tekjur

37 800 000
2 200 000
17 000 000
46 000 000
90 000 000
2 800 000
2 800 000
5 100 000

203 700 000

II. Gjöld:

1. Laun fastra starfsmanna
2. Önnur laun, aukaaðstoð og yfirvinna
3. Póstflutningur
4. Pappir, prentun, skrifstofufugögn o. fl.
5. Húsnæði, ljós, hiti, ræsting og viðhald
6. Stöðvarnar, annar kostnaður
7. Langlínurnar, annar kostnaður
8. Vextir
9. Til endurnýjunar og viðauka
10. Tryggingar
11. Fyrning húsa og mótorvéla
12. Önnur gjöld

42 300 000
38 000 000
8 100 000
5 000 000
10 000 000
49 500 000
23 000 000
1 600 000
20 000 000
1 300 000
1 900 000
3 000 000

203 700 000

2. Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins.

I. Sala að frádregnum söluskatti og afslætti

427 634 000

II. Framleiðslukostnaður o. fl.:

1. Innkaupsverð seldra vara
2. Laun og starfsmannakostnaður
3. Húsaleiga, raforka, hiti og ræsting
4. Rekstur eigin bifreiða og aðkeyptur akstur
5. Viðhald, viðgerðir og fyrningar
6. Ýmis gjöld
7. Kostnaður við útsölur

97 600 000
7 147 000
1 160 000
860 000
720 000
380 000
2 050 000

109 917 000

Brúttó-hagnaður

317 717 000

		3. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
III. Skrifstofukostnaður:				
1. Laun og starfsmannakostnaður		2 257 000		
2. Húsaleiga, raforka, hiti og ræsting		580 000		
3. Rekstur eigin bifreiða og aðkeyptur akstur		170 000		
4. Viðhald, viðgerðir og fyrningar		670 000		
5. Ýmis gjöld		2 815 000		
Skrifstofukostnaður alls		6 492 000		
IV. Tillag til Gæzluvistarsjóðs		2 000 000		
V. Útsvar		14 725 000		
			23 217 000	
Nettó-hagnaður. Fært á 3. gr. A. 1.		. . .	294 500 000	
3. Ríkisútvarpið.				
I. Tekjur:				
a. Afnotagjöld		16 300 000		
b. Aðrar tekjur		10 000 000		
			26 300 000	
II. Gjöld:				
a. Laun:				
1. Föst laun	6275078			
2. Aukavinna	1864000			
		8 139 078		
b. Útvarpsefni		5 242 000		
c. Skrifstofukostnaður		1 680 000		
d. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting		1 700 000		
e. Til útvarpsstöðva		4 200 000		
f. Til viðgerðarferða o. fl.		340 000		
g. Iðgjöld í Lífeyrissjóð og til Tryggingastofnunar ríkisins		380 000		
h. Vegna höfundalaganna		1 000 000		
i. Óviss útgjöld		500 000		
j. Bifreiðakostnaður		280 000		
			23 461 078	
			2 838 922	
III. Rekstur viðtækjaverzlunar:				
a. Tekjur		2 304 000		
b. Gjöld:				
1. Laun	591566			
2. Annar kostnaður	432434			
		1 024 000		
		1 280 000		
Til greiðslu á skuldum Þjóðleikhússins	768000			
Til Sinfóníuhljómsveitar Íslands	512000			
		1 280 000		

	kr.	kr.
Til framkvæmdasjóðs		2 000 000
Aukið rekstrarfé Ríkisútvarpsins		838 922
4. Ríkisprentsmiðjan Gutenberg.		
I. Tekjur (prentvinna)		6 790 000
II. Gjöld:		
1. a. Laun starfsmanna 468534		
b. Vinnulaun og aðkeypt vinna 2912000		
	3 380 534	
2. Efnivörur	1 876 000	
3. Vélarekstur og viðhald	224 000	
4. Annar kostnaður	809 466	
		6 290 000
Fært á 3. gr. A. 2	. . .	500 000
5. Áburðarsala ríkisins.		
a. Laun 262125		
b. Annar kostnaður 812000		
	1 074 125	
÷ Tekjur af vörusölu	1 074 125	
6. Landssmiðjan.		
I. Tekjur (ágóði af seldri vinnu, vörum o. fl.)		4 915 000
II. Gjöld:		
1. Laun starfsmanna	962 197	
2. Vextir	600 000	
3. Annar kostnaður	3 265 000	
Aukið rekstrarfé Landssmiðjunnar	87 803	
		4 915 000
7. Tunnuverksmiðjur ríkisins.		
I. Tekjur		16 066 000
II. Gjöld:		
1. Laun og skrifstofukostnaður	118 000	
2. Efniskaup (tunnustafir og járn)	11 300 000	
3. Verkalaun	2 528 000	
4. Annar kostnaður	2 120 000	
		16 066 000

		3. gr.	
		kr.	kr.
			96
			27. des.
8. Innkaupastofnun ríkisins.			
I. Tekjur af vörusölu			1 130 000
II. Gjöld:			
1. Laun	710 492		
2. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting	110 000		
3. Annar kostnaður	309 508		
			1 130 000
9. Ríkisbú.			
a. Á Bessastöðum.			
1. Tekjur	885 000		
2. Gjöld	885 000		
b. Á Hvanneyri.			
1. Tekjur	1 112 000		
2. Gjöld	1 112 000		
c. Á Hólum.			
1. Tekjur	560 000		
2. Gjöld	560 000		
d. Á Reykjum (bú garðyrkjuskólans).			
1. Tekjur	448 000		
2. Gjöld	448 000		
e. Á Vífilsstöðum.			
1. Tekjur	952 000		
2. Gjöld	952 000		
f. Í Kópavogi.			
1. Tekjur	120 000		
2. Gjöld	120 000		
B.			
Tekjur af fasteignum ríkissjóðs eru áætlaðar			75 000

Tekjur af verðbréfum, bankainnstæðum, hlutafjáreign o. fl.

	kr.	kr.
1. Vextir af veðdeildarbréfum Landsbanka Íslands		50 000
2. Vextir af stofnfé Landsbanka Íslands, 6% af 3 millj. ..		180 000
3. Aðrir vextir		1 500 000
4. Arður af hlutafjáreign		270 000
Samtals ...	. . .	2 000 000

5. gr.

Óvissar tekjur eru áætlaðar 20 000 000 krónur.

II. KAFLI

Gjöld:

96

27. des.

6. gr.

Árið 1962 eru veittar til gjalda fjárhæðir þær, sem tilgreindar eru í 7.—19. gr.

7. gr.

Vextir af lánum ríkissjóðs eru taldir:

	kr.	kr.
1. Innlend lán		9 004 495
2. Lán í dönskum krónum		170 000
3. Lán í dollurum		9 689
Samtals ...	. . .	9 184 184

8. gr.

Kostnaður við æðstu stjórn landsins:

	kr.	kr.
I. 1. Laun forseta Íslands	220 430	
2. Risna	70 000	
		290 430
II. Skrifstofa forseta í Reykjavík		383 000
III. Bifreiðakostnaður		344 000
IV. Forsetasetrið á Bessastöðum		527 000
V. Bessastaðakirkja		62 000
Samtals ...	. . .	1 606 430

9. gr.

Til alþingiskostnaðar og yfirskoðunar ríkisreikninga er veitt:

	kr.	kr.
1. Til alþingiskostnaðar		11 070 000
2. Til yfirskoðunar ríkisreikninga		55 000
Samtals ...	. . .	11 125 000

Til ríkisstjórnarinnar er veitt:

I. Stjórnarráðið:

1. Til ráðherra:

a. Laun	894033
b. Til risnu samkvæmt reikningi	150000
c. Ríkisráð	11070

1 055 103

2. Til ráðuneytanna:

a. Atvinnumálaráðuneytið, laun	700695
b. Dómsmálaráðuneytið, laun	848468
c. Félagsmálaráðuneytið, laun	856811
d. I. Fjármálaráðuneytið, laun	906589
II. Endurskoðunardeild fjármálaráðuneytisins, laun	1914025
e. Forsætis- og menntamálaráðuneytið:	
a. Laun	685040
b. Fálkaorðan	70000
	755040
f. Samgöngu- og iðnaðarmálaráðuneytið, laun	371681
g. Utanríkisráðuneytið, laun	934626
h. Varnarmáladeild utanríkisráðuneytisins, laun	520410
i. Viðskiptamálaráðuneytið, laun	686861
j. Efnahagsmálaráðuneytið, laun	371683
k. I. Hagstofan:	
1. Laun	1276742
2. Útgáfa hagskýrslna	248000
3. Annar kostnaður	596600
	2121342

II. Þjóðskráin:

1. Laun	294080
2. Annar kostnaður	560000
	854080

l. Aðrir starfsmenn, laun	166061
m. Símakostnaður og burðargjöld	1650000
n. Annar kostnaður ráðuneytanna	3300000
o. Kostnaður við alþjóðaráðstefnur á vegum annarra en utanríkisráðuneytisins	679000

17 637 372

3. Ríkisféhirzla og ríkisbókhald:

a. Laun	1459345
b. Annar kostnaður	580000

2 039 345

4. Ýmis kostnaður:

a. Pappír, prentun og hefting ríkisreikninga (áætlað)	400000
b. Til þess að gefa út stjórnartíðindi ..	725000
c. Til umbóta og viðhalds á stjórnarráðshúsinu og ráðherrabústað	320000

1 445 000

22 176 820

II. Utanríkismál (utanríkisráðuneyti):

1. Sendiráðið í Kaupmannahöfn:

a. Laun sendiherra og annarra starfsmanna samkv. launalögum	1174000
b. Laun starfsfólks utan launalaga	349000
c. Annar kostnaður	264000

1 787 000

2. Sendiráðið í Stokkhólmi:

a. Laun sendiherra og annarra starfsmanna samkv. launalögum	1092000
b. Laun annarra starfsmanna	136000
c. Annar kostnaður	267000

1 495 000

3. Sendiráðið í London:

a. Laun sendiherra og annarra starfsmanna samkv. launalögum	1297000
b. Laun annarra starfsmanna	383000
c. Annar kostnaður	594000

2 274 000

4. Sendiráðið í Washington:

a. Laun sendiherra og annarra starfsmanna samkv. launalögum	1293000
b. Laun annarra starfsmanna	472000
c. Annar kostnaður	278000

2 043 000

5. Sendiráðið í París og skrifstofa fastafulltrúa Íslands hjá NATO og OEEC:

a. Laun sendiherra og annarra starfsmanna samkv. launalögum	2177000
b. Laun annarra starfsmanna	200000
c. Annar kostnaður	753000

3 130 000

6. Sendiráðið í Osló:

a. Laun sendiherra og annarra starfsmanna samkv. launalögum	1049000
b. Laun annarra starfsmanna	38000
c. Annar kostnaður	517000

1 604 000

7. Sendiráðið í Bonn:

a. Laun sendiherra og annarra starfsmanna samkv. launalögum	1284000
b. Laun annarra starfsmanna	91000
c. Annar kostnaður	273000

1 648 000

8. Sendiráðið í Moskva:

a. Laun samkv. launalögum	1567000
b. Laun annarra starfsmanna	273000
c. Annar kostnaður	474000

2 314 000

9. Aðalræðismannsskrifstofan í New York:

a. Laun samkv. launalögum	190000
b. Annar kostnaður	147000

337 000

	kr.	kr.
10. Ræðismannsskrifstofan í Hamborg	210 000	
11. Ferðakostnaður	509 000	
12. Kostnaður vegna samninga við erlend ríki á vegum utanríkisráðuneytisins	1 426 000	
13. Kostnaður vegna þátttöku í alþjóðaráðstefnum á vegum utanríkisráðuneytisins	1 697 000	
14. Til upplýsinga- og kynningarstarfsemi	340 000	
15. Til kaupa á kvikmyndum fyrir sendiráð Íslands erlendis til landkynningar	204 000	
16. Til kjörræðismanna	45 000	
		21 063 000
III. Tillög til ýmissa alþjóðastofnana:		
1. Til hjálpar flóttafólki í Evrópu og tillag til flóttamannaaðstoðar Sameinuðu þjóðanna	161 000	
2. Til alþjóðabarnahjálparsjóðsins	458 000	
3. Tillag til Sameinuðu þjóðanna	1 165 000	
4. Tillag til matvæla- og landbúnaðarstofnunar Sameinuðu þjóðanna (FAO)	159 000	
5. Tillag til efnahags- og framfarastofnunarinnar (OECD)	199 000	
6. Tillag til Evrópuráðsins	268 000	
7. Tillag til alþjóðahveitiráðsins	3 120	
8. Tillag til Atlantshafsbandalagsins (NATO)	849 000	
9. Tillag til Atlantshafsbandalagsins vegna skrifstofubyggingar	68 000	
10. Tillag til tollanefndar Evrópu	2 550	
11. Tillag til tækniaðstoðar Sameinuðu þjóðanna	345 000	
12. Tillag til alþjóðastofnunar til útgáfu tollaga	22 700	
13. Stofngjald og tillag til alþjóðakjarnorkumálastofnunarinnar	113 000	
14. Tillag til framleiðniráðs Evrópu (EPA)	83 000	
15. Tillag til eftirlitsnefndar með gin- og klaufaveiki á vegum FAO	11 000	
16. Framlag til gæzluliðs Sameinuðu þjóðanna	909 000	
17. Tillag til Kjarnfræðistofnunar Evrópu	17 000	
18. Tillag til menntastofnunar OECD	17 000	
19. Til hinnar alþjóðlegu framfarastofnunar, stofnframlag	324 000	
20. Tillag til Alþjóðalandfræðisambandsins	4 300	
21. Tillag til Alþjóðasiglingamálastofnunarinnar	238 000	
22. Tillag til Alþjóðagerðardómsins í Haag	1 800	
23. Kostnaður vegna þingmannasambands Atlantshafsbandalagsins	100 000	
		5 518 470
Samtals ...	. . .	48 758 290

11. gr.

96

27. des.

Til dómgæzlu, lögreglustjórnar, skatta- og tollainnheimtu o. fl. er veitt:

	kr.	kr.
A. Dómgæzla og lögreglustjórn (dómsmálaráðuneyti).		
1. Hæstiréttur:		
a. Laun	863 455	
b. Risna dómsforseta	10 000	
c. Útgáfa hæstaréttardóma	347 200	
d. Annar kostnaður	326 000	
e. Til viðgerða og endurbóta á dómhúsinu	608 000	
		2 154 655
2. Saksóknaraembætti ríkisins:		
a. Laun	689 992	
b. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting	330 000	
c. Annar kostnaður	235 000	
		1 254 992
3. Borgardómaraembættið í Reykjavík:		
a. Laun	1 175 132	
b. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting	380 000	
c. Annar kostnaður	270 000	
		1 825 132
4. Borgarfógetaembættið í Reykjavík:		
a. Laun	1 022 967	
b. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting	336 000	
c. Annar kostnaður	308 000	
		1 666 967
5. Sakadómaraembættið í Reykjavík:		
a. Laun	1 413 641	
b. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting	375 000	
c. Annar kostnaður	970 000	
		2 758 641
6. Lögreglustjóraembættið í Reykjavík:		
a. Laun	972 212	
b. Aukavinna	260 000	
c. Ljós, hiti, ræsting og húskostnaður	425 000	
d. Annar kostnaður	350 000	
		2 007 212
7. Lögreglustjóraembættið á Keflavíkurflugvelli:		
a. Laun	332 882	
b. Hiti, ljós og ræsting	135 000	
c. Annar kostnaður	328 000	
		795 882
8. Embætti sýslumanna, bæjarfógeta og lögreglustjóra utan Reykjavíkur og Keflavíkurflugvallar:		
a. Laun	2 189 268	
b. Skrifstofukostnaður:		
1. Laun	6674741	
2. Annar kostnaður	5800000	
	12474741	
÷ Frá Tryggingastofnun ríkisins	2100000	
	10 374 741	
c. Einkennisbúningar héraðsdómara	350 000	
d. Viðhald embættisbústaða	378 000	
		13 292 009

		kr.	kr.
9.	Laun hreppstjóra		1 425 000
10.	Lögreglukostnaður:		
a.	Ríkislögregla í Reykjavík:		
1.	Laun lögregluþjóna	2667898	
2.	Áhættuþóknun	160000	
3.	Álag á næturvinnu, aukavinna o. fl.	560000	
4.	Einkennisfatnaður og tryggingar	370000	
5.	Bifreiðakostnaður	1150000	
6.	Æfingaskáli og gufubaðstofa	47800	
7.	Kostnaður vegna kvenlögreglu	32000	
8.	Áhöld, námskostnaður o. fl.	150000	
		5 137 698	
b.	Ríkislögregla á Keflavíkurflugvelli:		
1.	Laun lögregluþjóna	2091446	
2.	Áhættuþóknun	155000	
3.	Álag á næturvinnu og helgidagauppbót .	380000	
4.	Einkennisfatnaður	360000	
5.	Bifreiðakostnaður og tryggingar	720000	
6.	Fæðisstyrkur lögreglumanna	310800	
7.	Annar kostnaður	260000	
		4 277 246	
c.	Ríkislögregla utan Reykjavíkur og Keflavíkurflugvallar:		
1.	Laun lögregluþjóna	836804	
2.	Áhættuþóknun	42000	
3.	Einkennisfatnaður og tryggingar	88000	
4.	Álag á næturvinnu	86700	
		1 053 504	
d.	Til sumarlöggæzlu á Siglufirði	150 000	
e.	Til sumarlöggæzlu á Raufarhöfn	115 000	
f.	Til sumarlöggæzlu á Seyðisfirði og Vopnafirði ..	70 000	
g.	Til sumarlöggæzlu á Þórshöfn	20 000	
h.	Til sumarlöggæzlu á Húsavík	20 000	
i.	Til sumarlöggæzlu í Neskaupstað	45 000	
j.	Til sumarlöggæzlu í Ólafsfirði	10 000	
k.	Til sumarlöggæzlu á Skagaströnd	10 000	
l.	Til löggæzlu í Vestmannaeyjum á vetrarvertíð	175 000	
m.	Til löggæzlu í Sandgerði á vertíðum	20 000	
n.	Til löggæzlu í Grindavíkurhreppi	15 000	
o.	Hluti ríkissjóðs af lögreglukostnaði í Reykjavík ..	3 400 000	
p.	Til kaupa á talstöðvum í bifreiðar	40 000	
q.	Ýmis annar lögreglukostnaður	1 250 000	
r.	Til löggæzlu í sveitum	650 000	
		16 458 448	
11.	Til hegningarhúsa og vinnuhæla:		
a.	Hegningarhúsið í Reykjavík:		
1.	Laun	425464	
2.	Næturvinnuálag	64000	
3.	Annar kostnaður	740000	
		1229464	
	÷ Framlag Reykjavíkurbæjar	614732	
		614 732	

		11. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
b. Vinnuhælið á Litla-Hrauni:				
1. Laun	918646			
2. Næturvinnuálag	145000			
3. Aukavinna	200000			
4. Annar kostnaður	1880000			
	3143646			
÷ Tekjur	600000			
		2 543 646		
c. Fangaklefar lögreglustöðvarinnar í Reykjavík, ½ kostnaðar		215 000		
d. Til rekstrar vinnuhælis að Kviabryggju		1 050 000		
e. Kostnaður við önnur fangahús		135 000		
f. Sjúkrakostnaður refsifanga		100 000		
			4 658 378	
12. Til byggingar fangahúsa			475 000	
13. Málskostnaður		1 900 000		
÷ Endurgreiddur málskostnaður		250 000		
			1 650 000	
14. Til fangahjálpar samkv. ákvörðun dómsmálaráðherra			230 000	
15. Kostnaður við siglingadóm samkvæmt lögum			70 000	
16. Laun sjó- og verzlunardómsmanna			200 000	
17. Kostnaður við störf setu- og varadómara			300 000	
18. Kostnaður við meðdómendur í einkamálum			50 000	
19. Til útgáfu norræns dómasafns			30 000	
20. Til kostnaðar við landhelgisgæzlu:				
a. Varðskipið Þór	7 050 000			
b. Varðskipið Ægir	6 100 000			
— — flokkun	3 500 000			
c. Varðskipið Albert	4 040 000			
d. Varðskipið María Júlía	3 500 000			
e. Varðskipið Gautur	2 650 000			
f. Varðskipið Sæbjörg	1 750 000			
g. Fluggæzlan	4 700 000			
h. Kostnaður í landi og ýmis gæzla	2 200 000			
i. Varðskipið Óðinn	8 700 000			
	44 190 000			
÷ Tekjur	2 000 000			
			42 190 000	
21. Bifreiðaeftirlit ríkisins:				
a. Laun	1 384 628			
b. Annar kostnaður	1 600 000			
	2 984 628			
÷ Tekjur	2 984 628			
22. Kostnaður við eftirlit á vegum:				
a. Laun	105 175			
b. Áhættuþóknun	6 500			
c. Annar kostnaður	200 000			
			311 675	

23. Til húsameistara ríkisins:

- a. Laun 960 851
 b. Annar kostnaður 1 000 000

+ Tekjur af vinnu 1 960 851
 300 000

1 660 851

24. Til bindindisstarfsemi:

- a. Laun áfengisvarnaráðunautar 91 220
 b. Til áfengisvarnaráðs (enda samþykki dómsmálaráðuneytið úthlutun fjárins) 750 000
 c. Til Stórstúku Íslands 240 000
 d. Til Péturs Sigurðssonar erindreka:
 1. Laun 62184
 2. Ferðakostnaður 4650

66 834

1 148 054

Samtals A. ...

...

96 612 896

B. Kostnaður vegna innheimtu tolla og skatta o. fl.
 (fjármálaráðuneyti).

I. Tollar:

a. Tollstjóraembættið í Reykjavík:

1. Laun 5561069
 2. Lausavinna 795623
 3. Húsaleiga, ljós og hiti 330000
 4. Símakostnaður og burðargjöld 476000
 5. Annar kostnaður 2464000

9 626 692

b. Tollgæzla:

1. Í Reykjavík:

- a. Laun 4149217
 b. Álag á næturvinnu 198000
 c. Húsaleiga, ljós og hiti 773000
 d. Símakostnaður 84000
 e. Annar kostnaður 2251000

7 455 217

2. Á Keflavíkurflugvelli:

- a. Laun 759821
 b. Álag á næturvinnu og helgidagauppbót 116000
 c. Einkennisfatnaður 100000
 d. Fæðisstyrkur tollvarða 89600
 e. Annar kostnaður 258000
 f. Kostnaður við toleftirlit á varnarstöðvum utan Keflavíkurflugvallar .. 314000

1 637 421

3. Utan Reykjavíkur og Keflavíkurflugvallar:

- a. Laun 1240340
 b. Annar kostnaður 830000

2 070 340

20 789 679

		11. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
II. Skattar:				
a. Ríkisskattanevnd:				
1. Laun	449181			
2. Annar kostnaður	210000			
		659 181		
b. Kostnaður við skattstofur		7 820 000		
c. Millimatskostnaður		275 000		
			8 754 181	
III. Eftirlit með sparisjóðum			20 300	
IV. Eftirlit með opinberum sjóðum			21 000	
V. Kostnaður við embættiseftirlitsferðir			56 000	
VI. Innheimtulaun			650 000	
	Samtals B. ...	. . .	30 291 151	
C. Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur.				
Eyðublöð, bókbænd, auglýsingar o. fl. í þágu stjórnar- ráðsins og opinberra embætta			2 015 000	
	Samtals C. ...	. . .	2 015 000	

Til læknaSKIPUNAR og heilbrigðismála er veitt (heilbrigðismálaráðuneyti):

	kr.	kr.
I. Landlæknisembættið:		
a. Laun	296 559	
b. Annar kostnaður	179 000	475 559
II. Héraðslæknar:		
1. Laun	5 525 942	
2. Símakostnaður og burðargjöld	112 000	5 637 942
III. Kostnaður við framkvæmd laga um læknaaráð ..		84 404
IV. Ríkisspítalar:		
A. Landsspítalinn:		
1. Laun:		
a. Föst laun 17275938		
b. Bifreiðastyrkir 243000		
	17518938	
2. Matvörur	4156000	
3. Til kaupa á röntgentæki	80000	
4. Ljósmeðraskólinn	237600	
5. Annar kostnaður	14067000	
	36059538	
÷ Tekjur	16480000	
Rekstrarhalli ...	19 579 538	
B. Fæðingardeild Landsspítalans:		
1. Laun:		
a. Föst laun 4869716		
b. Bifreiðastyrkir 51000		
	4920716	
2. Fæðiskostnaður	1121000	
3. Annar kostnaður	3965000	
	10006716	
÷ Tekjur	4600000	
Rekstrarhalli ...	5 406 716	
C. Hjúkrunarkvennaskóli Íslands:		
1. Laun	1357544	
2. Fæðiskostnaður	126000	
3. Annar kostnaður	657000	
	2140544	
÷ Tekjur	370000	
	1 770 544	
D. Heilsuhælið á Vífilsstöðum:		
1. Laun:		
a. Föst laun 4649643		
b. Bifreiðastyrkir 33000		
	4682643	

12. gr.

		kr.	kr.	96 27. des.
2. Matvörur	1739000			
3. Annar kostnaður	3511000			
	9932643			
÷ Tekjur	4542000			
Rekstrarhalli ...		5 390 643		
E. Heilsuhælið í Kristnesi:				
1. Laun:				
a. Föst laun	1719540			
b. Bifreiðastyrkir	24000			
	1743540			
2. Matvörur	724000			
3. Annar kostnaður	958000			
	3425540			
÷ Tekjur	2450000			
Rekstrarhalli ...		975 540		
F. Geðveikrahælið á Kleppi:				
1. Laun:				
a. Föst laun	8387486			
b. Bifreiðastyrkir	33000			
	8420486			
2. Matvörur	2622000			
3. Annar kostnaður	4258000			
	15300486			
÷ Tekjur	12200000			
Rekstrarhalli ...		3 100 486		
G. Holdsveikraspítalinn í Kópavogi:				
1. Laun	378868			
2. Matvörur	46000			
3. Annar kostnaður	142000			
	566868			
÷ Tekjur	13000			
Rekstrarhalli ...		553 868		
H. Fávitahælið í Kópavogi:				
1. Laun	3135667			
2. Matvörur	889000			
3. Annar kostnaður	1186000			
	5210667			
÷ Tekjur	4362500			
Rekstrarhalli ...		848 167		
I. Blóðbankinn:				
1. Laun	404757			
2. Annar kostnaður	318000			
	722757			
÷ Tekjur	350000			
		372 757		
			37 998 259	

	kr.	kr.
V. Rannsóknarstofa háskólans:		
1. Laun:		
a. Föst laun	2065418	
b. Bifreiðastyrkir	57000	
	2 122 418	
2. Annar kostnaður	1 360 000	
	3 482 418	
÷ Tekjur af rannsóknum	1 700 000	
		1 782 418
VI. Rekstrarstyrkur til sjúkrahúsa samkv. lögum ...		4 950 000
VIII. Rekstrarstyrkur til St. Jósefsspítalans í Reykjavík, 20 kr. á legudag, og til St. Jósefsspítalans í Hafn- arfirði og Franciskussjúkrahússins í Stykkishólmi, 10 kr. á legudag, allt að		1 625 000
VIII. Styrkur til heilsuverndarstöðva í kaupstöðum, gegn tvöföldu framlagi annars staðar að:		
a. Reykjavík	1 725 000	
b. Aðrir kaupstaðir	345 000	
		2 070 000
Skilyrði fyrir styrknum er það, að heilsuverndar- stöðvar reki berklavarnastarfsemi undir yfirstjórn og eftirliti berklayfirlæknis ríkisins og hagi störf- um sínum öllum eftir reglum, er heilbrigðisstjórnin samþykkir.		
IX. Styrkur til byggingar sjúkrahúsa, sjúkraskýla og læknisbústaða, annarra en ríkissjúkrahúsa		7 000 000
X. Til héraðshjúkrunarkvænna		35 000
XI. Embætti skólayfirlæknis:		
a. Laun	107 556	
b. Annar kostnaður	40 000	
		147 556
XII. Til ónæmisaðgerða samkvæmt lögum nr. 36/1950		40 000
XIII. Kostnaður, er leiðir af fyrirmælum sóttvarnarlaga, nr. 34 12. apríl 1954		50 000
XIV. Kostnaður, er leiðir af fyrirmælum farsóttalaga, nr. 10/1958		25 000
XV. Til lækningaferða sérfræðinga		30 000
XVI. Til læknisvitjanasjóða samkv. lögum nr. 59 4. júlí 1942		30 000
XVII. Til námsferða héraðslækna og annarra embættis- lækna eftir úthlutun landlæknis		50 000
XVIII. Til norrænu lyfjaskrárnefndarinnar		13 150
XIX. Kostnaður vegna laga nr. 27/1945, um eyðing á rottum		200 000
XX. Til umbúðasmíði vegna fatlaðra		36 000
XXI. Styrkur til ýmissa sjúklinga, eftir úthlutun trygg- ingaráðs, að fengnum tillögum landlæknis, gegn tvöföldu framlagi frá Tryggingastofnun ríkisins		150 000
XXII. Hluti ríkissjóðs af launum ljósmæðra (áætlað) ..		942 000

		12. gr.		96 27. des.
		kr.	kr.	
XXIII. Matvælaeftirlitið:				
1. Laun	154 538			
2. Annar kostnaður	297 000			
			451 538	
XXIV. Til námskeiða fyrir embættislækna			20 000	
XXV. Til framhaldsnámskeiða lækna (LFÍ)			20 000	
XXVI. Tillag til alþjóðaheilbrigðismálastofnunarinnar ..			415 300	
XXVII. Framlag til mýraköldusjóðs			64 500	
Samtals ...	. . .		64 343 626	

Til samgöngumála, veðurbjónustu o. fl. er veitt (samgöngumálaráðuneyti):

		kr.	kr.
A. Vegamál.			
I. Stjórn og undirbúningur vegagerða:			
1. Laun		2 452 117	
2. Ferðakostnaður verkfræðinga og til aðstoðar og mælinga		1 500 000	
		3 952 117	
÷ Fært á ýmis verk af ferðakostnaði og launum verkfræðinga		1 200 000	
		2 752 117	
3. Annar skrifstofukostnaður		1 200 000	
			3 952 117
II. Þjóðvegir:			
a. Til nýrra akvega:			
1. Grindavíkurvegur	300000		
2. Kjósarskarðsvegur	160000		
3. Skorradalsvegur	170000		
4. Mófellsstaðavegur	80000		
5. Flókadalsvegur	100000		
6. Borgarfjarðarbraut	100000		
7. Hálsasveitarvegur	50000		
8. Svínadalssvegur	50000		
9. Melasveitarvegur	90000		
10. Hvalfjarðarvegur	250000		
11. Hvítársíðuvegur	120000		
12. Þverárhlíðarvegur	50000		
13. Króksvegur	105000		
14. Álftanesvegur	70000		
15. Þverholtavegur	250000		
16. Sauravegur	50000		
17. Staðarhraunsvegur	50000		
18. Kolviðarnesvegur	25000		
19. Skógarnesvegur	25000		
20. Ólafsvíkurvegur	100000		
21. Útnesvegur	160000		
22. Eyrarsveitarvegur	400000		
23. Borgarlandsvegur	30000		
24. Skógarstrandarvegur á Snæfellsnesi	330000		
25. Skógarstrandarvegur innan Dalasýslu	110000		
26. Hörðudalsvegur	60000		
27. Miðdalavegur norðan Tunguár ..	50000		
28. Laxárdalsvegur	50000		
29. Klofnings- og Skarðsstrandarvegur	410000		
30. Vesturlandsvegur	225000		
31. Heydalsvegur	150000		

13. gr.

		13. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
32.	Reykholavegur	200000		
33.	Fjarðarhlíðarvegur	50000		
34.	Barðastrandarvegur	300000		
35.	Rauðasandsvegur	50000		
36.	Örlygshafnarvegur	200000		
37.	Bildudalsvegur	500000		
38.	Hvammseyrarvegur	105000		
39.	Hjarðardalsvegur	50000		
40.	Núpsvegur	100000		
41.	Önundarfjarðarvegur	100000		
42.	Flateyrarvegur	100000		
43.	Suðureyrarvegur	400000		
44.	Snæfjallastrandarvegur	300000		
45.	Vatnsfjarðarvegur	100000		
46.	Ögurvegur	700000		
47.	Reykjarfjarðarvegur	500000		
48.	Selstrandarvegur	135000		
49.	Strandavegur	400000		
50.	Vatnsnesvegur	230000		
51.	Hlíðardalsvegur	60000		
52.	Austursíðuvegur	140000		
53.	Vesturhópsvegur	30000		
54.	Fitjavegur	60000		
55.	Vatnsdalsvegur vestan ár	145000		
56.	Vatnsdalsvegur austan ár	100000		
57.	Skagastrandar- og Skagavegur ..	160000		
58.	Svartárdalsvegur	200000		
59.	Skagavegur	250000		
60.	Skagafjarðarvegur	120000		
61.	Hólavegur	50000		
62.	Hofsósvegur	250000		
63.	Siglufjarðarvegur	500000		
64.	Siglufjarðarvegur ytri	400000		
65.	Ólafsfjarðarvegur	150000		
66.	Múlavegur	500000		
67.	Hrísavegur	50000		
68.	Hörgárdalsvegir	130000		
69.	Fnjóskadalsvegir	350000		
70.	Bárðardalsvegir	200000		
71.	Austurhlíðarvegur	50000		
72.	Þingeyjarsýslubraut milli byggða og Tjörnesvegur	150000		
73.	Þingeyjarsýslubraut sunnan Húsavíkur	280000		
74.	Hólsfjallavegur	85000		
75.	Kelduhverfis-, Kópaskers- og Raufarhafnarvegur til Þistilfjarð- ar og Þistilfjarðarvegur	580000		
76.	Langanesvegur utan heiðar	50000		
77.	Vopnafjarðarvegir	200000		
78.	Hellisheiðarvegur	300000		

		kr.	kr.
79.	Jökuldalsvegur efri	100000	
80.	Jökulsárhlíðarvegur	100000	
81.	Hróarstunguvegir	100000	
82.	Fellavegur efri	105000	
83.	Úthéraðsvegur	250000	
84.	Seyðisfjarðarvegir	90000	
85.	Fjarðarheiðarvegur	150000	
86.	Austurlandsvegur	270000	
87.	Norðurbyggðarvegur í Skriðdal .	50000	
88.	Skógavegur	250000	
89.	Mjóafjarðarvegur	95000	
90.	Eskifjarðarvegur	220000	
91.	Fáskrúðsfjarðarvegur	140000	
92.	Stöðvarfjarðarvegur	410000	
93.	Breiðdalsvegir	100000	
94.	Dalavegur	75000	
95.	Berufjarðarvegur	180000	
96.	Geithellnavegur	180000	
97.	Almannaskarðsvegur	145000	
98.	Mýravegur	250000	
99.	Suðursveitarvegur	80000	
100.	Öræfavegur	80000	
101.	Suðurlandsvegur í Eldhrauni ...	150000	
102.	Búlandsvegur	300000	
103.	Meðallandsvegur	50000	
104.	Mýrdalsvegur	110000	
105.	Suðurlandsvegur	370000	
106.	Rangárvallavegur efri	200000	
107.	Út-Landeyjavegur	50000	
108.	Heiðarvegur	200000	
109.	Ásvegur	200000	
110.	Suðurlandsvegur um Selfoss	150000	
111.	Langholtsvegur	50000	
112.	Grafningsvegur	110000	
113.	Laugarvatnsvegur	100000	
114.	Reykjavegur	140000	
115.	Gullfossvegur	150000	
116.	Þingvallavegur	500000	
		20 480 000	
b.	Viðhald	58 000 000	
c.	Til endurbyggingar þjóðvega	800 000	
d.	Til millibygðavega:		
1.	Austurvegur	2100000	
2.	Hvalfjarðarvegur	400000	
3.	Heydalsvegur	200000	
4.	Fróðárhreppsvegur (Búlandshöfði)	700000	
5.	Ögurvegur	100000	
6.	Vestfjarðavegur	900000	
7.	Siglufjarðarvegur ytri	300000	
8.	Múlavegur	300000	

13. gr.

96

27. des.

	kr.	kr.
9. Norðurlandsvegur	400000	
10. Fnjóskadalsvegur	300000	
11. Tjörnesvegur	200000	
12. Raufarhafnarvegur	100000	
13. Hellisheiðarvegur	100000	
14. Austurlandsvegur vestan Lagar- fljóts	300000	
15. Austurlandsvegur austan Lagar- fljóts	600000	
16. Suðurlandsvegur	100000	
	7100000	
÷ Vegagjald af benzíni	7100000	
e. Til samgöngubóta á landi	1 400 000	
III. Til brúargerða:		80 680 000
1. Dragá í Skorradal, Borgarfjarðarsýslu	535 000	
2. Valshamarsá, Snæfellsnessýslu	135 000	
3. Haukadalsá, Dalasýslu	940 000	
4. Laugardalsá í Ögurhreppi, N.-Ísafjarðarsýslu	325 000	
5. Þambá í Bitru, Strandasýslu	595 000	
6. Fitjaá hjá Efri-Fitjum, V.-Húnavatnssýslu ..	100 000	
7. Austurá hjá Aðalbóli, V.-Húnavatnssýslu ...	350 000	
8. Hofsa í Vesturdal, Skagafjarðarsýslu	1 100 000	
9. Sæmundarhlíðará, Skagafjarðarsýslu	215 000	
10. Djúpadalsá í Eyjafirði, Eyjafjarðarsýslu	360 000	
11. Laxá í Laxárdal, S.-Þingeyjarsýslu	210 000	
12. Viðinesá á Raufarhafnarvegi, N.-Þing.	615 000	
13. Fögruhlíðará, N.-Múlasýslu	180 000	
14. Stöðvará í Stöðvarfirði, S.-Múlasýslu	800 000	
15. Reyðará í Lóni, A.-Skaftafellssýslu	510 000	
16. Skógá á Suðurlandsvegi, Rangárvallasýslu ..	605 000	
17. Fullsæll í Biskupstungum, Árnessýslu	705 000	
18. Smábrýr	3 000 000	
IV. Til endurbyggingar gamalla brúa		11 280 000
V. Fjallvegir		1 425 000
VI. Til áhalda:		1 000 000
1. Til verkfærakaupa	95 000	
2. Til kaupa á vegavinnuvélum	2 770 000	
3. Til bókasafns verkamanna	10 000	
VII. Til sýsluvegasjóða eftir lögum nr. 102/1933		2 875 000
VIII. Til ræktunarvega		3 300 000
IX. Ferjubryggjur		68 000
X. Til nýbýlavega		80 000
XI. Til steyptra og malbikaðra vega í kaupstöðum og verzlunarstöðum af bifreiðaskatti		200 000
XII. Til tilrauna til rykbindingar á þjóðvegum með olíu- borinni mól		95 000
		200 000

	kr.	kr.
XIII. Til ferjuhalds		15 000
XIV. Styrkur til að halda uppi byggð og gistingu handa ferðamönnum		160 000
XV. Til fyrrverandi vegaverkstjóra og vegaverkstjóraekkna, eftir tillögum vegamálastjóra		313 000
XVI. lögjöld til slysatryggingar		330 000
XVII. Gjöld samkv. lögum nr. 16/1943, um orlof verkamanna		2 140 000
XVIII. Atvinnuleysistryggingagjöld		200 000
Samtals A. ...	. . .	108 313 117
B. Samgöngur á sjó.		
I. Skipaútgerð ríkisins		10 000 000
II. Til flóabáta og vöruflutninga		4 120 500
Skipaútgerð ríkisins hefur yfirumsjón með ferðum flóabáta, sem fara eftir fastri áætlun. Skilyrði fyrir greiðslu styrksins er, að fyrir liggi efnahags- og rekstrarreikningur 1961 frá útgerð þessara báta, ef styrkuppþæð til þeirra það ár hefur numið yfir 1000 kr. Ferðaáætlun 1962 og flutningsgjaldskrá sé samþykkt af póst- og símamálastjórninni og Skipaútgerð ríkisins og reikningar ársins sendir henni, enda athugi hún, hversu rík sé þörf á ferðum hvers þess báts, er styrks nýtur úr ríkissjóði. Skip og bátar, sem njóta styrks úr ríkissjóði, eru skyldir til að flytja póst endurgjaldslaust, sé þess krafizt. Eigi skal styrkurinn greiddur að fullu, fyrr en skilríki hafa legið fyrir Skipaútgerð ríkisins um afkomu hlutaðeigandi báta á styrktímabilinu, þeirra er varanlegum samgöngum halda uppi á ákveðnu svæði, svo að sýnt sé, að styrksins hefur verið þörf, eins og hann var ákveðinn.		
Samtals B. ...	. . .	14 120 500
C. Vitamál og hafnargerðir.		
I. Stjórn og undirbúningur vita- og hafnarmála:		
1. Laun:		
Föst laun	1732075	
÷ Hluti af launum verkfræðinga o. fl.		
færður á hafnir	500000	
	1 232 075	
2. Annar skrifstofukostnaður	425 000	
3. Ferðakostnaður og fæðispeningar	85 000	
		1 742 075
II. Laun vitavarða:		
a. Föst laun	782 800	
b. Aukagæzla og aðstoð	100 000	
		882 800

		13. gr.		96 27. des.
		kr.	kr.	
III. Rekstrarkostnaður vitanna:				
a. Vitaskipið		3 300 000		
b. Vitarnir		2 700 000		
			6 000 000	
IV. Viðhald og endurbætur vitanna			600 000	
V. Sjómerki og viðhald sæluhúsa			300 000	
VI. Til áhalda			2 500 000	
VII. Til hafnarmannvirkja og lendingarbóta:				
1. Akranes		600 000		
2. Akureyri		400 000		
3. Akureyri, dráttarbraut		200 000		
4. Bakkafjörður		150 000		
5. Blönduós		50 000		
6. Bolungarvík		600 000		
7. Búðareyri, Reyðarfirði		400 000		
8. Dalvík		400 000		
9. Eskifjörður		400 000		
10. Eyrarbakki		100 000		
11. Flatey á Skjálfanda		50 000		
12. Flateyri		100 000		
13. Gerðavör í Garði		150 000		
14. Grafarnes		250 000		
15. Hafnarfjörður		600 000		
16. Hafnir í Höfnum		150 000		
17. Hellissandur		50 000		
18. Hnífsdalur		50 000		
19. Hofsóð		100 000		
20. Hólmavík		200 000		
21. Hrísey		300 000		
22. Húsavík		300 000		
23. Höfn í Hornafirði		100 000		
24. Ísafjörður		300 000		
25. Járngerðarstaðir		200 000		
26. Kópasker		50 000		
27. Kópavogur		200 000		
28. Mjóifjörður		100 000		
29. Neskaupstaður		500 000		
30. Ólafsfjörður		400 000		
31. Ólafsvík		300 000		
32. Patreksfjörður		50 000		
33. Raufarhöfn		200 000		
34. Sandgerði		200 000		
35. Sauðárkrókur		300 000		
36. Seyðisfjörður		200 000		
37. Siglufjörður		300 000		
38. Skagatrönd		200 000		
39. Stokkseyri		50 000		
40. Stykkishólmur		250 000		
41. Suðureyri		450 000		
42. Tálknafjörður		450 000		

	kr.	kr.
43. Vestmannaeyjar	900 000	
44. Vopnafjörður	200 000	
45. Þorlákshöfn	700 000	
46. Þórshöfn	450 000	
47. Keflavík, landshöfn	300 000	
48. Rif, landshöfn	700 000	
49. Ýmsar hafnargerðir	150 000	
		13 800 000
VIII. Til hafnarbótasjóðs		7 500 000
IX. Til dýpkunarskipisins Grettis til greiðslu á rekstrar- halla undanfarinna ára (fjórða greiðsla)		533 000
X. Til kaupa á olíukyndingartækjum í dýpkunarskipið Gretti (önnur greiðsla af þremur)		250 000
Samtals C. ...	. . .	34 107 875
D. Flugmál.		
I. Stjórn flugmála:		
Skrifstofukostnaður:		
a. Laun	787573	
b. Aukavinna	175000	
c. Annar kostnaður	1200000	
		2 162 573
÷ Endurgreitt vegna alþjóðaflugþjónustunnar ..		785 000
		1 377 573
II. Reykjavíkurlugvöllur:		
1. Flugvallarstjórn, laun	210 000	
2. Slökkviliðsdeild:		
a. Laun	801233	
b. Aukavinna	155000	
c. Álag á næturvinnu og áhættuþóknun ..	185000	
d. Annar kostnaður	250000	
		1 391 233
3. Vélaverkstæði:		
a. Laun	235535	
b. Aukavinna	90000	
c. Laun vélvirkja og tímakaupsmanna ..	840000	
d. Efni og varahlutir	1250000	
e. Benzín og olíur	700000	
f. Annar kostnaður	130000	
	3245535	
÷ Seld vinna og akstur	3245535	
4. Trésmiðaverkstæði:		
a. Laun	144998	
b. Laun trésmiða og aðstoðarmanna	366975	
c. Efni og verkfæri	285000	
d. Annar kostnaður	115000	
	911973	
÷ Seld vinna	911973	

13. gr.

		kr.	kr.	96 27. des.
5. Viðhald og varðveisla mannvirkja:				
a. Laun verkstjóra	85773			
b. Aukavinna	40000			
c. Laun verkamanna	1351400			
d. Efni, aðkeypt vinna, viðgerðir o. fl. ..	2200000			
e. Malbikun flugbrauta	600000			
f. Færsla flugbrautarljósa	100000			
		4 377 173		
6. Rafmagnsverkstæði:				
a. Laun	74882			
b. Laun rafvirkja	74882			
c. Annar kostnaður	200000			
	349764			
÷ Seld vinna og efni	125000			
		224 764		
7. Annar kostnaður		600 000		
			6 803 170	
III. Keflavíkurflugvöllur:				
1. Skrifstofukostnaður:				
a. Laun	351260			
b. Annar kostnaður	355000			
		706 260		
2. Flugumferðarstjórn:				
a. Laun	1309493			
b. Álag á næturvinnu og aukavinna	475000			
c. Annar kostnaður	400000			
		2 184 493		
3. Radiódeild:				
a. Laun	74880			
b. Eftirvinna	25000			
c. Annar kostnaður	440000			
		539 880		
4. Flugumsjónardeild:				
a. Laun	1728158			
b. Álag á næturvinnu og aukavinna	685000			
c. Laun afgreiðslumanna	1650000			
d. Annar kostnaður	1000000			
		5 063 158		
5. Flugvirkjadeild:				
a. Laun flugvirkja	836820			
b. Efni og annar kostnaður	460000			
		1 296 820		
6. Tryggingargjöld		225 000		
7. Viðhald húsa og rekstur rafstöðva		336 000		
8. Annar kostnaður		300 000		
			10 651 611	
IV. Aðrir flugvellir:				
1. Framkvæmdastjórn	450000			
÷ Fært á aðra liði	120000			
		330 000		

		kr.	kr.
2. Akureyrarflugvöllur		750 000	
3. Egilsstaðflugvöllur		220 000	
4. Vestmannaeyjaflugvöllur		275 000	
5. Sauðárkróksflugvöllur		275 000	
6. Ísafjarðarflugvöllur		340 000	
7. Ýmsir flugvellar		940 000	
8. Snjómokstur		100 000	
9. Ferðakostnaður og mælingar flugvalla		50 000	
			3 280 000
V. Flugöryggisþjónustan:			
A. Framkvæmdastjórn:			
1. Laun	192795		
2. Annar kostnaður	130000		
		322 795	
B. Flugumferðarstjórn:			
1. Upplýsingaþjónustan:			
a. Laun	166100		
b. Annar kostnaður	45000		
		211 100	
2. Flugumferðarstjórn, Reykjavík:			
a. Laun	963921		
b. Álag á næturvinnu og aukavinna ..	637000		
c. Annar kostnaður	340000		
		1 940 921	
3. Flugumferðarstjórn, Akureyri:			
a. Laun	246427		
b. Aukavinna	100000		
c. Annar kostnaður	60000		
		406 427	
4. Flugumferðarstjórn, Vestmannaeyjum:			
a. Laun	160654		
b. Aukavinna	60000		
c. Annar kostnaður	70000		
		290 654	
5. Flugumferðarstjórn, Egilsstöðum:			
a. Laun	155208		
b. Aukavinna	45000		
c. Annar kostnaður	70000		
		270 208	
C. Flugfjarskiptistöðvar og radiovitar:			
1. Radiodeild — stjórn, laun		171 544	
2. Viðhald stöðvanna:			
A. Radioverkstæði, Reykjavík:			
a. Laun	690269		
b. Efni og varahlutir	470000		
c. Ferðakostnaður og aukavinna ..	390000		
	1550269		
÷ Selt efni og vinna	1200000		
		350 269	

		13. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
B. Radioverkstæði, Akureyri:				
a. Laun	80327			
b. Efni og varahlutir	115000			
c. Ferðakostnaður og aukavinna ..	60000			
	255327			
÷ Seld vinna og efni	85000	170 327		
C. Radioverkstæði, Egilsstöðum:				
a. Laun	74882			
b. Efni og varahlutir	55000			
c. Ferðakostnaður og aukavinna ..	70000	199 882		
3. Rekstur stöðvanna	1600000			
÷ Áætlað alþjóðlegt framlag	900000	700 000	5 034 127	
VI. Kostnaður við alþjóðaflugmálastofnunina og flugmálaráðstefnur:				
1. Framlag til ICAO		227 360		
2. Ferðakostnaður		280 000		
3. ICAO-deild:				
a. Laun	91220			
b. Annar kostnaður	45000	136 220	643 580	
VII. Þjálfun starfsmanna í flugvallarekstri			200 000	
VIII. Styrkir til námsmanna og starfsemi áhugamanna ..			250 000	
IX. Loftferðaeftirlit:				
a. Laun	174268			
b. Til flugskráningar	300000			
c. Annar kostnaður	160000	634 268		
÷ Tekjur		25 000	609 268	
X. Alþjóðaflugþjónustan:				
1. Flugumferðarstjórn		12 445 634		
2. Fjarskiptaþjónustan		17 024 038		
3. Veðurþjónustan		6 658 150		
		36 127 822		
÷ Alþjóðatillag		33 056 957	3 070 865	
XI. Framlag til ICAO vegna veðurathugunarskipa á Norður-Atlantshafi			724 000	
XII. Veðurþjónusta á Grænlandi			2 158 500	
Tekjur af flugvöllum eru áætlaðar:			34 802 694	
1. Af Reykjavíkflugvelli		3 000 000		
2. Af Keflavíkflugvelli		20 450 000		
3. Af öðrum flugvöllum		250 000		
			23 700 000	
Samtals D. ...		. . .	11 102 694	

		kr.	kr.
E. Veðurþjónusta.			
1. Almenn veðurþjónusta:			
A. Yfirstjórn og skrifstofa:			
a. Laun	387903		
b. Aukavinna	35000		
c. Annar kostnaður	280000		
d. Vegna fundar norrænna veðurfræðinga í Reykjavík	50000		
		752 903	
B. Veðurstofan á Reykjavíkurflugvelli:			
a. Laun	793746		
b. Aukavinna	295000		
c. Þóknun veðurathugunarmanna	425000		
d. Annar kostnaður	1100000		
		2 613 746	
C. Loftskjaldadeild:			
a. Laun	252599		
b. Aukavinna	122000		
c. Annar kostnaður	210000		
		584 599	
D. Veðurfarsdeild:			
a. Laun	277063		
b. Aukavinna	75000		
c. Þóknun til veðurathugunarmanna	122000		
d. Annar kostnaður	390000		
		864 063	
E. Áhaldadeild:			
a. Laun	287273		
b. Aukavinna	40000		
c. Veðurathugunaráhöld	145000		
d. Annar kostnaður	135000		
		607 273	
F. Jarðeðlisfræðideild:			
a. Laun	91220		
b. Aukavinna	25000		
c. Jarðskjálftamælingar utan Reykjavíkur .	13000		
d. Annar kostnaður	80000		
e. Ýmsar veðurfræðilegar mælingar	60000		
		269 220	
G. Bóka- og skjalasafn:			
a. Aukavinna	40000		
b. Annar kostnaður	100000		
		140 000	
		5 831 804	
÷ Endurgreitt vegna flugveðurþjónustu		775 650	
2. Tillag til alþjóðaveðurrannsóknarstofnunarinnar			5 056 154
			52 000

13. gr.

		kr.	kr.	96 27. des.
3. Veðurþjónusta vegna millilandaflugs:				
A. Veðurstofan á Keflavíkurflugvelli:				
a. Laun	1324608			
b. Aukavinna	792200			
c. Þóknun veðurathugunarmanna	285189			
d. Annar kostnaður	1344003			
		3 746 000		
B. Háloftaathugunarstöðin á Keflavíkurflugvelli:				
a. Laun	626278			
b. Aukavinna og næturálag	375130			
c. Annar kostnaður	278092			
		1 279 500		
C. Loftskýtadeild á Reykjavíkurflugvelli:				
a. Laun	378899			
b. Aukavinna og næturálag	184070			
c. Annar kostnaður	363031			
		926 000		
D. Óbeinn kostnaður samkvæmt samningi		706 650		
Fært á 13. gr D. X. 3.		6 658 150		
Samtals E. ...		. . .	5 108 154	
F. Ýmis mál.				
I. Ferðaskrifstofa ríkisins:				
1. Skrifstofukostnaður:				
a. Laun	574542			
b. Aukavinna	350000			
c. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting	70000			
d. Annar kostnaður	290000			
		1 284 542		
2. Landkynning		750 000		
3. Þátttaka í landkynningarstarfsemi Norðurlanda- þjóða		200 000		
4. Kostnaður á Keflavíkurflugvelli		40 000		
5. Hóteftirlit		20 000		
6. Upplýsingaskrifstofa á Akureyri		30 000		
7. Áhöld		5 000		
		2 329 542		
÷ Tekjur		2 069 542		
			260 000	
II. Skipaskoðun ríkisins:				
1. Laun		984 594		
2. Þóknun til skipaskoðunarmanna, sem ekki eru á föstum launum úr ríkissjóði (áætlað)		150 000		
3. Ferðakostnaður		110 000		
4. Annar kostnaður		400 000		
		1 644 594		
÷ Tekjur		1 500 000		
			144 594	

		kr.	kr.
III. Stýrimannaskólinn:			
1. Laun		492 853	
2. Stundakennsla og prófkostnaður		475 000	
3. Húsaleiga		142 740	
4. Hiti, ljós og ræsting		230 000	
5. Til áhaldakaupa		55 000	
6. Til námskeiða utan Reykjavíkur		200 000	
7. Annar kostnaður		60 000	
			1 655 593
IV. Sjómannaskólahúsið:			
Húsvarzla og reikningshald:			
1. Laun		72 000	
2. Annar kostnaður		1 175 000	
		1 247 000	
÷ Endurgreiddur kostnaður af hita og			
ræstingu	625000		
Húsaleiga	622000		
		1 247 000	
V. Til matsveina- og veitingaþjónaskóla			580 000
VI. Til landmælinga:			
1. Laun		91 220	
2. Prentun landabréfa		200 000	
3. Annar kostnaður		625 000	
			916 220
VII. Til sjómælinga og sjókortagerðar:			
1. Sjómælingar:			
a. Laun	40985		
b. Mælingavinna	235000		
c. Útgerð sjómælingabáts	450000		
d. Annar kostnaður	85000		
		810 985	
2. Sjókortagerð:			
a. Laun	85772		
b. Prentun	95000		
c. Efni	55000		
d. Annar kostnaður	170000		
	405772		
÷ Tekjur	60000		
		345 772	
VIII. Styrkur til flugbjörgunarsveitarinnar			1 156 757
IX. Til flugbjörgunarsveitar Akureyrar til áhaldakaupa			50 000
X. Til umbóta við Geysi			80 000
XI. Til byggingar umferðarmiðstöðvar í Reykjavík			500 000
XII. Til lagfæringa á jarðraski í Hveragerði			100 000
Samtals F. ...		. . .	5 493 164

14. gr.

96

27. des.

Til menntamála er veitt (menntamálaráðuneyti):

	kr.	kr.
A. Kennslumál.		
I. a. Háskólinn:		
1. Laun	5 858 670	
2. Til risnu háskólarektors	10 000	
3. Húsaleigustyrkur háskólarektors	24 000	
4. Hiti, ljós og ræsting	493 000	
5. Til tannlækningastofu	258 000	
6. Til kennslu í lyfjafræði lyfsala	150 000	
7. Til verklegrar kennslu í lyfjagerð	25 000	
8. Til rannsóknarstofu í lyfjafræði	10 000	
9. Til rannsóknarstofu í heilbrigðisfræði ...	10 000	
10. Til rannsóknarstofu í lífeðlisfræði	10 000	
11. Til stundakennslu	390 000	
12. Til námskeiða og heimsókna erlendra vís- indamanna	70 000	
13. Til rannsóknarstofu í handlæknisfræði ..	20 000	
14. Til eðlisfræðirannsókna	1 312 000	
15. Til námskeiðs í stjórnarfarsrétti	10 000	
16. Til verklegrar kennslu í guðfræði	4 500	
17. Fasteignagjöld og tryggingar	75 000	
18. Prófkostnaður	204 000	
19. Íþróttakennsla	65 000	
20. Til stúdentaskipta	25 000	
21. Til landmælinga	40 000	
22. Námskeið í uppeldisfræðum	15 000	
23. Til bókakaupa	150 000	
24. Vegna 50 ára afmælis	150 000	
25. Ýmis útgjöld	336 000	
	9 715 170	
÷ Endurgreitt af dánargjöf Aðalsteins Kristjáns- sonar	30 000	
		9 685 170
b. Tilraunastofa háskólans á Keldum:		
1. Laun	1 098 415	
2. Annar kostnaður	2 187 000	
	3 285 415	
÷ Tekjur	2 505 415	
		780 000
c. Til handritastofnunar við Háskóla Íslands ..		510 000
II. Til styrktar íslenzkum námsmönnum:		
a. Til styrktar íslenzkum námsmönnum	8 053 000	
Þar af til Lánasjóðs íslenzkra námsmanna samkv. lögum nr. 52/1961 kr. 5 533 000.		
b. Til leiðbeiningarskrifstofu um nám erlendis, samkvæmt nánari ákvörðun menntamálaráðu- neytisins	13 500	
		8 066 500

III. Fræðslumálastjóraembættið:

a. Laun	889 635
b. Annar kostnaður	653 000

1 542 635

IV. Menntaskólinn í Reykjavík:

a. Föst laun	2 524 490
b. Stundakennsla	2 183 000
c. Hiti, ljós og ræsting	358 000
d. Viðhald húsa og áhalda	269 000
e. Náms- og húsaleigustyrkir	35 000
f. Styrkur til bókasafns skólans	5 000
g. Styrkur til bókasafnsins Íþöku	5 000
h. Til prófdómara	116 000
i. Vegna kostnaðar við skólastjórn	20 000
j. Námsferðir	3 000
k. Annar kostnaður	157 000
l. Til kennsluáhalda	30 000

5 705 490

V. Menntaskólinn á Akureyri:

a. Föst laun	1 316 434
b. Stundakennsla	920 000
c. Hiti, ljós og ræsting	392 000
d. Viðhald húsa og áhalda	280 000
e. Námsstyrkir	15 000
f. Til bóka og áhalda	25 000
g. Til bókasafns nemenda	5 000
h. Vegna kostnaðar við skólastjórn	20 000
i. Námsferðir	3 000
j. Annar kostnaður	112 000

3 088 434

VI. Menntaskólinn á Laugarvatni:

a. Föst laun	624 913
b. Stundakennsla	227 000
c. Húsnæði, ljós, hiti og ræsting	235 000
d. Prófkostnaður	21 000
e. Námsstyrkir	8 000
f. Vegna kostnaðar við skólastjórn	20 000
g. Námsferðir	3 000
h. Til bókakaupa og áhalda	10 000
i. Annar kostnaður	62 000
j. Viðhaldskostnaður	84 000

1 294 913

VII. Kennaraskólinn:

1. a. Föst laun	1059858
b. Stundakennsla	344000
c. Prófkostnaður	35000
d. Hiti, ljós og ræsting	336000
e. Bækur og áhöld	12000
f. Námsstyrkir	15000
g. Viðhald húsa og áhalda	50000
h. Annar kostnaður	90000

1 941 858

14. gr.

96

27. des.

		kr.	kr.	
2. Handiðadeild:				
a. Laun	257318			
b. Stundakennsla	82000			
c. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting ..	157000			
d. Annar kostnaður	34000			
		530 318		
			2 472 173	
VIII. Vélskólinn:				
a. Föst laun		476 516		
b. Stundakennsla		326 000		
c. Til verklegrar kennslu		46 600		
d. Til áhaldakaupa		90 000		
e. Hiti, ljós og ræsting		258 000		
f. Húsaleiga		274 000		
g. Prófkostnaður		58 000		
h. Styrkur til bókasafns		3 000		
i. Til að semja og gefa út kennslubækur		20 000		
j. Annar kostnaður		123 000		
			1 675 116	
IX. Iðnfræðsla:				
1. Iðnskólinn í Reykjavík:				
a. Laun	1330163			
b. Stundakennsla	728000			
c. Annar kostnaður	1046000			
		3 104 163		
2. Til iðnskóla utan Reykjavíkur:				
a. Laun	615838			
b. Stundakennsla og annar kostnaður	916000			
		1 531 838		
3. Til listiðnaðardeildar Handiðaskólans:				
a. Laun	171546			
b. Stundakennsla og annar kostnaður	358000			
		529 546		
4. Laun vegna orlofs og forfalla		69 436		
			5 234 983	
X. Almenn barnafræðsla:				
1. Til barnaskóla Reykjavíkur:				
a. Laun	19368639			
b. Stundakennsla	757000			
c. Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	3920000			
d. Viðhaldskostnaður og húsaleiga .	3360000			
		27 405 639		
2. Til barnaskólans á Akranesi:				
a. Laun	1235968			
b. Stundakennsla	23000			
c. Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	123000			
d. Viðhaldskostnaður og húsaleiga ..	129000			
		1 510 968		

		kr.	kr.
3. Til barnaskólans á Ísafirði:			
a. Laun	939334		
b. Stundakennsla	17500		
c. Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	94000		
d. Viðhaldskostnaður og húsaleiga ..	63000		
		1 113 834	
4. Til barnaskólans, Sauðárkróki:			
a. Laun	386338		
b. Stundakennsla	23000		
c. Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	36000		
d. Viðhaldskostnaður	11000		
		456 338	
5. Til barnaskólans, Siglufirði:			
a. Laun	911971		
b. Stundakennsla	23000		
c. Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	95000		
d. Viðhaldskostnaður og húsaleiga ..	34000		
		1 063 971	
6. Til barnaskólans, Ólafsfirði:			
a. Laun	287779		
b. Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	27000		
c. Viðhaldskostnaður	56000		
		370 779	
7. Til barnaskóla Akureyrar:			
a. Laun	2704697		
b. Stundakennsla	81000		
c. Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	218000		
d. Viðhaldskostnaður og húsaleiga ..	355000		
		3 358 697	
8. Til barnaskólans á Húsavík:			
a. Laun	464751		
b. Stundakennsla	11600		
c. Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	63000		
d. Viðhaldskostnaður og húsaleiga ..	17000		
		556 351	
9. Til barnaskólans á Seyðisfirði:			
a. Laun	336022		
b. Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	30000		
c. Viðhaldskostnaður	45000		
		411 022	
10. Til barnaskólans í Neskaupstað:			
a. Laun	533229		
b. Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	53000		
c. Viðhaldskostnaður	56000		
		642 229	

		14. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
11.	Til barnaskólans í Vestmannaeyjum:			
a.	Laun	1334247		
b.	Stundakennsla	23000		
c.	Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	112000		
d.	Viðhaldskostnaður	100000		
			1 569 247	
12.	Til barnaskólans í Keflavík:			
a.	Laun	1424099		
b.	Stundakennsla	17500		
c.	Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	165000		
d.	Viðhaldskostnaður	112000		
			1 718 599	
13.	Til barnaskólans í Hafnarfirði:			
a.	Laun	2023689		
b.	Stundakennsla	58000		
c.	Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	168000		
d.	Viðhaldskostnaður	160000		
			2 409 689	
14.	Til barnaskólans í Kópavogi:			
a.	Laun	2144651		
b.	Ljós, hiti, ræsting, prófkostnaður og annar kostnaður	396000		
c.	Viðhaldskostnaður	67000		
			2 607 651	
15.	Fastir skólar utan kaupstaða:			
a.	Laun	19302070		
b.	Stundakennsla og umsjón	1538000		
c.	Til endurgreiðslu ríkissjóðs á öðr- um rekstrarkostnaði fastra skóla utan kaupstaða	4004000		
			24 844 070	
16.	Farskólar:			
a.	Laun	2917102		
b.	Stundakennsla	114000		
c.	Til endurgreiðslu ríkissjóðs á öðr- um rekstrarkostnaði farskóla	249000		
			3 280 102	
17.	Laun forfalla- og orlofskennara fyrir alla barnafræðsluna		843 460	
18.	Laun vegna tví- og þrískipunar í barnaskólum		326 800	
19.	Laun ráðskvenna:			
a.	Laun	1112328		
b.	Ráðskonustyrkir	20000		
			1 132 328	
20.	Til aukakennara og stundakennslu		116 500	
21.	Til skíðakennslu í barnaskólum		60 000	
22.	Til framkvæmdar sundskyldu í skólum sam- kvæmt tillögum íþróttafulltrúa		2 126 000	

23. Framlag til byggingar barnaskóla og íbúða fyrir skólastjóra:

a. Skólahús og skólastjórabústaðir í smíðum:

1. Reykjavík, Breiðagerði	1155833
2. Keflavík, íþróttahús	41667
3. Kópavogur, Kársnes, 1. áf.	80387
4. Akureyri, Oddeyri, 1. áf.	52454
5. Siglufjörður	276167
6. Húsavík	275000
7. Seyðisfjörður	33000
8. Njarðvík	70548
9. Garðaskóli	168235
10. Kjalarnes	34250
11. Kjósarskóli	23100
12. Varmaland	47279
13. Reykhólar	81375
14. Patreksfjörður	226667
15. Suðureyri	217283
16. Mosvallaslóli	50000
17. Súðavík	83000
18. Skagaströnd	107838
19. Lýtingsstaðaskóli ...	45562
20. Dalvík	39167
21. Svarfaðardalur	22500
22. Aðaldalur	10737
23. Kelduhverfi	80000
24. Torfastaðir	16250
25. Eiðar, barnaskóli ..	230125
26. Egilsstaðir	38600
27. Breiðdalur	153667
28. Höfn, Hornafirði ...	131333
29. Austur-Eyjafjöll ...	74833
30. Laugaland í Holtum	500520
31. Biskupstungur	208583
32. Reykjavík, Haga- og Vogaskóli	402500
33. Seyðisfjörður, íþróttahús	129306
34. Sandgerði	123541
35. Bárðardalur	251024
36. Reyðarfjörður	355173
37. Reykjavík, Hamrahlíð	557000
38. Hafnarfjörður, viðbygging	81334
39. Kópavogur, Kársnes, 2. áf.	355834

kr.

kr.

14. gr.

40. Vestmannaeyjar, við- bygging	449875
41. Seltjarnarnes, 1. áf.	467659
42. Kleppjárnareykir ...	773909
43. Grafarnes	79793
44. Vopnafjörður	22875
45. Nesjaskóli	539229
46. Hvammstangi	661834
47. Reykjavík, Lauga- lækur	677500
48. Hafnarfjörður	264375
49. Mosfellssveit, Varm- árskóli	686250
50. Bildudalur	314792
51. Bolungarvík	156127
52. Laugaland á Þela- mörk	821458
53. Mývatnssveit	352000
54. Hella	123125
55. Þorlákshöfn	123125
56. Leirárskóli	1111247
57. Bessastaðaskóla- hverfi	93875
58. Eskifjörður	82000
59. Egilsstaðir	93875
60. Blönduós	93875
61. Ölfusskólahverfi — skólabífreið	32729
62. Reykjavík, Hlíða- skóli, 2. áf.	2026125
63. Ólafsvík, 2. áf., við- bygging	50000
64. Laugar í Dalasýslu, 2. áf.	735833
65. Tálknafjörður	345833
66. Flateyri	275000
67. Akureyri, Oddeyrar- skóli, 2. áf.	475000
68. Þórshöfn	135500
69. Stöðvarfjörður	150000
70. Vík í Mýrdal	26000
71. Laugardalur, Árnes- sýslu	595833
72. Skjöldólfsstaðir, skólastjórabústaður .	100000
73. Reykjavík, Voga- skóli, 3. áf.	1069500
74. Grímsey	54250
75. Kolviðarnes, Snæ- fellsnesi	1008750

kr.

kr.

96

27. des.

		kr.	kr.
76. Hallormsstaður	992187		
77. Öxarfjarðarskóla- hverfi	263593		
78. Öngulsstaðaskólahv.	55000		
79. Ýmsir skólar	150000		
	<u>23361603</u>		
b. Ný skólahús:			
1. Hamrahlíð, Reykjavík	520000		
2. Álftamýrarskóli	700000		
3. Bolungarvík	700000		
4. Reykdælaskólahverfi í S.-Þing.	144000		
5. Íþróttahús, Hafnar- firði	560000		
	<u>2624000</u>		
24. Til fyrrverandi barnakennara eftir tillögum fræðslumálastjóra		25 985 603	
25. Styrkur til tímaritsins „Menntamál“ gegn því, að ritið sé sent öllum skólanefndarformön- num ókeypis		100 000	
26. Styrkur til tímaritsins „Heimili og skóli“		20 000	
27. Gjöld samkv. 29. og 43. gr. laga um almanna- tryggingar		10 000	
28. Til kennaranámskeiða		350 000	
		50 000	
XI. Gagnfræðamenntun:			104 439 877
1. Til alþýðuskólans á Eiðum:			
a. Laun	560528		
b. Til verklegs náms og aukakennslu	70000		
c. Hiti, ljós og ræsting	168000		
d. Til kennsluáhalda og bókasafns .	5000		
e. Til viðhalds á íbúðum kennara ..	9000		
f. Annar kostnaður	100000		
g. Afborganir og vextir af lánum ..	25900		
h. Til skógræktargirðingar	25000		
i. Til vatnsveitu	27000		
j. Til greiðslu á skuld vegna jarða- bóta	40895		
k. Til bygginga	1000000		
	<u>2 031 323</u>		
2. Til héraðsskólans í Reykholti:			
a. Laun	459384		
b. Stundakennsla og umsjón	104000		
c. Ljós, hiti, ræsting	52000		
d. Prófkostnaður	8700		
e. Annar kostnaður	18000		
f. Viðhaldskostnaður	17000		
	<u>659 084</u>		
3. Til héraðsskólans að Núpi:			
a. Laun	432723		
b. Stundakennsla og umsjón	87000		

		14. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
c.	Ljós, ræsting	45000		
d.	Prófkostnaður	4600		
e.	Annar kostnaður	22000		
f.	Viðhaldskostnaður	138600		
g.	Hiti	100000		
			829 923	
4.	Til héraðsskólans í Reykjanesi:			
a.	Laun	265187		
b.	Stundakennsla og umsjón	104000		
c.	Ljós, hiti, ræsting	28000		
d.	Prófkostnaður	4000		
e.	Annar kostnaður	17000		
f.	Viðhaldskostnaður	168000		
			586 187	
5.	Til héraðsskólans að Reykjum:			
a.	Laun	391312		
b.	Stundakennsla og umsjón	58000		
c.	Ljós, hiti, ræsting	25000		
d.	Prófkostnaður	6000		
e.	Annar kostnaður	22000		
f.	Viðhaldskostnaður	145000		
g.	Húsaleiga	2250		
			649 562	
6.	Til héraðsskólans að Laugum:			
a.	Laun	553098		
b.	Stundakennsla og umsjón	75000		
c.	Ljós, hiti, ræsting	22000		
d.	Prófkostnaður	3500		
e.	Annar kostnaður	14000		
f.	Viðhaldskostnaður	168000		
			835 598	
7.	Til héraðsskólans að Skógum:			
a.	Laun	492853		
b.	Stundakennsla og umsjón	70000		
c.	Ljós og ræsting	106000		
d.	Prófkostnaður	7000		
e.	Annar kostnaður	95000		
f.	Viðhaldskostnaður	17000		
g.	Hiti	109000		
			896 853	
8.	Til héraðsskólans að Laugarvatni:			
a.	Laun	477085		
b.	Stundakennsla og umsjón	64000		
c.	Ljós, hiti, ræsting	67000		
d.	Prófkostnaður	8700		
e.	Annar kostnaður	49000		
f.	Viðhaldskostnaður	168000		
			833 785	
9.	Til gagnfræðaskóla í Reykjavík:			
a.	Laun	15955120		
b.	Stundakennsla	1165000		
c.	Ljós, hiti, ræsting	1568000		
d.	Prófkostnaður	262000		

		kr.	kr.
e.	Annar kostnaður	1988000	
f.	Viðhaldskostnaður	2240000	
g.	Húsaleiga	1008000	
h.	Skólabifreið	140000	
			24 326 120
10.	Til gagnfræðaskólans á Akranesi:		
a.	Laun	1031095	
b.	Stundakennsla	52000	
c.	Ljós, hiti, ræsting	98000	
d.	Prófkostnaður	16000	
e.	Annar kostnaður	19600	
f.	Viðhaldskostnaður	2500	
g.	Húsaleiga	28000	
			1 247 195
11.	Til gagnfræðaskólans á Ísafirði:		
a.	Laun	775335	
b.	Ljós, hiti, ræsting	61000	
c.	Prófkostnaður og stundakennsla ..	14600	
d.	Annar kostnaður	72500	
e.	Viðhaldskostnaður	28000	
f.	Húsaleiga	26000	
			977 435
12.	Til gagnfræðaskólans á Siglufirði:		
a.	Laun	688456	
b.	Stundakennsla	70000	
c.	Ljós, hiti, ræsting	102000	
d.	Prófkostnaður	8700	
e.	Annar kostnaður	24000	
f.	Viðhaldskostnaður og húsaleiga ..	36000	
			929 156
13.	Til gagnfræðaskólans á Akureyri:		
a.	Laun	1823474	
b.	Stundakennsla	140000	
c.	Prófkostnaður	17000	
d.	Ljós, hiti, ræsting	81000	
e.	Húsaleiga	78000	
f.	Viðhaldskostnaður	56000	
g.	Annar kostnaður	92000	
			2 287 474
14.	Til gagnfræðaskólans á Húsavík:		
a.	Laun	310417	
b.	Stundakennsla	40000	
c.	Prófkostnaður	4600	
d.	Ljós, hiti, ræsting	67000	
e.	Viðhaldskostnaður	11000	
f.	Annar kostnaður	30000	
			463 017
15.	Til gagnfræðaskólans í Neskaupstað:		
a.	Laun	221016	
b.	Stundakennsla	93000	
c.	Ljós, hiti, ræsting	28000	

		14. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
d.	Prófkostnaður	4000		
e.	Annar kostnaður	14000		
f.	Viðhaldskostnaður	22000		
g.	Húsaleiga	6000		
			388 016	
16.	Til gagnfræðaskólans í Vestmannaeyjum:			
a.	Laun	783158		
b.	Stundakennsla	58000		
c.	Ljós, hiti, ræsting	98000		
d.	Prófkostnaður	9000		
e.	Annar kostnaður	36000		
f.	Viðhaldskostnaður	11000		
			995 158	
17.	Til gagnfræðaskólans í Keflavík:			
a.	Laun	1005685		
b.	Stundakennsla	35000		
c.	Ljós, hiti, ræsting	70000		
d.	Prófkostnaður	16000		
e.	Annar kostnaður	22000		
f.	Viðhaldskostnaður	28000		
g.	Húsaleiga	61000		
			1 237 685	
18.	Til gagnfræðaskólans í Hafnarfirði:			
a.	Laun	1489908		
b.	Stundakennsla	75000		
c.	Ljós, hiti, ræsting	127000		
d.	Prófkostnaður	10000		
e.	Annar kostnaður	60000		
f.	Viðhaldskostnaður	106000		
g.	Húsaleiga	19000		
			1 886 908	
19.	Til gagnfræðaskólans, Kópavogi:			
a.	Laun	989347		
b.	Stundakennsla	11600		
c.	Ljós, hiti, ræsting	70000		
d.	Prófkostnaður	8700		
e.	Annar kostnaður	56000		
f.	Viðhaldskostnaður	5500		
			1 141 147	
20.	Til miðskólans í Borgarnesi:			
a.	Laun	160654		
b.	Stundakennsla	29000		
c.	Ljós, hiti, ræsting	34000		
d.	Prófkostnaður	2750		
e.	Annar kostnaður	4500		
f.	Viðhaldskostnaður	11000		
			241 904	
21.	Til miðskólans í Stykkishólmi:			
a.	Laun	157025		
b.	Stundakennsla	29000		
c.	Ljós, hiti, ræsting	35000		

		kr.	kr.
d.	Prófkostnaður	6000	
e.	Annar kostnaður	12000	
f.	Viðhaldskostnaður	11000	
			250 025
22.	Til miðskólans á Sauðárkróki:		
a.	Laun	345134	
b.	Stundakennsla	17000	
c.	Ljós, hiti, ræsting	39000	
d.	Prófkostnaður	7000	
e.	Annar kostnaður	15600	
f.	Viðhaldskostnaður	11000	
			434 734
23.	Til miðskólans á Selfossi:		
a.	Laun	466309	
b.	Stundakennsla	58000	
c.	Ljós, hiti, ræsting	17000	
d.	Prófkostnaður	4600	
e.	Annar kostnaður	28000	
f.	Viðhaldskostnaður	17000	
g.	Skólabifreið, rekstur	34000	
			624 909
24.	Til miðskólans í Hveragerði:		
a.	Laun	219199	
b.	Stundakennsla	35000	
c.	Ljós, hiti, ræsting	16000	
d.	Prófkostnaður	4600	
e.	Annar kostnaður	33000	
f.	Viðhaldskostnaður og húsaleiga ..	16000	
g.	Skólabifreið, rekstur	42000	
			365 799
25.	Til unglingaskóla:		
a.	Laun	1773019	
b.	Stundakennsla	386000	
c.	Hluti ríkissjóðs af öðrum rekstrar- kostnaði	449000	
			2 608 019
26.	Laun forfalla- og orlofskennara fyrir allt gagnfræðastigið		694 363
27.	Laun vegna tví- og þrískipunar í skólum gagn- fræðastigsins og þóknun fyrir stjórn unglinga- og miðskóla		538 400
28.	Laun hjúkrunarkonu við skólana á Laugar- vatni		49 920
29.	Til skíðakennslu í gagnfræðastigsskólum		100 000
30.	Framlag til byggingar gagnfræða- og héraðsskóla:		
	Skólahús í smíðum:		
1.	Reykjavík, Réttarholt, 1. áf.	496667	
2.	Stykkishólmur	543583	
3.	Siglufjörður	174333	
4.	Vestmannaeyjar	103333	

14. gr.

96
27. des.

		kr.	kr.
5. Reykholt	210750		
6. Núpur	161167		
7. Reykjanes	45875		
8. Reykir	228666		
9. Laugar	33917		
10. Skógar	159000		
11. Laugarvatn	580283		
12. Eiðar	66666		
13. Akranes	380550		
14. Neskaupstaður	156741		
15. Kópavogur	673264		
16. Keflavík	1142919		
17. Reykjavík, Vogaskóli	677500		
18. Héraðsskólinn Laugum	301250		
19. Reykjavík, Réttarholt, 2. áf.	1388275		
20. Reykjavík, Hagaskóli, 2. áf.	1770000		
21. Akureyri, 2. áf.	790000		
22. Hafnarfjörður	366666		
23. Héraðsskólinn Reykjanesi	1116666		
24. Gagnfræðaskóli verknáms, Reykjavík, 1. áf.	700000		
25. Langholtsskóli, Reykjavík, 1. áf.	620000		
		12 888 071	
31. Gjöld samkv. 29. og 43. gr. laga um almannatryggingar		200 000	
32. Til unglingafræðslu eftir tillögum fræðslumálastjóra		200 000	
33. Til námsflokka undir eftirliti fræðslumálastjóra		85 000	
34. Kostnaður við miðskólapróf í bóknámsdeild (landspróf)		87 000	
35. Prófkostnaður við mótornámskeið Fiskifélags Íslands		73 000	
36. Til bókmenntakynningar í skólum		88 000	
37. Til listkynningar í skólum		60 000	
38. Til námskeiða fyrir gagnfræðaskólakennara ..		25 000	
			62 815 770
XII. Stofnkostnaðarframlag vegna barna- og gagnfræðaskólabygginga, er fullsmíðaðar voru 1954			1 452 000
XIII. Til framkvæmda á Rafnseyri			500 000
XIV. Húsmæðrafræðsla í kaupstöðum:			
1. Húsmæðrakennaraskólinn:			
a. Laun	251873		
b. Stundakennsla og aðstoð	87000		
c. Prófkostnaður	11600		
d. Húsaleiga, ljós, hiti og ræsting ..	94000		
e. Annar kostnaður	89000		
f. Kennsluáhöld	5000		
g. Viðhaldskostnaður	22000		
		560 473	

		kr.	kr.
2. Húsmæðraskólinn í Reykjavík:			
a. Laun	454734		
b. Stundakennsla	81000		
c. Ljós, hiti og ræsting	140000		
d. Annar kostnaður og prófkostnaður ..	45000		
e. Viðhaldskostnaður og húsaleiga ..	448000		
		1 168 734	
3. Húsmæðraskólinn á Akureyri:			
a. Stundakennsla	93200		
b. Ljós og ræsting	23000		
c. Annar kostnaður	11000		
d. Viðhaldskostnaður og hiti	50000		
		177 200	
4. Húsmæðraskólinn á Ísafirði:			
a. Laun	301511		
b. Ljós og ræsting	46000		
c. Annar kostnaður og stundakennsla ..	36000		
d. Viðhaldskostnaður og hiti	46000		
		429 511	
5. Orlofs- og forfallakennsla		64 331	
			2 400 249
XV. Til íþróttamála:			
1. Til íþróttakennaraskóla ríkisins:			
a. Laun	171546		
b. Stundakennsla	64000		
c. Prófkostnaður	5000		
d. Til námskeiða fyrir íþróttakennara	70000		
e. Íþróttatæki og til bókasafns	25000		
f. Ræsting, ljós og hiti	60000		
g. Lagfæring íþróttavalla	125000		
h. Viðhald á íþróttahúsi	84000		
i. Kostnaður vegna stofnunar heima- vistar	15000		
j. Annar kostnaður	56000		
		675 546	
2. Til íþróttasjóðs		2 250 000	
3. Til Íþróttasambands Íslands		170 000	
4. Til Íþróttasambands Íslands, byggingarstyrkur		150 000	
5. Laun Ólafs Pálssonar til eftirlits með sund- kennslu og til prófdómarastarfa		40 163	
6. Laun Lárusar Rist, sundkennara		19 299	
7. Til íþróttaskóla Sigurðar Greipssonar		40 000	
8. Til íþróttaskólans í Reykjadal í Mosfellssveit, stofnkostnaður		50 000	
9. Til ferðakennslu í íþróttum		100 000	
10. Til útgáfu handbóka um skólaíþróttir		8 000	
11. Til Íþróttasambands Íslands til utanfara í- þróttamanna		230 000	
12. Til yfirbyggingar sundlaugar á Siglufirði (fyrsta greiðsla af fimm)		300 000	
			4 033 008

14. gr.

	kr.	kr.	96 27. des.
XVI. Til kennslu heyrnar- og málleysingja:			
1. Laun	320 726		
2. Fæðiskostnaður	150 000		
3. Kaup starfsstúlkna	202 000		
4. Til áhaldakaupa	15 000		
5. Annar kostnaður	201 000		
6. Stundakennsla	58 000		
		946 726	
XVII. Styrkur til náms- eða hælisvistar stúlkna, sem lent hafa á glapstígum		120 000	
XVIII. Kostnaður við barnaverndarráð		150 000	
XIX. Til blindrastarfsemi		30 000	
Ríkisstjórnin skipti styrknum milli Blindra- vinafélagsins og Blindrafélagsins.			
XX. Til Hallgríms Helgasonar, tónskálds, til að safna íslenzkum þjóðlögum og gefa þau út:			
a. Styrkur	10 500		
b. Ferðastyrkur	2 000		
		12 500	
XXI. Styrkur til færeysks fræðimanns til að flytja fyrirlestra hér á landi um færeyskt þjóðlíf, sögu og bókmenntir		30 000	
XXII. Til Menningar- og fræðslusambands alþýðu		5 000	
XXIII. Til Skáksambands Íslands		50 000	
XXIV. Til menningarsjóðs Bláðamannafélags Íslands ..		10 000	
XXV. Til dvalarheimilis fyrir afvegaleidd börn og unglinga		1 075 000	
XXVI. Til uppeldisheimilis fyrir ungar stúlkur		300 000	
XXVII. Til Jökklarannsóknarfélags Íslands, enda annist það jöklamælingar		40 000	
XXVIII. Framlag til lækkunar á byggingarskuldum stúd- entagarðanna		100 000	
XXIX. Til styrktar erlendum námsmönnum í íslenskum skólum, skv. ákvörðun menntamálaráðuneytis- ins		300 000	
XXX. Til Snorra Sigfússonar, fyrrv. námsstjóra, til að starfa að sparifjáröflun í skólum		8 300	
XXXI. Til lektora í íslenzku við erlenda háskóla		113 000	
XXXII. Styrkur til starfsemi K. F. U. M. í Vatnaskógi ..		25 000	
XXXIII. Til þjóðdansasfélagsins		7 500	
XXXIV. Námsstjórar barna-, gagnfræða- og húsmæðra- skóla:			
a. 1. Laun	820976		
2. Annar kostnaður	392000		
	1 212 976		
b. Fræðslustjórinn í Reykjavík:			
1. Laun	45610		
2. Annar kostnaður (¼ skrifstofu- kostnaðar)	224000		
	269 610		
		1 482 586	

	kr.	kr.
XXXV. Endurskoðun skólakostnaðar:		
a. Laun	341 048	
b. Annar kostnaður	196 000	537 048
XXXVI. Til ríkisútgáfu námsbóka, $\frac{1}{3}$ kostnaðar gegn $\frac{2}{3}$ af námsbókagjaldi		1 600 000
XXXVII. Til upptökuheimilisins í Elliðahvammum		205 000
XXXVIII. Til eftirlits með skólabýggingum		168 000
XXXIX. Til Blindravinafélags Íslands vegna rekstrar Blindraskólans		36 950
XL. Eftirlit með veikindaforföllum		15 000
Samtals A. ...	. . .	223 063 931
B. Til opinberra safna, bókaútgáfu og listastarfsemi.		
I. Landsbókasafnið:		
1. Laun	848 769	
2. Til bóka-, tímarita- og handritakaupa og bókbands	450 000	
3. Til þess að semja og prenta skrá um handrit	20 000	
4. Til árbókar	25 000	
5. Til samningar og prentunar íslenzkrar bóka-skrár	30 000	
6. Til að gera mikrofílmur af handritum	30 000	
7. Til innréttinga hússins	200 000	
8. Ýmisleg gjöld	112 000	
9. Til skráningar íslenzkra kvæða	30 000	1 745 769
II. Þjóðskjalasafnið:		
1. Laun	598 360	
2. Til bókbands, bóka- og handritakaupa og til umbúnaðar skjala	30 000	
3. Til æviskrárritunar	5 000	
4. Ýmisleg gjöld	22 000	
5. Til afritunar á manntölum	5 000	
6. Til mikrofílmunar á skjölum	25 000	685 360
III. Þjóðminjasafnið:		
1. Laun	421 547	
2. Til aðstoðar, tímavinnu, til þess að útvega gripi, til áhalda og aðgerðar safngripa, bóka og ritfanga	225 000	
3. Til rannsókna og ferðakostnaðar	30 000	
4. Til sjóminjasafns	3 500	
5. Til viðhalds gamalla bygginga	285 000	
6. Til hljómplötusafns	5 000	
7. Til viðhalds húss og lóðar	34 000	
8. Til rekstrar hússins	325 000	
9. Til örnefnasöfnunar	40 000	
10. Til þjóðfræðasöfnunar	30 000	
11. Til viðhalds sögulegra minja í Reykholti	10 000	1 409 047

		14. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
IV. Listasafn Íslands:				
1. Laun	99 386			
2. Annar kostnaður	134 000			
			233 386	
V. Náttúrugripasafnið:				
1. Laun	584 288			
2. Til kaupa á náttúrugripum, bókum, safnhirzlum, áhöldum og efnum	100 000			
3. Til rannsókna og ferðakostnaðar	70 000			
4. Til fuglamerkinga (þar af þóknun til dr. Finns Guðmundssonar 8000)	14 000			
5. Til útgáfu Acta naturalia islandica	25 000			
6. Til dr. Sigurðar Þórarinssonar til ritstarfa í þágu safnsins	8 000			
7. Hiti, ljós, ræsting og önnur gjöld	140 000			
			941 288	
VI. Til náttúrugripasafns Akureyrar			30 000	
VII. Til Hins íslenska náttúrufræðifélags			25 000	
VIII. Til náttúruverndarráðs samkv. lögum			65 000	
IX. Til náttúruverndarráðs vegna friðunar Grábrókar í Norðurárdal (önnur greiðsla af fimm)			50 000	
X. Safnahúsið:				
1. Laun dyravarðar	60 899			
2. Til hita, ljósa og opinberra gjalda	134 000			
3. Til viðhalds, áhalda og ræstingar	84 000			
4. Ýmis gjöld	50 000			
5. Til málningar utan húss (eftirstöðvar)	27 834			
			356 733	
XI. a. Framlag til bókasafna samkvæmt lögum nr. 42/1955, um almenningsbókasöfn:				
1. Til bæjar- og héraðsbókasafna ..	675000			
2. Til sveitabókasafna og lestrarfélaga	470000			
3. Til bókasafna skóla og annarra opinberra stofnana	100000			
		1 245 000		
b. Styrkir til bókasafna og lesstofa:				
1. Til iðnbókasafns í Reykjavík	2500			
2. Til bókasafns Dagsbrúnar, Reykjavík	25000			
3. Til bókasafns í Flatey	1250			
4. Til sýslunefndar V.-Ísafjarðarsýslu vegna bókasafns Sighvats Grímssonar	1250			
5. Til kaupa á bókum handa konunglega bókasafninu í Stokkhólmi	1000			
6. Til lestrarfélags kvenna í Rvík ..	3000			
7. Til lesstofu sjómannaheimilis á Siglufirði	10000			
8. Til lesstofu Sjómannafél. Rvíkur	3750			

		kr.	kr.
9.	Til lesstofu sjómannaheimilis á Raufarhöfn	4000	
10.	Til sjómannalessstofu K. F. U. M. í Vestmannaeyjum	4000	
11.	Til sjómannalessstofu í Bolungarvík	1200	
12.	Til sjómannalessstofu í Höfn í Hornafirði	1200	
13.	Til sjómannalessstofu á Akranesi ..	4000	
14.	Til sjómannastofu í Reykjavík ..	20000	
15.	Til kennslukvikmyndasafns	300000	
16.	Styrkur til Fiske-bókasafnsins í Ípöku	5000	
		387 150	
c. Til byggingar bókasafna og lesstofa		166 250	
			1 798 400
XII. Styrkir til bókaútgáfu o. fl.:			
1.	Til Hins íslenzka bókmenntafélags, til útgáfu fornbréfasafns og annarra rita	85 000	
2.	Til Þjóðvinafélagsins	10 000	
3.	Til útgáfunefndar handrita	100 000	
4.	Til Fornleifafélagsins	25 000	
5.	Til Sögufélagsins til þess að gefa út alþingisbækur, landsyfirréttardóma o. fl.	30 000	
6.	Til Hins íslenzka fræðafélags til útgáfustarfsemi, enda verði á árinu haldið áfram útgáfu jarðabókarinnar	15 000	
7.	Til Fornritaútgáfunnar	75 000	
8.	Til Hins íslenzka fornritafélags vegna útgáfu Landnámu	60 000	
9.	Til útgáfustarfsemi Þjóðvinafélagsins og Menningarsjóðs, til útgáfu Íslendingasögu ..	12 000	
10.	Til bókaútgáfu Menningarsjóðs, til útgáfu nýrrar Íslandslýsingar	20 000	
11.	Til að safna gögnum og semja rit um íslenzka þjóðhætti við sjávarsíðuna samkvæmt ráðstöfun Fiskifélags Íslands	25 000	
12.	Til Rímnafélagsins, til útgáfustarfsemi	20 000	
13.	Til Rímnafélagsins, til útgáfu rímnaskrár ..	25 000	
14.	Til Visindafélags Íslendinga, til útgáfu rita ..	25 000	
15.	Til Björns Th. Björnssonar til að semja myndlistarsögu Íslands fyrir siðaskipti	8 000	
16.	Til Halldórs Halldórssonar prófessors til þess að rannsaka íslensk orðtök	8 000	
17.	Til Einaris Ól. Sveinssonar prófessors til ritstarfa	8 000	
18.	Til Magnúsar Más Lárussonar prófessors til þess að rannsaka íslenska kirkjusögu	8 000	
19.	Til Björns Þorsteinssonar cand. mag. til rannsóknna á verzlunarsögu Íslands á 14. og 15. öld	8 000	
20.	Til Bjarna M. Gíslasonar til ritstarfa	10 000	

		14. gr.	96
		kr.	kr. 27. des.
21.	Til dr. Steingríms J. Þorsteinssonar til ritstarfa	8 000	
22.	Til Steins Dofra ættfræðings	20 400	
Styrkurinn veitist með því skilyrði, að að honum látnum verði ættfræðihandrit hans eign Landsbókasafnsins.			
23.	Til dr. Jóns Dúasonar til útgáfu rita hans ..	60 000	
24.	Til útgáfu íslenzkra nýyrða	50 000	
25.	Til samningar íslenzkrar orðabókar, gegn 100 þús. kr. framlagi frá Sáttmálasjóði	225 000	
26.	Til Jóns Aðalsteins Jónssonar til mállýzkunarannsóknna	8 000	
27.	Til útgáfu héraðssagnarita, eftir tillögum heimspékideildar háskólans	40 000	
28.	Til Norræna félagsins	30 000	
29.	Til Norræna félagsins vegna dvalarkostnaðar nemenda frá Norðurlöndum	14 000	
30.	Til stúdentaráðs Háskóla Íslands	20 000	
31.	Til íslenzkra stúdenta í Kaupmannahöfn til félagsstarfsemi	2 000	
32.	Til Íslendingafélagsins í Kaupmannahöfn ..	5 000	
33.	Til ætt- og mannfræðifélagsins til útgáfu manntalsins frá 1816	10 000	
34.	Til útgáfu á Ættum Austfirðinga	20 000	
35.	Til héraðsskjalasafna samkv. lögum nr. 7/1947	20 000	
36.	Til Ingvars G. Brynjólfssonar vegna íslenzkþýzkrar orðabókar (lokagreiðsla)	25 000	
37.	Til rannsókna á sögu íslenzkra heilbrigðismála eftir ákvörðun heilbrigðismálaráðherra	25 000	
38.	Til Sambands íslenzkra esperantista til útgáfu esperanto-orðabókar	10 000	
39.	Til greiðslu kostnaðar við norrænu menningarmálanefndina	30 000	
40.	Til bókmenntaverðlauna Norðurlandaráðs ..	70 000	
41.	Vegna þátttöku Íslands í útgáfu safnrita um menningarsögu Norðurlanda til 1550	50 000	
42.	Til norræna sumarháskólans	30 000	
43.	Til norræns blaðamannanámskeiðs í Árósum	15 000	
44.	Til íslenzka stærðfræðifélagsins	20 000	
45.	Til sr. Jóns Guðnasonar til útgáfu á æviskrám Dalamanna	15 000	
46.	Til útgáfu á blaðagreinum Jóns Sigurðssonar forseta (lokagreiðsla)	100 000	
47.	Til útgáfu tónverka Jónasar Tómassonar ..	10 000	
48.	Til Ásmundar Guðmundssonar, fyrrv. biskups, til þýðinga á Nýja testamentinu	20 000	
49.	Til útgáfu á Scandinavia, International Journal of Scandinavian Studies:		
	a. Stofnkostnaður (fyrri greiðsla)	12000	
	b. Kostnaður við ritstjórn og ritlaun ..	18000	
		30 000	
			1 559 400

	kr.	kr.
XIII. Til skálda, rithöfunda og listamanna		1 550 000
Af fé þessu skulu Gunnar Gunnarsson og Hall- dór Kiljan Laxness njóta 33220 kr. heiðurslauna hvor.		
XIV. Til Rithöfundasambands Íslands		15 000
XV. Til Bandalags íslenzkra listamanna		20 000
XVI. Til rithöfundasjóðs Kelvins Lindemanns		2 500
enda verði fénu varið til dvalarkostnaðar fyrir skandinavískan rithöfund hér á landi.		
XVII. Til kaupa á málverkum úr íslenzkri sögu sam- kvæmt ákvörðun menntamálaráðs		30 000
XVIII. Styrkur til Myndlistaskólans í Reykjavík		30 000
XIX. Til myndlistaskóla í Vestmannaeyjum		20 000
XX. Til íslenzkrar listsýningar í Danmörku		100 000
XXI. Til Arnórs Sigurjónssonar til ritstarfa		8 000
XXII. Til Árna G. Eylands til ritstarfa		8 000
XXIII. Til Benedikts Gíslasonar frá Hofteigi til fræði- iðkana		8 000
XXIV. Til Benjamíns Sigvaldasonar til ritstarfa		8 000
XXV. Til Ólafs Þorvaldssonar þingvarðar til ritstarfa		8 000
XXVI. Til Lúðvígs Guðmundssonar til ritstarfa		10 000
XXVII. Til Lúðvíks Kristjánssonar til ritstarfa		25 000
XXVIII. Til Magnúsar Björnssonar til ritstarfa		10 000
XXIX. Til Magnúsar Guðnasonar til varðveislu á tækj- um, sem hann hefur fundið upp		10 000
XXX. Til Jens Pálssonar til mannfræðirannsóknna		8 000
XXXI. Til Helga Jónssonar bónda til grasafræðirann- sóknna		8 000
XXXII. Til Steindórs Steindórssonar til grasafræðirann- sóknna		8 000
XXXIII. Til Ingimars Óskarssonar til rannsóknna á ís- lenzkum plöntum		8 000
XXXIV. Til Þóraríns Jónssonar tónskálds		15 000
XXXV. Til Jónasar Tómassonar tónskálds		10 000
XXXVI. Til Jóns Leifs tónskálds		10 000
XXXVII. Til Árna Björnssonar tónskálds		15 000
XXXVIII. Til Friðriks Bjarnasonar tónskálds		8 000
XXXIX. Til Ragnars Björnssonar, söngstjóra, til náms í hljómsveitarstjórn		8 000
XL. Til vísindamanna og fræðimanna samkvæmt út- hlutun menntamálaráðs eftir reglum, sem mennta- málaráðuneytið staðfestir		216 000
XLI. Til Vísindasjóðs		200 000
XLII. Til leiklistarstarfsemi gegn að minnsta kosti jafnmiklu framlagi annars staðar að, enda skili hlutaðeigandi félög starfsskýrslum til mennta- málaráðuneytisins:		
1. Til Leikfélags Reykjavíkur	150 000	
2. Til Ungmennafélagsins Aftureldingar	8 000	
3. Til Leikfélags Akraness	8 000	
4. Til Umf. Skallagríms í Borgarnesi	8 000	

	kr.	kr.
5. Til Leikfélags Hellissands	8 000	
6. Til Leikfélags Ólafsvíkur	8 000	
7. Til Ungmennafélagsins Snæfells	8 000	
8. Til Leikfélags Þingeyrar	8 000	
9. Til leikfélags Brynju og Grettis, Flateyri	8 000	
10. Til Leikfélags Suðureyrar	8 000	
11. Til Leikfélags Bolungarvíkur	8 000	
12. Til Leikfélags Ísafjarðar	8 000	
13. Til Ungmennafélagsins Dagsbrúnar, Hrúta- firði	8 000	
14. Til Ungmennafélagsins Kormáks, Hvamms- tanga	8 000	
15. Til Leikfélags Blönduóss	8 000	
16. Til Leikfélags Höfðakaupstaðar	8 000	
17. Til Leikfélags Sauðárkróks	8 000	
18. Til leiklistarstarfsemi á Siglufirði	8 000	
Bæjarstjórn Siglufjarðar skiptir upphæðinni milli Leikfélags Siglufjarðar og Leikfélags templara.		
19. Til Leikfélags Ólafsfjarðar	8 000	
20. Til Leikfélags Dalvíkur	8 000	
21. Til Leikfélags Akureyrar	30 000	
22. Til leiklistarskóla á Akureyri	8 000	
23. Til Leikfélags Húsavíkur	8 000	
24. Til Ungmennafélagsins Leifs heppna, Keldu- hverfi	8 000	
25. Til Leikfélags Vopnafjarðar	8 000	
26. Til Leikfélags Seyðisfjarðar	8 000	
27. Til Leikfélags Neskaupstaðar	8 000	
28. Til Leikfélags Eskifjarðar	8 000	
29. Til Leikfélags Reyðarfjarðar	8 000	
30. Til Leikfélags Hornafjarðar	8 000	
31. Til Leikfélags Vestmannaeyja	8 000	
32. Til leikfélagsins Baldurs á Hvolsvelli	8 000	
33. Til Leikfélags Selfoss	8 000	
34. Til Leikfélags Eyrarbakka	8 000	
35. Til Leikfélags Hveragerðis	8 000	
36. Til leikfélagsins Stakks, Keflavík	8 000	
37. Til Leikfélags Hafnarfjarðar	8 000	
38. Til Leikfélags Kópavogs	8 000	
		468 000
XLIII. Til Bandalags íslenzkra leikfélaga		125 000
XLIV. Til tónlistarstarfsemi, enda sé skilað starfsskýrslu til menntamálaráðuneytisins:		
1. Til Tónlistarskólans, gegn að minnsta kosti jafnmiklu framlagi frá bæjarsjóði Reykjavíkur	70 000	
2. Til sama, laun skólastjóra og eins kennara í kennaradeild	185 158	
3. Til Tónlistarskólans í Reykjavík, til söng- kennslu	40 000	

	kr.	kr.
4. Til tónlistarskóla á Akureyri, gegn að minnsta kosti jafnmiklu framlagi annars staðar að ..	40 000	
5. Til Tónlistarfélags Ísafjarðar	30 000	
6. Til tónlistarkennslu á Siglufirði	30 000	
Fjárveitingin skiptist að jöfnu milli tónlistarskóla Siglufjarðar og tónskóla Siglufjarðar.		
7. Til tónlistarskóla Vestmannaeyja	15 000	
8. Til tónlistarskóla Hafnarfjarðar	30 000	
9. Til tónlistarskóla Akraness	30 000	
10. Til tónlistarskóla á Eyrarbakka	10 000	
11. Til tónlistarskóla Selfoss	10 000	
12. Til tónlistarskóla á Hvolsvelli	10 000	
13. Til tónlistarskóla Neskaupstaðar	10 000	
14. Til tónlistarskóla í Keflavík	20 000	
15. Til tónlistarskóla Eskifjarðar	10 000	
16. Til tónlistarskóla í Húsavík	10 000	
17. Til lúðrasveita, gegn jafnmiklu framlagi annars staðar að, enda skili hlutaðeigandi félög starfsskýrslu til menntamálaráðuneytisins:		
a. Til lúðrasveitar Reykjavíkur	50000	
b. Til lúðrasveitar verkalýðsins í Reykjavík	10000	
c. Til lúðrasveitarinnar Svans í Reykjavík	10000	
d. Til lúðrasveitar Sandgerðis	10000	
e. Til lúðrasveitar Akraness	10000	
f. Til lúðrasveitar Stykkishólms ...	10000	
g. Til lúðrasveitar Ísafjarðar	10000	
h. Til lúðrasveitar Siglufjarðar	10000	
i. Til lúðrasveitar Ólafsfjarðar	10000	
j. Til lúðrasveitar Akureyrar	20000	
k. Til lúðrasveitar Húsavíkur	10000	
l. Til lúðrasveitar Neskaupstaðar ..	10000	
m. Til lúðrasveitar Vestmannaeyja ..	10000	
n. Til lúðrasveitar Selfoss	10000	
o. Til lúðrasveitar Keflavíkur	10000	
p. Til lúðrasveitar Hafnarfjarðar ..	10000	
q. Til lúðrasveitar Kópavogs	10000	
r. Til lúðrasveitar Eskifjarðar	10000	
	230 000	
18. Til Sambands íslenzkra lúðrasveita	40 000	
19. Til Páls Ísólffssonar, til þess að starfa að tónlistarmálum og efla skilning alþýðu á tónmennt	14 560	
20. Til þess að veita kirkjuorgelleikurum og barnakennurum utan Reykjavíkur ókeypis kennslu í orgelleik, hljómfærði og söngstjórn í kirkjum og barnaskólum, með umsjá söngmálastjóra þjóðkirkjunnar	15 000	

14. gr.

	kr.	kr.	96 27. des.
21. Til Sambands íslenzkra karlakóra	35 000		
22. Til Landssambands blandaðra kóra og kvenna- kóra	35 000		
23. Til söngfélagsins Heklu	10 000		
24. Til kirkjukórasambands Íslands til eflingar kirkjusöngs í landinu	60 000		
25. Til Kvæðamannafélagsins Iðunnar til upptöku rímnalaga á segulband, enda annist þjóðminja- safnið vörzlu segulbandanna	10 000		
26. Til Mána Sigurjónssonar til náms í orgelleik og söngstjórn	8 000		
		1 007 718	
XLV. Til söng- og tónlistarnáms erlendis, eftir ákvörð- un menntamálaráðs		135 000	
XLVI. Til tónleikahalds íslenzkra tónlistarmanna er- lendis, eftir ákvörðun menntamálaráðs		30 000	
XLVII. Til Elsu Sigfúss söngkonu		8 000	
XLVIII. Til Leifs Þórarinssonar til tónlistarnáms		8 000	
XLIX. Til Gerðar Helgadóttur, til náms í höggmyndalist L. Til Gerðar Helgadóttur, til að læra myndskreyt- ingu á gluggum í kirkjur og samkomuhús		8 000	
LI. Til Ólafar Pálsdóttur, til náms í höggmyndalist		5 000	
LII. Til Guðmundar Jónssonar söngvara		8 000	
LIII. Til Guðrúnar Á. Símonar söngkonu		8 000	
LIV. Til Þuríðar Pálsdóttur söngkonu		8 000	
LV. Til Rögnvalds Sigurjónssonar		8 000	
LVI. Til Ingvars Jónassonar		8 000	
LVII. Til Jóhanns Tryggvasonar til að nema hlóm- sveitarstjórn		8 000	
LVIII. Til Þórunnar Jóhannsdóttur til tónlistarnáms ..		8 000	
LIX. Til Guðrúnar Kristinsdóttur til tónlistarnáms ..		8 000	
LX. Til Sigursveins D. Kristinssonar		10 000	
LXI. Til Kristins Hallssonar til rekstrar söngskóla ..		15 000	
LXII. Til söng- og óperuskóla í Reykjavík		25 000	
LXIII. Til Friðriks Ólafssonar stórmeistara		12 000	
LXIV. Til Nínu Sæmundsson, myndhöggvara			
LXV. Til Helga Hjörvar, til ritstarfa og viðurkenningar fyrir störf í þágu Alþingis um nær 50 ára skeið		20 000	
LXVI. Til Vilhjálmis Ögmundssonar á Narfeyri, til stærð- fræðiiðkana		20 000	
LXVII. Til Þorsteins Jónssonar, Laufási í Vestmannaeyj- um, í viðurkenningarskygni fyrir kortlagningu fiskimiða við Vestmannaeyjar		10 000	
LXVIII. Til listasafns Einars Jónssonar:			
1. Laun	67 352		
2. Til eldiviðar og ljósa	24 000		
3. Viðhald og endurbætur	200 000		
4. Ýmis gjöld	61 600		
		352 952	
LXIX. Til vörzlu og sýningar listaverkagjafar Ásgríms Jónssonar		80 000	

		14. gr.	
		kr.	kr.
LXX.	Til eflingar menningarsambands við Vestur-Íslendinga		23 000
LXXI.	Til að semja og gefa út æviskrár Vestur-Íslendinga		50 000
LXXII.	Til minningarlunda og skróðgarða undir eftirliti og samkvæmt ráðstöfun skógræktarstjóra		60 000
LXXIII.	Styrkur til að reisa minnismerki Bjarna Jónssonar frá Vogum við Vog á Fellsströnd		25 000
LXXIV.	Til Steinunnar Ólafsdóttur í viðurkenningarskyni fyrir margs konar aðstoð og fyrirgreiðslu við Íslendinga í Kaupmannahöfn		18 000
LXXV.	Til Þorfinns Kristjánssonar prentara í Kaupmannahöfn, til að greiða fyrir heimsóknum aldraðra Íslendinga í Danmörku til Íslands		1 500
LXXVI.	Til Þorfinns Kristjánssonar vegna útgáfustarfsemi		20 000
LXXVII.	Kostnaður við friðun Þingvalla, sbr. lög nr. 59 1928		8 000
LXXVIII.	a. Til umbóta á Þingvöllum	190 000	
	b. Til umbóta á Þingvallabænum o. fl.	150 000	
			340 000
LXXIX.	Laun þjóðgarðsvarðar		69 960
LXXX.	Til Vesturheimsblaðsins Lögbergs—Heimskringlu		113 000
LXXXI.	Til byggðasafns Rangæinga og Vestur-Skaftfellinga til að byggja yfir áraskipið Pétursey		5 000
LXXXII.	Til Matthíasarfélagsins á Akureyri, gegn a. m. k. jafnmiklu framlagi frá Akureyrarbæ		40 000
LXXXIII.	Til barnamúsikskólans, Reykjavík		40 000
LXXXIV.	Til Erlings Vigfússonar til söngnáms		8 000
LXXXV.	Til Guðmundar Guðjónssonar til söngnáms		8 000
LXXXVI.	Til Ólafs Jónssonar til söngnáms		8 000
LXXXVII.	Til Sigurðar Björnssonar til söngnáms		8 000
Samtals B. ...		. . .	14 541 013

15. gr.

96

27. des.

Til kirkjumála er veitt (kirkjumálaráðuneyti):

	kr.	kr.
I. Biskupsembættið:		
1. Laun	277 744	
2. Ljós og hiti í biskupsbústaðnum	25 000	
3. Rísna	10 000	
4. Skrifstofukostnaður	60 000	
5. Ferðakostnaður biskups	45 000	417 744
II. Embætti sóknarpresta og prófasta:		
1. Laun	10 141 937	
2. Embættiskostnaður presta	900 000	
3. Síma- og frímerkjakostnaður presta	225 000	
4. Til endurbóta á gömlum íbúðarhúsum á prests- setrum	1 000 000	
5. Húsaleigustyrkur presta	120 000	
6. Prestmötuandvirði, úttektarkostnaður á prests- setrum, vextir af seldri prestmötu, jarðabóta- greiðslur, girðingar o. fl., sem áður var greitt úr prestlaunasjóði (áætlað)	250 000	
7. Til fyrningarsjóðs prestsseturshúsa, sbr. 17. gr. laga nr. 38/1947	35 000	
8. Til endurbyggingarsjóðs útihúsa á prestssetrum (sbr. 28. gr. laga nr. 38/1947)	15 000	
9. Viðbót við eftirlaun þau, er fátækir uppgjafa- prestar og prestsekkjur njóta samkv. lögum	150 000	
10. Til greiðslu á hempum presta samkv. 24. gr. laga nr. 38/1954	50 000	12 886 937
III. Til söngmálastjóra þjóðkirkjunnar:		
1. Laun	91 220	
2. Ferðakostnaður	10 000	101 220
IV. Til eflingar kirkjusöngs samkv. ráðstöfun söngmála- stjóra		45 000
V. Húsaleiga vegna söngskóla þjóðkirkjunnar		8 000
VI. Kostnaður við kirkjuráð (sbr. 17. gr. laga nr. 43/1957)		10 000
VII. Til greiðslu álags vegna afhendingar kirkna til safnaða		300 000
VIII. Til að gefa út ársskýrslu þjóðkirkjunnar		7 000
IX. Til styrktar málgagni fyrir hina íslensku þjóðkirkju		7 500
X. Framlag til kirkjubyggingarsjóðs samkv. l. nr. 43/1954		1 000 000
XI. Til kynningarsjóðs ísl. og vestur-ísl. kirknanna		25 000
XII. Árgjöld þjóðkirkjunnar til alþjóðakirkjusambanda ..		60 000
XIII. Til kristilegrar æskulýðsstarfsemi		85 000
XIV. Til byggingar Skálholtskirkju		800 000
XV. Utanfararstyrkur presta samkv. lögum nr. 18/1931 ..		16 000
XVI. Til eftirlits með kirkjugörðum		18 000
XVII. Til biskupsbókasafns		10 000
Samtals	. . .	15 797 401

Til atvinnumála er veitt (atvinnumálaráðuneyti og iðnaðarmálaráðuneyti):

	kr.	kr.
A. Landbúnaðarmál.		
1. Til Búnaðarfélags Íslands, enda samþykki landbúnaðarráðherra fjárhagsáætlun félagsins		4 290 000
2. Til sama, til kynnisferða bænda		20 000
3. Til sama, til greiðslu á kostnaði af starfi veiðistjóra ..		237 000
4. Til búreikningaskrifstofu á vegum Búnaðarfél. Íslands		125 000
5. Gjöld samkv. jarðræktarlögum:		
A. Vegna I. kafla laganna:		
Lögbodinn hluti af kaupi héraðsráðunauta	1 200 000	
B. Vegna II. kafla laganna:		
a. Jarðræktarframlög	14000000	
b. Til framræslu samkv. 11. gr. III	12000000	
	26 000 000	
C. Vegna III. kafla laganna:		
a. Til stofnkostnaðar	475000	
b. Til stjórnar vélasjóðs, sbr. 19. gr. laganna	150000	
c. Til eftirlits með vélum ræktunarsambanda og dráttarvélanámskeiða	160000	
	785 000	
		27 985 000
6. Gjöld vegna laga um jarðræktar- og húsagerðarsamþykktir í sveitum:		
a. Kostnaður við athuganir og mælingar samkv. 5. gr. laganna	160 000	
b. Til kaupa á jarðræktarvélum	1 000 000	
c. Styrkir samkv. 21. gr. laganna, sbr. l. 29/1948	120 000	
		1 280 000
7. Til verkfæranefndar ríkisins, enda birti hún árlega skýrslu um störf sín		200 000
8. Til verðlagsnefndar landbúnaðarafurða samkv. 9. gr. l. nr. 94 5. júní 1947		100 000
9. Til búfjárræktar samkv. lögum nr. 54/1957:		
a. Nautgriparækt:		
1. Almennur styrkur til nautgriparæktarféлага	500000	
2. Til verðlauna, gegn jafnháu framlagi annars staðar að	12000	
	512 000	
b. Sauðfjárrækt:		
1. Styrkur til sauðfjárkynbótabúa	35000	
2. Styrkur til sauðfjárræktarféлага	525000	
3. Til verðlauna, gegn jafnháu framlagi annars staðar að	60000	
4. Til afkvæmarannsókunarstöðva sauðfjár	10000	
	630 000	
c. Hrossarækt:		
1. Til hrossaræktarsambanda	45000	
2. Verðlaunafé á landssýningu	18000	
	63 000	

		16. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
d.	Styrkur til fódurbirgðafélaga	60 000		
e.	Til sæðingarstöðva	430 000		
			1 695 000	
10.	Framlag til búfjártryggingar samkv. l. nr. 20/1943		60 000	
11.	Til tilraunaráðs búfjárræktar		250 000	
12.	Til jarðræktartilrauna:			
a.	Rekstrarkostnaður	1 350 000		
b.	Stofnkostnaður	450 000		
c.	Til framkvæmda á áveitulandi í Flóa	45 000		
d.	Til útgáfustarfsemi	60 000		
			1 905 000	
13.	Til umbóta á Reykhólum vegna skipulags staðarins ..		25 000	
14.	Framlag samkv. lögum nr. 48/1957, um landnám, ræktun og byggingar í sveitum:			
a.	Samkv. 5. gr. til landnáms	6 500 000		
b.	Samkv. 43. gr. til byggingarsjóðs sveitabæja	2 500 000		
c.	Samkv. 26. gr. til íbúðarhúsa á nýbýlum	2 000 000		
d.	Samkv. 61. gr. til ræktunarsjóðs	1 600 000		
e.	Samkv. 41. gr. framlag til túnræktar á þeim jörðum, þar sem ræktun er skammt á veg komin	6 000 000		
			18 600 000	
15.	Til samanburðartilrauna með heyverkunaraðferðir ...		100 000	
16.	Til leiðbeiningar og tilrauna með æðarvarp eftir ráðstöfun Búnaðarfélags Íslands		30 000	
17.	Til fyrirhleðslu í Þverá og Markarfljóti		625 000	
18.	Til fyrirhleðslu í Kaldaklifsá, Svarðbælisá og Laugará		142 500	
19.	Til fyrirhleðslu í Miðskálaá, Írá og Holtsá		35 000	
20.	Til fyrirhleðslu í Kotá í Örafum		40 000	
21.	Til fyrirhleðslu í Kirkjuá í Loðmundarfirði		10 000	
22.	Til fyrirhleðslu í Keldnaá í Fljótsdal		15 000	
23.	Til fyrirhleðslu í Hörðudalsá		25 000	
24.	Til fyrirhleðslu við Djúpá hjá Mariubakka		30 000	
25.	Til fyrirhleðslu í Svartá í Geitlöndum í Borgarfirði, gegn 1/8 kostnaðar annars staðar að		35 000	
26.	Til fyrirhleðslu í Skaftá við Stjórnarsand, gegn 1/8 kostnaðar annars staðar að		25 000	
27.	Til fyrirhleðslu við Eldvatn í Meðallandi, gegn 1/8 kostnaðar annars staðar að		30 000	
28.	Til fyrirhleðslu í Fjarðará í Borgarfirði, gegn 1/8 kostnaðar annars staðar að		20 000	
29.	Til sjóvarnargarða:			
a.	Akranes	100 000		
b.	Álftanes	50 000		
c.	Borgarnes	50 000		
d.	Borgarfjörður eystri	25 000		
e.	Búðardalur	50 000		
f.	Eyrbakkí	250 000		
g.	Flateyri	100 000		
h.	Grenivík	75 000		
i.	Ólafsvík	50 000		
j.	Seltjarnarnes	100 000		

	kr.	kr.
k. Siglufjörður	300 000	
l. Vestmannaeyjar (Eiðið)	200 000	
30. Til sandgræðslu:		1 350 000
a. Laun	209 991	
b. Til sandgræðslustöðva	2 000 000	
c. Til nýrra sandgræðslugirðinga	975 000	
d. Skrifstofukostnaður	22 400	
e. Til sandgræðslutilrauna	40 000	
f. Til fræræktar í Gunnarsholti	40 000	
g. Til að gera tilraunir með áburðardreifingu úr flugvél	380 000	
h. Ýmis gjöld	112 000	
		3 779 391
31. Til hreinræktunar holdanautgripa		75 000
32. Til raflýsingar í Gunnarsholti		40 000
33. Til skógræktar:		
a. Laun	771 436	
b. Skrifstofukostnaður	224 000	
c. Til skóggræðslu	1 600 000	
d. Til plöntuuppeldis	522 500	
e. Til skjólbelta	57 000	
f. Til skóggræðslu á jörðum einstaklinga	55 000	
g. Til byggingar skógarvarðabústaða	95 000	
h. Vextir og afborganir af skuldum	42 800	
i. Til gróðurrannsókna	15 000	
j. Til skógræktarfélaga	577 000	
		3 959 736
34. Til mjólkurbúa og smjörslaga		400 000
35. Til Garðyrkjufélags Íslands		10 000
36. Veiðimálaskrifstofan:		
a. Laun	179 713	
b. Útgáfukostnaður	5 000	
c. Annar kostnaður	179 000	
d. Kostnaður við eldistilraunir	80 000	
		443 713
37. Kostnaður við veiðimálanefnd og veiðieftirlit og styrkir til fiskræktar		105 000
38. Kostnaður vegna eyðingar refa og minka samkv. lögum nr. 52/1957		1 500 000
39. Til dýralækna:		
a. Laun	988 039	
b. Styrkir til tveggja manna til þess að stunda dýralækningar samkv. 13. gr. dýralæknalaga frá 1947 ..	71 008	
c. Styrkur til einstakra manna til að stunda dýralækningar	36 600	
d. Skrifstofukostnaður yfirdýralæknis	39 000	
e. Sóttvarnaraðgerðir og ferðakostnaður héraðsdýralækna	56 000	
		1 190 647

		16. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
40.	Styrkur til dýralæknisfræðináms erlendis		34 000	
41.	Til kláðalækninga		60 000	
42.	Kostnaður við berklapróf í nautgripum		20 000	
43.	Til sóttvarnastöðva vegna ræktunar holdanauta		500 000	
44.	Kostnaður við sauðfjársjúkdómavarnir:			
a.	Sauðfjársjúkdómanefnd	410 000		
b.	Bætur vegna fjárförgunar, uppeldisstyrkur og aðrar bætur og styrkir	1 160 000		
c.	Kostnaður við vörzlu	750 000		
d.	Nýjar girðingar	300 000		
e.	Viðhald girðinga og endurbætur	1 100 000		
f.	Til rannsókna	600 000		
g.	Til niðurgreiðslu vaxta af viðreisnarlánnum vegna garnaveiki á garnaveikisvæðunum milli Lónsheiðar og Öxarfjarðar	165 000		
h.	Til greiðslu vaxtamismunar af lánnum vegna fjárförgunar	30 000		
			4 515 000	
45.	Til norræna búfræðifélagsins		2 000	
46.	Til landssambands íslenzkra hestamannafélaga		20 000	
47.	Til landssambands íslenzkra hestamannafélaga til leiðbeininga um hestamennsku		25 000	
48.	Til hrossaræktarbúsins að Kirkjubæ á Rangárvöllum .		35 000	
49.	Til nautgriparæktarsambanda vegna stofnunar tilraunabúa til afkvæmarannsókna, þó ekki yfir ¼ kostnaðar		285 000	
50.	Til Búnaðarfélags Íslands til undirbúnings landbúnaðarsýningar		50 000	
51.	Til ráðningarstofu landbúnaðarins		65 000	
52.	Búnaðarkennsla:			
a.	Bændaskólinn á Hólum:			
1.	Föst laun	332200		
2.	Stundakennsla	64000		
3.	Til verklegs náms	40000		
4.	Hiti, ljós og ræsting	149000		
5.	Til verkfærakaupa	25000		
6.	Til tilrauna	60000		
7.	Til viðhalds	100000		
8.	Til kennsluáhalda	15000		
9.	Til lagfæringa og endurbóta	1500000		
10.	Annar kostnaður	45000		
			2 330 200	
b.	Bændaskólinn á Hvanneyri:			
1.	Föst laun	412527		
2.	Stundakennsla	80000		
3.	Til verklegs náms	70000		
4.	Hiti, ljós og ræsting	137000		
5.	Til verkfærakaupa	25000		
6.	Til verkfærasafns	2000		
7.	Til tilrauna	110000		
8.	Viðhald	263000		
9.	Til kennsluáhalda	25000		
10.	Til framhaldsdeildar	269000		

		kr.	kr.
11.	Til undirbúnings framhaldsnáms	25000	
12.	Annar kostnaður	44800	
		1 463 327	
c.	Garðyrkjuskólinn á Reykjum:		
1.	Föst laun	269426	
2.	Hiti, ljós og ræsting	56000	
3.	Til kennsluáhalda og verkfærakaupa	50000	
4.	Viðhald skólahúsa	112000	
5.	Til garðyrkjutilrauna	30000	
6.	Til jarðborana	40000	
7.	Annar kostnaður	56000	
		613 426	
53.	Húsmæðraskólar utan kaupstaða:		4 406 953
a.	Húsmæðraskólinn að Varmalandi:		
1.	Laun	304971	
2.	Stundakennsla	38600	
3.	Annar kostnaður	20000	
4.	Viðhaldskostnaður	100000	
		463 571	
b.	Húsmæðraskólinn að Staðarfelli:		
1.	Laun	203675	
2.	Stundakennsla	23300	
3.	Annar kostnaður	127000	
4.	Viðhaldskostnaður	168000	
		521 975	
c.	Húsmæðraskólinn á Blönduósi:		
1.	Laun	342014	
2.	Stundakennsla	23300	
3.	Annar kostnaður	42500	
4.	Viðhaldskostnaður og hiti	50000	
		457 814	
d.	Húsmæðraskólinn að Löngumýri:		
1.	Laun	286245	
2.	Stundakennsla	28000	
3.	Annar kostnaður	36500	
4.	Viðhaldskostnaður og hiti	45000	
5.	Til hitaveitu	25000	
		420 745	
e.	Húsmæðraskólinn að Laugalandi:		
1.	Laun	290903	
2.	Stundakennsla	30000	
3.	Annar kostnaður	27000	
4.	Viðhaldskostnaður	17000	
		364 903	
f.	Húsmæðraskólinn að Laugum:		
1.	Laun	290903	
2.	Stundakennsla	44000	
3.	Annar kostnaður	10500	
4.	Viðhaldskostnaður	105000	
		450 403	

		16. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
g. Húsmæðraskólinn að Hallormsstað:				
1. Laun	193582			
2. Stundakennsla	73000			
3. Annar kostnaður	31500			
4. Viðhaldskostnaður og hiti	151000			
		449 082		
h. Húsmæðraskólinn að Laugarvatni:				
1. Laun	223850			
2. Stundakennsla	46600			
3. Annar kostnaður	75000			
4. Viðhaldskostnaður	67000			
		412 450		
i. Orlofs- og forfallakennsla		64 331		
j. Til byggingar skóla		800 000		
			4 405 274	
54. Til Kvenfélagasambands Íslands, til húsmæðrafræðslu, heimilisiðnaðar og garðyrkju			190 000	
55. Til sama, til greiðslu á launum og lífeyrissjóðsgjaldi ráðunautar			85 146	
56. Til heimilisiðnaðarfélags Íslands, til leiðbeiningastarfsemi í heimilisiðnaði o. fl.			35 000	
57. Til Ungmennafélags Íslands, til starfsíþróttar			25 000	
58. Mat á landbúnaðarafurðum:				
a. Laun kjötmatsmanna		48 047		
b. Laun ullarmatsmanna		66 220		
c. Ferðakostnaður		90 000		
			204 267	
59. Til landþurrkunar í Vestur-Landeyjum			40 000	
60. Til landþurrkunar í Austur-Landeyjum			40 000	
61. Til landþurrkunar á Stokkseyri			20 000	
62. Kostnaður vegna laga um lax- og silungsveiði			100 000	
Samtals A. ...		. . .	85 950 627	
B. Sjávarútvegsfélagsmál.				
1. Til Fiskifélags Íslands, enda samþykki atvinnumálaráðuneytið fjárhagsáætlun fiskiþingsins, og félagið sjái um útgáfu fiskimannaaðalmanaks á sinn kostnað			4 600 000	
2. Til námskeiða í meðferð fiskileitartækja			35 000	
3. Til alþjóðahafsrannsóknar			215 500	
4. Til reikningaskrifstofu sjávarútvegsins			70 000	
5. Til haf- og fiskirannsóknar			1 000 000	
6. Til alþjóðahvalveiðiráðs			30 370	
7. Til eftirlits með hvalvinnslustöðvum			8 300	
8. Til að leita nýrra fiskimiða			2 760 000	
9. Til að gera tilraunir með nýjar síldveiðiaðferðir			2 090 000	
10. Til síldarleitar og fiskirannsóknar			2 200 000	
11. Til hlutatryggingasjóðs samkvæmt lögum (áætlað) ...			8 500 000	
12. Vextir af bráðabirgðalánum síldveiðideildar hlutatryggingasjóðs			570 000	

		kr.	kr.
13.	Framlag til Fiskveiðasjóðs Íslands samkv. lögum nr. 40 frá 1955		2 000 000
14.	Kostnaður við mat á sjávarafurðum:		
a.	Fiskmat:		
1.	Laun	1143826	
2.	Til afleysinga í sumarleyfum og föllum	92000	
3.	Skrifstofukostnaður	425000	
4.	Kostnaður við eftirlit með fiskaðgerð o. fl. samkvæmt 12. gr. laga um fiskmat frá 5. apríl 1948	8000	
5.	Kostnaður við tilraunir með nýjar verkunaraðferðir samkv. 15. gr. sömu laga ..	10000	
6.	Kostnaður við námskeið fiskmatsmanna	90000	
7.	Ferðakostnaður	722000	
8.	Aukavinna sex fiskmatsmanna	90000	
		2 580 826	
b.	Sildarmat:		
1.	Laun:		
a.	Föst laun	74880	
b.	Aukavinna	4675	
		79555	
2.	Tímakaup matsmanna	478000	
3.	Annar kostnaður	126000	
		683555	
	÷ Tekjur	250000	
		433 555	
c.	Laun lýsismatsmanns	12 897	
d.	Ferðakostnaður matsmanna	347 000	
		3 374 278	
15.	Til að leita að rækjumiðum		300 000
	Samtals B. ...	. . .	27 753 448
C. Iðnaðarmál.			
1.	Til Landssambands iðnaðarmanna		150 000
2.	Til Iðnaðarmálastofnunar Íslands		1 247 000
3.	Kostnaður vegna hagnýtingar á erlendri tækniáðstoð á vegum IMSÍ		150 000
4.	Til iðnlánasjóðs		2 000 000
5.	Til iðnfræðsluráðs samkv. lögum		304 000
6.	Til iðnráða		30 000
7.	Styrkur til byggingar iðnskóla í Reykjavík, gegn jafnmiklu framlagi annars staðar að, allt að		1 000 000
8.	Styrkur til byggingar iðnskóla á Akureyri		300 000
9.	Styrkur til byggingar iðnskólans á Selfossi		50 000
10.	Til framhaldsnáms iðnaðarmanna erlendis		85 000
11.	Til vörusýninga og vörukynningar erlendis		57 000

		16. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
12. Öryggiseftirlit ríkisins:				
a. Laun		566 375		
b. Þóknun til skoðunarmanna, sem ekki taka föst laun úr ríkissjóði (áætlað)		95 000		
c. Annar kostnaður		366 000		
		1 027 375		
÷ Tekjur		1 027 375		
13. Kostnaður við öryggisráð			40 000	
14. Kostnaður við vörumerkjaskráningu			12 000	
15. Til verkstjóranámskeiða			221 000	
Samtals C. ...		. . .	5 646 000	
D. Raforkumál.				
I. Stjórn raforkumála:				
1. Laun		116 407		
2. Skrifstofukostnaður		90 000		
3. Annar kostnaður		100 000		
			306 407	
II. Til undirbúnings rannsókna og áætlana um nýjar virkjanir og raforkuframkvæmdir:				
1. Laun		858 550		
2. Skrifstofukostnaður		224 000		
3. Mælingar og áætlunargerð		16 917 450		
		18 000 000		
÷ Tekjur:				
1. Endurgreiðslur og framlög	560000			
2. Úr raforkusjóði	5000000			
3. Lántaka	12440000			
			18 000 000	
III. Rafmagnsveitur ríkisins:				
Gjöld:				
1. Rekstrarkostnaður veitna	96000000			
2. Aukningar	48000000			
3. Kostnaður seldra vara	7000000			
4. Kostnaður seldra verka	4000000			
5. Vextir	800000			
6. Ýmis gjöld	800000			
			156 600 000	
Tekjur:				
1. Rekstartekjur veitna	76000000			
2. Vörusala	7700000			
3. Verksala	4200000			
4. Ýmsar tekjur	700000			
5. Framlög	14000000			
6. Lántökur og viðskiptahreyfingar	54000000			
			156 600 000	

	kr.	kr.
IV. Vatnamælingar		420 000
V. Til virkjunarrannsókna í stóráð landsins		565 000
VI. Til leiðbeiningar bændum um raforkumál		140 000
VII. Rafmagnseftirlit ríkisins:		
1. Laun	818 043	
2. Skrifstofukostnaður	672 000	
3. Ferðakostnaður	448 000	
4. Annar kostnaður	820 000	
5. Flutt á höfuðstól	1 041 957	
÷ Tekjur:	3 800 000	
1. Árgjöld rafveitna	2600000	
2. Aðflutningsgjöld o. a.	1200000	
	3 800 000	
VIII. Raforkuráð:		
Þóknun og skrifstofukostnaður		30 000
IX. Raforkusjóður		14 250 000
X. Jarðhitasjóður		6 000 000
XI. Jarðhitadeild:		
1. Laun	320 210	
2. Skrifstofukostnaður	336 000	
3. Annar rannsóknarkostnaður	10 000 000	
4. Annar kostnaður	493 790	
5. Áhaldakostnaður	1 000 000	
6. Rekstrarkostnaður jarðbora	26 000 000	
÷ Tekjur:	38 150 000	
1. Seld reikningsverk	1 000 000	
2. Framlög	16 000 000	
3. Lánsfé	21 150 000	
	38 150 000	
XII. Til jarðborana á Lýsuhóli í Staðarsveit		75 000
XIII. Til nýrra raforkuframkvæmda		10 000 000
Samtals D. ...	. . .	31 786 407
E. Rannsóknir í þágu atvinnuveganna o. fl.		
I. Atvinnudeild háskólans:		
1. Iðnaðardeild:		
a. Laun	1422269	
b. Til hagnýtra jarðfræðirannsókna og iðnaðarrannsókna	224000	
c. Annar kostnaður	605000	
	2251269	
÷ Tekjur af rannsóknum	550000	
	1 701 269	

		16. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
2. Fiskideild:				
a. Laun	1969083			
b. Annar kostnaður	1008000			
		2 977 083		
3. Búnaðardeild:				
a. Laun	1192405			
b. Annar kostnaður	1134000			
c. Kortlagning jarðvegs	110000			
d. Gróðurkortagerð afréttarlanda	50000			
e. Til gróðurrannsóknna	20000			
		2 506 405		
f. Fjárræktarbúið á Hesti:				
1. Laun	389432			
2. Til stofnkostnaðar	30000			
3. Annar kostnaður	207000			
		626432		
÷ Tekjur	540000			
		86 432		
g. Tilraunabúið á Varmá:				
1. Laun	134000			
2. Stofnkostnaður	20000			
3. Annar kostnaður	67000			
		221000		
÷ Tekjur	15000			
		206 000		
4. Sameiginlegur kostnaður:				
a. Laun	369938			
b. Hiti, ljós og ræsting	683000			
c. Til viðhalds húss	95000			
d. Húsaleiga í leiguhúsnæði	180000			
e. Annar kostnaður	250000			
		1577938		
÷ Tekjur frá Happprætti Háskóla Íslands				
o. fl.	250000			
		1 327 938		
			8 805 127	
II. Til rannsóknaráðs:				
1. Laun		228 149		
2. Annar kostnaður		168 000		
3. Framlög til rannsókna skv. ákvörðun ráðherra, að fengnum tillögum rannsóknaráðs		250 000		
			646 149	
III. Löggildingarstofan:				
1. Laun		339 013		
2. Annar kostnaður		392 000		
		731 013		
÷ Tekjur		570 000		
			161 013	

	kr.	kr.
IV. Verzlunarskólar o. fl.:		
1. Til Verzlunarskóla Íslands	905 000	
2. Til Samvinnuskólans	370 000	
3. Kostnaður við próf löggiltra endurskoðenda	5 000	
V. Vegna tæknilegrar aðstoðar		1 280 000
VI. Framlag til norrænnar rannsóknarstöðvar í fræðilegum atómvísindum		100 000
VII. Til rannsóknar á kísilgúr úr Mývatni		36 000
VIII. Til tækninýjunga		350 000
		125 000
Samtals E. ...	. . .	11 503 289

17. gr.

96

27. des.

Til félagsmála er veitt (félagsmálaráðuneyti):

	kr.	kr.
I. Sveitarstjórnarmál:		
1. Eftirlit með skipulagi bæja og sveitaþorpa:		
a. Laun	565 842	
b. Ferðakostnaður við eftirlit	85 000	
c. Mælingarkostnaður, helmingsþátttaka ríkissjóðs	110 000	
d. Annar kostnaður	200 000	
e. Kostnaður við loftmyndatöku og útteiknun korta	330 000	
	1 290 842	
÷ Tekjur	1 290 842	
2. Til Bjargráðasjóðs Íslands	900 000	
3. Til vatnsveitna samkvæmt lögum	1 270 000	
4. Til vatnsöflunar á Hellnum í Breiðuvík	50 000	
5. Til vatnsöflunar í Kelduhverfi	125 000	
6. Til vegagerðar í Egilsstaðakauptúni samkv. l. nr. 58/1957	50 000	
7. Til Sambands isl. sveitarfélaga	75 000	
8. Skipulag Reykjavíkur (vegna samkeppni)	350 000	
		2 820 000
II. Húsnæðismál:		
1. Húsnæðismálastofnun ríkisins:		
a. Laun framkvæmdastjóra og húsnæðismálastjórnar	310298	
b. Til útrýmingar heilsuspillandi húsnæðis, sbr. 16. gr. laga nr. 42/1957 ..	3800000	
c. Kostnaður við skyldusparnað	1000000	
	5 110 298	
2. Framlag til byggingarsjóðs kaupstaða og kauptúna	3 800 000	
3. Húsaleigueftirlit	50 000	
4. Til teikninga á verkamannaíbúðum	100 000	
		9 060 298
III. Vinnumál:		
1. Félagsdómur:		
a. Laun félagsdómsmanna	66000	
b. Annar kostnaður	4000	
	70 000	
2. Sáttanefndir í vinnudeilum:		
a. Laun	21200	
b. Annar kostnaður	100000	
	121 200	
3. Vinnumiðlun	400 000	
4. Til athugunar á starfsgetu og endurbjálfun fatlaðra	15 000	
5. Til Alþýðusambands Íslands	150 000	
6. Til Bandalags starfsmanna ríkis og bæja	25 000	
7. Til Iðnnemasambands Íslands	15 000	
8. Til Landssambands verzlunarmanna	25 000	
9. Til orlofsheimilis verkafélagsamtakanna	475 000	

	kr.	kr.
10. Til orlofssjóðs húsmæðra	375 000	
11. Kostnaður við framkvæmd orlofslaga	700 000	
12. Framlag til I. L. O.	568 000	2 939 200
IV. Almennatryggingar:		
1. Framlag samkv. 24. gr. laga nr. 24/1956	290 500 000	
2. Framlag til sjúkratrygginga samkv. 58. gr. laga nr. 24/1956	65 000 000	355 500 000
V. Önnur félagsmál:		
1. Ríkisframfærsla sjúkra manna og örkumla:		
a. Styrkur til berklasjúklinga	6050000	
b. Styrkur samkv. 19. gr. laga nr. 66/1939	10000	
c. Laun	333068	
d. Berklaræktanir	92000	
e. Annar kostnaður	170000	
f. Styrkur til sjúklinga annarra en berklasjúklinga	34008470	
	40 663 538	
2. Önnur ríkisframfærsla:		
a. Gjöld samkv. 21. gr., 22. gr. og 23. gr. framfærslulaga	350000	
b. Gjöld samkv. 12. gr. laga nr. 87/1947, um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna	20000	
c. Til hjálpar nauðstöddum Íslendingum erlendis	25000	
d. Greiðsla með börnum erlendra manna samkv. 3. bráðabirgðaákvæði framfærslulaga	3100000	
	3 495 000	
3. Elliheimili:		
a. Til Elliheimilisins Grundar, Reykjavík Skilyrði fyrir styrknum er, að vistmenn, sem framfærslusveit eiga utan Reykjavíkur, greiði ekki hærri daggjöld en bæjarmenn.	60000	
b. Til níu elliheimila utan Reykjavíkur, 40 þús. kr. til hvers	360000	
	420 000	
4. Til Sambands íslenzkra berklasjúklinga, þar af rekstrarstyrkur vegna læknauna kr. 137398	440 398	
5. Til almennra slysavarna	550 000	
6. Til Björns Pálssonar til sjúkraflugs	125 000	
7. Til Tryggva Helgasonar til sjúkraflugs	75 000	
8. Til Barnavinafélagsins Sumargjafar:		
a. Rekstrarstyrkur, gegn a. m. k. tvöföldu framlagi frá Reykjavíkurbæ	215000	
b. Til starfskvennaskóla, gegn jafnmiklu framlagi annars staðar að	75000	
	290 000	

17. gr.

96

27. des.

	kr.	kr.
9. Til sumardvalarheimila, dagheimila og vistheimila fyrir börn úr bæjum og kaupþúnum, gegn jöfnu framlagi annars staðar að	215 000	
10. Til dagheimilis Barnaverndarfélags Ísafjarðar, byggingarstyrkur	20 000	
11. Til barnaheimilissjóðs Hafnarfjarðar, byggingarstyrkur	20 000	
12. Til Blindrafélagsins í Reykjavík, byggingarstyrkur	150 000	
13. Til Sjálfsbjargar, félags fatlaðra og lamaðra á Akureyri, byggingarstyrkur	20 000	
14. Til elliheimilisins í Skjaldarvík, byggingarstyrkur	50 000	
15. Til Styrktarfélags vangefinna til rekstrar dagheimilis	25 000	
16. Til heimilishjálpar samkv. lögum nr. 10/1952 ...	150 000	
17. Til Kvenréttindafélags Íslands	30 000	
18. Til ýmiss konar líknar- og hjálparstarfsemi:		
a. Til Rauða Kross Íslands	45000	
b. Til Blindravinafélagsins, til útgáfu bóka á blindralettri	23000	
c. Til félagsins Heyrnarhjálpur	10000	
d. Til barnaheimilisins, Sólheimum í Grímsnesi	65000	
e. Til fávitahælis í Skálatúni	65000	
f. Til styrktarfélags vangefinna	25000	
g. Til styrktarfélags lamaðra og fatlaðra	17000	
h. Til Sjálfsbjargar, landssambands fatlaðra	25000	
i. Til mæðrastyrksnefnda	70000	
Þar af 35 þús. kr. til mæðrastyrksnefnda utan Reykjavíkur. Ráðherra útlutar fénu.		
j. Til styrktar- og sjúkrasjóða samkv. útlutun félagsmálaráðuneytisins	40000	
	385 000	
19. Til starfsemi neytendasamtakanna	45 000	
20. Til Dýraverndunarfélags Íslands	10 000	
21. Til ungmennastarfsemi:		
a. Til Ungmennafélags Íslands	75000	
Félagið gefi ríkisstjórninni skýrslu um það, hvernig fénu er varið.		
b. Til Ungmennafélags Íslands til skógræktar í Þrastaskógi	15000	
c. Til Bandalags íslenzkra skáta	50000	
d. Til Bandalags íslenzkra farfugla	10000	
e. Til Æskulýðsráðs Íslands	15000	
	165 000	
22. Til almannavarna	1 000 000	
		48 343 936
Samtals ...	. . .	418 663 434

Til styrktarfjár, lögboðinna og ólögboðinna eftirlauna, biðlauna og heiðurslauna er veitt:

	kr.	kr.
I. Samkvæmt launalögum:		
a. Embættismenn	238 212	
b. Embættismannaekkjur	282 266	
		520 478
II. Eftirlaun, auk lögboðinna eftirlauna og lífeyris, biðlaun, heiðurslaun og styrktarfé:		
a. Embættismenn og aðrir starfsmenn:		
Aðalheiður Albertsdóttir, fyrrv. kennslukona	11811.00	
Aðalheiður Nielsdóttir, fyrrv. ljósmóðir .	5000.00	
Aðalheiður Pálsdóttir, fyrrv. ljósmóðir .	3828.00	
Ágúst Eliasson, fyrrv. yfirfiskmatism. ...	6792.00	
Alfons Gíslason, fyrrv. símtjóri	15000.00	
Andrés Eyjólfsson, fyrrv. skjalavörður og alþm.	30043.00	
Andrés Johnson, fornminjasafnari	49757.00	
Anna Þórhallsdóttir, fyrrv. aðstoðargjaldkeri	11320.00	
Ari Guðmundsson, fyrrv. skrifstofustjóri	15000.00	
Ari Jónsson, fyrrv. héraðslæknir	10000.00	
Ari Sigurbjörnsson, fyrrv. póstur	5007.00	
Arndís Þorsteinsdóttir, fyrrv. ljósmóðir .	6000.00	
Árni Árnason, fyrrv. héraðslæknir	4006.00	
Árni Árnason, fyrrv. símritari	7000.00	
Árni S. Bjarnason, fyrrv. húsvörður Alþingis	28120.00	
Árni G. Eylands, fyrrv. stjórnarráðsfulltr.	15260.00	
Árni Jónsson, fyrrv. ullarmatmaður ...	15000.00	
Árni Thorsteinsson, tónskáld	35110.00	
Árni Vilhjálmsson, fyrrv. héraðslæknir ..	10000.00	
Arnleif Kristjánsdóttir, fyrrv. ljósmóðir .	3828.00	
Arnór Guðmundsson, fyrrv. skrifstofustjóri	30000.00	
Ásdís M. Sigurðardóttir, fyrrv. ljósmóðir	3828.00	
Ásgeir Guðmundsson frá Æðey	12000.00	
Ásgeir Jónsson, fyrrv. póstur	5077.00	
Ásgeir Jónsson frá Gottorp	3828.00	
Áskell Snorrason, fyrrv. söngkennari ...	17024.00	
Ásmundur Guðmundsson, fyrrv. biskup .	5000.00	
Ásmundur Jónsson frá Skúfsstöðum, rith.	10000.00	
Ásta Magnúsdóttir, fyrrv. ríkisféhirðir ..	5565.00	
Benedikt Benjamínsson, fyrrv. póstur ...	6249.00	
Benedikt Gíslason	8000.00	
Bjarni Bjarnason, fyrrv. skólastjóri	5000.00	
Bjarni Bjarnason, fyrrv. söngkennari ..	12000.00	
Bjarni Jónsson, vígslubiskup	73624.00	
Bjarni Sigurðsson, fyrrv. póstur	4769.00	
Björg Jónsdóttir, fyrrv. ljósmóðir	3906.00	

		18. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
Björg Karlsdóttir, fyrrv. símtjóri	6000.00			
Björg Magnúsdóttir, fyrrv. ljósmóðir	4006.00			
Björn O. Björnsson, fyrrv. sóknarpr. ...	13670.00			
Björn Einarsson	25348.00			
Björn Guðmundsson, fyrrv. fiskmatism. .	3828.00			
Björn Helgason, fyrrv. fiskmatism.	5077.00			
Björn Jóhannsson, fyrrv. skólastjóri ...	4000.00			
Björn Jósefsson, fyrrv. héraðslæknir	17615.00			
Björn Kristjánsson, fyrrv. póst- og síma- afgreiðslumaður	8012.00			
Björn Stefánsson, fyrrv. póstur	3906.00			
Björn Vigfússon, fyrrv. lögregluþjónn ..	12000.00			
Björn Þórðarson, fyrrv. forsætisráðherra	20451.00			
Bogi Brynjólfsson, fyrrv. sýslumaður ..	19628.00			
Böðvar Magnússon	10000.00			
Daníel V. Fjeldsted, fyrrv. héraðslæknir	10000.00			
Eggert Stefánsson, söngvari	36052.00			
Egill Hallgrímsson, fyrrv. barnakennari .	10014.00			
Egill Jónsson, fyrrv. héraðslæknir	12000.00			
Egill Sandholt, fyrrv. skrifstofustjóri ...	4000.00			
Egill Tryggvason, fyrrv. póstur	4991.00			
Egill Þorláksson, fyrrv. kennari	6000.00			
Eiður Albertsson, fyrrv. barnaskólastjóri	7923.00			
Eiður Sigurjónsson, fyrrv. kennari	5000.00			
Einar Ástráðsson, fyrrv. héraðslæknir ..	12017.00			
Einar Einarsson, fyrrv. skipherra	24035.00			
Eiríkur Albertsson, fyrrv. sóknarprestur	48963.00			
Eiríkur Brynjólfsson, fyrrv. sóknar- prestur	30000.00			
Eiríkur Stefánsson, fyrrv. sóknarprestur	13669.00			
Elias Pálsson, fyrrv. yfirfiskmatismaður .	15000.00			
Elín Jóhannesdóttir, fyrrv. hjúkrunarkona	10000.00			
Elísabet Eiríksdóttir, fyrrv. kennslukona	10014.00			
Elísabet Friðriksdóttir, fyrrv. barna- kennari	7923.00			
Eyþór Þórarinsson, fyrrv. verkstjóri ...	8000.00			
Finnbogi Arndal, fyrrv. fulltrúi	33961.00			
Freyja Antonsdóttir, fyrrv. kennslukona	12000.00			
Friðleifur Jóhannsson, fyrrv. fiskmatism.	9057.00			
Friðrik Bjarnason, fyrrv. barnaskólastj. .	22694.00			
Friðrik Steinsson, fyrrv. húsvörður	12000.00			
Geir Sigurðsson, fyrrv. lögregluþjónn ...	15622.00			
Gísli Guðmundsson, fyrrv. símtjóri	18000.00			
Grétar Ó. Fells, fyrrv. fulltrúi	12000.00			
Guðbjörg Kristinsdóttir, fyrrv. ljósmóðir	8000.00			
Guðbrandur Björnsson, fyrrv. sóknar- prestur	13213.00			
Guðbrandur Magnússon, fyrrv. forstjóri	15972.00			
Guðjón Bachmann, fyrrv. vegaverkstjóri	6009.00			
Guðjón Einarsson, fyrrv. fiskmatism. ...	9013.00			
Guðjón Hermannsson, fyrrv. póstur	3828.00			

		kr.	kr.
Guðjóna Brynhildur Jónsdóttir, fyrrv.			
ljósmóðir	6000.00		
Guðlaugur Sigmundsson, fyrrv. póstur ..	6367.00		
Guðmundur B. Árnason, fyrrv. bréfberi .	3828.00		
Guðmundur Benónýsson, fv. fiskmatsm. .	5007.00		
Guðmundur Einarsson, fyrrv. fiskmatsm.	4340.00		
Guðmundur Einarsson, fyrrv. póstafr.m.	5723.00		
Guðmundur Gissurarson, fv. fiskmatsm. .	5077.00		
Guðmundur Guðmundsson, fv. héraðsl. .	31245.00		
Guðmundur Hannesson, fv. bæjarfógeti .	27347.00		
Guðmundur Hermannsson, fyrrv. kennari	3815.00		
Guðmundur Hlíðdal, fyrrv. póst- og síma- málastjóri	32527.00		
Guðmundur Jónsson, fyrrv. garðyrkjum.	5000.00		
Guðmundur Ólafsson, fyrrv. póstur	8905.00		
Guðmundur Pétursson, fyrrv. póstur ...	8678.00		
Guðni Stígsson, fyrrv. starfsm. Löggild- ingarstofunnar	28120.00		
Guðný Þórarinsdóttir, fyrrv. ljósmóðir .	4006.00		
Guðrún Indriðadóttir, leikkona	10155.00		
Guðrún Jóhannsdóttir, fyrrv. kennari ..	5000.00		
Guðrún Reykholt	6009.00		
Guðrún Sigurbjörnsdóttir, fyrrv. ljósmóðir	5000.00		
Gunnlaugur Björnsson, fyrrv. kennari ..	18114.00		
Gunnlaugur Blöndal, listmálari	12000.00		
Guttormur Pálsson, fyrrv. skógarvörður .	10551.00		
Hafliði Sveinsson, fyrrv. póstur	3828.00		
Halla Sigurðardóttir, fyrrv. ljósmóðir ..	4006.00		
Halldór Hansen, lækni	22890.00		
Halldór Jónsson, fyrrv. yfirfiskmatsm. .	18114.00		
Halldór Kr. Júlíusson, fyrrv. sýslumaður	10155.00		
Halldór Kristinsson, fyrrv. héraðslækni .	4000.00		
Halldór Steinsen, fyrrv. héraðslækni ...	25346.00		
Halldóra Bjarnadóttir, fyrrv. skólastjóri	26037.00		
Hallgrímur Fr. Hallgrímsson, fv. póstur .	2540.00		
Hannes Jónsson, fyrrv. póstur	8905.00		
Hansína Guðjónsdóttir, fyrrv. ljósmóðir .	6000.00		
Haraldur Brynjólfsson, fyrrv. fiskmats- maður	5077.00		
Haukur Hrómundsson	10000.00		
Helga Sigurðardóttir, fyrrv. skólastjóri .	15000.00		
Helgi Hjörvar, fyrrv. skrifstofustjóri ...	5565.00		
Helgi Jóhannesson, fyrrv. fiskmatsmaður	6000.00		
Hermann Eyjólfsson, fyrrv. kennari	6000.00		
Hermann Jónasson, fyrrv. forsætisráð- herra	44660.00		
Hervald Björnsson, fyrrv. skólastjóri ...	5565.00		
Hildur Jónsdóttir, fyrrv. ljósmóðir	3906.00		
Inga Nielsen Beck, fyrrv. símtöðvarstjóri	8678.00		
Ingibjörg Jóhannsdóttir, fyrrv. kennari .	9057.00		
Ingibjörg Pálsdóttir, fyrrv. ljósmóðir ...	3828.00		

Ingibjörg Sigurðardóttir, fv. póstafr.k. .	7617.00
Ingimar Baldvinsson, fyrrv. póst- og síma- afgreiðslumaður	10850.00
Ingimundur Steingrímsson, fyrrv. póstafr- greiðslumaður	10014.00
Ingiríður Helgadóttir, fyrrv. ljósmóðir ..	3828.00
Ingólfur Gíslason, fyrrv. héraðslæknir, biðlaun	78300.00
Ingólfur Þorvaldsson, fv. sóknarprestur .	10860.00
Ingveldur Magnúsdóttir, fyrrv. ljósmóðir	3850.00
Jakob Einarsson, fyrrv. sóknarprestur ..	13000.00
Jakob Kristinsson, fyrrv. fræðslumála- stjóri	51041.00
Jakob J. Smári, fv. adjunkt, biðlaun ...	58522.00
Jóhann H. Havsteen, fyrrv. fiskmatism. .	4528.00
Jóhann J. Kristjánsson, fyrrv. héraðs- læknir	11000.00
Jóhann Scheving, fyrrv. kennari	7811.00
Jóhann Sveinbjörnsson, fyrrv. tollþjónn	6509.00
Jóhanna Friðriksdóttir, fyrrv. ljósmóðir	7811.00
Jóhannes Jónasson, fyrrv. yfirfiskmatism.	7923.00
Jón Árnason, fyrrv. fiskmatism.	5077.00
Jón Þ. Björnsson, fyrrv. skólastjóri	12000.00
Jón Bóasson, fyrrv. póstur	6000.00
Jón Eiríksson, fyrrv. skólastjóri	6009.00
Jón Guðmundsson, fv. skrifstofumaður .	10000.00
Jón Guðmundsson, fyrrv. skrifstofustjóri, biðlaun	87649.00
Jón Guðnason, fyrrv. skjalavörður	7420.00
Jón Gunnlaugsson, fv. stjórnarráðsfulltrúi	5000.00
Jón Hallgrímsson, fyrrv. starfsmaður áfengisverzlunarinnar	8000.00
Jón Hallvarðsson, fyrrv. sýslumaður ...	31698.00
Jón Ívarsson, fyrrv. forstjóri	12000.00
Jón Jónsson, fyrrv. fiskmatism., Dalvík .	6000.00
Jón Jónsson, fyrrv. kennari	4006.00
Jón Kjerúlf, fyrrv. tollgæzlumaður	12000.00
Jón Kristjánsson, fyrrv. kennari	1908.00
Jón Pálsson, fyrrv. dýralæknir	4000.00
Jón Sigurgeirsson, fyrrv. skrifstofumaður	10000.00
Jón Sumarliðason	7000.00
Jón Sverrisson, fyrrv. fiskmatism.	12692.00
Jóna Jónsdóttir, fyrrv. ljósmóðir	3828.00
Jónas Bjarnason, fyrrv. fiskmatism.	5077.00
Jónas Bjarnason, verkstjóri	6000.00
Jónas Eyvindsson, fyrrv. símaverkstjóri .	10000.00
Jónas Jósteinsson, fyrrv. kennari	6000.00
Jónas Rafnar, fyrrv. yfirlæknir	53807.00
Jónas Stefánsson, fyrrv. póstur	5007.00
Jónas Þorbergsson, fyrrv. útvarpsstjóri .	36462.00
Jóninna Pétursdóttir, fyrrv. ráðskona ..	3815.00

kr.

kr.

Jórunn Þórðardóttir, fyrrv. handavinnu- kennari	15847.00
Jósef Jónsson, fyrrv. sóknarprestur	13212.00
Kári Arngrímsson, fyrrv. póstur	4528.00
Karl Einarsson, fyrrv. bæjarfógeti	38795.00
Karl Friðriksson, fyrrv. yfirverkstjóri ..	8000.00
Karl Steingrímsson, fyrrv. fiskmatism. ...	3828.00
Kjartan Ólafsson	36000.00
Klemenzt Samúelsson, fv. barnakennari ..	4528.00
Knútur Kristinsson, fyrrv. héraðslæknir .	10000.00
Kristbjörg Þorbergsdóttir, fv. matráðsk. .	1908.00
Kristín Bjarnadóttir, fv. starfsk. Alþingis	3828.00
Kristín Eiríksdóttir, fyrrv. ljósmóðir	3828.00
Kristinn Benediktsson, fyrrv. póstafr.m. .	11933.00
Kristinn Kristjánsson, Nýhöfn	13353.00
Kristjana V. Hannesdóttir, fv. skólastjóri	7811.00
Kristjana Jónsdóttir, fyrrv. ritari	28120.00
Kristján Albertsson, rithöfundur	19075.00
Kristján Benediktsson	10000.00
Kristján Sigurðsson, fyrrv. barnakennari	7923.00
Kristján Steingrímsson, fyrrv. bæjarfógeti	27171.00
Kristján Þorláksson, fyrrv. vitavörður ..	5077.00
Kristólína Kragh, fyrrv. hárgreiðslukona	8000.00
Lárus Rist, fyrrv. kennari	7617.00
Lárus Sigurjónsson, skáld	27171.00
Lúðvíg Guðmundsson, fyrrv. skólastjóri .	12000.00
M. E. Jessen, fyrrv. skólastjóri	4869.00
Magdalena Guðlaugsdóttir, fyrrv. ljós- móðir	6000.00
Magnús Gíslason, fyrrv. skrifstofustjóri .	13212.00
Magnús Guðmundsson, fyrrv. þingvörður	7000.00
Magnús Jakobsson, fyrrv. kennari	15000.00
Magnús Jochumsson, fyrrv. póstmestari	4000.00
Magnús Stefánsson, fyrrv. dyravörður ..	9000.00
María Sigurðardóttir, fv. starfsk. Alþingis	3828.00
Markús Guðmundsson, fyrrv. verkstjóri .	10000.00
Marselína Pálsdóttir, fyrrv. kennari	4769.00
Marsibil Sigurðardóttir, fv. fiskmatism. .	3828.00
Matthías Guðmundsson, fyrrv. fiskmatism.	5007.00
Matthías Þórðarson, fv. þjóðminjavörður	25895.00
Matthildur Hannesdóttir, fyrrv. ljósmóðir	4006.00
Nikólína Jónsdóttir, fyrrv. ljósmóðir	4076.00
Njáll Guðmundsson, fyrrv. póstur	5077.00
Oddur Bjarnason, fyrrv. fulltrúi	8012.00
Oddur Ívarsson, fyrrverandi póstafr.- maður	4528.00
Oddur Valentínsson, fv. leiðsögumaður	9373.00
Ólafía Jónsdóttir, fyrrv. forstöðukona ..	6000.00
Ólafur Bjarnason, fyrrv. umboðsmaður .	6000.00
Ólafur Friðriksson, fyrrv. ritstjóri	22849.00
Ólafur Guðmundsson, fyrrv. póstur	3124.00

kr.

kr.

18. gr.

		18. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
Ólafur Jónsson, fyrrv. dyravörður	10000.00			
Ólafur Jónsson, fyrrv. símtjóri	6000.00			
Ólafur Ólafsson, fyrrv. skólastjóri	5000.00			
Ólafur Thorarensen, fyrrv. símtjóri	5077.00			
Ólafur E. Thoroddsen, fyrrv. skipaeftirlitsmaður	5723.00			
Ólafur Þorsteinsson, læknir	9538.00			
Ólöf Guðmundsdóttir, fyrrv. ljósmóðir	4076.00			
Óskar Bjartmarz, fyrrv. forstöðumaður	4000.00			
Páll V. G. Kolka, fyrrv. héraðslæknir	10000.00			
Páll Ólafsson, fyrrv. ræðismaður	9538.00			
Páll Pálmason, fyrrv. ráðuneytisstjóri	4000.00			
Páll Sigurjónsson, fyrrv. fiskmatsmaður	5007.00			
Pétrína Jónsdóttir, fv. starfsk. Alþingis	12017.00			
Pétur Magnússon, fyrrv. sóknarprestur	10000.00			
Pétur Pétursson, fyrrv. póstur	6249.00			
Ragnar Benediktsson, fyrrv. prestur	10014.00			
Ragnar H. Ragnar, fyrrv. söngkennari	15000.00			
Ragnheiður Pétursdóttir, fyrrv. ráðuneytisbókari	23464.00			
Ragnheiður Þorsteinsdóttir, fyrrv. yfirröntgenkona	21697.00			
Rögnvaldur Jónsson, fyrrv. verkstjóri	4769.00			
Sigdór V. Brekkan, fyrrv. kennari	14717.00			
Sigmundur Þorgilsson, fyrrv. kennari	3815.00			
Sigríður Einarsdóttir, fv. póst- og símaafgreiðslukona	6792.00			
Sigríður Jónsdóttir, fyrrv. símtjóri	5500.00			
Sigríður Magnúsdóttir, fyrrv. kennari	10850.00			
Sigríður Pétursdóttir, fyrrv. kennari	5723.00			
Sigrún Laxdal, fyrrv. símafulltrúi	2861.00			
Sigrún Sigurjónsdóttir, fyrrv. ljósmóðir	4340.00			
Sigtryggur Jónsson, fyrrv. hreppstjóri	12000.00			
Sigurborg Kristjánsdóttir, fyrrv. kennari	13353.00			
Sigurður Benediktsson, fyrrv. póstur	3828.00			
Sigurður Fr. Einarsson, fyrrv. fiskmatsmaður	3828.00			
Sigurður Heiðdal	10189.00			
Sigurður Jónasson, fyrrv. fiskmatism.	3828.00			
Sigurður Nordal, prófessor	24141.00			
Sigurður Sigfússon, fyrrv. póstur	6009.00			
Sigurður Sigurðsson, fv. barnakennari	12017.00			
Sigurður Sigurðsson, fyrrv. barnakennari, Núpum	5000.00			
Sigurður Sigurðsson frá Kálfafelli, fyrrv. kennari	7595.00			
Sigurður Sigurðsson, fyrrv. sýslumaður	6493.00			
Sigurður Stefánsson, fyrrv. póstur	5007.00			
Sigurður Stefánsson, fyrrv. póstur, Krossi	4769.00			
Sigurður Þórðarson	10000.00			
Sigurður Þorvaldsson, fv. barnakennari	6000.00			

		kr.	kr.
Sigurjón Jónsson, fyrrv. sóknarprestur .	8765.00		
Sigurmundur Sigurðsson, fyrrv. héraðs- læknir	8592.00		
Sigursteinn Steinþórsson	15000.00		
Snorri Lárusson, fyrrv. fulltrúi	7000.00		
Snorri Sigfússon, fyrrv. námsstjóri	11009.00		
Stanley Melax, fyrrv. sóknarprestur	6000.00		
Stefán Hannesson, fyrrv. barnakennari .	11320.00		
Stefán Kristjánsson, fyrrv. verkstjóri ..	4769.00		
Stefán Stefánsson, fyrrv. húsvörður	6000.00		
Stefán Steinþórsson, fyrrv. póstur	6000.00		
Steindór Gunnlaugsson, fyrrv. fulltrúi ..	6000.00		
Steingrímur Guðmundsson, fyrrv. prent- smiðjustjóri	14000.00		
Steinn Ármannsson, fyrrv. póstur	5424.00		
Steinn Emilsson, fyrrv. skólastjóri	12000.00		
Steinunn Bjartmarsdóttir, fyrrv. kennari	10850.00		
Svava Jónsdóttir, fyrrv. leikkona	8000.00		
Svava Þorleifsdóttir, fyrrv. skólastjóri .	9057.00		
Sveinbjörn Jónsson, fyrrv. barnakennari	5000.00		
Sveinn Gunnlaugsson, fyrrv. skólastjóri .	4000.00		
Sveinn Víkingur, fyrrv. biskupsritari ...	10500.00		
Sveinn Þorláksson, fyrrv. símtjóri	8012.00		
Sæmundur Halldórsson, fyrrv. póstur ..	2263.00		
Sæmundur Sæmundsson, fyrrv. skólastjóri	4000.00		
Thor Brand, fyrrv. umsjónarmaður	11320.00		
Tómas Guðmundsson, fyrrv. póstur	3124.00		
Trausti Á. Reykdal, fyrrv. fiskmatism. ..	5073.00		
Tryggvi Jóhannsson, fyrrv. fiskmatism. .	5007.00		
Valdis Böðvarsdóttir, fyrrv. símtjóri og póstafgreiðslukona	7811.00		
Vésteinn Árnason, fyrrv. póstur	2540.00		
Vigdís Andrésdóttir, fyrrv. ljósmóðir ...	4006.00		
Vigfús Guttormsson, fyrrv. kennari	7923.00		
Vigfús Ingvar Sigurðsson, fyrrv. sóknar- prestur	4000.00		
Viktoría Kristjánsdóttir	6249.00		
Vilhjálmur Helgason, fyrrv. vitavörður ..	11445.00		
Vilmundur Jónsson, fyrrv. landlæknir ..	5000.00		
Wilhelm Erlendsson, fyrrv. póstafrgreiðslu- maður	12017.00		
Þóra Bjarnadóttir	3878.00		
Þórarinn Bjarnason, fyrrv. fiskmatism. ..	5007.00		
Þórarinn Stefánsson, fyrrv. fiskmatism. .	3828.00		
Þorbjörg Guðmundsdóttir, fv. ljósmóðir .	6000.00		
Þorbjörn Þórðarson, fyrrv. héraðslæknir .	8905.00		
Þórður Jónsson	6009.00		
Þórður Oddgeirsson, fyrrv. sóknarprestur	13293.00		
Þorgeir Jónsson, fyrrv. prófastur	10000.00		
Þórhallur Gunnlaugsson, fyrrv. símtjóri	6000.00		
Þórína Þórðardóttir, fyrrv. ljósmóðir ...	6000.00		

18. gr.

96

27. des.

Þorleifur Erlendsson, fv. barnakennari .	4687.00
Þórný Friðriksdóttir, fyrrv. húsmæðra- skólastjóri	13585.00
Þorsteinn Gíslason, fyrrv. fiskmatism. ..	5077.00
Þorsteinn Gíslason, fyrrv. símtjóri	4000.00
Þorsteinn Jóhannesson, fyrrv. prófastur .	11000.00
Þorsteinn M. Jónsson, fyrrv. skólastjóri	13716.00
Þorsteinn Þorsteinsson, fyrrverandi hag- stofustjóri	28266.00
Þórunn Magnúsdóttir, fyrrv. ljósmóðir .	3850.00
Þorvaldur Þorvaldsson, fyrrv. fiskmatism.	5077.00
Þorvarður Þormar, fyrrv. sóknarprestur .	10500.00

3 616 737

b. Ekkjur:

Aðalbjörg Jakobsdóttir	6367.00
Aðalbjörg Sigurðardóttir	15232.00
Agnethe Kamban	14373.00
Ágústa Sigurðardóttir	10000.00
Anna Bjarnadóttir	3828.00
Anna Guðmundsdóttir	13634.00
Anna Gunnlaugsson	8000.00
Anna Kristjánsdóttir	7595.00
Anna Ólafsdóttir	6509.00
Anna Sigurðardóttir	18591.00
Anna Þuríður Sæmundsdóttir	8000.00
Anna Þorgrímsdóttir	9057.00
Árný Stígsdóttir	3828.00
Arnþrúður Danielsdóttir	6509.00
Ása Ásgrímsdóttir	5000.00
Ásdís Þorgrímsdóttir	3828.00
Áslaug Thorlacius	11717.00
Ásta Jónsdóttir, ekkja Bjarna Ásgeirs- sonar	34086.00
Ásta Jónsdóttir, ekkja L. Norðdals	8678.00
Ásta Jónsdóttir, ekkja Sigursteins Magnús- sonar	8000.00
Ásta Ólafsdóttir	12000.00
Ásta Þorvaldsdóttir	3828.00
Ástriður Eggertsdóttir	17359.00
Ástriður Eggertsdóttir, ekkja Þórarins Víkings	10000.00
Ástriður Magnúsdóttir	2540.00
Auður Gísladóttir	6493.00
Auður Jónasdóttir	23434.00
Bergþóra Einarsdóttir	4769.00
Björg Guðmundsdóttir	5077.00
Björg Jónasdóttir	8905.00
Bryndís Þórarinsdóttir	13585.00
Camilla Hallgrímsson	10189.00
Dagbjört Guðjónsdóttir	9538.00
Dagmar Eyvindsdóttir	19000.00

Dorothea Guðmundsson	8905.00
Edith Möller	7595.00
Eleanor Sveinhjörnsson	15232.00
Elín Guðmundsdóttir	4000.00
Elín Jónsdóttir	7010.00
Elínborg Vigfúsdóttir	5077.00
Elisabet Jónsdóttir, ekkja Péturs Guð- mundssonar	3828.00
Elisabet Jónsdóttir, ekkja Ríkharðs Krist- mundssonar	11320.00
Elisabet Jónsdóttir, ekkja Sigurðar Björns- sonar, fiskmatsmanns	3815.00
Ellen Einarsson	51320.00
Ellen Sveinsson	12891.00
Emillía Benediktsdóttir Kofoed Hansen ..	30043.00
Emillía P. Briem	23434.00
Estrid Falberg Brekkan	6676.00
Ethel Arnórsson	11717.00
Friðga Hlíðdal	43352.00
Geirlaug Stefánsdóttir	6367.00
Guðbjörg Þ. Eiríksdóttir	6000.00
Guðbjörg Grimsdóttir	5007.00
Guðbjörg Guðmundsdóttir	7010.00
Guðbjörg Kristjánsdóttir	15232.00
Guðbjörg Tómasdóttir	7615.00
Guðfinna Ármannsdóttir	9000.00
Guðlaug Magnúsdóttir	25348.00
Guðný Björnsdóttir	7595.00
Guðný Halldórsdóttir	12000.00
Guðný Magnúsdóttir	6867.00
Guðrún Arinbjarnar	11717.00
Guðrún Egilson	25348.00
Guðrún Einarsdóttir	14000.00
Guðrún S. Guðmundsdóttir	11320.00
Guðrún Guðnadóttir	10000.00
Guðrún Hálfánardóttir	4528.00
Guðrún Jónsdóttir	15232.00
Guðrún P. Jónsdóttir	15232.00
Guðrún Oddgeirsdóttir	9057.00
Guðrún Oddsdóttir	14717.00
Guðrún Pétursdóttir, ekkja Benedikts Sveinssonar	40108.00
Guðrún Pétursdóttir, ekkja Sigurgeirs Sigurðssonar	11320.00
Guðrún Ragúels	3828.00
Guðrún Sveinsdóttir	24419.00
Guðrún Þorvarðsson	19246.00
Gunnhildur Jónsdóttir	6009.00
Gunnjóna Jensdóttir	3815.00
Halldóra Ólafsdóttir	23434.00
Halldóra Þórðardóttir	7617.00

kr.

kr.

		18. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
Harriet Jónsson	5702.00			
Hedvig Blöndal	10000.00			
Helga Arngrímsdóttir	7010.00			
Helga Finnsdóttir	27171.00			
Helga Pétursdóttir	15000.00			
Helga I. Stefánsdóttir	3828.00			
Henny Kristjánsson	6000.00			
Hertha Leósson	5000.00			
Hildur Björnsdóttir	10014.00			
Hildur Blöndal	20000.00			
Hjaltína Guðjónsdóttir	15000.00			
Hlíf Böðvarsdóttir	8678.00			
Hlín Johnson	25853.00			
Hólmfriður Guðmundsdóttir	24000.00			
Hólmfriður Zoëga	11501.00			
Hrefna Bergsdóttir	18000.00			
Hrefna Ingimarsdóttir	15232.00			
Hulda Þ. Björnæs	12017.00			
Ingibjörg Björnsdóttir	7923.00			
Ingibjörg I. Briem	6000.00			
Ingibjörg Gamalielsdóttir	15000.00			
Ingibjörg Guðmundsdóttir	7630.00			
Ingibjörg Högnadóttir	6000.00			
Ingibjörg Magnúsdóttir	8905.00			
Ingunn Bjarnadóttir	15000.00			
Ingunn Hlíðar	9538.00			
Ingveldur Ólafsdóttir	3808.00			
Jóhanna Kr. Eggertsdóttir Briem	7923.00			
Jóhanna Jónsdóttir	11320.00			
Jóhanna Linnet	7630.00			
Jóhanna Pálmadóttir	18018.00			
Jóhanna Þorsteinsdóttir	9000.00			
Jóhanna Þorvaldsdóttir	10000.00			
Jóna Jakobsdóttir	6509.00			
Jóna Jóhanna Jónsdóttir	6000.00			
Jónasína E. Hallgrímsdóttir	10936.00			
Jónheiður Eggerz	20029.00			
Jónína Jónsdóttir	7630.00			
Júlíana M. Jónsdóttir	10303.00			
Karen Jónsson	12017.00			
Karítas Guðmundsdóttir	12000.00			
Katrín Sveinsdóttir	7923.00			
Klara Helgadóttir	9057.00			
Kristbjörg Sveinsdóttir	7000.00			
Kristín Guðlaugsdóttir	12000.00			
Kristín Guðmundsdóttir, ekkja Eggerts Eggertssonar	6009.00			
Kristín Guðmundsdóttir, vitavarðarekkja	3807.00			
Kristín Pálsdóttir	6367.00			
Kristín Sigurðardóttir	6792.00			
Kristín Thorberg	4687.00			

Kristín Tómasdóttir	9000.00
Kristín Þórarinsdóttir	11320.00
Kristólína Kragh	5077.00
Lára Bjarnadóttir, ekkja Gísla Lárussonar	9606.00
Lára Bjarnadóttir, ekkja Jóns Gíslasonar	8000.00
Lára Bjarnadóttir, ekkja Skarphéðins Þorkelssonar	7923.00
Lára Skúladóttir	6792.00
Lilja Eypórsdóttir	18026.00
Lovísa Sveinbjörnsson	39759.00
Magdalena Ásgeirsdóttir	6000.00
Magnea Magnúsdóttir	19246.00
Málfriður Árnadóttir	4006.00
Málfriður Bjarnadóttir	4000.00
Málfriður Jónsdóttir	10129.00
Margrét Árnadóttir	11012.00
Margrét Ásmundsdóttir	5077.00
Margrét Björnsdóttir	7630.00
Margrét Jónsdóttir frá Hrauni	16604.00
Margrét Jónsdóttir, vitavarðarekkja	3828.00
Margrét Lárusdóttir	11716.00
Margrét Kr. Lárusdóttir	5077.00
Margrét Þórðardóttir	7617.00
María Guðlaugsson	9373.00
María Pétursdóttir	14000.00
María Thoroddsen	19528.00
María Tómasdóttir	5660.00
Melitta Urbancic	9538.00
Nanna Jónsdóttir	10850.00
Nikólína Jóhannsdóttir	6000.00
Oddný Guðmundsdóttir	10000.00
Oddný Pétursdóttir	12017.00
Oktavía Sigurðardóttir	10189.00
Ólafía Einarsdóttir	13585.00
Ólafía Finnbogadóttir	2540.00
Ólafía Jónsdóttir	6075.00
Ólafía Valdimarsdóttir	6792.00
Olga E. Jónsson	11320.00
Ólína Snæbjörnsdóttir	8905.00
Ólína Þorsteinsdóttir	12694.00
Ólöf Sigurðardóttir	6009.00
Ólöf Sigurðardóttir, Akranesi	4000.00
Ólöf Sigvaldadóttir	10000.00
Ragnheiður Brynjólfssdóttir	5723.00
Ragnhildur I. Bjarnadóttir	8012.00
Ragnhildur Teitsdóttir	3623.00
Ragnhildur Thorlacius	13585.00
Ragnhildur Thoroddsen	15022.00
Rannveig Einarsdóttir	30000.00
Rannveig Tómasdóttir	7617.00

kr.

kr.

18. gr.

		18. gr.		96
		kr.	kr.	27. des.
Rígmor Ófeigsson	10155.00			
Rósa Eggertsdóttir	6009.00			
Rósa Jónsdóttir	6000.00			
Sesselja Þorsteinsdóttir Clausen	8012.00			
Sigríður Arnljótsdóttir	12017.00			
Sigríður Bjarnason	25377.00			
Sigríður Björnsdóttir	8000.00			
Sigríður Einarsson	39056.00			
Sigríður Eiríksdóttir	8000.00			
Sigríður Finnbogadóttir	10155.00			
Sigríður Fjeldsted	10189.00			
Sigríður Gísladóttir	3828.00			
Sigríður Guðmundsdóttir	3828.00			
Sigríður Jónsdóttir frá Vífilstöðum ...	19137.00			
Sigríður Jónsdóttir frá Hvítadal	6367.00			
Sigríður Jónsdóttir, ekkja Þórh. Vil- hjálmssonar	12000.00			
Sigríður Pétursdóttir	11320.00			
Sigríður Sigtryggsdóttir	12000.00			
Sigríður Sæmundsson	24000.00			
Sigrún Árnadóttir	7000.00			
Sigrún Guðbrandsdóttir	9057.00			
Sígurlaug Þórey Þorsteinsdóttir	11320.00			
Sólveig Árnadóttir	8000.00			
Sólveig Eggerz	33456.00			
Sólveig Pétursdóttir	11320.00			
Sólveig P. Sandholt	8000.00			
Stefanía Hjaltested	6367.00			
Stefanía Snævarr	13000.00			
Stefanía Stefánsdóttir	12452.00			
Steinunn Briem	15000.00			
Steinunn P. Eyjólfsson	6748.00			
Steinunn Jóhannesdóttir	7617.00			
Steinunn Sigurðardóttir	12000.00			
Súsanna Friðriksdóttir	11320.00			
Sveinbjörg Kristinsdóttir	10000.00			
Sveindís Haugsdóttir	6000.00			
Torfhildur Magnúsdóttir	6000.00			
Una Jóhannesdóttir	18000.00			
Unnur Guðjónsdóttir	25029.00			
Unnur Skúladóttir	12694.00			
Valborg Einarsson	12694.00			
Valborg Haraldsdóttir	10850.00			
Valgerður Björg Björnsdóttir	15000.00			
Valgerður Halldórsdóttir	18114.00			
Valgerður Helgadóttir	10014.00			
Valgerður Jóhannsdóttir	6867.00			
Valgerður Ólafsdóttir	9057.00			
Vigdís G. Blöndal	6367.00			
Viktoría Bjarnadóttir	1915.00			
Vilborg Bjarnadóttir	7244.00			

		18. gr.	
		kr.	kr.
Vilborg Torfadóttir	3828.00		
Þóra L. Björnsson	13585.00		
Þóra Hjartar	4528.00		
Þóra Jónasdóttir	6509.00		
Þóra Magnúsdóttir	8000.00		
Þóra Sigfúsdóttir	5723.00		
Þóra Sigurðardóttir	3828.00		
Þóra Skaftason	3828.00		
Þorbjörg Sigmundsdóttir	12694.00		
Þórunn Pálsdóttir	12694.00		
Þórunn Þórðardóttir	2343.00		
Þorvalda Hulda Sveinsdóttir	7923.00		
Þrúður I. Jónsdóttir	6249.00		
Þuríður Benediktsdóttir	12732.00		
Þuríður Helgadóttir	6000.00		
Þuríður Káradóttir	14717.00		
		2 716 754	
c. Barnastyrkur:			
Barn Árna sál. Helgasonar, héraðslæknis, Jóhanna Margrét Árnadóttir, f. 1 $\frac{1}{2}$ 1924, sjúklingur		3 828	
d. Uppbót á lífeyri skv. 18. gr. I. og II.		1 027 000	
			7 364 319
III. Framlag ríkissjóðs skv. 10. gr. I. 64/1955 og 8. gr. I. 66/1955 (áætlað)			18 200 000
IV. Framlag ríkissjóðs til lífeyrissjóðs hjúkrunarkvonna, skv. 12. gr. I. 65/1955			250 000
V. Framlag ríkissjóðs til lífeyrissjóðs ljósmæðra, skv. 1. gr. I. 114/1940			24 000
VI. Framlag ríkissjóðs til grunnlauna- og vísitöluuppbóta á lífeyri			11 500 000
Samtals ...		. . .	37 858 797

19. gr.

96

27. des.

Til óvissra útgjalda o. fl. er veitt:

	kr.	kr.
1. Til niðurgreiðslu á vöruverði og uppbóta á útfluttar landbúnaðarafurðir		300 000 000
2. Útgjöld samkv. 22. og 25. gr.		5 000 000
3. Fyrningar		8 000 000
4. Til óvissra útgjalda		10 000 000
Samtals ...	. . .	323 000 000

III. KAFLI

Eignahreyfingar.

20. gr.

	kr.	kr.
Inn:		
I. Væntanlega útdregið af bankavaxtabréfum		100 000
II. Endurgreidd lán og andvirði seldra eigna		3 000 000
Samtals ...	. . .	3 100 000
Út:		
I. Afborganir lána ríkissjóðs:		
1. Innlend lán	12 344 272	
2. Lán í Bandaríkjunum	215 300	12 559 572
II. Útlagðir vextir og afborganir af ýmsum lánum með ríkisábyrgð, sem eru í vanskilum (átetlað) ..		38 000 000
III. Til byggingar stjórnarráðshúss		1 000 000
IV. Til bygginga á jörðum ríkisins		2 000 000
V. Til ræktunar á jörðum ríkisins		190 000
VI. Til byggingar skips vegna Vestmannaeyja og nálæggra hafna		2 500 000
VII. 1. Til viðbótarhúsnæðis við ríkisspítalana	6 503 000	
2. Til byggingar fávítahælis	427 500	
3. Til byggingar hjúkrunarkvennaskóla	250 000	7 180 500
VIII. Til byggingar nýrra vita og vitavarðabústaða ...		3 000 000
IX. Til flugvallagerðar og flugöryggistækja		10 720 000
X. Til sjúkraflugvalla		492 100
XI. Til viðbótarhúsnæðis við rannsóknarstöðina á Keldum		665 000
XII. 1. Til byggingar heimavistarhúss við menntaskólann á Akureyri	300 000	
2. Til byggingar menntaskólans í Reykjavík	2 000 000	
3. Til byggingar sjómannaskólans	500 000	
4. Til byggingar kennarabústaðar á Hólum	67 500	
5. Til byggingar menntaskólahúss á Laugarvatni	427 500	
6. Til byggingar Kennaraskóla Íslands	2 000 000	
7. Til byggingar Garðyrkjuskólans á Reykjum ..	350 000	
8. Til framkvæmda á Hvanneyri samkvæmt ákvörðun landbúnaðarráðherra	600 000	
9. Til kaupa á kennarabústað á Hvanneyri	150 000	6 395 000
XIII. Til bygginga á prestssetrum		1 865 000
XIV. Til greiðslu heimtaugargjalda á prestssetrum		194 000
XV. Til útihúsa á prestssetrum		734 000
XVI. Til byggingar embættisbústaða héraðsdómara ...		750 000

20. gr.

		96
		27. des.
	kr.	kr.
XVII. Til byggingar lögreglustöðvar í Reykjavík		1 000 000
XVIII. Til byggingar ríkisfangelsa og vinnuhæla		1 000 000
XIX. Til að lána til kaupa á dieselrafstöðvum að fengnum tillögum raforkuráðs		205 000
XX. Til byggingar dvalarheimilis fyrir afvegaleidd börn og unglinga		342 000
XXI. Til byggingar tilraunagróðurhúss að Varmá		95 000
XXII. Til atvinnu- og framleiðsluaukningar, eftir ákvörðun 5 manna nefndar, er kosin skal hlutfallskosningu í sameinuðu Alþingi		10 000 000
XXIII. Til Byggingarsjóðs Listasafns ríkisins		500 000
XXIV. Til byggingar embættisbústaða fyrir dýralækna ..		500 000
XXV. Til aukningar landhelgisgæzlu		5 000 000
XXVI. Til kaupa á biskupsbústað		300 000
XXVII. Til byggingar starfsmannahúss að Bessastöðum ..		460 000
XXVIII. Til endurbyggingar á Borg á Mýrum		300 000
XXIX. Afborganir af kaupverði íbúðarhúss að Hesti ..		270 000
XXX. Til kaupa á starfsmannabústað við tilraunastöðina á Reykhólum		200 000
XXXI. Til byggingar íbúðarhúss fyrir ábúanda Eiða		100 000
XXXII. Til endurnýjunar á bifreiðum ríkisstofnana		800 000
XXXIII. Til byggingar vitaskips		1 130 000
XXXIV. Til kaupa á Vestdalseyri við Seyðisfjörð		500 000
Samtals ...	. . .	110 947 172

[illegible]

II. Sjódagur

		kr.
	Inn:	
2.—5. gr.	Rekstrartekjur samkvæmt rekstraryfirliti	1 748 875 000
	Aðrar innborganir:	
20. gr. I.	Vætanlega útdregið af bankavaxtabréfum o. fl.	100 000
— II.	Endurgreidd lán og andvirði seldra eigna	3 000 000
	Samtals ...	1 751 975 000

Yfirlit.
yfirlit.96
27. des.

21. gr.

		kr.	kr.
	Gjöld:		
7. gr.	Vextir		9 184 184
8. gr.	Kostnaður við æðstu stjórn landsins		1 606 430
9. gr.	Til alþingiskostnaðar og yfirskoðunar ríkis- reikninga		11 125 000
10. gr.	Til ríkisstjórnarinnar		48 758 290
11. gr. A.	Dómgæzla og lögreglustjórn	96 612 896	
— B.	Kostnaður vegna innheimtu tolla og skatta o. fl.	30 291 151	
— C.	Sameiginlegur kostnaður við embættisrekstur ..	2 015 000	128 919 047
12. gr.	Til læknaSKIPunar og heilbrigðismála		64 343 626
13. gr. A.	Vegamál	108 313 117	
— B.	Samgöngur á sjó	14 120 500	
— C.	Vitamál og hafnargerðir	34 107 875	
— D.	Flugmál	11 102 694	
— E.	Veðurbjónusta	5 108 154	
— F.	Ýmis mál	5 493 164	178 245 504
14. gr. A.	Kennslumál	223 063 931	
— B.	Til opinberra safna, bókaútgáfu og listastarfsemi	14 541 013	237 604 944
15. gr.	Kirkjumál		15 797 401
16. gr. A.	Landbúnaðarmál	85 950 627	
— B.	Sjávarútvegsmál	27 753 448	
— C.	Iðnaðarmál	5 646 000	
— D.	Raforkumál	31 786 407	
— E.	Rannsóknir í þágu atvinnuveganna o. fl.	11 503 289	162 639 771
17. gr.	Til félagsmála		418 663 434
18. gr.	Til eftirlauna og styrktarfjár		37 858 797
19. gr.	Til óvissra útgjalda o. fl.		323 000 000
	Rekstrarafgangur ...		111 128 572
	Samtals ...	. . .	1 748 875 000

yfirlit.

		kr.
	Út:	
7.—19. gr.	Rekstrarútgjöld samkvæmt rekstrarreikningi	1 637 746 428
	Aðrar útborganir:	
20. gr.	Afborganir lána, greiðslur vegna ríkisáb. og til eignaaukningar	110 947 172
	Greiðslujöfnuður ...	3 281 400
	Samtals ...	1 751 975 000

Ríkisstjórninni er heimilt:

- I. Að endurgreiða skemmtanaskatt af fé því, sem aflað er með samkomum og rennur til eflingar slysavörnum hér við land.
- II. Að láta Blindravinafélag Íslands fá að láni allt að 10 útvarpstæki til afnota fyrir blinda menn, og sé kostnaður, er af þessu leiðir, færður á fjárhagsáætlun Viðtækjaverzlunar ríkisins. Enn fremur að lána allt að þremur tækjum til sjúklinga, sem liggja rúmfastir árum saman í heimahúsum.
- III. Að ákveða, að landssíminn innheimti ekki stofngjöld og afnotagjöld síma árið 1962 hjá allt að 20 blindum mönnum, eftir tilnefningu Blindrafélags Íslands. Menn þessir séu heimilisfeður eða vinni einir á vinnustað.
- IV. Að verja afgjöldum af löndum ríkisins í Hveragerði til hitaveituframkvæmda Hveragerðishrepps.
- V. Að greiða læknisvitjanastyrki til þeirra læknishéraða, sem eru læknislaus þrjá mánuði af árinu eða lengur, og nemi þeir allt að læknislaunum þann tíma, sem héraðið er læknislaust.
- VI. Að ábyrgjast allt að 50 millj. kr. lán til byggingar fiskvinnslustöðva og stöðva til þess að vinna úr landbúnaðarafurðum, þó ekki yfir 60% af kostnaðarverðsmati hvernar framkvæmdar.
- VII. Að gefa eftir aðflutningsgjöld af snjóþífreiðum og sjúkrabífreiðum til almenningsnota.
- VII. Að gefa eftir aðflutningsgjöld af fólksflutningabífreið, sem kirkjubyggingarsjóði Kópavogs hefur verið gefin.
- IX. Að gefa eftir aðflutningsgjöld af hljóðfæri, sem Slysavarnafélagi Íslands hefur verið gefið.
- X. Að endurgreiða aðflutningsgjöld af brennsluólíum til veðurathugunarskipa í Norðurhöfum.
- XI. Að endurgreiða toll af maniókamjöli, sem flutt verður inn á árinu til skepnufóðurs.
- XII. Að endurgreiða Vagninum h/f aðflutningsgjöld að upphæð kr. 242 921.80, gegn því, að félagið falli frá öllum skaðabótakröfum á hendur ríkissjóði.
- XIII. Að endurgreiða aðflutningsgjöld af fiskinetjum úr nylon, að því leyti, sem þau eru hærri en af öðrum fiskinetjum, sbr. nr. 19a í 50. kafla tollskrár.
- XIV. Að endurgreiða aðflutningsgjöld af efni í pappaumbúðir um mjólk, að því leyti sem þau eru hærri en aðflutningsgjöld af mjólkurflöskum.
- XV. Að endurgreiða aðflutningsgjöld af asdictekjum, sem sett voru í m/b Mími.
- XVI. Að heimila Ríkisútvarpinu að verja allt að 1.1 millj. kr. af tekjuafgangi sínum til að bæta hlustunarskilyrði á Austfjörðum og Norðausturlandi. (Endurveiting).
- XVII. Að leyfa Tóbakseinkasölu ríkisins að setja merki Landgræðslusjóðs á vindlingapakka, eftir nánari ákvörðun fjármálaráðuneytisins, og greiða sjóðnum allt að 30 aukum af hverjum vindlingapakka, er hún selur með merki sjóðsins.
- XVIII. Að leyfa Tóbakseinkasölu ríkisins að setja merki Styrktarsjóðs lamaðra og fatlaðra á eldspýtustokka og greiða félaginu allt að 10 aukum af hverjum stokki, er hún selur með merki félagsins. Verðhækkun á eldspýtum af þessum sökum skal vera undanþegin smásöluálagningu.
- XIX. Að leyfa Grænmetisverzlun landbúnaðarins að ráðstafa til að efla grænmetisræktun í landinu helmingi þeirrar fjárhæðar, sem verzluninni ber að greiða í leigu eftir hús Grænmetisverzlunar ríkisins.
- XX. Að ákveða, að ein króna af tekjum landssímans af hverju seldu skraut-eyðublaði heillaskeyta skuli renna til Krabbameinsfélags Íslands.

- XXI. Að verja af rekstrarafgangi Viðtækjaverzlunar ríkisins til þess að greiða 96
rekstrarhalla Þjóðleikhúss og Sinfóníuhljómsveitar. 27. des.
- XXII. Að verja 100 þús. kr. til byggingar kláfferju á Tungnaá hjá Haldi.
- XXIII. Að taka allt að 3 millj. kr. lán vegna aukningar á húsnaði ríkisspítalanna.
- XXIV. Að taka lán allt að 4 millj. kr. til byggingar eldisstöðvar fyrir lax í Kollafirði.
- XXV. Að lána Rafmagnsveitum ríkisins allt að 10 000 000 kr.
- XXVI. Að ábyrgjast fyrir Suðurfjarðahrepp nauðsynlegan kostnað við um-
bætur á m/s „Péttri Thorsteinsson“ vegna smíðagalla, sem komið hefur
fram á skipinu, þó eigi yfir 100 þús. kr., enda framselji eigendur ríkis-
sjóði skaðabótakröfuna á hendur byggjendum skipsins.
- XXVII. Að ábyrgjast allt að 10 millj. kr. lán fyrir skipasmíðastöðvar til báta-
smíða innanlands, gegn þeim tryggingum, er hún metur gildar, enda
greiðist lánið að fullu af stofnláni, sem Fiskveiðasjóður Íslands veitir.
Ríkisstjórnin setur að öðru leyti skilyrði um ábyrgðir þessar. (Endur-
veiting).
- XXVIII. Að ábyrgjast lán fyrir sildarverksmiðjuna Rauðku að upphæð 1 millj.
kr., gegn þeim tryggingum, er ríkisstjórnin metur gildar.
- XXIX. Að ábyrgjast lán að upphæð allt að 35 millj. kr. til byggingar og endur-
bóta sildarverksmiðja og sildarumhleðslustöðva á Austurlandi, gegn
þeim tryggingum, er hún metur gildar, hjá öðrum aðilum en ríkisfyrir-
tækjum.
- XXX. Að ábyrgjast lán allt að upphæð 650 þús. kr. fyrir sildarverksmiðjurnar
í Krossanesi og á Hjalteyri til greiðslu kostnaðar við sildarflutninga,
gegn þeim tryggingum, er ríkisstjórnin metur gildar.
- XXXI. Að ábyrgjast allt að 500 þús. kr. lán fyrir Náttúrulækningafélag Íslands,
gegn þeim tryggingum, er hún metur gildar.
- XXXII. Að ábyrgjast fyrir Dráttarbraut Akraness allt að 3.5 millj. kr. lán vegna
smíði nýrrar dráttarbrautar, við þeim lánskjörum og gegn þeim tryg-
gingum, sem hún metur gildar. (Endurveiting.)
- XXXIII. Að taka allt að 6 millj. króna lán til byggingar Kennaraskólans.
- XXXIV. Að taka að láni allt að 25 millj. kr. og endurlána Ræktunarsjóði Íslands
og Byggingarsjóði sveitabæja.
- XXXV. Að taka lán að upphæð allt að 2 millj. kr. vegna bruna skólans á Eiðum.
- XXXVI. Að ábyrgjast fyrir Fiskveiðihlutafélagið Akurey h.f. lán að fjárhæð
allt að 3 milljónir króna til kaupa á togaranum Bjarna Ólafssyni
A. K. 200, gegn þeim tryggingum, sem hún metur gildar.
- XXXVII. Að selja prestsseturshúsið Pólgötu 10, Ísafirði, sóknarprestinum þar.
- XXXVIII. Að ábyrgjast allt að 1 millj. kr. lán fyrir rannsóknarstofu háskólans.
- XXXIX. Að ábyrgjast allt að 2 millj. kr. lán fyrir Domus medica, gegn þeim
tryggingum, sem hún metur gildar.
- XL. Að ábyrgjast allt að 500 þús. kr. lán fyrir Barðstrendingafélagið í Reykja-
vík til gistihúsbyggingar í Bjarkalundi, gegn þeim tryggingum, sem
hún metur gildar.
- XLI. Að greiða h/f Djúpbátnum allt að 100 þús. kr. viðbótarstyrk, ef í ljós
kemur, að halli verði meiri en bátnum er ætlað samkvæmt tillögum sam-
vinnunefndar samgöngumála. (Endurveiting).

23. gr.

Frá 1. júlí 1961 skal kaup starfsmanna ríkisins hækka um 13.8%, en frá 1.
júní 1962 skal kaupið, eins og það verður með þessari uppbót, hækka um 4%.

24. gr.

Heimilt er að greiða á árinu 1962 uppbætur eins og þær, sem síðan 1. febrúar
1960 hafa verið greiddar á lífeyri úr lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins, lífeyris-

96 sjóði barnakennara, lífeyrissjóði hjúkrunarkvenna, lífeyrissjóði ljósmæðra og líf-
27. des. eyrissjóði alþingismanna, svo og á persónulegar greiðslur samkvæmt 18. gr. fjárlaga, á árinu 1962.

Þá er heimilt að greiða sérstaka uppbót á allar fyrrnefndar greiðslur frá 1. júlí 1961 að telja, sem nemi 13.8% til 31. maí 1962, en hækki þá um 4% miðað við lífeyrinn og greiðslurnar eins og þær þá eru.

Hlutaðeigandi lífeyrissjóðir annast greiðslu upphóta á lífeyrinn gegn endurgreiðslu úr ríkissjóði og frá hlutaðeigandi launagreiðendum.

25. gr.

Ef lög verða staðfest, er afgreidd hafa verið frá Alþingi 1962 og hafa í för með sér tekjur eða gjöld fyrir ríkissjóð, breytast fjárhæðirnar tekju- og gjaldamegin samkvæmt þeim lögum. Allar þær fjárveitingar, sem eigi eru ákveðnar í lögum, öðrum en fjárlögum, tilskipunum, forsetaúrskurðum eða öðrum gildandi ákvörðunum, gilda aðeins fyrir fjárhagstímabilið.

Gjört að Bessastöðum, 27. desember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

97

18. des.

L Ö G

um verðlagsráð sjávarútvegsins.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

Um skipun og verkefni verðlagsráðs.

1. gr.

Verðlagsráð sjávarútvegsins hefur á hendi aðalframkvæmd laga þessara. Sjávarútvegsráðgjafar skipar í verðlagsráð eftir tilnefningu eftirtalinna aðila þannig:

A. Af hálfu fiskisöluaðila:

3 fulltrúar tilnefndir af Landssambandi ísl. útvegsmanna.

1 fulltrúi tilnefndur af Alþýðusambandi Íslands.

1 fulltrúi tilnefndur af Sjómannasambandi Íslands.

1 fulltrúi tilnefndur af Farmanna- og fiskimannasambandi Íslands.

B. Af hálfu fiskkaupenda:

3 fulltrúar tilnefndir af Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna.

1 fulltrúi tilnefndur af Sölusambandi ísl. fiskframleiðenda.

1 fulltrúi tilnefndur af fiskvinnslustöðvum á vegum S. Í. S.

1 fulltrúi tilnefndur af Samlagi skreiðarframleiðenda.

2 fulltrúar tilnefndir af Félagi síldarsaltenda á Norður- og Austurlandi.

1 fulltrúi tilnefndur af stjórn Síldarverksmiðja ríkisins.

1 fulltrúi tilnefndur af samtökum síldarverksmiðja á Austur- og Norðurlandi.

2 fulltrúar tilnefndir af Félagi sildarsaltenda á SV-landi.

1 fulltrúi tilnefndur af verksmiðjueigendum á Suður- og Vesturlandi.

97

18. des.

Fulltrúar í verðlagsráði skulu skipaðir til 2 ára í senn. Varamenn skulu tilnefndir á sama hátt og taka sæti í verðlagsráði í forföllum skipaðra fulltrúa. Verðlagsráð kys sér formann og ritara til eins árs í senn, annan úr hópi fisk-söluaðila og hinn úr hópi fiskkaupenda. Skulu þeir ásamt framkvæmdastjóra undir-búa fundi ráðsins.

Heimilt er aðilum þeim, sem tilnefna eiga aðila af hálfu fisksölu- og fisk-kaupaaðila samkv. þessari grein, að skipta um fulltrúa sína í verðlagsráði, eftir því sem þeim þykir rétt, til þess að sjónarmið þeirra fiskseljenda og fiskkaupenda, sem hlut eiga að máli við hverja verðákvörðun, komi sem bezt fram.

Verðlagsráði er heimilt með samþykki ráðherra að ráða sér framkvæmdastjóra og annað starfsfólk, er annist dagleg störf, eftir því sem þörf krefur.

2. gr.

Við ákvörðun um verð á sjávarafla skal verðlagsráð skipað 12 fulltrúum, jafn-mörgum frá hvorum aðila skv. 1. gr.

3. gr.

Fiskideild.

Þegar ákveða skal verð á fiski, rækjum, humar og öðrum sjávarafla, öðrum en sild, skal verðlagsráð skipað 6 fulltrúum fisksöluaðila samkv. 1. gr. og 6 full-trúum fiskkaupenda þannig: 3 frá Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna, 1 frá Sölusam-bandi ísl. fiskframleiðenda, 1 frá fiskvinnslustöðvum á vegum S. Í. S., 1 frá Samlagi skreiðarframleiðenda.

4. gr.

Sildardeild.

Þegar ákveða skal verð á sild, sem veidd er við Norður- og Austurland, skal verðlagsráð skipað 6 fulltrúum fisksöluaðila samkv. 1. gr. og 6 fulltrúum fiskkaup-enda þannig: 1 frá Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna, 1 frá fiskvinnslustöðvum á veg-um S. Í. S., 2 frá Félagi sildarsaltenda á Norður- og Austurlandi, 1 frá stjórn Sildarverksmiðja ríkisins og 1 frá samtökum sildarverksmiðja á Austur- og Norð-urandi.

Þegar ákveða skal verð á sild, sem veidd er við Suður- og Suðvesturland, skal verðlagsráð skipað 6 fulltrúum fisksöluaðila samkv. 1. gr. og 6 fulltrúum fiskkaup-enda þannig: 2 frá Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna, 1 frá fiskvinnslustöðvum á veg-um S. Í. S., 2 frá Félagi sildarsaltenda á SV-landi og 1 frá eigendum sildarverk-smiðja á SV-landi.

Um skiptingu milli svæða skal ákveða með reglugerð.

5. gr.

Aðalverkefni verðlagsráðs eru:

1. að ákveða lágmarksverð á öllum tegundum fersks sjávarafla, sem seldur er til vinnslu hér á landi eða selja skal í skip eða annað flutningstæki til út-flutnings óunninn;
2. að fylgjast með markaðsverði sjávarafurða á erlendum mörkuðum á hverjum tíma;
3. að safna gögnum um framleiðslukostnað hinna ýmsu framleiðslugreina sjávar-útvegsins, svo og að safna öðrum þeim gögnum, sem ákvarðandi kunna að vera um verð á sjávarafla.

97

18. des.

6. gr.

Skýlt skal öllum opinberum aðilum, svo sem Fiskifélagi Íslands og Hagstofu Íslands, ásamt útflutningssamtökum fiskframléiðenda, svo og öðrum þeim aðilum, sem hafa með höndum sölu og/eða vinnslu sjávarafurða, að láta verðlagsráði í té allar upplýsingar, er því geta að gagni komið við störf þess og þessir aðilar geta veitt. Samtökum útvegsmanna skal á sama hátt skýlt að láta verðlagsráði í té allar upplýsingar um reksturskostnað fiskiskipa.

II. KAFLI

Um verðákvörðanir verðlagsráðs.

7. gr.

Ákvörðanir verðlagsráðs um lágmarksverð á sjávarafla skulu byggðar á markaðsverði sjávarafurða á erlendum mörkuðum. Skal verðlagsráð leitast við að ná samkomulagi um lágmarksverð fisktegunda fyrir eitt ár í senn og aldrei fyrir skemmri tíma en eitt veiðitímabil. Nánari skýrgreiningu á veiðitímabilinu skal ráðherra ákveða með reglugerð.

8. gr.

Verðlagsráð skal í störfum sínum vinna að verðákvörðunum það tímanlega, að verðlagning sjávarafla liggi fyrir, áður en nýtt verðlagstímabil hefst. Um hvenær verðákvörðun skuli liggja fyrir í síðasta lagi, skal ákveða með reglugerð.

9. gr.

Nú næst ekki einróma samkomulag í verðlagsráði um verð í einstökum atriðum eða verð sjávarafla í heild fyrir tilskilinn tíma, og skal þá vísa ágreiningsatriðunum til sérstakrar yfirnefndar. Skal hún skipuð fimm mönnum, tveimur tilnefndum af fiskisöluaðilum í verðlagsráði, og skal annar tilnefndur úr hópi fulltrúa L. Í. Ú., og má hann ekki eiga aðild að fiskkaupum, vera félagsbundinn eða hafa hagsmuna að gæta í samtökum fiskkaupenda þeirra, sem tilnefna menn í verðlagsráðið skv. B-lið 1. gr., en hinn úr hópi sjómannafulltrúa, tveimur tilnefndum af fiskkaupendum í verðlagsráði, og skal a. m. k. annar tilnefndur af þeim aðila, sem ágreiningur er við, og einum oddamanni, sem verðlagsráð kemur sér saman um.

Nú nær verðlagsráð ekki einróma samkomulagi um skipun oddamanns í yfirnefndina innan 2 sólarhringa, frá því að ákvörðun var tekin um vísun ágreinings til yfirnefndar, og skal þá oddamaður tilnefndur af hæstarétti.

Þannig skipuð fellir yfirnefndin fullnaðarúrskurð um ágreiningsatriði, og ræður meiri hluti atkvæða úrslitum.

10. gr.

Ákvörðanir verðlagsráðs eru bindandi sem lágmarksverð, og má enginn selja sjávarafla undir því verði, sem ákveðið hefur verið samkvæmt ákvæðum þessara laga.

III. KAFLI

Ýmis ákvæði.

11. gr.

Sjávarútvegsmálaráðherra ákveður verðlagsráðsmönnum þóknun fyrir störf þeirra, og greiðist hún úr fiskimálasjóði, ásamt öðrum kostnaði við ráðið og starfsemi þess.

12. gr.

Sjávarútvegsmálaráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara eftir tillögum verðlagsráðs.

13. gr.

97

Með mál út af brotum á lögum þessum og reglugerðum, sem settar verða samkvæmt þeim, skal farið sem opinber mál, og verða brot sektum, nema þyngri refsing liggi við samkvæmt öðrum lögum.

18. des.

Nú tregðast aðili, sem samkvæmt lögum þessum er skylt að gefa verðlagsráði skýrslu eða upplýsingar, að láta þær í té, og má þá beita dagsektum frá kr. 500.00—5000.00, þar til hann uppfyllir skyldur sínar.

14. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Falla þá jafnframt úr gildi 11. gr. l. nr. 1 frá 5. janúar 1938, um sildarverksmiðjur ríkisins, svo og önnur þau lagaákvæði, er brjóta í bág við lög þessi.

Ákvæði til bráðabirgða.

Verðlagsráð skal ákveða verð á sjávaraflla, sem gildi fyrir fyrsta verðlagstímabil á árinu 1962, og skal hafa lokið því eigi síðar en 15. janúar 1962.

Gjört að Bessastöðum, 18. desember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

L Ö G

98

23. des.

um dómsmálastörf, lögreglustjórn, gjaldheimtu o. fl. í Reykjavík.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Í Reykjavík skulu vera borgardómaraembætti, borgarfégetaembætti, sakadómaraembætti, lögreglustjóraembætti og tollstjóraembætti.

Forseti veitir þessi embætti, og skulu embættismennirnir fullnægja lögmæltum skilyrðum til skipunar í héraðsdómaraembætti.

Til veitingar lögrglustjóraembættisins er það enn fremur skilyrði, að aðili hafi raunhæfa þekkingu á háttum og stjórn lögreglumanna og skipulagi lögreglumála.

2. gr.

Í Reykjavík skulu vera fimm til sjö borgardómarar eftir ákvörðun dómsmálaráðherra, og er einn þeirra yfirborgardómari. Starfar hver þeirra sjálfstætt og á eigin ábyrgð að málum þeim, sem hann fær til meðferðar samkvæmt ákvörðun yfirborgardómara, enda skiptir hann störfum með borgardómurum að öðru leyti og hefur yfirstjórn embættisins og fyrirsvar út á við.

Borgardómarar fara með einkamál, sbr. þó 4. gr., þar á meðal formennsku í fasteignamálum, borgaralega hjónavígslu, hjónaskilnaðarmál, kvaðning matsmanna og skoðunar í dómi og utan dóms, skipun opinberra starfsmanna, svo sem tíðkazit hefur, og úrskurðun framfærslumála.

98

23. des.

3. gr.

Dómsmálaráðherra er heimilt að ákveða, að í Reykjavík skuli vera fimm til sjö borgarfégetar og sé einn þeirra yfirborgarfégeti. Starfi hver þeirra sjálfstætt og á eigin ábyrgð að málum þeim, sem hann fær til meðferðar samkvæmt ákvörðun yfirborgarfégeta, enda skipti hann störfum með borgarfégetum að öðru leyti og hafi yfirstjórn embættisins og fyrirsva út á við.

Borgarfégetar fara með fégetagerðir, uppboð, skiptamál, þinglýsingar, veð-málalabókhalð, skráning firma og félaga, mælingu og skráningu skipa, notarialgerðir, yfirfjárráð, afgreiðslu leyfisbréfa til setu í óskiptu búi og utankjörfundaratkvæða-greiðslu, eins og segir í lögum.

Þinglýsing sú og aflýsing, er í 7. og 13. gr. laga nr. 30 1928 getur, eru afnumdar í Reykjavík, enda hefur greinargerð um skjal í veðmálaskrár sama gildi sem þinglýsing og aflýsing höfðu eftir nefndum lagagreinum. Gera skal vikulega skrá um öll innrituð og aflýst skjöl, og skal hún liggja frammi í skrifstofu borgarfégeta næstu viku, enda getur dómsmálaráðherra ákveðið birtingu hennar vikulega í opinberu blaði.

4. gr.

Í Reykjavík skulu vera þrír til fimm sakadómarar eftir ákvörðun dómsmálaráðherra, og er einn þeirra yfirsakadómari. Starfar hver þeirra sjálfstætt og á eigin ábyrgð að málum þeim, sem hann fær til meðferðar samkvæmt ákvörðun yfirsakadómara, enda skiptir hann störfum með sakadómurum að öðru leyti og hefur yfirstjórn embættisins og fyrirsva út á við.

Sakadómarar fara með opinber mál, barnsfaðernismál og mál til sviptingar lög-ræðis og til brotnáms lögræðissviptingar, rannsókn þeirra fyrir dómi og utan dóms og dómsuppsögn, uppkvaðning meðlagsúrskurða, framkvæmd refsíðoma, stjórn rann-sóknarlögreglu og umsjón hegningarhúss.

5. gr.

Lögreglustjóri fer með lögreglustjórn (sbr. þó 4. gr.), strandmál, útlendinga-efitirlit, heilbrigðismál og útgáfu vegabréfa.

6. gr.

Tollstjóri hefur forstjórn tollgæzlu, innheimtu á sköttum og tollum til ríkissjóðs, atvinnuleysistryggingargjöldum, gjöldum til Tryggingastofnunar ríkisins, þ. á m. slysatryggingargjöldum sjómanna, afgreiðslu skipa og innheimtu skipagjalda, lög-skráning skipshafna, afgreiðslu vottorða um uppruna vöru, svo og innheimtu þeirra gjalda, er hann nú annast eða ráðherra felur honum.

7. gr.

Dómsmálaráðherra úrskurðar annars, hver störf skuli lögð undir þessi embætti, og setur reglugerð um samvinnu almennrar lögreglu og rannsóknarlögreglu.

8. gr.

Viðey telst til umdæmis Reykjavíkur um tollgæzlu og lögreglustjórn.

9. gr.

Fjármálaráðherra ákveður í reglugerð um framkvæmd tollgæzlu, tölu tollvarða og skil á innheimtufé.

10. gr.

Ofangreindir embættismenn taka laun úr ríkissjóði samkvæmt launalögum og lífeyri eftir lífeyrislögum.

Þeir skulu fá sér skipaða fulltrúa til að framkvæma störf varðandi embættin, **98**
eftir því sem nauðsyn krefur. **23. des.**

11. gr.

Kostnaður við rekstur embætta þessara greiðist úr ríkissjóði. Allar aukatekjur, sem embættunum fylgja, skulu renna í ríkissjóð. Allt það fé, sem embættismenn þessir hafa undir höndum vegna embættis sins, skal ávaxta til hagnaðar eigendum þess.

12. gr.

Þar til laun yfirborgardómara, yfirborgarfégeta og yfirsakadómara hafa verið ákveðin í launalögum, taka þeir laun samkvæmt III. launaflokki laga nr. 92/1955 og borgardómarar, borgarfégetar og sakadómarar samkvæmt IV. launaflokki sömu laga.

13. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi felld lög nr. 65 16. desember 1943, um dómsmálastörf, lögreglustjórn, gjaldheimtu o. fl. í Reykjavík, og 3. og 4. mgr. 4. gr. laga nr. 82 21. ágúst 1961, um meðferð opinberra mála.

14. gr.

Lög þessi koma til framkvæmda 1. janúar 1962.

Gjört í Reykjavík, 23. desember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Jóhann Hafstein.

L Ö G

99

um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að leyfa h/f Hval
innflutning á tveimur hvalveiðiskipum. **28. des.**

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ráðherra skal heimilt að leyfa h/f Hval innflutning á tveimur hvalveiðiskipum, þótt eldri séu en 12 ára, sbr. 35. gr. laga nr. 50/1959.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 28. desember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

100

11. des.

L Ö G

um breyting á lögum nr. 17/1948, um skráningu skipa, og lögum nr. 40/1954, um aukatekjur ríkissjóðs.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

21. gr. laga nr. 17/1948 orðist svo:

Fyrir afrit af þjóðernis- og skrásetningarskírteini, afrit mælibréfs, einkaleyfi á skipsnafni, sbr. 2. mgr. 7. gr., nafnbreytingu á skipi, útgáfu þjóðernis- og skrásetningarskírteina, útgáfu mælibréfs, áritun á þjóðernis- og skrásetningarskírteini, áritun á mælibréf, eftirlitsbækur og fyrir mælingu skips skal eigandi greiða gjöld í ríkissjóð samkvæmt reglugerð, er ráðherra setur.

2. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi númin eftirtalin ákvæði í lögum nr. 40 14. apríl 1954, um aukatekjur ríkissjóðs:

1. 16. töluliður 29. gr.

2. 12., 13., 14. og 15. töluliðir 32. gr.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 11. desember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

101

28. des.

L Ö G

um heimild fyrir ríkisstjórnina til að staðfesta fyrir Íslands hönd alþjóðasamþykkt um að fyrirbyggja óhreinkun sjávar af völdum olíu og setja reglur um frekari varnir gegn slíkri óhreinkun sjávarins.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að staðfesta fyrir Íslands hönd samþykkt frá 12. maí 1954, um að fyrirbyggja óhreinkun sjávar af völdum olíu.

Samþykkt þessi er prentuð á íslenzku og ensku sem fylgiskjal með lögum þessum.

2. gr.

Þegar samþykkt sú, er um ræðir í 1. gr., hefur verið staðfest, skulu ákvæði hennar hafa lagagildi hér á landi.

3. gr.

101

28. des.

Ráðherra þeim, er fer með siglingamál, er heimilt að setja reglur um meðferð olíu í olíustöðvum á landi, verksmiðjum og annars staðar, þar sem olía er notuð, til varnar óhreinkun sjávar af völdum olíu, svo og um meðferð olíu á skipum, sem samþykkt sú, er um ræðir í 1. gr., nær ekki til.

4. gr.

Brot gegn samþykkt þeirri, er um ræðir í 1. gr., svo og gegn reglum þeim, sem settar verða samkvæmt 3. gr., skulu varða sektum.

5. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 28. desember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

Fylgiskjal.

ALPJÓÐASAMÞYKKT

UM AÐ FYRIRBYGGJA ÓHREINKUN
SJÁVAR AF VÖLDUM OLÍU, 1954.

London, 12. maí 1954.

Ríkisstjórnir þær, er sent hafa fulltrúa á alþjóðaráðstefnuna um óhreinkun sjávar af völdum olíu, sem haldin var í London á tímabilinu frá 26. apríl 1954 til 12. maí 1954, óska eftir að gera, með allsherjarsamkomulagi, ráðstafanir til þess að fyrirbyggja óhreinkun sjávar af völdum olíu, sem losuð er úr skipum, og álíta, að þessum tilgangi verði best náð með því að gera samþykkt, og hafa samkvæmt því skipað undirritaða með fullu umboði, og að framlögðum skilríkjum sínum um fullt umboð, sem við athugun reyndust fullgild og formleg, hafa þeir gert samkomulag svo sem hér segir:

1. gr.

(1) Í þessari samþykkt skulu eftirfarandi orð hafa þær merkingar, sem þeim eru hér með gefnar hverri um sig, þ. e. a s.:

„Skrifstofan“ hefur þá merkingu, sem því orði er gefin í 21. gr.

THE INTERNATIONAL CONVENTION
FOR THE PREVENTION OF POLLUTION
OF THE SEA BY OIL, 1954

London, May 12, 1954

The Governments represented at the International Conference on Pollution of the Sea by Oil held in London from 26th April, 1954, to 12th May, 1954,

Desiring to take action by common agreement to prevent pollution of the sea by oil discharged from ships, and considering that this end may best be achieved by the conclusion of a Convention,

Have accordingly appointed the undersigned plenipotentiaries, who, having communicated their full powers, found in good and due form, have agreed as follows:—

Article I

(1) For the purposes of the present Convention, the following expressions shall (unless the context otherwise requires) have the meanings hereby respectively assigned to them, that is to say:—

“The Bureau” has the meaning assigned to it by Article XXI;

101 „Losun“ í sambandi við olíu eða olíu-
28. des. blandinn vökva merkir alls konar losun eða leka af hvaða orsök sem er.

„Þykk dísilolía“ merkir dísilolíu fyrir skipavélar, nema þau eimi, sem rýrna um meira en 50% af rúmmáli við 340 stig C., eða minni hita, þegar þær eru prófaðar samkvæmt A.S.T.M. Standard Method D. 158/53.

„Míla“ merkir sjómílu, 6080 fet, eða 1852 metra.

„Olía“ merkir hráolíu, brennsluolíu, þykka dísilolíu og smurningsolíu, og „olíu-mengað“ skal hafa merkingu samkvæmt því.

(2) Í samþykkt þessari merkir umdæmi ríkisstjórnar, sem er aðili að henni, land það, sem hún stjórnar, og sérhvert annað land, er hún er ábyrg fyrir um milliríkja-viðskipti og sem samþykktin hefur verið látin ná til samkvæmt 18. gr.

2. gr.

Samþykkt þessi skal gilda um hafskip, sem eru á skipaskrá einhvers lands-svæðis þeirrar ríkisstjórnar, sem er aðili að henni, að undanteknum

- (1) skipum er að sinni eru í notkun sem aðstoðarskip flotans,
- (2) skipum sem eru minni en 500 brúttó-rúmllestir,
- (3) skipum sem eru sem stendur starf-rækt í þágu hvalveiðaútvegsins,
- (4) skipum sem að sinni sigla um Miklu-vötn Norður-Ameríku, vatnaleiðir þeirra á milli og ár sem í þau falla, allt austur að neðra mynni Lachine skipaskurðarins við Montreal í fylk-inu Quebec, Kanada.

3. gr.

(1) Með þeim undantekningum, sem tilgreindar eru í 4. og 5. gr., skal bannað að losa úr hverju olíuflutningaskipi, enda heyri það undir ákvæði samþykkt-arinnar, innan bannsvæða þeirra, sem um getur í viðauka A við samþykktina í sam-bandinu við olíuflutningaskip,

“Discharge” in relation to oil or to an oily mixture means any discharge or escape howsoever caused;

“Heavy diesel oil” means marine diesel oil, other than those distillates of which more than 50 per cent. by volume distils at a temperature not exceeding 340°C. when tested by A.S.T.M. Standard Method D.158/53;

“Mile” means a nautical mile of 6080 feet or 1852 meters;

“Oil” means crude oil, fuel oil, heavy diesel oil and lubricating oil, and “oily” shall be construed accordingly.

(2) For the purposes of the present Convention the territories of a Contracting Government mean the territory of the country of which it is the Government and any other territory for the international relations of which the Government is responsible and to which the Convention shall have been extended under Article XVIII.

Article II

The present Convention shall apply to sea-going ships registered in any of the territories of a Contracting Government, except

- (i) ships for the time being used as naval auxiliaries;
- (ii) ships of under 500 tons gross tonnage;
- (iii) ships for the time being engaged in the whaling industry;
- (iv) ships for the time being navigating the Great Lakes of North America and their connecting and tributary waters as far east as the lower exit of the Lachine Canal at Montreal in the Province of Quebec, Canada.

Article III

(1) Subject to the provisions of Articles IV and V, the discharge from any tanker, being a ship to which the Convention applies, within any of the prohibited zones referred to in Annex A to the Convention in relation to tankers of—

- (a) olíu,
- (b) hvers konar olíumengaðan vökva, er inniheldur olíu sem óhreininkar yfirborð sjávar.

Hvað þessa grein snertir skal álíta, að olíumengaður vökvi, er inniheldur færri en 100 hluta af olíu á móti 1.000.000 hlutum af vökva, óhreiniki ekki yfirborð sjávar.

(2) Með þeim undantekningum, sem tilgreindar eru í 4. og 5. gr., skal öll losun olíumengaðs kjölfestuvatns eða skolvatns úr olíuhylkjum frá skipi, þ. e. skipi, sem heyrir undir ákvæði samþykktarinnar, en ekki er olíuflutningaskip, fara fram eins langt frá landi og framkvæmanlegt er. Frá dagsetningu þremur árum eftir dagsetningu þá er samþykktin gengur í gildi skal greinarliður (1) þessarar greinar gilda um skip, sem ekki eru olíuflutningaskip, á sama hátt og um olíuflutningaskip, með þessum undantekningum:

- (a) Bannsvæðin vegna skipa, sem ekki eru olíuflutningaskip, skulu vera þau, sem tilgreind eru sem bannsvæði í viðauka A við samþykktina.
- (b) Losun olíu, eða olíumengaðs vökva, úr slíku skipi skal eigi bönnuð þegar skipið er á leið til hafnar, þar sem ekki eru fyrir hendi slík skilyrði, sem nefnd eru í 8. gr.

(3) Sérhvert brot á greinarlið (1) og (2) þessarar greinar skal vera refsivert samkvæmt lögum lands þess, sem skipið er skráð í.

4. gr.

- (1) 3. gr. skal eigi gilda um:
- (a) losun olíu eða olíumengaðs vökva úr skipi í þeim tilgangi að tryggja öryggi þess, koma í veg fyrir skemmdir á skipinu eða farmi, eða að bjarga lífi þeirra, sem eru í sjávarháska; eða
- (b) olíu eða olíumengaðs vökva, sem fer til spillis sakir skemmda á skipinu eða sakir leka, sem ekki er hægt að koma í veg fyrir, enda hafi, eftir að skemmdin varð eða lekinn var uppgötvaður, verið gerðar allar þær ráð-

- (a) oil;

(b) any oily mixture the oil in which fouls the surface of the sea, shall be prohibited.

For the purposes of this paragraph the oil in an oily mixture of less than 100 parts of oil in 1.000.000 parts of the mixture shall not be deemed to foul the surface of the sea.

(2) Subject to the provisions of Articles IV and V, any discharge into the sea from a ship, being a ship to which the Convention applies and not being a tanker, of oily ballast water or tank washings shall be made as far as practicable from land. As from a date three years after the date on which the Convention comes into force, paragraph (1) of this Article shall apply to ships other than tankers as it applies to tankers, except that:—

- (a) the prohibited zones in relation to ships other than tankers shall be those referred to as such in Annex A to the Convention; and
- (b) the discharge of oil or of an oily mixture from such a ship shall not be prohibited when ship is proceeding to a port not provided with such reception facilities as are referred to in Article VIII.

(3) Any contravention of paragraphs (1) and (2) of this Article shall be an offence punishable under the laws of the territory in which the ship is registered.

Article IV

- (1) Article III shall not apply to:—
- (a) the discharge of oil or of an oily mixture from a ship for the purpose of securing the safety of the ship, preventing damage to the ship or cargo, or saving life at sea; or
- (b) the escape of oil, or of an oily mixture, resulting from damage to the ship or unavoidable leakage, if all reasonable precautions have been taken after the occurrence of the damage or discovery of the leakage

101
28. des.

- stafanir, sem með sanngirni má krefjast til þess að koma í veg fyrir, eða draga úr því, að olía færi til spillis,
- (c) losun sora,
- (1) sem ekki er hægt að dæla úr farmhlykjum olíuflutningaskipa sakir þess hve þykkur hann er; eða
- (2) sem fallið hefur til botns við hreinsun brennsluolíu eða smurningsolíu, enda fari slík losun fram eins langt frá landi og tök eru á.
- (2) Þegar losað er, eða fer til spillis með þeim hætti, sem tilgreint er í þessari grein, skal skrá í olíufærslubók þá, er skylt er að hafa samkvæmt 9. gr., allar kringumstæður og orsök þess að losað var.

5. gr.

3. gr. skal eigi gilda um losun úr austurrásum skips

- (a) á hvers konar olíumenguðum vökva um tólf mánaða tímabil frá því er samþykktin öðlast gildi fyrir það land, þar sem skipið er skráð,
- (b) eftir lok slíks tímabils, á olíumenguðum vökva, er inniheldur eigi aðra olíu en smurningsolíu.

6. gr.

Viðurlögin, sem heimilt er að beita samkvæmt 3. gr. og lögum einhvers þeirra landa, er heyra undir aðildarríkisstjórn að samþykktinni, vegna ólöglegrar losunar í sjóinn á olíu eða olíumenguðum vökva utan landhelgi viðkomandi lands, skulu eigi vera vægari en viðurlög þau, sem heimilt er að beita samkvæmt lögum viðkomandi lands vegna ólöglegrar losunar úr skipi á olíu eða olíumenguðum vökva innan landhelgi þess.

7. gr.

Frá og með degi, tólf mánuðum eftir að þessi samþykkt öðlast gildi fyrir eitt-hvert þeirra landa, er heyra undir aðildarríkisstjórn að samþykktinni, skal öllum skipum viðkomandi lands skylt að

for the purpose of preventing or minimising the escape;

(c) the discharge of sediment:—

- (i) which cannot be pumped from the cargo tanks of tankers by reason of its solidity; or
- (ii) which is residue arising from the purification or clarification of oil fuel or lubricating oil,

provided that such discharge is made as far from land as is practicable.

(2) In the event of such discharge or escape as is referred to in this Article a statement shall be made in the oil record book required by Article IX of the circumstances of and reason for the discharge.

Article V

Article III shall not apply to the discharge from the bilges of a ship:—

- (a) of any oily mixture during the period of twelve months following the date on which the Convention comes into force in respect of the territory in which the ship is registered;
- (b) after the expiration of such period, of an oily mixture containing no oil other than lubricating oil.

Article VI

The penalties which may be imposed in pursuance of Article III under the law of any of the territories of a Contracting Government in respect of the unlawful discharge from a ship of oil or of an oily mixture into waters outside the territorial waters of that territory shall not be less than the penalties which may be imposed under the law of that territory in respect of the unlawful discharge of oil or of an oily mixture from a ship into such territorial waters.

Article VII

As from a date twelve months after the present Convention comes into force in respect of any of the territories of a Contracting Government all ships registered in that territory shall be required to be so

vera þannig útbúin, að brennsluolia eða þykk disilolia geti eigi komizt í austur-rásir þær, sem úr er tæmt í sjóinn, án þess að innihald þeirra sé látið ganga í gegnum hylki, sem aðskilur olíu frá vatni.

8. gr.

Frá og með degi, þremur árum eftir að samþykkt þessi öðlast gildi fyrir eitthvert þeirra landa, er heyra undir aðildarríkisstjórn að samþykktinni, skal sú ríkisstjórn tryggja það, að á öllum aðalhafnarstöðum viðkomandi lands séu fyrir hendi fullnægjandi skilyrði til þess að taka á móti — án þess að valda skipum ótilhlýðilegum töfum — sora þeim úr olíumenguðu kjölfestuvatni og skolvatni því úr hylkjum, sem mundi hafa verið eftir til losunar úr skipum, öðrum en olíuflutningaskipum, sem nota höfnina, ef vatnið hefði verið aðskilið í þar til gerðu hylki eða í dregghylki, eða með öðrum hætti. Sérhver aðildarríkisstjórn að samþykktinni skal ákveða á hverjum tíma hvaða hafnir landa þeirra, er heyra undir hana, séu aðalhafnir hvað þessa grein snertir, og skal hún senda skrifstofunni skriflega tilkynningu samkvæmt því og taka fram, hvort séð hafi verið fyrir fullnægjandi skilyrðum til móttöku.

9. gr.

(1) Í hverju skipi, er heyrir undir ákvæði samþykktarinnar, skal hafa olíufærslubók (hvort sem hún er hluti hinnar lögskipuðu leiðarabókar skipsins eða ekki) í því formi, sem tiltekið er í viðauka B við samþykkt þessa. Tilheyrandi innfærslur skulu skráðar í þá bók og hver blaðsíða bókarinnar, þar með taldar allar skýrslur samkvæmt greinarlið (2), 4. gr., skulu undirskrifaðar af yfirmanni eða yfirmönnum þeim, er umsjá hafa með framkvæmdum þeim, sem um er að ræða, og einnig af skipstjóranum. Hinar skráðu innfærslur í olíufærslubókina skulu vera á ríkismáli þess lands, þar sem skipið er skráð, eða á ensku eða frönsku.

(2) Réttbærum yfirvöldum hvers þeirra landa, er heyra undir aðildarríkisstjórn að samþykktinni, er frjálst að athuga um

fitted as to prevent the escape of fuel oil or heavy diesel oil into bilges the contents of which are discharged into the sea without being passed through an oily-waterseparator. 101 28. des.

Article VIII

As from a date three years after the present Convention comes into force in respect of any of the territories of a Contracting Government, that Government shall ensure the provision in each main port in that territory of facilities adequate for the reception, without causing undue delay to ships, of such residues from oily ballast water and tank washings as would remain for disposal by ships, other than tankers, using the port, if the water had been separated by the use of an oily-water separator, a settling tank or otherwise. Each Contracting Government shall from time to time determine which ports are the main ports in its territories for the purposes of this Article, and shall notify the Bureau in writing accordingly indicating whether adequate reception facilities have been installed.

Article IX

(1) There shall be carried in every ship to which the Convention applies an oil record book (whether as part of the ship's official log-book or otherwise) in the form specified in Annex B to the present Convention. The appropriate entries shall be made in that book, and each page of the book, including any statement under paragraph (2) of Article IV, shall be signed by the officer or officers in charge of the operations concerned and by the master of the ship. The written entries in the oil record book shall be in an official language of the territory in which the ship is registered, or in English or French.

(2) The competent authorities of any of the territories of a Contracting Government may inspect on board any such ship

101 borð í hverju slíku skipi, meðan það er í
 28. des. höfn þessa lands, olíufærslubók þá, sem
 skylt er að hafa í skipinu samkvæmt
 ákvæðum samþykktarinnar, og þeim er
 einnig frjálst að skylda skipstjórann til
 þess að staðfesta, að afritið sé rétt afrit
 af slíkri innfærslu. Sérhvergt afrit, er þann-
 ig er frá gengið og sem af má ráða, að það
 hafi verið staðfest af skipstjóra, sem rétt
 afrit af innfærslu í olíufærslubók skips-
 ins, skal taka til greina þegar lagt er fram
 í sérhverjum réttarhöldum til sönnunar
 þeirra staðreynda, sem getur í færslunni.
 Sérhver ráðstöfun, sem gerð er af hálfu
 réttbærra yfirvalda samkvæmt þessum
 greinarlið, skal framkvæmd eins greið-
 lega og unnt er og eigi skal tefja skipið.

10. gr.

(1) Sérhverri aðildarríkisstjórn að sam-
 þykktinni er frjálst að veita ríkisstjórn
 þess lands, enda sé hún einnig aðili, þar
 sem skip er skráð, skriflegar upplýsingar,
 er tilgreina sannanir fyrir því, að eitthvert
 ákvæði samþykktarinnar hafi verið brotið
 hvað það skip snertir, hvar sem brot það,
 sem kært er út af, kann að hafa átt sér
 stað. Ef tök eru á, skulu réttbær yfirvöld
 fyrrnefndrar ríkisstjórnar tilkynna skip-
 stjóra viðkomandi skips um brot það, sem
 kært er út af.

(2) Síðarnefnd ríkisstjórn skal, jafn-
 skjótt og slíkar upplýsingar berast henni,
 taka málið til rannsóknar, og er henni
 frjálst að æskja þess af fyrrnefndri ríkis-
 stjórn, að hún veiti frekari og nánari upp-
 lýsingar um brot það, sem út af er kært.
 Ef ríkisstjórn þess lands, þar sem skipið
 er skráð, er þess fullviss, að nægar sann-
 anir séu fyrir hendi í því formi, sem lög
 krefjast, til þess að hægt sé að höfða mál
 á eiganda skipsins eða skipstjóra þess
 vegna brots þess, sem út af er kært, skal
 hún hlutast til um, að málið sé höfðað hið
 fyrsta að unnt er, og hún skal tilkynna
 hinni ríkisstjórninni og skrifstofunni um
 úrslit málsins.

11. gr.

Eigi skal túlka neitt í þessari samþykkt
 á þá lund, að það skerði vald neinnar ríkis-

while within a port in that territory the
 oil record book required to be carried in
 the ship in compliance with the provisions
 of the Convention, and may make a true
 copy of any entry in that book and may
 require the master of the ship to certify
 that the copy is a true copy of such entry.
 Any copy so made which purports to have
 been certified by the master of the ship
 as a true copy of an entry in the ship's
 oil record book shall be made admissible
 in any judicial proceedings as evidence
 of the facts stated in the entry. Any
 action by the competent authorities under
 this paragraph shall be taken as expedi-
 tiously as possible and the ship shall not
 be delayed.

Article X

(1) Any Contracting Government may
 furnish to the Contracting Government in
 the territory of which a ship is registered
 particulars in writing of evidence that
 any provision of the Convention has been
 contravened in respect of that ship,
 wheresoever the alleged contravention
 may have taken place. If it is practicable
 to do so, the competent authorities of the
 former Government shall notify the
 master of the ship of the alleged contra-
 vention.

(2) Upon receiving such particulars the
 latter Government shall investigate the
 matter, and may request the former
 Government to furnish further or better
 particulars of the alleged contravention.
 If the Government in the territory of
 which the ship is registered is satisfied
 that sufficient evidence is available in the
 form required by law to enable pro-
 ceedings against the owner or master of
 the ship to be taken in respect of the
 alleged contravention, it shall cause such
 proceedings to be taken as soon as
 possible, and shall inform the other Con-
 tracting Government and the Bureau of
 the result of such proceedings.

Article XI

Nothing in the present Convention shall
 be construed as derogating from the

stjórnar, sem er aðili að henni, til þess að gera ráðstafanir innan lögsagnarumdæmis hennar vegna hvers þess máls, er samþykkt þessi á við um, né á þá lund, að með því sé víkkað lögsagnarumdæmi neinnar ríkisstjórnar, sem er aðili að samþykktinni.

12. gr.

Hver aðildarríkisstjórn að samþykkt þessari skal senda skrifstofunni og viðkomandi ráði Sameinuðu þjóðanna

- (a) texta þeirra laga, tilskipana, fyrir- mæla og reglugerða, sem í gildi eru í landi, sem heyrir undir hana, og sem miða að því að framkvæma ákvæði samþykktar þessarar,
- (b) allar opinberar skýrslur eða ágríp af opinberum skýrslum að svo miklu leyti, sem þær sýna árangur af framkvæmd ákvæða samþykktarinnar, þó ávallt með þeim fyrirvara, að slíkar skýrslur eða ágríp séu ekki þess eðlis, að um trúnaðarmál sé að ræða að áliti þeirrar ríkisstjórnar.

13. gr.

Öllum deilum milli aðildarríkisstjórna að samþykktinni varðandi túlkun eða framkvæmd ákvæða samþykktar þessarar, og sem eigi er kleift að jafna með samkomulagi, skal eftir beiðni annars hvors aðila vísað til Alþjóðadómstólsins til úrskurðar, nema deiluaðilar verði ásáttir um að vísa deilunni til úrskurðar gerðardóms.

14. gr.

(1) Samþykkt þessi skal vera til undirskriftar um þriggja mánaða skeið frá deginum í dag og eftir það skal hún biða fullnaðarsamþykktar.

(2) Ríkisstjórnir geta gerzt aðilar að samþykktinni með

- (1) undirskrift án fyrirvara um fullnaðarsamþykkt,
- (2) undirskrift með fyrirvara um fullnaðarsamþykkt,
- (3) fullnaðarsamþykkt.

(3) Fullnaðarsamþykkt skal framkvæmd með því að afhenda skjal þar um

powers of any Contracting Government to take measures within its jurisdiction in respect of any matter to which the Convention relates or as extending the jurisdiction of any Contracting Government. 101 28. des.

Article XII

Each Contracting Government shall send to the Bureau and to the appropriate organ of the United Nations:—

- (a) the text of laws, decrees, orders and regulations in force in its territories which give effect to the present Convention;
- (b) all official reports or summaries of official reports in so far as they show the results of the application of the provisions of the Convention, provided always that such reports or summaries are not, in the opinion of that Government, of a confidential nature.

Article XIII

Any dispute between Contracting Governments relating to the interpretation or application of the present Convention which cannot be settled by negotiation shall be referred at the request of either party to the International Court of Justice for decision unless the parties in dispute agree to submit it to arbitration.

Article XIV

(1) The present Convention shall remain open for signature for three months from this day's date and shall thereafter remain open for acceptance.

(2) Governments may become parties to the Convention by—

- (i) signature without reservation as to acceptance;
- (ii) signature subject to acceptance followed by acceptance; or
- (iii) acceptance.

(3) Acceptance shall be effected by the deposit of an instrument of acceptance

101 skrifstofunni, sem skal tilkynna öllum ríkisstjórnnum, er þegar hafa undirskriftað eða gengið að samþykkt þessari, hverja undirskrift og afhendingu skjals um samþykkt svo og dagsetningu slíkrar fullnaðarsamþykktar eða slíkrar afhendingar.

15. gr.

(1) Samþykkt þessi skal ganga í gildi tólf mánuðum frá þeim degi er ekki færri en tíu ríkisstjórnir hafa gerzt aðilar að henni, þar á meðal fimm ríkisstjórnir landa, er eiga eigi minna en 500 000 brúttó-rúmlestir olíuflutningaskipa.

(2) — (a) Að því er hverja þá stjórn snertir, sem undirskrifar samþykkt þessa án fyrirvara um fullnaðarsamþykkt eða gengur að samþykktinni fyrir þann dag er hún gengur í gildi samkvæmt greinarlið (1) þessarar greinar, skal hún ganga í gildi þann dag. Að því er hverja þá ríkisstjórn snertir, er gengur að samþykkt þessari þann dag eða síðar, skal hún ganga í gildi þremur mánuðum frá því er viðkomandi ríkisstjórn afhenti skjal um samþykki.

(b) Skrifstofan skal svo fljótt sem unnt er tilkynna öllum ríkisstjórnnum, sem hafa undirskrifað eða gerzt aðilar að samþykktinni, hvern dag hún gengur í gildi.

16. gr.

(1) Ef þess er beiðt af einhverri aðildarríkisstjórn að samþykktinni, skal skrifstofan tilkynna öllum ríkisstjórnnum, sem eru aðilar að henni, um breytingartillögur við samþykkt þessa.

(2) Sérhver breyting, er aðildarríkisstjórnnum að samþykktinni hefur verið tilkynnt um, til þess að þær taki hana til athugunar samkvæmt greinarlið (1) þessarar greinar, skal álitast hafa verið samþykkt af hálfu allra ríkisstjórna, er aðilar eru, og skal hún ganga í gildi að liðnum sex mánuðum frá því að hún hefur verið þannig tilkynnt, nema einhver ríkisstjórn, sem er aðili, hafi lýst því yfir, eigi skemur en tveimur mánuðum áður en sá tími rennur út, að hún samþykki eigi breytinguna.

with the Bureau, which shall inform all Governments that have already signed or accepted the Convention of each signature and deposit of an acceptance and of the date of such signature or deposit.

Article XV

(1) The present Convention shall come into force twelve months after the date on which not less than ten Governments have become parties to the Convention, including five Governments of countries each with not less than 500,000 gross tons of tanker tonnage.

(2)—(a) For each Government which signs the Convention without reservation as to acceptance or accepts the Convention before the date on which the Convention comes into force in accordance with paragraph (1) of this Article it shall come into force on that date. For each Government which accepts the Convention on or after that date, it shall come into force three months after the date of the deposit of that Government's acceptance.

(b) The Bureau shall, as soon as possible, inform all Governments which have signed or accepted the Convention of the date on which it will come into force.

Article XVI

(1) Upon the request of any Contracting Government a proposed amendment of the present Convention shall be communicated by the Bureau to all Contracting Governments for consideration.

(2) Any amendment communicated to Contracting Governments for consideration under paragraph (1) of this Article shall be deemed to have been accepted by all Contracting Governments and shall come into force on the expiration of a period of six months after it has been so communicated, unless any one of the Contracting Governments shall have made a declaration not less than two months before the expiration of that period that it does not accept the amendment.

(3) — (a) Þegar þess er beiðzt af einum þriðja ríkisstjórna þeirra, er aðilar eru að samþykktinni, skal skrifstofan kveðja til ráðstefnu aðildarríkisstjórna til þess að athuga breytingar á samþykktinni, sem einhver þeirra hefur lagt til að gerðar verði.

(b) Skrifstofan skal tilkynna öllum aðildarríkisstjórnnum um hverja breytingu, sem samþykkt er á slíkri ráðstefnu af hálfu aðildarríkisstjórna með tveimur þriðju atkvæða mættu fulltrúa, til þess að þær staðfesti hana með samþykki sínu.

(4) Sérhver breyting er aðildarríkisstjórnnum að samþykktinni hefur verið tilkynnt um, til þess að þær veiti henni fullnaðarsamþykkt samkvæmt greinarlið (3) þessarar greinar, skal ganga í gildi að því er varðar allar aðildarríkisstjórnir, nema þær lýsi því yfir áður en hún gengur í gildi, að þær samþykki eigi breytinguna, tólf mánuðum eftir þann dag, er breytingin var samþykkt af hálfu tveggja þriðju þeirra ríkisstjórna, sem eru aðilar að samþykkt þessari.

(5) Sérhverja yfirlýsingu samkvæmt þessari grein skal gefa með skriflegri tilkynningu til skrifstofunnar, sem skal tilkynna öllum aðildarríkisstjórnnum um móttöku yfirlýsingarinnar.

(6) Skrifstofan skal tilkynna öllum ríkisstjórnnum, sem undirskrifað hafa og aðilar eru að samþykktinni, sérhverjar breytingar, er ganga í gildi samkvæmt þessari grein, og einnig dag þann, er slíkar breytingar ganga í gildi.

17. gr.

(1) Samþykkt þessari má segja upp af hálfu sérhverrar aðildarríkisstjórnar, hvenær sem er að liðnum fimm árum frá þeim degi, er samþykktin gengur í gildi fyrir viðkomandi ríkisstjórn.

(2) Uppsögn skal fara fram með skriflegri tilkynningu stilaðri til skrifstofunnar, sem skal tilkynna hverja uppsögn og einnig móttökudag öllum ríkisstjórnnum, sem aðilar eru að samþykktinni.

(3) Uppsögn skal ganga í gildi tólf mánuðum eftir að hún berst skrifstof-

(3)—(a) A conference of Contracting Governments to consider amendments of the Convention proposed by any Contracting Government shall be convened by the Bureau upon the request of one-third of the Contracting Governments. 101 28. des.

(b) Every amendment adopted by such a conference by a two-thirds majority vote of the Contracting Governments represented shall be communicated by the Bureau to all Contracting Governments for their acceptance.

(4) Any amendment communicated to Contracting Governments for their acceptance under paragraph (3) of this Article shall come into force for all Contracting Governments, except those which before it comes into force make a declaration that they do not accept the amendment, twelve months after the date on which the amendment is accepted by two-thirds of the Contracting Governments.

(5) Any declaration under this Article shall be made by a notification in writing to the Bureau which shall notify all Contracting Governments of the receipt of the declaration.

(6) The Bureau shall inform all signatory and Contracting Governments of any amendments which come into force under this Article, together with the date on which such amendments shall come into force.

Article XVII

(1) The present Convention may be denounced by any Contracting Government at any time after the expiration of a period of five years from the date on which the Convention comes into force for that Government.

(2) Denunciation shall be effected by a notification in writing addressed to the Bureau, which shall notify all the Contracting Governments of any denunciation received and of the date of its receipt.

(3) A denunciation shall take effect twelve months, or such longer period as

101 unni, eða eftir slíkan tíma lengri sem til-
28. des. tekinn kann að vera í tilkynningunni.

may be specified in the notification, after
its receipt by the Bureau.

18. gr.

(1) — (a) Sérhverri ríkisstjórn er frjálst, við undirskrift eða fullnaðar-samþykkt þessarar samþykktar, eða hvenær sem er síðar, að lýsa yfir með skriflegri tilkynningu til skrifstofunnar, að samþykktin skuli ná til þeirra landa, sem hún er ábyrg fyrir um milliríkjaviðskipti.

(b) Samþykktin skal frá og með þeim degi, er tekið var á móti tilkynningunni, eða frá slíkum degi öðrum, sem tiltekinn kann að vera í tilkynningunni, ná til landa þeirra, sem þar getur.

(2) — (a) Sérhverri aðildarríkisstjórn að samþykktinni, er hefur gefið yfirlýsingu samkvæmt greinarlið (1) þessarar greinar, er frjálst að senda skrifstofunni skriflega tilkynningu, hvenær sem er að liðnu fimm ára tímabili frá þeim degi, er samþykktin hefur verið látin ná til einhvers lands, þar sem því er lýst yfir, að samþykktin skuli eigi lengur ná til einhvers þess lands, sem nefnt er í tilkynningunni.

(b) Samþykktin skal eigi lengur ná til hvers þess lands, er nefnt er í slíkri tilkynningu, er liðnir eru tólf mánuðir, eða slíkur tími lengri, sem tiltekinn kann að vera þar, frá þeim degi, er skrifstofunni barst tilkynningin.

(3) Skrifstofan skal tilkynna öllum aðildarríkisstjórnnum að samþykktinni, ef samþykktin hefur verið látin ná til einhverra landa samkvæmt (1) greinarlið þessarar greinar, og um afturköllun slíkrar ráðstöfunar samkvæmt greinarlið (2) þessarar greinar og hún skal í hverju tilfelli tilgreina, frá hvaða degi samþykktin hafi verið látin ná til fleiri landa eða slík tilskipun hættir að hafa gildi.

19. gr.

(1) Brjótist út stríð eða annar ófriður, sem aðildarríkisstjórn telur snerta sig sem þáttakanda eða hlutlausan aðila, getur hún frestað framkvæmd þessarar samþykktar að öllu eða nokkru leyti fyrir

Article XVIII

(1)—(a) Any Government may, at the time of signature or acceptance of the present Convention, or at any time thereafter, declare by notification in writing given to the Bureau that the Convention shall extend to any of the territories for whose international relations it is responsible.

(b) The Convention shall, from the date of the receipt of the notification, or from such other date as may be specified in the notification, extend to the territories named therein.

(2)—(a) Any Contracting Government which has made a declaration under paragraph (1) of this Article may, at any time after the expiration of a period of five years from the date on which the Convention has been so extended to any territory, give notification in writing to the Bureau, declaring that the Convention shall cease to extend to any such territory named in the notification.

(b) The Convention shall cease to extend to any territory mentioned in such notification twelve months, or such longer period as may be specified therein, after the date of receipt of the notification by the Bureau.

(3) The Bureau shall inform all Contracting Governments of the extension of the Convention to any territories under paragraph (1) of this Article, and of the termination of any such extension under paragraph (2) of this Article, stating in each case the date from which the Convention has been, or will cease to be, so extended.

Article XIX

(1) In case of war or other hostilities, a Contracting Government which considers that it is affected, whether as a belligerent or as a neutral, may suspend the operation of the whole or any part of

allt umráðasvæði sitt eða hluta af því. Ríkisstjórn, sem þannig hefur frestað framkvæmd á samþykktinni, skal þegar tilkynna það skrifstofunni.

(2) Ríkisstjórn, sem frestað hefur framkvæmd samþykktarinnar, má hvenær sem er aflétta frestuninni og aldrei skal slík frestun standa lengur en réttlætanlegt er samkv. 1. greinarlið þessarar greinar. Skal skrifstofunni tilkynnt þegar í stað, er slíkri frestun er aflétt.

(3) Skrifstofan skal tilkynna öllum aðildarríkisstjórnnum um allar frestanir á framkvæmd samþykktarinnar, sem um ræðir í þessari grein, svo og þegar framkvæmd er tekin upp að nýju.

20. gr.

Um leið og samþykkt þessi gengur í gildi skal skrifstofan láta skrásetja hana hjá aðalritara Sameinuðu þjóðanna.

21. gr.

Ríkisstjórn sameinaða konungsríkisins Stóra-Bretlands og Norður-Írlands skal annast alla starfsemi skrifstofunnar, nema og þar til sett verður á fót alþjóðasiglingamálastofnun, sem tekur við störfum þeim, sem henni voru falin samkvæmt samþykkt undirskrifaðri í Genf 6. marz 1948, og upp frá því skal áðurnefnd stofnun annast störf skrifstofunnar.

Þessu til staðfestingar hafa undirritaðir með fullu umboði undirskrifað samþykkt þessa.

Gjört í London 12. maí 1954 á ensku og frönsku, og eru báðir textar jafngildir, í einu eintaki, sem skal fá í vörzlur skrifstofunni og skal skrifstofan senda staðfest afrit af því til allra ríkisstjórna, er undirskrifað hafa og aðilar eru að samþykkt þessari.

the present Convention in respect of all or any of its territories. The suspending Government shall immediately give notice of any such suspension to the Bureau. 101 28. des.

(2) The suspending Government may at any time terminate such suspension and shall in any event terminate it as soon as it ceases to be justified under paragraph (1) of this Article. Notice of such termination shall be given immediately to the Bureau by the Government concerned.

(3) The Bureau shall notify all Contracting Governments of any suspension or termination of suspension under this Article.

Article XX

As soon as the present Convention comes into force it shall be registered by the Bureau with the Secretary-General of the United Nations.

Article XXI

The duties of the Bureau shall be carried out by the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland unless and until the Inter-Governmental Maritime Consultative Organisation comes into being and takes over the duties assigned to it under the Convention signed at Geneva on the 6th day of March, 1948, and thereafter the duties of the Bureau shall be carried out by the said Organisation.

In witness whereof the undersigned plenipotentiaries have signed the present Convention.

Done in London this twelfth day of May, 1954, in English and French, both texts being equally authoritative, in a single copy, which shall be deposited with the Bureau and of which the Bureau shall transmit certified copies to all signatory and Contracting Governments.

102

28. des.

L Ö G

um heimild fyrir ríkisstjórnina til að staðfesta fyrir Íslands hönd
Parísarsamþykktina um vernd eignarréttinda á sviði iðnaðar.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að staðfesta fyrir Íslands hönd Parísarsamþykktina, um vernd eignarréttinda á sviði iðnaðar, frá 20. marz 1883, endurskoðaða í Bruxelles 14. desember 1900, Washington 2. júní 1911, Haag 6. nóvember 1925 og í London 2. júní 1934.

Samþykkt þessi er prentuð á íslenzku og frönsku sem fylgiskjal með lögum þessum.

2. gr.

Þegar samþykkt sú, er um ræðir í 1. gr., hefur verið staðfest af Íslands hálfu, skulu ákvæði hennar hafa lagagildi hér á landi.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 28. desember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Jóhann Hafstein.

Fylgiskjal.

PARÍSARSAMÞYKKT

um vernd eignarréttinda á sviði iðnaðar,
frá 20. marz 1883,

endurskoðuð í Bruxelles 14. desember 1900, í Washington 2. júní 1911, í Haag 6. nóvember 1925 og í London 2. júní 1934.

CONVENTION DE PARIS

pour la protection de la propriété
industrielle du 20 mars 1883

révisée à BRUXELLES le 14 décembre 1900, à WASHINGTON le 2 juin 1911, à LA HAYE le 6 novembre 1925 et à LONDRES le 2 juin 1934.

1. gr.

(1) Lönd þau, er samþykkt þessi nær til, stofna með sér samband til verndar eignarréttinda á sviði iðnaðar.

(2) Vernd eignarréttinda á sviði iðnaðar tekur til einkaleyfa, smáeinkaleyfa, iðnteikninga og iðnlíkana, vörumerkja, firmanafna og til upplýsinga um uppruna

Article premier

(1) Les pays auxquels s'applique la présente Convention sont constitués à l'état d'Union pour la protection de la propriété industrielle.

(2) La protection de la propriété industrielle a pour objet les brevets d'invention, les modèles d'utilité, les dessins ou modèles industriels, les marques de

eða upprunaheiti og varna gegn óréttmætri samkeppni.

(3) Hugtakið „vernd eignarréttinda á sviði iðnaðar“ skal hér tekið í viðtæktustu merkingu þess orðs og á eigi aðeins við iðnað og verzlun í eiginlegri merkingu, heldur nær einnig yfir á svið landbúnaðar og úrvinnsluiðnaðar, yfir allar framleiddar vörur og náttúrugæði, svo sem: vín, korn, tóbaksblöð, ávexti, húsdýr, jarðefni, ölkelduvatn, öl, blóm og mjöl.

(4) Undir „einkaleyfi“ teljast hinar ýmsu tegundir einkaleyfa, viðurkenndar af lögum landa þeirra, sem aðilar eru að sambandinu, svo sem aðkomin einkaleyfi, einkaleyfi til endurbóta, viðbótarleyfi og skírteini, o. s. frv.

2. gr.

(1) Borgarar hvers sambandslands skulu, að því er varðar vernd eignarréttinda á sviði iðnaðar, njóta í öllum hinum löndum sambandsins þeirra hlunninda, sem viðkomandi lög veita nú eða kunna að veita í framtíðinni sínum eigin borgurum, enda sé í engu hróflað við þeim réttindum, sem samþykkt þessi gerir sérstaklega ráð fyrir. Þar af leiðandi skulu þeir verða aðnjótandi þeirrar sömu verndar og hinir síðarnefndu, og sömu lögverndar gegn allri ágengni á réttindi þeirra, að því tilskildu, að þeir gangist undir skilyrði þau og formsatriði, sem lögð eru á landsmenn.

(2) Þó skal eigi hægt að setja borgurum sambandslandanna nein skilyrði um heimili eða búsetu í landi, þar sem verndar er óskað, til þess að þeir njóti hvers konar lögverndar eignarréttinda á sviði iðnaðar.

(3) Hvert sambandsland um sig hefur þó áskilið sér rétt til þess að setja í löggjöf sinni ákvæði, að því er snertir hina lögformlegu og framkvæmdalegu aðferð og réttindi og enn fremur, í samræmi við reglurnar um vernd eignarréttinda á sviði iðnaðar, að gefa nánari fyrirmæli um val lögheimilis eða útnefningu umboðsmanns.

fabrique ou de commerce, le nom commercial et les indications de provenance ou appellations d'origine, ainsi que la répression de la concurrence déloyale.

(3) La propriété industrielle s'entend dans l'acception la plus large et s'applique non seulement à l'industrie et au commerce proprement dits, mais également au domaine des industries agricoles et extractives et à tous produits fabriqués ou naturels, par exemple: vins, grains, feuilles de tabac, fruits, bestiaux, minéraux, eau minérales, bières, fleurs, farines.

(4) Parmi les brevets d'invention sont comprises les diverses espèces de brevets industriels admises par les législations des pays de l'Union, telles que brevets d'importation, brevets de perfectionnement, brevets et certificats d'addition, etc.

Article 2

(1) Les ressortissants de chacun des pays de l'Union jouiront dans tous les autres pays de l'Union, en ce qui concerne la protection de la propriété industrielle, des avantages que les lois respectives accordent actuellement ou accorderont par la suite aux nationaux, le tout sans préjudice des droits spécialement prévus par la présente Convention. En conséquence, ils auront la même protection que ceux-ci et le même recours légal contre toute atteinte portée à leurs droits, sous réserve de l'accomplissement des conditions et formalités imposées aux nationaux.

(2) Toutefois, aucune condition de domicile ou d'établissement dans le pays où la protection est réclamée ne peut être exigée des ressortissants de l'Union pour la jouissance d'aucun des droits de propriété industrielle.

(3) Sont expressément réservées les dispositions de la législation de chacun des pays de l'Union relatives à la procédure judiciaire et administrative et à la compétence, ainsi qu'à l'élection de domicile ou à la constitution d'un mandataire, qui seraient requises par les lois sur la propriété industrielle.

102

28. des. Borgarar landa, sem ekki eru í sambandinu, en eru búsettir eða eiga traust og starfandi iðnaðar- eða verzlunarfyrirtæki á landsvæði einhvers sambandslandanna, njóta sömu réttinda og þegnar landa innan sambandsins.

3. gr.

4. gr.

A. — (1) Hver sá, sem hefur eftir settum reglum lagt fram beiðni fyrir einkaleyfi, smáeinkaleyfi, skrásetningu iðnteikningar eða iðnlíkans og vörumerkis í einhverju landi innan sambandsins, eða löglegur umboðsmaður hans eða framsalshafi, skal njóta forgangsréttar til þess að leggja beiðnina fram í hinum löndunum, með þeim fresti, er kveðið er á hér á eftir.

(2) Hver sú beiðni, sem jafngildir eðlilegri beiðni í heimalandi, samkvæmt landslögum sérhvers ríkis innan sambandsins eða samkvæmt milliríkjasamningi ýmissa ríkja sambandsins, telst skapa forgangsrétt.

B. — Samkvæmt þessu verður beiðni, sem borin er upp síðar í hinum sambandslöndunum, innan þessa frests, ekki talin ógild af völdum neins konar aðgerða, er koma til innan þess tíma, þ. e. einkum með annarri beiðni, auglýsingu eða hagnýtingu á uppgötvuninni, með því að bjóða til sölu teikningar eða líkón, með notkun vörumerkis, og skulu aðgerðir þessar eigi gefa tilefni til neins réttar þriðja aðila né heldur til einkaeignar. Um rétt, sem þriðji aðili hefur öðlzt fyrir dagsetningu fyrstu beiðni, sem forgangsréttur byggist á, fer eftir landslögum hvers sambandslands.

C. — (1) Hinn framangreindi frestur til forgangsréttar er tólf mánuðir fyrir einkaleyfi og smáeinkaleyfi, og sex mánuðir fyrir iðnteikningar og iðnlíkön og fyrir vörumerki.

(2) Frestur þessi telst hefjast þann dag, er fyrsta beiðni er borin upp, að þeim degi ótöldum.

Article 3

Sont assimilés aux ressortissants des pays de l'Union les ressortissants des pays ne faisant pas partie de l'Union qui sont domiciliés ou ont des établissements industriels ou commerciaux effectifs et sérieux sur le territoire de l'un des pays de l'Union.

Article 4

A. — (1) Celui qui aura régulièrement fait le dépôt d'une demande de brevet d'invention, d'un modèle d'utilité, d'un dessin ou modèle industriel, d'une marque de fabrique ou de commerce, dans l'un des pays de l'Union, ou son ayant cause, jouira, pour effectuer le dépôt dans les autres pays, d'un droit de priorité pendant les délais déterminés ci-après.

(2) Est reconnu comme donnant naissance au droit de priorité tout dépôt ayant la valeur d'un dépôt national régulier en vertu de la loi intérieure de chaque pays de l'Union ou de traités internationaux conclus entre plusieurs pays de l'Union.

B. — En conséquence, le dépôt ultérieurement opéré dans l'un des autres pays de l'Union, avant l'expiration de ces délais, ne pourra être invalidé par des faits accomplis dans l'intervalle, soit, notamment, par un autre dépôt, par la publication de l'invention ou son exploitation, par la mise en vente d'exemplaires du dessin ou du modèle, par l'emploi de la marque, et ces faits ne pourront faire naître aucun droit de tiers ni aucune possession personnelle. Les droits acquis par des tiers avant le jour de la première demande qui sert de base au droit de priorité sont réservés par l'effet de la législation intérieure de chaque pays de l'Union.

C. — (1) Les délais de priorité mentionnés ci-dessus seront de douze mois pour les brevets d'invention et les modèles d'utilité, et de six mois pour les dessins ou modèles industriels et pour les marques de fabrique ou de commerce.

(2) Ces délais commencent à courir de la date du dépôt de la première demande; le jour du dépôt n'est pas compris dans le délai.

(3) Ef síðasti dagur frestsins er lögboðinn fridagur eða dagur, sem skrifstofa er eigi opin til móttöku á beiðnum í því landi, sem verndar er óskað, er fresturinn framlengdur til næsta virks dags þar á eftir.

D. — (1) Hverjum þeim, er vill notfæra sér forgangsrétt fyrri beiðni, er skylt að gefa yfirlýsingu, er gefur til kynna dagsetningu beiðninnar og land það, er hún hefur verið borin upp í. Hvert land fyrir sig ákveður, hvenær slík yfirlýsing skal gefin í síðasta lagi.

(2) Þessara atriða skal getið í tilkynningum þeim, er viðkomandi yfirvöld gefa út, einkum um einkaleyfi og lýsingar þar að lútandi.

(3) Sambandslöndin geta krafist þess af þeim, sem gefur yfirlýsingu um forgangsrétt, að hann leggi þeim til afrit af umsókninni (lýsingu, teikningum, o. s. frv.), sem lögð hefur verið fram áður. Afritið, staðfest samkvæmt frumriti af yfirvöldum þeim, er veitt hafa umsókn þessari viðtöku, skal undanþegið löggingu, og má í sérhverju tilfelli leggja það fram ókeypis, hvenær sem er, innan þra mánaða frá framlögn síðari beiðni. Heimilt er að krefjast, að vottorð fylgi um dagsetningu beiðninnar frá fyrrnefndum yfirvöldum og einnig að þýðing fylgi.

(4) Ekki skal krefjast þess, að önnur formsatriði, sem snerta yfirlýsingu um forgangsrétt, séu uppfyllt, þegar beiðnin er lögð fram. Hvert sambandsland fyrir sig ákveður, hverjar vera skuli afleiðingar vanrækslu á uppfyllingu formsatriða þeirra, er þessi grein gerir ráð fyrir, þó þannig, að afleiðingar þær geti ekki varðað meiru en missi forgangsréttar.

(5) Síðar má krefjast frekari sannana til styrktar yfirlýsingunni.

E. — (1) Þar sem beiðni hefur verið borin upp um skrásetningu á iðnteikningu eða iðnlíkani í einhverju landi, með kröfu um forgangsrétt, sem byggður er á beiðni um smáeinkaleyfi, gildir aðeins frestur um forgangsrétt, er veitist fyrir iðnteikningar og iðnlíkön.

(2) Enn fremur er heimilt að leggja fram í einhverju landi beiðni um skrá-

(3) Si le dernier jour du délai est un jour férié légal, ou un jour où le Bureau n'est pas ouvert pour recevoir le dépôt des demandes dans le pays où la protection est réclamée, le délai sera prorogé jusqu'au premier jour ouvrable qui suit.

D. — (1) Quiconque voudra se prévaloir de la priorité d'un dépôt antérieur sera tenu de faire une déclaration indiquant la date et le pays de ce dépôt. Chaque pays déterminera à quel moment, au plus tard, cette déclaration devra être effectuée.

(2) Ces indications seront mentionnées dans les publications émanant de l'Administration compétente, notamment sur les brevets et les descriptions y relatives.

(3) Les pays de l'Union pourront exiger de celui qui fait une déclaration de priorité la production d'une copie de la demande (description, dessins, etc.) déposée antérieurement. La copie, certifiée conforme par l'Administration qui aura reçu cette demande, sera dispensée de toute légalisation et elle pourra en tous cas être déposée, exempte de frais, à n'importe quel moment dans le délai de trois mois à dater du dépôt de la demande ultérieure. On pourra exiger qu'elle soit accompagnée d'un certificat de la date du dépôt émanant de cette Administration et d'une traduction.

(4) D'autres formalités ne pourront être requises pour la déclaration de priorité au moment du dépôt de la demande. Chaque pays de l'Union déterminera les conséquences de l'omission des formalités prévues par le présent article, sans que ces conséquences puissent excéder la perte du droit de priorité.

(5) Ultérieurement d'autres justifications pourront être demandées.

E. — (1) Lorsqu'un dessin ou modèle industriel aura été déposé dans un pays en vertu d'un droit de priorité basé sur le dépôt d'un modèle d'utilité, le délai de priorité ne sera que celui fixé pour les dessins ou modèles industriels.

(2) En outre, il est permis de déposer dans un pays un modèle d'utilité en vertu

102 setningu smáeinkaleyfis, samkvæmt for-
28. des. gangsrétti, byggðum á framlögn beiðni
um einkaleyfi, og öfugt.

F. — Ekkert land innan sambandsins má synja beiðni um einkaleyfi af þeirri ástæðu, að hún innihaldi margfaldar forgangskröfur, svo framarlega sem um er að ræða eina uppgötvun í skilningi laga viðkomandi lands.

G. — Ef fram kemur við athugun, að beiðni um einkaleyfi er margföld, getur beiðandi skipt beiðninni í vissan fjölda aukabeiðna, þannig að dagsetning upprunalegu beiðninnar haldist fyrir sérhverja hinna og, ef þurfa þykir, einnig hlunnindi þau, er forgangsréttur veitir.

H. — Forgangsrétti má eigi synja á þeim forsendum, að viss atriði uppgötvunarinnar, sem forgangsréttar er krafist fyrir, séu eigi talin meðal þeirra krafna, sem settar eru fram í upprunalandinu, svo framarlega sem umsóknarskjölin í heild skýra greinilega frá ofan nefndum atriðum.

4. gr.^a

(1) Einkaleyfi, sem sótt er um í hinum ýmsu löndum sambandsins, af borgurum sambandsins, verða óháð einkaleyfum fengnum fyrir hina sömu uppgötvun í öðrum löndum, hvort sem þau lönd eru í sambandinu eða eigi.

(2) Þetta ákvæði skal túlkað þröngt, einkum í þeim skilningi, að einkaleyfi, sem sótt er um innan forgangsfrestsins, séu óháð, bæði að því er lýtur að orsökum synjunar eða afturköllunar og eðlilegs gildistíma.

(3) Ákvæðið tekur til allra einkaleyfa, sem til eru við gildistöku þess.

(4) Sama gildir, er ný lönd gerast aðilar, að því er varðar einkaleyfi, sem þá eru í gildi hjá báðum aðilum.

(5) Einkaleyfi, fengin með forgangsrétti, skulu njóta í hinum ýmsu löndum sambandsins sama gildistíma og þau nyttu, ef þau væru veitt eða um þau beðið án forgangsréttar.

d'un droit de priorité basé sur le dépôt d'une demande de brevet et inversement.

F. — Aucun pays de l'Union ne pourra refuser une demande de brevet pour le motif qu'elle contient la revendication de priorités multiples, à la condition qu'il y ait unité d'invention au sens de la loi du pays.

G. — Si l'examen révèle qu'une demande de brevet est complexe le demandeur pourra diviser la demande en un certain nombre de demandes divisionnaires en conservant comme date de chacune la date de la demande initiale et, s'il y lieu, le bénéfice du droit de priorité.

H. — La priorité ne peut être refusée pour le motif que certains éléments de l'invention pour lesquels on revendique la priorité ne figurent pas parmi les revendications formulées dans la demande au pays d'origine, pourvu que l'ensemble des pièces de la demande révèle d'une façon précise lesdits éléments.

Article 4bis

(1) Les brevets demandés dans les différents pays de l'Union par des ressortissants de l'Union seront indépendants des brevets obtenus pour la même invention dans les autres pays, adhérents ou non à l'Union.

(2) Cette disposition doit s'entendre d'une façon absolue, notamment en ce sens que les brevets demandés pendant le délai de priorité sont indépendants, tant au point de vue des causes de nullité et de déchéance qu'au point de vue de la durée normale.

(3) Elle s'applique à tous les brevets existant au moment de sa mise en vigueur.

(4) Il en sera de même, en cas d'accession de nouveaux pays, pour les brevets existant de part et d'autre au moment de l'accession.

(5) Les brevets obtenus avec le bénéfice de la priorité jouiront, dans les différents pays de l'Union, d'une durée égale à celle dont ils jouiraient s'ils étaient demandés ou délivrés sans le bénéfice de la priorité.

4. gr.^b

Uppfinningamaðurinn hefur rétt til að vera nefndur sem slíkur í einkaleyfisbréfinu.

5. gr.

A. — (1) Þótt einkaleyfishafi flytji inn í land það, sem einkaleyfið hefur verið gefið út í, vörur framleiddar í einhverju landi sambandsins, hefur það eigi í för með sér leyfissmissi.

(2) Samt sem áður er sérhverju landi innan sambandsins heimilt að gera nauðsynlegar lagalegar ráðstafanir til þess að koma í veg fyrir misnotkun, sem leitt gæti af beitingu einkaréttar þess, er einkaleyfið veitir, svo sem ef einkaleyfishafi hagnýtir sér ekki einkaleyfið.

(3) Þessar ráðstafanir skulu eigi gera ráð fyrir einkaleyfissmissi, nema veiting á nauðungarleyfum nægi ekki til þess að koma í veg fyrir slíka misnotkun.

(4) Beiðni verður þó aldrei borin fram um nauðungarleyfi, fyrr en þrjú ár eru liðin frá útgáfudegi einkaleyfisins, og leyfi þetta má eigi veita, ef einkaleyfishafi hefur lögmætar afsakanir fram að bera. Engar ráðstafanir til ógildingar eða afturköllunar einkaleyfis mega koma til innan tveggja ára frá því að fyrsta nauðungarleyfið er veitt.

(5) Ákvæði þau, er hér fara á undan, taka til smáeinkaleyfa eftir því sem við á.

B. — Vernd á iðnteikningum og iðnlíkönnum er ekki undir neinum kringumstæðum hægt að afturkalla, hvorki vegna þess, að einkarétturinn hefur eigi verið notaður, né vegna innflutnings á vörum, sem svara til þeirra, sem verndaðar eru.

C. — (1) Ef notkun skrásetts vörumerkis er lögboðin í einhverju landi, má ekki afnema skrásetninguna, nema eftir hæfilegan frést og ef viðkomandi hefur eigi lögmætar afsakanir fyrir aðgjörðarleysi sínu.

(2) Nú notar eigandi vörumerkis merk í formi, sem er frábrugðið í atriðum, sem eigi breyta aðaleinkennum merkis-

Article 4ter

L'inventeur a le droit d'être mentionné 28. des.
comme tel dans le brevet.

Article 5

A. — (1) L'introduction, par le breveté, dans le pays où le brevet a été délivré, d'objets fabriqués dans l'un ou l'autre des pays de l'Union, n'entraînera pas la déchéance.

(2) Toutefois, chacun des pays de l'Union aura la faculté de prendre les mesures législatives nécessaires pour prévenir les abus qui pourraient résulter de l'exercice du droit exclusif conféré par le brevet, par exemple faute d'exploitation.

(3) Ces mesures ne pourront prévoir la déchéance du brevet que si la concession de licences obligatoires ne suffisait pas pour prévenir ces abus.

(4) En tout cas, la concession d'une licence obligatoire ne pourra pas être demandée avant l'expiration de trois années à compter de la date de la délivrance du brevet, et cette licence ne pourra être accordée que si le breveté ne justifie pas d'excuses légitimes. Aucune action en déchéance ou en révocation d'un brevet ne pourra être introduite avant l'expiration de deux années à compter de la concession de la première licence obligatoire.

(5) Les dispositions qui précèdent seront applicables, sous réserve des modifications nécessaires, aux modèles d'utilité.

B. — La protection des dessins et modèles industriels ne peut être atteinte par une déchéance quelconque, soit pour défaut d'exploitation, soit pour introduction d'objets conformes à ceux qui sont protégés.

C. — (1) Si, dans un pays, l'utilisation de la marque enregistrée est obligatoire, l'enregistrement ne pourra être annulé qu'après un délai équitable et si l'intéressé ne justifie pas des causes de son inaction.

(2) L'emploi d'une marque de fabrique ou de commerce, par le propriétaire, sous une forme qui diffère par des éléments

102 ins, í því formi, sem það hafði verið
28. des. skráð í, í einhverju landi sambandsins
og hefur það ekki í för með sér ógildingu
skrásetningarinnar, né rýrir þá vernd,
sem veitt er merkinu.

(3) Þótt iðnfyrirtæki eða verzlunarfyrirtæki, sem álitin eru sameigendur vörumerkis, samkvæmt ákvæðum laga lands þess, er verndar er óskað í, noti á sama tíma sama vörumerki á svipaðri eða sams konar framleiðslu, tálmar það eigi skrásetningu, né dregur á neinn hátt úr vernd, sem umræddu merki er veitt í hvaða landi sambandsins sem er, svo framarlega sem sú notkun villir eigi um fyrir almenningi eða er gagnstæð almenningshagsmunum.

D. — Ekki skal þess krafizt, að neitt merki né athugasemd um einkaleyfi, smá-einkaleyfi, skrásetningu vörumerkis, iðnteikningar né iðnlíkans, sé sett á framleiðsluna, til þess að réttarvernd fái st.

5. gr.^a

(1) Veita skal frest, sem eigi sé skemmri en þrír mánuðir, til greiðslu á gjöldum, sem gert er ráð fyrir til viðhalds eignarréttindum á sviði iðnaðar, gegn greiðslu á aukagjaldi, ef landslög gera ráð fyrir því.

(2) Fyrir einkaleyfi skuldbinda lönd sambandsins sig meðal annars til þess annað hvort að lengja frestinn í sex mánuði að minnsta kosti, eða gera ráð fyrir endurnýjun einkaleyfis, sem fallið hefur úr gildi vegna vangreiðslu á gjöldum, en ráðstafanir þessar eru í öllum tilfellum háðar skilyrðum, sem landslög viðkomandi lands setja.

5. gr.^b

Í engu sambandslandanna skal telja ágengni á rétt einkaleyfishafa:

1. Notkun um borð í skipum annarra sambandslanda á tækjum, sem einka-

n'altérant pas le caractère distinctif de la marque dans la forme sous laquelle celle-ci a été enregistrée dans l'un des pays de l'Union, n'entraînera pas l'invalidation de l'enregistrement et ne diminuera pas la protection accordée à la marque.

(3) L'emploi simultané de la même marque sur des produits identiques ou similaires, par des établissements industriels ou commerciaux considérés comme copropriétaires de la marque d'après les dispositions de la loi nationale du pays où la protection est réclamée, n'empêchera pas l'enregistrement, ni ne diminuera d'aucune façon la protection accordée à ladite marque dans n'importe quel pays de l'Union, pourvu que ledit emploi n'ait pas pour effet d'induire le public en erreur et qu'il ne soit pas contraire à l'intérêt public.

D. — Aucun signe ou mention du brevet, du modèle d'utilité, de l'enregistrement de la marque de fabrique ou de commerce, ou du dépôt du dessin ou modèle industriel ne sera exigé sur le produit pour la reconnaissance du droit.

Article 5bis

(1) Un délai de grâce, qui devra être au minimum de trois mois, sera accordé pour le paiement des taxes prévues pour le maintien des droits de propriété industrielle, moyennant le versement d'une surtaxe, si la législation nationale en impose une.

(2) Pour les brevets d'invention, les pays de l'Union s'engagent, en outre, soit à porter le délai de grâce à six mois au moins, soit à prévoir la restauration du brevet tombé en déchéance par suite de non-paiement de taxes, ces mesures restant soumises aux conditions prévues par la législation intérieure.

Article 5ter

Dans chacun des pays de l'Union ne seront pas considérés comme portant atteinte aux droits du breveté:

1. l'emploi, à bord des navires des autres pays de l'Union, des moyens faisant

leyfi hans er fyrir, í skipsskrokk, í vélaútbúnaði skips, stjórnækjum, lausareiða eða öðrum varahlutum, er skip þessi fara um stundarsakir eða af tilviljun inn fyrir landhelgi landsins, svo fremi sem tæki þessi séu eingöngu notuð í þarfir skipsins;

2. notkun á tækjum, sem einkaleyfið er fyrir, í byggingu eða starfsemi flutningstækja frá öðrum sambandslöndum, á landi eða í lofti, eða notkun á varahlutum tækja þessara, er þau koma um stundarsakir eða af tilviljun inn í landið.

6. gr.

A. — Öll vörumerki, sem skrásett hafa verið löglega í upprunalandinu, skulu viðurkennd til skráningar og vernduð í óbreyttu ástandi í hinum sambandslöndunum, með þeim undantekningum, er hér fara á eftir. Lönd þessi mega krefjast, áður en þau ganga til endanlegrar skrásetningar, vottorðs um skrásetningu í upprunalandinu, sem gefið skal út af viðkomandi yfirvöldum. Engrar löggildingar er þörf á vottorði þessu.

B. — (1) Þó má synja eða afturkalla:

1. Vörumerki, sem eru til þess fallin að skerða rétt, sem þriðji aðili hefur öðlzt í landi því, er verndar er óskað í;
2. vörumerki, sem skerða öll sérkenni eða eingöngu eru merki eða upplýsingar, sem í verzlun má nota til þess að auðkenna tegund, gæði, magn, hlutverk, verðgildi, upprunastað framleiðslunnar eða framleiðsludag, eða sem eru orðin að vana í daglegu máli eða í algildum og heiðarlegum venjum viðskiptalífs lands þess, er verndar er óskað í. Við mat á aðaleinkennum vörumerkis skal tekið tillit til allra aðstæðna, þar á meðal til þess, hve lengi vörumerkið hefur verið í notkun;

l'objet de son brevet dans le corps du navire, dans les machines, agrès, appareils et autres accessoires, lorsque ces navires pénétreront temporairement ou accidentellement dans les eaux du pays, sous réserve que ces moyens y soient employés exclusivement pour les besoins du navire;

2. l'emploi des moyens faisant l'objet du brevet dans la construction ou le fonctionnement des engins de locomotion aérienne ou terrestre des autres pays de l'Union ou des accessoires de ces engins, lorsque ceux-ci pénétreront temporairement ou accidentellement dans ce pays.

Article 6

A. — Toute marque de fabrique ou de commerce régulièrement enregistrée dans le pays d'origine sera admise au dépôt et protégée telle quelle dans les autres pays de l'Union sous les réserves indiquées ci-après. Ces pays pourront exiger, avant de procéder à l'enregistrement définitif, la production d'un certificat d'enregistrement au pays d'origine délivré par l'autorité compétente. Aucune législation ne sera requise pour ce certificat.

B. — (1) Toutefois, pourront être refusées ou invalidées:

1. les marques qui sont de nature à porter atteinte à des droits acquis par des tiers dans le pays où la protection est réclamée;
2. les marques dépourvues de tout caractère distinctif, ou bien composées exclusivement de signes ou d'indications pouvant servir, dans le commerce, pour désigner l'espèce, la quantité, la destination, la valeur, le lieu d'origine des produits ou l'époque de production, ou devenus usuels dans le langage courant ou les habitudes loyales et constantes du commerce du pays où la protection est réclamée. Dans l'appréciation du caractère distinctif d'une marque, on devra tenir compte de toutes les circonstances de fait, notamment de la durée de l'usage de la marque;

102 3. vörumerki, sem eru gagnstæð almennu
28. des. siðgæði eða allsherjarreglu, einkum þau, er í eðli sínu geta blekkt almenn-
ing. Vörumerki skal ekki teljast gagn-
stætt lögum og reglu fyrir þá sök eina, að það sé eigi samræmanlegt
einhverju ákvæði laga um vörumerki, nema í því tilfelli, að þetta ákvæði
sjálft fjalli um lög og allsherjarreglu.

(2) Eigi má synja skrásetningu í hin-
um sambandslöndunum á vörumerkjum
fyrir þá sök eina, að þau í einstökum
atriðum séu frábrugðin vernduðum vöru-
merkjum í upprunalandinu, ef þessi atriði eigi breyta aðalsérkennum þeirra, né
heldur villa um það, hvort merkin séu
þau sömu og skráð voru í upprunalandinu.

C. — Upprunaland nefnist sambands-
land það, þar sem beiðandi á traust og
starfandi iðnaðar- eða verzlunarfyrirtæki
og — ef hann á eigi slíkt fyrirtæki,
— sambandsland það, er hann hefur bú-
setu í, og — ef hann hefur eigi búsetu
í landi innan sambandsins — land þjóð-
ernis hans, ef hann er borgari sambands-
lands.

D. — Þegar vörumerki hefur verið lög-
lega skrásett í upprunalandinu, síðan í
einu eða fleiri löndum innan sambands-
ins, skal sérhver þessara vörumerkja
teljast óháð vörumerkinu í upprunalandinu
frá þeim degi, er það hefur verið
skrásett, svo fremi sem það er samkvæmt
lögum lands þess, er vörumerkin eru flutt
til.

E. — Endurnýjun á skrásetningu vöru-
merkis í upprunalandinu hefur í engu
tilfelli í för með sér skyldu á endurnýjun
á skrásetningu í hinum sambandslöndunum,
þar sem vörumerkið hefur verið
skráð.

F. — Beiðnir um vörumerki, sem gerð-
ar hafa verið innan þess frests, sem getið
er í 4. gr., skulu njóta forgangsréttar,

3. les marques qui sont contraires à la
morale ou à l'ordre public, notamment
celles qui sont de nature à tromper
le public. Il est entendu qu'une marque
ne pourra être considérée comme
contraire à l'ordre public pour la seule
raison qu'elle n'est pas conforme à
quelque disposition de la législation
sur les marques, sauf le cas où cette
disposition elle-même concerne l'ordre
public.

(2) Ne pourront être refusées dans les
autres pays de l'Union les marques de
fabrique ou de commerce pour le seul
motif qu'elles ne diffèrent des marques
protégées dans le pays d'origine que par
des éléments n'altérant pas le caractère
distinctif et ne touchant pas à l'identité
des marques dans la forme sous laquelle
celles-ci ont été enregistrées audit pays
d'origine.

C. — Sera considéré comme pays d'o-
rigine le pays de l'Union où le déposant
a un établissement industriel ou com-
mercial effectif et sérieux, et, s'il n'a pas
un tel établissement, le pays de l'Union
où il a son domicile, et, s'il n'a pas de
domicile dans l'Union, le pays de sa
nationalité, au cas où il est ressortissant
d'un pays de l'Union.

D. — Lorsqu'une marque de fabrique
ou de commerce aura été régulièrement
enregistrée dans le pays d'origine, puis
dans un ou plusieurs autres pays de
l'Union, chacune de ces marques nation-
ales sera considérée, dès la date à laquelle
elle aura été enregistrée, comme indépen-
dante de la marque dans le pays
d'origine, pourvu qu'elle soit conforme
à la législation intérieure du pays d'im-
portation.

E. — En aucun cas le renouvellement
de l'enregistrement d'une marque dans le
pays d'origine n'entraînera l'obligation
de renouveler l'enregistrement dans les
autres pays de l'Union où la marque aura
été enregistrée.

F. — Le bénéfice de la priorité reste
acquis aux dépôts de marques effectués
dans le délai de l'article 4, même lorsque

jafnvel þótt skrásetningu í upprunalandinu sé ekki lokið fyrr en frestur sá er útrunninn.

6. gr.^a

(1) Sambandslöndin skuldbinda sig til að synja eða ógilda annað hvort með stjórnarathöfnum, ef landslög leyfa, eða eftir ósk þeirra, sem hagsmuna hafa að gæta, skrásetningu vörumerkis, sem felur í sér eftirmynd, eftirlíkingu eða þýðingu, sem valdið geta misgripum á því og vörumerki, sem rétt yfirvöld í landi skrásetningarinnar telja öllum kunnugt vera sem eign aðila, sem hefur rétt til að njóta góðs af samþykkt þessari og sem er notað fyrir sams konar eða svipaða framleiðslu. Sama gildir, er aðalhluti vörumerkisins er eftirprentun á slíku alkunnu vörumerki eða eftirlíking, sem til þess er fallin að valda misskilningi.

(2) Lágmarksfrestur til þriggja ára skal veittur til þess að krefjast afnáms þessara vörumerkja.

(3) Enginn sérstakur frestur skal settur til þess að krefjast afnáms vörumerkja, sem skrásett eru í vondri trú.

6. gr.^b

(1) Sambandslöndin samþykkja að synja eða ógilda skrásetningu eða að banna, með viðeigandi ráðstöfunum, notkun, án leyfis viðkomandi yfirvalda, hvort heldur er sem vörumerki eða sem hluta af vörumerkjum — skjaldarmerkja, fána eða annarra ríkistákna sambandslandanna, opinberra merkja og stimpla, er þau hafa tekið upp, svo og hvers konar eftirlíkingu frá sjónarmiði skjaldarmerkjafræði.

(2) Banni á notkun opinberra merkja (tákna) og gæzlu- og öryggisstimpla skal aðeins beita í þeim tilfellum, að vörumerkin, sem þau koma fyrir í, séu ætluð til notkunar á sams konar eða svipuðum vörutegundum.

l'enregistrement dans le pays d'origine **102**
n'intervient qu'après l'expiration de ce 28. des.
délai.

Article 6bis

(1) Les pays de l'Union s'engagent à refuser ou à invalider, soit d'office si la législation du pays le permet, soit à la requête de l'intéressé, l'enregistrement d'une marque de fabrique ou de commerce qui constitue la reproduction, l'imitation ou la traduction, susceptibles de créer une confusion, d'une marque que l'autorité compétente du pays de l'enregistrement estimera y être notoirement connue comme étant déjà la marque d'une personne admise à bénéficier de la présente Convention et utilisée pour des produits identiques ou similaires. Il en sera de même lorsque la partie essentielle de la marque constitue la reproduction d'une telle marque notoirement connue ou une imitation susceptible de créer une confusion avec celle-ci.

(2) Un délai minimum de trois ans devra être accordé pour réclamer la radiation de ces marques. Le délai courra de la date de l'enregistrement de la marque.

(3) Il ne sera pas fixé de délai pour réclamer la radiation des marques enregistrées de mauvaise foi.

Article 6ter

(1) Les pays de l'Union conviennent de refuser ou d'invalider l'enregistrement et d'interdire, par des mesures appropriées, l'utilisation, à défaut d'autorisation des pouvoirs compétents, soit comme marques de fabrique ou de commerce, soit comme éléments de ces marques, des armoiries, drapeaux et autres emblèmes d'Etat des pays de l'Union, signes et poinçons officiels de contrôle et de garantie adoptés par eux, ainsi que toute imitation au point de vue héraldique.

(2) L'interdiction des signes et poinçons officiels de contrôle et de garantie s'appliquera seulement dans les cas où les marques qui les comprendront seront destinées à être utilisées sur des marchandises du même genre ou d'un genre similaire.

102 (3) Til framkvæmdar á þessum ákvæð-
28. des. um samþykkja sambandslöndin að senda
hvert öðru, fyrir milligöngu alþjóðaskrif-
stofunnar, skrá yfir ríkistákn, opinber
merki og eftirlits- og öryggisstimpla, sem
þau óska nú eða síðar meir að sett verði
algjörlega, eða með vissum takmörkun-
um, undir vernd þessarar greinar, svo
og allar síðari breytingar, er gerðar verða
á skrá þessari. Sérhvert sambandsland
skal í tæka tíð veita almenningi afnot
af hinum sendu skrám.

(4) Sérhvert sambandsland getur, inn-
an 12 mánaða frá móttöku tilkynningar-
innar og fyrir milligöngu alþjóðaskrif-
stofunnar, sent viðkomandi landi mótmæli þau, sem það kann að vilja hafa uppi.

(5) Viðvíkjandi alkunnum ríkistákn-
um skulu reglur þær, sem gert er ráð
fyrir í málsgrein (1), aðeins eiga við
vörumerki skrásett eftir 6. nóvember 1925.

(6) Viðvíkjandi ríkistáknum, sem vera
má, að eigi séu alkunn, og opinberum
merkjum og stimplum, gilda ákvæði þessi
aðeins um vörumerki, sem skrásett eru
síðar en tveimur mánuðum eftir móttöku
tilkynningarinnar, sem gert er ráð fyrir
í málsg. (3).

(7) Löndin hafa heimild til að láta af-
má merki, þótt skrásett hafi verið fyrir
6. nóvember 1925, ef þau innihalda ríkis-
tákn, séu aðilar ekki í góðri trú.

(8) Borgarar hvers lands, sem hafa
fengið leyfi til þess að nota ríkistákn,
merki eða stimpla síns lands, geta notað
þau, jafnvel þótt þau séu lík slíkum
táknum annars lands.

(9) Sambandslöndin skuldbinda sig til
að banna í verzlun óleyfilega notkun á
skjaldarmerkjum hinna sambandsríkja-
anna, þegar þessi notkun er líkleg til að
villa um heimildir á uppruna framleiðslu-
varanna.

(10) Ákvæði þau, er hér fara á undan,
hindra löndin eigi í framkvæmd heimildar
til að synja eða ógilda, með því að
notfæra sér 3ja lið málsgreinar (1), staflið
B, 6. gr., vörumerki, sem í óleyfi inni-

(3) Pour l'application de ces disposi-
tions, les pays de l'Union conviennent
de se communiquer réciproquement, par
l'intermédiaire du Bureau international, la
liste des emblèmes d'Etat, signes et poin-
çons officiels de contrôle et de garantie,
qu'ils désirent ou désireront placer, d'une
façon absolue ou dans certaines limites,
sous la protection du présent article, ainsi
que toutes modifications ultérieures
apportées à cette liste. Chaque pays de
l'Union mettra à la disposition du public,
en temps utile, les listes notifiées.

(4) Tout pays de l'Union pourra, dans
un délai de douze mois à partir de la
réception de la notification, transmettre,
par l'intermédiaire du Bureau interna-
tional, au pays intéressé, ses objections
éventuelles.

(5) Pour les emblèmes d'Etat notoire-
ment connus, les mesures prévues à
l'alinéa (1) s'appliqueront seulement aux
marques enregistrées après le 6 nov-
embre 1925.

(6) Pour les emblèmes d'Etat que ne
seraient pas notoirement connus, et pour
les signes et poinçons officiels, ces dis-
positions ne seront applicables qu'aux
marques enregistrées plus deux mois
après réception de la notification prévue
par l'alinéa (3).

(7) En cas de mauvaise foi, les pays
auront la faculté de faire radier même
les marques enregistrées avant le 6 no-
vembre 1925 et comportant des emblèmes
d'Etat, signes et poinçons.

(8) Les nationaux de chaque pays qui
seraient autorisés à faire usage des em-
blèmes d'Etat, signes et poinçons de leur
pays, pourront les utiliser, même s'il y
avait similitude avec ceux d'un autre pays.

(9) Les pays de l'Union s'engagent à
interdire l'usage non autorisé, dans le
commerce, des armoiries d'Etat des autres
pays de l'Union, lorsque cet usage sera
de nature à induire en erreur sur l'origine
des produits.

(10) Les dispositions qui précèdent ne
font pas obstacle à l'exercice, par les pays,
de la faculté de refuser ou d'invalider, par
application du 3° de l'alinéa (1) de la
lettre B de l'article 6, les marques conte-

halda skjaldarmerki, þjóðfána, heiðursmerki eða önnur ríkistákn, eða opinbermerki og stimpla, sem eitthvert sambandsland hefur tekið upp.

6. gr.^c

(1) Þegar framsal á vörumerki er eigi gilt samkvæmt lögum einhvers sambandslands, nema samtímis yfirfærslu á fyrirtæki eða firmavirði sem vörumerkið er fyrir, nægir, til þess að framsal sé gilt, að sá hluti fyrirtækisins eða firmavirðisins, sem staðsettur er í því landi, sé fenginn í hendur framsalshafa, með einkarétti til að framleiða og selja þar framleiðslu þá, er ber hið framselda vörumerki.

(2) Ákvæði þetta skyldar ekki sambandslöndin til þess að viðurkenna framsal á öllum vörumerkjum, ef notkun þess af hendi framsalshafa væri í raun til þess fallin að villa um fyrir almenningi, einkum að því er varðar framleiðslustað, eðli og höfuðeinkenni framleiðsluvaranna, sem vörumerkið er notað fyrir.

7. gr.

Eðli framleiðsluvörunnar, sem vörumerkið skal notast á, getur eigi í neinu tilfelli hindrað skrásetningu vörumerkisins.

7. gr.^a

(1) Sambandslöndin skuldbinda sig til að viðurkenna við umsókn og vernda sameignarvörumerki, sem eru í eigu samtaka, sem eigi brjóta í bága við lög upprunallandsins, jafnvel þótt samtök þessi eigi engin iðn- eða verzlunarfyrirtæki.

(2) Sérhvert sambandsland er dómbært um þau sérstöku skilyrði, sem sett eru fyrir vernd sameignarvörumerkis, og það getur synjað um vernd, ef vörumerki þetta er andstætt almenningshagsmunum.

(3) Þó má eigi synja neinum samtökum, sem eigi brjóta í bága við lög upprunallandsins, um vernd á slíkum vörumerkjum, fyrir þá sök, að samtökin hafi

nant, sans autorisation, des armoiries, drapeaux, décorations et autres emblèmes d'Etat, ou des signes et poinçons officiels adoptés par un pays de l'Union. 102 28. des.

Article 6^{quater}

(1) Lorsque, conformément à la législation d'un pays de l'Union, la cession d'une marque n'est valable que si elle a lieu en même temps que le transfert de l'entreprise ou du fonds de commerce auquel la marque appartient, il suffira, pour que cette validité soit admise, que la partie de l'entreprise ou du fonds de commerce située dans ce pays soit transmise au cessionnaire avec le droit exclusif d'y fabriquer ou d'y vendre les produits portant la marque cédée.

(2) Cette disposition n'impose pas aux pays de l'Union l'obligation de considérer comme valable le transfert de toute marque dont l'usage par le cessionnaire serait, en fait, de nature à induire le public en erreur, notamment en ce qui concerne la provenance, la nature ou les qualités substantielles des produits auxquels la marque est appliquée.

Article 7

La nature du produit sur lequel la marque de fabrique ou de commerce doit être apposée ne peut, dans aucun cas, faire obstacle à l'enregistrement de la marque.

Article 7bis

(1) Les pays de l'Union s'engagent à admettre au dépôt et à protéger les marques collectives appartenant à des collectivités dont l'existence n'est pas contraire à la loi du pays d'origine, même si ces collectivités ne possèdent pas un établissement industriel ou commercial.

(2) Chaque pays sera juge des conditions particulières sous lesquelles une marque collective sera protégée et il pourra refuser la protection si cette marque est contraire à l'intérêt public.

(3) Cependant, la protection de ces marques ne pourra être refusée à aucune collectivité dont l'existence n'est pas contraire à la loi du pays d'origine, pour

102 eigi búsetu í landi því, er verndar er
28. des. óskað í, eða að þau séu eigi stofnsett
samkvæmt lögum þess lands.

8. gr.

Firmanafn er verndað í öllum löndum sambandsins, án þess að þörf sé að sækja um það eða skrásetja það, hvort sem það er hluti af vörumerki eða ekki.

9. gr.

(1) Á allar framleiðsluvörur, sem ólöglega bera vörumerki eða firmanafn, skal lagt hald við innflutning í þeim sambandslöndum, þar sem vörumerki þetta eða firmanafn hefur rétt til lögverndar.

(2) Lagt skal hald á slíkar vörur jafnt í því landi, sem merkið var notað í, og í því landi, sem varan hefur verið flutt til.

(3) Hald skal lagt á eftir beiðni hins opinbera ákæranda, annarra þar til bærri yfirvalda, eða aðila, sem hagsmuna hefur að gæta, hvort sem það er einstaklingur eða persóna, að lögum hvers lands.

(4) Yfirvöldin skulu eigi vera skylduð til þess að leggja hald á vörur, sem settar eru á land og flytja á áfram til annars lands.

(5) Ef lög einhvers lands leyfa eigi að hald sé lagt á vöru við innflutning, skal í þess stað koma bann á innflutningi eða hald lagt á vöruna í landinu sjálfu.

(6) Ef löggjöf einhvers lands leyfir hvorki, að hald sé lagt á við innflutning né innanlands eða að innflutningur sé bannaður, skal, meðan beðið er eftir að nauðsynlegar breytingar verði gerðar á lögum, í þess stað beitt þeim aðgerðum og ráðum, sem lög landsins tryggja landsmönnum í slíkum tilfellum.

10. gr.

(1) Ákvæði undanfarandi greinar skulu taka til allrar framleiðsluvöru, sem á óréttmætan hátt ber, sem upprunatáknun,

le motif qu'elle n'est pas établie dans le pays où la protection est requise ou qu'elle n'est pas constituée conformément à la législation de ce pays.

Article 8

Le nom commercial sera protégé dans tous les pays de l'Union sans obligation de dépôt ou d'enregistrement, qu'il fasse ou non partie d'une marque de fabrique ou de commerce.

Article 9

(1) Tout produit portant illicitement une marque de fabrique ou de commerce, ou un nom commercial, sera saisi à l'importation dans ceux des pays de l'Union dans lesquels cette marque ou ce nom commercial ont droit à la protection légale.

(2) La saisie sera également effectuée dans le pays où l'apposition illicite aura eu lieu, ou dans le pays où aura été importé le produit.

(3) La saisie aura lieu à la requête soit du Ministère public, soit de toute autre autorité compétente, soit d'une partie intéressée, personne physique ou morale, conformément à la législation intérieure de chaque pays.

(4) Les autorités ne seront pas tenues d'effectuer la saisie en cas de transit.

(5) Si la législation d'un pays n'admet pas la saisie à l'importation, la saisie sera remplacée par la prohibition d'importation ou la saisie à l'intérieur.

(6) Si la législation d'un pays n'admet ni la saisie à l'importation, ni la prohibition d'importation, ni la saisie à l'intérieur, et attendant que cette législation soit modifiée en conséquence, ces mesures seront remplacées par les actions et moyens que la loi de ce pays assurerait en pareil cas aux nationaux.

Article 10

(1) Les dispositions de l'article précédent seront applicables à tout produit portant faussement, comme indication de

nafn ákveðins staðar eða lands, þegar upplýsingar þessar eru tengdar firmanafni, sem er tilbúningur einn, eða firmanafni, sem notað er í sviksamlegum tilgangi.

(2) Sérhver framleiðandi, iðnrekandi eða kaupþýslumaður, sem fæst við framleiðslu og tilbúning á eða verzlun með vöru þessa og búsettur er annað hvort á þeim stað, sem ranglega hefur verið tilfærður sem upprunastaður, eða í því héraði, þar sem staður þessi er, eða í landi því, sem ranglega er tilgreint, eða í landi því, þar sem hin ranga upprunatáknun er færð í nyt, er í öllum tilfellum viðurkenndur sem aðili, er hagsmunahefur að gæta, hvort sem um einstakling er að ræða eða lögpersónu.

10. gr.^a

(1) Sambandslöndunum er skylt að tryggja borgurum sambandsins virka vernd gegn óréttmætri samkeppni.

(2) Sérhver samkeppni, sem brýtur í bága við heiðarlegar venjur í iðnaði og verzlun, er álitin óréttmæt.

(3) Sérstaklega skal banna:

- 1° Sérhvern verknað, sem er þannig, að hann — án tillits til þess hvaða ráð eru notuð — er til þess fallinn að stuðla að því, að villt sé á fyrirtæki keppinautar, vörum hans eða iðnaðar- eða verzlunarstarfsemi hans,
- 2° allar rangar upplýsingar í verzlunarstarfi, að því leyti, sem þær eru til þess fallnar að koma órði á fyrirtæki keppinautar, vörur hans eða iðnaðar- eða verzlunarfyrirtæki hans.

10. gr.^b

(1) Sambandslöndin skuldbinda sig til þess að tryggja borgurum hinna sambandslandanna nægilega lögvernd, til þess að stemma algjörlega stigu við öllum þeim gjörðum, sem vísað er til í greinum 9, 10 og 10^a.

(2) Þau skuldbinda sig enn fremur til þess að sjá fyrir ákvæðum, sem leyfa stéttarfélögum og öðrum félagssamtökum, sem hafa umboð fyrir viðkomandi

provenance, le nom d'une localité ou d'un pays déterminé, lorsque cette indication sera jointe à un nom commercial fictif ou emprunté dans une intention frauduleuse.

(2) Sera en tout cas reconnu comme partie intéressée, que ce soit une personne physique ou morale, tout producteur, fabricant ou commerçant engagé dans la production, la fabrication ou le commerce de ce produit et établi soit dans la localité faussement indiquée comme lieu de provenance, soit dans la région où cette localité est située, soit dans le pays faussement indiqué, soit dans le pays où la fausse indication de provenance est employée.

Article 10bis

(1) Les pays de l'Union sont tenus d'assurer aux ressortissants de l'Union une protection effective contre la concurrence déloyale.

(2) Constitue un acte de concurrence déloyale tout acte de concurrence contraire aux usages honnêtes en matière industrielle ou commerciale.

(3) Notamment devront être interdits: 1° tous faits quelconques de nature à créer une confusion par n'importe quel moyen avec l'établissement, les produits ou l'activité industrielle ou commerciale d'un concurrent;

2° les allégations fausses, dans l'exercice du commerce, de nature à discréditer l'établissement, les produits ou l'activité industrielle ou commerciale d'un concurrent.

Article 10ter

(1) Les pays de l'Union s'engagent à assurer aux ressortissant des autres pays de l'Union des recours légaux appropriés pour réprimer efficacement tous les actes visés aux articles 9, 10 et 10bis.

(2) Il s'engagent, en outre, à prévoir des mesures pour permettre aux syndicats et associations représentant les industriels, producteurs ou commerçants inté-

102 iðnrekendur, framleiðendur eða kaup-
28. des. sýslumenn, og sem eigi brjóta í bága við
lög lands síns, aðgang að dómstólum eða
framkvæmdavaldi, með það fyrir augum,
að stemma stigu við gjörðum þeim, sem
vísað er til í greinum 9, 10 og 10^a, að
svo miklu leyti sem lög þess lands, er
verndar er óskað í, heimila stéttarfélög-
um og öðrum félagssamtökum þess lands.

11. gr.

(1) Sambandslöndin skulu, í samræmi
við eigin landslög, veita bráðabirgðavernd
einkaleyfishæfum uppgötvunum, smá-
einkaleyfum, iðnteikningum og iðnlíkön-
um, svo og vörumerkjum fyrir fram-
leiðsluvörur, sem sýndar verða á opin-
berum eða opinberlega viðurkenndum
alþjóðavörusýningum, sem haldnar eru á
landssvæði einhvers þeirra.

(2) Þessi bráðabirgðavernd framlengir
eigi frest þann, er 4. gr. gerir ráð fyrir.
Ef gerð er krafa til forgangsréttarins síð-
ar meir, geta viðkomandi yfirvöld hvers
lands fyrir sig ákveðið, að fresturinn
hefjist á þeim degi, er varan hefur verið
sett á sýninguna.

(3) Til sönnunar á því, hver hlutur-
inn er, sem sýndur var, og hvaða dag
hann kom á sýninguna, getur hvert land
krafizt gagna þeirra, sem það álitur
nauðsynleg.

12. gr.

(1) Sérhverju sambandslandi er skylt
að koma á fót sérstakri stjórnardeild
fyrir lögvernd eignarréttinda á sviði iðn-
aðar og aðalskrifstofu fyrir opinberar til-
kynningar á einkaleyfum fyrir uppgötv-
anir, smáeinkaleyfum, iðnteikningum eða
iðnlíkönunum og vörumerkjum.

(2) Deild þessi skal gefa út opinbert
timarit. Hún gefur einnig út reglulega:

- a) Nöfn þeirra, sem einkaleyfi hafa öðl-
azt, með stuttri skýrgreiningu á upp-
götvuninni, sem leyfið er fyrir;
- b) eftirprentanir af skrásettum vöru-
merkjum.

ressés et dont l'existence n'est pas con-
traire aux lois de leurs pays, d'agir en
justice ou auprès des autorités adminis-
tratives, en vue de la répression des actes
prévus par les articles 9, 10 et 10bis, dans
la mesure où la loi du pays dans lequel la
protection est réclamée le permet aux
syndicats et associations de ce pays.

Article 11

(1) Les pays de l'Union accorderont,
conformément à leur législation in-
térieure, une protection temporaire aux
inventions brevetables, aux modèles
d'utilité, aux dessins ou modèles indus-
triels ainsi qu'aux marques de fabrique
ou de commerce, pour les produits qui
figureront aux expositions internationales
officielles ou officiellement reconnues
organisées sur le territoire de l'un d'eux.

(2) Cette protection temporaire ne pro-
longera pas les délais de l'article 4. Si,
plus tard, le droit de priorité est invoqué,
l'Administration de chaque pays pourra
faire partir le délai de la date de l'intro-
duction du produit dans l'exposition.

(3) Chaque pays pourra exiger, comme
preuve de l'identité de l'objet exposé et
de la date d'introduction, les pièces justi-
ficatives qu'il jugera nécessaires.

Article 12

(1) Chacun des pays de l'Union s'en-
gage à établir un service spécial de la
propriété industrielle et un dépôt central
pour la communication au public des
brevets d'invention, des modèles d'uti-
lité, des dessins ou modèles industriels
et des marques de fabrique ou de com-
merce.

(2) Ce service publiera une feuille
périodique officielle. Il publiera réguliè-
rement:

- a) les noms des titulaires des brevets
délivrés, avec une brève désignation
des inventions brevetées;
- b) les reproductions des marques enre-
gistrées.

13. gr.

(1) Alþjóðaskrifstofan, stofnsett í Bern undir heitinu „Bureau international pour la Protection de la Propriété industrielle“, er sett undir yfirráð svissnesku sambandsstjórnarinnar, sem ákveður tilhögun hennar og hefur eftirlit með starfsemi hennar.

(2) Hið opinbera tungumál alþjóðaskrifstofunnar er franska.

(3) Alþjóðaskrifstofan sameinar á einn stað hvers konar upplýsingar varðandi lögvernd eignarréttinda á sviði iðnaðar; hún safnar þeim saman og gefur þær út. Hún athugar sameiginleg hagsmunamál og mál, sem sambandið hefur áhuga á, og hefur á hendi ritstjórn — með hjálp þeirra gagna, sem hin ýmsu stjórnarvöld sjá henni fyrir — á timariti á frönsku, um mál varðandi tilgang sambandsins.

(4) Eintökum rits þessa skal skipt á milli stjórnarvalda sambandslandanna á sama hátt og öllum skjölum útgefnum af alþjóðaskrifstofunni, í hlutfalli við fjölda framlagseininga, samkvæmt því sem hér fer á eftir. Aukaeintök og skjöl, sem kann að verða beðið um, annað hvort af hinum nefndu stjórnarvöldum eða af fyrirtækjum eða einstaklingum, skulu greidd sérstaklega.

(5) Alþjóðaskrifstofan skal ætíð vera til taks fyrir sambandslöndin, um að veita þeim þær sérstöku upplýsingar, er þau þurfa á að halda, um mál varðandi alþjóðlega skipan eignarréttinda á sviði iðnaðar. Framkvæmdastjóri alþjóðaskrifstofunnar semur árlega skýrslu um stjórn hennar, sem send skal til allra sambandslandanna.

(6) Hin venjulegu útgjöld alþjóðaskrifstofunnar skulu sambandslöndin greiða sameiginlega. Þar til annað verður ákveðið, mega þau ekki fara fram úr 120 þús. svissneskum frönkum. Upphæð þessa má hækka eftir þörfum, með einróma ákvörðun einhvernna þeirrar ráðstefnu, er 14. gr. gerir ráð fyrir.

Article 13

102

(1) L'Office international institué à Bern sous le nom de Bureau international pour la protection de la propriété industrielle est placé sous la haute autorité du Gouvernement de la Confédération suisse, qui en règle l'organisation et en surveille le fonctionnement.

(2) La langue officielle du Bureau international est la langue française.

(3) Le Bureau international centralise les renseignements de toute nature relatifs à la protection de la propriété industrielle; il les réunit et les publie. Il procède aux études d'utilité commune intéressant l'Union et rédige, à l'aide des documents qui sont mis à sa disposition par les diverses Administrations, une feuille périodique, en langue française, sur les questions concernant l'objet de l'Union.

(4) Les numéros de cette feuille, de même que tous les documents publiés par le Bureau international, sont répartis entre les Administrations des pays de l'Union dans la proportion du nombre des unités contributives ci-dessous mentionnées. Les exemplaires et documents supplémentaires qui seraient réclamés, soit par lesdites Administrations, soit par des sociétés ou des particuliers, seront payés à part.

(5) Le Bureau international doit se tenir en tout temps à la disposition des pays de l'Union pour leur fournir, sur les questions relatives au service international de la propriété industrielle, les renseignements spéciaux dont ils pourraient avoir besoin. Le Directeur du Bureau international fait sur sa gestion un rapport annuel qui est communiqué à tous les pays de l'Union.

(6) Les dépenses ordinaires du Bureau international seront supportées en commun par les pays de l'Union. Jusqu'à nouvel ordre, elles ne pourront pas dépasser la somme de cent vingt mille francs suisses par année. Cette somme pourra être augmentée, au besoin, par décision unanime d'une des Conférences prévues à l'article 14.

28. des.

102 (7) Hin venjulegu útgjöld taka ekki til
28. des. kostnaðar við ráðstefnur sendifulltrúa né
stjórnarfulltrúa, né heldur kostnaðar við
sérstök störf eða útgáfu, framkvæmd
samkvæmt ákvörðunum ráðstefnu. Kostnaður þessi, sem eigi má fara fram úr 20 000 svissneskum frönkum, skiptist á sambandslöndin í hlutfalli við framlag það, sem þau greiða til starfsemi alþjóðaskrifstofunnar, samkvæmt ákvæðum málsgreinar (8), sem hér fer á eftir.

(8) Til þess að ákveða framlagshlut hvers lands í þessum heildarkostnaði er sambandslöndunum og þeim, sem síðar meir munu gerast aðilar að sambandinu, skipt í sex flokka, sem hver um sig skal bera framlag í hlutfalli við fjölda eininga, þ. e.:

1. flokkur	25 einingar
2. —	20 —
3. —	15 —
4. —	10 —
5. —	5 —
6. —	3 —

Þessir stuðlar eru margfaldaðir með fjölda landa í hverjum flokki og summa margfeldanna, sem þannig er fengin, sýnir þann fjölda eininga, sem deilt skal í heildarkostnaðinn. Deildin sýnir þá upphæð hvernar einingar.

(9) Sérhvert sambandsland tiltekur, um leið og það gengur í sambandið, flokk þann, er það kys að vera sett í. Samt sem áður getur sérhvert sambandsland lýst yfir síðar, að það óski eftir að flytjast í annan flokk.

(10) Svissneska sambandsstjórnin hefur umsjá með útgjöldum alþjóðaskrifstofunnar, innir af hendi nauðsynlegar fyrirframgreiðslur og semur árlega reikninga, sem sendir eru til stjórnarvalda allra hinna sambandslandanna.

14. gr.

(1) Samþykkt þessa skal öðru hverju endurskoða, til þess að gera á henni endurbætur, sem bætt geta kerfi sambandsins.

(7) Les dépenses ordinaires ne comprennent pas les frais afférents aux travaux des Conférences de Plénipotentiaires ou administratives, ni les frais que pourront entraîner des travaux ou des publications effectués conformément aux décisions d'une Conférence. Ces frais, dont le montant annuel ne pourra dépasser 20000 francs suisses, seront répartis entre les pays de l'Union proportionnellement à la contribution qu'ils payent pour le fonctionnement du Bureau international, suivant les dispositions de l'alinéa (8) ci-après.

(8) Pour déterminer la part contributive de chacun des pays dans cette somme totale des frais, les pays de l'Union et ceux qui adhéreront ultérieurement à l'Union sont divisés en six classes, contribuant chacune dans la proportion d'un certain nombre d'unités, savoir:

1 ^{re} classe	25 unités
2 ^e —	20 —
3 ^e —	15 —
4 ^e —	10 —
5 ^e —	5 —
6 ^e —	3 —

Ces coefficients sont multipliés par le nombre des pays de chaque classe et la somme des produits ainsi obtenus fournit le nombre d'unités par lequel la dépense totale doit être divisée. Le quotient donne le montant de l'unité de dépense.

(9) Chacun des pays de l'Union désignera au moment de son accession, la classe dans laquelle il désire être rangé. Toutefois, chaque pays de l'Union pourra déclarer ultérieurement qu'il désire être rangé dans une autre classe.

(10) Le Gouvernement de la Confédération suisse surveille les dépenses du Bureau international, fait les avances nécessaires et établit le compte annuel qui sera communiqué à toutes les autres Administrations.

Article 14

(1) La présente Convention sera soumise à des revisions périodiques, en vue d'y introduire les améliorations de nature à perfectionner le système de l'Union.

(2) Í þessu skyni skal af og til halda ráðstefnu fulltrúa sambandslandanna.

(3) Stjórnarvöld lands þess, er ráðstefnan er haldin í, undirbúa störf ráðstefnu þessarar með aðstoð alþjóðaskrifstofunnar.

(4) Framkvæmdastjóri alþjóðaskrifstofunnar situr fundi ráðstefnanna og tekur þátt í umræðum, án atkvæðisréttar.

15. gr.

Samþykkt er, að sambandslöndin áskilji sér gagnkvæman rétt til þess að gera með sér, hvert í sínu lagi, sérstakt samkomulag um lögvernd eignarréttinda á sviði iðnaðar, svo fremi sem slíkt samkomulag brjóti eigi í bága við ákvæði þessarar samþykktar.

16. gr.

(1) Löndum þeim, sem eigi eru aðilar að samþykkt þessari, skal veitt aðild, ef þau beiðast þess.

(2) Aðild þessi skal tilkynnt svissnesku sambandsstjórninni eftir stjórn-málalegum leiðum, og tilkynnir hún síðan öllum stjórnnum aðildarríkjanna.

(3) Slík aðild veitir með fullum rétti aðild að öllum ákvæðum og hlunnindum, sem þessi samþykkt kveður á um, og tekur gildi einum mánuði eftir að svissneska sambandsstjórnin hefur sent tilkynninguna til hinna sambandslandanna, nema þess sé óskað í umsókn um aðild, að gildistakan komi síðar til framkvæmda.

16. gr.^a

(1) Sérhvert sambandsland getur hvernær sem er tilkynnt skriflega til svissnesku sambandsstjórnarinnar, að þessi samþykkt nái til allra eða hluta af nýlendum sínum, verndarríkjum, umboðsstjórnarríkjum eða til hvers annars lands-svæðis á áhrifasvæði þess, eða lands-svæða, er lúta yfirráðum þess, og skal samþykktin taka til allra landssvæðanna, sem nefnd eru í tilkynningunni, einum

(2) A cet effet, des Conférences auront lieu, successivement, dans l'un des pays de l'Union entre les Délégués desdits pays. 102 28. des.

(3) L'Administration du pays où doit siéger la Conférence préparera, avec le concours du Bureau international, les travaux de cette Conférence.

4) Le Directeur du Bureau international assistera aux séances des Conférences et prendra part aux discussions sans voix délibérative.

Article 15

Il est entendu que les pays de l'Union se réservent respectivement le droit de prendre séparément, entre eux, des arrangements particuliers pour la protection de la propriété industrielle, en tant que ces arrangements ne contreviendraient point aux dispositions de la présente Convention.

Article 16

(1) Les pays qui n'ont point pris part à la présente Convention seront admis à y adhérer sur leur demande.

(2) Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement de la Confédération suisse, et par celui-ci à tous les autres.

(3) Elle emportera, de plein droit, accession à toutes les clauses et admission à tous les avantages stipulés par la présente Convention, et produira ses effets un mois après l'envoi de la notification faite par le Gouvernement de la Confédération suisse aux autres pays unionistes, à moins qu'une date postérieure n'ait été indiquée dans la demande d'adhésion.

Article 16bis

(1) Chacun des pays de l'Union peut, en tout temps, notifier par écrit au Gouvernement de la Confédération suisse que la présente Convention est applicable à tout ou partie de ses colonies, protectorats, territoires sous mandat ou tous autres territoires soumis à son autorité, ou tous territoires sous suzeraineté, et la Convention s'appliquera à tous les territoires désignés dans la notification un

102 mánuði eftir að svissneska sambands-
28. des. stjórnin hefur tilkynnt það hinum sam-
bandslöndunum, nema þess sé óskað í
tilkynningunni, að það komi til síðar.
Ef slík tilkynning er eigi gerð, nær sam-
þykktin eigi til þessara landssvæða.

(2) Sérhvert sambandsland getur hve-
nær sem er tilkynnt skriflega til sviss-
nesku sambandsstjórnarinnar, að þessi
samþykkt nái eigi lengur til allra eða
hluta af landssvæðum þeim, sem urðu
tilefni til tilkynningar þeirrar, er um fjall-
ar í undanfarandi málsgrein, og hættir
samþykktin að taka til nefndra lands-
svæða í tilkynningunni 12 mánuðum eft-
ir að svissnesku sambandsstjórninni berst
tilkynningin.

(3) Allar tilkynningar til svissnesku
sambandsstjórnarinnar samkvæmt á-
kvæðum málsgreina (1) og (2) þessarar
greinar skal hún senda til allra landa
sambandsins.

17. gr.

Framkvæmd gagnkvæmra skuldbind-
inga, sem samþykkt þessi inniheldur, er
eftir því, sem nauðsyn krefur, háð því, að
gætt sé formsatriða og reglna, sem settar
eru í stjórnskipunarlögum þeirra sam-
bandslanda, sem skyld eru til að sjá um
framkvæmd þeirra, enda geri þau það
með eins stuttum fresti og unnt er.

17. gr.^a

(1) Samþykktin helzt í gildi um ótak-
markaðan tíma, þar til ár er liðið frá
þeim degi, er henni var sagt upp.

(2) Uppsögn þessi skal send svissnesku
sambandsstjórninni. Hún skal eigi gilda
nema gagnvart viðkomandi landi, enda
haldi samþykktin gildi sínu fyrir hin
sambandslöndin.

18. gr.

(1) Þessi samningur skal fullgiltur og
fullgildingarskjölunum komið fyrir í

mois après l'envoi de la communication
faite par le Gouvernement de la Confé-
dération suisse aux autres pays de
l'Union, à moins qu'une date postérieure
n'ait été indiquée dans la notification.
A défaut de cette notification, la Conven-
tion ne s'appliquera pas à ces territoires.

(2) Chacun des pays de l'Union peut,
en tout temps, notifier par écrit au
Gouvernement de la Confédération suisse
que la présente Convention cesse d'être
applicable à tout ou partie des territoires
qui ont fait l'objet de la notification
prévue à l'alinéa qui précède, et la Con-
vention cessera de s'appliquer dans les
territoires désignés dans cette notifica-
tion douze mois après réception de la
notification adressée au Gouvernement de
la Confédération suisse.

(3) Toutes les notifications faites au
Gouvernement de la Confédération
suisse, conformément aux dispositions des
alinéas (1) et (2) du présent article,
seront communiquées par ce Gouverne-
ment à tous les pays de l'Union.

Article 17

L'exécution des engagements réci-
proques contenus dans la présente Con-
vention est subordonnée, en tant que de
besoin, à l'accomplissement des forma-
lités et règles établies par les lois constitu-
tionnelles de ceux des pays de l'Union qui
sont tenus d'en provoquer l'application,
ce qu'ils s'obligent à faire dans le plus
bref délai possible.

Article 17bis

(1) La Convention demeurera en vi-
gueur pendant un temps indéterminé,
jusqu'à l'expiration d'une année à partir
du jour où la dénonciation en sera faite.

(2) Cette dénonciation sera adressée au
Gouvernement de la Confédération suisse.
Elle ne produira son effet qu'à l'égard
du pays au nom duquel elle aura été
faite, la Convention restant exécutoire
pour les autres pays de l'Union.

Article 18

(1) Le présent Acte sera ratifié et les
instruments de ratification en seront

London eigi síðar en 1. júlí 1938. Hann gengur í gildi milli ríkja þeirra, sem hafa fullgilt hann, einum mánuði síðar. Ef hann hefur verið fullgiltur í nafni sex ríkja að minnsta kosti, skal hann þó taka gildi milli þeirra ríkja, einum mánuði eftir að staðfesting sjötta ríkisins hefur verið tilkynnt þeim af svissnesku sambandsstjórninni og fyrir þau ríki, sem síðar mundu staðfesta hann, einum mánuði eftir tilkynningu á hverri staðfestingu.

(2) Lönd, sem ekki leggja fram staðfestingarskjölin innan frests þess, er vísað er til í undanfarandi málsgrein, eiga rétt til aðildar með skilyrðum 16. greinar.

(3) Í viðskiptum landa þeirra, sem hann nær til, kemur þessi samningur í staðinn fyrir Parísarsamþykkt frá 1883 og síðari endurskoðanir.

(4) Að því er varðar lönd þau, er þessi samningur nær eigi til, en sem sambandsamþykkt í París, endurskoðuð í Haag 1925, nær til, gildir sú samþykkt áfram.

(5) Á sama hátt gildir áfram Parísarsamþykktin, endurskoðuð í Washington 1911, að því er varðar lönd þau, er þessi samningur nær eigi yfir, né Parísarsamþykktin, endurskoðuð í Haag.

19. gr.

Þessi samningur skal undirritaður í einu eintaki, sem geymt verður í skjalasafni ríkisstjórnar konungsríkisins Stóra-Bretlands og Norður-Írlands. Staðfest afrit sendir hún síðan hverri ríkisstjórn sambandslandanna.

déposés à Londres au plus tard le 1er juillet 1938. Il entrera en vigueur, entre les pays au nom desquels il aura été ratifié, un mois après cette date. Toutefois, si auparavant il était ratifié au nom de six pays au moins, il entrerait en vigueur, entre ces pays, un mois après que le dépôt de la sixième ratification leur aurait été notifié par le Gouvernement de la Confédération suisse et, pour les pays au nom desquels il serait ratifié ensuite, un mois après la notification de chacune de ces ratifications.

(2) Les pays au nom desquels l'instrument de ratification n'aura pas été déposé dans le délai visé à l'alinéa précédent seront admis à l'adhésion aux termes de l'article 16.

(3) Le présent Acte remplacera, dans les rapports entre les pays auxquels il s'applique, la Convention d'Union de Paris de 1883 et les Actes de revision subséquents.

(4) En ce qui concerne les pays auxquels le présent Acte ne s'applique pas, mais auxquels s'applique la Convention d'Union de Paris révisée à La Haye en 1925, cette dernière restera en vigueur.

(5) De même, en ce qui concerne les pays auxquels ne s'appliquent ni le présent Acte, ni la Convention d'Union de Paris révisée à La Haye, la Convention d'Union de Paris révisée à Washington en 1911 restera en vigueur.

Article 19

Le présent Acte sera signé en un seul exemplaire, lequel sera déposé aux Archives du Gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord. Une copie certifiée sera remise par ce dernier à chacun des Gouvernements des pays de l'Union.

103

23. des.

L Ö G

um heimild fyrir ríkisstjórnina til lántöku hjá Alþjóðabankanum í Washington.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að taka að láni hjá Alþjóðabankanum í Washington allt að 2 milljónum Bandaríkjadollara og endurlána þá fjárhæð Reykjavíkurborg til stækkunar hitaveitu gegn þeim tryggingum, sem ríkisstjórnin metur gildar.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört að Bessastöðum, 23. desember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

104

18. des.

L Ö G

um bráðabirgðabreyting og framlenging nokkurra laga.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að innheimta á árinu 1962 með viðauka eftirtalin gjöld til ríkissjóðs:

- a. Með 140% viðauka stimpilgjald og leyfisbréfastgjöld önnur en þau, er um ræðir í aukatekjulögum nr. 40/1954.
- b. Með 560% álagi gjald af innlendum tollvörutegundum samkv. lögum nr. 60 1939, nema af gosdrykkjum samkv. 1. tölulið 4. kafla 2. gr. með 680% álagi, öli samkv. 3. tölulið sama kafla með 740% álagi og kaffibæti samkv. 1. lið 3. kafla með 50% álagi.

2. gr.

Álagið skal reikna þannig, að hver gjaldeining hækki um þann hundraðshluta, sem um ræðir í 1. gr., en broti úr eyri, sem myndast við viðbót þessa, skal sleppt.

3. gr.

Gjöld samkv. lögum nr. 68 1949, um bifreiðaskatt o. fl., skal á árinu 1962 innheimta þannig:

- a. Bifreiðaskattur samkvæmt c—e-liðum 1. gr. laganna fyrir árið 1961, er fellur **104** í gjalddaga 1. janúar 1962, skal innheimtur með 100% álagi að undanteknum **18. des.** skatti af vöru- og sérleyfisbifreiðum, sem nota annað eldsneyti en benzín, en skattur af þeim skal innheimtur með 50% álagi. Einnig skal bifreiðaskattur fyrir árið 1962, er kann að verða greiddur á því ári, vegna eigendaskipta á bifreiðum eða af öðrum ástæðum, innheimtur með sömu álögum. Álögin njóta sömu lögverndar og bifreiðaskatturinn, þar með talið lögveð, sem gengur fyrir öðrum veðum.
- b. Innheimta skal innflutningsgjald samkvæmt b-lið 1. gr. laganna með 6 — sex krónum — af hverju kg af hjólbörðum og gúmmislöngum á bifreiðar. Álögin á innflutningsgjöldin af hjólbörðum og slöngum njóta sömu lögverndar og aðflutningsgjöld.

4. gr.

Lög nr. 90 1954, um tollskrá o. fl., breytast þannig á árinu 1962:

I. Innheimta skal:

A. Vörumagnstoll með þessum hækkunum:

- a. Af benzíni öðru en flugvélabenzíni, samkvæmt 27. kafla tollskrárinnar, 15. lið, með 20 aukum af kg í stað eins eyris.

- b. Af öllum öðrum vörum með 340% álagi, þó ekki af flugvélabenzíni og vörum þeim, sem talðar eru í II. tölulið.

B. Verðtoll með 80% álagi, þó ekki af vörum þeim, sem talðar eru í II. tölulið.

Innheimta skal og greiða í sérstakan sjóð 1% af vörumagnstolli og verðtolli samkv. tollskrá og hækkunum samkv. þessari grein, svo og af öðrum aðflutningsgjöldum, þó ekki af söluskatti af innfluttum vörum. Fé þessu skal varið til byggingar tollstöðva í landinu. Álagið skal innheimt með öðrum aðflutningsgjöldum og nýtur sömu lögverndar og þau. Jafnframt er framkvæmd 5. gr. laga nr. 68/1956, um tollheimtu og tollaftirlit, frestað til ársloka 1962.

II. Undanþegnar tollhækkun þeirri, er getur í b-lið A-liðar og B-lið í I. tölulið þessarar gr., eru þessar vörur:

Tollskrárkafla 9 nr. 1—2, kaffi óbrennt eða brennt og malað.

— 10 nr. 1—7, korn, ómalað.

— 11 nr. 1—12, mjöl og grjón.

— 17 nr. 1—6, sykur.

— 22 nr. 6—38, drykkjarvörur og ýmislegir vökvar.

— 24 nr. 1—9, tóbak.

— 25 nr. 10, salt.

— 27 nr. 1—4, kol.

— 27 nr. 14, steinolía.

Enn fremur eru vörur, sem sérstakur tollur er greiddur af vegna milliríkjasamninga, undanskildar tollhækkun samkvæmt I. tölulið þessarar greinar, svo og vörur þær, sem talðar eru í 2. gr. laga nr. 90 20. nóv. 1961, um lækkun aðflutningsgjalda á ýmsum vörum.

III. Heimilt skal að fella niður aðflutningsgjöld af:

- a. Belgávöxtum, sem teljast til nr. 5—6 í 7. kafla tollskrár.

- b. Ómöluðu korni, sem telst til nr. 1—7 í 10. kafla tollskrár.

- c. Kornmjöli og grjónum, sem telst til nr. 1—12 í 11. kafla tollskrár.

- d. Kaffi, óbrenndu eða brenndu og möluðu, sem telst til nr. 1—2 í 9. kafla tollskrár.

- e. Sykri, sem telst til nr. 1—6 í 17. kafla tollskrár.

104

18. des. 5. gr.
Gilda skulu til ársloka 1962 ákvæði um 8% viðbótarsöluskatt á innfluttum vörum í a-lið bráðabirgðaákvæða við lög nr. 10 1960, um söluskatt.

6. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1962.

Gjört að Bessastöðum, 18. desember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

105

19. des.

FORSETA BRÉF

um frestun á fundum Alþingis.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt:

Að ég, að tilskildu samþykki Alþingis, veiti forsætisráðherra umboð til þess að fresta um sinn fundum Alþingis, 82. löggjafarþings, frá 19. desember 1961, eða síðar, ef henta þykir, enda verði þingið kvatt til fundar á ný eigi síðar en 1. febrúar 1962.

Gjört í Reykjavík, 19. desember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

BRÁÐABIRGÐALÖG**106**

30. des.

um breyting á lögum nr. 23 27. júní 1921, um váttryggingarfélag fyrir fiskiskip.**FORSETI ÍSLANDS**

gjörir kunnugt: Sjávarútvegsmálaráðherra hefur tjáð mér, að unnt muni vera að lækka endurtryggingarkostnað Samábyrgðar Íslands á fiskiskipum með því að breyta endurtryggingarsamningunum og auka hlutdeild Samábyrgðarinnar í tryggingunni, og að slíkar breytingar sé hægt að gera án þess að hagsmunum hinna tryggðu sé stefnt í tvísýnu. Hins vegar séu ákvæði nágildandi laga um takmörkun á áhættu Samábyrgðarinnar til fyrirstöðu áður-nefndum breytingum.

Fyrir því eru hér með sett bráðabirgðalög, samkvæmt 28. gr. stjórnarskrárinnar, á þessa leið:

1. gr.

Sjávarútvegsmálaráðuneytið ákveður, hversu háa fjárhæð Samábyrgðin tekur í eigin áhættu í hverju skipi.

2. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1962, og er með þeim úr gildi numin 2. gr. laga nr. 52 17. maí 1947.

Gjört í Reykjavík, 30. desember 1961.

Ásgeir Ásgeirsson.

(L. S.)

Emil Jónsson.

AUGLÝSING**107**

30. des.

um niðurfelling breytingar, er gerð var 8. september 1961 á forsetaúrskurði frá 20. nóvember 1959, um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl.

Eftir tillögu forsætisráðherra hefur forseti Íslands í dag felld úr gildi frá og með 1. janúar 1962 breytingu þá, er gerð var 8. september 1961 um stundarsakir á forsetaúrskurði frá 20. nóvember 1959, um skipun og skipting starfa ráðherra o. fl., er ráðherra Bjarna Benediktssyni var falið að gegna störfum forsætisráðherra og öðrum ráðherrastörfum Ólafs Thors, en ráðherra Jóhanni Hafstein á meðan falið að gegna ráðherrastörfum Bjarna Benediktssonar, og fara forsætisráðherra Ólafur Thors og ráðherra Bjarni Benediktsson frá þeim degi aftur með þau mál, er þeim eru falin í forsetaúrskurði frá 20. nóvember 1959.

Í forsætisráðuneytinu, 30. desember 1961.

Bjarni Benediktsson.

Birgir Thorlacius.

